

SZOMBATHELY MEGYEI JOGÚ VÁROS

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

I. SZÁMÚ
EGYSÉGES SZERKEZETBE FOGLALT MÓDOSÍTÁS

BUDAPEST, 2017. MÁRCIUS 8.

SZOMBATHELY MEGYEI JOGÚ VÁROS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA, INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Megrendelő: Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata
Megrendelő részéről a munkát irányította: Szakály Szabolcs, Osztályvezető
Városfejlesztési Kabinet

Megrendelő részéről közreműködtek: Kutnyánszky László, Szombathely MJV főépítésze
Horváth-Őri Györgyné

Készítette: Városfejlesztés Zrt
Irányító tervező: Dr. Bajnai László PhD

Tervezők: Ernhöffer Mónika
Flender Erika
Vörös Szilvia
Varga Dóra

Közreműködött: Akcióterv Kft – Gergye Péter
forProjekt Kft. – László Miklós, Balogi Anna
GeoX Kft. (Antiszegregációs terv térképeit készítette)

Budapest, 2017.március 8.

TARTALOMJEGYZÉK

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ.....	5
1. SZOMBATHELY JÖVŐKÉPE	6
1.1. SZOMBATHELY JÖVŐKÉPE ÉS A VÁROS ÁTFOGÓ FEJLESZTÉSI CÉLJAI A TÁRSADALMI, GAZDASÁGI, TÁJAI, TERMÉSZETI ÉS ÉPÍTETT KÖRNYEZETÉRE VONATKOZÓAN	6
1.2. SZOMBATHELY JÖVŐKÉPE TÉRSÉGI SZEREPÉRE VONATKOZÓAN.....	9
1.3. TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI ELVEK RÖGZÍTÉSE	9
2. CÉLOK.....	12
2.1. A JÖVŐKÉP, A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI ELVEK, AZ ÁTFOGÓ CÉLOK ÉS A RÉSZCÉLOK KAPCSOLATA	12
2.1.1. A jövőkép, az átfogó célok és a részcélok kapcsolata	12
2.1.2. A jövőkép, az átfogó célok és a részcélok kapcsolata a településfejlesztési elvekkel.....	13
2.2. A FEJLESZTÉSI CÉLOK ÉRTELMEZÉSE AZ EGYES VÁROSRESZEKRE.....	15
3. KIINDULÓ ADATOK TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ	24
3.1. A STRATÉGIÁHOZ ÉS A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK KÉSZÍTÉSÉHEZ SZÜKSÉGES TÁRSADALMI, GAZDASÁGI ÉS KÖRNYEZETI ADATOK MEGHATÁROZÁSA.....	24
3.1.1. Társadalmi, gazdasági adatok	24
3.2. A MEGHATÁROZOTT TERÜLETIGÉNYES ELEMEL ALAPJÁN JAVASLAT A MŰSZAKI INFRASTRUKTÚRA FŐ ELEMELNEK TÉRBELI RENDJÉRE ÉS A TERÜLET-FELHASZNÁLÁSRA IRÁNYULÓ TELEPÜLÉSSZERKEZETI VÁLTOZTATÁSOKRA.....	39
3.2.1. Beépítésre szánt területek	39
3.2.2. Beépítésre nem szánt területek.....	45
3.3. AZ ÖRÖKSÉGI ÉRTÉKEK ÉS A VÉDETTSÉG BEMUTATÁSA, JAVASLATOK AZ ÖRÖKSÉG VÉDELMEÉRE ÉS AZ ÖRÖKSÉGI ÉRTÉK ALAPÚ FENNTARTHATÓ FEJLESZTÉSRE	50
INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA.....	53
1. KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI	54
1.1. A STRATÉGIAI FEJLESZTÉSI CÉLOK MEGHATÁROZÁSA A JÖVŐKÉP, AZ ÁTFOGÓ CÉLOK, A STRATÉGIAI CÉLOK ÉS A PRIORITÁSOK ÖSSZEFÜGGŐ RENDSZERÉBEN	55
1.2. AZ ÁTFOGÓ CÉLOK, A STRATÉGIAI CÉLOK, A PRIORITÁSOKBAN MEGNYILVÁNULÓ STRATÉGIAI RÉSZCÉLOK ÉS A TERÜLETI CÉLOK KÖZÖTTI ÖSSZEFÜGGÉSEK BEMUTATÁSA	57
1.3. AZ ÁTFOGÓ CÉLOK ÉS A STRATÉGIAI CÉLOK VALÓRA VÁLTÁSA ÉRDEKÉBEN AZ EGYES PRIORITÁSOK ALAPJÁN MEGVALÓSÍTÁSRA KERÜLŐ PROGRAMOK, ALPROGRAMOK, FEJLESZTÉSI BEAVATKOZÁSI IRÁNYOK ÉS PROJEKT CSOMAGOK	61
2. A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK.....	66
2.1. AKCIÓTERÜLETEK KIJELÖLÉSE, A KIJELÖLÉS ÉS A LEHATÁROLÁS INDOKLÁSA.....	66
2.1.1. AKCIÓTERÜLETEK KIJELÖLÉSE, ÉS AZ ITP KERETÉBEN A TOP-BÓL MEGVALÓSULÓ FEJLESZTÉSEK ÁTTEKINTÉSE.....	66
2.2. AZ EGYES AKCIÓTERÜLETEKEN A MEGVALÓSÍTÁSRA KERÜLŐ FEJLESZTÉSEK ÖSSZEFOGLALÓ JELLEGŰ BEMUTATÁSA, A FEJLESZTÉSEK ÜTEMEZÉSE, VÁZLATOS PÉNZÜGYI TERVE.....	87

2.2.1. Városközponti akcióterület	87
2.2.2. Csónakázó-tó komplex fejlesztése és rehabilitációja akcióterület	126
2.2.3. Északi ipari terület akcióterülete.....	154
2.2.4. Meglévő iparterület fejlesztési akcióterülete	165
2.2.5. A szociális városrehabilitációs akcióterület	177
2.3. A TELEPÜLÉS EGÉSZE SZEMPONTJÁBÓL JELENTŐS, NEM FELTÉTLEN AKCIÓTERÜLETHEZ KÖTÖTT FEJLESZTÉSEK ÉS EZEK ILLESZKEDÉSE A STRATÉGIA CÉLJAIHOZ	195
2.3.1. Klíma és energia stratégia megvalósítása érdekében szükséges fejlesztések	195
2.3.2. További ágazati fejlesztési programcsomagok.....	205
2.3.3. Szombathely várostérségi fejlesztési programja	223
3. ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM.....	236
3.1. ANTI-SZEGREGÁCIÓS HELYZETELEMZÉS	236
3.1.1. Társadalmi rétegződés és szegregáció a városokban	236
3.1.2. Módszertani háttér	237
3.1.3. Az ITS-ben meghatározott városrehabilitációs akcióterületek.....	239
3.1.4. A városrészek főbb jellemzői.....	241
KÖZSZOLGÁLTATÁSOKKAL VALÓ ELLÁTOTTSÁG.....	257
3.2. ANTI-SZEGREGÁCIÓS TERV.....	270
3.2.1. Szegregátumok, illetve szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása és a lehatárolt területek helyzetének elemzése	270
3.2.2. Potenciális szociális városrehabilitációs projektek megvalósításának területjavaslata 2014- 2020 időszakra.....	274
3.2.3. Tervezett fejlesztések szegregációs hatásainak felmérése.....	274
3.3. MELLÉKLETEK.....	277
4. A stratégia külső és belső összefüggések	297
4.1. KÜLSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEK.....	297
4.2. BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEK.....	297
5. A Stratégia megvalósításának főbb kockázatai.....	298
6. A megvalósítás eszközei és nyomon követése	298
6.1. A CÉLOK ELÉRÉSÉT SZOLGÁLÓ FEJLESZTÉSI ÉS NEM BERUHÁZÁSI JELLEGŰ ÖNKORMÁNYZATI TEVÉKENYSÉGEK	298
6.2. AZ INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SZERVEZETI KERETEINEK MEGHATÁROZÁSA	298
6.3. TELEPÜLÉSKÖZI KOORDINÁCIÓ MECHANIZMUSAI, EGYÜTTMŰKÖDÉSI JAVASLATOK	299
6.4. MONITORING.....	299

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

1. SZOMBATHELY JÖVŐKÉPE

Szombathely következő 2030-ra szóló hosszú távú jövőképe röviden az alábbiakban fogalmazható meg:

„A 2000 ÉVES MÚLTRA VISSZATEKINTŐ SZOMBATHELY ÉS TÉRSÉGE VIRÁGZÓ KULTURÁLIS, GAZDASÁGI ÉS IPARI KÖZPONT, SZENT MÁRTON SZELLEMI ÖRÖKSÉGÉRE ÉPÜLŐ VONZÓ ÉS BEFOGADÓ VÁROS, AMELY MAGYARORSZÁG NYUGATI KAPUJÁBAN EURÓPA DINAMIKUSAN FEJLŐDŐ ALPOK KÖRÜLI TÉRSÉGÉNEK SZERVES RÉSZÉ.”

1.1. Szombathely jövőképe és a város átfogó fejlesztési céljai a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan

VIRÁGZÓ GAZDASÁG

Az egészséges szerkezetű, fejlett helyi gazdaság biztosítja a helyi társadalom tagjai számára a megélhetését és a fejlett európai régióknak megfelelő színvonalú életkörülményeket.

A gazdaság dinamikus fejlődésének a húzó erejét a versenyképes, csúcstechnológiával működő, erőteljes helyi kutatási - fejlesztési (K + F) és innovációs tevékenységre támaszkodó, nagy hozzáadott értékű termelő tevékenységet folytató jármű- és gépipar adja, amelynek vállalkozásai a Szombathely, Zalaegerszeg, Nagykanizsa és Szentgotthárd által alkotott Nyugat - Pannon Járműipari és Mechatronikai Központba tömörülnek egy európai szintű regionális HUB (gazdasági csomópont) térségben.

A Nyugat - Pannon Járműipari és Mechatronikai Központban szorosan kapcsolódó ipari vállalkozások mellett a globális piacra dolgozó versenyképes elektronikai ipar, valamint az európai, illetve a közép-európai és a keleti piacokon keresett, jó minőségű termékeket előállító fa-, bútort-, építő-, építőanyag-, textil- és élelmiszeripar működik a városban.

A széles spektrumot lefedő, robusztus ipari tevékenységet erős és fejlődő terciér szektor, valamint kreatív gazdaság kíséri.

A jelentős külföldi tőkét is mozgósító fejlett ipari és szolgáltatási tevékenységek jól működő üzleti turizmust generálnak.

Az ipar és a terciér szektor országos összehasonlításban kiemelkedően magas szintű foglalkoztatottságot eredményez, ami a várost vonzóvá teszi a bevándorló munkavállalók számára. A magas szintű foglalkoztatás és a biztos megélhetés következtében a lakosság anyagi jóléte biztosítja a jó minőségű élelmiszeripari, építőipari, ingatlanpiaci termékek és szolgáltatások iránti fizetőképes keresletet.

Szent Márton élő szellemi örökségének ápolása révén Szombathely egyre ismertebbé válik a világban, ami a megőrzött egyetemes értékek miatt a városba látogató turisták jelentős számában is megmutatkozik.

MEGÚJULÓ ÉS BEFOGADÓ TÁRSADALOM

Szombathely Szent Márton szellemi örökségére épülő, nyitott és szolidáris helyi közösséggel rendelkező város.

A 2000 éves városban növekvő számú, gyarapodó népesség él, amely erős belső kohézióval rendelkező társadalmat alkot. A belső kohézió megteremtésében nagy szerepük van a széleskörű és magas színvonalú közösségi szolgáltatásoknak is, amelyek az egészségügy, a nevelés és az oktatás területén működnek a városban. A társadalmi kohézió, az egészség megőrzését elősegítő közösségi és piaci szolgáltatások színvonalas és kiterjedt rendszere valamint az egészségmegőrző életmód elősegítésére alkalmasan kialakított városi környezet lehetővé teszi az idős korosztály társadalmi aktivitásának megőrzését, és vonzóvá teszi a városi életmódot az idősebb és a fiatalabb korosztályok számára egyaránt. Az élhető város befogadó társadalma vonzó a határon átnyúló térség egész népessége számára, és elősegíti, hogy a lakosság száma a bevándorlás révén, a pozitív migrációs mérleg tartós fennmaradásával is növekedjen. A városi társadalom befogadó szellemisége és fejlett közösségi szolgáltatási rendszere nagy mértékben elősegíti, hogy a megélhetés érdekében az ország kevésbé fejlett régióiból Szombathelyre érkező munkavállalók és családjaik rövid idő alatt be tudjanak illeszkedni és integrálódjanak a helyi közösségbe.

A saját lakossága, a térség népessége és a bevándorlók számára egyaránt vonzó városban sikerült megállítani az elöregedés és a fiatal korosztályok elvándorlásának folyamatát.

A városban nevelkedett, máshol egyetemi diplomát vagy tudományos minősítést szerzett fiatalok közül a korábbi évtizedekhez képest sokkal többen térnek vissza, hogy szülővárosukban éljenek, dolgozzanak. A fiatal, magasán képzett munkaerő arányának növelését eredményesen szolgálja a városban folyó egyetemi képzés, amelynek kiemelkedő jelentőségű területe a városban folyó ipari termelési valamint kutatási - fejlesztési tevékenység emberi erőforrásait nagy arányban biztosító, piacépítő tudást adó mérnökképzés.

A jól képzett, növekvő számú népesség munkavállalóként vagy versenyképes vállalkozóként biztosítja a legfejlettebb technológiát képviselő, Szombathelyen és várostérségében működő ipari és kereskedelmi nagyvállalatok, kkv-k- és mikro vállalkozások humánerőforrását.

A közigazgatás a helyi közösséggel partnerségben működik.

A város társadalma Szent Márton szellemi örökségének megfelelően gondoskodik megváltozott munkaképességű és hátrányos helyzetű tagjairól is.

VONZÓ VÁROSI KÖRNYEZET

Szombathely szép, egészséges, kényelmesen használható városi környezetet alkotó épített városi szövetével, zöldfelületeivel és egészséges levegőjével olyan város, amelyben közismerten jó élni. Szombathely városi környezete kimagaslóan jó minőségével vonzza mindazokat, akik az Alpok-alján egy kétezres éves múltra visszatekintő, élhető városban szeretnének élni, munkát vállalni, vállalkozni, tanulni vagy dolgozni.

A Belvárosban és a városközponti városrészekben a kiegyezés óta eltelt másfél évszázad dinamikus urbanizációjának egymást követő hullámaiban létrejött, 2000 és 2030 között megújított városi szövet harmonikusan integrálja a 2000 éves városi múlt távoli évszázadainak jó állapotban megőrzött építészeti örökségét.

A város központi részei megújult és megszépült városi környezetben korszerű, változatos igényeket kielégítő lakásállománynak adnak helyet, és a legkorszerűbb színvonalú fizikai kereteket nyújtják a város országhatáron túl nyúló gazdasági és kulturális kisugárzását a tercier szektorban biztosító szolgáltatások számára. A legújabb - piaci, illetve közösségi szolgáltatásokat nyújtó - létesítmények és lakások jelentős része korábbi barna mezős, szlömösödő, illetve alulhasznosított területeken épült.

A Belvárosban, a városközponti, illetve belső városrészekben működő, a határon átnyúló tágabb várostérség igényeit is kielégítő magas szintű közösségi és piaci szolgáltatások könnyen és gyorsan elérhetőek az összes városlakó számára.

A város lakásállománya korszerű, energiatakarékos, hatékony energiafelhasználású lakásokból áll, amelyek energiaellátásában jelentős szerepet játszanak a megújuló energiák.

A lakásállomány döntő hányadát kitevő saját tulajdonú (a lakás használójának saját tulajdonában lévő) lakások mellett jelentős a korszerű, olcsó rezsiű önkormányzati, illetve vállalati vagy intézményi, illetve befektetői tulajdonú bérlakás állomány is, amely többek között a más településről a városba érkező munkavállalók lakhatási igényeinek kielégítését is biztosítja.

A városközponti városrészek, a rehabilitált lakótelepek és a magas színvonalú zöldövezeti lakókörnyezetet biztosító kertvárosok jó minőségű, nagy értékű és változatos lakásállománya legkülönbözőbb nagyságú és fajtájú lakások iránti kereslet kielégítésére alkalmas a jól működő helyi lakáspiac körülményei között.

A város egész területét átszövő nagy kiterjedésű, ápoltságos és korszerűen berendezett zöldfelületek és rekreációs területek, a hozzájuk szervesen kapcsolódó korszerű sportlétesítményekkel magas színvonalú fizikai keretek között nyújtanak lehetőséget a szabad idő aktív és az egészség megőrzését elősegítő eltöltésére az összes korosztály számára a legfiatalabbaktól a legidősebbekig.

A várost körülvevő elkerülő út tehermentesíti a lakóterületeket és a városközpontot az átmenő forgalom terhelése alól, a városon belüli gépjármű forgalom így nem okoz zavaró környezeti ártalmakat. A kiépült elkerülő út egyúttal lehetővé teszi, hogy a város szélső részein, illetve közvetlen szomszédságában elhelyezkedő ipari üzemekbe a Funkcionális Várostérségből gépkocsival bejáró dolgozók is a város belterületén való átkelés nélkül, akadálymentesen érhessék el úti céljukat a város elkerülésével, a lakóhelyük és munkahelyük közötti forgalom ne okozzon környezeti ártalmakat a városban.

A városi levegő tisztaságának megőrzését a kiterjedt zöldfelületek és a tehermentesítő elkerülő út mellett az is elősegíti, hogy a várost átszelő villamosított vasútvonalakra építve integrált elővárosi vasúti közlekedési rendszer kapcsolja össze a város legfontosabb munkahelyi övezeteit - a Belvárost, a városközponti városrészeket, a hagyományos és új ipari területeket - a Funkcionális Várostérség településeivel valamint a vasútvonalak mentén fekvő városrészekkel, kertvárosokkal, ami szintén elősegíti a személygépkocsi forgalom alacsony intenzitását.

A városi lakosság számára az integrált közösségi közlekedési rendszer részét képező helyi érdekű vasutak és a várost behálózó kerékpárutak rendszere mellett a nulla, illetve rendkívül alacsony emissziójú közlekedési eszközöket alkalmazó, városon belüli közúti közösségi közlekedési rendszer biztosítja, hogy a városi lakások - munkahelyek - szolgáltatások helyszínei között személygépkocsi nélkül is a lehető legtöbbször tudjanak kényelmesen és energiatakarékosan közlekedni.

A város kertvárosi városrészeinek külterületein valamint a Funkcionális Várostérségben működő őstermelők és mezőgazdasági vállalkozások valamint a helyi feldolgozók rövid csatornás értékesítési

rendszerben, helyben termelt, garantáltan egészséges, megfizethető árú élelmiszerrel látják el a város lakosságát.

A vízminőség védelmi és vízügyi beruházások eredményeként garantált a lakosság ellátása egészséges ivóvízzel.

A város minden lakóterületéről mindenki számára kényelmesen és gyorsan elérhetőek a városi szolgáltatások és a munkahelyek területei az integrált közösségi közlekedési rendszer korszerű, környezetkímélő eszközeivel ugyanúgy, mint a kerékpárosok számára kerékpárral. Ezt a közlekedési rendszert egészítik ki a Belvárost és a városközponti városrészeket behálózó és a környező rekreációs területekkel is összekapcsoló gyalogos útvonalak, sétáló utcák, sétányok.

A helyi gazdaság motorját jelentő versenyképes ipari vállalkozásoknak helyt adó ipari övezetek modern üzemi és irodaépületei több száz hektáros területet foglalnak el a város keleti és északkeleti részén, amit a Körmentői út mentén fekvő déli ipari terület egészít ki. Az ipari területek a városból és a Funkcionális Városterészből rövid időn belül kényelmesen elérhetők az elkerülő úton gépkocsival, az integrált közösségi közlekedési rendszer eszközeivel és kerékpárral egyaránt.

Az egészséges és esztétikus fizikai és természeti környezetet nyújtó, színvonalas közösségi és piaci szolgáltatásokat valamint egészséges élelmiszer- és vízellátást biztosító város az urbanizáció másfél évszázaddal korábbi hőskorához hasonlóan kedvelt lakóhely, amelynek értékes lakásai a városközponti városrészek, kertvárosok és lakótelepek piaci szegmenseiben egyaránt keresettek. A város értékei és vonzerői táplálják a városi életet, a városi lakhatás iránti igényt és az egyre értékesebbé váló városi ingatlanok iránti erős fizetőképességet, ami piaci oldalról támogatja a kompakt város kialakítása érdekében önkormányzati oldalról megtörtént sikeres erőfeszítések eredményes folytatását.

1.2. Szombathely jövőképe térségi szerepére vonatkozóan

SZOMBATHELY FUNKCIONÁLIS VÁROSTERÉSÉGÉNEK FOGLALKOZTATÁSI ÉS SZOLGÁLTATÁSI KÖZPONTJA, GAZDASÁGI, KULTURÁLIS CENTRUMKÉNT TÁGABB, AUSZTRIÁBA IS ÁTNYÚLÓ VONZÁSKÖRZETTEL RENDELKEZIK, ÉS EZÁLTAL EGY HATÁRON ÁTNYÚLÓ, NAGYVÁROS HIÁNYOS TÉRSÉG SZÁMÁRA A KÖZPONTI NAGYVÁROS SZEREPÉT TÖLTI BE.

1.3. Településfejlesztési elvek rögzítése

Minden más emberi tevékenységhez hasonlóan a településfejlesztést is az adott tevékenységet végzők kultúrája vezérli, így a tevékenységet meghatározó konkrét településfejlesztési elvek hierarchikus rendszerének csúcsán is azok a kultúránkat meghatározó, egyetemes értékekből származó alapelvek helyezkednek el, amelyek - Szombathelyen, Szent Márton születésének helyszíne tekintetében különösen - úgy lehet összefoglalni, hogy

Szent Márton szellemi örökségének ápolása és tanításának követése.

A gyakorlati elvek hierarchiájának csúcsán az EU 2020 stratégiájának fejlesztési célkitűzéseit meghatározó alapelv áll:

a társadalmi, gazdasági és környezeti szempontból fenntartható fejlődés előmozdításának elve.

A szorosan vett településfejlesztési szakmai módszertanból adódó elveket az Integrált Településfejlesztési Stratégia kidolgozásának módszertanára és alapvető településfejlesztési szakmai szempontjaira vonatkozó hatályos szakpolitikai útmutatást a Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium Területfejlesztésért és Építésügyért Felelős Szakállamtitkársága által 2009. január 28-án kiadott "Városfejlesztési kézikönyv, Második, javított kiadás" című iránymutatása alapozza meg (a továbbiakban: Városfejlesztési kézikönyv), amelyre a BM által a megyei jogú városok számára az ITS készítéséhez kiadott útmutató is visszahivatkozik, mint módszertani alapidokumentumra.

A Városfejlesztési kézikönyv a városfejlesztés fogalmát az ITS készítése szempontjából az említett magasabb szintű elvekkel teljes összhangban az alábbi módon határozza meg.

"A jelen kézikönyv alkalmazása szempontjából a „városfejlesztés” a városi szövet egy új vagy megújult darabjának előállítását jelenti. Ezen belül a városi szövet egy megújult darabjának előállítását nevezi jelen kézikönyv „városrehabilitációnak”.

A városi szövet az épületek és az épületek által alkotott épített terek együttese, a helyi társadalom életének és működésének fizikai kerete – a városi élet anyagi hordozója. Az előzőekben értelmezett városi szövet és a város társadalmi és gazdasági élete összefüggő rendszert alkot, melynek elemei kölcsönösen hatással vannak egymásra és együttesen, összefüggésükben határozzák meg a városi élet minőségét és a város versenyképességét, attraktivitását.

A városfejlesztés és a városrehabilitáció keretében történő fizikai beavatkozások a városi szövet fizikai átalakítására irányulnak a városi élet fizikai feltételeinek javítása érdekében. A városfejlesztés eredményeinek eredményessége, különösen mind társadalmi, mind gazdasági értelemben vett fenntarthatósága érdekében a fizikai beavatkozások mellett, azokhoz szorosan kapcsolódva - az esetek döntő többségében a városi élet nem fizikai (társadalmi, gazdasági, kulturális, stb.) körülményeinek átalakítására irányuló tevékenységek megtervezésére és végrehajtására is szükség van.

Különösen igaz ez a városrehabilitációs célú beavatkozások esetén, ahol a fenti kölcsönhatások hosszú idő alatt kialakult rendszere következtében pusztán a fizikai körülmények megváltoztatása rendszerint csak részben vagy rosszabb hatásfokkal eredményezi az életminőség és versenyképesség tényleges javulását."

Az említett átfogó alapelveket konkretizálva a Településfejlesztési Konceptió és az Integrált Településfejlesztési Stratégia szempontjából a településfejlesztési alapvető szakmai elvei az általánosaktól a konkrétabbak felé haladva a következők:

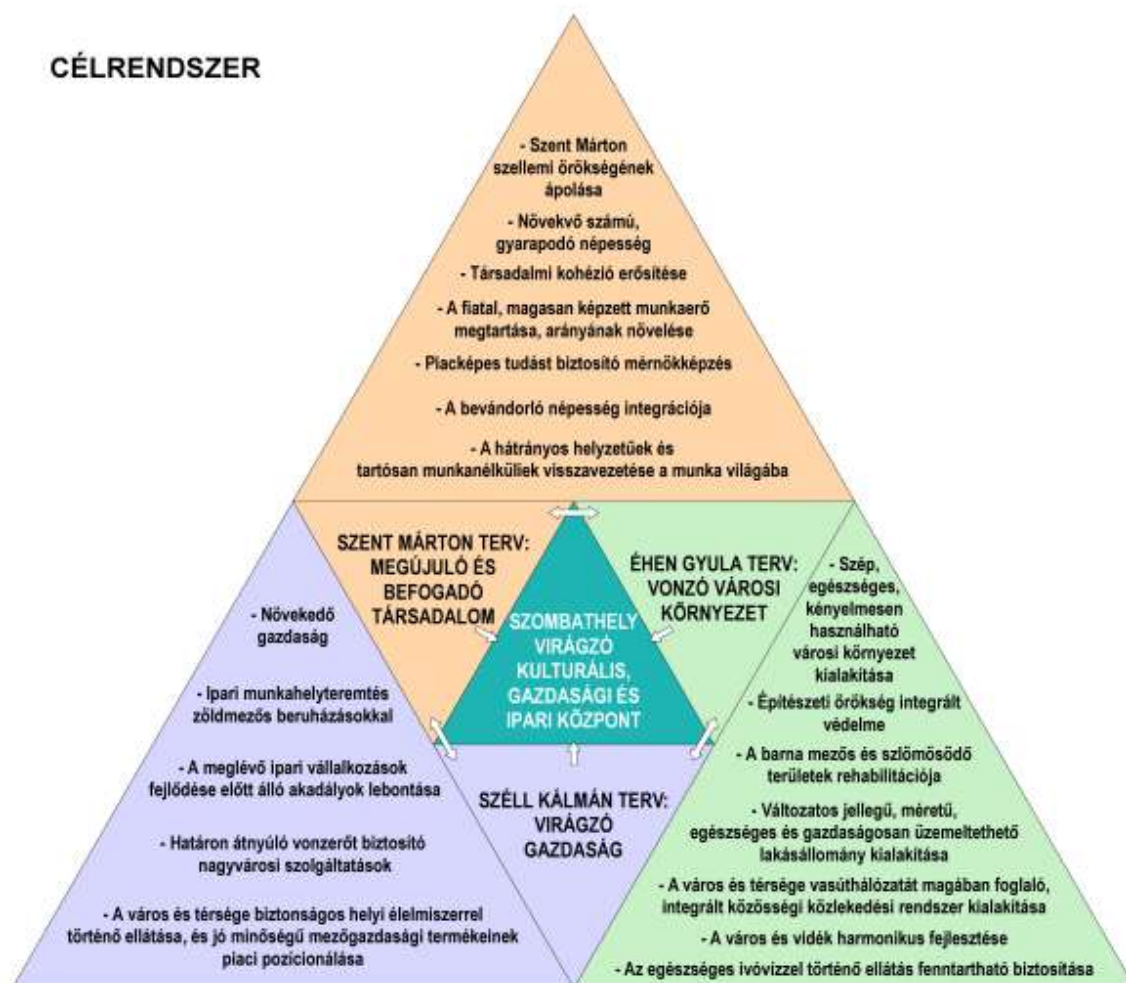
1. A városfejlesztés célja a szép, egészséges, kényelmesen használható városi környezet létrehozása.
2. A városi környezet az épített városi szövetből és a természeti környezetből tevődik össze.
3. A városfejlesztés elősegíti az építészeti örökség integrált védelmét.
4. A városfejlesztés és városrendezés egymásra van utalva, ugyanannak az összefüggő rendszert alkotó egésznek az egymást kölcsönösen kiegészítő dimenziói.
5. A városfejlesztési tervezés alapozza meg, és orientálja a városrendezést.
6. A város fejlesztését a közsféra és a magánsféra strukturált együttműködésével kell megvalósítani.
7. A fenntartható városfejlesztés fizikai dimenziójában a kompakt, energiatakarékos, a környezet szennyezését a lehető legkisebb mértékben előidéző településszerkezet és városi szövet kialakításának elvét kell követni.

8. A városi lakóterületek további szétterülése nem folytatódhat tovább a megkezdett és abbamaradt lakóterületi fejlesztések befejezését követően.
9. A sikeres gazdaságfejlesztés alapvető jelentőségű a fenntartható városfejlesztés szempontjából.
10. A városfejlesztés a munkahelyteremtő beruházásokhoz szükséges fizikai és építési jogi előfeltételek megteremtésével, valamint a befektetők és a lakosság számára vonzó városi környezet kialakításával és a bevándorló munkavállalók lakhatási igényeinek kielégítését szolgáló olcsó és jó minőségű bérlakás állomány kialakításának előmozdításával segíti elő a sikeres gazdaságfejlesztést.
11. A gazdasági növekedés következtében a tercier szektor létesítményei és a több lakásos épületekben kialakítható városi lakások építése iránt jelentkező újabb építési igényeket elsősorban a Belváros, az Északi városközpont és a Délnyugati városközpont alacsony szintszámmal (földszint + 2 emelet vagy kisebb) beépített területei beépítési intenzitásának növelésével kialakítható építési lehetőségek beépítésével kell kielégíteni.
12. A nagyobb léptékű, újabb zöld mezős ipari beruházások koncentrált megvalósítása az északkeleti (részben Söpte közigazgatási területére eső) ipari területen.
13. A barna mezős, szlömösödő illetve alulhasznosított városi területek rehabilitációját elő kell segíteni, az önkormányzati tulajdonú területeken ennek érdekében az Önkormányzatnak az operatív városfejlesztés eszközeivel is be kell avatkoznia.
14. A város vonzerejéhez jelentősen hozzájáruló, az egészséges városi környezet egyik meghatározó alkotóelemét jelentő zöldfelületi rendszer minőségi továbbfejlesztését a városfejlesztésnek elő kell segítenie az ennek érdekében szükséges fejlesztéseket komplex projekt csomagokba integrálva, amelyek a komplex városrehabilitációt, az egészség megőrzését, a rekreációs és sporttevékenységek fejlesztését szolgálják.
15. A fejlesztések során megvalósuló új létesítmények akadálymentes megközelíthetőségét biztosítani kell.
16. Biztonságos hozzáférés az infrastrukturális rendszerekhez mindenkinek.
17. 2030-ra a közúti tranzit forgalmat a várost övező tehermentesítő körgyűrűn kell elvezetni a város mellett, és a körgyűrűvel kell biztosítani a kapcsolatot a városhoz érkező főutak, gyorsforgalmi utak között.
18. A körgyűrűn belül az élhető városi környezet kialakítását elősegítő környezetkímélő integrált közösségi közlekedési rendszer és az alternatív közlekedési módok fokozott alkalmazását kell támogatni a személygépkocsival történő közlekedéssel harmóniában.
19. A város vasúti csomópont szerepéből adódó lehetőséggel élve a személyszállításban a határon átnyúló FVT-et kiszolgáló elővárosi jellegű, kötött pályás integrált közösségi közlekedési rendszer kialakítását kell elősegíteni; az áruforgalomban pedig a vasúti fejlesztésekkel a helyi ipar és gazdaság fejlesztését kell előmozdítani a határon átnyúló regionális kapcsolatrendszerbe integrálva.

2. CÉLOK

2.1. A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó célok és a részcélok kapcsolata

2.1.1. A jövőkép, az átfogó célok és a részcélok kapcsolata

2.1.2. A jövőkép, az átfogó célok és a részcélok kapcsolata a településfejlesztési elvekkel

[illegible]

ÉHEN GYULA TERV: VONZÓ VÁROSI KÖRNYEZET	Szép, egészséges, kényelmesen használható városi környezet kialakítása																			
	Építészeti örökség integrált védelme																			
	A barna mezős és szlömösödő területek rehabilitációja																			
	Változatos jellegű, méretű, egészséges és gazdaságosan üzemeltethető lakásállomány kialakítása																			
	A város és térsége vasúthálózatát magában foglaló, integrált közösségi közlekedési rendszer kialakítása																			
	A város és vidék harmonikus fejlesztése																			
	Az egészséges ivóvízzel történő ellátás fenntartható biztosítása																			

2.2. A fejlesztési célok értelmezése az egyes városrészekre

Szombathely városrészeinek következő 15-20 évre szóló hosszú távú jövőképe röviden az alábbiakban fogalmazható meg:

1. Belváros

A Belváros a 2000 éves városi múlt, a hozzá kapcsolódó szellemi és kulturális örökség anyagi hordozója. Jó állapotban megőrzött, rendeltetésszerűen használt építészeti öröksége a határon átnyúló vonzású nagyvárosi szolgáltatásokat nyújtó városi élet szíve, az európai szintű HUB (gazdasági csomópont) térség északi pólusának szerepét betöltő Szombathely virágzó gazdasági életének központja. A város kulturális és gazdasági funkcióinak térbeli rendje és működése szempontból városszerkezeti fő tengelyét a Fő tér és az akadálymentesen gyalogosan is átjárható, a Szent Márton zárandokút vonalába illeszkedő Szent Márton út alkotja, amelyen élénk forgalom van a tér és a Szent Márton templom mellett kiépült Szent Márton Látogató központ között.

2. Északi városközpont

A Belváros szerves folytatását jelentő Északi városközpont dinamikusan fejlődő, megújuló városrész, sokszínű, regionális és városközponti funkciókat is ellátó intézményekkel, közcélú létesítményekkel. Jó közlekedési kapcsolatokkal rendelkezik a városközpont, a belső körút, és a szomszédos városrészek, így a Derkovits lakótelep felé is.

A régiót és a megyét szolgáló egyetemi oktató kórház modern, korszerű, sokszínű egészségügyi ellátást nyújt, hasznosítva az orvostudomány legújabb vívmányait a betegellátásban. Az egészségügyi központot az egyetemi képzés, a korszerűen felszerelt mentőszolgálat, a korszerű betegellátás és jól felszerelt egészségügyi intézmények, modern és az igényeket jól kiszolgáló férőhely kapacitással rendelkező nővérszállás szolgálják. A kórház területén kívül található 11-es Huszár úti Osztályok korszerűen felszereltek, modern épületekben működnek a kor szakmai követelményei szerint.

Volt városi strand területe sokoldalúan hasznosított városközponti terület, amely az egészségügy, közigazgatás, innováció, igazgatás és a lakosság igényeinek kiszolgálását városi és regionális szinten képes ellátni.

A 11-es Huszár laktanya a kutatás-fejlesztés és az innováció központja. A zöldfelületekbe ágyazódó magas építészeti színvonalon kialakított beépítés vonzó városi környezetet alkot, amely a K+F+I tevékenység mellett a képzés, a városközponti intézményi, igazgatási funkciók ellátása, a kreatív és kulturális ipar, illetve a tercier szektorhoz tartozó munkahelyek számára egyaránt XXI. századi minőségben biztosítja az urbanizációs háttérrel és fizikai feltételeket. Az itt folyó tevékenységek jelentős része a dinamikusan fejlődő Nyugat - Pannon Járműipari és Mechatronikai Központoz is kapcsolódik. A rehabilitált műemlék épületek és az új épületek egyaránt megfelelnek az energiahatékonyság korszerű követelményeinek. Az egykori laktanya-területen belüli közlekedési zónák az alternatív közlekedést előnyben részesítve a városi használatú tereket, zöldfelületeket kötik össze, miközben a határoló utcákhoz kapcsolódva a funkciókhoz igazodó igényeknek megfelelő átjárhatóságot biztosítják.

A városrész a versenysport és az aktív, egészségtudatos életmód egyik központja. Mind szabadtéri, mind sportlétesítményei az olimpiai és nem olimpiai sportágakra való legmagasabb szintű felkészülést teszik lehetővé, biztosítva az utánpótlás lehetőségét.

A városközponti fekvésű terület kisvárosias, illetve kertvárosias beépítésű lakóépületei a különböző funkciójú munkahelyek fizikai kereteit biztosító épületek, épületegyüttesek közvetlen közelében helyezkednek el, és ezáltal tovább növelik a városrész energiahatékonyságát és piaci értékét egyaránt.

A gazdasági területek a vasútvonalakat kísérő korszerű telephelyeken működnek, átmeneti zónát képezve a lakókörnyezet zavarása nélkül, elősegítve a termelés, az innováció és a szolgáltatási szektor fejlődését. A barnamezős területeken az induló vállalkozások jól illeszkednek a bővülő városközpont igényeihez és annak építészeti arculatához, elősegítve a városi szövet megújulását. A gazdasági területeket a körgyűrű és a nyugati városrészek felé haránt irányú utak tárják fel, biztosítva a munkahelyek megközelítését és az áruszállítás legrövidebb, lakóterületet nem zavaró útvonalát.

A korszerű körutak révén gyors átjárást biztosít a városrészen belüli és kelet-nyugat irányú városrészek között a Söptei úttól a Derkovits lakótelep irányába, egyenletesen megosztva az gyűjtő és forgalmi utak közé az észak-déli úthálózatra nehezedő forgalmi terhelést.

3. Délnyugati városközpont

A város felsőoktatási, egyetemi központja, amely fiatalos lendületével és tudásával kreatív, megújulni képes területe a városközpontnak.

Szent Quirinus hagyományára építő a Perint patakot értékként tekintő fejlesztések eredményeként a városrész és víz-zöldterületek felértékelődését eredményezi.

Óperint szíve az Óperint utca színes kínálatával nyüzsgő élettel teli alközpontja a területnek. A vele összeépült Cipőgyári tömb a belvároshoz jó megközelítéssel bíró közlekedési kapcsolattal rendelkező korszerű, szellemi munkára, igazgatási feladatok ellátására szolgáló vegyes felhasználású, kereskedelmi, szolgáltató lakóterülete, amely újjító építészeti megoldásaival egyszerre vállal közösséget a kulturális negyeddel (Püspöki palota+Smidt múzeum, Járdányi Paulovics István Romkert) és mutatja az új, korszerű megoldások alkalmazását.

A kisvárosias lakóterületei kihasználva a városközponti fekvésüket a gépjármű forgalom mellett az alternatív közlekedési eszközök és közösségi közlekedés révén kapcsolódnak környezetükhöz.

A lakóterületbe ékelődő egykori iparterületek a kereskedelem, szolgáltatás, intézményi ellátási funkciók megjelenését biztosítva szervesen integrálódnak a környező beépítésbe, amelynek megújuló, kisvárosias karakterüket őrző és továbbfejleszteni képes épületei vonzó városi környezetet alkotnak.

4. Derkovits lakótelep

Biztonságos, élhető, sokszínű intézményrendszerrel és ellátással, gondozott zöldfelületekkel rendelkező korszerű, nagyvárosias beépítésű lakóterület a dinamikusan fejlődő Északi városközpont és a Csónakázó-tó körül kialakított városi rekreációs és sportterületek között,

ahonnan gépkocsival, közösségi közlekedéssel és kerékpárral gyorsan elérhetőek a város keleti és északkeleti nagy ipari területének üzei. A lakóteleptől néhány perc alatt gyalog is elérhetőek a 11-es Huszár út mentén, az egykori laktanya barna mezős rehabilitációjával kialakított kutatási - fejlesztési, kreatív és kulturális ipari, illetve a tercier szektorhoz tartozó munkahelyek.

A felújított, hőszigetelt, energetikai szempontból teljesen megújított lakóépületekben található korszerű, egészséges életkörülményeket biztosító otthonok a megújuló energiák fokozott használata miatt gazdaságosan, alacsony rezsivel üzemeltethetőek.

A kereskedelmi és a piaci alapú szolgáltatásokat a városrész korszerű komplex kereskedelmi és szolgáltató központja biztosítja a lakosság részére, amit a közösségi szolgáltatások intézményei egészítenek ki, amelyek együttesen egy jól működő városrészi alközpontot jelentenek a népes városrész számára.

Az idős korosztály társadalmi aktivitásának megőrzése, a fiatalok integrálása érdekében aktív, lakókörnyezetével harmóniában élő közösség működik.

Az integrált közösségi közlekedés mellett, a gazdaságos terület kihasználás révén a városrész elegendő számú gépjármű számára nyújt elegendő felületet.

5. Oladi lakótelep

A beépítés jellege, intenzitása, a méretek és az alaprajzi kialakítás szempontjából a többinél változatosabb kialakítású lakások közkedvelt, keresett lakásállományt testesítenek meg.

A biztonságos, élhető, sokszínű intézményrendszerrel és ellátással, gondozott zöldfelületekkel rendelkező korszerű, lakóterület a Csónakázó-tó körül kialakított városi rekreációs és sportterületek közvetlen szomszédságában van, ahonnan gépkocsival, közösségi közlekedéssel és kerékpárral gyorsan elérhetőek a város keleti és északkeleti nagy ipari területének üzei. A lakóteleptől a jól szervezett közösségi közlekedés és kelet-nyugat irányú körutak, összekötő utak révén az iparterületek, a Minerva – Stromfeld és az Északi városközpont felé.

A felújított, hőszigetelt, energetikai szempontból teljesen megújított lakóépületekben található korszerű, egészséges életkörülményeket biztosító otthonok a megújuló energiák fokozott használata miatt gazdaságosan, alacsony rezsivel üzemeltethetőek.

A kereskedelmi és a piaci alapú szolgáltatásokat a városrész korszerű komplex kereskedelmi és szolgáltató központja biztosítja a lakosság részére, amit a közösségi szolgáltatások intézményei egészítenek ki, amelyek együttesen egy jól működő városrészi alközpontot jelentenek a népes városrész számára.

Alap- és középfokú oktatási intézményei korszerű képzési helyek, amelyek a környező városrészek és települések gyermekeinek képzését is biztosítják.

Az idős korosztály társadalmi aktivitásának megőrzése, a fiatalok integrálása érdekében aktív, lakókörnyezetével harmóniában élő közösség működik.

Az integrált közösségi közlekedés mellett, a gazdaságos terület kihasználás révén a városrész elegendő számú gépjármű számára nyújt elegendő felületet.

6. Rigóvölgy – Új városliget – közép-hegy városrész

A településrész kertvárosias lakóterületei a domboldalra és részben a magasabban fekvő fennsíkokra is felkapaszkodó részeit elfoglalva nyújtanak kedvező, a tájjal szimbiózisban lévő, laza beépítésű szerkezetű lakóterületet. A laza beépítés biztosítja a magas komfortfokozatot, a városkép szempontjából feltáruló látványelemek megőrzését.

A lakóterület harmóniában van és közvetlen kapcsolattal is bír a Csónakázó-tó körül kialakított városi rekreációs és sportterületekkel, így rendkívül kedvezőek a feltételek az egészségmegőrző, aktív életmódhoz.

A táji kapcsolatok mellett a történeti örökségre építve a római kor hangulatát megelevenítő szabadtéri játékoknak ad helyet.

Kulturális és szellemi örökségét a Martineum és Kálvária alkotta intézményi egység, a Bagolyvár és a körülötte egészségügyi célra felhasznált területek alkotják.

A terület beépítésénél hangsúlyt helyeznek a rendezési tervben kijelölt csúszásveszélyes terület speciális építési előírásainak megtartására, amely által a korszerű és biztonságos otthonok épülnek.

7. Oladfalú – Oladi plató városrész

Az új kertvárosias lakóterület korszerű infrastrukturális ellátást nyújt lakói számára. A jól szervezett közösségi közlekedés gyors eljutást biztosít a városközpont és többi városrész felé. Lakóterületei megfelelő szélességű utcákból állnak, teret adva a közterületi zöldfelületeknek és közlekedési igényeknek egyaránt.

A városrész az alternatív közlekedési eszközök révén (kerékpárút) közvetlen kapcsolatban áll a szomszédos Toronnyal, Sével, Dozmattal, Dozmati víztározóval és Felsőőrrel/Oberwarttal.

Oladfalú területe kellemes lakókörnyezetet biztosít, amely az Arany-patak mentén déli irányban szervesen kapcsolódik a Csónakázó-tó körül kialakított városi rekreációs és sportterületek, északi irányban az Illés akadémia sportcélú területeivel. Az Oladi kilátó vonzó kirándulási helyszín, az Oladi templom melletti új egyházi és közösségi ház pedig az aktív társadalmi kapcsolatok színtere.

Nevelési intézménye alap és középfokú oktatási intézményei a város és a megye lakosságát is szolgálják.

Olad plató területén elhelyezést nyernek a városrész növekedésével egyetemben szükségessé váló intézményi funkciók. A plató területén a helyi közösséget kiszolgáló új kereskedelmi és szolgáltatási alközpont épült ki.

8. Nárai úti – Alsóhegyi úti lakóterület

A kertvárosias lakóterület korszerű infrastrukturális ellátást nyújt lakói számára. A jól szervezett közösségi közlekedés gyors eljutást biztosít a városközpont és többi városrész felé.

A szeméttelep legkorszerűbb technológiával ellátott, a legtöbb újrahasznosítással járó és legkevesebb lerakásra kerülő hulladékfeldolgozást végzi. A Körmendi úton a volt szeméttelep helyén zöldfelületi intézményi terület szolgálja a déli városrész sport, szabadidős tevékenységeit. A Körmendi úton a kereskedelmi, szolgáltató területek az Ifjúsági lakótelep, Újperint-Petfői telep, Gyöngyösszőlős – Gyöngyöshermán városrészek kiszolgálását és ellátását is biztosítják.

A Jáki úti temető és tőle nyugatra létesített temető az egész város temetkezési szolgáltatásait ellátja, miközben meghitt, de jelentős intézményi zöldfelülettel rendelkezik.

9. Ifjúsági lakótelep városrész

Biztonságos, élhető, sokszínű intézményrendszerrel és ellátással, gondozott zöldfelületekkel rendelkező korszerű, nagyvárosias beépítésű lakóterület a nagyvárosi szolgáltatások helyszínét jelentő Belváros közelében, a Délnyugati városközpont közvetlen szomszédságában, a déli ipari terület munkahelyi zónájának közvetlen közelében, ahonnan gyorsan elérhetőek a keleti ipari terület üzemei, és könnyen megközelíthetőek az északkeleti ipari terület munkahelyei is.

A felújított, hőszigetelt, energetikai szempontból teljesen megújított lakóépületekben található korszerű, egészséges életkörülményeket biztosító otthonok a megújuló energiák fokozott használata miatt gazdaságosan, alacsony rezsivel üzemeltethetőek.

A kereskedelmi és a piaci alapú szolgáltatásokat a városrész korszerű komplex kereskedelmi és szolgáltató központja biztosítja a lakosság részére, amit a közösségi szolgáltatások intézményei egészítenek ki, amelyek együttesen egy jól működő városrészi alközpontot jelentenek a népes városrész számára.

Az idős korosztály társadalmi aktivitásának megőrzése, a fiatalok integrálása érdekében aktív, lakókörnyezetével harmóniában élő közösség működik.

Az integrált közösségi közlekedés mellett, a gazdaságos terület kihasználás révén a városrész elegendő számú gépjármű számára nyújt elegendő felületet.

A lakókörnyezetbe ékelődő gazdasági területek integrálódnak a városi szövetbe és a létrejött szolgáltatások révén egyszerre látják el a terület kiszolgálását, valamint biztosítanak helyet lakófunkciónak is.

A városrész alközpontja korszerű, a helyi igényeket ellátni képes terület.

10. Újperint – Petőfi telep városrész

A lakókörnyezet megújulni képes, vonzó, kertvárosias és falusias lakóterületből áll. A hagyományos, történeti településszerkezet mellett létrejött lakóterületek egységes, rendezett közterületi arculatot mutatnak.

A Hefele Menyhért és Szily püspök örökségét képező, műemléki védelem alatt álló helyreállított újperinti ófal a városrész látnivalója, amely széles körben ismert, unikális építészeti örökség és a városba irányuló kulturális turizmus egyik jelentős célpontja. A rendezett megújított porták és csatlakozó közterületek kulturális tartalommal is megtöltve a helyi közösség összetartozását erősítik.

A városrész jól prosperáló ipari gazdasági területe (BPW) a térségi által alkotott Nyugat-Pannon Járműipari és Mechatronikai Központba tömörülő vállalkozás egy európai szintű regionális HUB (gazdasági csomópont) térségben. A fejlesztések révén korszerű, magas technológiájú logisztikai és gyártási központ működik, amelynek fejlesztésére déli irányban szabad területeket biztosít a város.

A városi és városrésznyi szintű pihenést szolgálja a bányatavak helyén kialakított szabadidős és horgász centrum, amely jó megközelítéssel rendelkezik a környező városrészek felé gépjárművel és alternatív közlekedési módokkal egyaránt. A vizes élőhelyek a természeti és táji kapcsolatot is biztosítják Újperint és Petőfi telep között.

Petőfi telep élhető, minden komforthoz szükséges infrastruktúrával, jól működő közösségi közlekedéssel ellátott lakóterület. A kertgazdálkodása révén járul hozzá a város és környék mezőgazdálkodási terményekkel való kiszolgálásához.

11. Gyöngyösszőlős - Gyöngyöshermán városrész

A lakókörnyezetek jó és sokirányú közlekedési kapcsolatok révén integrálódik a többi városrészhez. A lakókörnyezete komfortos, rendezett és állandóan megújulni képes.

A lakókörnyezet figyelembe veszi az építészeti, településszerkezeti sajátosságokat és megőrzésre érdemes elemeket.

A lakóterület szerves kapcsolatot alkot a Gyöngyös patakkal és a zöldfelületi rendszere, sportterületei ennek mentén szerveződnek.

Az egykori kastélyok korszerű, műemléki szempontokat is figyelembe vevő rekonstrukció révén közintézményi, szociális egészségügyi intézményeknek, lakófunkciónak vagy kulturális céloknak is otthont adnak.

Az alapfokú oktatási intézmények korszerűek és a városrész, szomszédos városrészeket is szolgálják.

A lakóterületet a kerékpáros útvonalak hálózák be és kapcsolják össze a szomszédos településekkel, a városközponttal.

A városrészt jól szolgálja a korszerű integrált közösségi közlekedés.

A tranzitforgalmat a Balogunyom felé kiépített átkötés vezeti le, biztosítva a lakóterületek védelmét.

12. Szentkirály – Bogát városrész

A lakókörnyezet jó közlekedési kapcsolatok révén integrálódik a többi városrészhez. A lakókörnyezet komfortos, rendezett és állandóan megújulni képes. A megújulás szerves része

legyen a terület kialakult építészeti jellegéhez, vagy az építészet eszközeivel alakítsa, gazdagítsa azt. A lakókörnyezet figyelembe veszi az építészeti, településszerkezeti sajátosságokat és megőrzésre érdemes elemeket.

A lakóterület szerves kapcsolatot alkot a Gyöngyös patakkal és a zöldfelületi rendszere, sportterületei ennek mentén szerveződnek.

Az egykori kastélyok korszerű, műemléki szempontokat is figyelembe vevő rekonstrukció révén közintézményi, szociális egészségügyi intézményeknek, lakófunkciónak vagy kulturális céloknak is otthont adnak.

A lakóterületet a kerékpáros útvonalak hálózák be és kapcsolják össze a szomszédos településekkel, a városközponttal.

A városrészt jól szolgálja a korszerű integrált közösségi közlekedés.

A dinamikusan fejlődő ipari területek felé jól kiépített közlekedési folyosók biztosítanak gyors eljutást.

13. Joskar Ola lakótelep

A Belváros és a Délnyugati városközpont szerves folytatása keleti irányban, a vasút által alkotott városszerkezeti választóvonalig. Az északi szélén található XX. századi épületegyüttesek közvetlenül kapcsolódnak a városi szövet Szent Márton és kora örökségét hordozó részéhez, a Szent Márton templomhoz valamint a Szent Márton temetőhöz.

A Belvároshoz jól kiépített gyalogos és kerékpáros kapcsolattal csatlakozik. A Szent Márton utat a körgyűrű felé megnyitott új közlekedési kapcsolatok (pl. Puskás Tivadar utca), a jól kiépített bezárt városi körút, az átjárható vasúti metszéspontok kapcsolatrendszere révén tehermentesíteni lehetett a korábban lavinaszerűen jelentkező forgalmi hullámoktól. A Szent Márton út alternatív útvonalak kiépültével egyidejűleg csökkentett átmenő forgalma egyszerre szolgálja a turizmust, idegenforgalmat, alternatív közlekedést, közösségi közlekedést, segítve a városrész fejlődését.

A városrész határvonala mellett helyezkedik el az új vásárcsarnok korszerű épületegyüttese. A három városrész - a Belváros, a Délnyugati városközpont és a Joskar Ola lakótelep találkozásánál elhelyezkedő kereskedelmi létesítmény a város és vidéke harmonikus kapcsolatát testesíti meg. Fontos szerepe van abban, hogy az Alpokájának a város térségéből származó jó minőségű, egészséges mezőgazdasági termékei és a belőlük készített egészséges helyi élelmiszerek rövid értékesítési csatornán, kedvező áron jutnak el a város és térsége fogyasztóihoz.

A Belváros térszomszédságában a városrész felújított, hatékony energiafelhasználású, jelentős részben megújuló energiákat is hasznosító, nagyvárosi és kisvárosi jellegű lakóépületei, a közöttük elhelyezkedő rendezett, biológiailag aktív zöldfelületek és a személygépkocsik megoldott parkolása, a magas színvonalú piaci és közösségi szolgáltatások megléte révén minden korosztály számára vonzó, esztétikus, egészséges és kényelmesen használható, gazdaságosan üzemeltethető városi lakásokat és lakókörnyezetet biztosítanak.

14. Éhen Gyula kertváros

A korszerű lakóterületek kisvárosias és kertvárosias lakóterület belvároshoz közeli területként mindig megújulásra kész. A helyi közösséget a városrész központjaként funkcionáló Alkotás utca főtérré, mint agora szervezi.

Az intermodális központ és a belváros felé korszerű jó átjárást biztosító közúti kapcsolat teszi teljessé (Alkotás utcai híd, vagy aluljáró), amely a terület felértékelését és Belváros irányú kapcsolatot segíti. Az integrált közösségi közlekedéshez jó kapcsolódási és átszállási pontok társulnak. (intermodális központ, Puskás Tivadar utca melletti vasúti megálló LUK)

A lakóterületek és ipari területek közötti átmeneti zónák biztosítják az élhető lakókörnyezet és munkahelyi kényszer közötti ellentmondás feloldását. (Településközpont vegyes területek)

15. Zanat városrész

A legkeletibb városrész gyorsforgalmi és főúti kapcsolattal is kötődik Szombathelyhez és a távolabbi térségekhez. Lakókörnyezete komfortos, korszerű, átmenő forgalomtól mentes.

Közösség társadalmi ereje a helyi öntudatra és hagyományokra épített befogadó szellemiség. A közösségi tereket gazdagítja a sport és szabadidős centrum, a keleti oldalon biztosítja a helyi utánpótlás és ifjúságnevelési feladatokat, mozgási és sportigények kielégítését.

A helyi közösség közreműködésével gondoskodnak a történeti emlékek megőrzéséről.

A városközpont és vonzáskörzet települései felé korszerű kerékpáros útvonal kapcsolja össze.

A közösségi közlekedése korszerűen szervezve szolgálja a városrész lakóit.

16. Keleti ipari és lakóterület

Az ipari területen belül a Caludius Ipari Park jól prosperáló, Söptei úti területtel szemben kisebb léptékű vállalkozások körgyűrűig terjedő befogadó területe.

A Zanati út a kereskedelmi, szolgáltató egységeket fűzi rendszerbe, és egyben lüktető közlekedési tengelye a városközpont felé. A körgyűrű mentén helyezkednek el a térségi és megyei szintű ellátást szolgáló nagy alapterületű kereskedelmi, szolgáltató egységek (Tesco, tervezett Baumax, Family Center, Dechatlon). A közlekedési tengelyre északi irányban a Puskás Tivadar utcai szintbeni vagy különbszintű vasúti átjáró, a körgyűrű többi szektora felé pedig az ipari területeken át húzódó gyűjtő és forgalmi utak biztosítanak gyors áruszállítási útvonalat. Az iparterületek a tranzitforgalmú körgyűrű és a vasúti csomópont felé egyaránt jól átjárhatóak, a lakóterületek védelmének biztosításával.

A korszerű környezetvédelmi berendezések és megoldások alkalmazásával, technológiai megújulással a lehető legkisebb szintre csökkenő kibocsátási értékeket érik el a vállalkozások megőrizve ezzel a munkahelyeket.

Az infrastruktúra hálózatok és kapacitások az igények alapján bővülnek és a teljes ipari park, ipari terület ellátását biztosítják.

17. Minerva – Stromfeld lakótelep

A megújulni képes korszerű lakóterület vonzó a város népessége számára, mert jó közlekedési kapcsolatai, kedvező fekvése révén nyugodt lakhelyet nyújt, ugyanakkor közel helyezkedik el a gyarapodó munkahelyek irányához.

A lakóterületen élő lakosság szabadidős, sport, mozgásigényét kellő méretű közösségi zöldfelületek szolgálják.

A városrészben elhelyezkedő zöld mezős ipari beruházások koncentrált megvalósítása az északkeleti (részben Söpte közigazgatási területére eső) ipari területen a fejlesztés legfontosabb pólusává teszik a területet.

A kereskedelmi, szolgáltató egységek a régió (METRO) térség (Szombathely Center) és város (pl: Lidl) igényeit is kiszolgálják. A megközelítést fejlett integrált közösségi közlekedés, könnyen elérhető, jó kapcsolatokat nyújtó elővárosi vasúti közlekedés is szolgálja.

18. Kámon – Herény városrész

A Perinttől keletre elhelyezkedő lakóterületek kisvárosias és kertvárosias környezetben nyújtanak kellemes, biztonságos lakókörnyezetet.

A helyi lakosság a fejlődő dísznövénykertészet, mint közös pont révén erősítik a közösségüket. A városrész jól prosperáló kertészetei hozzájárulnak Szombathely gazdaságának fejlődéséhez. A helyi közösség évente megrendezett városrésznyi területet magába foglaló rendezvényein vonultatja fel helyi termékeiket „Herényi virágút”.

A Gyöngyös patak mentén fekvő nemzetközileg elismert Kámoni Arborétum és Erdészeti Látogatói Központ nem csak szűkebb szakmai körben, hanem országos, nemzetközi szinten is ismert, vonzó látványosság.

A városrészben található az Eötvös Lóránd Tudományegyetem Gothard Asztrofizikai Observatórium és Multidiszciplináris Kutatóközpont.

A fejlett közlekedési rendszer révén jól átjárható haránt irányú körút kötik össze a Minerva-Sotromfeld lakóteleppel a Saághy utca kiépítésével. A korszerűen kialakított közösségi közlekedés a városrészek átjárhatóságát biztosítja a belváros és az ipari zónák felé. A Kerékpáros és Kulturális Központ jól szolgálja a város egészének turizmusát, egyben kapu a Pinka-völgy és Alpokalja, Ausztria térség felé.

A lakóterület fejlesztések barnamezős területek felhasználásával, a termőfölddel takarékosan jönnek létre, biztosítva a szerkezeti egységét a városrészeknek.

3. KIINDULÓ ADATOK TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ

3.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása

3.1.1. Társadalmi, gazdasági adatok

Népesség

2011-ben 78 884 fő élt Szombathelyen. 2001 és 2011 között 3036 fővel fogyott a megyeszékhely lélekszáma, ami a kedvezőtlen népmozgalmi, illetve vándormozgalmi folyamatok együttes következménye. A kedvezőtlen folyamatok Szombathely népsűrűségét kedvezően befolyásolták, 2011-ben egy négyzetkilométeren 809-en éltek, 31-gyel kevesebben, mint az ezredfordulón. A halálozások száma minden évben felülmúlta az élveszületéseket, ebből adódóan évente átlagosan 235 fővel csökkent a népesség száma. Az elmúlt tizenkét év során többen költöztek el a megyeszékhelyről, mint ahányan letelepedtek, emiatt évente átlagosan 145 fővel fogyott a népesség. Ez az agglomerációs folyamatokkal is magyarázható. 2011-ben 3266-an találtak új otthonra a Szombathelyen. 2011-ben 3 220-an hagyták el a várost.

A város korfái jól szemléltetik a népesség életkor szerinti összetételében bekövetkezett, hosszabb ideje hazánkban és az európai országokban is jellemző szerkezeti változásokat. A korfa egyre karcsúsodik, kisebb lett a fiatal és egyre nagyobb az idős népesség száma és aránya, mely a város elöregedő, hosszabb távon fogyó népességére utal. 2011. december végén a népesség mindössze 13%-a volt 14 éves illetve annál fiatalabb, miközben a 65 év felettiek aránya elérte a 17%-ot. A munkaerőpiaci szempontból aktívnak számító 15–64 évesek a város lakosságának héttizedét alkották. Az öregedés gyorsuló folyamatát jelzi, hogy az ezredfordulót követően a három fő korcsoport létszáma és megoszlása az idősek felé tolódott el úgy, hogy még a 15–64 évesek száma is csökkent. Az aktívak eltartási terhei módosultak a népesség életkor szerinti összetételében bekövetkezett változások hatására. A gyermekek eltartottsági rátája 2000 és 2011 között csökkent, miközben az időseké nőtt. Az öregedési folyamat kedvezőtlen hatását mutatja, hogy 2011 végén Szombathelyen 100 gyermekkorúra már 131 öregkorú jutott.

Az előző, 2001-es népszámlálás adatait bázisul véve 2011-re a Szombathely lakónépessége csökkent, a háztartások száma ellenben nőtt. A megyeszékhelyen a 2011. évi népszámlálás időpontjában 32,8 ezer háztartást tartottak számon. Közel kétharmados arányt képviseltek az egy vagy több családot magukba foglaló ún. családháztartások, melyek száma csökkent a korábbihoz képest. A családháztartásokon belül döntő többségű volt az egy családból állók aránya, számuk alig változott. A csekély aránnyal részesedő két- vagy több családból álló háztartások száma azonban jelentősen visszaesett egy évtized alatt. Az ún. nem családháztartások száma bővült, ami a döntő részüket képviselő egyszemélyes háztartások gyakoribbá válásának eredménye. Mindez a házassodási életkor kitolódásával, a házasságkötési kedv csökkenésével és a lakosság elöregedésével magyarázható. A háztartás mellett a társadalom alappillére a család alkotja, 2011-ben Szombathelyen 22 ezer család élt, kevesebb, mint egy évtizeddel korábban. A családok összetétele nem változott nagymértékben, döntő többségüket a párkapcsolatban élők tették ki. Ezen belül azonban a házassodási kedv csökkenésének köszönhetően növekedett az élettársi kapcsolaton alapuló családok száma, aminek eredményeként jelentősen csökkent a házaspár alkotta családok száma és aránya. Az egy szülő gyerekkel típusú családok előfordulása a válások számának növekedésével 2011-re nőtt. A családokban egyre

kevesebb a gyermek. 2011-ben már alig több mint 10 ezer személy képviselte ezt a korosztályt a családokon belül. Szombathelyen a családok több mint felénél nem volt 15 évesnél fiatalabb gyermek. Az elmúlt évtizedben az iskolarendszer, valamint a társadalmi és munkahelyi elvárások folyamatos változásainak következtében javult a népesség iskolázottságának színvonala. Szombathelyen a lakosságon belül többnek volt egyetemi vagy főiskolai végzettsége, mint egy évtizeddel korábban. Középfokú végzettséggel rendelkezett a 7 éves és idősebb népesség fele, ezen belül az érettségizettek aránya javulást mutatott 2001-hez képest. Az általános iskola 8. osztályánál alacsonyabb végzettségűek aránya egy évtized alatt csökkent.

Foglalkoztatás

A 2011. évi népszámlálás gazdasági aktivitás adatai egyaránt tükrözték a társadalmi-gazdasági fordulat, a 2008-ban bekövetkező gazdasági válság hatásait, valamint a kedvezőtlen demográfiai folyamatok következtében a népesség korstruktúrájában végbemenő változásokat. Az időskorúak népességen belüli arányának növekedésével és a korai nyugdíjazás lehetőségének bővülésével ugrásszerűen nőtt az inaktív keresők száma miközben az eltartottaké visszaesett. A munkaerő-piacon továbbra is számolni kellett a munkanélküliséggel. A foglalkoztatottság a rendszerváltást megelőző évekhez viszonyítva mind a nők, mind a férfiak körében csökkent, de a 2001-et követő tíz év során mérséklődött a nemek közötti különbség.

A foglalkoztatottak száma meghaladta a 35 ezer főt. A foglalkoztatási arány 2001 és 2011 között csökkent a vasi megyeszékhelyen, melyben a gazdasági válságnak jelentős szerep tulajdonítható. A munkanélküliek száma 2011-ben 2900 főre emelkedett. Az álláskereső így a város gazdaságilag aktív népességének 4,6%-át képviselték. A gazdaságilag aktívak a 15–74 éves népesség 60%-át tették ki. Az így definiált aktivitási arány valamelyest mérséklődött.

Szombathelyen folyamatosan emelkedett az inaktív keresők száma. Az aktív és inaktív népesség számának megoszlása nemenként eltérő képet mutatott. A gazdaságilag aktívak csoportjába 2011-ben több férfi, mint nő tartozott. A nők és férfiak aktivitási aránya közötti különbség kismértékben szűkült az utolsó két népszámlálás között.

A foglalkoztatásban a szolgáltatási jellegű ágazatok domináltak. Szolgáltatással több, mint 22 ezren foglalkoztak, termelő tevékenységet pedig közel 16 ezren folytattak. A nemzetgazdasági ágakat tekintve az ipar volt a meghatározó. A terciér szektorban a kereskedelem nyújtotta a legtöbb munkalehetőséget, majd a közigazgatás és oktatás. A foglalkoztatásban ezt követve az egészségügy, az ingatlanügyletek, gazdasági szolgáltatás, majd a szállítás jutott még jelentősebb szerephez. A pénzügyi közvetítésben és az egyéb közösségi, személyi szolgáltatásban kevesebb, mint 5000 dolgoztak. A megyében a termelő ágazatokban többen dolgoztak, mint a szolgáltatásban.

A foglalkoztatottak legnagyobb hányada a tíz évvel korábbihoz viszonyítva a 40–49 évesek helyett a 30–39 éves korcsoporthoz tolódott el. Több mint 10%-ot visszaesett a 20–29 évesek foglalkoztatottakon belüli aránya, ugyanakkor nőtt a 60 éven felülieké. A gazdaságilag aktívak korcsoportonkénti arányai 2001-hez képest némileg átrendeződtek. A mutató értéke a korábbiakhoz hasonlóan most is az idősebb aktív korúakhoz tartozó 40–49 évesek körében volt a legmagasabb. Jórészt demográfiai folyamatokra visszavezethetően a 2001. évi census adataihoz képest jelentősen megnőtt a gazdaságilag aktív 50–59 évesek, ugyanakkor csökkent 20–29 évesek korcsoportos népességhez viszonyított aránya. A 60–74 év közöttiek aktivitásának növekedését a nyugdíjkorhatár folyamatos emelése magyarázza. Az álláskeresők hányada a tíz éves korcsoportokat tekintve az életkor előrehaladtával fokozatosan csökkent.

Szombathelyen az alkalmazásban állók több mint héttizede legalább 250 fős gazdasági szervezeteknél dolgozott. 2011-ben a megyeszékhelyen az aktív keresők mintegy háromtizedét a 10–249 fős szervezetek alkalmazták.

Szombathely országos viszonylatban jónak mondható foglalkoztatási helyzete mellett a vállalkozások, intézmények humán erőforrás igénye eltért a helyi munkaerő-kínálat nyújtotta lehetőségektől, ezt a térségben kialakult ingázás próbálta kiegyenlíteni, amit a migráció is felerősített. A 2001. évi népszámláláskor a helyben lakó 38 ezer foglalkoztatott 11%-a járt el más településre dolgozni. Ugyanakkor mintegy 13 ezren utaztak más településről szombathelyi munkahelyükre, ebből adódóan a 47 ezer helyben foglalkoztatott valamivel több, mint héttizede volt csak helyi lakos. Szombathely foglalkoztatásban betöltött vezető szerepe legerőteljesebben az öt övező települések munkaerejére gyakorolt szívóhatást. A 2001. évi népszámlálás időpontjában a környező agglomerációs térség 30 településén élő munkavállalók több mint hattizede ingázott, közülük 7 ezer fő utazott napi rendszerességgel a megyeszékhelyre dolgozni. Ugyanakkor az agglomerálódó térségen kívüli települések ingázóinak egyötöde is a megyeszékhelyen vállalt munkát, a mai szombathelyi járás 40 településéről ingázók háromnegyedének, 7800 főnek a munkahelye ugyancsak a városban volt. A Vépről, Táplánszentkeresztről, Gencsapátiból és Jákról és Kőszegről naponta szombathelyi munkahelyükre utazók száma meghaladta az 500 főt. Az ingázók közül a térségközpontba járók aránya 11 település esetében a 80%-ot is meghaladta és egy kivételével mind a szombathelyi agglomerációhoz tartozott. A legnagyobb hányadot Torony, Vát, Nemesbőd és Söpte ingázóinál érte el, de nem sokkal kisebb hányaduk járt be Szombathelyre dolgozni Vépről, Jákról, Sorokpolányból és Balogunyomról. A Szombathelyen lakók és helyben dolgozók, valamint a városból eljárók gazdasági ág szerinti összetétele számos területen különbözött. Az eltérés elsősorban a megye térségeinek munkaerő-piaci kereslet-kínálatában mutatkozó eltérésekre vezethető vissza, amit csak a foglalkoztatottak ingázása tudott többé-kevésbé kiegyensúlyozni. Ebből adódóan néhány gazdasági ágat, így a termelő ágak közül főként az építőipart, illetve a mezőgazdaságot, a szolgáltató területek közül pedig elsősorban a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátást, valamint a szállítás, raktározás, posta, távközlést a helyben lakó munkaerő körében az átlagot jóval meghaladó ingázási arány jellemezte.

2012 végén a Foglalkoztatási Szolgálat adatai alapján, Szombathelyen az egy évvel korábbinál közel negyedével kevesebb, 2261 álláskereső szerepelt a nyilvántartásokban, ami a 2000. évinél négytizedével több volt. Összehasonlítva a foglalkoztatottakkal, a regisztrált álláskeresőkre a legfeljebb általános iskolai végzettségűek magasabb, ugyanakkor a diplomások kisebb aránya jellemző. Az elmúlt évben jelentősen megnövekedett közfoglalkoztatás iránti érdeklődés az álláskeresők körében és a közfoglalkoztatók köre tovább bővült a szombathelyi térségben. A közfoglalkoztatás többnyire fizikai munkakörökben történt, helyi álláskeresők foglalkoztatásával.

Vállalkozások

2011-ben Szombathelyen a legalább öt főt foglalkoztató vállalkozásoknál, valamint a költségvetési és nonprofit szervezeteknél a teljes munkaidőben foglalkoztatottak havi bruttó átlagkeresete 209,6 ezer Ft-ot ért el. A vállalkozásoknál átlagban többet fizettek, mint a költségvetési szerveknél és intézményeiknél. A gazdasági ágakat összehasonlítva a keresetek összege jelentős szóródást mutatott. A férfiak és a nők bruttó átlagkeresete 2011-ben Szombathelyen 230 ezer, illetve 185 ezer Ft-ot tett ki. A kereseti színvonal Szombathelyen mind a nők, mind a férfiak esetében magasabb volt, mint a megyében. A férfiak keresete többnyire magasabb volt a nőkéénél. Átlagot jóval meghaladó kereseti előnyt élveztek a pénzügyi szolgáltatásban, valamint a feldolgozóiparban, az információ és kommunikáció területén és az egyéb szolgáltatásban. A női munkaerőt mindössze a tudományos, műszaki tevékenységben, a víz- és hulladékgazdálkodásban, az ingatlanügyletekben, valamint az építőiparban fizették jobban a férfiaknál.

Szombathelyi székhellyel 2010 végén 14 622 gazdasági szervezetet tartottak nyilván és 94%-uk folytatott üzleti tevékenységet. Az állami és önkormányzati feladatokat 93 költségvetési szerv látta el. A megye központjában összesen 836 alapítványt, egyesületet, egyéb nem nyereségérdekeltségű szervezetet regisztráltak a városban, együttesen a gazdasági szervezetek 5,7%-át alkották.

Szombathelyen magas a vállalkozás-sűrűség. Szombathelyen a legtöbb céget korlátolt felelősségű társaságként jegyezték. Számuk egy évtized leforgása alatt nyolctizedével bővült, így az utolsó vizsgált évben a társas vállalkozások héttizedét képviselték. Valamennyi összehasonlításul választott területi egységben nagyobb ütemben bővült a kft-k állománya, részesedésük a társaságok között azonban még így is Szombathelyen volt a legmagasabb. A betéti társaságok száma 2000-hez viszonyítva valamelyest bővült, részesedésük a társas vállalkozások körében a kft-k előretörése nyomán azonban zsugorodott, és az évtized végén a cégek nem egészen háromtizedét képviselték. Előfordulásuk alacsonyabb volt, mint a többi területi egységben. A megyeszékhelyen, 2010 végén 16 részvénytársaság működött, öttel kevesebb, mint az ezredfordulón, méretüknél fogva a gazdasági életben és a foglalkoztatásban betöltött szerepük így is meghatározó maradt. Az részvénytársaságok közel kétharmada ugyanis legalább félszáz munkavállalót foglalkoztatott. Az egyéni vállalkozók kevéssel több, mint fele főfoglalkozásuként végezte tevékenységét. A nagyobb városokban a vidékhez képest általában jobbak az üzleti lehetőségek, ezért gyakrabban találkozhatunk velük. Az egyéniek további 37%-a mellékállásban, a fennmaradó 11%-a pedig nyugaltság folyósítása mellett dolgozott.

A működő vállalkozások erőforrás-állományáról ad némi képet a vállalkozások foglalkoztatottak létszáma alapján felállított piramisa, amely 2010-ben Szombathely esetében is lapos alakzatot mutatott. Mindez a mikroméretű vállalkozások magas hányadával, valamint a kis- és közepes méretű cégek mérsékelt részesedésével jellemezhető. A vállalkozások döntő többsége a megyeihez hasonlóan legfeljebb 9 főt foglalkoztatott, Győrhöz és az országos átlaghoz viszonyítva azonban nagyobb volt az arányuk. Ezzel párhuzamosan a 10–49 fős, illetve a legalább 50 főt foglalkoztató szervezetek valamivel ritkábban fordultak elő Szombathelyen. A társas vállalkozások között nagyobb méretűekkel gyakrabban találkozhatunk, bár még így is döntő többségük a mikrovállalkozások csoportjába tartozott.

Főtevékenység alapján a szolgáltatásokat nyújtó vállalkozások dominanciája érvényesült Szombathelyen. Közülük a legnépesebb csoportot a kereskedelemre, javításra szakosodtak alkották. Ezen vállalkozások számuk az ezredforduló óta háromtizedével fogyott, arányuk a vállalkozások között pedig számottevően zsugorodott. A folyamat vélhetően összefügg azzal, hogy Szombathelyen markánsabban érvényesült a bevásárlóközpontok, üzletláncok megtelepedésével együtt járó kisvállalkozásokat kiszorító hatás. A szolgáltatásokat folytató vállalkozások második legnagyobb csoportját a tudományos és műszaki tevékenységre specializálódtak tették ki. Az osztrák határ közelsége is közrejátszhat abban, hogy valamivel gyakrabban találkozhatunk ingatlanügyletekkel, oktatással, továbbá adminisztratív jellegű, pénzügyi, egészségügyi és egyéb szolgáltatásokkal foglalkozó szervezetekkel, mint másutt. A foglalkoztatottak négytizedének munkát biztosító iparba a vállalkozások csupán csekély százaléka tartozott. Szombathely Győr mellett a Nyugat-Dunántúl fontos ipari központja, az ipari szervezetek 95%-át kitevő feldolgozóipari tevékenységet folytatók központi szerepet töltenek be a gazdasági életben. Az építőipari vállalkozások száma tíz év leforgása alatt a másfélszeresére bővült, méretstruktúrájuk azonban a nagyobb szervezetek szétaprózódásával egyre inkább a mikrovállalkozások irányába tolódott el. A mezőgazdasági tevékenységet végző vállalkozásoknak Győrhöz viszonyított kétszer nagyobb részesedése összefügg a város övezetének kedvező agroökológiai adottságával és a többnyire családok által folytatott, nagy hagyománnyal rendelkező dísznövény-kertészeti tevékenységgel.

Szombathely a megyébe érkezett külföldi tőke fontos fogadóbázisa. 2010-ben a Vasban nyilvántartott nemzetközi tőkével rendelkező vállalkozások háromtizedét itt jegyezték be, együttes külföldi tőkéjük

mintegy 129 milliárd Ft-ot tett ki, amelyből csaknem kizárólagosan részesedtek a nemzetközi üzleti szereplők. A cégek héttizede kizárólag külföldi szereplők irányítása alatt állt, a külföldi tőke kétharmada viszont a vegyesvállalatokba, azon belül is döntően a többségében külföldiek által irányítottakba koncentrált. A szombathelyi székhelyű, részben vagy egészben nemzetközi tulajdonban lévő vállalkozások mindössze egyötöde működött az iparban, ugyanakkor e magas erőforrás igényű tevékenységek miatt a külföldi tőke 94%-át vonzották. A legtöbb tőkét allokáló és a legnagyobb árbevételű vállalkozások a feldolgozóiparban, azon belül is a közúti járműalkatrész, a villamos berendezés, a textília és a ruházati termék gyártása ágazatokban tevékenykedtek. A társaságok közel kétharmadát alapították szolgáltatások nyújtására, azon belül is minden másodikat ingatlanügyletek lebonyolítására.

Szombathely közvetlen gazdasági kisugárzása elsősorban a megyén belül érzékelhető, itt is inkább a város 25 km-es vonzáskörzetében. A vasi megyeszékhely elsősorban ipari és kereskedelmi központ, de a határ menti fekvés és a közlekedési csomópont miatt fontos logisztikai centrum egyben. A város külterülete a nyugati városrészt leszámítva kedvező feltételeket nyújt a szántóföldi növénytermesztés és a kertészeti tevékenység számára. A teljesítmény és a foglalkoztatás alapján a gazdaság húzóágazata a gépipar, azon belül is a közúti járműalkatrészek gyártása és a villamos berendezések előállítás. Mellette fontos szerepet tölt be a nagy- és kiskereskedelem, elsősorban a nemzetközi üzletláncok letelepedése következtében.

Főbb gazdasági ágazatok jellemzői

A város övezetében kedvezőek a gazdálkodás feltételei, a mezőgazdasági tevékenység súlya a többi szektorhoz viszonyítva azonban összességében csekély. A 2010. évi Általános Mezőgazdasági Összeírás szerint Szombathelyen 927 gazdaság létezett, számuk egy évtized alatt négytizedével apadt. A mezőgazdasági tevékenység elsősorban 45 gazdasági szervezetbe összpontosult. A gazdaságok döntő többsége egyéni gazdaság volt, előfordulásuk a gazdálkodók között valamivel alacsonyabb volt, mint a megyében. Az egyéni gazdaságok döntően más megélhetési forrás mellett folytatták tevékenységüket. A gazdálkodásban részt vevők létszáma tíz év alatt csökkent. A 9 752 hektár kiterjedésű Szombathelynek mintegy háromtizede belterület, a többi döntően mezőgazdasági hasznosítás alatt áll. A gazdasági szervezetek által gondozott földek elhelyezkedése túlnyúlik a város közigazgatási határán. A földek kétharmada szántóként hasznosult, valamivel több, mint egyötöde pedig erdő volt. Utóbbiak a város nyugati, lankásabb részén helyezkednek el. A szántóföldek minősége összességében kedvező, átlagos aranykorona értékük eléri a 29-et hektáronként, így megfelelő gabonafélék, ipari kultúrák termesztésére. A legjobb minőségű ún. csernozjom talajok a város keleti és déli területein találhatók, ahol lapos a táj. Szombathely északi részén az agyagosabb földeken inkább dísnövények, faiskolai csemeték szaporítása és nevelése folyik. Herényben és Kámonban nagy hagyománya van a többnyire üvegházakban és fóliasátrakban folytatott virágkertészeti tevékenységnek. Számos kertészeti áruda található itt. A 2010. évi adatok szerint az ezredforduló óta a sertés-, a tyúk- és a kis volumenű juhállomány kivételével a gazdálkodók által gondozott főbb haszonállat-fajok létszáma csökkent Szombathelyen.

Szombathely gazdaságában hagyományosan fontos szerepet tölt be az ipar, azon belül is a feldolgozóipar. Szombathelyen 2010 végén 505 vállalkozás végzett ipari tevékenységet, ötödével kevesebb, mint az ezredfordulón. Az értéktermelésben és a foglalkoztatásban betöltött jelentőségük ellenére Szombathelyen meglehetősen csekély az ipari vállalkozások előfordulása. Szombathelyen az ipari szervezetek között gyakrabban találkozhatunk nagyobb létszámú vállalkozásokkal, mint a gazdaság egészében. Szombathelyen 2010-ben az ipari vállalkozások háromtizedének haladta meg az értékesítésből származó árbevétele a 20 millió Ft-ot. A legnagyobb árbevételű produkáló cégek feldolgozóipari tevékenységet végeztek, többségük multinacionális járműipari cég magyarországi vállalkozása volt. Mindezek ellenére elmondható, hogy a jellegéből adódóan az ipar szolgáltatási profilú

területein, így az energiaiparban és a víz- és hulladékgazdálkodásban összességében gyakrabban fordultak elő magas árbevételt elkönyvelő vállalkozások, mint a feldolgozóiparban. A megyeszékhelyen 2010 végén az ipari vállalkozások döntő többsége feldolgozóipari tevékenységet folytatott. Az ipari termékek és szolgáltatások felvevő piacai döntően külföldön találhatóak, mivel a termelésben meghatározó cégek kizárólag vagy többségben külföldi tulajdonban vannak. Az értékesítés árbevételének mindössze egytizede származott hazai vevőktől. Az energiaipar szervezetei kizárólag belföldi fogyasztók számára értékesítettek, a feldolgozóipari vállalkozások viszont 92%-ban exportra termeltek.

Az ipari tevékenység Szombathelyen akárcsak a megyében a feldolgozóipari szervezetekbe koncentrálódott. A kibocsátás és a foglalkoztatás szempontjából legfontosabb terület a gépipar, ahol meghatározó a külföldi tőke jelenléte. A 11 legnagyobb vállalkozás közül 6-ot kizárólag külföldi tulajdonosok üzemeltettek. A városban a gépipari szervezetek állították elő a feldolgozóipari kibocsátás 91%-át. A termelékenység kimagasló volt a gépiparban, az egy alkalmazásban állóra jutó termelési érték 2011-ben meghaladta a feldolgozóipari átlagot. A megyeszékhely gazdasági életének meghatározó vállalatai (Luk Savaria Kft., Epcos Kft. Delphi Hungária Kft., BPW Hungária Kft.) itt tevékenykednek. A gépipar teljesítményének nagyobbik hányadát közúti járműalkatrészek gyártásával foglalkozó, kisebb részét villamos berendezések előállításával foglalkozó cégek biztosították. A tevékenység erőteljesen exportorientált. A termelési érték alapján felállított sorrendben a feldolgozóipar második legfontosabb területének a fa-, papír- és nyomdaipar, harmadiknak pedig a gumi-, műanyag- és építőanyag-ipar tekinthető, együttes kibocsátásuk. A textil- és bőripar Szombathely iparának tradicionális, ugyanakkor a nemzetközi piaci hatásoknak leginkább kiszolgáltatott területe. Az olcsó és nagy volumenű import, a gyártási költségek folyamatos emelkedése és a magas bér-munka-hányad miatt a helyi gazdaságban betöltött szerepe fokozatosan zsugorodik. A feldolgozóiparban itt a legalacsonyabb a bérszínvonal és a termelékenység. Jelentősége elsősorban a foglalkoztatásban maradt meg, a magas élőmunka-igény miatt. A piacgazdaságra történő átállás legnagyobb vesztese az élelmiszeripar lett. E tevékenységet a megyeszékhelyen ma már csak elsősorban a helyi lakosság mindennapi igényét kiszolgáló sütőipari vállalkozások testesítik meg.

A befektetni szándékozó ipari és kereskedelmi egységek számára jelenleg alapvetően Szombathely keleti övezetében, a várost keletről elkerülő főközlekedési utak által határolt, együttesen 185 hektáron elhelyezkedő terület nyújt lehetőséget, amely 1997-ben nyerte el az ipari park címet. Az említett terület 94%-a, 174 hektár volt eredetileg hasznosítható, amiből azonban 143 hektár beépült. Jelenleg így már csak 31 hektár szabad terület áll gazdasági tevékenységet folytatni szándékozó vállalkozások rendelkezésre ipari munkahelyteremtő beruházás céljára. Ez a terület nyilvánvalóan nem elegendő nagyságú a Nyugat-Pannon Járműipari és Mechatronikai Központ keretében tervezett, több ezer új ipari munkahely megteremtését eredményező fejlesztések megvalósítására.

Szombathelyen 2010 végén a vállalkozások 8,8%-a foglalkozott építőipari tevékenységgel, többen, mint egy évtizeddel korábban. Az építőipari vállalkozások között a mikroszervezetek a dominánsak. A külföldi tőke szerepe a szombathelyi építőiparban meglehetősen szerény. 2010-ben a szombathelyi építőipari vállalkozások négyötöde legfeljebb 20 millió Ft árbevételt ért el. További 16%-uk is legfeljebb 300 millió Ft értékű munkát, illetőleg szolgáltatást számlázott ki az év folyamán. Ennél nagyobb értékű feladatokat a vállalkozások csupán 2,1%-a kapott. Szombathelyen az építőipari vállalkozások főtevékenység szerinti összetétele: háromnegyedük szaképítési feladatok ellátására specializálódott (villanyszerelési, épületgépészeti, és festési munka vagy üvegezés). A vállalkozások további egyötöde épületek építésére szakosodott, fennmaradó 6%-át pedig egyéb építmények (közmuves) létesítmények kialakítására alapították.

Szombathely idegenforgalmi jelentősége a gazdasági és társadalmi erőfölény mellett elhalványul, hiszen a megye attrakcióit a gyógyturizmus jelenti, mely más városokban (Bük, Sárovar) nyújt lehetőségeket. A hely természeti adottságokban, műemléki látnivalókban, kulturális és népművészeti értékekben bővelkedik, forgalmát mégis az egy-két napos kirándulások, a bevásárló-, valamint a kulturális és sporteseményekhez kötődő rendezvényturizmus jellemzi. Az ide látogatókat 2011-ben 24 kereskedelmi és 42 egyéb (2009-ig megnevezése: magán-) szálláshely mintegy 2 700 férőhellyel fogadta. A kereskedelmi szálláshelyek közül nyolc szálloda, s hat panzió várta vendégeit. Legnagyobb fogadóképességgel a közösségi szálláshelyek rendelkeztek, a nyolc egységben 1250 fő elszállásolására volt lehetőség. Továbbá egy kemping és egy üdülőház színesítette a város szálláskínálatát, előbbi kétszáz, utóbbi százötven turistáról gondoskodhatott. A megyeszékhelyen hiányoznak a magasabb színvonalú szálláshelyek, Szombathely nem rendelkezik ötszintes szállodával, mely a palettát bővítve minőségi fejlesztési igényt támaszt a településekkel szemben, ugyanis napjainkban a turisták választása egyre inkább e magas elvárásoknak megfelelő hotelekre esik. Az ezredforduló óta eltelt időszakban a szombathelyi kereskedelmi szálláshelyek kapacitása hullámzóan alakult, összességében több mint tizedével csökkent. A férőhelyek csökkenése ellenére kedvező, hogy a szállodák kapacitása bővült tizenegy év alatt, s az időszak végén kétszer annyi egység működött mint korábban. Közülük három négycsillagos, 2-2 két-, illetve egycsillagos, s egy kategória megjelölés nélküli volt. Hátrányos folyamatként értékelhető ugyanakkor, hogy korábban a kapacitás háromötöde a magasabb színvonalú szolgáltatásokat nyújtó szálloda típusú egységekben összpontosult, 2011-ben viszont a közösségi szálláshelyek kerültek előtérbe, s a panziók szerepköre számottevően csökkent. 2011-ben Szombathely kereskedelmi szálláshelyeit 41 és félezer vendég több mint 82 ezer éjszakára kereste fel. Az eltöltött éjszakák száma alapján a turisták rövidebb időtartására utal. A szállástípusok szerinti forgalom jól szemlélteti a szállodák népszerűségét. A turisták választása jórészt valamely hotelre, azon belül is döntően négycsillagos egységre esett. A közösségi szálláshelyek szintén kedveltek. Az üdülőház és a kemping forgalma elenyésző. A kapacitáshoz hasonlóan a forgalmi adatok is kedvezőtlenül alakultak a városban. Az ezredfordulóhoz mérten a vendégkör szűkült, a foglalások pedig csökkentek. Ezalatt a megyébe látogatók száma duplájára nőtt. Szombathelyen a hazai turizmus dominál. Ezzel szemben a megyét felkeresők csaknem felét a külföldiek tették ki. A város a nyári hónapokban, azon belül is augusztusban a leglátogatottabb, mely kétség kívül a Savaria Történelmi Karnevál vonzerejének tudható be. Szombathelyen a magánszállásadói tevékenység elenyésző forgalmat bonyolít.

A városban a kiskereskedelem és a vendéglátás üzlethálózata fejlett. 2011 végén 1332 kiskereskedelmi üzlet működött Szombathelyen, kevesebb, mint az ezredfordulón. Ennek oka, hogy a kisboltok száma az üzlethálózat átalakulásával összhangban az országos tendenciához hasonlóan csökkent. Az üzletek jelentős részét az élelmiszer és az egyéb iparcikket árusítók, valamint a ruházati jellegűek adták.

A szombathelyi vendéglátóhelyek száma néhány évtől eltekintve töretlenül emelkedett, 2011. december végén 426-ot számláltak, többet, mint az ezredfordulón. A vendéglátó egységek 45%-a étterem, büfé, valamint cukrászda. Az üzletek további kétötöde italüzletként és zenés szórakozóhelyként működött, mely a megyében nagyobb hányadot tett ki. A városban jóval nagyobb szerepet töltenek be a munkahelyi, rendezvényi és közétkeztetést végző vendéglátóhelyek, melyekből összesen 66-ot tartottak számon. A vendéglátóhelyek esetében is jelentősen csökkent az egyéni vállalkozások szerepe. A magánvállalkozás keretében üzemelő egységek már nem meghatározóak.

Kutatásfejlesztés

A tudományos kutatás-fejlesztés súlya nem túl jelentős Vas megyében, ezen belül azonban Szombathely szerepe a meghatározó. 2011 júliusától egy évre Magyarország vette át az EURÉKA nemzetközi szervezet feladatait, mely meghatározó jelentőségű volt az egész tudományos élet számára. A szombathelyi és a Vas megyei K+F fejlesztésekben, az eredmények hasznosításában, a

piacra jutást célzó kezdeményezéseket segítő szakmai támogatásokban jelentős szerepe volt továbbá a Nemzeti Innovációs Hivatalnak is. 2011-ben Szombathelyen kívül még 11 településen folyt kutató, fejlesztő munka a megyében, de a K+F súlya mind a létszámot, mind a ráfordításokat illetően a megyeszékhelyen volt kiemelkedő. A Nyugat-Magyarországi Egyetem három karán (bölcészeti, művészeti és társadalomtudományi) folyt kutatás. Egy elektronikai termékeket előállító cég súlya volt azonban a megyeszékhelyen a meghatározó. Megyei szinten 2011-ben K+F tevékenységre 3,3 milliárd Ft-ot fordítottak, ami mintegy felére esett vissza 2007-hez képest. A megyeszékhelyen mind a költségek, mind a beruházások volumene is jelentősen csökkent öt év alatt, a 2007. évinek mintegy felére. Szombathelyen a ráfordítások forrásai között a vállalkozások súlya volt a meghatározó. A külföldi forrás minimális súlyt képviselt.

Egy évtizedre visszatekintve a Magyarországon megfigyelhető általános tendenciákhoz hasonlóan Szombathely lakásállománya előbb növekvő, majd egyre csökkenő ütemben bővült. 2011-ben a város lakásállománya 34 226 volt. A lakások közül a lakottak száma 3160, az üres, vagy más célra használtaké 2600 volt. Aggasztónak tekinthető a tendencia annak fényében, hogy a 2001-i adatok szerint összesen 1826 lakás tartozott ugyanebbe a kategóriába. Az itt élő népesség folyamatos fogyása, valamint a jelentős számú új lakás átadása következtében a laksűrűség az ezredforduló óta jelentősen csökkent. A gazdasági átalakulás az építetők összetételében is markáns változást hozott. Az építési piacon erősödött a gazdasági szervezetek szerepvállalása a társasházi, lakóparki építkezési formák térhódításával. A vállalkozások megyeszékhelyre irányuló beruházási tevékenysége erőteljesen fokozódott. 2000 és 2011 között összesen 3571 új lakás készült a városban. Az általánosan megfigyelhetőhöz hasonlóan a városban is szinte kizárólag a lakosság és a vállalkozások építettek lakásokat, a helyi önkormányzat, illetve az állam nem vállalt szerepet a lakáspiacon. A piaci célú építkezések aránya kimagasló a városban. Az építetők személye alapvetően meghatározza az építés célját, valamint a lakások nagyságát, szobaszám szerinti összetételét. A vállalkozások jellemzően társasházakat kiviteleztek, így az új lakások több mint fele többszintes, többlakásos épületben készült. Emellett a családi házas forma előfordulása a leggyakoribb. Az általánoshoz hasonlóan a városban is az új lakások legtöbbször legalább négy, illetve három szobát alakítottak ki. 2000 és 2011 között összesen 242 lakás szűnt meg a városban.

A 2011. évi népszámlálás adatai alapján Szombathely lakásállományát a megyeinél jóval fiatalabb korstruktúra jellemzi, ami elsősorban az 1970-es években épült lakások tekintetében szembetűnő. Száz lakás közül 30 ugyanis e tíz év alatt épült, ami a jórészt ekkor megvalósult lakótelepi építkezések eredménye. Szombathelyen is mindvégig a téglaházakat preferálták az építetők, így a város képét is ez határozza meg. A 2011. évi népszámlálás idején a lakások jelentős többségének falazata téglából volt. A lakásállomány korösszetételében a második világháború előtt készült lakások 14%-os részt képviseltek. Szombathely lakásállományának egytizede fiatalabb tíz évesnél, s nagyobb részüket az évtized első felében adták át. Az átlagos lakásnagyság tíz év alatt nem változott lényegesen a vasi megyeszékhelyen, a lakások alapterülete 71 m²-re nőtt. 2011-ben a szombathelyi lakások 71%-a összkomfortos, 27%-a komfortos volt. Az ennél alacsonyabb komfortfokozatba sorolt lakások együttes aránya 2,8%-ot jelentett, ezen belül a félkomfortos, a komfort nélküli, valamint a szükség- és egyéb lakások hányada egyaránt egy százalék körül alakult. Szombathely városi rangjából adódóan a lakások között kisebb a magánszemélyek, s nagyobb az önkormányzat tulajdonában lévők aránya. Az összetétel az ezredforduló óta nem módosult, mivel az önkormányzati lakásprivatizáció az ország más nagyvárosaihoz hasonlóan Szombathelyen is már az 1990-es évtizedben lezárult. A népszámlálás időpontjában a lakásállomány már csupán 7,0%-a volt önkormányzati tulajdon. Az ezredfordulót követően az önkormányzat által fenntartott lakásbérlemények száma lényegében stagnált. 2011 végén ez Szombathelyen 2258 lakást jelentett. Felújításukra 2000 és 2011 között meglehetősen ritkán került sor. 2011-ben Szombathely lakásállományának döntő része egy-, vagy kétlakásos épületből állt, így a

lakóházak 86%-a fölszintes, s 14%-a emeletes volt. A magas házak ritkák a vasi megyeszékhelyen, az emeletes épületek között a négyemeletesek a leggyakoribbak. 3.1.2. Környezeti adatok.

Szombathely MJV Magyarország egyik legkompaktabb megyei jogú városa, illetve városa. Az elmúlt három évtized társadalmi-gazdasági változásaival párhuzamos szuburbanizációs folyamatok azonban ennek a kompakt városszerkezetnek és várostestnek a tartós fennmaradása ellen hatottak. A város jelentős mértékű térbeli szétterülése következett be, és a szuburbanizáció érvényesült a Funkcionális Városterységben valamint a megyei jogú város közigazgatási határain belül egyaránt.

A Megalapozó Vizsgálat Helyzetfelmérése és Helyzetértékelése részletesen bemutatja hogyan növekedtek a város körüli községek nagyjából koncentrikus körökben, több hullámban a három évtized során népességszámuk tekintetében, miközben népességük túlnyomó többsége Szombathelyen dolgozott és vette igénybe a közsféra és a versenyszféra szolgáltatásait egyaránt. Ugyanilyen jellegű folyamat zajlott a város közigazgatási határain belül részben a meglévő kertvárosi területek fejlődésének fellendülésével, és különösen az új kertvárosi területek kialakításával, aminek rendkívüli mértékben kedveztek a lakásépítési hitelezés előnyös változásai 1998-2002 között, valamint a gazdasági fellendülés körülményei ezzel párhuzamosan. Az említett szuburbanizációs folyamatok természetes társadalmi igényt elégítettek ki az egészséges, természeti környezetbe ágyazott lakóterületek iránt. A városrendezési tervek módosításaiban megjelenített újabb lakóterületi fejlesztések azonban, amelyeknek megvalósítása érdekében még semmilyen érdemi, fizikai beavatkozás vagy építési jogi intézkedés nem történt, már kikezdenék a város kompaktságát megvalósulásuk esetén. Az említett lakóterületeket, amelyek a város környezeti szempontból hátrányos, túlzott mértékű térbeli szétterülését jelentenék, a 3.2. fejezetben jelenítettük meg. Az említett tervlapon ábrázolt újabb természeti területek lakóterületté történő átalakításának indokoltságát az is megkérdőjelezi, hogy amint azt a megalapozó vizsgálat, valamint a jelen koncepcióban foglalt vonatkozó tervlapok is mutatják, magában a városközpontban is nagyon jelentős méretű barnamezős, illetve szlömösödő területek vannak, amelyek nagy számú lakás és más funkciójú épület megépítésének lehetőség hordozzák.

A természeti környezet védelmét, a CO₂ kibocsátás és az energiapazarlás csökkentését a városfejlesztés, városrendezés eszközei közül azok segítik a legjobban, amelyek akadályozzák a város lakóterületeinek térbeli szétterülését, és előmozdítják, hogy az új, lakóterületi és településközponti funkciókat szolgáló beépítések a már beépített városi területen a központi várostestben valósuljanak meg.

A beépített területen a központi várostestben a következő fő esetekben valósulhat meg új beépítés:

- városrehabilitációs jellegű városfejlesztési akcióterületeken a barna mezős és szlömösödő területek hasznosításával,
- az elakadt építési beruházások befejezésével, továbbá
- az új épületek építésére, illetve a meglévők vertikális vagy horizontális irányú bővítésére alkalmas területeken.

Az utolsóként említett építési lehetőségek abból adódnak, hogy a 19. század utolsó harmadának kezdetétől több hullámban elindult dinamikus urbanizáció történelmi-gazdasági okok miatt többször is törést szenvedett és az így létrejött változatos épületmagasságú és szintszámú, sok helyütt rendkívüli heterogén városi szöveten belül elhelyezkedő földszintes, földszint + egy emeletes épületállomány helyén három- négy- illetve többszintes beépítéssel létesíthető épített szintterületi többlet nagyon jelentős épített szintterület-bővítési lehetőséget hordoz. A városi szövet beépítési intenzitásának ebben a formában történő növelése megfelelő kialakítású beépítéssel kedvező hatású lehet Szombathelyen. A

meglévő alacsony szintszámmal beépített telkek magasabb szintszámúra történő átépülése történhet telkenként (ha az adott telek paraméterei ezt lehetővé teszik) vagy telekcsoportonként, vállalkozási alapon - "spontán" - vagy az Önkormányzat által szervezett formában, városfejlesztési akció végrehajtása során.

A városközpont visszahódítása a városi élet és a városi lakhatás számára, a városközponti lakásállomány mennyiségi növelésével – és természetesen minőségi fejlesztésével – az összvárosi szintű energia megtakarítás növelésének és CO₂ kibocsátás csökkentésének az egyik legfontosabb tartaléka, mivel a globális környezetszennyezésen és energiapazarlásokon belül az egyik legjelentősebb oki tényező éppen az urbanizáció, és azon belül a térben szétterülő városokon belüli gépjármű közlekedés okozta energiaráfordítás és CO₂ kibocsátás.

A meglévő kompakt városszerkezeten belül is tovább javítható a közlekedési energiafelhasználás és CO₂ kibocsátás jelenlegi állapota azoknak a hiányzó haránt irányú (kelet-nyugati) városi főutaknak a megépítésével, amelyeket a következő alfejezet tervlapja pirossal ábrázol, és amelyek a város legnagyobb lakótelepeit és nagy lakóterületeit a meglévő keleti és a tervezett új észak-keleti területtel kapcsolják össze. Az említett haránt irányú városi főutak megépítése azonban nem csak a környezetvédelmi célok valóra váltásához, hanem a gazdaságfejlesztéshez és a belváros élhetőbbé tételéhez, turisztikai vonzerejének növeléséhez, a Szent Márton Terv megvalósításához is nélkülözhetetlenek.

A meglévő kompakt város megőrzéséhez és további erősítéséhez az szükséges, hogy a városközpont is szép, egészséges, kényelmesen használható városi környezetet biztosítson az ott élők számára, ne csak a közkedvelt kertvárosok, ahol viszonylag nehezebb jelentősebb mennyiségű új építési lehetőséget kialakítani a beépített területeken.

A szép városi környezet értelemszerű velejárója, hogy nem zavarja a központi városrészek lakóit a különböző alulhasznosított, felhagyott vagy szlömösödő egykori ipari, katonai épületek, illetve lakóterületek, félbemaradt beruházások látványa. Az egészséges városi környezethez nem csak a tiszta rendezett közterületek és a korszerű normáknak megfelelő lakások tartoznak hozzá, hanem az is, hogy nincsenek felhagyott vagy szlömösödő, barna mezős vagy szociális rehabilitációra váró romos, vagy romosodó, egykori ipari, katonai létesítmények, illetve lakóterületek, amelyek pusztuló épületei betegségeket, fertőzéseket terjesztő rágcsálók fészkeivé válhatnak. A pusztuló városi szövet megújítása, különösen a barna mezős és szlömösödő területek rehabilitációja tehát nem csak abban az értelemben az egyik fontos eszköze a környezet védelmének, hogy lehetőséget ad az új épületek létrehozása iránti igények városközponton belüli kielégítésére, hanem abban az értelemben is, hogy a városrehabilitáció eszközeivel szüntethető meg az a potenciális, illetve tényleges káros hatás, amit az említett területek a városi környezetre gyakorolnak, és ami nem csak közvetlen környezeti ártalmat jelent, hanem azt is nehezíti, hogy a városközpont vonzó lakóhely legyen, és betöltse rendeltetését a város további térbeli szétterülésének megakadályozásában.

A szép és egészséges városi környezet egyik legfontosabb összetevője a megfelelő nagyságú és kialakítású, biológiailag aktív zöldfelületek megléte. A Megalapozó Vizsgálatból látható, hogy Szombathely megyei Jogú Város a zöldfelületekkel jól ellátott városok közé tartozik. A város Klímavédelmi és Energia Stratégiája szerint előrevetíthető klímaváltozás azonban a zöldfelületek további fejlesztését és megújítását is szükségessé teszi az említett stratégiában foglaltaknak megfelelően. A várható klímaváltozás egyik legfontosabb összetevője a városi mikroklima megváltozása lehet, ami előrejelzések szerint a hőhullámokat az eddigieknél nehezebben elviselhetővé teszi a városon belül. Ezért a városi zöldfelületek szerepe az egészséges városi környezet biztosításában még inkább felértékelődik és kiegészül újabb szerepekkel. Nem pusztán a jó levegő

biztosítását kell elősegíteniük, hanem kedvező mikroklimatikus hatásukkal a klímaváltozással járó hőhullámok várható káros hatásainak ellensúlyozását is elősegítik. Azonban eredeti funkciójuknak - hogy biológiai aktivitásukkal oxigént állítsanak elő széndioxidból, és ezáltal javítsák a város levegőjének minőségét - is csak akkor fognak tudni megfelelni a prognosztizált klimatikus átalakulások bekövetkezése esetén, ha megmaradnak, nem száradnak ki a változások következtében. Tehát a klímaváltozásra való felkészülés és a hozzá való alkalmazkodás érdekében indokolt felülvizsgálni az önkormányzati tulajdonban lévő közterületek növényállományának összetételét, ennek alapján elkészíteni egy megvalósítható tervet arra vonatkozóan, hogyan lehet a következő másfél évtized folyamán tervszerűen és összehangoltan elvégezni a növényállomány szükséges mértékű cseréjét olyan fajtákra, amelyek a klímaváltozással előálló új körülmények között is jól el tudják látni a közparkok, közkertek és egyéb közterületi zöldfelületek funkcióit. A városi szövet zöldfelületekkel fedett része nem csak önkormányzati tulajdonú közterületekből áll, hanem magántulajdonú területekből is - különösen egy olyan, kiterjedt kertvárosokkal rendelkező városban, mint Szombathely. Ugyanakkor egyáltalán nem elhanyagolható a magántulajdonú zöldfelületek szerepe a városközponti, illetve a kertvárosinál intenzívebb beépítésű városrészekben sem, sőt ott még fontosabb. Ebből két következtetés adódik:

- az önkormányzati tulajdonú zöldfelületek minőségi átstrukturálásának megindítására vonatkozó önkormányzati döntésekkel, a döntést követő tervezéssel és a tervek megvalósításával összhangban a város lakosságát, ingatlan tulajdonosait is tájékoztatni kell a jóléti zöldfelületek növény állományának átstrukturálásával kapcsolatos klímaváltozási kihívásokról, ezekhez kapcsolódó tudományos ismeretekről, vonatkozó önkormányzati döntésekről, tervekről és operatív városfejlesztési lépésekről azzal a céllal, hogy az önkormányzat előmozdítsa, segítse a lakosság, a vállalkozások és az ingatlantulajdonosok alkalmazkodását a klímaváltozáshoz saját - nem agrárgazdasági, illetve élelmiszertermelési célokat szolgáló - zöldfelületeik átalakítása érdekében;
- a kertvárosinál intenzívebb beépítésű városrészekben mennyiségileg is növelni célszerű a zöldfelületeket, hiszen a klímaváltozás hátrányos hatásainak kiküszöbölésében játszott szerepük a hőhullámok ellensúlyozása terén a kertvárosinál intenzívebb beépítések esetén nagyságrendekkel fontosabb, mint a kertvárosokban.

Az intenzívebb beépítésű területeken - különösen a Belvárosban - a zöldfelületek mennyiségének növelésére a településfejlesztési Konceptió megvalósításának (2030) időtávjában az alábbi elvi lehetőségeket lehet figyelembe venni a teljesség igénye nélkül:

- felszíni parkolók helyén zöldfelületek létesítése az így megszűnő parkolóhelyek mélygarázsokban vagy parkolóházakban való egyidejű pótlásával - ehhez a megoldáshoz rendelkezik a legnagyobb területi tartalékokkal a város, és ez a megoldás az, ami önkormányzati tulajdonú közterületeken, önkormányzati hatáskörben, eljárás- és finanszírozástechnikai szempontból a legegyszerűbben megvalósítható, és garantálható, hogy az önkormányzat kézben tudja tartani saját tervei megvalósításának folyamatát;
- zöldtetők létesítése a lapos tetős épületeken - ez a megoldás az előbbi mellett jelentős kiterjedésű újabb területeket vonhat be a város zöldfelületeinek rendszerébe, önkormányzati tulajdonú középületeken, és rajtuk kívül lényegében az esetek túlnyomó részében magántulajdonú ingatlanokon - a tényleges mikroklimatikus hatás szempontjából az alacsonyabb szintszámú - maximum négy emeletes épületeket célszerű figyelembe venni.

Az új zöldfelületeknek a jelenlegi felszíni parkolók helyén a belvárosban és a városközpontban történő kialakítása nagyon fontos multiplikátor hatásokkal jár, és szinergiában van a városközpont vonzerejének növelésével, a kompakt város erősítésének céljával. A zöldfelületek kialakításával a belvárosban megszüntetésre kerülő felszíni parkolók pótlása parkolóházakban, esetleg mélygarázsokban történhet, amihez magasépítési célra a jelenlegi burkolt közlekedési és parkoló felületek töredéke elegendő.

A parkolóházak elhelyezéséhez és kialakításához kedvező lehetőséget kínálnak a Belváros körüli gyűrűben elhelyezkedő barna mezős, illetve szlömösödő területek, valamint az elakadt beruházások ingatlanai, amelyek éppen azt az intenzív beépítésű és még intenzívebbé tehető központi városrészt övezik, ahol a fent említett zöldfelületek kialakítására van lehetőség a jelenleg a tömbbelsőkből található felszíni parkolók helyén. A parkolóházak, illetve mélygarázsok említettek szerinti első generációjának megvalósítása nagy valószínűséggel a közsférára hárul operatív városfejlesztési szempontból, így ez a fejlesztési irány a barna mezős rehabilitáció megvalósítását is előmozdítja, aminek a jelentősége abból adódik, hogy a magánszféra vállalkozásai által magántulajdonú ingatlanokon végrehajtásra kerülő, tisztán piaci alapon működő ingatlanfejlesztési projektekbe történő közvetlen önkormányzati bekapcsolódás lehetősége sokféle okból eleve erősen korlátozott.

Szombathely barnamezős területei a felhagyott, vagy alulhasznosított területek, amely jelenleg pusztuló például ipari területnek minősülnek, vagy korábban honvédségi célokat szolgáló területek telephelyek voltak. A pusztulás a korábban ott végzett tevékenység megszűnésével jelent meg, amelyet aztán valamely belső, vagy külső körülmény hatására már nem követett az új funkció megjelenése. Szombathely esetében elsősorban a volt gazdasági célú telephelyek felszámolása kapcsán a város szövetébe beágyazódott, a városfejlődés során periferiából központi helyzetbe került telephelyek jelentenek gondot. A barnamezős területek mozaikszerűen jelennek meg a város struktúrájában. Jellemző rájuk, hogy a környezetük alapján alkalmasak lennének értékesebb új funkció megjelenítésére, azonban a tulajdonviszonyok rendezetlensége, vagy kereslet-kínálat alapján finanszírozás hiányában átalakulni, megújulni, vagy újak teret adni már nem képesek. A barnamezők rehabilitálásának társadalmi-gazdasági előnye, hogy helytakarékosan, újabb zöldmezős területek bevonása nélkül a meglévő infrastruktúrára építve teremthet új munkahelyet, vagy a környező lakosság számára egészségesebb városi környezetet. A javuló életkörülmények mellett a városképre gyakorolt hatása jelentős. Amennyiben nem hasznosul a barnamezős terület akkor felgyorsul a környezetét romboló hatása, a fizikai romlás fokozódik, az értékcsökkenés nő és adott esetben a társadalmi szegregáció erősödik. A 3157 hektár nagyságú belterületből 138,92 hektár terület barnamezős, vagyis a városban 4,40% a barnamezős terület aránya, amely az épített városi szövet és a zöldfelületek szempontjából egyaránt kedvezőtlen állapot, amin a városfejlesztés keretében célszerű lenne változást elérni.

Szombathely szlömösödő területei a város területén konfliktussal terhelt, leromlott, romlás alatt lévő, alulhasznosított pusztuló, városképben problémaként jelentkező kezelést szolgáló területek, amelyek helyzetük, városképi értékük, korábbi hasznosításuk, vagy karbantartás hiánya miatt ma beavatkozásra váróak. A leromlási folyamat a szlömösödés, amely a környezetre is káros hatással bírhat és onnan kisugározva egy-egy tér, utcarészlet, tömbbelsőről kialakult képet képes negatívan befolyásolni. A szlömösödés ellen tett intézkedések képesek a kedvezőtlen folyamat megállítására és akár jelentős értéknövekedést is generálni.

A várt beavatkozás lehet egy állagromlás megakadályozása, az építmény új vagy eredeti funkcióval való megtöltése. A beavatkozás aktorai a mindenkori fejlesztők, tulajdonosok, partnerei pedig a város vagy állam lehet.

Van példa sikeres fejlesztésekre, megújulásra érték újjáteremtésre Szombathely esetében, elég ha csak a vasútállomás épületének megújulása, a Kőszegi utca házak újjáélesztésére, a Kossuth Lajos utca egyes épületeire gondolunk.

Egy-egy szlömösödő területen történt sikeres beavatkozás hatása a környezetében azonnal érzékelhető élénkítő hatással bír.

A konfliktusok adódhatnak a degradálódási folyamatot gyorsító üresen álló épületek amortizációjából, megkezdett fejlesztések elmaradásából, amelyet a következő területek is mutatnak:

- 11-es Huszár laktanya központi és B területe 2164/8; 2164/13 hrsz)

- Szent Márton úti bezárt SPAR (6587 hrsz)
- Thököly – Kossuth utca sarkán tervezett Magellán Center (6317/1 hrsz)
- Volt Cipőgyár és környezete (5710-5714; 5727 hrsz)
- Bezárt illeték Hivatal Szily János utca- Petőfi út sarok (6128 hrsz)
- Paragvári és Petőfi út sarok (6590/1;)
- Paragvári út 1. önkormányzati ingatlan és mögötte lévő tömbbelső (6095/2; 6091 hrsz)
- Intermodális központ tervezett területe (7016; 7017/1; 7017/2; 7029/3; 7029/5; 7029/6; 7030; 7027; 7028 hrsz)
- Ady téri jelenlegi buszpályaudvar az intermodális központ felépülte után hasznosíthatatlanná váló területe (6024/3; 6024/4 hrsz)
- Volt börtön területe (6014 hrsz)
- Sorok út 16. volt városi kupleráj (5825 hrsz)
- Volt Sylvester János Nyomda Kiskar u. 6. (5903/4 hrsz)
- Kiskar utca-Bürü utca- Perint patak tömb (5893, 5889 hrsz)
- Tervezett Kőszegi utcai parkolólemez (6203 hrsz)
- Volt városi strand (2689 hrsz)
- Savaria szálló és az azt övező Mártírok tere (6224 és 6223 hrsz)
- Bezárt Szent-Györgyi Albert Középiskola (6614/32 hrsz)
- Szabadidő központ és a környezetében lévő ingatlanok (4425/2, 4640, 4639 hrsz)
- Brenner villa, volt Casino (8533 hrsz)
- Volt Szegedy kastély Szent István király utca (11836/2 hrsz)
- Vas Gereben utca volt malom épület (11106/4 hrsz)
- Szakorvosi Rendelő Intézet (SZTK) Márc. 15. tér 3. (2708 hrsz)

Nem csak épületek tudnak szlömösödni, hanem műtárgyak is. A megváltozott infrastruktúra hatására funkció nélkül maradt építmények, mint pl: víztornyok egész városképet tudnak kedvezőtlenül befolyásolni. A közlekedés létesítményei közül a gyalogos aluljárót kell kiemelni a Szent Márton utcában. A korábbi városon átvezetett főútvonalakkal szemben létesített gyalogosokat szolgáló aluljáró mára graffitivel tarkított, közegészségügyileg kedvezőtlen pozícióba került. Miközben a belvárosi funkciók növekedése és az akadálymentesítés, megkérdőjelezi a műtárgy tényleges szükségességét.

Szlömösödő építmények, műtárgyak:

- Gyalogos aluljáró a Szent Márton út-Hunyadi utcák kereszteződésében a hozzá kapcsolódó közterületekkel
- Városi víztorony Brenner park (8532 hrsz)
- Víztorony (4703/2 hrsz) Középhegy

A 3157 hektár nagyságú belterületből 156,44 ha, vagyis 4,96% szlömösödő terület, az épített városi szövet és a biológiaiilag aktív zöldfelületek szempontjából egyaránt kedvezőtlen állapot, amin a városfejlesztés keretében célszerű lenne változást elérni.

A barnamezős és szlömösödő területeken található használaton kívüli épületekben, épületromokban, illetve eltakarítatlan bontási maradványokban a rágcsálók elszaporodásának veszélye fenyeget. Az említett probléma járványveszély lehetőségét jelenti, ami felhívja a figyelmet arra, hogy a barnamezős alulhasznosított vagy használaton kívüli területek rehabilitációja és újrahasznosítása közegészségügyi

szempontból is fontos. Amíg a rehabilitáció megtörténhet az említett helyszíneken valamint a félbemaradt építkezések területén évente legalább kétszer rágcsgálóírtást kell végezni.

A gazdasági válság és az építőipar hanyatlása miatt félbemaradt vagy mai napig el sem kezdett ingatlanfejlesztések Szombathelyen:

Tervezett, de kivitelezésre nem került projektek:

Kereskedelem:

- Oladi lakótelep Spar áruház és szolgáltató központ (3785/291 hrsz)
- BAUMAX áruház Bálványkő utca (15246 hrsz)
- Bevásárló udvar Ipari út (15228/2 hrsz)

Sportépületek:

- Sportliget, Dolgozók útja (3758/2 hrsz) új fedett csarnok és sportszálló

Kivitelezés, vagy terület előkészítéssel megkezdett, majd leállításra került projektek:

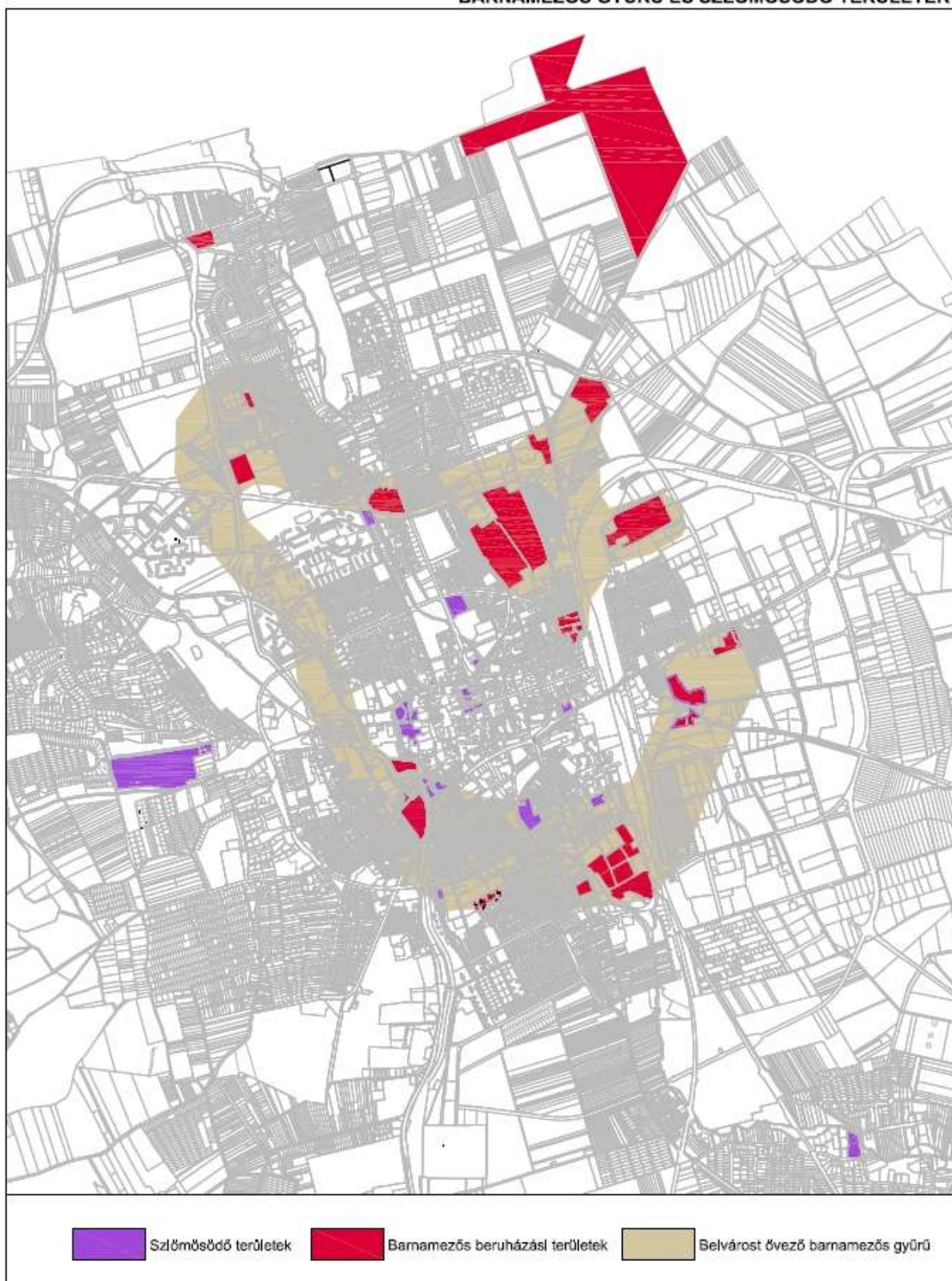
Kereskedelem, intézmény:

- Thököly – Kossuth utca sarkán tervezett Magellán Center (6317/1 hrsz) – épületbontások megtörténtek, régészeti feltárás elkészült, ma palánkkal övezett gödör
- Tervezett Kőszegi utcai parkolólemez (6203 hrsz), az épületbontások megtörténtek, régészeti feltárás elkészült, ma gödör és halmok jelzik helyét
- Oladi körforgalom többlakásos társasház, Ernuszt Kelemen utca 48. (3937/1 hrsz), pince és földszinti szerkezet kész
- ALDI áruház Bálványkő utca (15245 hrsz) földmunka elkezdődött
- Volt gyógyszerraktár Hunyadi út (8640 hrsz), átalakítása elkezdődött, a nyílászárók cseréje részben megtörtént.

Lakóépületek:

- Vörösmarty utca 23. – foghíj (6937 hrsz), korábbi lakóház lebontásra került, ma üres foghíj.

BARNAMEZŐS GYŰRŰ ÉS SZLŐMÓSÓDÓ TERÜLETEK

3.2. A meghatározott területigényes elemek alapján javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra

Szombathely településfejlesztési koncepciójának elfogadását követően a településfejlesztési célok megvalósítása, a jövőképpen megfogalmazott elvárások elérése érdekében a műszaki infrastruktúra, fejlesztése, valamint a területfelhasználás rendje az alábbiak szerint igényel változást.

A településrendezési eszközöket a 314/2012. (XI.8.) korm. rendelet szerinti tartalmi és metodikai követelmények szerint kell elkészíteni.

A szerkezeti tervet a kormányrendelet 4. számú mellékletében rögzített tervlapi tartalommal és szerkezeti terv leírással kell elkészíteni

A Településszerkezeti tervben meg kell jeleníteni Szombathely Megyei Jogú Város műszaki infrastruktúrája fejlesztésének városszerkezeti szintű javaslatait az alábbi szakágak tekintetében:

- vízgazdálkodás és vízellátás (ivó-, ipari-, tűzoltó-, öntözővíz, termálvíz hasznosítás)
- szennyvízelvezetés
- csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés
- energiagazdálkodás és energiaellátás (villamos energia, közvilágítás, gázellátás, távhőellátás és más ellátórendszerek)
- Elektronikus hírközlés (vezetékes elektronikus hálózat, vezeték nélküli hírközlési építmények).

A Településszerkezeti tervnek összehangolt fejlesztési javaslatot kell tartalmaznia az említett infrastruktúrák fejlesztésére, valamint a tervezésbe újonnan bevont és beépítésre igénybe venni kívánt területek beépítésére.

A városi szövet hosszútávú továbbfejlesztésének fizikai terveit megfogalmazó említett munkarészek kidolgozásával párhuzamosan a vonatkozó jogszabályoknak megfelelő örökségvédelmi hatástanulmányt kell készíteni, és a városi szövet fizikai átalakításának szabályait a TSZ-ben az építészeti örökség integrált védelmére irányuló közérdeknek megfelelően, az örökségvédelmi hatástanulmányban foglaltakkal összehangolva kell megalkotni.

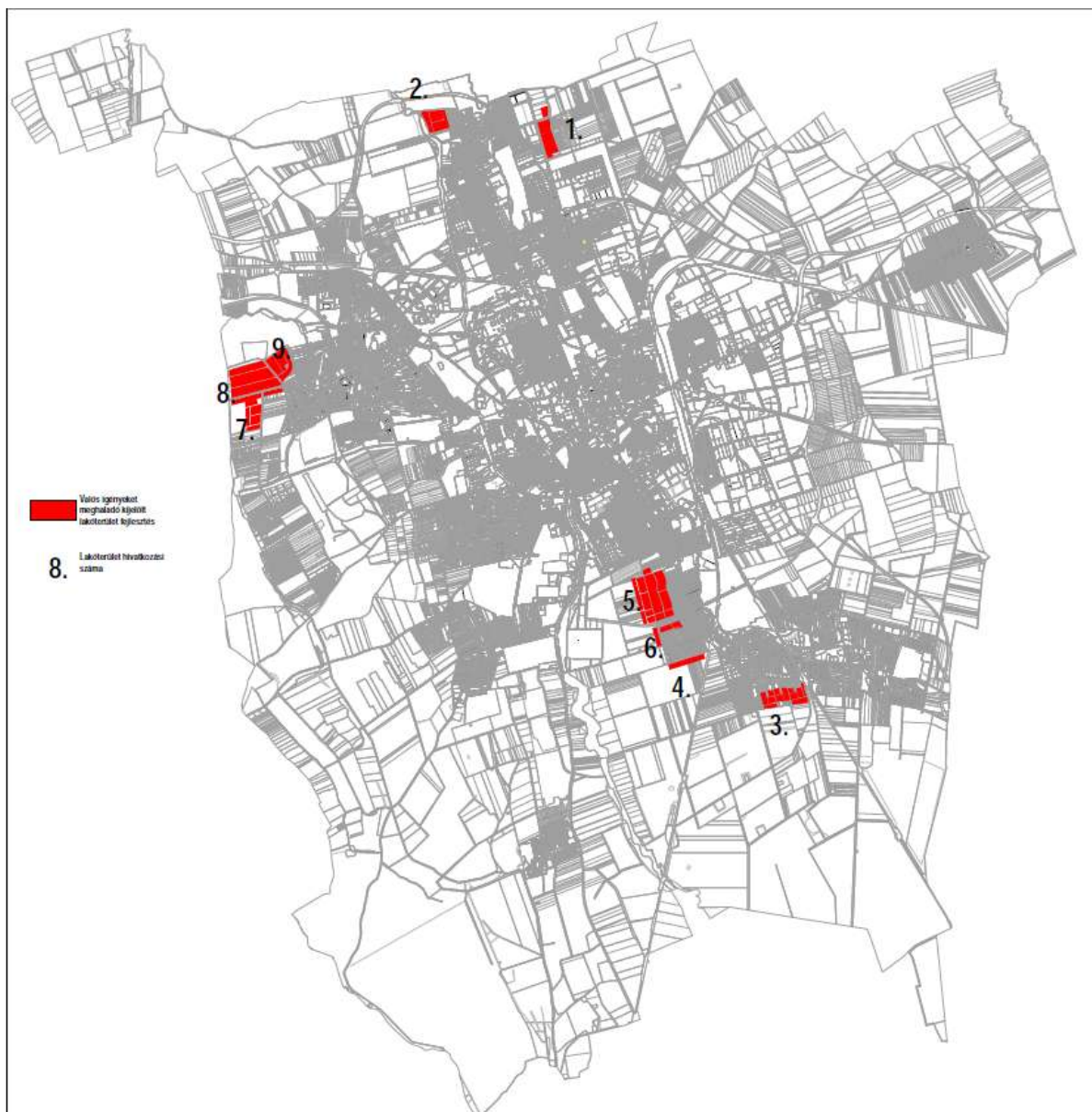
3.2.1. Beépítésre szánt területek

Lakóterületek

Szombathely lakóterületeinek kijelölése során sok esetben a befektetői érdek megelőzte a városi érdeket. A szerkezeti terv és a helyi építési szabályzat is tartalmaz olyan fejlesztési célterületet, amely kapcsolattal nem bír más beépített, kialakult városrészszel, de vannak olyanok is ahol a birtokszerkezet, a tulajdonosi szándék nem teszi lehetővé, vagy gazdaságossá egy-egy terület használatba vételét. Változnak a lakóterületi igények és célterületek is.

Annak érdekében, hogy vonzó lakókörnyezet alakuljon ki, illetve az új lakóterületeken a város biztosítani tudja kötelező és önként vállalt közszolgáltatásait, a fejlesztések gazdaságosan megvalósíthatóak legyen át kell gondolni a lakóterületi fejlesztéseket. El kell hagyni azokat, amelyek sem közép, sem hosszú távon nem realizálhatóak. Ennek legjobb példája a 87-es főút keleti oldalán, a Minervától északra tervezett kertvárosias lakóterület, de vizsgálható a Külső Rumi út menti tervezett lakóterületek realizálása is.

A városrendezési tervek módosításaiban megjelenített újabb lakóterületi fejlesztések, amelyeknek megvalósítása érdekében még semmilyen érdemi, fizikai beavatkozás vagy építési jogi intézkedés nem történt, megvalósulásuk esetén, már kikezdenék a város kompaktságát. Az említett lakóterületeket, amelyek a város környezeti szempontból hátrányos, túlzott mértékű térbeli szétterülését jelentenék, a következő ábrán jelenítettük meg.

Sorszám	Lakóterület megnevezése	Szerkezeti terv szerinti besorolása	Terület (ha)	Jelenlegi állapot
1.	87-es főúttól keletre, Minervától északra	Tervezett kertvárosias lakóterület	7,5 ha	Mezőgazdasági terület
2.	Csók István utcától északra	Tervezett kertvárosias lakóterület	6 ha	Mezőgazdasági terület, faiskolai ültetvény
3.	Külső Rumi út – Komárom utcai temetőtől nyugatra	Tervezett kertvárosias lakóterület	12 ha	Mezőgazdasági terület, Kedvezőtlen telekstruktúra, a jellemző telekszélesség 20 cm-2m, hosszúság pedig 275m
4.	Szabó Ervin és Kandó Kálmán utca között tervezett lakóterület	Tervezett kertvárosias lakóterület	2,6 ha	Mezőgazdasági terület
5.	Újvilág utca és Körgyűrű között, Rumi út nyugati kertjében tervezett lakóterület	Tervezett kertvárosias lakóterület	16,6 ha	Mezőgazdasági terület
6.	Körgyűrűtől délre, Rumi úttól nyugatra, Acsádi Ignác utcától északra	Tervezett kertvárosias lakóterület	3 ha	Mezőgazdasági terület, 86. sz. főút védőtávolsága mentén
7.	Kukulló dűlő, Oladi fennsík	Tervezett kertvárosias lakóterület	5,3 ha	Mezőgazdasági terület
8.	Villa Olad, Oladi fennsík	Tervezett kertvárosias lakóterület	20,7 ha	Mezőgazdasági terület
9.	Olad, Dombtető utcától nyugatra, Wimmer Á. utcától északra	Tervezett kertvárosias lakóterület	6,6 ha	Mezőgazdasági terület

A területi növekedés mellett a belső tartalékok jobb kihasználását is ösztönözni kell. Az átalakuló, újjáépülő területek, a barnamezős területek esetében is elsősorban a belvároshoz jól kapcsolódó területeken igény van több lakásos lakóépületekre.

Sokszor ép az intenzívebb beépítés megjelenése egy-egy kisvárosias jellegű, de egy-egy lakást tartalmazó terület esetében konfliktust okoz a kialakult jelleg megőrzése és megjelenő új igények kielégítése során. Ezért a szabályozási előírások során jelenleg alkalmazott lakásszám korlátozás átépülő terület esetében fenntartandó.

Tovább kell fejleszteni és alkalmazni azt az elvet, amely kisvárosias lakóterületen meghatározza a szobaegységhez tartozó minimális zöldfelület nagyságát (14 m²). Ugyanis valós használati értékkel bíró, a lakókat szolgáló zöldfelület egyébként nem tudna kialakulni saját telken belül, miközben városi szinten újabb zöldterületek nem keletkeznek.

A lakóterületek esetében alapelv lehetne, a közlekedési és közműellátással kapcsolatos szigorú előírások mellett, hogy kiszolgáló lakóút legalább 16 m szabályozási szélességű 2 oldali fasorral ellátott. Így elkerülhető lesz a jövőben, hogy a „Villa Olad” lakótelep esetében 2006-ban kijelölt 12 m szabályozási szélességű, de 800 m hosszú keskeny, egyenes lakóutcák jöjjenek létre. Az Oladi lakótelep továbbra is jelentős számú társasházi lakás számára nyújt területet.

Településközponti területek

A városközpontot, a vele szorosan kapcsolatban álló további városrészekkel összekapcsoló, az egyes városrészek központját alkotó területfelhasználás. Itt foglalnak helyet az országos, regionális, helyi igazgatás, egyház, oktatás, nevelés, kulturális, lakó stb... épületek. Az egyes funkciók több önálló rendeltetési egységben átfedéssel és vertikális elkülönüléssel is megjelennek. Az intézményi terület elsődlegesen a Berzsényi tér, a Ady tér- Sörház utca- Hollár Ernő utca- Kiskar utca-Thököly utca-Szily utca környezetében helyezkedik el. Vizsgálandó a területet terhelő átmenő forgalom csillapítása – Szily utca- és a történeti beépítéshez illeszkedő közterület szabályozás alkalmazása.

A településközpont területek a körúton belüli, Fő tér – Széchenyi- Kőszegi - Király utca és onnan a vasútállomásig kiterjedő tömbök környezetében található a legnagyobb területi egységben. A településközpont terület legnagyobb bővítése a 11-es Huszár laktanya vonatkozásában várható. Településközpont területként fejlesztésbe bevonandó a volt városi strand területe, akár a kórház, akár a városközpont kiterjesztése során.

Gazdasági területek – kereskedelmi, szolgáltató területek, ipari területek

A gazdasági célú területek kétféle igényt tudnak kielégíteni. A meglévő körgyűrűn belüli Claudius Ipari Park elsősorban a kisebb léptékű gyártás, szolgáltatás, kiszolgálás, logisztika, üzleti jellegű vállalkozások célterülete.

Az északi iparterület a Mechatronikai Központ új nagy léptékű ipari beruházások megvalósítására alkalmas, az ipari létesítmények üzemeltetéséhez szükséges közművekkel ellátott és utakkal feltárt építési telkekkel, az ipari terület egészét ellátó közművekkel és feltáró utakkal. Az ipari terület kialakítását kíséri a város iparának fejlesztésébe bekapcsolódó vállalatok K+F+I beruházásainak, termék- és szolgáltatásfejlesztésének elősegítése, a klaszterek, technológiaátadás, nyílt innováció és intelligens specializáció, szociális innováció és közszolgálati alkalmazások, valamint a keresletélénkítés és a hálózatépítés.

Északi ipari terület

A tervezési terület fejlesztését 2003-ban elfogadott, majd 2008-ban és 2013-ban is módosított („2013. évi CCXXIX. törvény Egyes törvények a területrendezéssel összefüggő módosításáról” törvény, 2014. 01. 01-től hatályos) Országos Területrendezési terv vegyes területfelhasználású térségbe sorolta. Az OTTr módosítása megszüntette a területek országos ökológiai hálózatba való sorolását. Vas megyei

területrendezési tervét 2010-ben fogadták el. A megyei területrendezési terv a majdani gazdasági zóna területét magterület övezeteként határozta meg. A 2013 decemberében elfogadott, 2014. január 1-től hatályos OTTrT övezeteit a Vas megyei területrendezési terv nem tudta még figyelembe venni.

Az Országgyűlés által módosított 2003. évi XXVI. tv (továbbiakban: OTTrT) alapján módosítani kell majdan a Vas megyei területrendezési tervet és pl: települési térség térségi területfelhasználású övezetbe kell sorolni. Ez lehetőség és felhatalmazást ad az önkormányzatoknak, hogy igazgatási területeiken az ipari zóna számára saját rendezési terveikben beépítésre szánt területet pl: ipari gazdasági területet is kijelöljenek.

Ha a Vas megyei területrendezési terv nem módosul, követve az OTTrT új előírásait, akkor a 76/2009. (IV. 8.) Korm. rendelet alapján területrendezési hatósági eljárások és beillesztéssel lehet Szombathely-Gencsapáti-Söpte területén a települési térség övezetét kijelölni.

Az északi ipari terület első nagy méretű részének és egészének kialakítására és ipari beruházások megvalósítására alkalmas, közművekkel ellátott és utakkal feltárt építési telkeket kell biztosítani. Az infrastruktúra fejlesztésének az ipari terület egészét ellátó közművekkel és feltárt utakkal (Söptei út felújítása, északkeleti elkerülő út megépítése), a közművek ellátó és elosztó hálózat kiépítésére is javaslatot kell tenni.

Vizsgálni kell a hálózati kapcsolatok szempontjából legoptimálisabb kapcsolatok kiépítését, miközben a kialakítandó közlekedési területeket is figyelembe kell. A villamosenergia ellátását a Vépi úti alállomástól indulóan, a gázellátást a Sárdi-ér utcai fogadótól kell biztosítani. A vízellátást és szennyvízelvezetés megoldási lehetőségét a tényleges igények ismeretében lehet és kell méretezni.

Szombathely MJV

Szombathely igazgatási területéhez a 019/1; 019/4; 019/5; 019/7 és 019/8 hrsz-ú ingatlanok tartoznak. A jelenlegi területfelhasználások és övezeti előírások változtatásra és egységesítésre szorulnak annak érdekében, hogy az ipari terület célú használatot lehetővé tegyék.

A szerkezeti tervben egyharmad arányban ipari, egyharmad arányban különleges, míg egyharmad arányban, korlátozott mezőgazdasági területet találunk. A cél egységes ipari terület kijelölése mindhárom helyrajzi számú ingatlanon. Ez meghatározza az egész ipari terület közlekedési célú feltárását és megközelítését.

A készítendő szerkezeti tervben ki kell jelölni a meglévő 87-es főút-M86 autót közti új főútvonal nyomvonalát és csomópontjait.

A szerkezeti tervben ipari területként kell a 019/1; 019/4; 019/7 és 019/8 hrsz-ú ingatlanokat besorolni és biztosítani kell a közműellátás által igényelt területeket, elosztókat. A szerkezeti terv és helyi építési szabályzat a repülőtér területét vegye figyelembe, mint egyben az ipari területet, a sport, szabadidős célt együttesen szolgáló, burkolt kifutópályára tervezett építményt. A helyi építési szabályzat és annak melléklete a szabályozási terv tartalmazza az építési övezeti előírásokat, a terület belső kiszolgáló úthálózatának, infrastrukturális rendszereinek igényei szerinti előírásokat, elemeket.

Gencsapáti község

Gencsapáti község rendezési tervei a 87. sz. főút keleti oldalán új egyéb ipari gazdasági területet jelöltek a 0100/1 és 0100/3 hrsz-ú ingatlanokon, azaz a volt honvédségi területeken. A 0100/4 és 0100/5 hrsz-ú ingatlanok – azaz a Szombathelyi repülőtér kifutópályája – a község rendezési terveiben a különleges repülőtér besorolásúak. Ábrázolásra kerültek a repülőtérhez tartozó repülési síkokat is. Gencsapáti község rendezési terve tartalmazza a 87-es főút korrekcióját és az északi elkerülő

szakaszának helybiztosítását. Ez utóbbi a végleges nyomvonal kijelölést követően pontosításra szorulhat az OTRT 2013-as decemberi módosításával.

A szerkezeti terv kiegészítésre az ipari területek kijelölése kapcsán nem szorul. A helyi építési szabályzat és szabályozási tervben célszerű az új főúti kapcsolatot (87-M86) Szombathellyel egységesen kijelölni, összehangolni és levédeni.

Söpte község

A község rendezési terve mezőgazdasági területként jelöli a Söpte 0104/1; 0104/2 hrsz-ú ingatlanokat.

A terület 348 hektáros ingatlant Szombathely és Söpte önkormányzat az alábbiak szerint birtokolja:

▪ 0104/1. hrsz. 3/5 rész Szombathely Önkormányzat tulajdona	195 ha 9545 m ²
2/5 rész Söpte Önkormányzat tulajdona	130 ha 6363 m ²
▪ 0104/2. hrsz. Szombathely Önkormányzat tulajdona	21 ha 7282 m ²

A jelenlegi településrendezési eszközöket módosítani kell. A településfejlesztési koncepciót, a szerkezeti tervet és a helyi építési szabályzatot úgy kell kiegészíteni, hogy abban a 0100/2 és 0100/4 hrsz-ú ingatlan, mint ipari terület szerepeljen.

A söptei rendezési terve módosítása háromféle módon történhet:

1./ Söpte Község Önkormányzata módosítja a 0104/1 és 0104/2 hrsz-ú ingatlanra a hatályos rendezési tervét, lehetővé téve a beépítés megvalósítását, az infrastruktúra hálózat kiépítését

2./ Szombathely és Söpte önkormányzata közösen, egyszerre dolgoztatja ki rendezési terveit, egyszerre történik az egyeztetése, azonban külön-külön fogadják el azt (több település közös rendezési terve).

3./ Szombathely MJ Város, mint tulajdonos kezdeményezi Söpte községnél a Söpte 0104/1 0104/2 hrsz-ú ingatlanok településrendezési eszközeinek elkészítését. Ebben az esetben Szombathely a beruházó szerepét játssza és az 1997. évi LXXVIII tv (építési tv) 30/A.§-a alapján településrendezési szerződést köt Söpte községgel a fejlesztés megvalósítására.

11-es Huszár laktanya tömb területe

A tervezési terület a 2013. december 12-én elfogadásra kerülő településszerkezeti terv módosítás alapján egységesen településközpont vegyes terület területfelhasználású. A tömbterület Lovas és Söptei úti oldala, azaz az un. „B” terület” vonatkozásában szabályozási terv készítési kötelelem került egyúttal előírásra.

A fejlesztési akcióterv kidolgozás során felmerülő hasznosítási és örökségvédelmi szempont.

Az egyes tematikus funkciókat a kiterjedt területen belül úgy kell elhelyezni, hogy azok építészeti és területi egységes építészeti megjelenését mégis visszaadják. Igaz ez elsősorban a 11-es Huszár út felőli pavilon rendszer beépítésénél.

Városszerkezeti értelemben izgalmas feladat a terület zártságának esetleges feloldása, és ha igen akkor annak vizsgálata, hogy milyen jellegű közlekedési kapcsolat létesüljön a 11-es Huszár és Söptei/Lovas utca között kelet nyugati irányba. Vizsgálandó a parkolás, a gyalogos és kerékpáros átvezetés kérdése, a felszíni alatti gépjármű elhelyezés biztosítása a meglévő épületek környezetében. Hol és milyen hasznosítási célú zöldterületet lehet létrehozni a tömbben, biztosítva a környező kiterjedt lakóterületek jelenleg hiányos közösségi célú zöldfelületeit is.

Az akciótervi program kidolgozása adhat választ az egyes építészeti elemek hasznosítására, a megőrzendő és elbontandó elemekre, új elemek helykijelölésére.

A fennálló parkosított területek vonatkozásában vizsgálni kell a védelemre érdemes növényállományt.

Különleges területek

Különleges területek közé tartoznak a városi temetők, a sportcélú területek, a bevásárlóközpontok, egészségügyi intézmény (pl: kórház), vagy államigazgatási célú területek (rendőrség, börtön, stb..), bányák, hulladéktelep is.

A különleges területek közül hasznosítás szempontjából a volt és üzemelés alatt lévő kavicsbányák jövőbeni hasznosítását megfogalmazhatja a szerkezeti terv. A Gyöngyöshermáni kavicsbánya igénybevétele a bánya mellett megvalósuló 86-os főút fejlesztésével történhet, bővítési területe Táplánszentkereshten van. A visszamaradó vízfelületek alkalmasak lehetnek a sport és szabadidős célú hasznosításra. Az újpérienti horgásztavak kialakítása és bányató nyilvántartásának megszüntetése erre egy jó példa. A sokszínű sport és rekreációs célú kínálat megteremtése érdekében érdemes aktív sportolási célú vízfelületeket is kialakítani.

3.2.2. Beépítésre nem szánt területek

Közlekedési és közműterületek

Tranzit közlekedési hálózati fejlesztési igényei:

A település figyelmét a megvalósult M86-os autótutat követően a 86-os főút Szombathely-Egyházásrádóc szakaszának mielőbbi kialakítására kell fordítani. Ugyanolyan fontos a 87.sz. főút hiányzó szakaszának az északi elkerülőnek a megvalósítása, amely magába foglalja a 87-es főút gencsi egyenesének vasútvonal keresztezése nélküli folytatását és a 89. sz. főút összekötését a Zanati úti feljáró rendszerig. Az északi elkerülő út nyomvonalát és csomóponti kialakítását az északi ipari park kiszolgálásával egyetemben kell véglegesíteni. Javasoljuk a Söptei út esetében a különszintű találkozás kialakítását preferálni annak érdekében, hogy a Bécs és Felsőőr felé menő forgalom, illetve az északi ipari zóna kiszolgálása minél vonzóbb útvonal legyen.

Sorszám	Közlekedési fejlesztés megnevezése	Szerkezeti terv szerinti besorolása	Jelenlegi állapot
1.	87-es főúttól Északi elkerülő kiépítése M86 autóútig	Tervezett országos főút	További nyomvonal vizsgálat szükséges
2.	89. sz. főút és 87. sz főút összekötése	Tervezett országos főút	Meglévő körforgalmi csomópontból indítandó keleti felé
3.	86. sz. főút Egyházásrádóc-Szombathely új nyomvonala	Tervezett országos főút	A szerkezeti terven jelölt nyomvonal és csomópontjai a végleges nyomvonal szerint korrigálandók

Városi szintű hálózatok

A hatályos rendezési tervben lévő közlekedési rendszer várost és vonzáskörzetét szolgáló elemei megfelelőek.

A meglévő tervezett gyűjtőutak helybiztosítását, a városszerkezeti és városrészi kapcsolatokat továbbra is biztosítani kell.

Az elkerülő áthálózat kiépítésével, a Csaba utcai felüljáró átadásával és további alternatív kapcsolatok kialakításával azonban vizsgálni kell a városközpont forgalmi útjainak terhelését, annak a csökkentését, szétosztását más forgalmi irányban.

Közterület humanizálás és a kapcsolódó közlekedési fejlesztések szükségessége.

A Szent Márton terv keretében a Székesegyház, Püspöki Palota valamint Szent Márton templom tengely mentén kell a fejlesztéseket összpontosítani. Ahhoz, hogy a Szent Márton út a mainál vonzóbb, belvároshoz kapcsolódni tudó területe legyen a városnak kezelni kell azt forgalmi helyzetet, hogy a Lakótelepek és ipari park között ez az útvonal a legfontosabb tengely. Ahhoz, hogy a Zanati út- Szent Márton út Thököly utca/Vörösmarty utca- Petőfi utca- Derkovits lakótelep-Olad lakótelep áramlási folyosónak legyen alternatívája szükségesek az iparterület és lakótelepek kapcsolatának a javítása. A lakótelepek irányába a Minerva lakótelep felé menő útvonalat kell vonzóbbá tenni és a hiányzó városi gyűjtő út szakaszokat megépíteni. Hiányzik az Oladi lakótelep és az azt elkerülő 8721. jelű út összekötése. Itt a balfelállós csomópont helye elkészült, azonban a lakótelep Kassák Lajos utcája felé útsatlakozás nincsen. Hiányzik a Muskátli-Szent Imre herceg utcai körforgalom és Metro körforgalom közötti Saághy utca kiépítése. Ha ez elkészülne a akkor a városon belüli körút bezárulhatna. Az iparterületek esetében a Puskás Tivadar utca északi végén egy vasúti átjáró szintben, vagy külön szintben jelentős forgalmat venne le a 87315. j. VÁV jelű Zanati útról. A vasútvonalak okozta megosztottságot további vizsgálata alapján és az intermodális csomóponttal együtt kezelve a Semmelweis utca keleti meghosszabbításával és egy Alkotás utcára átvezetett felüljáróval lehetne összekötni. Ezáltal a jelenleg csak gyalogosan megközelíthető Éhen Gyula városrész közvetlen belvárosi kapcsolatot kapna.

Ugyanilyen fontos forgalom elosztó szerepű lesz az intermodális csomópont - Vasút utca Pázmány Péter körút bezárása is. A városi körúton (Horvát Boldizsár, Bartók, Jókai, szent Flórián-Pázmány Péter- Vasút utca) belül törekedni kell a forgalom körút mentén történő elosztására. A forgalom csökkenését követően a Szent Márton út –aluljáró-Thököly utca tölcészerű forgalmat vonzó jellegének átépítését kell kezdeményezni. A Szent Márton utca esetében a fentebb említett Alkotás utcai felüljáró, Puskás Tivadar utcai vasúti átjáró, Saághy utcai gyűjtőút, Muskátli utcai lakótelep behajtó együttesen forgalomcsökkenést jelenthetne.

Ennek keretében a gyalogos és kerékpáros forgalom szintbeni átvezetését kell megoldani, a forgalmi sávokat csökkenteni. A Thököly utcát a Városháza mellett tapasztalható középszigetes humanizálással kell átépíteni az Aréna utcáig növelve a zöldsávot is, meghagyva, de újragondolva a kétoldali parkolókat.

A Hunyadi-Szent Márton út csomópontjában a gyalogos aluljáró megszüntetését vagy kiváltását javasoljuk közlekedési hatástanulmány kellő alátámasztásával, a budapesti példák alapján megvalósult, felszíni akadálymentes közlekedést biztosító gyalogos, kerékpáros átvezetések preferálásával. A Szent Márton úton lévő 7, illetve 5 sávós szakaszokat csökkenteni kellene, a gyalogos és kerékpáros forgalom átvezetésre pedig középszigetes zebrát kell létesíteni. A Szent Márton út 23-35 előtti teret úgy kell áttervezni, hogy a belváros gyalogos tengelye meghosszabbodjon a Szent Márton templomig. A csökkentett forgalmú Szent Márton úton (alternatív útvonal kiépítését követően) nagyobb szerepet kell, hogy kapjanak a gyalogosok, a kerékpárosok annak érdekében, hogy gyalogos sétány kell kösse össze a Fő térrel.

A szerkezeti tervnek a Szily János utca esetében szintén javasolni kell a történelmi belvároshoz illeszkedő csillapított sebességű forgalom megszervezését, az építészeti jelentős utcakép érvényesülését.

Sorszám	Közlekedési fejlesztés megnevezése	Szerkezeti terv szerinti besorolása	Jelenlegi állapot
1.	Saághy utca hiányzó szakaszának kiépítése	Tervezett városi forgalmi út	Nyomvonal biztosított
2.	Puskás Tivadar utca északi kikötése az elkerülő útig	Tervezett városi forgalmi út	Vasúti átvezetés GYSEV ZRt-vel egyeztetendő
3.	Oladi lakótelepet feltáró gyűjtőút kialakítása	Tervezett gyűjtőút	A szerkezeti terven jelölt nyomvonal
4a.	Váci Mihály utca - Paragvári utca- Alsóőr utca összekötése	Tervezett gyűjtőút	Volt Pinkafői vasút nyomvonalát és a LATEX gyártelepet érintő nyomvonal
4b.	11-es Huszár út és Lovas utca-Söptei út összekötése	Tervezett gyűjtőút	Részben a VASEP telep felosztásával és a Pinkafői vasút nyomvonalát az út területe rendelkezésre áll
5.	Vasút utca bevonás a belvárost övező körgyűrű rendszerbe	Tervezett forgalmi út	Intermodális csomópont kialakításával egyetemben megvalósítandó
6.	Szent Márton út és Pázmány Péter körút összekötése, a körút bezárása	Tervezett forgalmi út	Vizsgálandó a Szent Márton temető és vagy vasútterület igénybevétele, műszaki megvalósíthatósága
7.	Semmelweis utca és Éhen Gyula városrész összekötése Alkotás utcai híd vagy aluljáró	Tervezett gyűjtőút	Új városi léptékű hálózati elem, további műszaki vizsgálat szükséges

A hatályos településszerkezeti terv vizsgálata során - a legfontosabbak között - szükséges előtérbe helyezni az alábbi szempontokat:

A települési közutak településszerkezeti terv szerinti, a szabályozási tervben rögzített – külön tulajdonú ingatlanok beépítését legtöbb esetben jelentősen korlátozó – szélesítésének Önkormányzati igénye, gazdaságilag is megalapozottan, fennáll-e az érintett útszakaszok eddig nem megvalósult szélesítésének tekintetében, illetve fenntartható-e továbbra is jog-szerű és időbeni ellentételezés nélkül az érintett ingatlantulajdonosok érdekeit a jelenlegi általános hatósági jogalkalmazási gyakorlat miatt jelentősen sértő módon.

Amely közútszakaszok településszerkezeti terv szerinti, a szabályozási tervben rögzített szélesítése céljából az Önkormányzat továbbra is igényt tart az érintett külön tulajdonú ingatlanrészekre, felülvizsgálandó a közút szabályozási szélességének határát jelölő – gyakran épületeken áthaladó –

szabályozási vonal felvitelének helyessége, illetve az abból eredő jogkövetkezmény jogszerű végrehajthatóságának megalapozottsága.

Vasúti közlekedés

A vasúthálózat vonatkozásában a rendezési tervnek változtatási feladata nincsen, mivel a hálózati elemeket a hatályos rendezési tervek tartalmazzák.

Ami új elemként megjelenik a vasút korszerűsítés és elővárosi rendszerű közlekedés szervezéséhez távozóan a vasúti megállók bővítési igénye.

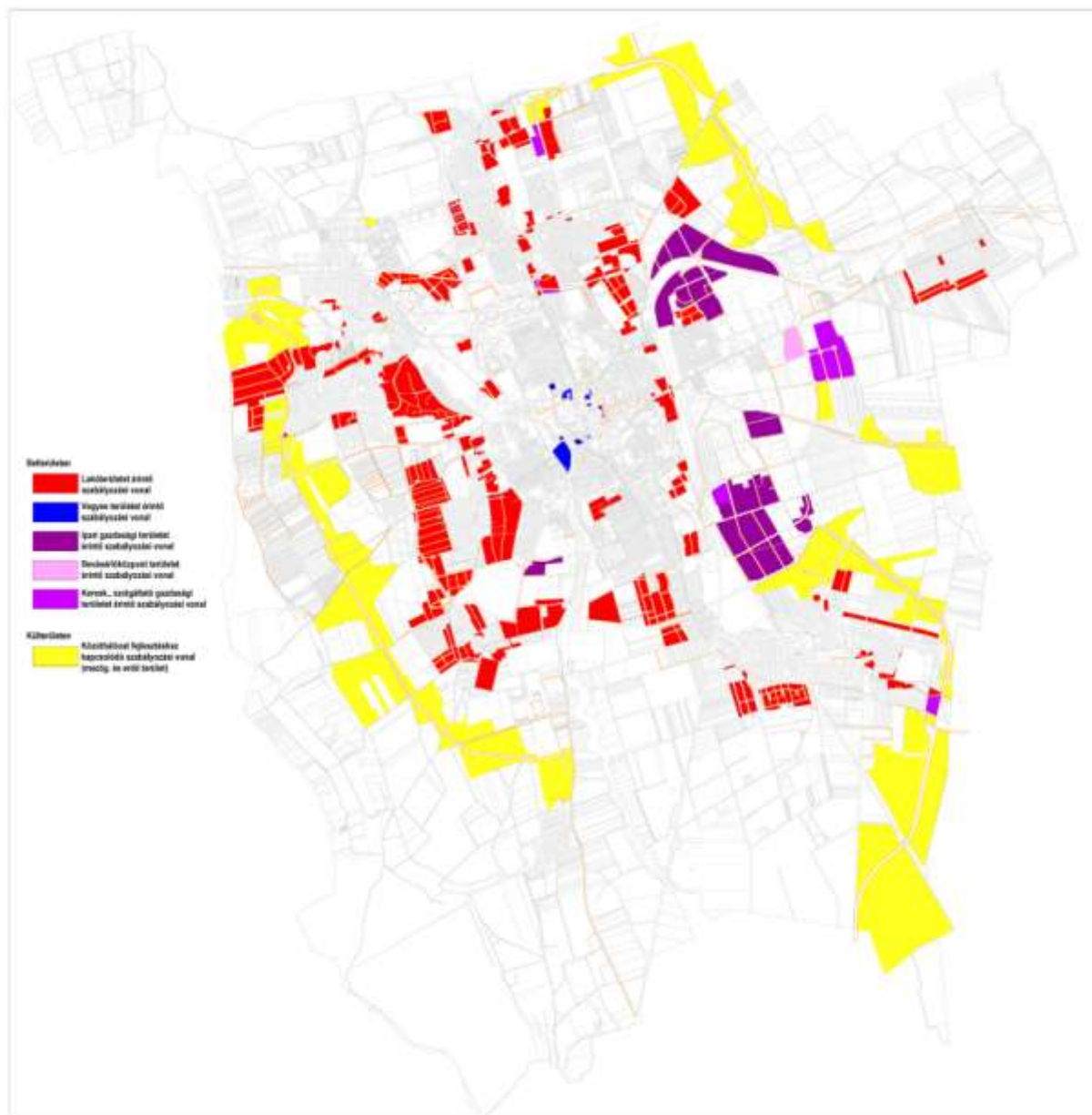
Korábbi egyeztetéseken már felmerült az LUK részéről a vállalat mellett lévő 16. és 20. sz. vasútvonalokon létesítendő vasúti megálló kérdése. Hasonlóan Szentgotthárdon a GM mellett is működik vasúti megálló. Célszerű ennek a Claudius Ipari Parkot kiszolgáló módon való kialakítása.

Az északi iparterület kapcsán pedig a 17.sz. Kőszegre menő vonal mentén lenne célszerű a Repülőtér vasúti megállót az ipari zónát kiszolgáló megállóvá alakítani. Az iparterületi közelsége és már meglévő ütemes menetrend alapján az északi agglomerációt szolgáló megálló fejleszthető lenne, illeszkedve a vasútvonal jövőbeni rekonstrukciós céljaihoz.

A műszaki infrastruktúrák fő elemeinek fejlesztésére vonatkozó javaslatot az alábbi tervlap tartalmazza.

A közúthálózat fejlesztése érdekében, valamint a különböző belterületi fejlesztések érdekében hozott eddigi szabályozási döntésekkel érintett ingatlanok területét a következő tervlap mutatja be.

Zöld területek

A város területén belül a kicsiny, lakóterületbe ékelődő és befektetésre is alkalmas zöldterületeket a megszűnés és beépítés veszélye fenyegeti. A befektetői érdek alapján csak a rendezési tervek akadályozhatják meg ennek a bekövetkeztét. Miközben az egyes tervezett lakóterületek esetében nem, vagy alig létesült új használati értékkel is bíró zöldfelület.

Jelentős léptékű zöldterület jöhetne létre a Körmenyi úti szeméttelp helyén, szolgálva akár sport célokkal is a környező Ifjúsági lakótelep, valamint Nárai úti – Alsóhegyi úti lakóterületet.

A zöldterületek vonatkozásában új lehetőséget kínál a 11-es Huszár úti laktanya területe is az északi városközpont területén.

A volt szabadidő központ területén és tőle északra szintén lehetőség van új jelentősebb zöldterület kialakítására, biztosítva a Parkerdő és Csónakázó-tó közötti zöldfolyosó fennmaradását.

A Perint és Gyöngyös-patakot kísérő területek revitalizációjával a zöldfelületek és vízfelületek összekapcsolása jöhet létre szolgálva az egyes érintett városrészek, utcák, terek, intézmények, sportterületek igényeit is.

Az új lakóterületi fejlesztéseknél, a még kialakításra nem került területek esetében érvényesíteni kell azt az elvet, hogy a helyi közösséget szolgáló zöldterület kialakításra kerüljön.

A Sárdi ér utcától délre eső tervezett déli ipari gazdasági területek és Szentkirály városrész (Vadász utca és környezete) közötti funkcionális és látványbeli hatások mérséklése érdekében a 86.sz. főút elkerülő út nyomvonalát követően, attól délre új védőzöldsáv jelölendő ki. A védősávot véderdő telepítésével, vagy ültetési kötelezettség előírásával kell kialakítani.

3.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú fenntartható fejlesztésre

A városfejlesztés egyik legfontosabb célja Szombathelyen az építészeti örökség integrált védelme az Európa Tanács 121. számú egyezményében foglaltaknak és az erre épülő bevált európai gyakorlatoknak megfelelően. Az építészeti örökség védelmét Szombathely MJV Önkormányzata nem csak az európai építészeti örökség tárgykörébe tartozó konkrét szombathelyi épületek komplex fizikai és funkcionális rehabilitációjának elvégzésével, vagy - nem önkormányzati tulajdonú ingatlanok esetében - elősegítésével kívánja előmozdítani, hanem integrált településfejlesztési stratégiájának megfelelően azokkal a további fejlesztési programokkal is, amelyek az építészeti örökséget magában foglaló városi szövet fizikai és funkcionális megújítását valamint a helyi gazdaság és társadalom fejlődését szolgálják.

Az építészeti örökséget magában foglaló városi szövet alakítására vonatkozó alapvető és hosszú idő távlatában is következetesen érvényesítendő szabályait a jelen Településfejlesztési Konceptió és a vele összehangolt Integrált Településfejlesztési Stratégia alapján készülő Településszerkezeti Terv fogja meghatározni. Ezért a Településszerkezeti Terv részeként a vonatkozó jogszabályoknak megfelelő örökségvédelmi hatástanulmányt kell készíteni, és a városi szövet fizikai átalakításának szabályait a szerkezeti tervben az építészeti örökség integrált védelmére irányuló közérdeknek megfelelően, az örökségvédelmi hatástanulmányban foglaltakkal összehangolva kell megalkotni.

Szombathely MJ Városnak jelenleg van hatályos 2004-ben elkészített örökségvédelmi hatástanulmánya. 2014 - 2015 folyamán, a Településszerkezeti Terv felülvizsgálatával, és a módosított Településszerkezeti Terv kidolgozásával együtt a módosított örökségvédelmi hatástanulmány elkészíthető a jelen koncepcióval és a ráépülő Integrált Településfejlesztési Stratégiával összhangban.

A város közigazgatási területén található régészeti lelőhelyek (nyilvántartott-, egyedileg védett) száma a 2004-ben készült Örökségvédelmi Hatástanulmány (ÖHT) akkori adatai alapján 46. Az azóta eltelt közel 10 évben a régészetileg érintettnek feltüntetett településrészekben számos régészeti kutatás (építkezéshez-, vezetékfektetéshez kapcsolódó, stb.) folyt, amelyek megfelelő mennyiségű adatot biztosítottak az ismert lelőhelyek kiterjedésének pontosításához. Megállapítható, hogy a római kori város (Savaria) határain kívül fekvő lelőhelyek nagy többségénél a régészetileg érintett terület az ÖHT-ban meghatározottal nem egyező méretű, ezért szükséges a településrendezési eszközök soron következő módosításakor a hatástanulmány vonatkozó részeit felülvizsgálni, aktualizálni.

A 2004-ben készült Örökségvédelmi Hatástanulmány (ÖHT) felülvizsgálatától és a Településszerkezeti Terv módosítása keretében történő szükség szerinti átdolgozásától -

örökségvédelmi szempontból - nem lehet eltekinteni, az időközben bekövetkezett jelentős jogszabályváltozások miatt. Az ÖHT felülvizsgálata során egyeztetni szükséges a változtatások körét az örökségvédelmi nyilvántartást vezető hatósági szerv jogutódjával, a Lechner Lajos Tudásközpont Területi, Építésügyi, Örökségvédelmi és Informatikai Nonprofit Kft-vel (1111 Budapest, Budafoki út 59/E/3.). A felülvizsgálatnak, illetve az aktualizálásnak ki kell térnie a műemléki védelem alatt álló, a műemléki környezet (Mk) valamint a mű- emléki jellegű (Mj) terület településrendezési terv által és szakminisztériumi rendelettel (ex-lege) egyaránt megjelölt ingatlanokra és épületekre.

A településrendezési tervek során a 2004-ben elkészített örökségvédelmi hatástanulmány karbantartás jellegű pontosítása és rendezési tervi összefüggések terén elsősorban a műemlékvédelem és helyi védelem kapcsán 2011-ben megtörtént. A műemlékek esetében az időközben műemlékké nyilvánított ingatlanok jelölése, és műemléki környezetének kijelölése a jogszabályok szerint megtörtént. Hasonlóan Szentháromság szobor kapcsán felmerült műemléki környezet határának pontosításakor. 2011 januárjában a készülő rendezési terv kapcsán a KÖH munkatársaival Szombathely összes műemlékének műemléki környezetét áttekintettük és az ingatlan-nyilvántartási állapotot figyelembe véve a lehatárolások felülvizsgálata teljes körűen el is készült.

A hatályos településszerkezeti terv vizsgálata során - a legfontosabbak között - szükséges előtérbe helyezni az alábbi szempontokat.

Határozott és egyértelmű rendelkezéseket, vagy legalább iránymutatásokat szükséges megfogalmazni a településszerkezeti tervben a felülvizsgálata során - az annak alapján módosítandó helyi építési szabályzat, illetve annak mellékletét képező szabályozási terv következetes hatósági alkalmazhatósága biztosításának céljával - azokat a területfel-használási egységeket illetően, amelyeken belül az eltérő szabályozással érintett meglévő, vagy változtatásra kerülő övezeti határvonalak előre láthatóan nem követik a kialakult telekhatárvonalakat.

Szombathely MJ Városnak az örökségvédelmével kapcsolatosan Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 19/2013. (VI.6.) önkormányzati rendelete rendelkezik a településképi véleményezési eljárások alkalmazásának mikéntjéről.

A város főépítészének vezetésével Tervtanács működik. A tervtanács célja a helyi környezet, illetve építészeti értékek védelme szempontjából jelentős beépítési tervek, az építészeti-műszaki tervek szakszerűségének elősegítése, valamint az erre vonatkozó jogszabályok összehangolt érvényre juttatása. A tervtanács véleményezése során vizsgálja, hogy a benyújtott terv megfelel-e az építészeti minőség, szakmai igényesség és szakszerűség követelményeinek.

Szombathely MJ Város 1993 óta rendelkezik a helyi védelemről és jelenleg is hatályos: a többször módosított 29/1993.(XII.16.) rendelet a helyi építészeti értékek védelméről, amelyhez támogatási rendszer is kapcsolódik.

2010-ben a Vas Megyei Levéltár gondozásában elkészült a "Helyi védelem alatt álló épületek" című DVD, amely bemutatja és összegyűjtötte Szombathely építészeti értékeit.

11-es Huszár laktanya:

A 21 ha-os terület eredeti épületei külön miniszteri rendelet alapján egyedi műemléki védelem alatt állnak. A laktanya hasznosítása során a műemléki célú értékőrző, ugyanakkor az új funkcióknak is megfelelő hasznosítás, újjáépítés, bővítés szerepel a célok között. A helyreállítás során a régi és új építészeti elemek harmónikus együttélést kell biztosítani, lehetőséget adva arra, hogy Szombathely modern, sokszínű városnegyedévé válhasson ez a terület, amely vonzza és felértékeli környezetét.

A Szent Márton jubileumhoz kapcsolódó legjelentősebb örökségvédelmi kihívások

Az örökségvédelmi érintettség tételes adatainak (régészeti lelőhelyek, műemlékek) frissítése mellett különösen fontosak a koncepcionális újítások is, különösen két kiemelkedő jelentőségű örökségi helyszín vonatkozásában:

- a Szent Márton-templom és -kolostor, a temető és az egész tér egységes megújítása és – gyalogos forgalom számára is alkalmas – összekapcsolása a városközponttal;
- a székesegyház, püspöki palota, szeminárium, romkert és a Smidt Múzeum mára szeparált elemeiből újra szerves egység, nyitott egyházi és kulturális központ alkotása, a turizmus számára az átjárhatóság feltételeinek megteremtése; különös tekintettel a romkert pusztuló értékeire.

INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA

1. KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI

A JÖVŐKÉP, AZ ÁTFOGÓ CÉLOK ÉS A RÉSZCÉLOK RENDSZERE

JÖVŐKÉP 2030-RA	A 2000 ÉVES MÚLTRA VISSZATEKINTŐ SZOMBATHELY ÉS TÉRSÉGE VIRÁGZÓ KULTURÁLIS, GAZDASÁGI ÉS IPARI KÖZPONT, SZENT MÁRTON SZELLEMI ÖRÖKSÉGÉRE ÉPÜLŐ VONZÓ ÉS BEFOGADÓ VÁROS, AMELY MAGYARORSZÁG NYUGATI KAPUJÁBAN EURÓPA DINAMIKUSAN FEJLŐDŐ ALPOK KÖRÜLI TÉRSÉGÉNEK SZERVES RÉSZÉ.		
ÁTFOGÓ CÉLOK 2030-RA	SZÉLL KÁLMÁN TERV: VIRÁGZÓ GAZDASÁG	SZENT MÁRTON TERV: MEGÚJULÓ ÉS BEFOGADÓ TÁRSADALOM	ÉHEN GYULA TERV: VONZÓ VÁROSI KÖRNYEZET
RÉSZCÉLOK	Növekedő gazdaság	Szent Márton szellemi örökségének ápolása	Szép, egészséges, kényelmesen használható városi környezet kialakítása
	Ipari munkahelyteremtés zöldmezős beruházásokkal	Növekvő számú, gyarapodó népesség	Építészeti örökség integrált védelme
	A meglévő ipari vállalkozások fejlődése előtt álló akadályok lebontása	Társadalmi kohézió erősítése	A barna mezős és szlömösödő területek rehabilitációja
	Határon átnyúló vonzerőt biztosító nagyvárosi szolgáltatások	A fiatal, magasan képzett munkaerő megtartása, arányának növelése	Változatos jellegű, méretű, egészséges és gazdaságosan üzemeltethető lakásállomány kialakítása
	A város és térsége biztonságos helyi élelmiszerrel történő ellátása és jó minőségű mezőgazdasági termékeinek piaci pozicionálása	Piacképes tudást biztosító mérnökképzés	A város és térsége vasúthálózatát magában foglaló, integrált közösségi közlekedési rendszer kialakítása
		A bevándorló népesség integrációja	A város és vidék harmonikus fejlesztése
		A hátrányos helyzetűek és tartósan munkanélküliek visszavezetése a munka világába	Az egészséges ivóvízzel történő ellátás fenntartható biztosítása

1.1. A stratégiai fejlesztési célok meghatározása a jövőkép, az átfogó célok, a stratégiai célok és a prioritások összefüggő rendszerében

STRATÉGIAI CÉLOK 2014-2020-RA	1.1. Verseny- képes, hatékony nagyvállala- tok, kkv-k és mikro vállalkozások	1.2. Magas szintű foglalkozta- tottság	1.3. Jelentős K+F és innovációs aktivitás	1.4. Mindenki számára hozzáférhető, fejlett információs és kommun- kációs technológiák	2.1 Széleskörű és magas színvonalú közösségi szolgál- tatások és hatékony közigazgatás a helyi közösséggel partnerség- ben	2.2. A bevándorló- kat integráló, nyitott és szolidáris helyi közösség	2.3. Képzett, vállalkozásra és munka- vállalásra alkalmas, dinamikusan növekvő számú népesség	3.1. A befektetők és a lakosság számára vonzó városi és várostérségi környezet	3.2. A természeti erőforrások kiegyen- súlyozott és hatékony felhasz- nálására épülő alacsony széndioxid kibocsátású gazdaság	3.3. Fenntartható és környezet- kímélő közlekedési rendszer	3.4. Az éghajlat- változáshoz alkalmazkodó városi környezet
PRIORITÁSOK 2014-2020-RA	A Nyugat- Pannon Járműipari és Mechatronikai Központ megvalósítása				Minőségi közszolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása. Az ország kevésbé fejlett régióiból bevándorló munkavállalók és családjaik integrálódásának elősegítése. A műszaki irányú szak- és középfokú képzés, valamint a mérnökképzés, a közgazdasági és informatikai képzés fejlesztése a gazdaságfejlesztés humán erőforrásának biztosítása érdekében.			A kompakt város kialakulásának előmozdítása a belváros és a városközpont komplex rehabilitációjával és fejlesztésével, az építészeti örökség integrált védelmével, a Szent Márton Év helyszíneinek és létesítményeinek kialakításával, rehabilitációjával, valamint a Szent Márton zárandokút és létesítményei kiépítésével			
	Határon átnyúló gazdasági - ipari növekedési központ kialakítása				Az aktív és egészséges életet szolgáló jól-léti közösségi szolgáltatások fejlesztése. Az idős korosztály társadalmi aktivitásának megőrzése, és a szegénység által leginkább érintettek életesélyeinek növelése.			Zöld mezős munkahelyteremtő ipari beruházások megvalósítására alkalmas területek kialakítása a piaci szereplők befektetéseikhez szükséges fizikai, infrastrukturális és építési jogi előfeltételek megteremtése érdekében			
	K+F és innovációs tevékenység fejlesztése				Fejlesztéseket, befektetéseket támogató közigazgatási környezet kialakítása. A megváltozott munkaképességű és a hátrányos helyzetű emberek munkaképességének fejlesztése, munkavállalási esélyeinek bővítése.			Az önkormányzati tulajdonú barna mezős városrehabilitációs területeken a közszféra és a magánszféra által végrehajtásra kerülő gazdaságfejlesztő és munkahelyteremtő beruházások megvalósításához szükséges fizikai, infrastrukturális és építési, jogi előfeltételek megteremtése, a nem önkormányzati tulajdonban lévő, barna mezős, szlömösödő illetve alulhasznosított városi területek rehabilitációjának elősegítése			
	Az egészséggazdaság és a kreatív ipar fejlesztése				Közösségvezérelt, CLLD típusú fejlesztések megvalósítása			Integrált közösségi és alternatív közlekedési rendszer kialakítása			

	Fenntartható turizmus fejlesztése						A városon belüli úthálózat tehermentesítése az átmenő és az ipari termeléshez kapcsolódó közúti forgalom alól
	Az egészséges és jó minőségű élelmiszerrel történő ellátást előmozdító mezőgazdasági fejlesztések						A város egészségének energetikai megújítása a megújuló energiaforrások fokozott kihasználására építve, valamint fenntartható és hatékony városüzemeltetési fejlesztések
							Az egészséges és jó minőségű ivóvízzel történő ellátást biztosító fejlesztések
							Lakótelepek komplex rehabilitációja, lakóépületeik hőszigetelése és energetikai megújítása
							Kertvárosi városrészek komplex fejlesztése
							Korszerű, alacsony rezsiű esztétikus és kényelmesen használható bérlakás állomány kialakítása
							Az összehangolt, operatív városfejlesztés szervezeti, jogi és finanszírozási eszköztárának fejlesztése

1.2. Az átfogó célok, a stratégiai célok, a prioritásokban megnyilvánuló stratégiai részcélok és a területi célok közötti összefüggések bemutatása

1. Belváros
2. Északi városközpont
3. Délnyugati városközpont
4. Derkovits lakótelep
5. Oladi lakótelep
6. Rigóvölgy - Új városliget - Közép-hegy városrész
7. Oladfalu - Oladi plató városrész
8. Nárai úti - Alsóhegyi úti lakóterület
9. Ifjúsági lakótelep városrész
10. Újperint - Petőfi telep városrész
11. Gyöngyösszőlős - Gyöngyöshermán városrész
12. Szentkirály - Bogát városrész
13. Joskar Ola lakótelep
14. Éhen Gyula lakótelep
15. Zanat városrész
16. Keleti ipari és lakóterület
17. Minerva - Stromfeld lakótelep
18. Kámon - Herény városrész

Átfogó célok	Prioritások	1. városrész	2. városrész	3. városrész	4. városrész	5. városrész	6. városrész	7. városrész	8. városrész	9. városrész	10. városrész	11. városrész	12. városrész	13. városrész	14. városrész	15. városrész	16. városrész	17. városrész	18. városrész	FVT
SZÉLL KÁLMÁN TERV VIRÁGZÓ GAZDASÁG	A Nyugat- Pannon Járműipari és Mechatronikai Központ megvalósítása																			
	Határon átnyúló gazdasági növekedési központ kialakítása																			
	K+F és innovációs tevékenység fejlesztése																			
	Az egészséggazdaság és a kreatív ipar fejlesztése																			
	Fenntartható turizmus fejlesztése																			
	Az egészséges és jó minőségű élelmiszerrel történő ellátást előmozdító mezőgazdasági fejlesztések																			

Átfogó célok	Prioritások	1. városrész	2. városrész	3. városrész	4. városrész	5. városrész	6. városrész	7. városrész	8. városrész	9. városrész	10. városrész	11. városrész	12. városrész	13. városrész	14. városrész	15. városrész	16. városrész	17. városrész	18. városrész	FVT
SZENT MÁRTON TERV: MEGÚJULÓ ÉS BEFOGADÓ TÁRSADALOM	Minőségi közszolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása																			
	A szegénység által leginkább érintettek életesélyeinek növelése																			
	A műszaki irányú szak- és középfokú képzés, valamint a mérnökképzés, a közgazdasági és informatikai képzés fejlesztése a gazdaságfejlesztés humán erőforrásának biztosítása érdekében																			
	Fejlesztéseket, befektetéseket támogató közigazgatási környezet kialakítása																			
	Az aktív és egészséges életet szolgáló jól-léti közösségi szolgáltatások fejlesztése																			
	Az idős korosztály társadalmi aktivitásának megőrzése																			
	A megváltozott munkaképességű és a hátrányos helyzetű emberek munkaképességének fejlesztése, munkavállalási esélyeinek bővítése																			
	Közösségvezérelt, CLLD típusú fejlesztések megvalósítása																			

Átfogó célok	Prioritások	1. városrész	2. városrész	3. városrész	4. városrész	5. városrész	6. városrész	7. városrész	8. városrész	9. városrész	10. városrész	11. városrész	12. városrész	13. városrész	14. városrész	15. városrész	16. városrész	17. városrész	18. városrész	FVT
ÉHEN GYULA TERV: VONZÓ VÁROSI KÖRNYEZET	A kompakt város kialakulásának előmozdítása a belváros és a városközpont komplex rehabilitációjával és fejlesztésével, az építészeti örökség integrált védelmével																			
	Zöld mezős munkahelyteremtő ipari beruházások megvalósítására alkalmas területek kialakítása a piaci szereplők befektetéseihez szükséges fizikai, infrastrukturális és építési jogi előfeltételek megteremtése érdekében																			
	Az önkormányzati tulajdonú barna mezős városrehabilitációs területeken a közszféra és a magánszféra által végrehajtásra kerülő gazdaságfejlesztő és munkahelyteremtő beruházások megvalósításához szükséges fizikai, infrastrukturális és építési, jogi előfeltételek megteremtése, a nem önkormányzati tulajdonban lévő, barna mezős, szlömösödő illetve alulhasznosított városi területek rehabilitációjának elősegítése																			
	Integrált közösségi és alternatív közlekedési rendszer kialakítása																			
	A városon belüli úthálózat tehermentesítése az átmenő és az ipari termeléshez kapcsolódó közúti forgalom alól																			
	A város egészének energetikai megújítása a megújuló energiaforrások fokozott kihasználására építve, valamint fenntartható és hatékony városüzemeltetési fejlesztések																			
	Az egészséges és jó minőségű ivóvízzel történő ellátást biztosító fejlesztések																			
	Lakótelepek komplex rehabilitációja																			
	Kertvárosi városrészek komplex fejlesztése																			
	Korszerű, alacsony rezsiű esztétikus és kényelmesen használható bérlet állomány kialakítása																			
	Az összehangolt, operatív városfejlesztés szervezeti, jogi és finanszírozási eszköztárának fejlesztése																			

1.3. Az átfogó célok és a stratégiai célok valóra váltása érdekében az egyes prioritások alapján megvalósításra kerülő programok, alprogramok, fejlesztési beavatkozási irányok és projekt csomagok

A 2014-2020 KÖZÖTT TERVEZETT INTEGRÁLT TERÜLETI BERUHÁZÁSOK (ITB)

Program neve	Alprogram neve	Fejlesztési irány tartalma	Kapcsolódó Operatív programok	Forrásigény (Mrd Ft) ¹
GAZDASÁGFEJLESZTÉSI AKCIÓPROGRAM: A BEFEKTETŐK ÉS KKV-K SZÁMÁRA VONZÓ NAGYVÁROS KIALAKÍTÁSA ÉRDEKÉBEN AZ IPARI MUNKAHELYEKET TEREMTŐ BEFEKTETÉSEKHEZ SZÜKSÉGES FIZIKAI, INFRASTRUKTURÁLIS ELŐFELTÉTELEK ÉS EMBERI ERŐFORRÁSOK BIZTOSÍTÁSA	1. Zöld mezős ipari terület fejlesztése az északi ipari területen;	Új ipari terület kialakítására a Járműipari és Mechatronikai Központ megvalósításához szükséges fizikai előfeltételek biztosítása. A város iparának fejlesztésébe bekapcsolódó vállalatok K+F+I beruházásainak, termék- és szolgáltatásfejlesztésének elősegítése, a klaszterek, a technológiaátadás, a nyílt innováció és az intelligens specializáció, a szociális innováció és a közszolgálati alkalmazások fejlesztése valamint a keresletélénkítés és a hálózatépítés. A vállalkozások fejlődésének előmozdítása érdekében emberi erőforrásaik fejlesztése a vállalkozók és a munkavállalók kompetenciáinak fejlesztésével. A Jövő vállalkozóinak felkészítése érdekében vállalkozásfejlesztési tanácsadás, tréningek, coaching. A munkavállalók képzése keretében a készségek és kulcskompetenciák fejlesztése.	TOP, GINOP	11
	2. Meglévő ipari vállalkozások támogatása;		TOP, GINOP	1
	3. START UP vállalkozások fejlesztése;		TOP, GINOP	1
	4. Gazdaságfejlesztő szervezet létrehozása		TOP, GINOP	1
	5. Munkaerőpiaci igények szerinti szakképzés és felsőfokú képzés fejlesztése (elsősorban mérnökképzés)		GINOP, EFOP	2
KOMPLEX VÁROSFEJLESZTÉSI AKCIÓ A CSÓNAKÁZÓ-TÓ	1. Sportliget, Kalandváros II. ütem fejlesztése	Városfejlesztési akció a Csónakázó-tó akcióterület biológiailag aktív zöldfelületeinek megújításával és az egészséges életmódot elősegítő szolgáltatásokat	TOP	1,35

¹ Előzetes és indikatív, a tervezés jelenlegi stádiuma szerint

AKCIÓTERÜLETE FEJLESZTÉSÉRE ÉS REHABILITÁCIÓJÁRA	2. Fedett uszoda energetikai megújítása és bővítése	nyújtó közcélú létesítményeinek - uszoda, termálfürdő, sportpályák - valamint a szállás férőhelyek fejlesztésével, üzemeltetésük gazdaságosságának, energiatakarékosságának és energiahatékonyságának növelésével, megújuló energiák hasznosításával (geotermikus energia, termálvíz, hőszivattyú, napelem), CO2 emissziójuk csökkentésével, a fiatal és az idősebb korosztályok aktív és egészséges életmódjának szolgálatában. A megújuló energiák hasznosítása városi K+F+I mintaprojekt keretében történik. Egészségtudatos szabadidős és közösségi tevékenységek fejlesztése, az egészséges életmód terjesztése	TOP, GINOP/KEHOP	2,67
	3. Kulturális turizmus és az építészeti örökség integrált védelme fejlesztése		TOP, GINOP	1,1
	4. Szabadidő központ kialakítása		TOP, GINOP/EFOP	1,4
	5. Sportturisztikai attrakció és szállás férőhelyek, valamint a stadion környezetének fejlesztése, környezet rendezés		TOP, GINOP	5
SZOMBATHELY, A KOMPAKT VÁROS POLITIKÁJÁNAK ÉRVÉNYESÍTÉSE ÉRDEKÉBEN VÁROSFEJLESZTÉSI AKCIÓ A VÁROSKÖZPONT INTEGRÁLT MEGÚJÍTÁSÁRA, A TÖRTÉNELMI VÁROSMAG REHABILITÁCIÓJÁRA	1. Szent Márton Terv	Vonzó, biztonságos és funkciógazdag települési környezet létrehozása, ideértve a barnamezős és szlömösödő területek többfunkciós hasznosítását. A történelmi városmag városi szövetének megújítása, műemlékek, épületek, közterületek felújítása, a belváros mint élhető városi lakóhely vonzerejének visszaállítása, továbbá programok, rendezvények szervezése, a város turisztikai vonzerejének fokozása valamint a helyi népesség identitásának és társadalmi kohéziójának erősítése érdekében.	TOP, GINOP	7,95
	2. Huszár úti laktanya barna mezős rehabilitációjának fizikai beavatkozásai		TOP, KEHOP	5
	3. Városmag központ zöldfelületi és parkolási rendszerének fejlesztése		TOP, KEHOP	2
MARKUSOVSZKY KÓRHÁZ INTEGRÁLT FEJLESZTÉSE	1. Markusovszky Kórház integrált fejlesztése	A Markusovszky Kórház a városhiányosa határon átnyúló térség egészségügyi ellátásának, a határon átnyúló térségben és a Funkcionális Városterületben az egészségtudatos életmód terjesztésének központja, magas színvonalú egészségügyi szolgáltatásaival Szombathely MJV töke- és lakosságvonzó fejlesztésének, az ehhez szükséges urbanizációs háttér szolgáltatási oldalának	TOP, EFOP	30

		kulcsfontosságú tényezője, ezért a kórház fejlesztésének az MJV integrált településfejlesztésébe illeszkedő fejlesztése a városfejlesztés egyik kulcsfontosságú fejlesztési projekt csomagja		
KÖZLEKEDÉSFEJLESZTÉSI PROGRAM	1. Közút hálózat fejlesztése	Hiányzó, településszerkezeti jelentőségű közúthálózati elemek pótlása a városközpont tehermentesítése, CO2 terhelésének csökkentése, a városon belüli klímabarát mobilitás megteremtése, az északi nagy lakótelepek és az ipari terület meglévő és a fejlesztések eredményeként kialakításra kerülő északi térsége közvetlen összeköttetésének biztosítása, és ezáltal az összvárosi közlekedési energiafelhasználás és CO2 kibocsátás csökkentése érdekében.	TOP, IKOP	10
	2. Intermodális Csomópont kialakítása	Intermodális Csomópont kialakítása a villamosított elővárosi vasút és a helyi közösségi közlekedési rendszer összekapcsolása és összehangolása érdekében a városközponti vasútállomás és környezete fejlesztésével, hiányzó városszerkezeti jelentőségű közúthálózati elemek IMCS-hez integrált megvalósításával	IKOP	10
	3. Kötőpályás integrált elővárosi közösségi közlekedési rendszer kialakítása	Szombathely déli kertvárosaitól a városközpontot, a meglévő és az új ipari területet, a Funkcionális Városterület északi felé eső településeit Kőszeggel bezárólag felfűző kötött pályás elővárosi közösségi közlekedési rendszer kialakítása	IKOP	10
BARNAMEZŐS VÁROSREHABILITÁCIÓS AKCIÓK ÉS PROJEKTEK MEGVALÓSÍTÁSA	1. Kreatív ipari és technológiai központ kialakítása	Komplex városfejlesztési akció a városközpontban, a tervezett intermodális csomópont és az északi ipari területről tervezett új bevezető útszakasz között elhelyezkedő Huszár laktanya felhagyott katonai területének barna mezős rehabilitációja és a városi élet számára történő visszahódítása érdekében. A	TOP, GINOP	1
	2. Közfoglalkoztatási, lakó, kereskedelmi-szolgáltató, turisztikai funkciók		TOP	1

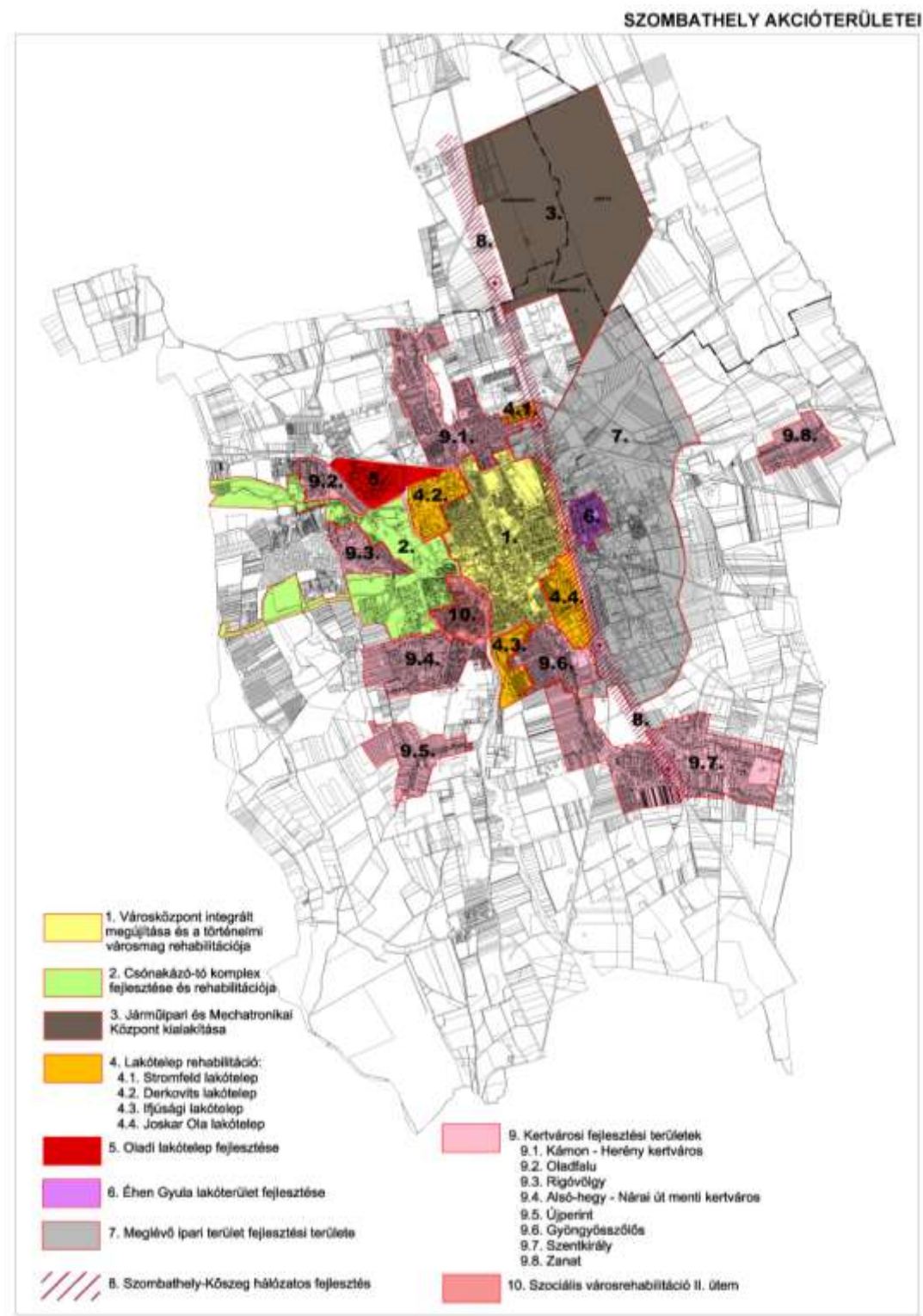
	kialakítása	területen a kreatív ipar fejlesztése, innovatív és kreatív gazdasági tevékenységek megtelepítése, K + F valamint felsőfokú oktatási, képzési tevékenység fejlesztése, technológiai fejlesztési központ kialakítása a Nyugat- Pannon Járműipari és Mechatronikai Központ fejlesztéséhez kapcsolódva.		
SZOMBATHELY ENERGETIKAI MEGÚJÍTÁSA, AZ ENERGIAHATÉKONYSÁG FEJLESZTÉSE	1. Fenntartható vízgazdálkodás	CO2 kibocsátása további csökkentése. A már korszerűnek tekinthető épületek esetén azok energia-hatékonytágot növelő, jobb szabályzási lehetőséget is tartalmazó energia-kontroll rendszer kialakítása a szombathelyi távhő rendszer egyes távhő vezetékei korszerűsítése, energiatanácsadó hálózat.	TOP, KEHOP	30
	2. SMART City intelligens energiamenedzsment és közösségfejlesztés		TOP, KEHOP	
	3. Klímabarát mobilitás kiépítése		TOP, KEHOP	
	4. Megújuló energiák alkalmazása		KEHOP	
	5. LED alapú energiatakarékos közvilágítás és épületvilágítás kiépítése		TOP, KEHOP	
	6. Épületállomány energiahatékonyágának növelése		TOP, KEHOP	
	7. Energiahatékony, zöld távhő szolgáltatás kiépítése		TOP, KEHOP	
SZOMBATHELY, A KORSZERŰ SZOLGÁLTATÁSOKAT NYÚJTÓ, HATÁRON ÁTNYÚLÓ VONZÁSÚ NAGYVÁROS KIALAKÍTÁSA HARMÓNIABAN A KÖRNYEZŐ VIDÉKKEL.	1. Funkcionális Városterység kistelepüléseinek gazdasági, turisztikai és infrastrukturális fejlesztése	A városközponti IKT infrastruktúrák valamint a közösségi (térsgégi igényeket kielégítő ellátó rendszerek fejlesztése egészségügyben, szociális ellátásban, kultúrában, nevelési és oktatási ellátásban, közművelődésben, stb), illetve a piaci alapon működő közcélú létesítmények és szolgáltatások fejlesztésével, hogy Szombathely országhatáron túlnyúló vonzáskörzetének gazdasági,	TOP, GINOP	2
	2. Vásárcsarnok, piac fejlesztése Szombathelyen a Funkcionális Városterység élelmiszertermelő		TOP, GINOP, VP	2

	vállalkozásainak piacra juttatása érdekében	kereskedelmi, turisztikai, szolgáltatási, K+F+I csomópontjává és térségi nagyvárosává váljon. A környező falvakban termelt egészséges élelmiszerek rövid csatornás eljuttatását is a város és a térsége fogyasztóihoz, a vidéki őstermelők piacra jutásának támogatása és a szükséges városi létesítmények fejlesztése révén. A projektcsoomag keretében belterületi utak, hidak és csomópontok, közösségi közlekedési központok, P+R és B+R parkolók, közterületek, infrastruktúrák és közcélú városi kereskedelmi, szolgáltató létesítmények (pl. vásárcsarnok, művelődési központ) rehabilitációja, fejlesztése történik. A jelen projektcsoomag keretében valósulhat meg Szent Márton szellemében a „Szombathely, a segítség városa” önkéntességi programcsomag megvalósítása, mely az Emberi Erőforrás Program és a TOP ESZA prioritásai támogatásával működő egyik kulcsprojekt lehet.		
	3. Funkcionális Városterseg egészséges, jó minőségű helyi élelmiszer termelésének támogatása és rövid csatornás piacra juttatásának megszervezése		TOP, GINOP, VP	2
	4. Hatékonyan működő, a Funkcionális Városterseg fejlesztéseit is koordináló és szakmailag támogató városfejlesztő társaság szervezeti és működési rendszerének kialakítása		TOP, GINOP	0,7
A VÁROSFEJLESZTÉS STRATÉGIAI IRÁNYÍTÁSA ÉS OPERATÍV MEGVALÓSÍTÁSA SZERVEZETI ÉS JOGI ESZKÖZTÁRÁNAK TOVÁBBFEJLESZTÉSE	1. A hatékony városfejlesztés szervezeti és jogi eszköztárának létrehozása	Az ITS-ben tervezett fejlesztések komplex projekt előkészítésének, tervezésének és megvalósításának projekt menedzsment és részbeni tervezési feladatainak ellátása. Egy professzionális városfejlesztő, befektetési és beruházás ösztönzési tevékenységet is ellátó társaság létrehozása és működtetése, a városfejlesztés stratégiai irányítási és operatív tervezési és megvalósítási rendszerének, szervezeti és jogi eszközeinek továbbfejlesztése. Szemléletformáló tevékenységek tervezése, szervezése, megvalósítása.	TOP	0,5

2. A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK

2.1. Akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklása

2.1.1. Akcióterületek kijelölése, és az ITP keretében a TOP-ból megvalósuló fejlesztések áttekintése

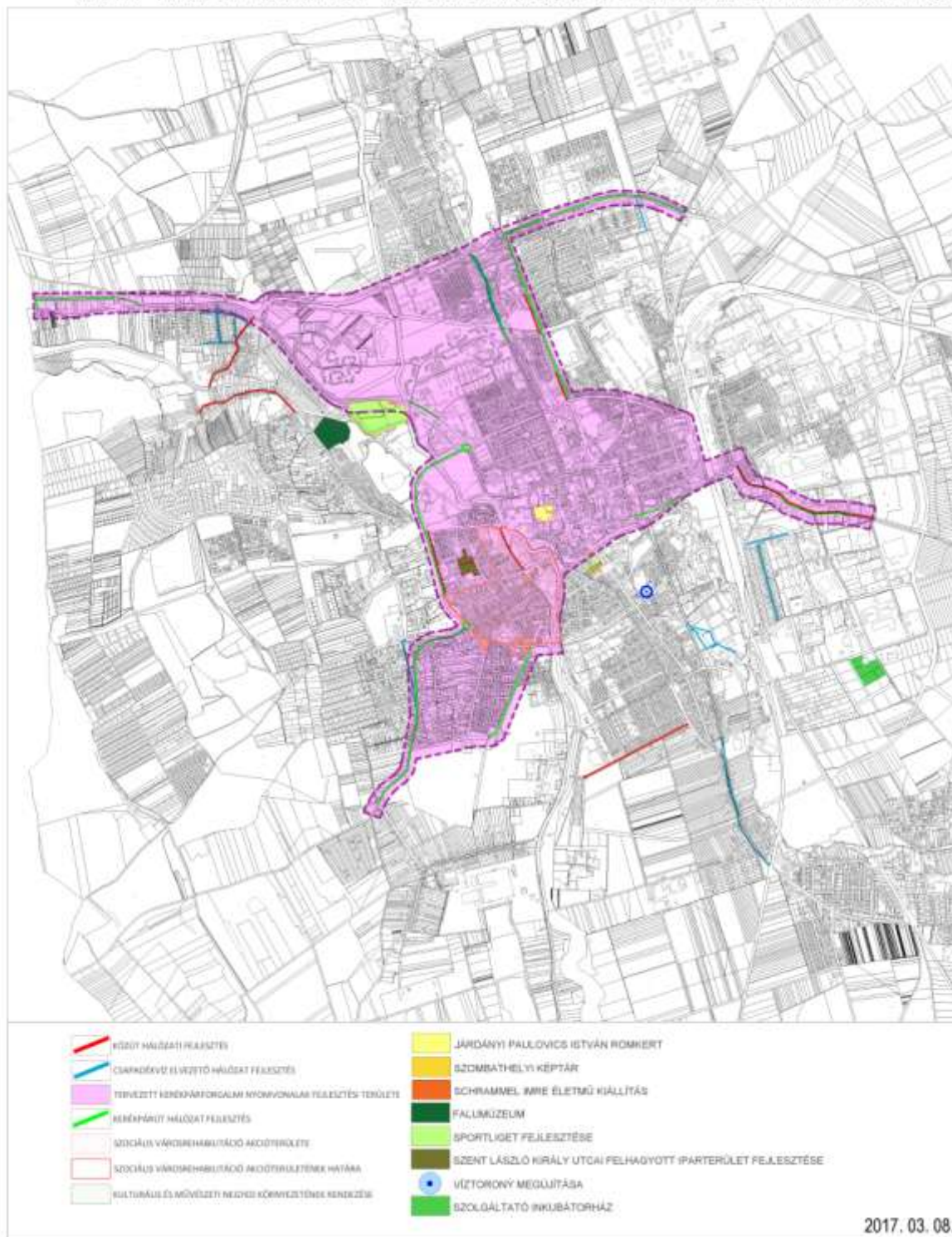

Az ITP keretében a TOP-ból megvalósuló fejlesztések áttekintése

Az ITS következő munkarészeiben a stratégia szintjén megjelenítésre kerülnek a TOP forrásaiból megvalósításra javasolt fejlesztések, azonban nem teljeskörűen, csak azokra a beavatkozásokra vonatkozóan, ahol a TOP pályázati kiírása szerint formai elvárás a TOP fejlesztések és az ITS összhangjának bemutatása.

AZ ITP KERETÉBEN A TOP-BÓL MEGVALÓSULÓ FEJLESZTÉSEK ÁTTEKINTÉSE

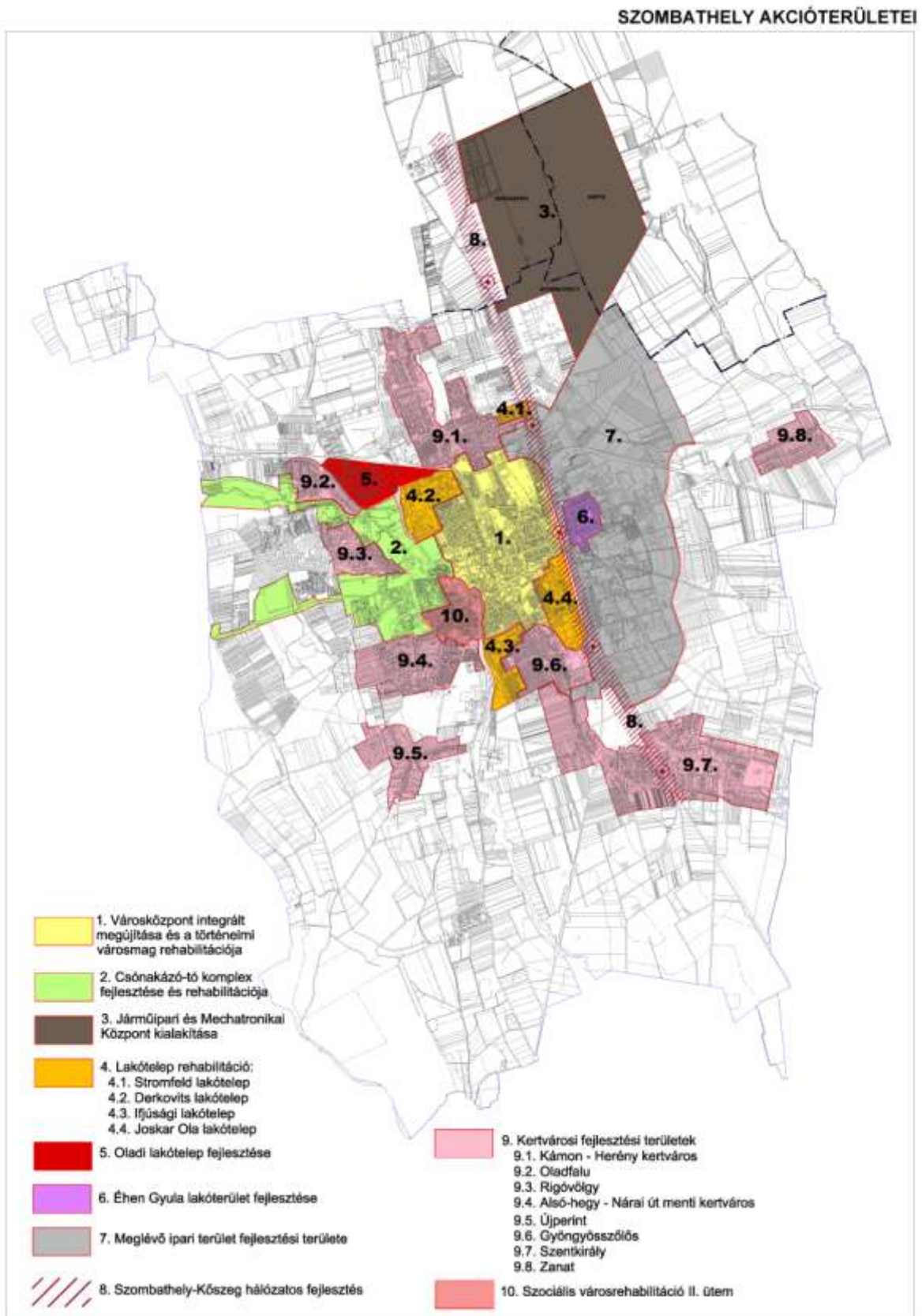
2.1.2. Akcióterületek kijelölésének és lehatárolásának indoklása

Szombathely városrészei

Szombathely akcióterületei

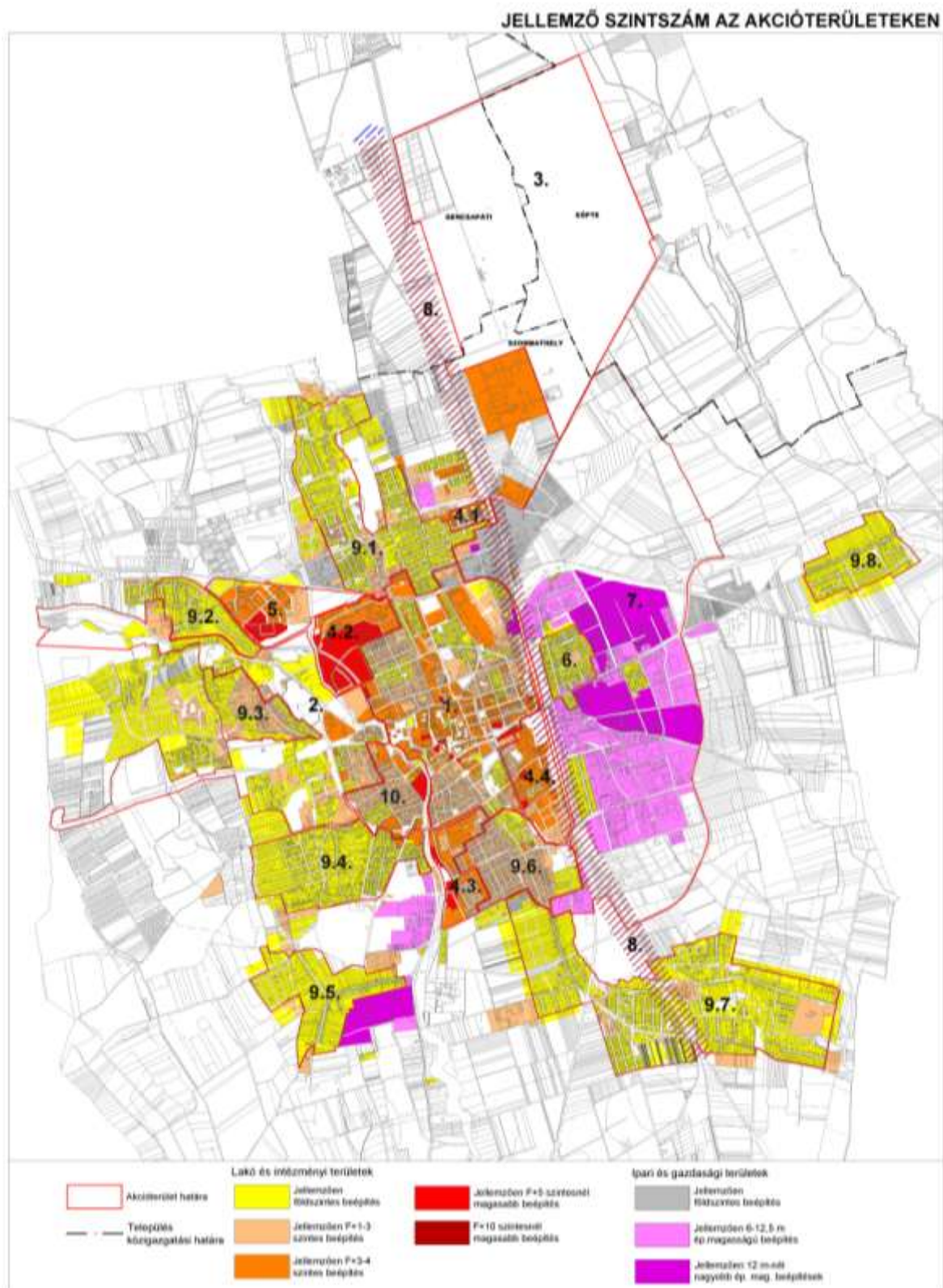
Szombathely akcióterületeinek morfológiája

SZOMBATHELY AKCIÓTERÜLETEINEK MORFOLÓGIÁJA

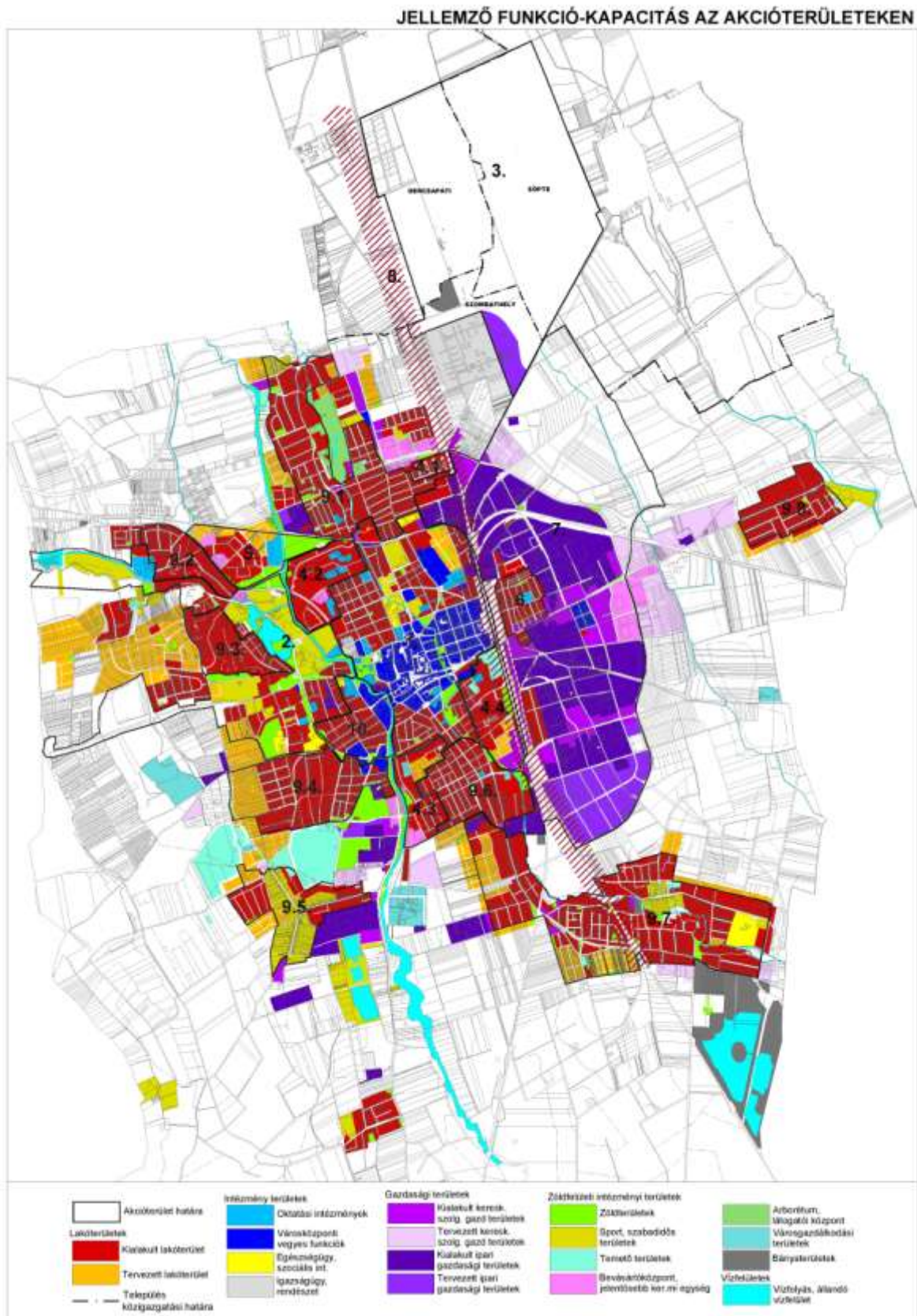

Jellemző szintszám az akcióterületeken

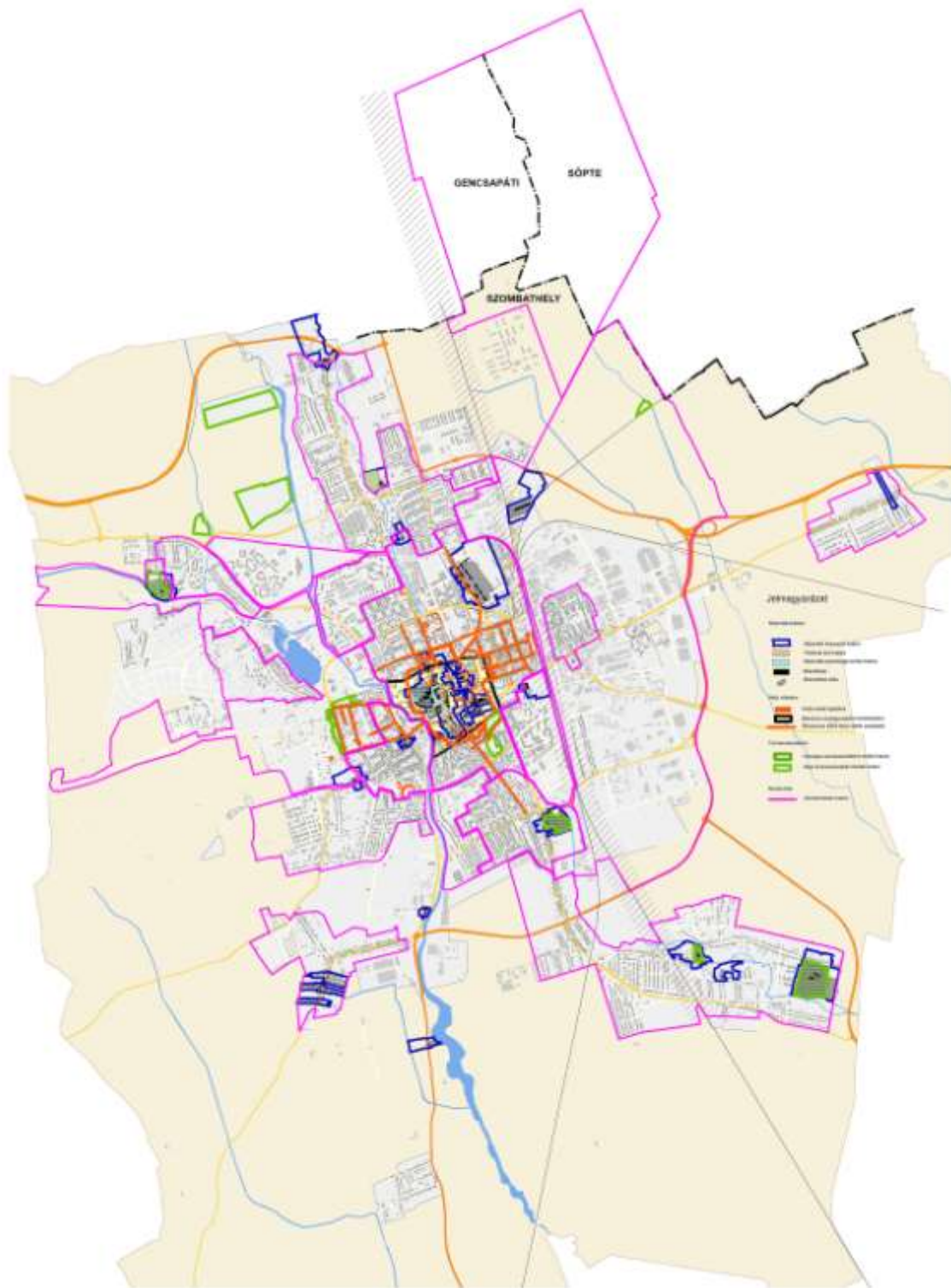

Jellemző funkció-kapacitás az akcióterületeken

Építészeti értékvédelem

Zöldfelületi rendszer

Barnamezős területek az akcióterületeken

Barnamezős területek az akcióterületeken			
Hrsz	Megnevezés	Terület (ha)	Akcióterület területe (ha)
1. számú akcióterület (Városházakörnyék)			348,74
1540/6 hrsz	Volt LATEX gyártelep	3,58	
2164/13 hrsz	Volt 11-es Huszár laktanya „B” területe	11,88	
5703 hrsz	Óperint utca 11.- foghíj	0,24	
6937 hrsz	Vörösmarty utca 23. – foghíj	0,16	
7016, 7017/1, 7027, 7028, 7029/3; 7029/2, 7029/5; 7029/6, 7030, 7017/2 hrsz	Intermodális központ tervezett területe	2,82	
2164/8 hrsz	Volt 11-es Huszár laktanya központi területe	9,4	
5903/4 hrsz	Volt Sylvester János Nyomda Kiskar u. 6.	1,2	
1. számú akcióterület (Városházakörnyék) összesen:		29,28	8,40%
2. számú akcióterület (Csónakázó-tó)			329,88
5487/30 hrsz	EPCOS	0,7864	
5487/31 hrsz	EPCOS	1,1639	
2. számú akcióterület (Csónakázó-tó) összesen:		1,9503	
3. számú akcióterület (Mechatronikai központ)			673,91
019/4; 059; 019/7; 019/8 hrsz	volt honvédségi területek	70,38	
3. számú akcióterület (Mechatronikai központ) összesen:		70,38	10,44%
4.3. számú akcióterület (Ifjúsági lakótelep)			43,74
9202/11; 9202/112; 9202/13; 9202/14; 9202/7; 9202/15 hrsz	Volt Épszöv telephely Hajdú utca	1,47	
4.3. számú akcióterület (Ifjúsági lakótelep) összesen:		1,47	3,36%
4.4. számú akcióterület (Joskar Ola lakótelep)			59,73
8612/8, 8612/10, 8612/23; 8612/26, 8616/8, 8612/34, 8613/3 hrsz	Hunyadi - Kenyér víz utca környezete	7,92	
4.4. számú akcióterület (Joskar Ola lakótelep) összesen:		7,92	13,26%
7. számú akcióterület (Meglévő ipari terület)			892,38
7862/11, 7862/12, 7862/13 hrsz	Zanati úti üres telephely	2,01	
7871/1 hrsz	Volt Húsipar területe	2,66	
7945/2, 7945/3 hrsz	Volt Tanép telephely	0,9	
7291/15 hrsz	Volt Szövőgyár telephely	8,84	
2010/4 hrsz	Volt Tejüzem területe	5,24	
1972/40 hrsz	Volt VASÉP telephely – hasznosítatlan területei	1,9	
7. számú akcióterület (Meglévő ipari terület) összesen:		21,55	2,41%
9.6. számú akcióterület (Gyönygyösszölös)			85,12
8640 hrsz	Volt gyógyszerraktár Hunyadi út	0,63	
9.6. számú akcióterület (Gyönygyösszölös) összesen:		0,63	0,74%
10. számú akcióterület (Szociális városrehabilitáció)			59,17
5727 hrsz	Volt Cipőgyár és környezete	3,37	
10. számú akcióterület (Szociális városrehabilitáció) összesen		3,37	5,70%

Akcióterületen kívüli			
121/19, 125/7 hrsz	Volt Kertész TSZ gazdasági épületei és telephelye	2,53	
86/3 hrsz	Volt Starkl Kft telephelye	1,79	
Akcióterületen kívüli összesen:		4,32	
Barnamezős területekkel érintett akcióterületek összesen			2492,67

Barnamezős területek összesen:	140,87	5,70%
---------------------------------------	---------------	--------------

Barnamezős területnek kell Szombathelyen tekinteni azt a felhagyott, vagy alulhasznosított területet, amely jelenleg pusztuló például ipari területnek minősül, vagy korábban honvédségi célokat szolgáló területek telephelyek. A pusztulás a korábban ott végzett tevékenység megszűnésével jelent meg, amelyet aztán valamely belső, vagy külső körülmény hatására már nem követett az új funkció megjelenése.

Szombathely esetében elsősorban a volt gazdasági célú telephelyek felszámolása kapcsán a város szövetébe beágyazódott, a városfejlődés során perifériából központi helyzetbe került telephelyek jelentenek gondot. A barnamezős területek mozaikszerűen jelennek meg a város struktúrájában. Jellemző rájuk, hogy a környezetük alapján alkalmasak lennének értékesebb új funkció megjelenítésére, azonban a tulajdonviszonyok rendezetlensége, vagy kereslet-kínálat alapján finanszírozás hiányában átalakulni, megújulni, vagy újnak teret adni már nem képesek.

A barnamezők rehabilitálásának társadalmi-gazdasági előnye, hogy helytakarékosan, újabb zöldmezős területek bevonása nélkül a meglévő infrastruktúrára építve teremthet új munkahelyet, vagy a környező lakosság számára egészségesebb városi környezetet. A javuló életkörülmények mellett a városképre gyakorolt hatása jelentős. Amennyiben nem hasznosul a barnamezős terület akkor felgyorsul a környezetét romboló hatása, a fizikai romlás fokozódik, az értékcsökkenés nő és adott esetben a társadalmi szegregáció erősödik.

A város településszerkezeti tervében kijelölt új területfelhasználás alapján az alábbi csoportokba bonthatóak az egyes barnamezős ingatlanok, illetve a rendezési tervben felkínált új funkció:

Terület	Jelenlegi állapot	Rendezési terv szerinti hasznosítási cél
Lakóterületbe (kisvárosias és kertvárosias) sorolt ingatlanok		
Volt Épszöv telephely Hajdú utca (9202/11; 9202/112; 9202/13; 9202/14; 9202/14; 9202/15 hrsz)	Az egykori telephely szanálását elvégezve várja a fejlesztés megindítását	Új kisvárosias lakóterület kialakítása kívánatos a környező lakóterületekhez illeszkedően
Hunyadi - Kenyér víz utca környezete (8612/8, 8612/10, 8612/19, 8612/23; 8612/26 hrsz)	Volt ipartelep, előközművesített lakóterületként	Lakás és vegyes funkciók befogadására alkalmas jó közlekedési adottságú terület
Volt gyógyszerraktár Hunyadi út (8640 hrsz)	Üresen álló, megkezdett fejlesztés képét mutató épületegyüttes	Kisvárosias lakóterületen elhelyezhető funkciók számára alkalmas terület
Volt LATEX gyártelep (1540/6 hrsz)	Bontás alatt lévő gyártelep	A környezet alapján lakó és környezetét ellátó kereskedelmi, szolgáltató funkciók számára kedvező terület, szabályozási terv készítése kötelező a területre
Volt 11-es Huszár laktanya „B” területe	Üresen álló terület, műemléki	Kisvárosias lakóterület

(2164/13 hrsz)	védelem alatt	(Településközpont vegyes területté történő átsorolás alatt áll) alakítható ki a Lovas utca és Söptei út felől
Volt Kertész TSZ gazdasági épületei (121/19 hrsz)	Jelenlegi műhely épületek	Kertvárosias lakókörnyezethez illeszkedő beépítés számára igénybe vehető terület
Településközpont vegyes területbe sorolt ingatlanok		
Óperint utca 11.- foghíj (5703 hrsz)	Lebontott lakóépület helyén üresen álló foghíjtelek	Lakóépület vagy vegyes rendeltetésű épület létesítésére alkalmas terület
Vörösmarty utca 23. – foghíj (6937 hrsz)	Lebontott lakóépület helyén üresen álló foghíjtelek	Lakóépület vagy vegyes rendeltetésű épület létesítésére alkalmas terület
Intermodális központ tervezett területe (7016, 7017/1, 7027, 7028, 7029/3; 7029/2, 7029/5; 7029/6, 7030 hrsz)	Területszerzést követően részben parkolási célra hasznosított terület	Intermodális központ tervezett fejlesztési területe
Volt 11-es Huszár laktanya központi területe (2164/8 hrsz)	Kisrészében iskola funkció számára hasznosított, nagyrészt üresen álló, romló állagú épületegyüttes	Potenciális fejlesztési akcióterület jó városzerkezeti adottságokkal
Volt Sylvester János Nyomda Kiskar u. 6. (5903/4 hrsz)	Egykori belvárosi szövetbe ékelődő iparterület	Belvárosi funkciók befogadására potenciálisan alkalmas Perint parti terület
Volt Cipőgyár és környezete (5710-5714; 5727 hrsz)	Alulhasznosított egykori iparterület. Körmentdi úti épületállománya a teherbíró szerkezeti kialakítás miatt megőrzésre és hasznosításra érdemes	A potenciális hasznosítás során a belvárossal való kapcsolat javítása indokolt. A terület beépítési tervvel és annak városképi elemzésével építhető be.
Kereskedelmi szolgáltató területek		
Volt Starkl Kft telephelye (86/3 hrsz)	Bérhasznosításban lévő csarnoképület, üresen álló szabadterületekkel kertvárosias lakókörnyezetben	Újból kertészetként való hasznosítása a Herényi kertész hagyományok továbbélését a lakókörnyezethez való illeszkedést garantálná.
Zanati úti üres telephely (7862/2; 7862/5; 7862/9; 7862/10 hrsz)	Zanati és Kolozsvár utca sarkán álló telephely lebontásra került	Kereskedelmi, szolgáltató funkció számára alkalmas a Zanati úti csomópont vizsgálata mellett
Ipari gazdasági területek		
Volt Húsipar területe (7871/1 hrsz)	Jelenleg üresen álló iparterület a Vépi úttal uraló épülettömeggel	Falco gyártelep részeként a részleges bontását tervezik
Volt Tanép telephely (7945/2, 7945/3 hrsz)	Üres épületegyüttes szintén a Vépi út mellett	Kereskedelmi, szolgáltató, kisipari jellegű területként hasznosítható lenne
Volt Szövőgyár telephely (7291/15 hrsz)	Használatban szétdarabolt, részben működő vállalkozásokkal is rendelkező telephely	A csarnoképületek mérete alapján nagyüzemi célú hasznosítása lenne elképzelhető
Volt Tejüzem területe (2010/4 hrsz)	A Tejüzem lebontását követően üres telephelyként áll a Söptei és elkerülő utak sarkán	Kereskedelmi, szolgáltató célra akár megosztva is alkalmas lehetne
Volt VASÉP telephely – hasznosítatlan területei (1972/40 hrsz)	Egykori egységes gyártelep szétdarabolásával keletkezett hasznosítatlan területek	A gyártelep többi részéhez hasonlóan ösztönözni kell új vállalkozók bevonását
Volt honvédségi területek		
019/4; 059; 019/8 hrsz-ú volt honvédségi területek	Egykori gyakorló és kiképző pályák területe	Potenciális gazdasági terület lehetősége, tervezett északi elkerülő út feltárásával, önkormányzati tulajdonban

Szlömösödő területek az akcióterületeken

Szlömösödő területek az akcióterületeken			
Hrsz	Megnevezés	Terület (ha)	Akcióterület területe (ha)
1. számú akcióterület (Városközpont)			348,74
1540/6 hrsz	Volt LATEX gyártelep	3,58	
2164/13 hrsz	Volt 11-es Huszár laktanya „B” területe	11,88	
6937 hrsz	Vörösmarty utca 23. – foghíj	0,16	
7016, 7017/1, 7027, 7028, 7029/3; 7029/2, 7029/5; 7029/6, 7030, 7017/2 hrsz	Intermodális központ tervezett területe	2,82	
2164/8 hrsz	Volt 11-es Huszár laktanya központi területe	9,4	
5903/4 hrsz	Volt Sylvester János Nyomda Kiskar u. 6.	1,2	
5727 hrsz	Volt Cipőgyár és környezete	3,37	
2590/1, 2590/2 hrsz		0,37	
1972/4, 1972/1, 1979 hrsz		1,86	
2689 hrsz	volt városi strand	1,74	
2553/4 hrsz		0,09	
2708 hrsz	Szakorvosi Rendelő Intézet (SZTK) Márc. 15. tér 3.	0,28	
6203 hrsz	Tervezett Kőszegi utcai parkolólemez	0,53	
6223, 6224 hrsz	Savaria szálló és az azt övező Mártírok tere	0,62	
6024/3, 6024/4, 6024/5 hrsz	Ady téri jelenlegi buszpályaudvar az intermodális központ felépülte után hasznosíthatatlanná váló területe	1,25	
6014 hrsz	Volt börtön területe	0,37	
5997/1 hrsz		1,35	
5709, 5710, 5711, 5712, 5713, 5714, 5715, 5716 hrsz		0,4	
5825 hrsz	Sorok út 16. volt városi kupleráj	0,05	
5893, 5889 hrsz	Kiskar utca-Bürü utca- Perint patak tömb	0,64	
6317/1 hrsz	Thököly – Kossuth utca sarkán tervezett Magellán Center	0,4	
6587 hrsz	Szent Márton úti bezárt SPAR	0,48	
8532 hrsz	Városi víztorony Brenner park	2,12	
8533 hrsz	Brenner villa, volt Casino	0,06	
6128 hrsz	Bezárt Illeték Hivatal Szily János utca - Petőfi út sarok	0,07	
6095/1 hrsz	Paragvári és Petőfi út sarok	0,08	
6095/2, 6091 hrsz	Paragvári út 1. önkormányzati ingatlan és mögötte lévő tömbbelső	0,59	
1. számú akcióterület (Városközpont) összesen:		42,39	12,16%
2. számú akcióterület (Csónakázó-tó)			329,88
4425/3, 4637/2, 4639/1, 4640 hrsz	Szabadidő központ és a környezetében lévő ingatlanok	13,66	
4066 hrsz		0,34	
4703/2 hrsz	Víztorony Középhegy	0,02	

5487/30 hrsz	EPCOS	0,7864	
5487/31 hrsz	EPCOS	1,1639	
2. számú akcióterület (Csónakázó-tó) összesen:		15,97	4,84%
3. számú akcióterület (Mechatronikai központ)			673,91
019/4; 059; 019/7; 019/8 hrsz	volt honvédségi területek	70,38	
3. számú akcióterület (Mechatronikai központ) összesen:		70,38	10,44%
4.3. számú akcióterület (Ifjúsági lakótelep)			43,74
5773/1 hrsz		0,09	
4.3. számú akcióterület (Ifjúsági lakótelep) összesen:		0,09	0,21%
4.4. számú akcióterület (Joskar Ola lakótelep)			59,73
6614/32 hrsz	Bezárt Szent-Györgyi Albert Középiskola	0,7	
4.4. számú akcióterület (Joskar Ola lakótelep) összesen:		0,7	1,17%
7. számú akcióterület (Meglévő ipari terület)			892,38
7862/11, 7862/12, 7862/13 hrsz	Zanati úti üres telephely	2,01	
7871/1 hrsz	Volt Húsipar területe	2,66	
7945/2, 7945/3 hrsz	Volt Tanép telephely	0,9	
7291/15 hrsz	Volt Szövőgyár telephely	8,84	
2010/4 hrsz	Volt Tejüzem területe	5,24	
1972/40 hrsz	Volt VASEP telephely – hasznosítatlan területei	1,9	
7. számú akcióterület (Meglévő ipari terület) összesen:		21,55	2,41%
9.7. számú akcióterület (Szentkirály)			336,28
11836/2 hrsz	Volt Szegedy kastély Szent István király utca	1,42	
11106/4 hrsz	Vas Gereben utca volt malom épület	0,05	
9.7. számú akcióterület (Szentkirály) összesen:		1,47	0,44%
10. számú akcióterület (Szociális városrehabilitáció)			59,17
5727 hrsz	Volt Cipőgyár és környezete	3,37	
10. számú akcióterület (Szociális városrehabilitáció) összesen		3,37	5,70%
Akcióterületen kívüli			
86/3 hrsz	Volt Starkl Kft telephelye	1,79	
121/19 hrsz	Volt Kertész TSZ gazdasági épületei	0,68	
Akcióterületen kívüli összesen:		2,47	
Szlömösödő területek összesen:		158,39	5,77%

Szombathely város területén konfliktussal terhelt, leromlott, romlás alatt lévő, alulhasznosított pusztuló, városképben problémaként jelentkező kezelést szolgáló területeit vizsgáltuk, amelyek helyzetük, városképi értékük, korábbi hasznosításuk, vagy karbantartás hiánya miatt ma beavatkozásra váróak, környezetükkel konfliktusban álló területei. A leromlási folyamat a szlömösödés, amely a környezetére is káros hatással bírhat és onnan kisugározva egy-egy tér, utcárszlet, tömbbelsőről kialakult képet képes negatívan befolyásolni. A szlömösödés ellen tett intézkedések képesek a kedvezőtlen folyamat megállítására és akár jelentős értéknövekedést is generálni.

A várt beavatkozás lehet egy állagromlás megakadályozása, az építmény új vagy eredeti funkcióval való megtöltése. A beavatkozás aktorai a mindenkori fejlesztők, tulajdonosok, partnerei pedig a város vagy állam lehet.

Van példa sikeres fejlesztésekre, megújulásra érték újjáteremtésre Szombathely esetében, elég ha csak a vasútállomás épületének megújulása, a Kőszegi utca házak újjáélesztésére, a Kossuth Lajos utca egyes épületeire gondolunk.

Egy-egy szlömösödő területen történt sikeres beavatkozás hatása a környezetében azonnal érzékelhető élénkítő hatással bír.

A konfliktusok adódhatnak a degradálódási folyamatot gyorsító üresen álló épületek amortizációjából, megkezdett fejlesztések elmaradásából, amelyet a következő területek is mutatnak:

- 11-es Huszár laktanya központi és B területe 2164/8; 2164/13 hrsz)
- Szent Márton úti bezárt SPAR (6587 hrsz)
- Thököly – Kossuth utca sarkán tervezett Magellán Center (6317/1 hrsz)
- Volt Cipőgyár és környezete (5710-5714; 5727 hrsz)
- Bezárt illeték Hivatal Szily János utca- Petőfi út sarok (6128 hrsz)
- Paragvári és Petőfi út sarok (6590/1;)
- Paragvári út 1. önkormányzati ingatlan és mögötte lévő tömbbelső (6095/2; 6091 hrsz)
- Intermodális központ tervezett területe (7016; 7017/1; 7017/2; 7029/3; 7029/5; 7029/6; 7030; 7027; 7028 hrsz)
- Ady téri jelenlegi buszpályaudvar az intermodális központ felépülte után hasznosíthatatlanná váló területe (6024/3; 6024/4 hrsz)
- Volt börtön területe (6014 hrsz)
- Sorok út 16. volt városi kupleráj (5825 hrsz)
- Volt Sylvester János Nyomda Kiskar u. 6. (5903/4 hrsz)
- Kiskar utca-Bürü utca- Perint patak tömb (5893, 5889 hrsz)
- Tervezett Kőszegi utcai parkolólemez (6203 hrsz)
- Volt városi strand (2689 hrsz)
- Savaria szálló és az azt övező Mártírok tere (6224 és 6223 hrsz)
- Bezárt Szent-Györgyi Albert Középiskola (6614/32 hrsz)
- Szabadidő központ és a környezetében lévő ingatlanok (4425/2, 4640, 4639 hrsz)
- Brenner villa, volt Casino (8533 hrsz)
- Volt Szegedy kastély Szent István király utca (11836/2 hrsz)
- Vas Gereben utca volt malom épület (11106/4 hrsz)
- Szakorvosi Rendelő Intézet (SZTK) Márc. 15. tér 3. (2708 hrsz)

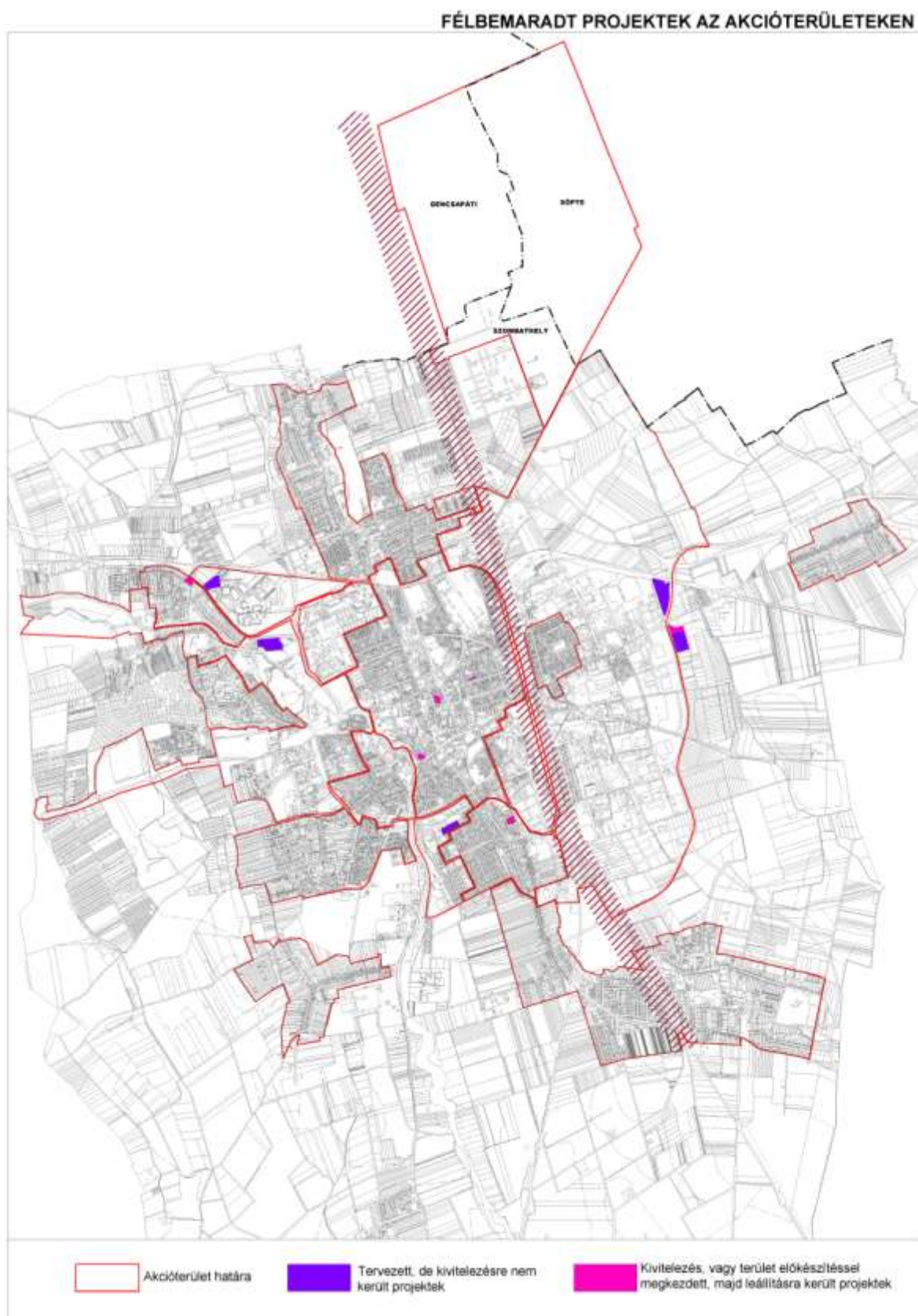
Nem csak épületek tudnak szlömösödni, hanem műtárgyak is. A megváltozott infrastruktúra hatására funkció nélkül maradt építmények, mint pl: víztornyok egész városképet tudnak kedvezőtlenül befolyásolni. A közlekedés létesítményei közül a gyalogos aluljárót kell kiemelni a Szent Márton utcában. A korábbi városon átvezetett főútvonalakkal szemben létesített gyalogosokat szolgáló aluljáró mára graffitivel tarkított, közegészségügyileg kedvezőtlen pozícióba került. Miközben a belvárosi funkciók növekedése és az akadálymentesítés, megkérdőjelezi a műtárgy tényleges szükségességét.

Szlömösödő építmények, műtárgyak:

- Gyalogos aluljáró a Szent Márton út-Hunyadi utcák kereszteződésében a hozzá kapcsolódó közterületekkel
- Városi víztorony Brenner park (8532 hrsz)

Félbemaradt projektek az akcióterületeken

A gazdasági válság és az építőipar hanyatlása miatt félbemaradt vagy ma napig el sem kezdett ingatlanfejlesztések kerültek egy csokorba.

Tervezett, de kivitelezésre nem került projektek:

Kereskedelem:

- Oladi lakótelep Spar áruház és szolgáltató központ (3785/291 hrsz)
- BAUMAX áruház Bálványkő utca (15246 hrsz)
- Bevásárló udvar Ipari út (15228/2 hrsz)

Sportépületek:

- Sportliget, Dolgozók útja (3758/2 hrsz) új fedett csarnok és sportszálló

Kivitelezés, vagy terület előkészítéssel megkezdett, majd leállításra került projektek:

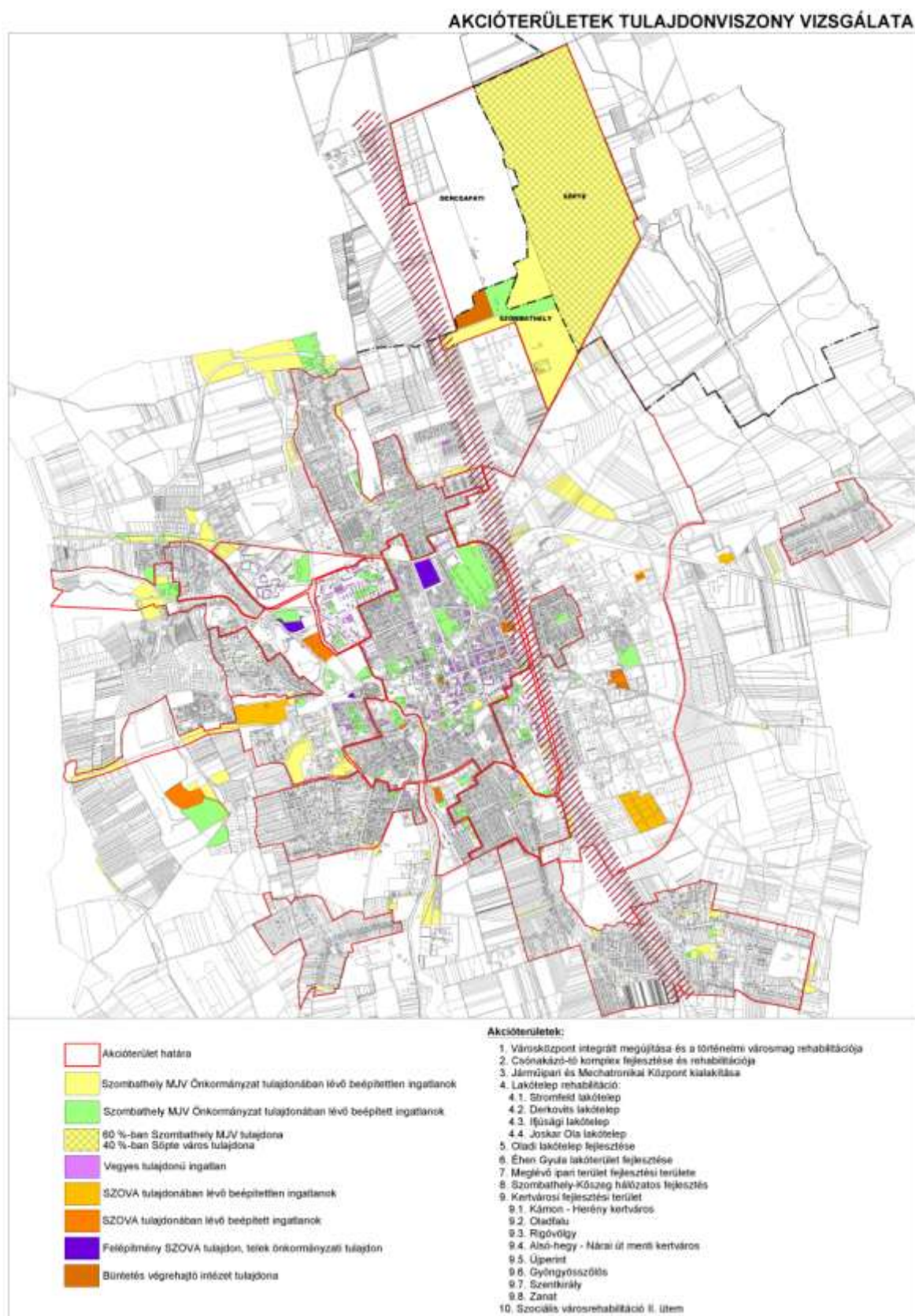
Kereskedelem, intézmény:

- Thököly – Kossuth utca sarkán tervezett Magellán Center (6317/1 hrsz) – épületbontások megtörténtek, régészeti feltárás elkészült, ma palánkkal övezett gödör
- Tervezett Kőszegi utcai parkolólemez (6203 hrsz), az épületbontások megtörténtek, régészeti feltárás elkészült, ma gödör és halmok jelzik helyét
- Oladi körforgalom többlakásos társasház, Eruszt Kelemen utca 48. (3937/1 hrsz), pince és földszinti szerkezet kész
- ALDI áruház Bálványkő utca (15245 hrsz) földmunka elkezdődött
- Volt gyógyszerraktár Hunyadi út (8640 hrsz), átalakítása elkezdődött, a nyílászárók cseréje részben megtörtént.

Lakóépületek:

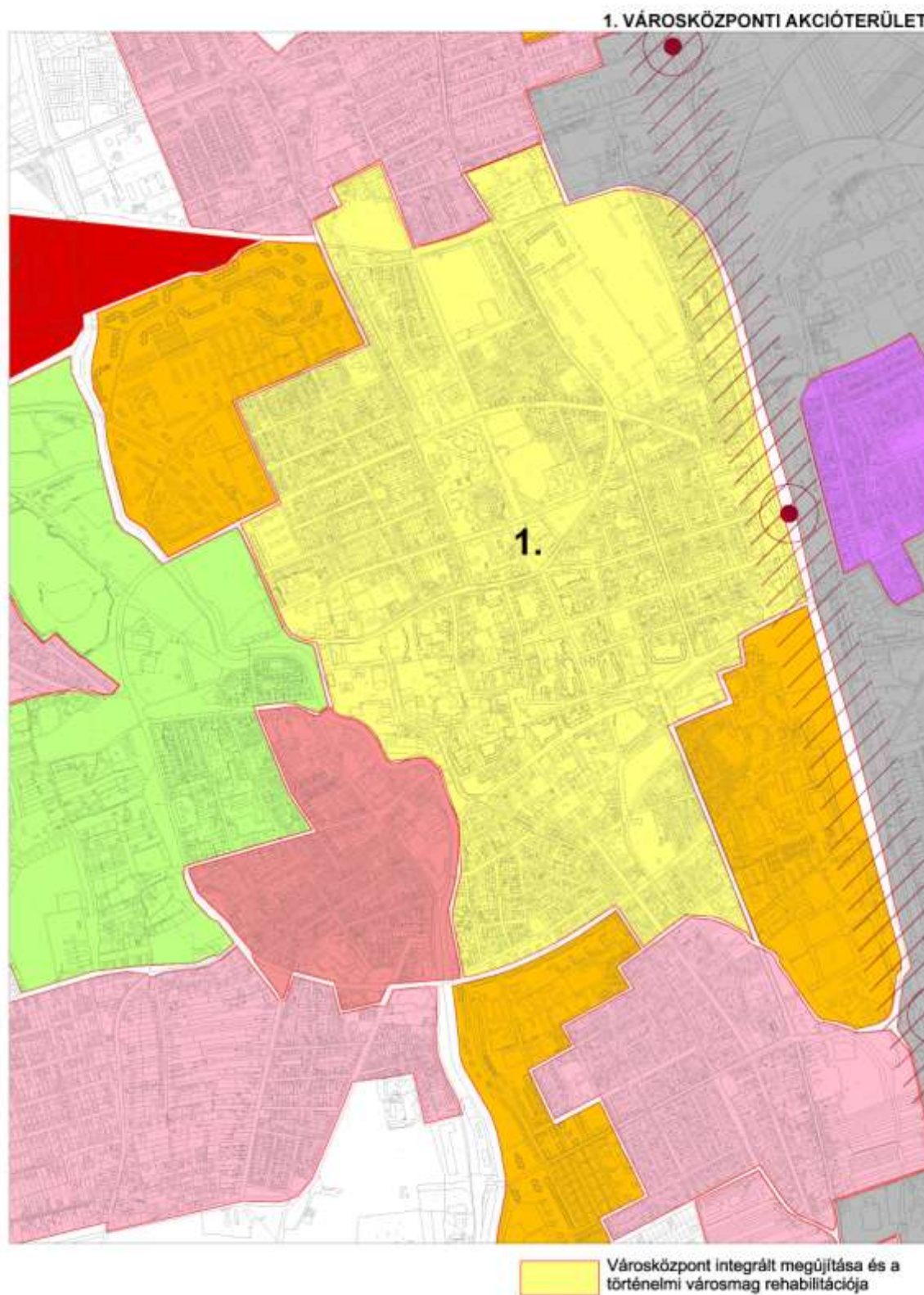
- Vörösmarty utca 23. – foghíj (6937 hrsz), korábbi lakóház lebontásra került, ma üres foghíj.

Akcióterületek tulajdonviszony vizsgálata

2.2. Az egyes akcióterületeken a megvalósításra kerülő fejlesztések összefoglaló jellegű bemutatása, a fejlesztések ütemezése, vázlatos pénzügyi terve

2.2.1. Városközponti akcióterület

VÁROSKÖZPONTI AKCIÓTERÜLET MORFOLÓGIÁJA

1. városközpont integrált megújítása és a történelmi városmag rehabilitáció akcióterület jellemző szintszám vizsgálata

1. VÁROSKÖZPONT INTEGRÁLT MEGÚJÍTÁSA ÉS A TÖRTÉNELMI VÁROSMAG REHABILITÁCIÓJA AKCIÓTERÜLET JELLEMZŐ SZINTSZÁM VIZSGÁLATA

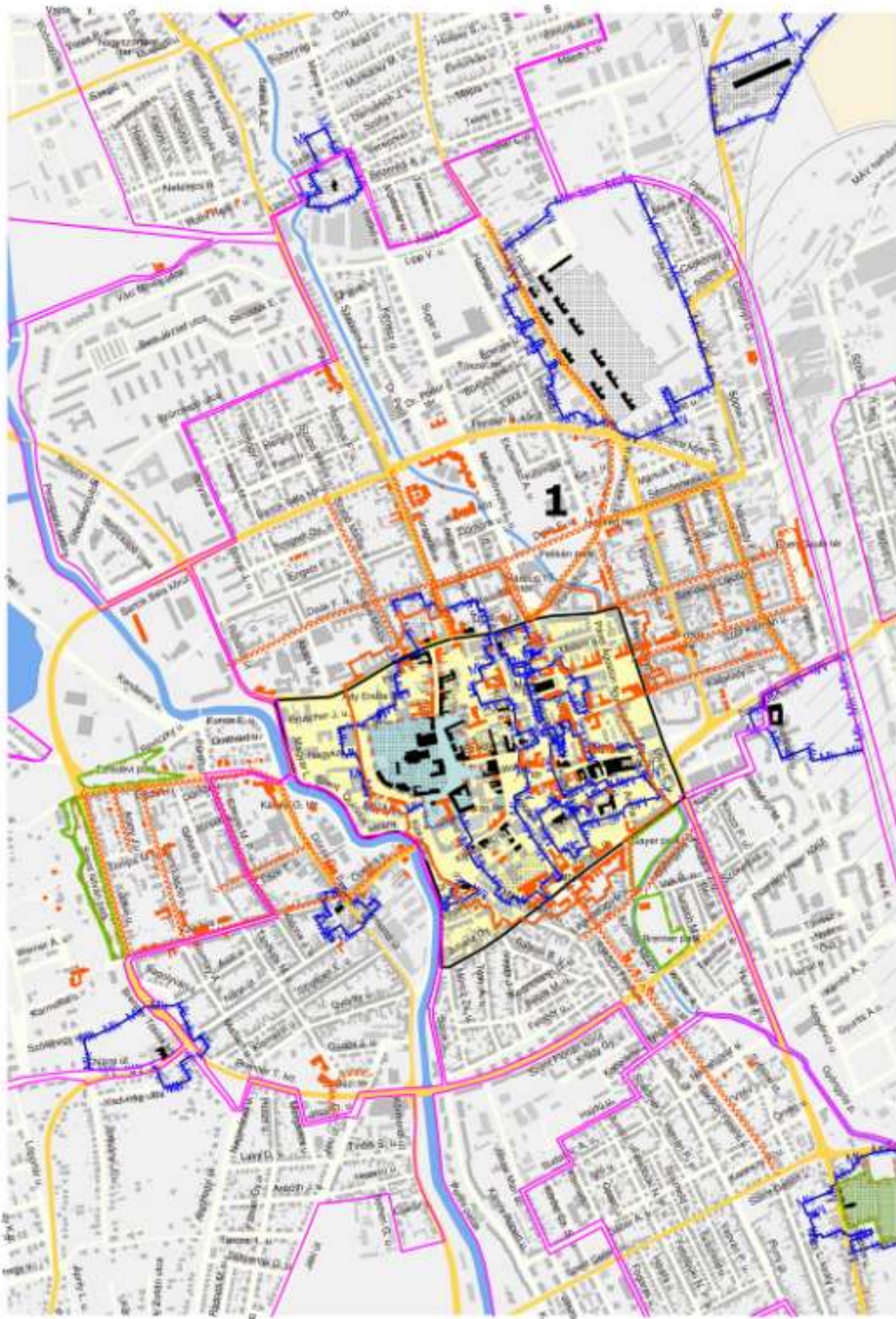
1. városközpont integrált megújítása és a történelmi városmag rehabilitáció akcióterület jellemző funkció-kapacitás vizsgálata

1. VÁROSKÖZPONT INTEGRÁLT MEGÚJÍTÁSA ÉS A TÖRTÉNELMI VÁROSMAG REHABILITÁCIÓJA
AKCIÓTERÜLET JELLEMZŐ FUNKCIÓ-KAPACITÁS VIZSGÁLATA

1. városközpont integrált megújítása és a történelmi városmag rehabilitáció akcióterület építészeti értékvédelem

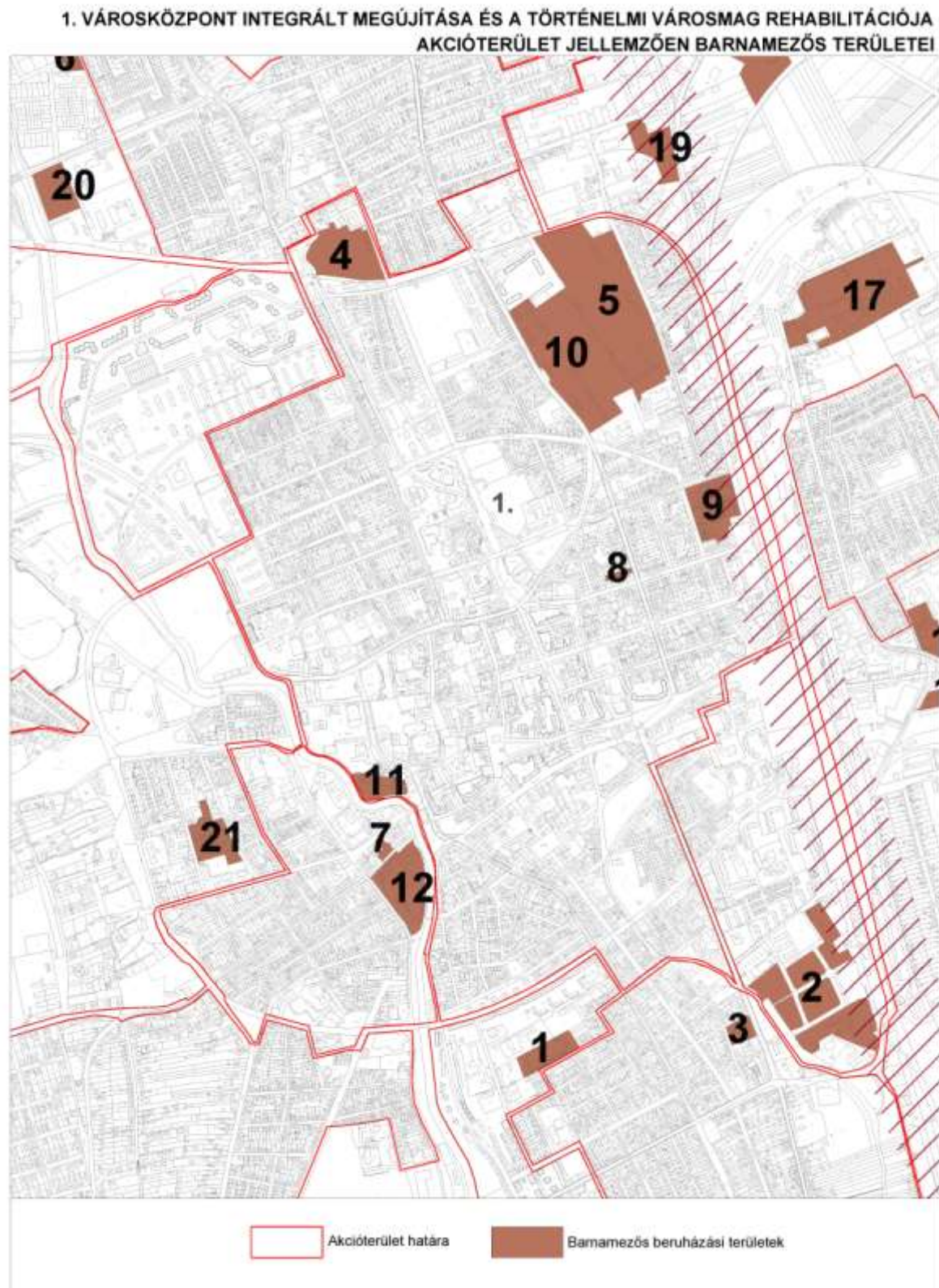

1. városközpont integrált megújítása és a történelmi városmag rehabilitáció akcióterület zöldfelületi rendszer

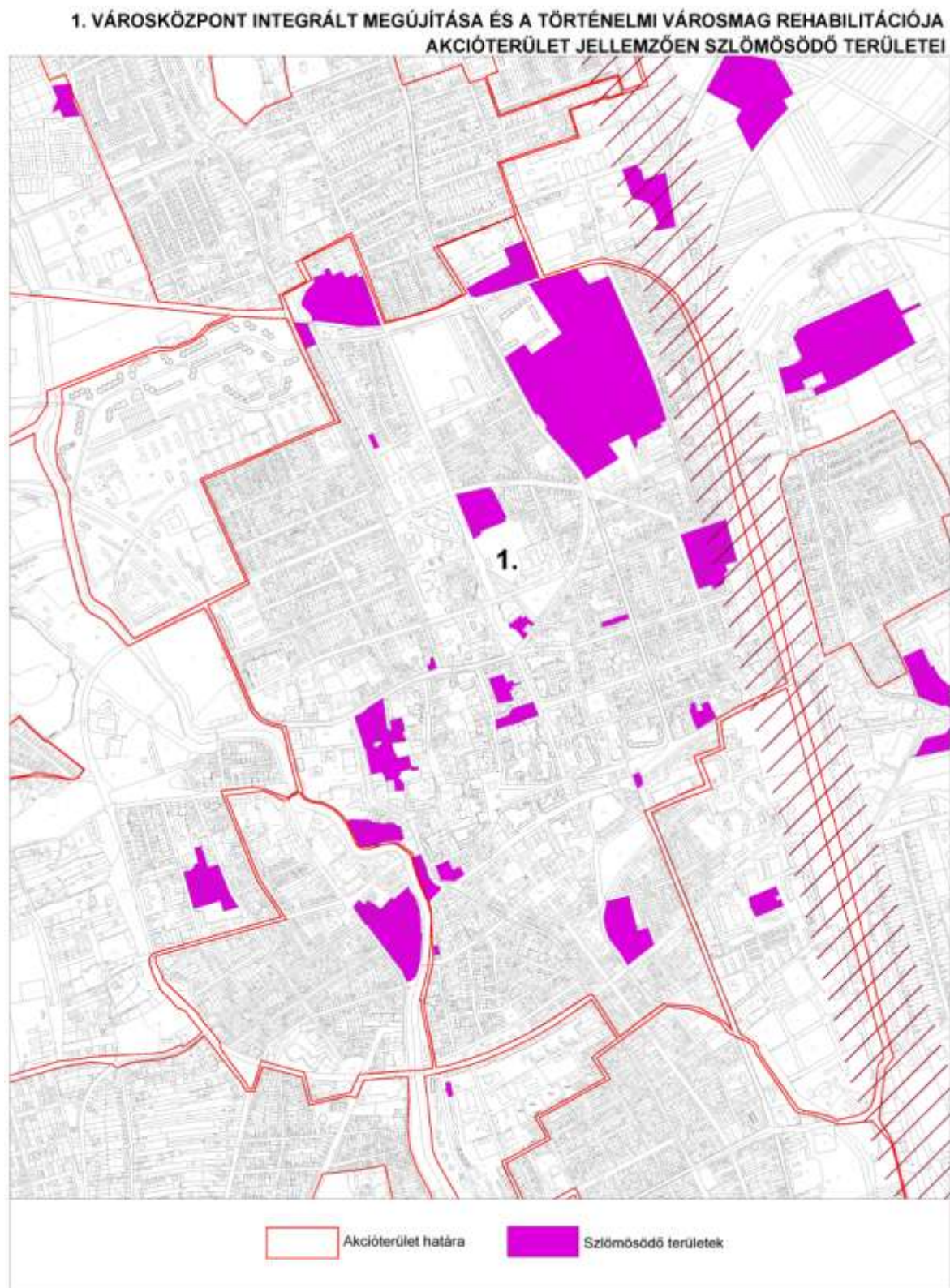

1. városközpont integrált megújítása és a történelmi városmag rehabilitáció akcióterület jellemzően barnamezős területei

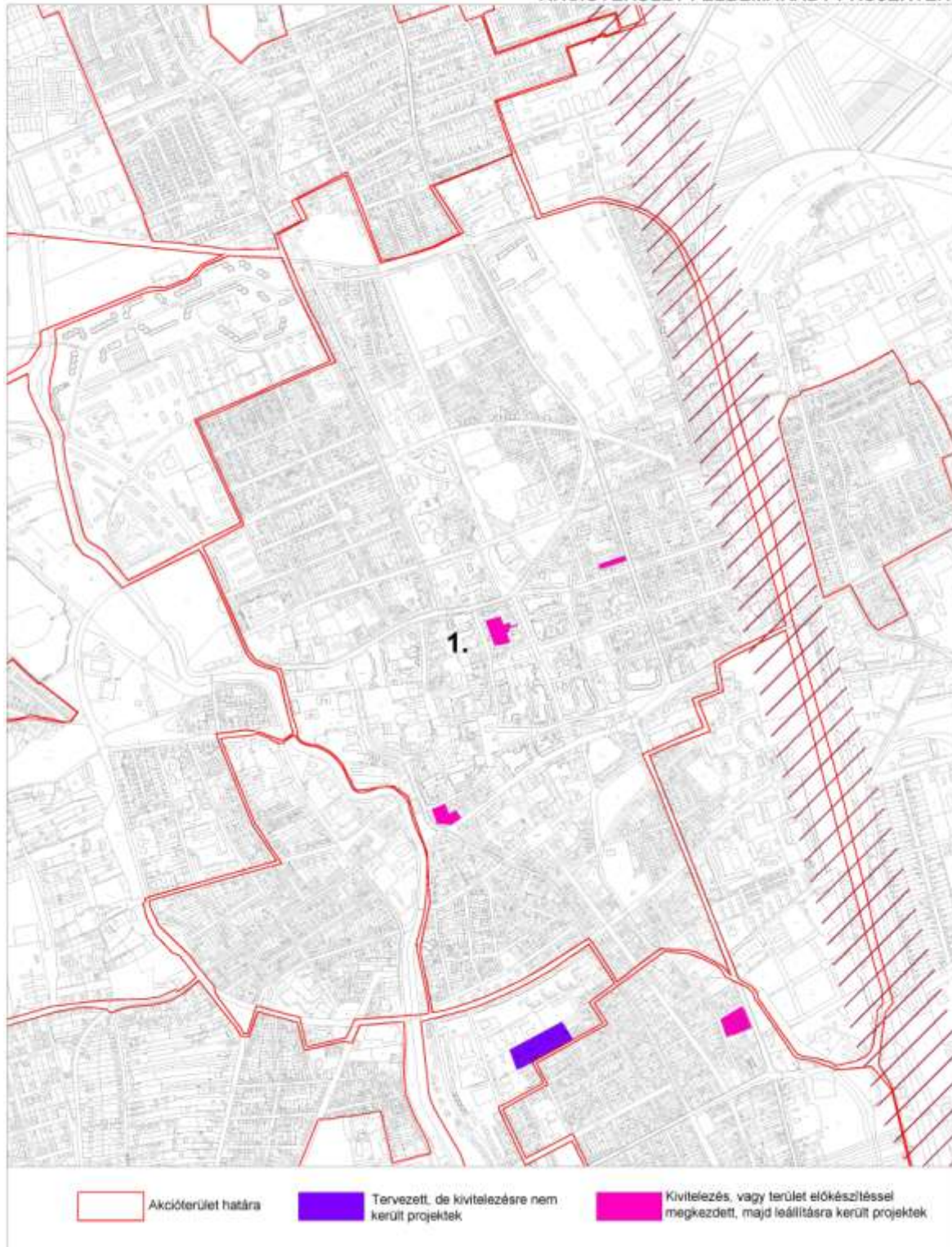
1. városközpont integrált megújítása és a történelmi városmag rehabilitáció akcióterület jellemzően szlömösödő területei

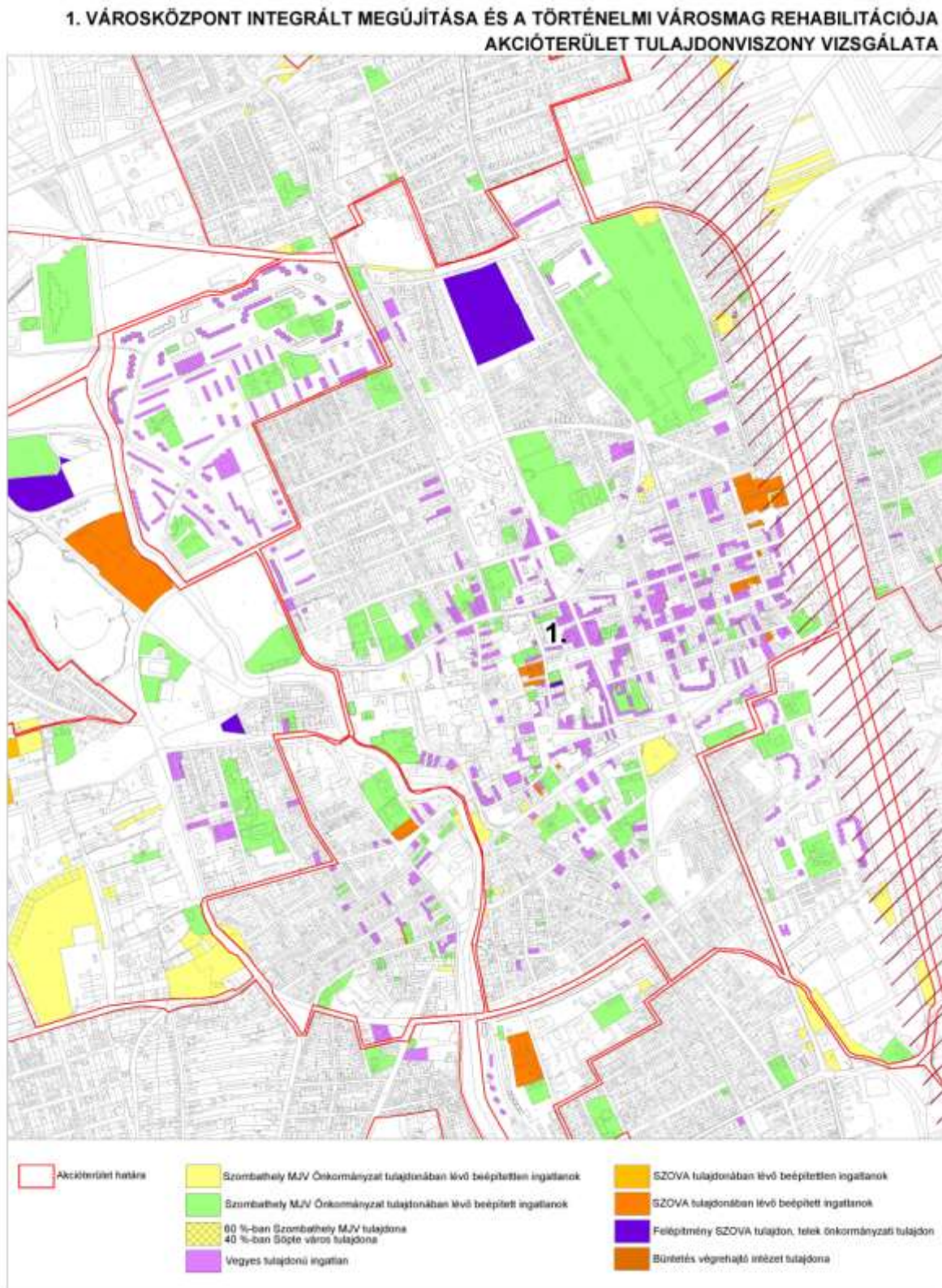
1. városközpont integrált megújítása és a történelmi városmag rehabilitáció akcióterület félbemaradt projektek

1. VÁROSKÖZPONT INTEGRÁLT MEGÚJÍTÁSA ÉS A TÖRTÉNELMI VÁROSMAG REHABILITÁCIÓJA AKCIÓTERÜLET FÉLBEMARADT PROJEKTEK

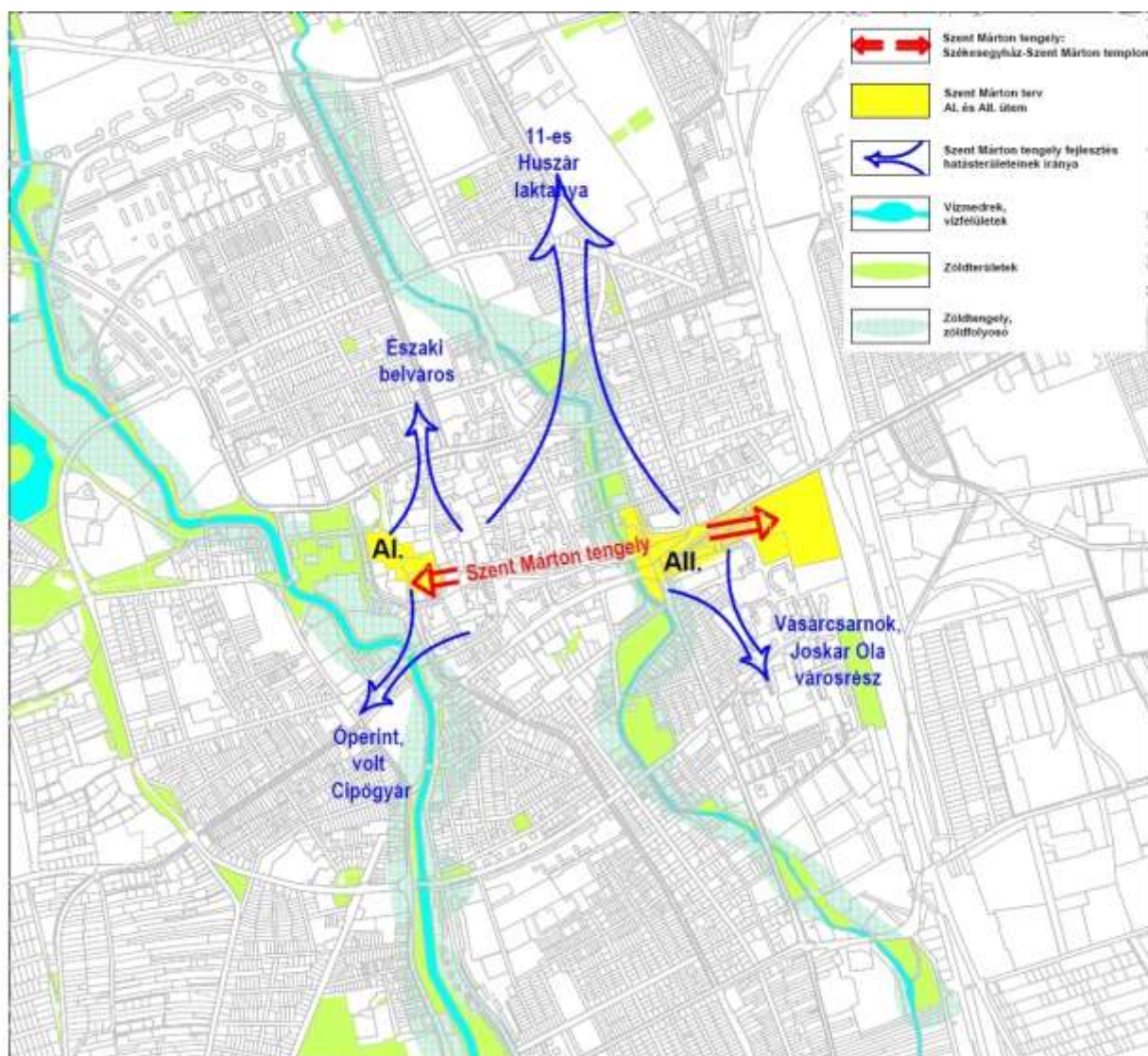

1. városközpont integrált megújítása és a történelmi városmag rehabilitáció akcióterület jellemző tulajdonviszony vizsgálata

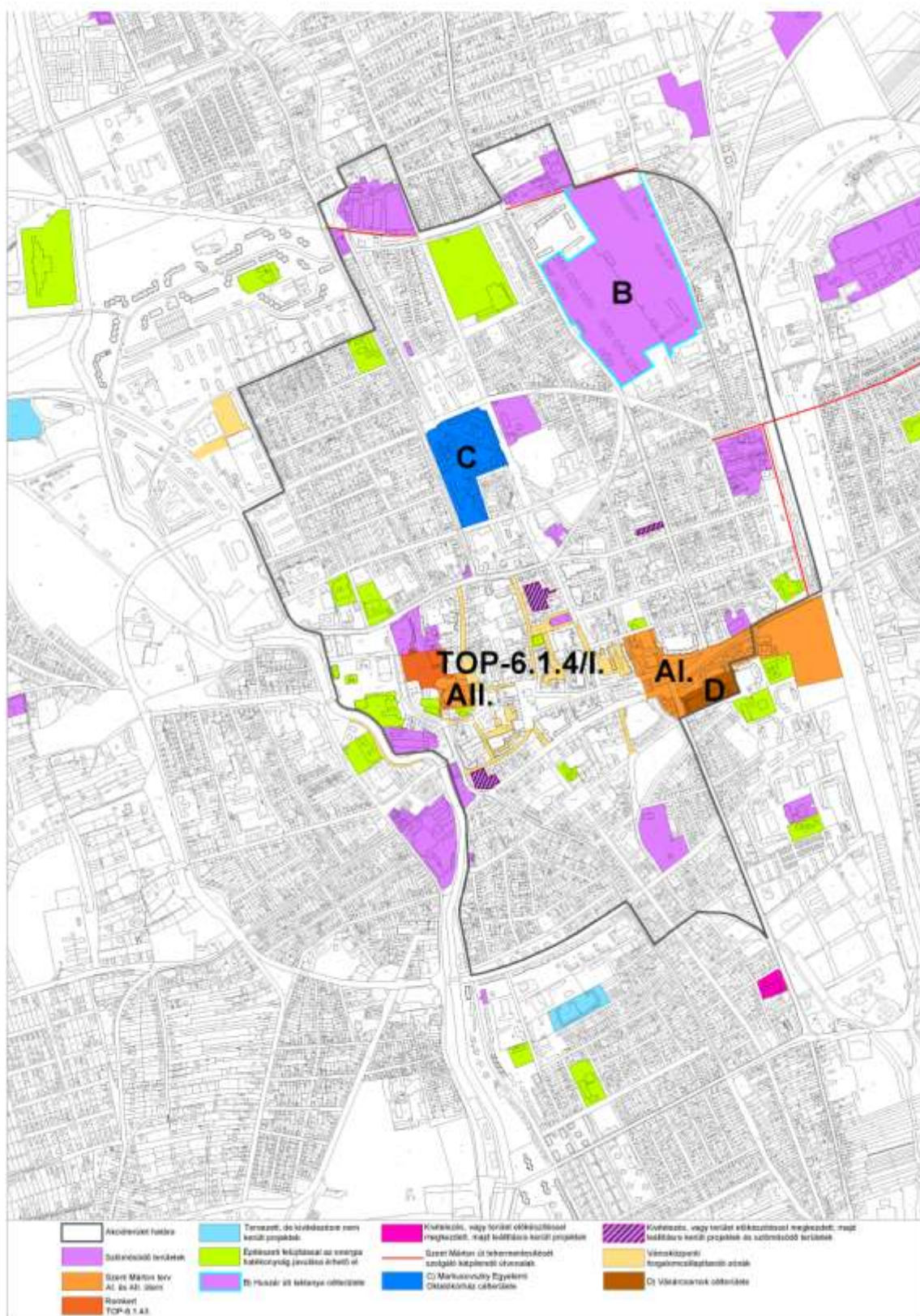

A fejlesztési projektek bemutatása

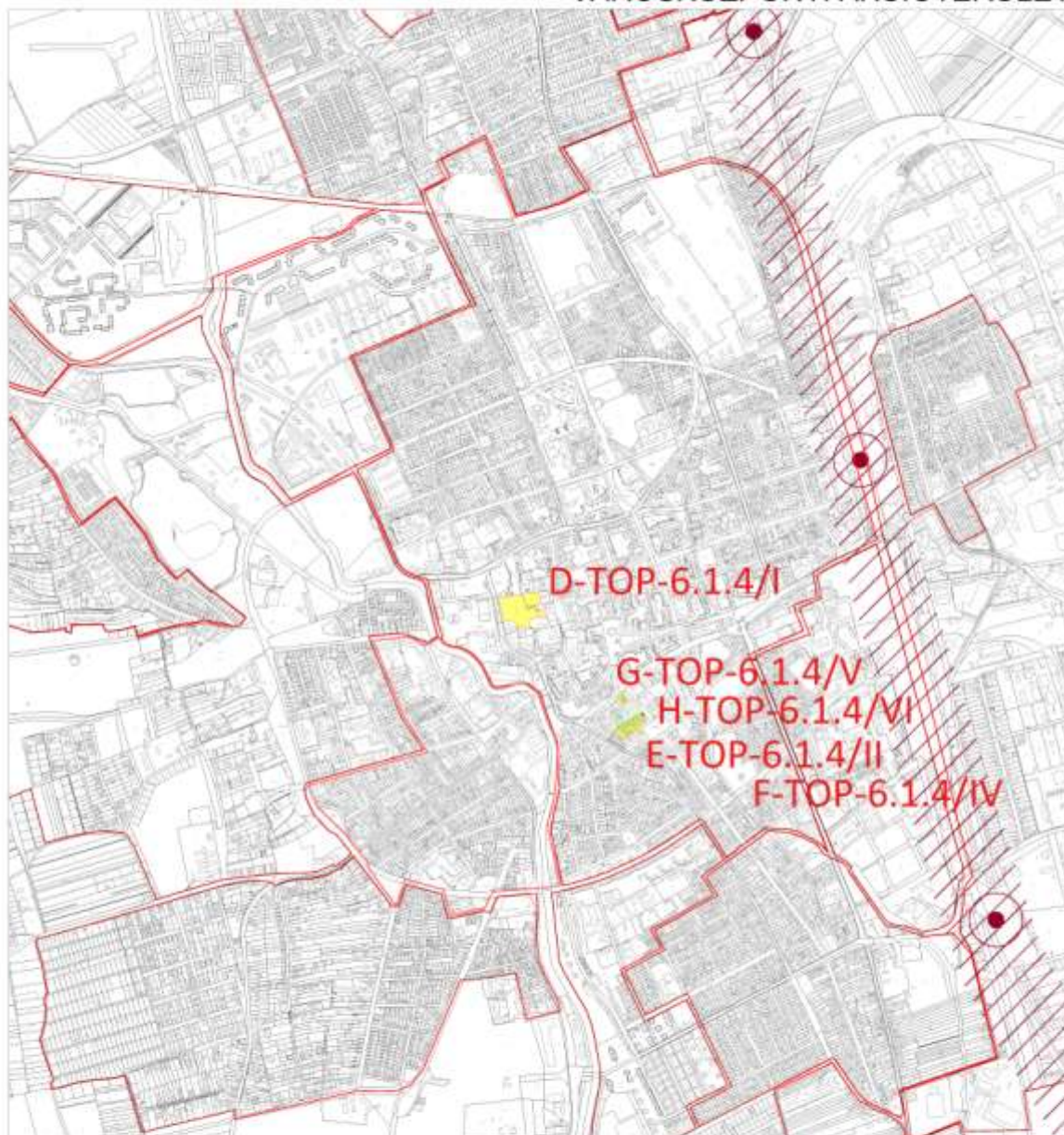

A fejlesztési projektek bemutatása, adottságai

VÁROSKÖZPONTI AKCIÓTERÜLET

A FEJLESZTÉS HELYSZÍNE

D-TOP-6.1.4/I JÁRDÁNYI PAULOVICS ISTVÁN ROMKERT

E-TOP-6.1.4/II SZOMBATHELYI KÉPTÁR

F-TOP-6.1.4/IV VÍZTORONY

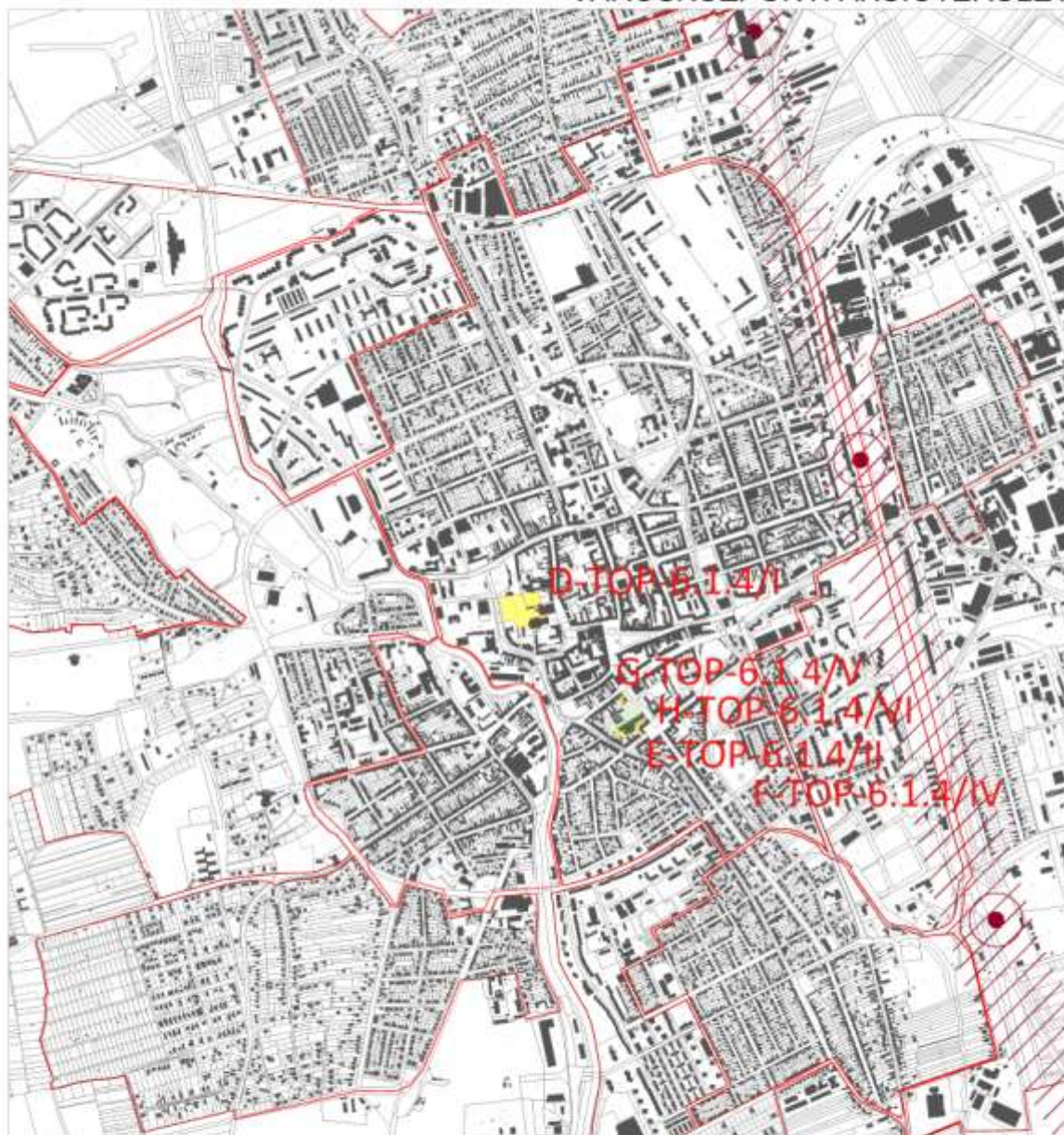
G-TOP-6.1.4/V SCHRAMMEL IMRE ÉLETMŰ KIÁLLÍTÁS

H-TOP-6.1.4/VI KULTURÁLIS ÉS MŰVÉSZETI NEGYED KÖRNYEZETÉNEK RENDEZÉSE

2017. 03.08.

VÁROSKÖZPONTI AKCIÓTERÜLET

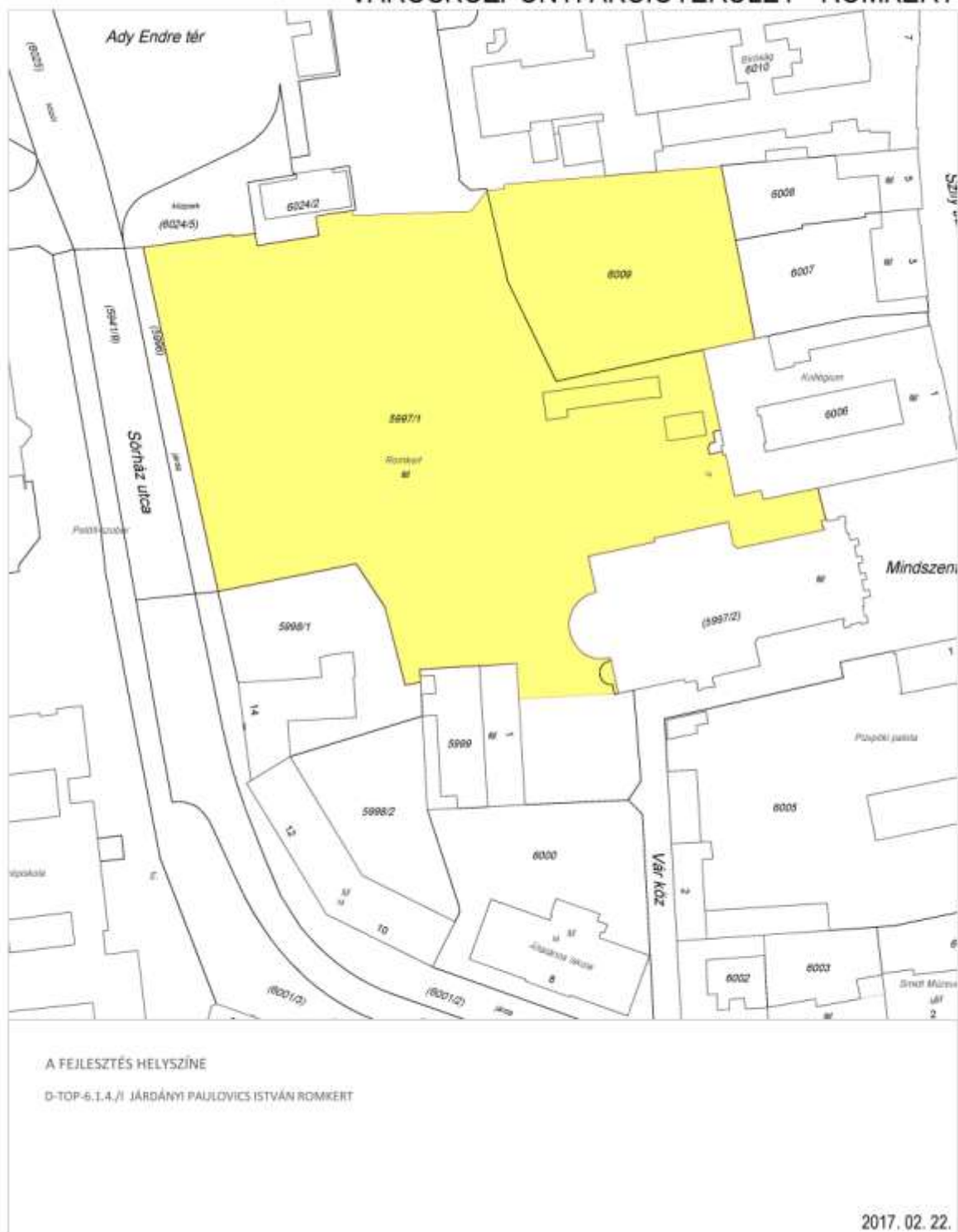
A FEJLESZTÉS HELYSZÍNE

- D-TOP-6.1.4./I JÁRDÁNYI PAULOVICS ISTVÁN RÖMKERT
- E-TOP-6.1.4./II SZOMBATHELYI KÉPTÁR
- F-TOP-6.1.4./IV VIZTORONY
- G-TOP-6.1.4./V SCHRAMMEL INRE ÉLETMŰ KÁLLÍTÁS
- H-TOP-6.1.4./VI KULTURÁLIS ÉS MŰVESZETI NEGVED KÖRNYEZETÉNEK RENDEZÉSE

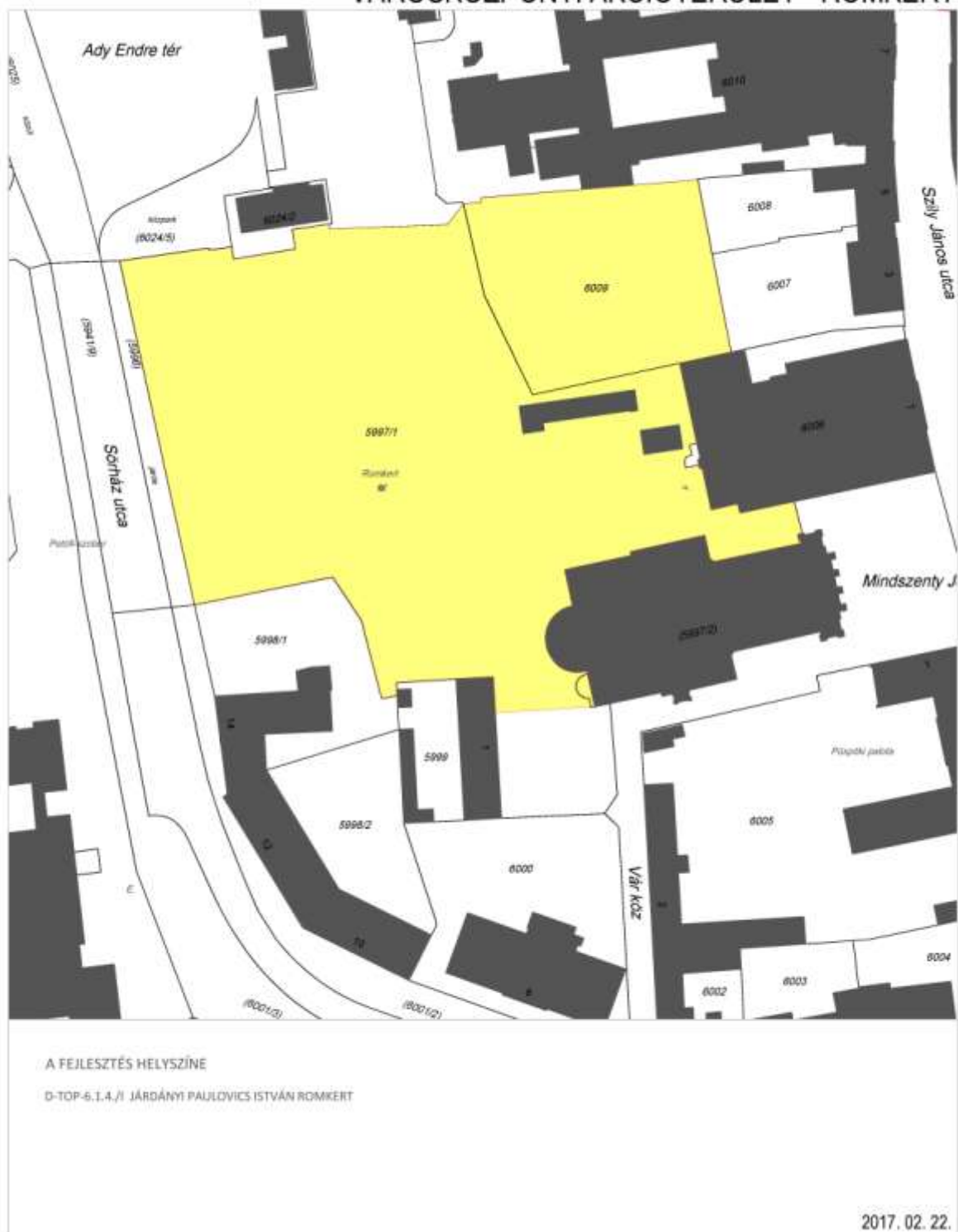
2017. 03.08.

VÁROSKÖZPONTI AKCIÓTERÜLET - ROMKERT

VÁROSKÖZPONTI AKCIÓTERÜLET - ROMKERT

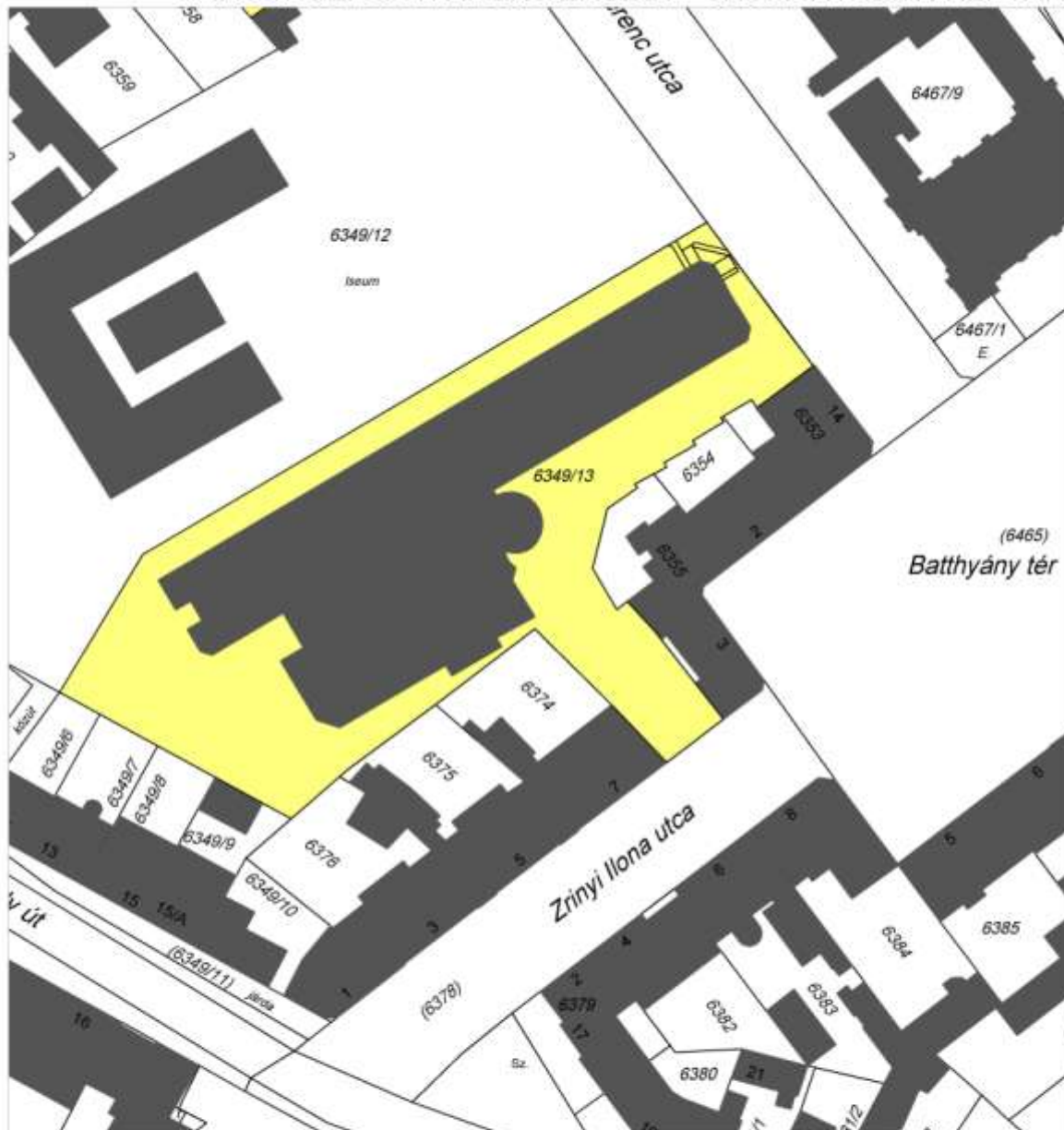

A FEJLESZTÉS HELYSZÍNE

E-TOP-6.1.4./II SZOMBATHELYI KÉPTÁR

2017. 01. 19.

VÁROSKÖZPONTI AKCIÓTERÜLET - SZOMBATHELYI KÉPTÁR

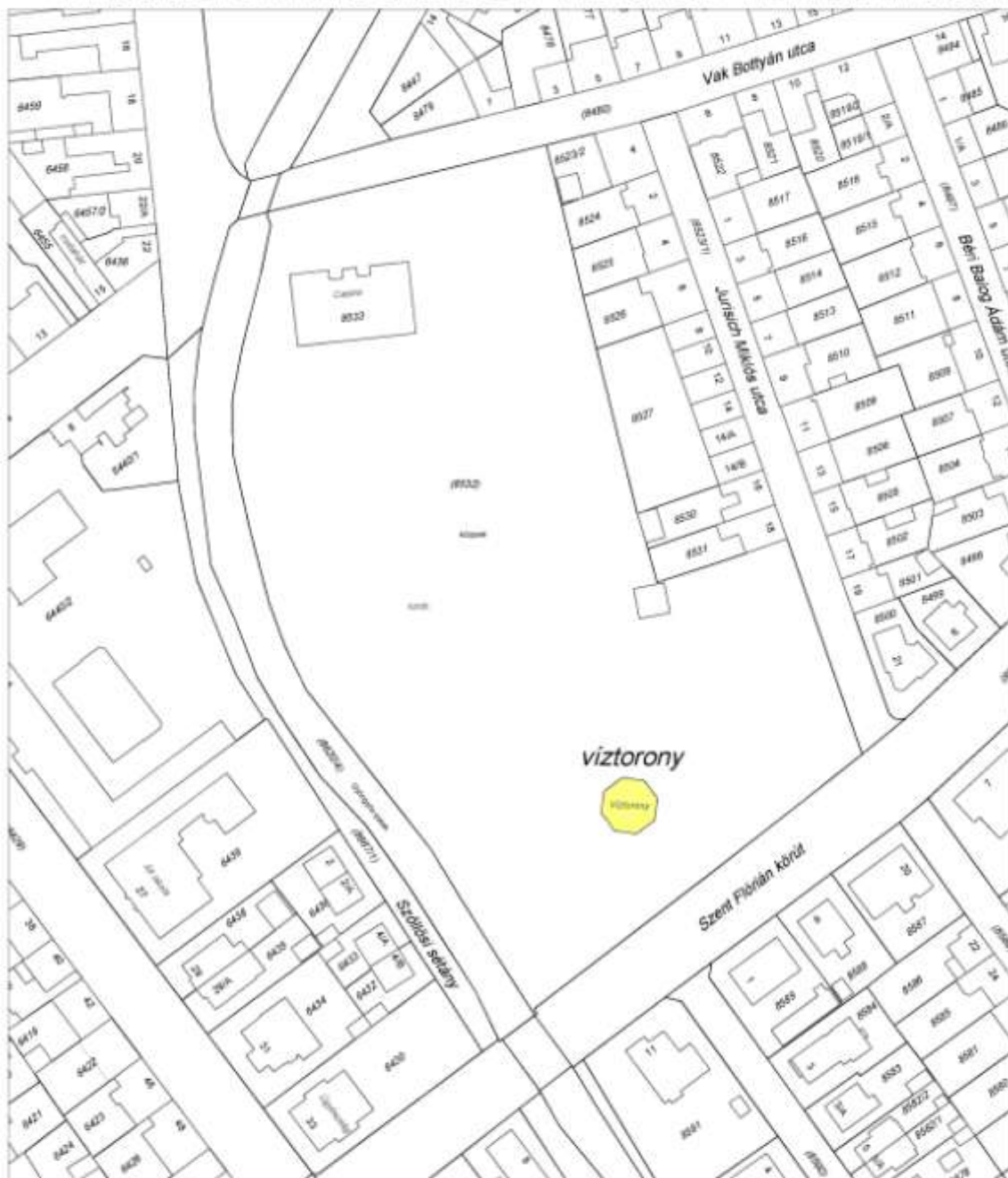

A FEJLESZTÉS HELYSZÍNE

E-TOP-6.1.4./II SZOMBATHELYI KÉPTÁR

2017. 01. 19.

VÁROSKÖZPONT AKCIÓTERÜLET - VÍZTORONY REHABILITÁCIÓJA

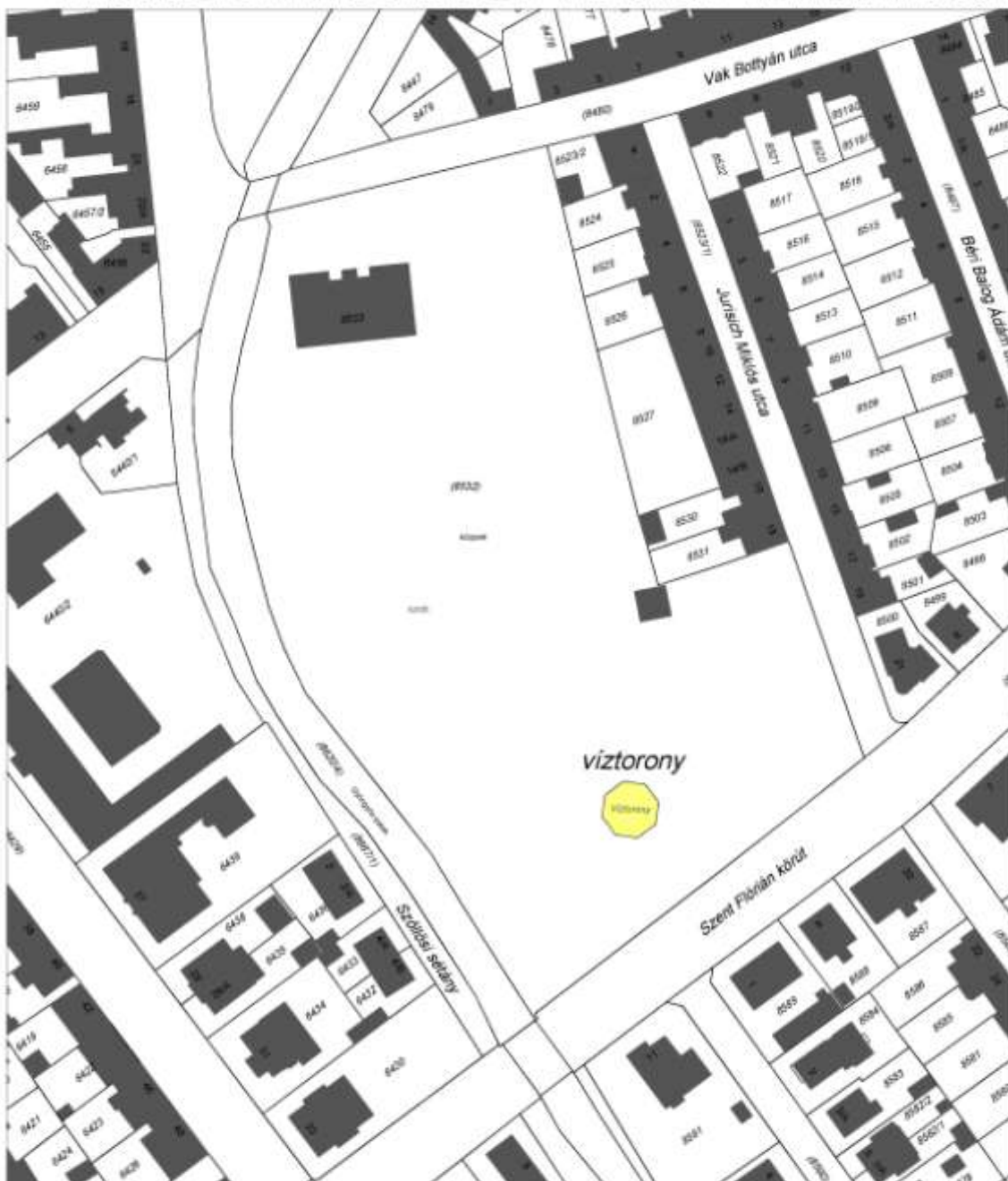
FEJLESZTÉSI TERÜLET:

Szombathely Szent Flórián körüti - Brenner Park területén található Víztorony

2017. 02. 28.

VÁROSKÖZPONT AKCIÓTERÜLET - VÍZTORONY REHABILITÁCIÓJA

FEJLESZTÉSI TERÜLET:

Szombathely Szent Flórián körüti - Brenner Park területén található Víztorny

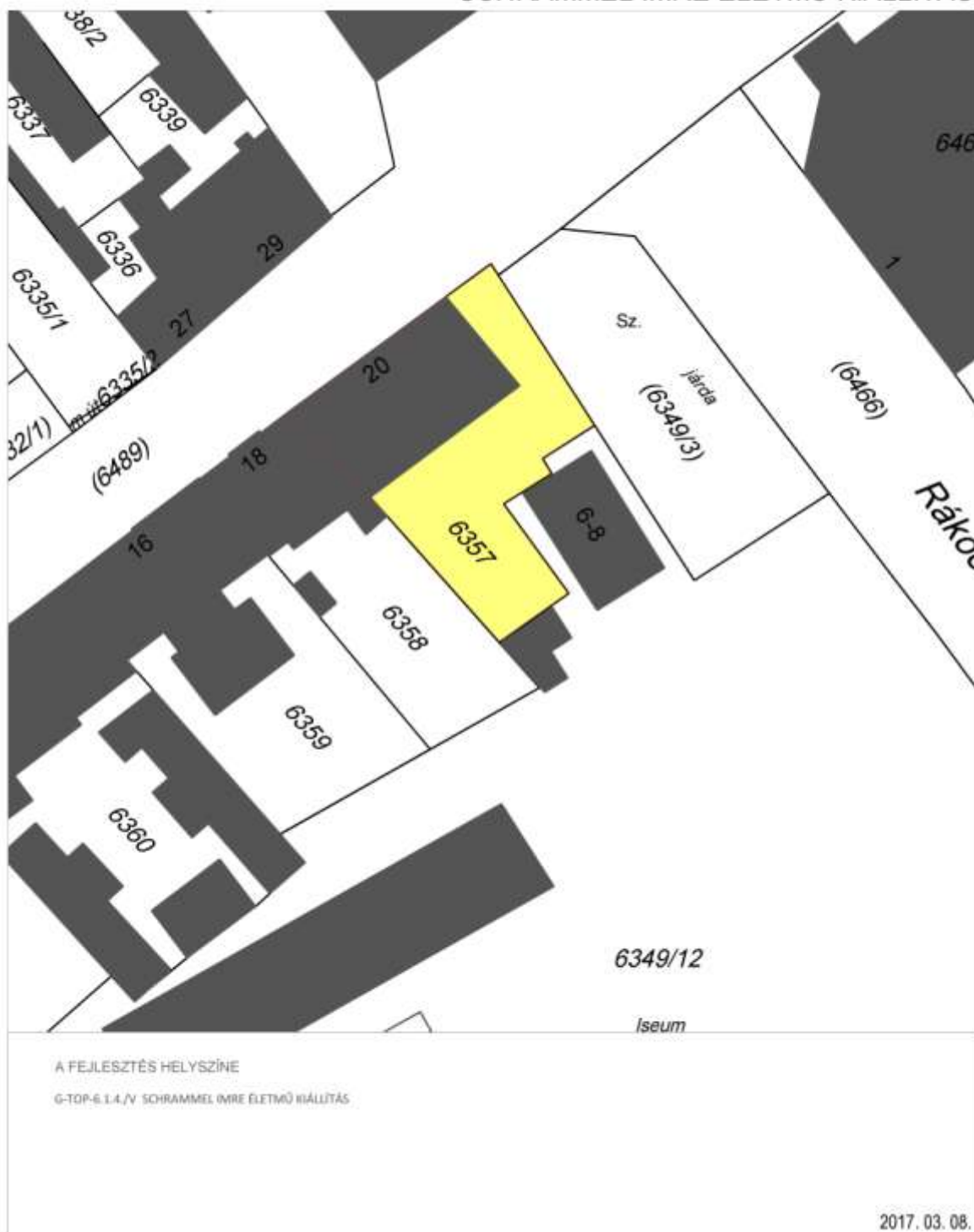
2017. 02. 28.

VÁROSKÖZPONTI AKCIÓTERÜLET SCHRAMMEL IMRE ÉLETMŰ KIÁLLÍTÁS

VÁROSKÖZPONTI AKCIÓTERÜLET SCHRAMMEL IMRE ÉLETMŰ KIÁLLÍTÁS

VÁROSKÖZPONTI AKCIÓTERÜLET KULTURÁLIS ÉS MŰVÉSZETI NEGYED KÖRNYEZETÉNEK FEJLESZTÉSE

VÁROSKÖZPONTI AKCIÓTERÜLET KULTURÁLIS ÉS MŰVÉSZETI NEGyed KÖRNYEZETÉNEK FEJLESZTÉSE

A) A SZENT MÁRTON ÉVHEZ KAPCSOLÓDÓ FEJLESZTÉSEK

Szent Márton mint a nyugati szerzetesség első, nagy tekintélyű képviselője és az első nem vértanú szent a mai Szombathely szülötte.

Áder János köztársasági elnök a katolikus püspöki karral egyeztetve meghívta Ferenc pápát Magyarországra 2016-ban. A pápa elfogadta a meghívást. Ebben az évben lesz Szent Márton tours-i püspök születésének 1700. évfordulója, aki az akkori Pannónia provinciából származott. E látogatással modern kori történelmünk során húsz év után harmadszor részesülünk abban a megtiszteltetésben, hogy a pápa látogatást tesz hazánkban.

Figyelemmel arra, hogy a látogatás apropója a Szent Mártoni születési évforduló a pápai látogatás központi színhelyéül Szombathely városunk kijelölése indokolt. A szombathelyiek identitását erősítő tényezők közül minden kétséget kizáróan az ókori Savariához és azon belül különösen legnagyobb szülöttjéhez, a Kr. után 316-ban Savariában született Szent Mártonhoz, a kiemelkedő jelentőségű szenthez kötődnek leginkább az elmúlt ezerhatszáz év folyamán.

Az 1700. évfordulót Szombathely annak az Európai Uniónak az elválaszthatatlan részeként ünnepli, amelynek alapító atyái a modern Európa legkiválóbb keresztény politikusai voltak az emberiség legpusztítóbb háborús katasztrófáját követő nehéz időkben.

Szent Márton tours-i püspök a nyugati szerzetesség első, nagy tekintélyű képviselője, az első nem vértanú szent. Szent Márton a világ első katolikus királyságának megalapozója és védőszentje, aki keresztény hitre térítette Galliát. Franciaországban, illetve Galliában a katolikus egyház úgy tekintett Szent Mártonra, mint apostolára, csodatevőre, aki náluk olyan missziót teljesített, mint Szent Pál a görögöknél, aki a történelem távlatában is ellenállhatatlan hatást gyakorolt, és az utókor folyamatos csodálatát váltotta ki, akinek földi útja az Evangélium hirdetésének és a bálványimádók megtérítésének dicsőséges győzelmi menete volt azután, hogy visszatért Galliába.

A tanítványa, Sulpitius-Severus által írt, és még életében kiadott életrajza, amit ezrek másoltak, hogy továbbadhassák, a keresztény világ legtávolabbi sarkaiba is eljutott, összehasonlíthatatlan ismertséget és népszerűséget szerzett Szent Mártonnak. A középkorban alakja védőszentként lebegett a fiatal francia nemzet felett, sírja nem pusztán a keresztény civilizáció zarándokhelyévé, hanem képletesen francia királyság sarokkövévé vált. Szent Márton a fentiek értelmében a francia állam és a francia nemzet alapító atyáinak egyike. Szent Márton félbevágott köpenye hat évszázadon át a francia királyok zászlaja volt.

Szent Márton korszakokon átívelő szellemi hatása, amikor Európa mai fogalma még ki sem alakult, nagyban elősegítette az európai tudat kialakulását és fejlődését, ami elvitathatatlanul kötődik Szent Márton személyiségéhez. *(részlet az EU Bizottság és az Európa Tanács támogatásával létrehozott tours-i Szent Márton Kulturális Központ bemutatkozásából).*

XVI. Benedek pápa Szent Márton temetésének évfordulóján, 2007. november 11-én a következőket hangsúlyozta.

...”Szent Márton segít megértenünk, hogy csak az embertársaink iránti szolidáris és segítő szeretet gyakorlásával tudunk eleget tenni napjaink egyik legnagyobb kihívásának: létrehozni egy olyan világot, ahol a béke és igazság uralkodik és ahol minden ember tisztességben élhet”...

Szent Márton születésének 1700. évfordulójának programterve, mely a modern Szombathelyt az ókori Savariai Szent Márton eszmeiségének felelevenítésével Európai kulturális központtá emelheti a következő főbb rendezvények terveit tartalmazza:

2015. Mindszenty József pappá szentelésének (1915. június 12.) - megünneplése

2016/2017. Kulturális, tudományos eseménysorozat Szent Márton szellemében, tanításának, vallási, történelmi és kulturális jelentőségének megismertetése érdekében.

2016. nyár Központi esemény öszentsége Ferenc Pápa látogatása a Szombathelyen

Az eseménysorozathoz kapcsolódva megújulhat a Szent Márton templom műemléki környezete az ókeresztény eredetű temetővel, a Domonkos Kolostorral, a templom előtti térrel és a környező közterületekkel ugyanúgy, mint a Székesegyház és műemléki környezete a Püspöki Palotával és a Smidt Múzeummal, a Járdányi Paulovics István Romkerttel és a közterületekkel. A Szent Márton Terv lehetőséget ad a városon belüli Szent Márton sétaút hiányzó elemeinek kiépítésére is. Ennek során megvalósulhat a Fő tér keleti végétől a Szent Márton utcán a Szent Márton templomig vezető gyalogos tengely kialakítása. Létrejöhet a Fő tér és a Szent Márton templom zavartalan, folytonos gyalogos kapcsolata, és a közterületek rehabilitációjának eredményeként érzékelhetővé lehet tenni a városrész építészeti és városi örökségének fontos részét és Szombathely városi térrendszerének jellegzetességét képező, tölcser alakú tereket. A fejlesztés fontos eleme a Savaria Múzeum és környezetének dualizmus kori állapotának megfelelő rekonstrukciója.

Szombathely jelenleg kidolgozás alatt álló Új Hosszú Távú Településfejlesztési Koncepciója és Stratégiája a fejlesztési elképzeléseket egy komplex belvárosi kulturális és turisztikai városrehabilitációs programba foglalja össze.

Maga a Szent Márton Terv gyakorlatilag három elemből tevődik össze:

- a) Szombathelyi Egyházmegye fejlesztéseiből,
- b) Szombathely Megye Jogú Város fejlesztéseiből,
- c) a rendezvény évhez kapcsolódó, szervezési és marketing tevékenységekből, valamint a pápalátogatás infrastrukturális feltételeinek biztosításából

A Szent Márton Terv keretében megvalósuló fejlesztések és a pápalátogatással egybekötött ünnepségsorozat helyszínének kialakításának becsült összege és annak évenkénti ütemezése:

2014 – 0,2 milliárd Ft

2015 – 6,0 milliárd Ft

2016 – 1,8 milliárd Ft

A tervezett kiemelt fejlesztési tevékenységek:

a) Szombathelyi Egyházmegye fejlesztései:

Összköltsége 2,28 milliárd Ft

1. A Püspöki Palota II. világháború során lebombázott épületszárnyának újjáépítése és egy látogatóközpont kialakítása, amely egyúttal a 2016-os pápalátogatás alkalmával a pápai beszéd egyik helyszíne lehet.

1,3 milliárd Ft

2. A Székesegyház madonna kápolnájának, főhomlokzatának és tornyainak külső és belső felújítása, az északi toronyban panoráma torony-kilátó kialakítása.
0,47 milliárd Ft
3. Egyházmegyei Kollégium és Eölbey-ház külső belső restaurálása, felújítása.
0,51 milliárd Ft

b) Szombathely Megye Jogú Város fejlesztései:

Összköltsége 5,02 milliárd Ft

1. A Székesegyházhoz és Püspöki palotához szervesen kapcsolódó Smidt Múzeum külső homlokzatának és tetőszerkezetének rekonstrukciója, valamint a Székesegyház mellett található Járdányi Paulovics Romkert felújítása, illetve az ókori római amfiteátrum rekonstrukciója, valamint egy Ókori és középkori történeti, régészeti értékeken alapuló várostörténeti 3D-s film, és virtuális várostörténeti sétát lehetővé tevő interaktív médiatartalom létrehozása.
Bruttó: 1, 35 milliárd Ft
2. **Savaria Múzeum épületének és környezetének dualizmus kori állapotának rehabilitációja** különösen a múzeum parkjának és korabeli hattyúházának valamint kerítésének rekonstrukciója, illetve a Dr. Pável Ágoston sétány gyalogos és a Széll Kálmán utca közúti Gyöngyös hidak dualizmus kori rekonstrukciója. **A felújított múzeumban kialakításra kerülne egy Szent Márton állandó kiállítás.**
Bruttó: 1,37 milliárd Ft
3. **A Szent Márton templom előtti tér megújítása, valamint a templom tere és a Savaria tér közti közterületek rehabilitációja**, melynek eredményeként a jelenlegi parkolók helyett méltó körülmények között lehetne gyalogosan a Szent Márton templom és a Fő tér között közlekedni. A fejlesztés révén érzékelhetővé lehet tenni a városrész építészeti és városi örökségének fontos részét és Szombathely városi térrendszerének jellegzetességét képező, tölcser alakú tereket. **A létrejövő új közterületeken egy új Szent Márton ábrázoló lovas szobor kerülne felállításra. A Szent Márton templom a 2016-os pápalátogatás központi helyszíne.**
Bruttó: 2,3 milliárd Ft

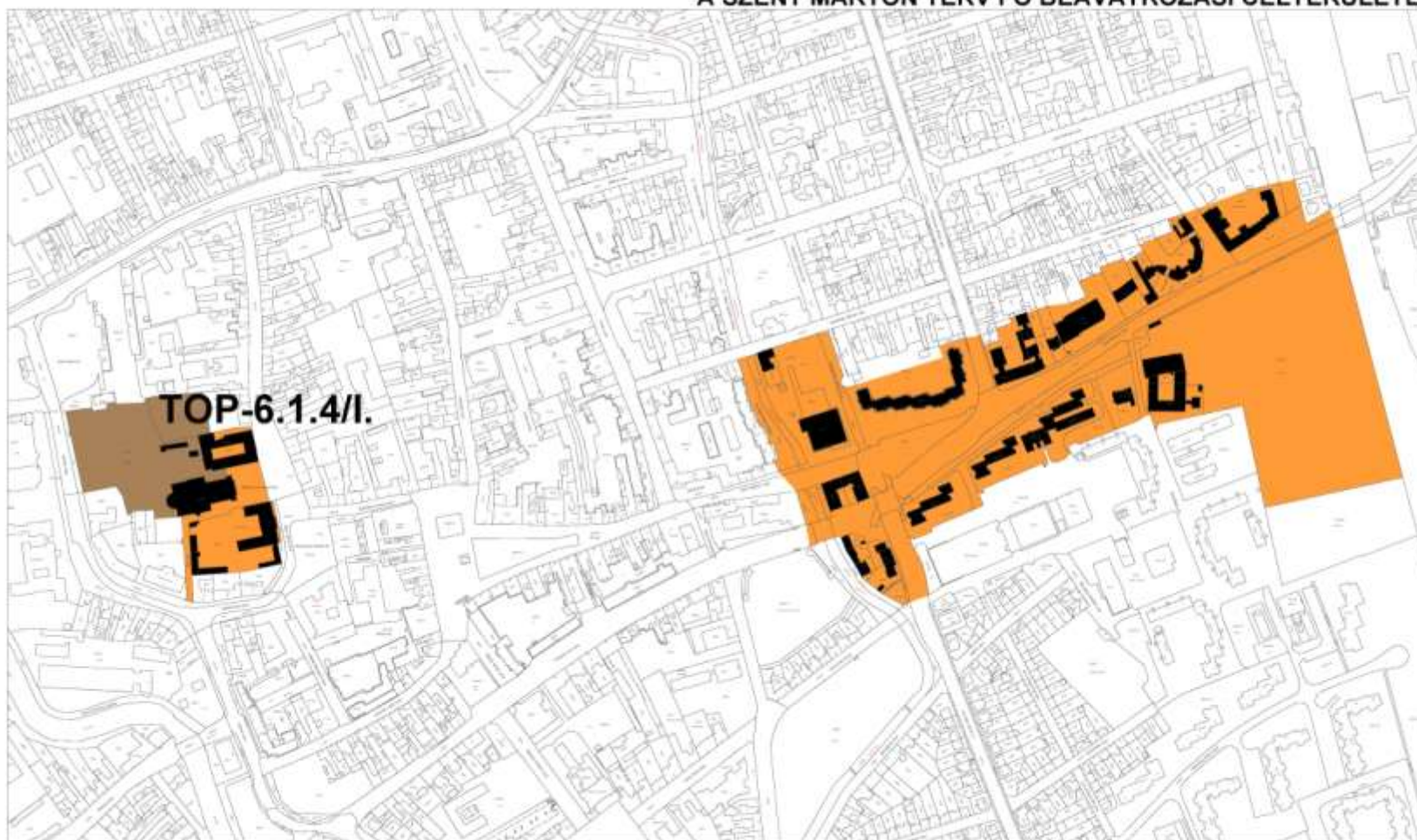
c) A rendezvény évhez kapcsolódó feladatok:

Összköltsége 0,7 milliárd Ft

A rendezvény évhez kapcsolódó, **szervezési és marketing feladatok** végrehajtása, valamint a **pápalátogatás infrastrukturális feltételeinek biztosítása.**

Bruttó: 0,7 milliárd Ft

A SZENT MÁRTON TERV FŐ BEAVATKOZÁSI CÉLTERÜLETEI

B) A HUSZÁR ÚTI LAKTANYA CÉLTERÜLETE

A Huszár laktanya Szombathely kiemelkedő jelentőségű fejlesztési területe, mely egyben a Vas megye, a Nyugat-Dunántúli Régió – a jövőben akár határon átnyúló funkciókkal is rendelkező - egyik meghatározó helyszíne lehet. A Huszár laktanya területén lévő, műemléki védetség alatt álló épületegyüttes egyedülálló magyarországi emléke a dualizmus korának („a K. und K. idők”) katonai építészetének. Az épületegyüttes hasznosítása nem kielégítő, terület beépítettsége mindössze 11 % és a meglévő közel 9 ezer m² épületállománynak jelenlegi kihasználtsága is alacsony.

A tervezési terület Szombathely központjának határán fekszik. Tömbjét a Kőszeg felé vezető É-D-i 87. sz. főközlekedési út (11-es Huszár út), a Lipp V. felől a Pinkafői utcába átvezető iparvágány, a Lovas és Söptei út, ill. a Losonci utca határolja. A területegység túlnyomó részét a Huszárlaktanya foglalja el.

A tervezett fejlesztés során a meglévő épületek helyreállításra kerülnek ill. új épületeket építenek. Az egyes létesítmények a már meglévő infrastruktúrára fognak rácsatlakozni. Telephelyen kívüli területigény nem jelentkezik.

Ismeretes a területnek a múltbeli használatából adódó szennyezett volta, melynek felszámolása részben a terület hasznosítása ill. a környezet védelme (vízkészletek védelme) miatt szükséges. A tervezett fejlesztés megvalósulása után, valamint telepítések és felhagyásakor a beruházás jellegéből és az alkalmazásra kerülő műszaki megoldásokból következően felszíni vízszennyezésére nem kell számítani.

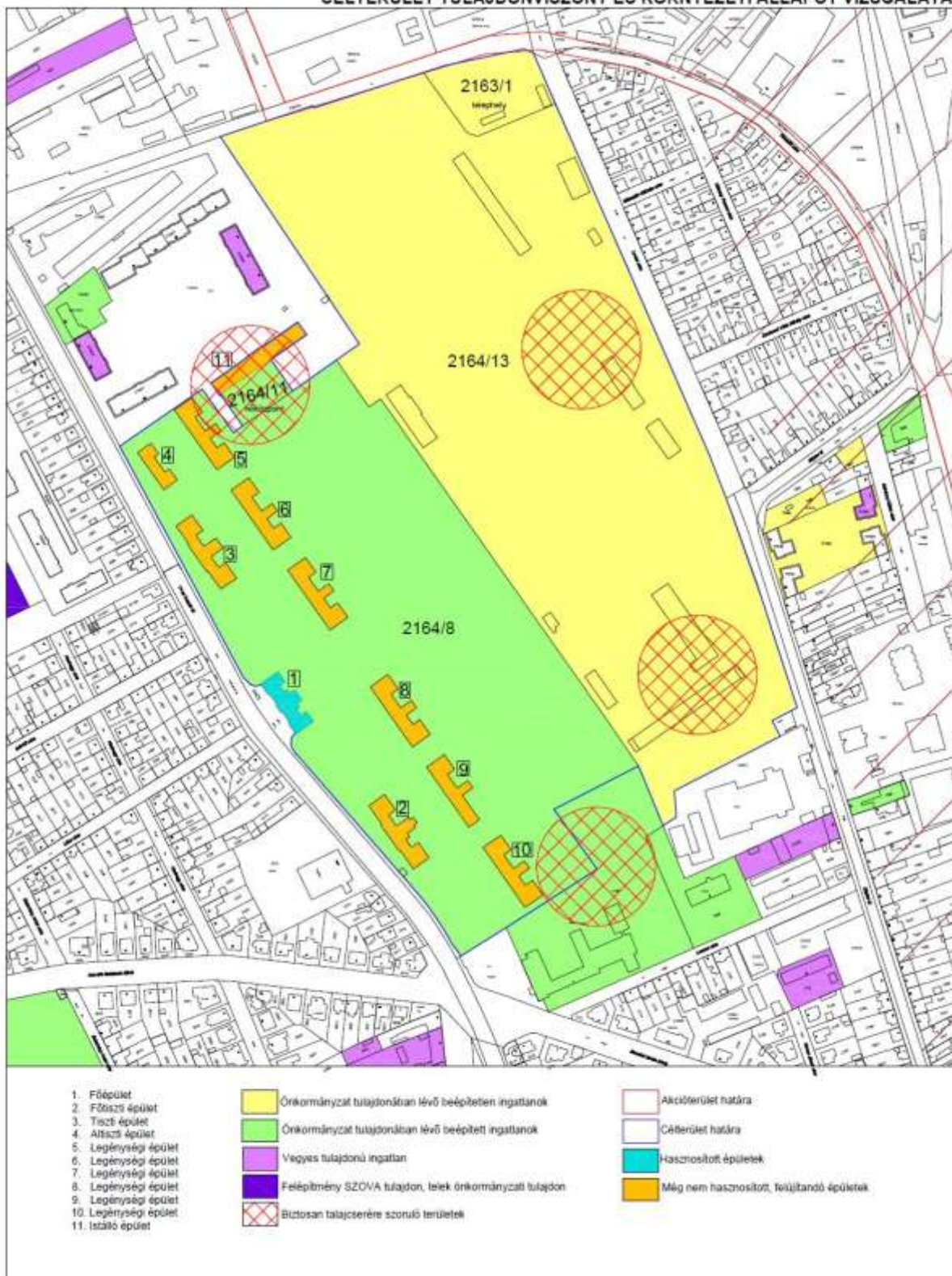
A tervezett fejlesztés jellegéből adódóan a fejlesztési területen felszín alatti vizek szennyeződésével nem kell számolni. Talajvízszennyezés csak havária helyzetben fordulhatna elő, de megfelelő védelmi intézkedésekkel a talajvíz szennyezés mértéke minimálisra csökkenthető. A telepítés és felhagyás során felszín alatti vízszennyezésekkel normál üzemi körülmények között nem kell számolni.

Mivel a terület hasznosíthatóságát jelentősen befolyásolja annak szennyezett, ill. nem szennyezett volta, így fontos a jelenlegi állapot ismerete. Feltételezett volt, hogy a 90-esekben végzett kármentesítési munkálatok a vonatkozó jogszabályi előírások betartásával történtek.

A helyszínen végzett érzékszervi, ill. a laboratóriumi vizsgálati eredmények felhívják arra figyelmet, hogy a területen a szénhidrogén szennyeződés nem szűnt meg. Az elmúlt több mint 10 év távlatában a kármentesített területen megmaradt szennyeződést a talajban élő mikroorganizmusok nem tudták lebontani. A fentiekből következően a területen további talaj-, ill. talajvíz vizsgálatok szükségesek a szennyezés lehatárolása, a szükséges beavatkozások megtétele érdekében.

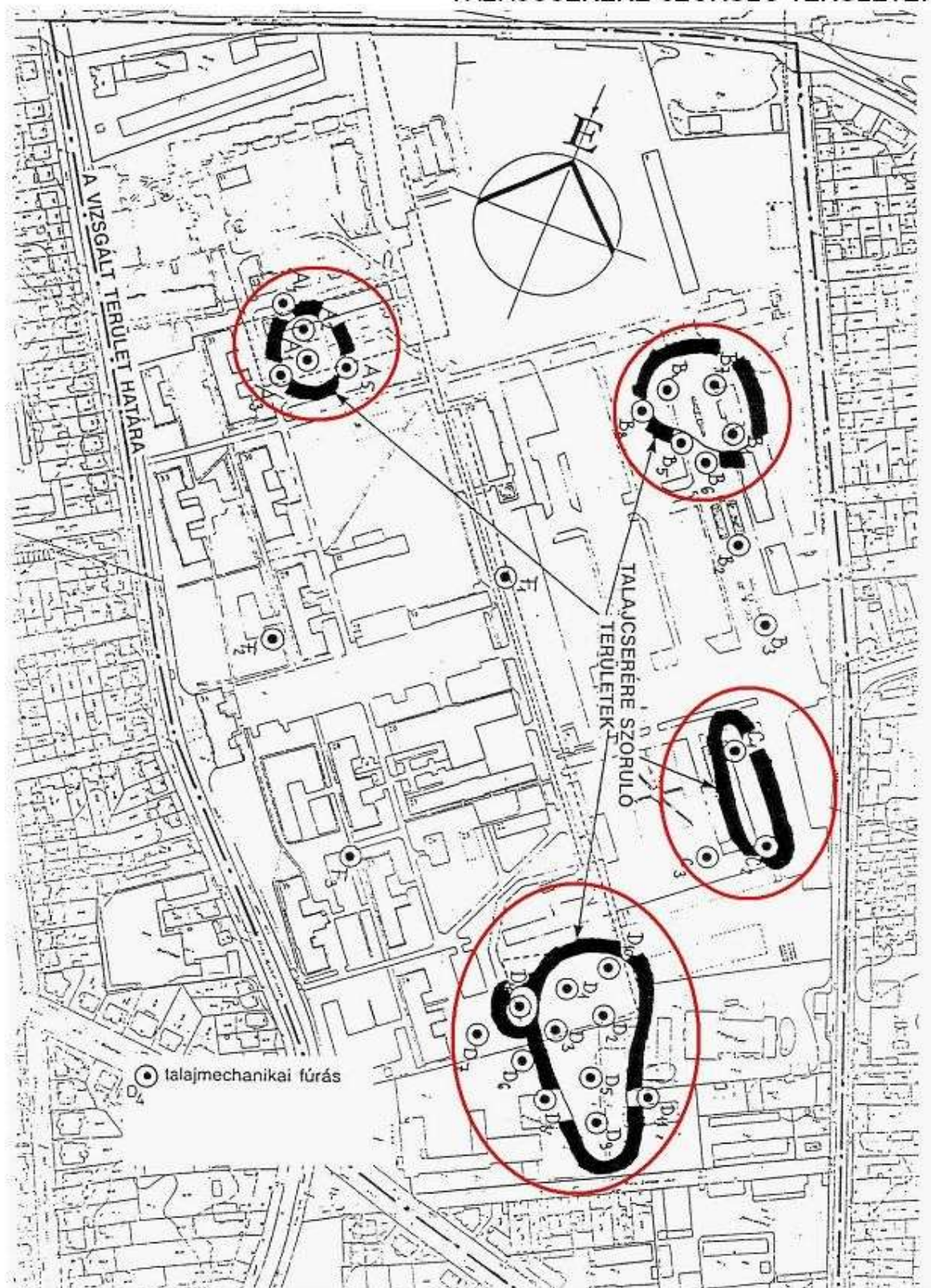
A 2005. évi fúrások alapján készített helyszínrajzon láthatók a talajcserére szoruló területek, azonban nem lehetünk biztosak abban, hogy a többi terület nem szennyezett, talajmechanikai fúrások csak a jelölt részekben történtek.

HUSZÁR ÚTI LAKTANYA REHABILITÁCIÓJA
CÉLTERÜLET TULAJDONVISZONY ÉS KÖRNYEZETI ÁLLAPOT VIZSGÁLATA

HUSZÁR ÚTI LAKTANYA REHABILITÁCIÓJA TALAJCSERÉRE SZORULÓ TERÜLETEK

Az előzetes környezeti tanulmányt a Tebodin EC Kft. készítette 2005. évi mérések alapján, melynek mellékletét képezte a fenti ábra is.

Operatív városfejlesztési koncepció

A 2164/8 helyrajzi számú telken 10 db műemlék épület található, ebből egy, a Főépület hasznosított, a többi felújításra vár. A 2164/11 helyrajzi számú telken egy épület, az Istállóépület áll, jelenleg nem hasznosított. Az összes meglévő bruttó szintterület ezen épületekből 17818 m². A 2163/1 és 2164/13 helyrajzi számú telkek nincsenek beépítve. 1,00-es szintterületi mutatóval e négy telken összesen 131946,60 m² építhető nettó szintterület építhető összesen, melyből levonva a már beépített műemléki épületek szintterületeit, megkapjuk a még építhető összes nettó szintterületet. Erre a területre valósítható meg a fejlesztés, azzal a funkcionális összetétellel, amely az operatív városfejlesztési tervezés következő lépési során kerülhet meghatározásra. A területre korábban különböző funkcióval olyan hasznosítási elképzelések fogalmazódtak meg - Kreatív Tudásközpont, Kultúrgyár - amelyek a közsféra rendkívül nagy mértékű anyagi tehervállalása esetén lettek volna megvalósíthatóak, és realitásuk a gyakorlatban nem bizonyosodott be. Következésképpen az említett operatív városfejlesztési tervezés keretében határozható meg a megvalósítható építési program funkcionális összetétele azzal összhangban, hogy a terület beépítéséhez szükséges infrastruktúrák, a használatához szükséges zöldfelületek megvalósítása mekkora városfejlesztési kiadást jelent a közsféra számára, csakúgy mint az is, hogy a meglévő, felújítandó épületek komplex ingatlan rehabilitációjából, valamint az új beépítés keretében megvalósításra kerülő új épületek megépítéséből konkrétan hány négyzetméter szintterület kialakítása, milyen funkcionális összetétellel, és mekkora összegű építési beruházással, mint városfejlesztési kiadással terheli a közszférát. Az említettekkel összhangban a következő operatív városfejlesztési tervezési lépések során határozható meg az is, hogy a közsféra által előkészített és elindított városfejlesztési akcióba bekapcsolódva a magánszféra vállalkozásai összesen mekkora szintterületű, milyen funkcionális összetételű épületállományt hozhatnak létre a közsféra városfejlesztési műveleteinek eredményeként kialakításra kerülő építési lehetőségek beépítésével.

	Műemlék épület neve	Pince	Földszint	1. emelet	Összes meglévő bruttó szintterület [m ²]
Hasznosított	1. Főépület	151	729	729	1609
Nem hasznosított, felújításra váró	2. Főtiszti épület	0	895	895	1790
	3. Tiszti épület	106	928	860	1894
	4. Altiszti épület	164	418	418	1000
	5. Legénységi épület	20	884	884	1788
	6. Legénységi épület	20	892	892	1804
	7. Legénységi épület	20	893	893	1806
	8. Legénységi épület	20	895	895	1810
	9. Legénységi épület	20	792	792	1604
	10. Legénységi épület	20	897	897	1814
	11. Istálló	0	899	0	899
		541	9122	8155	17818

A tervezés és előkészítés jelenlegi fázisában előrevetíthető lehetséges fejlesztési irányok a következők:

1. kreatív ipari és technológiai központ kialakítása
2. közszolgáltatási, lakó, kereskedelmi-szolgáltató, turisztikai funkciók kialakítása.

Pénzügyi koncepció

A közsféra szempontjából az elméletileg lehetséges – gyakorlati szempontból semmiképpen sem ajánlható – két szélső megvalósítási pénzügyi modell a következőképpen alakulna:

- A) változat: a teljes beépítés funkcionális összetétele olyan, hogy a teljes új beépítést és épületrehabilitációt a közsféra valósítja meg. Ebben az esetben a városfejlesztési kiadások mellett a teljes épületberuházás költsége a közsféra terhelné.

Becsült teljes építési költség:

épületrehabilitáció: 4,9 milliárd Ft

új épületek építése: 34,2 milliárd Ft

bruttó 300 ezer Ft/m² épületrehabilitációs, illetve új épület építési fajlagos költséggel számítva.

A területen belüli infrastruktúrák és zöldfelületek kialakítása becsült költsége legalább 4 milliárd Ft.

A terület környezeti kármentesítésének költségbecsléséhez jelenleg nem áll rendelkezésre megbízható adat, ezért azt pusztán a pénzügyi modellezés kedvéért 1 milliárd Ft-tal vesszük figyelembe.

A fentiek alapján ebben a változatban a közsféra összes városfejlesztési és építési kiadása legalább bruttó 44 milliárd Ft. Az ÁFA visszaigényléséről elvileg sem lehet szó, hiszen a közsféra kiadásaival semmiféle bevétel nem áll szemben.

A közsféra részéről ilyen volumenű építési beruházás feltételezése 2014-2020 távlatában, de 2030-ra előre tekintve is irreális lenne.

- B) változat: a közsféra csak az új beépítés és az épületrehabilitáció megvalósításához szükséges infrastrukturális és környezeti (környezeti kárelhárítás, és az építési lehetőségek piaci feltételek biztosításához szükséges városi környezet kialakításához nélkülözhetetlen zöldfelületek megépítése) előfeltételeket teremti meg, és az épületrehabilitációt, valamint az új beépítés teljes új épületállományának megépítését a magánsféra vállalkozásai végzik.

Ebben az esetben a közsféra összes városfejlesztési és építési kiadása a fentiek alapján mintegy 5 milliárd Ft.

Elméletileg ebben a modellben a magánsféra vállalkozásai az építési lehetőséghez való hozzájárulás ellenértékét megfizetik a közsféra számára, ami közvetlen városfejlesztési bevételt jelent. A jelen modell keretein belül érvényesülő maximális óvatossággal ezt az ellenértéket állapítsuk meg az építési és épületrehabilitációs projektek megvalósítási költségére vetítve, és ne a minimum 6-10%-os arányban, hanem 5%-ban. Ebben az esetben az építési lehetőségek értékesítéséből befolyó bevétel a fenti számok figyelembe vételével 1,95 milliárd Ft nagyságban alakulna.

Ebben a változatban a városfejlesztési akció végső globális mérlege -3,05 milliárd Ft lenne.

A jelenlegi ingatlanpiaci és gazdasági helyzetben, valamint a gazdasági helyzet javulására vonatkozóan körvonalazódó különböző megítélések és perspektívák tükrében azt lehet megállapítani, hogy a piaci helyzet és a fizetőképes kereslet jelenlegi állapota, valamint várható alakulása miatt ez a modell sem tekinthető reálisnak sem 2020, sem 2030 távlatában abban az esetben, ha 2020-ig legalább a terület egy jelentős részének megújulását és beépülését szeretné elérni az önkormányzat.

Következtetés: a fenti szélső változatok globális megvalósítási és pénzügyi modellezése értékeléséből az a következtetés adódik, hogy annak érdekében, hogy a meglévő épületállomány rehabilitációra, az üres területek legalább egy jól érzékelhető részben új épületekkel történő beépítésre kerüljenek 2020-

ig, a két fenti szélső érték közötti megvalósítást és pénzügyi modellt lehetővé tevő funkcionális összetételt célszerű találni az operatív városfejlesztés következő lépései során.

Helyrajzi szám	Telekméret [m ²]	Hasznosított meglévő épület szintterület [m ²]	Hasznosítandó meglévő épület szintterület [m ²]	Szintterületi mutató	Összes építhető bruttó szintterület [m ²]	Összes építhető nettó szintterület [m ²]	Még építhető összes nettó szintterület [m ²]
2164/8	94049	1609	15310	1,00	75239	56429	39510
2164/11	2573	0	899	1,00	2058	1544	645
2164/8+2164/11	96622	1609	16209		77297	57973	40155
2163/1	4531	0	0	1,00	3625	2719	2719
2164/13	118758	0	0	1,00	95006	71255	71255
2163/1+2164/13	123289	0	0		98631	73974	73974
2164/8+2164/11+ 2163/1+2164/13	219911	1609	16209		175928	131947	114129
		17818					

C) A MARKUSOVSZKY KÓRHÁZ FEJLESZTÉSE

Kórházi épületek felújítása belső átalakítással, az orvostechnológiai fejlesztések miatt szükséges építészeti kialakítással, energetikai korszerűsítéssel:

- Központi telephely,
- sebészeti épület, műtőblokk, komplex tömb, sárga belgyógyászati épület, kórbonctan (rég épület bontása, új épület létesítése), onkoradiológia
- 11-es Huszár úti telephely,
- krónikus osztály, pszichiátria, addiktológia épületének rekonstrukciója, kazánház felújítása,
- Az amortizálódott kórházi eszközpark cseréje, új eljárásokhoz szükséges eszközök telepítése.

Egészségtudatos szabadidős és közösségi tevékenységek fejlesztése, az egészséges életmód terjesztése:

- A fiatalok, idősek valamint a legyengült egészségi állapotú, anyagilag rászoruló vagy mozgásában illetve érzékelésében korlátozott célcsoportok tagjait előnyben részesítve állapot felmérési, tanácsadási és motivációs akciók, programok megvalósítása.

Becsült költségigény: 30,67 milliárd Ft

D) AZ ITP KERETÉBEN TOP-BÓL MEGVALÓSULÓ FEJLESZTÉSEK

A TOP 6.1.4 SZÁMÚ, „TÁRSADALMI ÉS KÖRNYEZETI SZEMPONTBÓL FENNTARTHATÓ TURIZMUSFEJLESZTÉS” ELNEVEZÉSŰ FELHÍVÁSA ALAPJÁN MEGVALÓSÍTÁSRA JAVASOLT FEJLESZTÉS:

A JÁRDÁNYI PAULOVICS ISTVÁN ROMKERT ÉS A KÉPTÁR MEGÚJÍTÁSA

A fejlesztések megvalósításának helyszíneit a jelen fejezet vonatkozó tervlapjai ábrázolják.

2,7 milliárd forint TOP forrás felhasználásával az alábbi fejlesztés kerül megvalósításra:

Projekt megnevezése	Támogatás összege	TOP felhívás
Szent Márton Terv II. ütem – Járdányi Paulovics István Romkert rekonstrukció	1 200 millió Ft	TOP 6.1.4 „Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés”
A Szombathelyi Képtárnak helyet adó épület felújítása	1 500 millió Ft	

A projekt előkészítés alatt van még nem került beadásra, a pontosabb műszaki tartalom még nem került megállapításra. A kidolgozás alatt levő projektjavaslat koncepciójában szerepel a Falumúzeum megújítása is, aminek műszaki és pénzügyi paraméterei az említett előkészítési folyamatnak megfelelően kerülnek meghatározásra.

SCHRAMMEL IMRE ÉLETMŰ KIÁLLÍTÁS MEGVALÓSÍTÁSA

Schrammel Imre, Kossuth-díjas keramikusművész, a Nemzet Művésze felajánlotta Szombathely részére Élelművének elhelyezését, amennyiben a város biztosítani tudja a megfelelő feltételeket. Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése a 46/2014. (II. 27.) Kgy. sz. határozatában kinyilvánította szándékát Schrammel Imre életművének elfogadására. Schrammel Imre, Kossuth-díjas keramikusművész életmű kiállítása az említett feltételeket biztosítja. A fejlesztés megvalósításával kialakulhat egy összefüggő kulturális és művészeti negyed (Képtár – Iseum – Schrammel kiállítóhely), amelynek a belváros felé néző kapujában helyezkedik el az új kiállítóhely, szerves egységet alkotva a már meglévő kulturális és művészeti értékekkel. A projekt előkészítés alatt van, a pontosabb műszaki tartalom még nem került megállapításra. Előzetes és indikatív jelleggel kalkulált költsége az ingatlan tulajdonjogának megszerzésével együtt, a kapcsolódó projektben megjelenő környezetrendezés költségei nélkül 546 millió Ft.

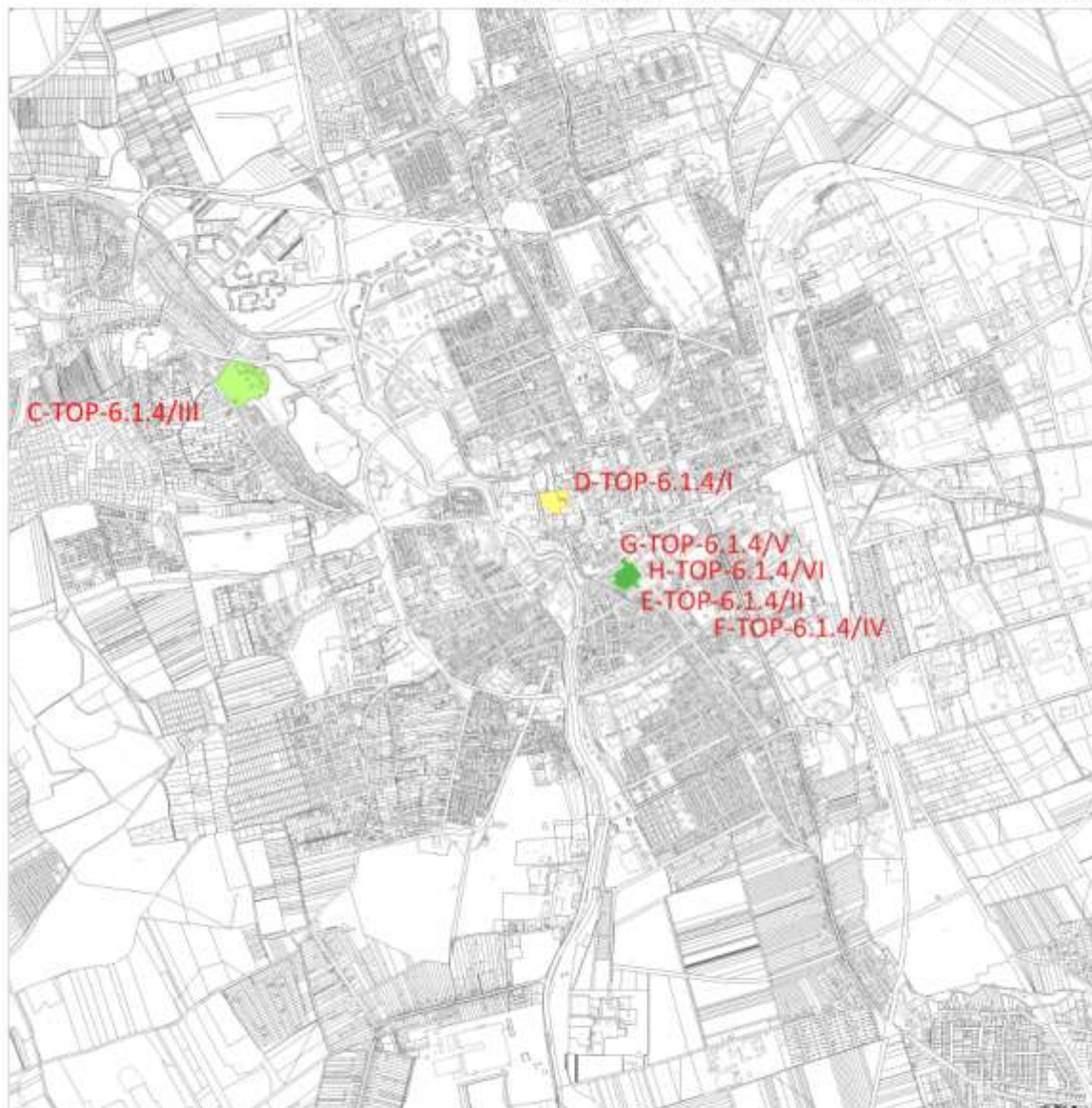
KULTURÁLIS ÉS MŰVÉSZETI NEGYED KÖRNYEZETÉNEK RENDEZÉSE

Schrammel Imre, Kossuth-díjas keramikusművész életmű kiállításának megvalósításával együtt javasolt a kialakuló kulturális és művészeti negyed (Képtár – Iseum – Schrammel kiállítóhely) környezetének rendezése is az egyes épületeket összekapcsoló közlekedési területek és zöldfelületek kialakításával. Előzetes és indikatív jelleggel kalkulált költsége 153 millió Ft.

A VÍZTORONY MEGÚJÍTÁSA

A SZOVA Igazgatóságának egyhangú javaslata szerint tervezett a város emblematikus épületének a Szent Flórián körút - Brenner Park területén található Víztorornak a rehabilitációja. A helyileg védett építmény megújítására irányuló fejlesztés előzetes és indikatív jelleggel tervezett költsége 420 millió Ft. A projekt előkészítés alatt van, a pontosabb műszaki tartalom még nem került megállapításra. A tervezett fejlesztés pályázati keretek közötti megvalósíthatóságának vizsgálata az Irányító Hatósággal való egyeztetések keretében történik meg.

TOP-6.1.4. TÁRSADALMI-TURIZMUSFEJLESZTÉS JAVASOLT PROJEKTEK ALTERNATÍVÁI

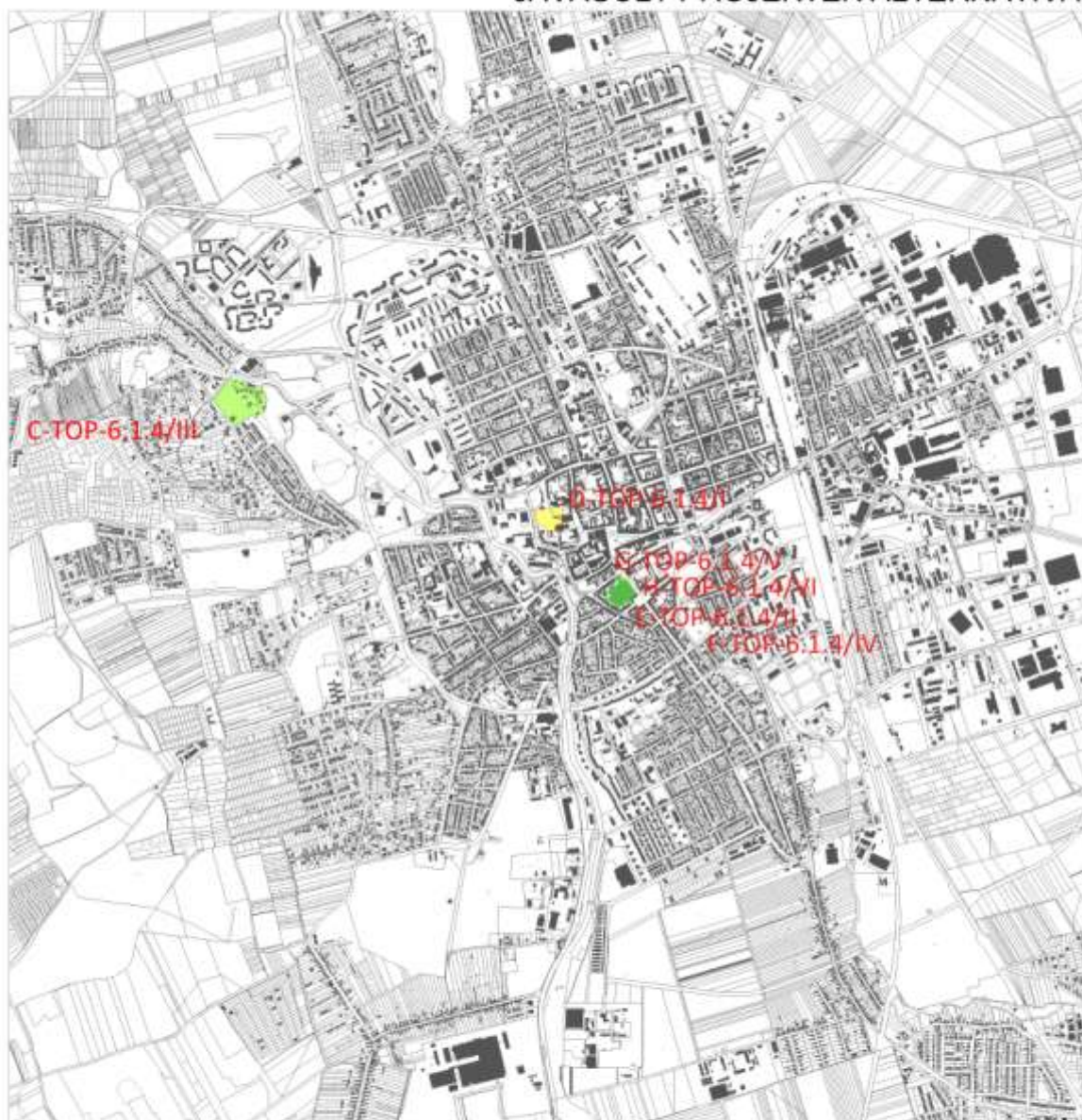
A FEJLESZTÉS HELYSZÍNE

C-TOP-6.1.4./III FALMÚZEUM
D-TOP-6.1.4./I JÁRDÁNYI PAULOVICS ISTVÁN ROMKERT
E-TOP-6.1.4./II SZOMBATHELYI KÉPTÁR
F-TOP-6.1.4./IV VÍZTORONY
G-TOP-6.1.4./V SCHRAMMEL IMRE ÉLETMŰ KIÁLLÍTÁS
H-TOP-6.1.4./VI KULTURÁLIS ÉS MŰVÉSZETI NEGyed KÖRNYEZETÉNEK RENDÉZÉSE

2017. 03.08.

TOP-6.1.4. TÁRSADALMI-TURIZMUSFEJLESZTÉS JAVASOLT PROJEKTEK ALTERNATÍVÁI

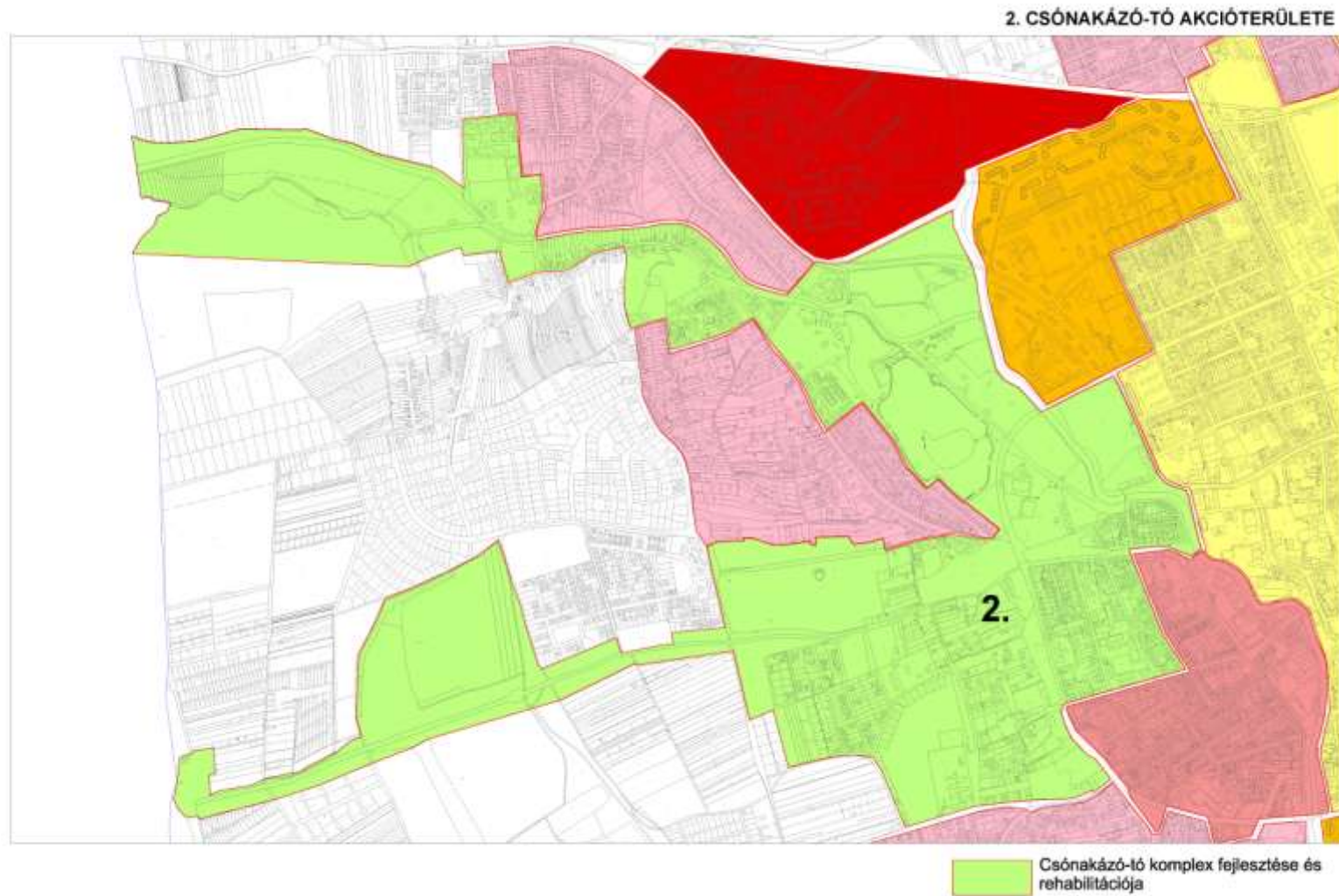

A FEJLESZTÉS HELYSZÍNE

C-TOP-6.1.4./III FALUMÚZEUM
D-TOP-6.1.4./I JÁRDÁNYI PAULOVIČS ISTVÁN ROMKERT
E-TOP-6.1.4./II SZOMBATHELYI KÉPTÁR
F-TOP-6.1.4./IV VÍZTORONY
G-TOP-6.1.4./V SCHRAMMEL IMRE ÉLETMŰ KIÁLLÍTÁS
H-TOP-6.1.4./VI KULTURÁLIS ÉS MŰVÉSZETI NEGYED KÖRNYEZETÉNEK RENDEZÉSE

2017. 03. 08.

2.2.2. Csónakázó-tó komplex fejlesztése és rehabilitációja akcióterület

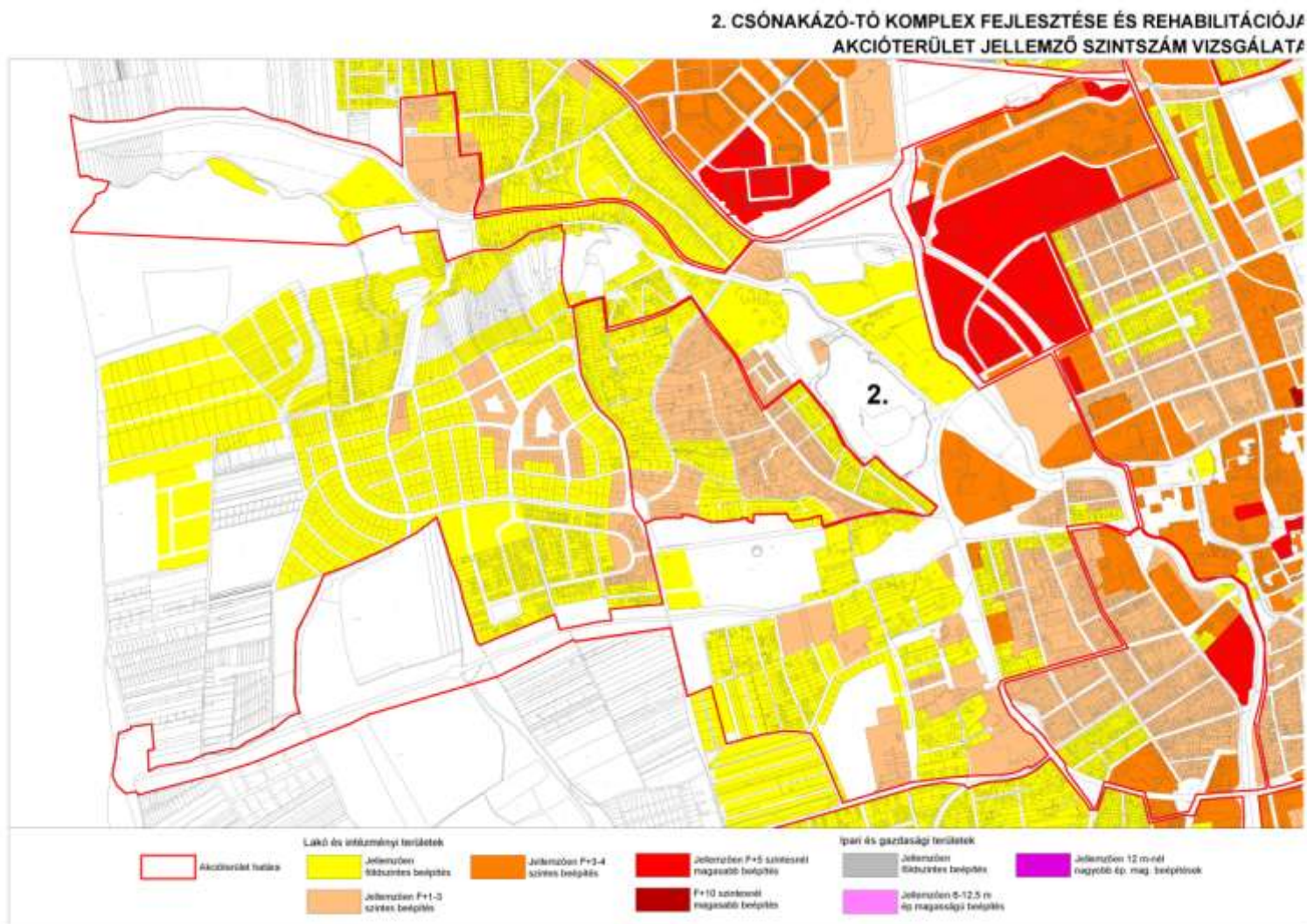

CSÓNAKÁZÓ-TÓ KOMPLEX FEJLESZTÉSE ÉS REHABILITÁCIÓJA AKCIÓTERÜLET MORFOLOGIÁJA

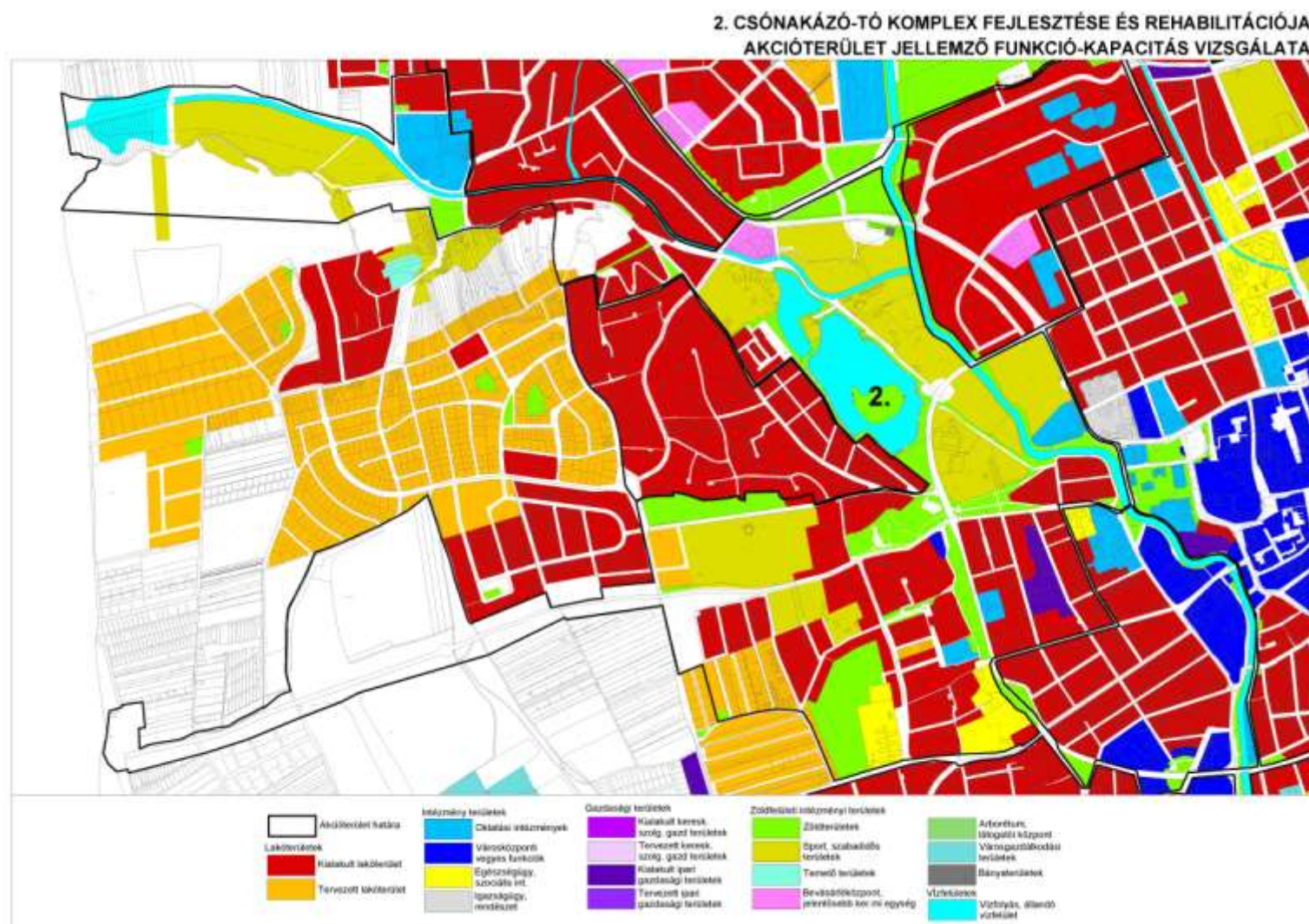

2. Csónakázó-tó komplex fejlesztése és rehabilitációja akcióterület jellemző szintszám vizsgálata

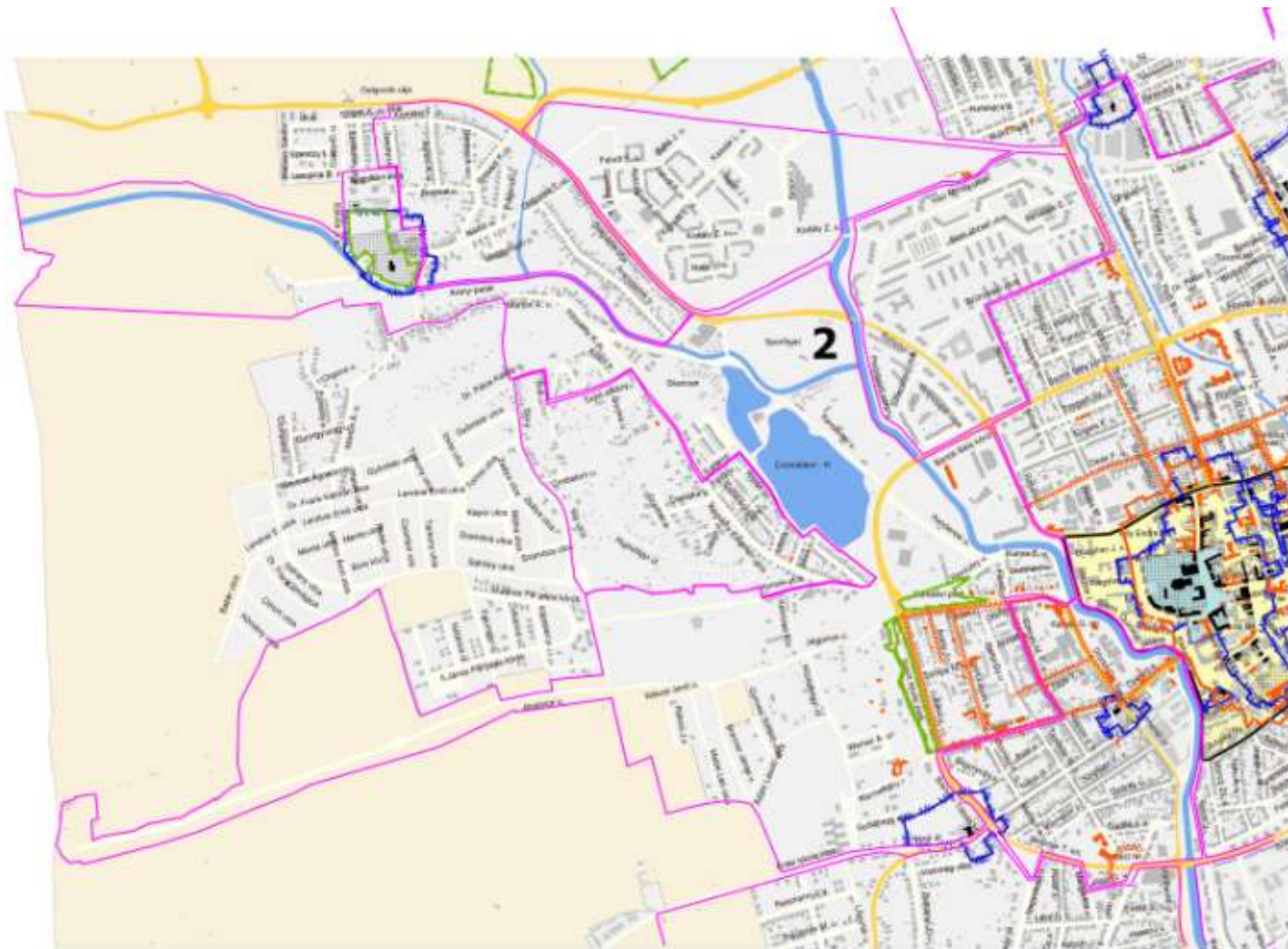

2. Csónakázó-tó komplex fejlesztése és rehabilitációja akcióterület jellemző funkció-kapacitás vizsgálata

2. Csónakázó-tó komplex fejlesztése és rehabilitációja akcióterület építészeti értékvédelem

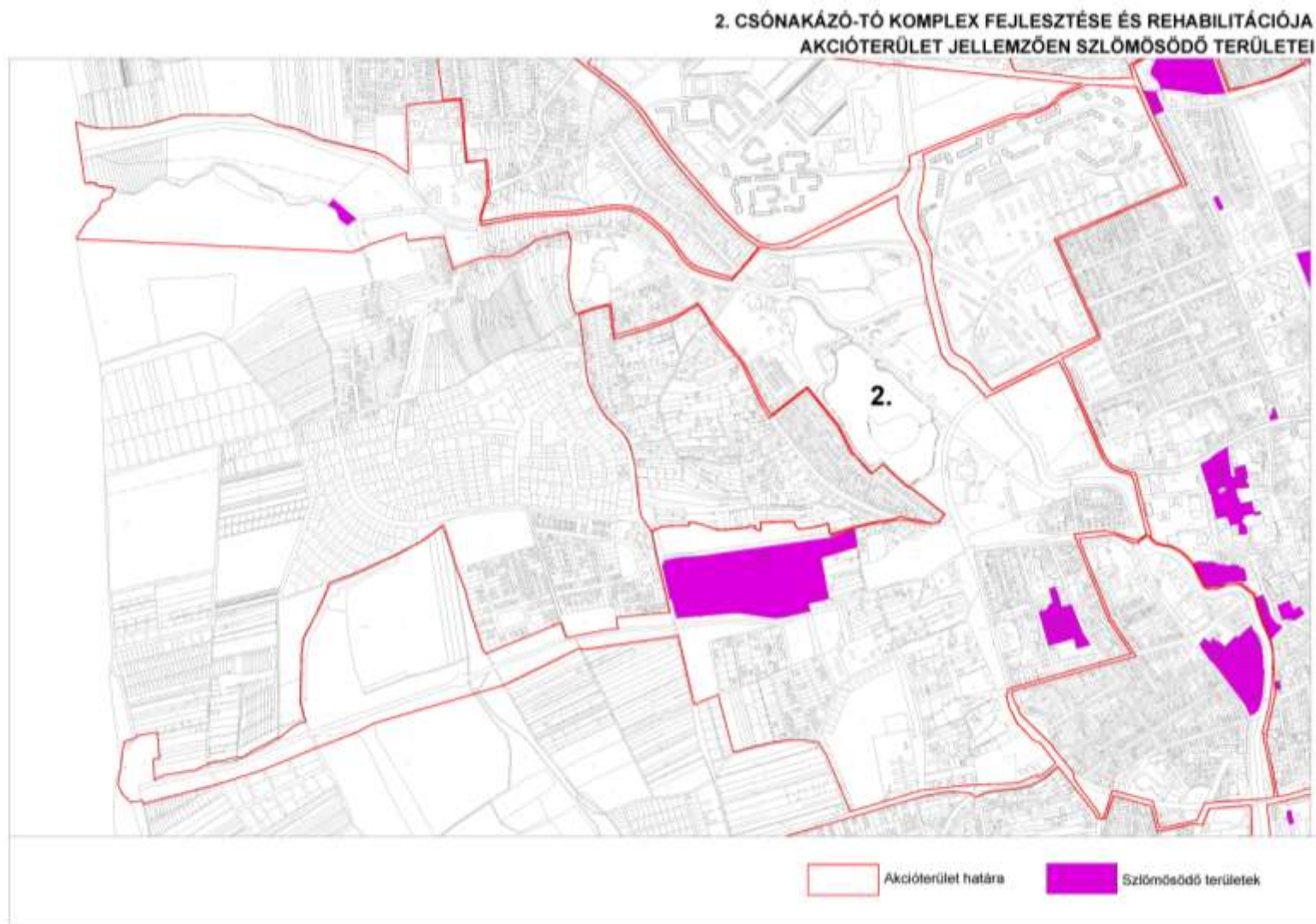

2. Csónakázó-tó komplex fejlesztése és rehabilitációja akcióterület zöldfelületi rendszer

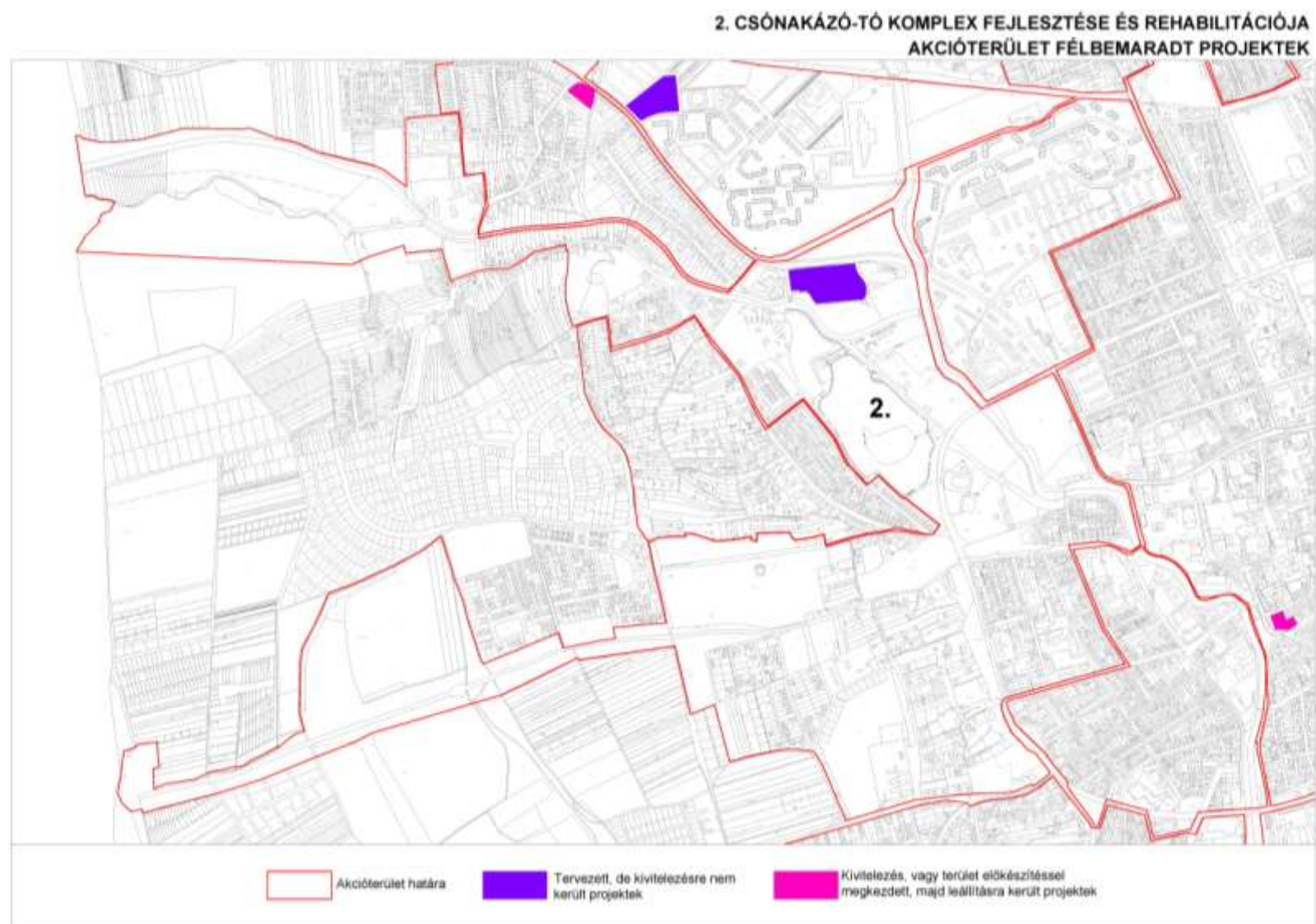

2. Csónakázó-tó komplex fejlesztése és rehabilitációja akcióterület jellemzően szlömösödő területei

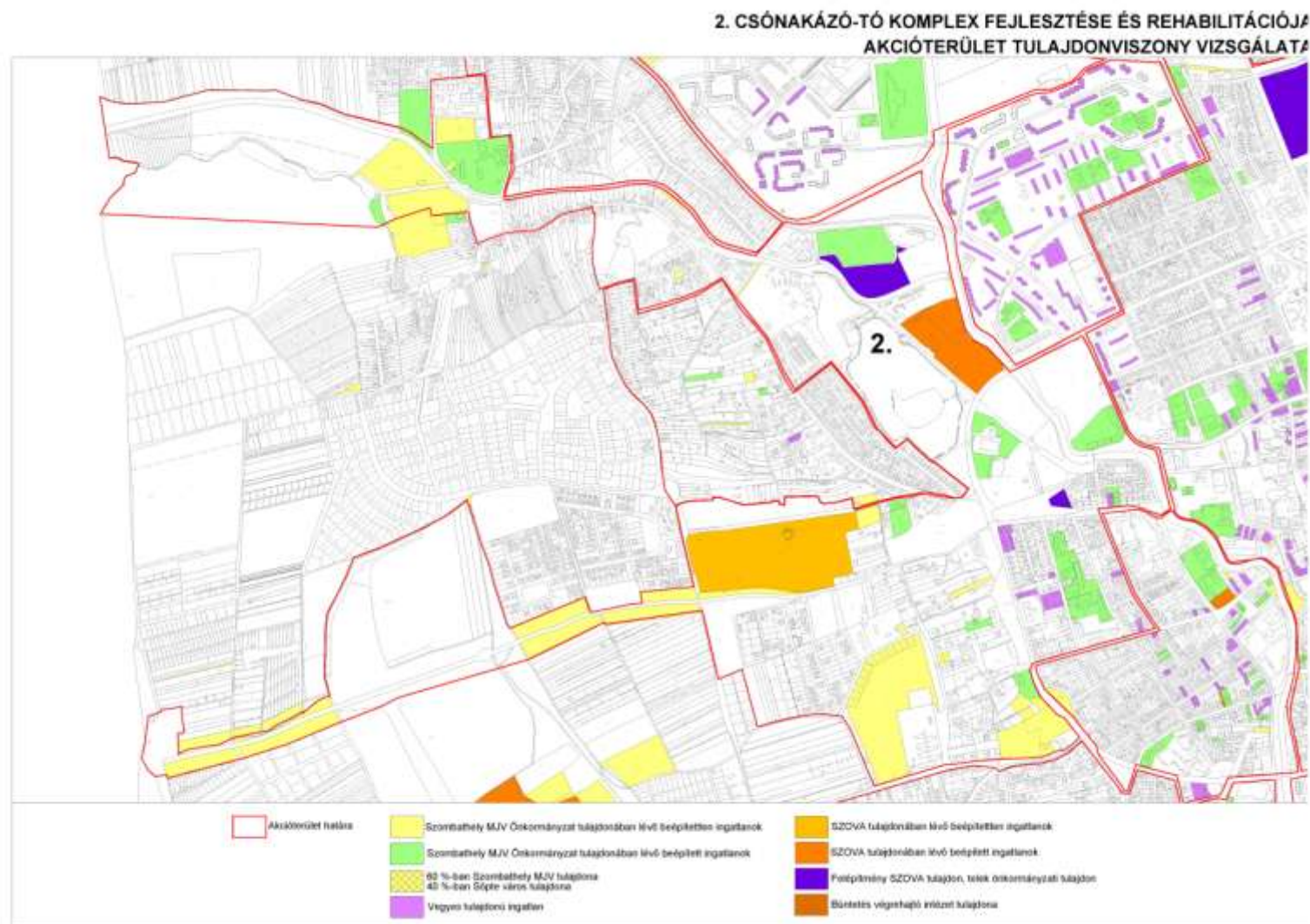

2. Csónakázó-tó komplex fejlesztése és rehabilitációja akcióterület félbemaradt projektek

2. Csónakázó-tó komplex fejlesztése és rehabilitációja akcióterület jellemző tulajdonviszony vizsgálata

Operatív városfejlesztési koncepció*

Az akcióterület Szombathely országos szinten is egyedülálló rekreációs zónája, „Zöld szíve”. A város lakótelepi és családi házas övezetébe beékelődött zöldterület – gyalogos távolságon belül - a korábbi fejlesztések eredményeként többféle sportolási és szabadidős szolgáltatást nyújt a város és térsége lakosainak, valamint turistáknak. A város célja, hogy a szabadidős, sportolási szolgáltatások körét bővítse és az elhasználandó infrastruktúrát megújítsa a magasabb színvonalú szolgálat nyújtása érdekében. A szabadidős szolgáltatások körének bővítése mellett törekendi kell a gazdasági tevékenységek, ezen belül is a vendéglátóipari üzletek számának bővítésére. Az akcióterületen tervezett fejlesztések eredményeként a szabadidős, sport célú szolgáltatások bővítése az alábbi táblázatban foglalható össze:

* Jelen fejezet a Savaria Városfejlesztési Nonprofit Kft. operatív fejlesztési tervének valamint a "TOP-6.3.2-15-SH1 - Zöld város kialakítása, A szombathelyi Sportliget fejlesztése" címmel benyújtott projektjavaslat és a megalapozásául szolgáló Tervezői leírás feldolgozása.

Jelenlegi szolgáltatások	Tervezett szolgáltatások
Sportliget fejlesztése: szabadtéri tenisz és focipályák, kosárlabdapályák megújítása	<ul style="list-style-type: none"> ○ Korszerűsített sportpályák (salakos kispályák, kosárpálya felújítása, világítás, műfüves átalakítás) ○ akadálymentes gyalogos kapcsolat a Csónakázó-tó területével (gyalogos híd az Arany-patakon keresztül), ○ a Kalandvárosban már jelen lévő játszóhely funkció bővítéseként egy idősek, felnőttek és serdülők által is használható játszópark kialakítása, kiegészítve egy fedett, nyitott esőbeálló, játszóhely épülettel, akadálymentes használatra alkalmas tornaeszközökkel és játéklehetőségekkel is felszerelve, ○ patakparti sétakocogó pálya tornaeszközökkel, ○ <u>szolgáltatóház és parkolók létesítése</u>
Illés Akadémia	<ul style="list-style-type: none"> ○ öltöző bővítése, új kiszolgáló helyiségek építése ○ 3 új sportpálya létesítése (1 db műfüves, fedett lelátóval)
Kalandváros gyermekeknek (1-4 és 4-14 éves korosztály)	<p>Kalandváros bővítése</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ „Görzenál” tinédzsereknek ○ Játékok a senior korosztálynak (50+)
Csónakázó tónál horgászati, csónakázási, futó lehetőség	<ul style="list-style-type: none"> ○ Sétányon új burkolatfelület kialakítása ○ Újfajta vízi eszközök használata (pl. elektromos jet ski, kis vitorlás hajók, kajakkölcsönzés) ○ Szigeten pihenőpark és kisebb, alkalmi rendezvényhelyszín kialakítása ○ vízi látványelemek elhelyezése ○ új horgászállások létesítése az Árpád u. felől és a Kis-tón
Fedett Uszoda és Termálfürdő	<ul style="list-style-type: none"> ○ Felújított uszoda korszerűsítése, szaunavilág bővítése, wellness részlegek bővítése ○ a vízilabda utánpótlás részére új medence készülő öltözőkkel, lelátóval ○ konferencia központ és 100 szobás hotel építése

Szabadtéri műjégpálya – technológiai,- energetikai korszerűsítése valamint fogadóépület rekonstrukciója	<ul style="list-style-type: none"> o <i>a jégpálya lefedése, ezáltal a szezonális nyitvatartási időszak meghosszabbítása</i>
Falumúzeum működése	<ul style="list-style-type: none"> o <i>új fogadóépület építése</i> o <i>vasi skanzen faluközpontjának felépítése</i> o <i>művészeti alkotótelep létrehozása</i> o <i>interaktív kiállítóterek kialakítása</i>
Emlékmű környezetében való sportolás (szánkópálya)	<ul style="list-style-type: none"> o <i>Télen-nyáron használható snow-flex sípálya építése</i> o <i>Területrendezés, parkoló felújítása</i>
Oladi Kilátó	<ul style="list-style-type: none"> o <i>Oladi kilátó megújítása, használata és játszótér kialakítás a környezetében</i> o <i>A kilátó domb természeti környezetének rekonstrukciója</i>
Perint patak és környezete	<ul style="list-style-type: none"> o <i>új gyalogoshidak létesítése</i> o <i>a patak melletti játszótérek felújítása</i>
Szabadidőközpont területe	<ul style="list-style-type: none"> o <i>zöldpark kialakítása</i> o <i>kereskedelmi és szolgáltató létesítmények</i> o <i>lakás, bérlet funkció megjelenése</i> o <i>(lovas)rekreációs és turisztikai funkciók fejlesztése</i>

A terület vonzerejét a lakosság, illetve a turisták szempontjából tovább növelné, ha bővítenék a vendéglátóipari szolgáltatások, szálláshelyek körét. Ezen fejlesztések további bevételt, illetve foglalkoztatás eredményeznének az akcióterületen. Ezen cél részeként

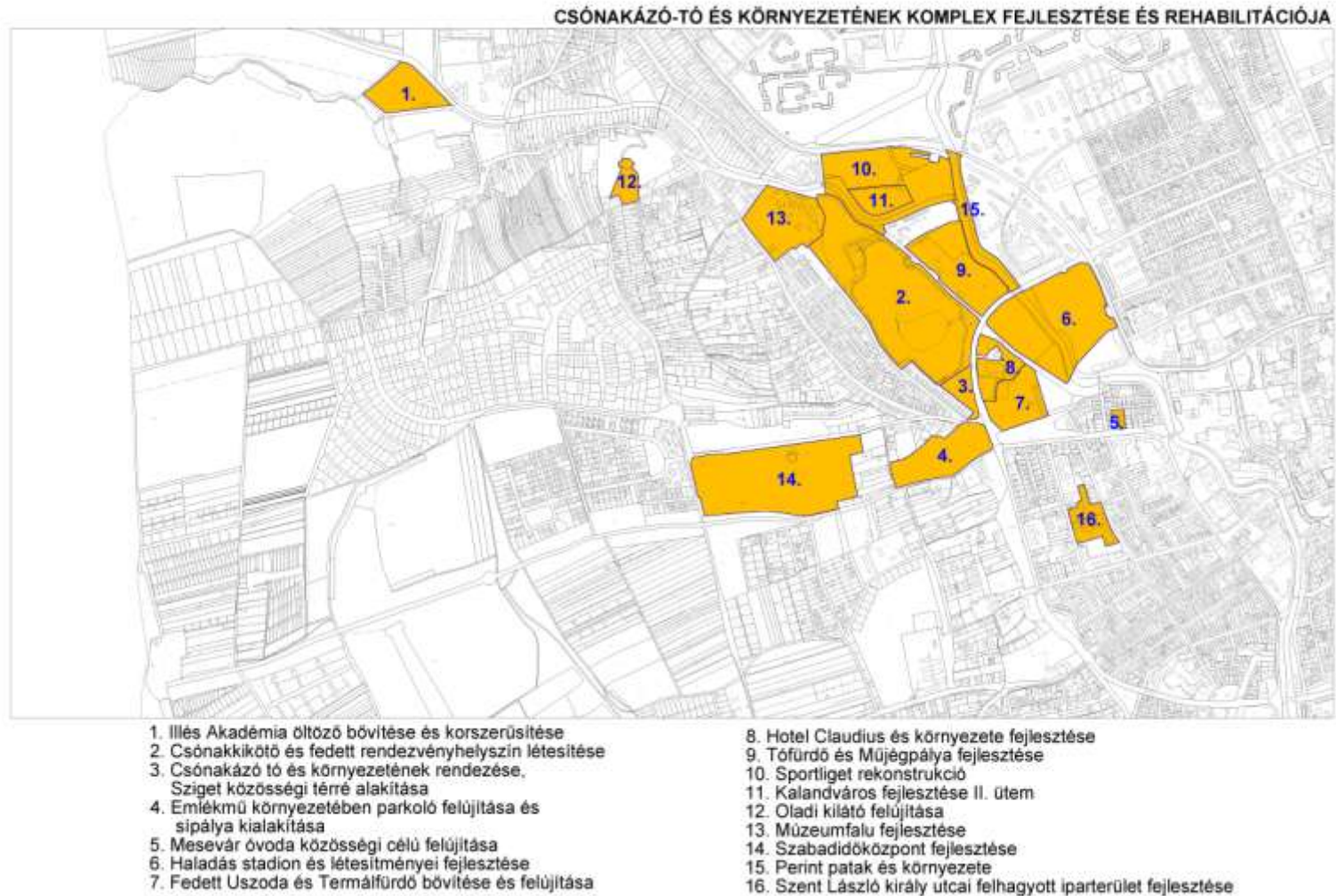
- o Vendéglátóegység, illetve szálláshely kialakítását a magánbefektető tervezi az új Sportcentrumhoz kapcsolódóan
- o Vendéglátóegység és a nyilvános illemhely üzemeltetésére van vállalkozói szándék a Csónakázó tó mellett

További szálláshely és vendéglátás célú fejlesztési lehetőség nyílhat a kemping területén, illetve Kenderesi utca és Perint patak közti, jelenleg sportterületen.

A fentiekben megfogalmazott szolgáltatás fejlesztések megvalósítása hatékony működtetése érdekében szükséges a terület infrastrukturális fejlesztése is. Az infrastrukturális fejlesztések célja, hogy megfelelő színvonalú parkolási körülményeket és kapacitást biztosítsanak az egyes szolgáltatások igénybe vevői számára, jellemzően a rekreációs zóna szélén (pl. Csónakázó tó Bartók B út felőli részén, Emlékmű mellett, Sportcentrumnál és a nagyobb rendezvények befogadására is alkalmas Tó vendéglőnél. Továbbá szükséges a Kenderesi úton a Csónakázó tó és a szabadtéri strand, valamint jégpálya, kemping közti útszakasz tehermentesítése, az átmenő forgalom csillapítása.

A területen továbbá szükséges a kerékpáros és gyalogos útvonalak kijelölése és esztétikus kitáblázása, valamint ehhez kapcsolódóan a Csónakázó-tón található Sziget megújítása.

Az akcióterület beavatkozásai

A) AZ ÚJ VÁROSLIGET ÉPÍTÉSÉNEK ELEMEI

A1) AZ ITP KERETÉBEN, A TOP-BÓL MEGVALÓSULÓ FEJLESZTÉSEK

A TOP-6.3.2-15-SH1 SZÁMÚ, „ZÖLD VÁROS KIALAKÍTÁSA” ELNEVEZÉSŰ FELHÍVÁSA ALAPJÁN MEGVALÓSÍTÁSRA JAVASOLT FEJLESZTÉS:

A SZOMBATHELYI SPORTLIGET FEJLESZTÉSE

A fejlesztések a Liget utca - Rohonci út - Perint patak - Arany patak - Kenderesi utca Campingig tartó szakasza által határolt területen kerülnek megvalósításra, helyszínüket a jelen fejezet vonatkozó tervlapjai ábrázolják.

A Sportliget fejlesztésének célterülete az ITS-ben kijelölt "Csónakázó-tó komplex fejlesztése és rehabilitációja" akcióterületen belül került meghatározásra.

A Sportliget jelenlegi állapotában az idők folyamán elavult, a szabadtéri sportlétesítmények modern, innovatív elvárásainak nem felel meg. Napjainkra a sporttalaj minősége leromlott, felülete hullámos, megsüllyedt. A pályák mellett rongálás biztos padok telepítése javasolt, valamint szükséges a területen a közvilágítás kiépítése.

A fejlesztési elképzelések között szerepel

- korszerűsített sportpályák (salakos kispályák, kosárpálya felújítása, világítás, műfüves átalakítás) kialakítása,
- multifunkciós műfüves sportpálya kialakítása,
- a meglévő aszfaltos kosárlabdapálya új burkolattal történő ellátása
- szabadtéri fitness pálya,
- akadálymentes gyalogos kapcsolat a Csónakázó-tó területével (gyalogos híd az Arany-patakon keresztül),
- a Kalandvárosban már jelen lévő játszóhely funkció bővítéseként egy idősek, felnőttek és serdülők által is használható játszópark kialakítása, kiegészítve egy fedett, nyitott esőbeálló, játszóhely épülettel, akadálymentes használatra alkalmas tornaeszközökkel és játéklehetőségekkel is felszerelve,
- patakparti sétakocogó pálya tornaeszközökkel,
- szolgálatóház és parkolók létesítése.

Fejlesztési lehetőségeket hordoz a viszonylag nagy területű sétányburkolat sportolásra való felhasználása is. A fejlesztés keretében lehetőség van kiváló görkorcsolyás, gördeszkás kerékpáros sportterületek kialakítására is.

TOP-6.3.2. ZÖLD VÁROS KIALAKÍTÁSA - SZOMBATHELYI SPORTLIGET FEJLESZTÉSE

2017. 03.01.

B) AZ ITP KERETÉBEN TOP-BÓL MEGVALÓSULÓ FEJLESZTÉSEK

A TOP-6.3.1.-15-SH1 SZÁMÚ, „ Barnamezős területek rehabilitációja " ELNEVEZÉSŰ FELHÍVÁSA ALAPJÁN MEGVALÓSÍTÁSRA JAVASOLT FEJLESZTÉS:

Szent László Király utcai felhagyott iparterület fejlesztése

A fejlesztés barna mezős beruházásként valósul meg.

A fejlesztések megvalósításának helyszíneit a jelen fejezet vonatkozó tervlapjai ábrázolják.

A barna mezős beruházás beavatkozási területe: A Szombathely, Szent László király utca 5487/28 hrsz.-ú, kivett ipartelep megnevezésű, 19.503 m² területű ingatlan az EPCOS Elektronikai Alkatrész Kft. kizárólagos tulajdonát képezte, melyet 43/2014. (II.27.) Kgy. sz. határozata alapján Szombathely MJV Önkormányzata megvásárolt. Az 5487/28 hrsz. belterület telekalakítás folytán megosztásra került, azonos tulajdonosi állással, egy 7864 m² nagyságú, 5487/30 hrsz.-ú, valamint egy 11639 m²-es, 5487/31 hrsz. ingatlan jött létre. A projekt akcióterületének új helyrajzi száma: 5487/30.

A fejlesztés helyszínén az ipari termelés 2015 áprilisában szűnt meg, jelenleg leromlott állapotú, használaton kívüli barnamezős terület. Az összközműves ingatlanon kilenc épületből és egy trafóházból áll, mintegy 14.500 m² beépített alapterülettel. A többször átépített, jóformán csak ipari használatra alkalmas régi üzemi épületek változatlan formában való hasznosítása nem lehetséges és nem is cél. A területet Szombathely MJV Önkormányzata egy többcélú – közösségi, sport és gazdasági – komplexum formájában kívánja hasznosítani. A fejlesztési elképzelésekkel összhangban a projekt megvalósítása érdekében a 5487/28 hrsz.-ú terület megosztásra kerül az alábbi helyszínrajz alapján. A létrejövő két ingatlan közül az északi terület lesz a projekt akcióterülete, amely az előzetes tervek szerint társasházzá alakul. Az akcióterület magában foglalja a telken belüli közforgalomnak megnyitott magánutat is (korábbi Cserkész utca).

A beavatkozás célja a jelenlegi barnamezős terület rehabilitációja a terület funkcióváltó megújítása. Új, zöldterületi-rekreációs, közösségi és kulturális, sport funkciókkal gazdagodó, fenntartható városi terület létrehozása. A lakosság, vállalkozások számára vonzó, ugyanakkor környezetileg fenntartható városi környezet, települési arculat kialakítása. Olyan nagy múltú sportegyesületek, mint a Szombathelyi Asztaliteniszkör vagy a Szombathelyi Vívóakadémia Sportegyesület a projekt eredményeként méltó elhelyezést nyerhetnek. A tervezett fejlesztés összhangban van Szombathely MJV ITS-ben megfogalmazott céljaival, mely szerint a barna mezős, szlömösödő, illetve alulhasznosított területek rehabilitációját elő kell segíteni.

A fejlesztés I. ütemeként SZMJV Közgyűlése az alábbi funkciók elhelyezése mellett döntött:

18-as jelű épület földszintjén kereskedelmi funkciók kialakítása,
 18-as jelű épület emeletén Vívó Akadémia elhelyezése,
 19-es jelű épület régi Cserkészház felújítása és funkciójának visszaállítása,
 20-as jelű épület Szombathely Asztalitenisz Kör elhelyezése.

C) AZ ITP KERETÉBEN TOP-BÓL MEGVALÓSULÓ FEJLESZTÉSEK

A TOP 6.1.4 SZÁMÚ, „TÁRSADALMI ÉS KÖRNYEZETI SZEMPONTBÓL FENNTARTHATÓ TURIZMUSFEJLESZTÉS” ELNEVEZÉSŰ FELHÍVÁSA ALAPJÁN MEGVALÓSÍTÁSRA JAVASOLT FEJLESZTÉS:

A FALUMÚZEUM MEGÚJÍTÁSA

A fejlesztések megvalósításának helyszíneit a jelen fejezet vonatkozó tervlapjai ábrázolják.

A múzeumfalu fejlesztésénél megfogalmazódott egy új bejárat épület, vagy egy nagyon modern alkotóműhely, kutató, feldolgozó helyiségekkel vendégszobákkal való kialakítása. Fontos lenne a koncepcióba illesztett faluközpont felépítése az elképzelések szerint (fogadó, bolt, stb.) Kialakulhat egy élő porta, bioház, mely bemutatná a gazdálkodással kapcsolatos termékeket. Felépülnének a szőlőhegy befejezésével a borospincék (benne falusi gyorsbűfé, borkóstoló). Kívánatos még a malomépület felújítása, a bejárat átalakítása felújítása, valamint az aszfaltos út javítása is. Kialakításra kerülne a skanzen területén egy alkotótelep, falusi játszótér, műtárgyraktár, múzeumbolt, egy szín, és a megkezdett de még nem befejezett korábbi fejlesztések pénzhiány miatt félbemaradt befejezése is szükséges.

Megfelelő korű vendéglátó és szálláshely egységek fejlesztése révén a Falumúzeum kiváló helyszínévé válhatna tavasztól ősziig terjedő időszakban falusi jellegű „parasztlakodalmaknak (Még pontosításra kerül a projektfejlesztésnek megfelelő tartalommal)

TOP-6.1.4. TÁRSADALMI ÉS KÖRNYEZETI SZEMPONTBÓL FENNTARTHATÓ TURIZMUSFEJLESZTÉS - FALUMÚZEUM MEGÚJÍTÁSA

2017. 01. 31.

A2) AZ ÚJ VÁROSLIGET ÉPÍTÉSÉNEK TOVÁBBI FEJLESZTÉSEI

Illés Akadémia bővítése

Az Illés Labdarúgó Akadémia sportcélú ingatlanján jelenleg épített öltözőépület és konténeröltözők, valamint konténer irodák találhatók. Az Illés Akadémián folyó szakmai munka minőségéhez jelenleg méltatlan az épület állapota és a konténer erdő. A meglévő épület beruházója egy olyan fogadóépületet kíván építeni, ami méltó a szakmai munkához, valamint az emeleten nagyterem és iroda épületrész is épülhet. A konténeröltözők helyett 6 öltöző épülne csapatoknak, egy öltöző az edzőknek, valamint egy mosó és szertár rész is készülne. Az új beruházással megnövelhetik a fiatalok regenerációjára és rehabilitációjára használt rekreációs teret, gyógytornaszobát is.

Meglévő épület felújítása szükségessé vált.

Külső járulékos beruházás: parkoló építés 10 db. Terveik között szerepel még 3 db füves és 1 db műfüves pálya építését, az Akadémiához vezető út aszfaltozását és a labdarúgók részére szálláshely kialakítását.

Csónakkikötő és rendezvényhelyszín létesítése

A csónakkölcsonzó állomás jelenleg a Szigeten működik, amit egy lépcsővel elérhető hídon keresztül lehet megközelíteni. A lépcső sokakat távol tart a Szigetre való bemenettől. Ezért javasolt a csónakkölcsonzó áthelyezése a tó szélére.

Az új kölcsonzó megfelelő helye a kemping bejáratával szemben adódik, hiszen itt a parkolási lehetőség biztosított, a terepadottságok a partvonal kiszélesedése miatt megfelelőnek tűnnek. Javasolt egy olyan csónakkölcsonzó épület építése, mely belesimul a partfalba. A kölcsonzóhoz kapcsolódik egy mintegy 100 nm alapterületű móló, ami a vízi eszközök kikötésére szolgál.

A kölcsonzó mellett az épületben kialakításra kerül egy mintegy 60 fő befogadására képes rendezvényterem, amely ki tudja szolgálni a Csónakázó-tó környékére szervezett és tervezett számos sport és kulturális eseményt.

Csónakázó-tó és környezetének rendezése, vízi látványosságok kialakítása

A Csónakázó-tó körüli sétaút felújítása képezi a tó körüli átalakítás alapját. Ehhez kapcsolódik a közvilágítás, ivókút kiépítése, a régi lejáratok felújítása, újak kiépítése, akadálymentesítést szolgáló rámpa kialakítása, és utcabútorok elhelyezése. Megfelelő helyeken horgász és napozó stégek kerülnek elhelyezésre.

A fejlesztés elemei:

- A Csónakázó tó körül a sétaút felújítása.
- Lehetőség szerint vandálbiztos közvilágítás kiépítése, új kandeláberek kihelyezése
- Utcabútorok felújítása, illetve cseréje, szükség esetén újak kihelyezése
- Javasolt a horgászhelyek koncentrációja tó mentén, ami kapcsán új stégek (kb 25-30db 3*3m) is kialakításra kerülnek a Csónakázó-tó Árpád utca felőli oldalán. A stégeket napozásra is lehet majd használni. Mivel horgászhelyek szűnnek meg a nagy tó mentén, ezért a kapcsolódó Kis-tó mentén további horgászállások létesítése szükséges.
- A két tó közti átereszt átépítése is szükséges, ami a két tó közti intenzívebb vízcserét biztosítja, illetve jobb működtetés mellett esztétikusabb megjelenést is biztosít.
- Vízi látványelemek, mint új attrakció létrehozása a vízfelületen.

A Csónakázó-tó mellett a kialakítandó csónakkikötőhöz kapcsolódóan nyilvános mellékhelyiség kialakítása.

Sziget közösségi térré alakítása

A sziget közepén kialakításra kerül egy rendezvénytér, amely különböző kulturális, művészeti esemény színhelye lehet a megszépült, egyedi környezetben.

Emlékmű környezetében parkoló felújítása

A Csónakázó-tóhoz közeli emlékmű alsó részén parkoló felújítása:

A parkolóhelyeket térítésmentesen használják a jövőben is az idelátogatók.

Mesevár Óvoda közösségi célú felújítása

Az óvoda épület külső felújítása, valamint annak közvetlen környezetében élő lakosság számára történő új közösségi funkciók kialakításához kapcsolódóan belső átalakítások elvégzése:

- egyes funkciók áthelyezése a földszintről a kialakítandó tetőtérbe (szülői mellékhelyiség kialakítása földszinten, így a dolgozói öltöző áthelyezése a tetőtérben)
- alapvető működéshez szükséges helyiségek kialakítása (konyha átalakítása az ANTSZ feltételeinek való megfelelés érdekében, gyerekeknek 1 csoport részére vizesblokk kialakítása)
- hiányzó közösségi funkciók kialakítása a tetőtérben, illetve helyiség kialakítása az adminisztratív funkciók ellátására, valamint a dolgozói öltöző biztosítása érdekében
- hiányzó funkciók elhelyezése a földszinten felszabaduló helyiségekben

Kiemelt fejlesztési projektek

Új Haladás Stadion és létesítményei

A terület részei: A Haladás Stadion és Létesítményei közvetlen szomszédságában található a Tófürdő, Claudius Szálló, Szombathelyi Uszoda, Csónakázó Tó, Derkovits lakótelep, és egy középiskola. A létesítményt a Kenderesi utca Bartók Béla körút, Rohonci út határolja, és a Perint patak szeli ketté.

A Haladás Létesítmények három külön helyrajzi számú területen találhatók. A Perint pataktól nyugatra felnőtt és utánpótlás csapatok edzési lehetőségét biztosító füves pályák, valamint dobópálya található. A Perint pataktól keletre található létesítményekben megtaláljuk Vas megye legnagyobb befogadóképességű sportpályáját valamint Tenispályák, Kézilabda munkacsarnok, Torna szakosztály számára alkalmas terem, Súlyemelő terem, Ökölvívó terem, Birkózó terem, Öltözők, irodák, raktárak, szertárak, kisegítő létesítmények, parkolók, futó folyosó.

A területen a versenysportolási – labdarúgás, kézilabda, birkózás, súlyemelés, ökölvívás, sakk, tenisz - lehetőségek mellett a szabadidősport, szabadidő eltöltésének lehetősége, kulturális és szórakozási lehetőségekre van lehetőség az ide látogatóknak, illetve az itt élőknek.

A Kenderesi utca felől, a Perint patak, nyugati oldalán a labdarúgó és az utánpótlás csapat edzőpályái és egy dobópálya található.

Rendezési tervi fő előírások: Minimális telekméret 3000m² (valóság cca 56000 m²) minimális zöldfelület 40%, beépítési arány 40%, építménymagasság: 12 m, különleges parkoló előírás nincs.

Fejlesztési elképzelések: A Rohonci úti Stadiont 1923-ban adták át, majd több átalakításon fejlesztésen ment keresztül majd 1970-1980-as években nyerte el építészeti formáját. Az azóta eltelt 30-40 évben építészeti, energetikailag nem változott. Célunk egy a következő 30-40 évre meghatározó Sport és Rekreációs létesítmény felépítése, amelyben a versenysport mellett a szabadidő és a gyereksport is megfelelő helyet kap. A meglévő funkciókat olyan módon szükséges átgondolni a fejlesztési koncepcióba behelyezni, hogy azok hosszútávon tudjanak megfelelő szinten működni. Cél az, hogy rentábilisan működjön a létesítmény. A 2020-tól érvényes előírásoknak megfelelően szükséges kialakítani az épületeket, hogy az energiaversenyben 2020 után se legyen lemaradásunk. A létesítmény jelenlegi zárt tér jellegét egy városi térré szükséges kialakítani.

Labdarúgó stadionra vonatkozó fejlesztési elképzelések

Az Európai Labdarúgó Szövetség (UEFA) infrastruktúra szabályai szerint a labdarúgó-stadionokat négy kategóriába sorolják. A legfelső, négyes kategóriájú stadionok a legmagasabb szintű és legjobb stadionnak számítanak, minden fontos biztonsági és kényelmi szempontnak megfelelnek.

Célunk egy 10.000 férőhelyes, teljesen fedett, UEFA 4. besorolású footballstadion megépítése.

A sportkomplexumra vonatkozó fejlesztési igények

A Haladás pályán található épületek nem alkalmasak arra, hogy a fejlődő szakosztályok alapterületi helyigényét megoldják. A területen működő munkacsarnok mérete, kialakítása, energetikája alkalmatlan a fejlődő szakosztályok igényeinek kielégítésére.

A labdarúgó stadionhoz szervesen kapcsolódó multifunkciós sportkomplexumnak elsősorban a HVSE, a Sportiskola, a szabadidősport és a diáksport igényeit kell kiszolgálnia, de lehetőséget kell teremtenie arra is, hogy a későbbiekben a megváltozott igényeknek megfelelően más sportágak is helyet kapjanak a létesítményben.

A mindennapos testnevelés bevezetésével felmerülő helyhiány enyhítésében a sportlétesítmény óriási segítséget jelenthet. A vonzáskörzetben 7-8- iskola tud élni ezzel a lehetőséggel a délelőtti tanítási időben, így egy nagy „városi tornaterem” szerepét is be tudná tölteni a jövőben.

Szombathely és ezen belül a Haladás Sportegyesület az elmúlt száz évben a magyar sportélet meghatározó településévé, egyesületévé vált. Az olimpiákon, világ –és Európa bajnokságokon számos érmet szerzett sportolónk mind hozzájárultak Magyarország dicsőséges sportmúltjához és jelenéhez. Az elmúlt száz év sporttörténelmének modern eszközökkel történő bemutatása nem csak turisztikai és ez által gazdaság-fejlesztési vonzerővel bírhat, hanem fontos szerepet tölthet be a mindennapi oktató-nevelő munkában is. A fejlesztés elengedhetetlen elemének tartjuk egy Szombathelyi Sport Emlékterem kialakítását, amelyben a legmodernebb informatikai eszközök és a sportolóktól rendelkezésre bocsájtott tárgyak segítségével kerül bemutatásra az elmúlt 100 év szombathelyi sporttörténelme. Az emléktérmet a gazdaságos működtetés elérése érdekében vendéglátó egységgel összekötve, ajándék bolttal kiegészítve tervezzük megvalósítani.

A HVSE legnagyobb szakosztálya, az utánpótlás labdarúgás szakosztály javaslata, hogy a létesítményhez tartozó Kenderesi utcában lévő labdarúgó edzőpályák közül az egyik szabvány méretű füves, míg a másik szabvány méretű műfüves pályaként funkcionáljon. A szakosztály javasolja a műfüves pálya befedését is. A javaslat vizsgálat alatt van, elfogadása további egyeztetést igényel.

A HVSE tenisz szakosztálya javasolja a létesítményhez tartozó tenispályák és teniszház felújítását.

A Magyar Asztalitenisz Szövetség (MOATSZ) támogató levelet küldött annak érdekében, hogy a Szombathelyen már 20 éve-a Szombathelyi Asztalitenisz Kör (SZAK)- a Nyugat- Dunántúl bázisaként működő asztalitenisz sport is helyet kaphasson az új Haladás sportkomplexumban. Levelükben kifejezték azon szándékukat, hogy a stratégiailag fontos bázisaikat a jövőben anyagilag is kiemelten kívánják támogatni.

A Szombathelyi Vívóakadémia levélben jelezte, hogy amennyiben mód van rá és a fejlesztés révén a sportszarnokban kialakításra kerülhet egy megfelelő vívóterem, akkor szeretnének „átköltözni” az új létesítménybe. Az egyesület jelenleg Szombathely városban az egyetlen vívósport utánpótlás nevelő bázis.

A területen a már régóta meglévő és az új igényeknek is megfelelő épületek kialakítása csak új létesítményben oldható meg színvonalasan. Megoldandó az épületek korszerű energetikai kialakítása, minimális energiaszükségletű épületté. Ehhez tartozóan fontos a parkolás megoldása a kor igényeinek megfelelően.

Célszerű lenne a Szombathelyi Dobóatléták gyakorlásának központosítása, ezáltal lehetővé válik egy a Csónakázó-tóhoz közel lévő területen, a Csónakázó-tó és a Haladás létesítmények parkolási problémáinak megoldása.

A labdarúgó utánpótlás vezetője által megfogalmazott cél az, hogy egy műfüves fedett pálya fejlesztése valósuljon meg a területen. Célszerű lenne egy új közvetlenebb gyalogos hid építése a Stadion és a gyakorlópályák között.

Perint patak és környezete fejlesztése

A Perintparti sétány a Perint patak folyását követve kanyarog a lakótelep szigorúan szerkesztett épületeinek szövege előtt. A lakótelepi épületek előtt és között kis kiteresedések alakultak ki, melyekben

jelenleg is több játszótér is található. Az épületek előtt kiskertek telepítésével, tudatosan tervezett növényzeti rendszerrel, padokkal, a vízzel való kapcsolat megteremtésével a sétány életre kelhet, megfelelő színteret biztosíthat a fiatalságnak a szabadidő biztonságos környezetben való eltöltésére, az idősebb generációnak pedig a kertészkedés, illetve romantikus séták alkalmával történő kikapcsolódására. Kisebb gyalogos hidak, stégek, megépítésével a Perint part összeköttetést nyerne a Tófürdő területével, valamint a Kalandváros II. ütemének területével is.

Szabadidő központ területe

A Szabadidő központ jelenleg a legjellemzőbben elszlömösödött terület ebben a városrészben. Régebben szabadidősportokra, szabadtéri mozi funkcióra is használták. A területen lévő épület elhagyott, szerkezetileg még áll, de a külső belső felületei már bontásra, felújításra szorulnak. A terület hasznosítása, funkcióba vonása a területi egység komfortfokozatát nagymértékben növelné.

Felmerült egy olyan lovas-központ kialakításának az igénye, amelynek középpontjában a városhoz kötődő lovas élet fejlesztése áll. A terület alkalmas arra, hogy egy komplex funkció-együttes létrehozásán keresztül a város választ adjon a lovagláshoz kapcsolódó, - dinamikusan növekvő – szükségletekre. A kialakításra kerülő funkciók alkalmasak arra, hogy azok kapcsán hátrányos helyzetű emberek segítése, munkahely-teremtése is megtörténhessen. A funkciók jelentős része már városi szinten is fenntarthatóan működtethető, viszont néhány esetben a központ ennél jóval nagyobb vonzáskörzet számára nyújthatná a szolgáltatásait.

A terület keleti végében lehetőség nyílik társasházi övezet kialakítására, mely akár a bérlakás program keretein belül is megvalósulhat. A középső területen vendéglátóipari, kereskedelmi, ill. szolgáltatásokat nyújtó, akár sportolási lehetőségeket biztosító vállalkozások részére nyújthat lehetőséget. A nyugati felső területen pihenőpark kialakítására nyílik lehetőség, mely a megvalósult lakópark területén lakók igényeit illetve a Csónakázó-tó- Parkerdő útvonalon futó kerékpározó sportolók igényei is képes lenne kielégíteni. A futók részére pihenési, lépcsőzési, lazítási lehetőségeket hordoz. Természetesen kertépítészeti igényességű megfogalmazása szükséges.

Kalandváros II. ütem

A fejlesztés alapját a Kalandváros első ütemének kialakítása, a 2001-es beépítési terv képezi, mely alapján:

- elkészült a Kalandváros mintegy 12.500 m²-es területen,
- kialakításra kerültek a terület ellátását szolgáló alapközművek,
- megépült az északi parkoló-zóna első része, melyben az ekkor megépített funkció számára parkolók kerültek kialakításra.

A Kalandváros nem várt nagyságrendű sikere teremtette meg az igényt a folytatásra.

A fejlesztés feladata, hogy megfogalmazza, hogyan lehet a Kalandváros jelenlegi egyedülálló szerepét megerősítő egyéb funkciók elhelyezésével a területen:

- A Kalandváros bővítéseként kb 6.500 m²-es területen egy felnőttek, és serdülők számára játszótér,
- önálló -extrém- görkorcsolya-gördeszka pályát, versenyzésre alkalmas körpályával,
- senior tornapályát, szabadtéri tornateremként,
- valamint a hozzájuk tartozó kiszolgáló létesítményeket

Alapvető feladat, hogy a terület a parkosított, zöldterületi jellegét megőrizze, úgy, hogy továbbra is a Csónakázó tó környékének északi kapujaként tudjon tovább működni, közlekedési rendszerében déli oldalán kialakított gyalogos hidakkal kapcsolódva hozzá.

Oladi kilátó

Az Oladi kilátó a Városliget fölött emelkedik, ahonnan csodás kilátás nyílik Szombathelyre és környékére. A kilátó jelenleg leromlott állapotban van, felújításra szorul. Ugyanakkor a kilátó környékén

nincs különösebb attrakciós elem, ami még plusz vonzerőt jelentene a városlakóknak, sportolni vágyóknak, vagy kirándulóknak.

Javasolható a Csónakázó tóhoz kapcsolódó futó- nordic walking útvonalak kiterjesztése, az ide vezető gyalogos út felújítása (rododendron ösvény). Fontos feladat a kilátó körül olyan park létrehozása, mely állomása tud lenni mind a sport útvonalaknak, mind természetjáró programoknak. Ehhez kapcsolódóan javasoljuk esőbeálló, ivókút, tűzrakó hely, ennek megfelelő utcabútorok, és közvilágítás kiépítését.

A projekt keretében cél a kilátó felújítása, különös tekintettel a homlokzat felújítására.

A projekt keretében megvalósul a közvetlen környezetének rendbetétele, kertészeti felújítása, a fák kertészeti értékelése után - a kilátást biztosítandó - vizuális nyílások kialakítása a növényzet visszavágásával, ritkításával. A terület rehabilitálása közben szükséges a Kilátó u és a kilátó – Kárpáti K. u. közötti gyalog út megújítása, kertészeti rendezése. Így kisebb tanösvény alakítható ki, pl. a környék őshonos növényeit bemutatva, utalva egyfajta Arborétumi kínálatra.

A kilátó látogatásnak vonzerejét lehetne azzal is növelni, hogy különböző látványelemeket lehet elhelyezni a kilátóban. Pl. kronoszkóp, ami megmutathatná Szombathely egykori méreteit, illetve a korabeli (római, középkori) időkből emlékeinkben megmaradt és elképzelt épületeit.

A meglévő épület szerkezeti rendszere miatt felújításra, megerősítésre szorul. Az épület megerősítés egy toronyépület új megfogalmazása lehet. Ezzel egyidejűleg az épület magasítása is megoldható. A Kilátó a modern kori Olad városrész emblematikus jelképévé válhat.

Emlékmű- sípálya kialakítása

Szombathelyen az emlékmű alatti területen az önkormányzat az elmúlt években lehetőséget teremtett a téli hónapokban a szánkózásra. Amennyiben tartósan fagyponthoz közel van a hőmérséklet, akkor a hóágyúk biztosítják a szánkózáshoz szükséges havat. Ezen időszakban sokan, különösen gyermekek, családok keresik fel a kialakított "szánkódombot" egy kis kikapcsolódásra. A szánkódomb funkciója mellé illeszkedne a tervezett műanyag borítású sípálya, mely egy kis felvonóval üzemelve télen-nyáron fogadná a síelni vágyókat. A terep adottságai egy kis lejtésű fokként tanulógyakorló pálya kialakítását teszi lehetővé, ami egész évben szolgálná a síelni tanulókat. A pálya különösen a gyermekek sportolását ösztönözné. A domb sportcélú kialakításának a közepén helyezkedne el a sífelvonó k-n-y-i irányba, a villanyoszlopok és a fák között kissé elbújtatva, minél inkább beilleszkedve a tájba. A tolókaros sífelvonót a terepviszonyokhoz és a sétatutakhoz illeszkedve kis dombok választják el északi irányban a sípályától, míg déli irányba a szánkópályától és a tanuló pályától.

A terület világítással rendelkezik, így téli időszakban nemcsak nappal, hanem az esti órákban is lehet síelni, szánkózni. Hó hiány esetén hideg időben a havast a már meglévő és működő hóágyú biztosítja majd. A sípálya működtetése a tervek szerint legfeljebb önköltséges lehet, ezzel is minél több embert ösztönözve a sí tanulásra, sportolásra.

Uszoda fejlesztése

A szombathelyi Uszoda fejlesztésének célja, hogy alkalmas legyen egy későbbi „Vízilabda Akadémia” fogadására.

Jelenleg az uszoda 1 db 50m-es sportmedencével rendelkezik. Edzés és versenyzés szempontjából szükség lenne, több korcsoport kiszolgálását is biztosító többlet medencére, illetve a sportmérkőzések lebonyolításánál legalább két különálló öltözőre. Ezzel a plusz öltözővel a sportolók és az uszoda látogatók különválasztása is megoldódna.

Az új medence részére lelátó is készülne, ami kisebb mérkőzések megtekintését is biztosítaná.

A meglévő medence vízmélysége nem felel meg a nemzetközi szabványoknak, így annak oldalfalának megemlése szükséges.

A hajdanán magas színvonalú, elismert létesítmény azonban ma már jelentősen elhasználódott. A város vezetése csak akkor számolhat a város és vonzáskörzetének az intézmény funkciójából adódó rekreációs, sportcélú, egészségügyi preventív jellegű használatával ha sürgősen megvalósulnak a korszerűsítések, energia és üzemeltetési költségeket csökkentő beruházások.

Az uszoda területén szálloda kialakításával párhuzamosan a meglévő irodaház is átalakításra és felújításra kerülne. A termálfürdőhöz kapcsolódóan egy „**Konferencia központ és 100 szobás HOTEL**” is megvalósulna. A telekingatlan a Kenderesi útról új, közvetlen lecsatlakozással megközelíthető. A szálloda és a „főút” között parkolókat lehet kialakítani mind a szálloda mind a konferencia központ vendégei részére. A szálloda vendégei használhatják a fürdő parkját és medencékkel együtt. A vendéglátó rész kiszolgálja a szálloda és a fürdő vendégeit is.

Már meglévő építészeti elképzelés biztosítja egy független konferencia lebonyolítását úgy, hogy a rendezvény a szállóvendégeket nem zavarja.

Tófürdő, műjégpálya

A műjégpálya és a hozzá tartozó öltözők a mai kor igényeinek megfelelően felújításra szorulnak. A Tófürdő és a műjégpálya üzemeltetésével a probléma: túlzottan időjárásfüggő idényjellegű a használhatóságuk. A meglévő jégpálya technológia korszerűsítése szerepel a jövőbeni tervek között az öltözőépület és fogadó épület megújításával együtt. Az öltözőépület energetikai célú felújítása elkerülhetetlen. A homlokzati és tető hőszigeteléssel valamint a nyílászárók cseréjével elérhető egy olyan hőveszteség / alapterület amely már megújuló energiával működtethető.

Sport és Rekreációs terület gyalogos, kerékpáros közlekedést összefogó terei:

Szombathely Város Zöld Szíve jelenleg több, a gépjárműves forgalom által elválasztott területre osztható. A különválasztott terek a gyalogosok, sétálók sportolók számára tagolt több külön létesített teret jelentenek, így a Zöld Szív különválasztott egységekből áll. A Rekreációs terület gyalogos használatának teljessége érdekében a különvált tereket összekötni szükséges. A terület egyik legfontosabb problémája a parkoló hiány, amelynek megoldására a Haladás létesítményekben keletkező új parkolót, valamint a dobópálya területére parkolót szükséges tervezni. A parkolók összekötése a Csónakázó-tóval a Bartók Béla körúton a gyalogos járda és a híd szélesítését igényelné, a Kenderesi út déli részén a gépkocsi forgalom miatt az autót út szélesítése mellett egy zöld passzázs alakulhat ki. A Kenderesi út déli részén az Uszoda területének bekötésével válhat teljessé a Csónakázó-tó déli „Sétálóutcája”.

A Csónakázó-tó környezetében építészeti körében régóta téma a Tófürdő és a Csónakázó-tó kapcsolata, valamint a Tófürdő melletti út gyalogos forgalmú úttá alakítása. A Csónakázó-tó északi sétáló utcája itt alakulhat ki. A Kemping és Étterem megközelítése célzott jelleggel az Oladi lakótelep felől továbbra is megmarad. Az Oladi lakótelep irányából a Csónakázó-tó gyalogos megközelítése illetve annak szélessége nem megfelelő, a gyalogjárdát szélesíteni kell, illetve a jelenlegi fa – acél híd felé vezető utat egy esztétikus vegyes közlekedésű úttá lehetne tenni. A vegyes közlekedésben a gépjárművek csak az ott lévő intézményeket közelíthetik meg. (tenispályák, bowlingterem stb.) A Kalandváros II. ütem kialakításával egyidejűleg a területet gyalogos közlekedésben csatlakoztatni szükséges a Csónakázó-tó sétáló utcájához. A gépjárművek ilyen mértékű kiszorítása a Csónakázó-tó környékéről szükségessé teszi a Kárpáti Kelemen u. és Dolgozók u. közötti gépjárműves közlekedés megoldását, valamint egy új gépjármű közlekedésre alkalmas híd létrehozását az Aranypatakon. A Csónakázó – tó északi és déli „Sétáló utcája” egy széles, lassan mélyülő és emelkedő világos, gyalogos aluljáróval összeköthető úgy, hogy a Kenderesi u. lévő parkoló a Bartók B. útról nyíljon. A sétáló utcán utcabútorok, rendezvényter és pavilonok, nagyobb rendezvények esetén kitelepülő kereskedelmi és vendéglátó egységek számára adhat helyet. A kialakuló esztétikus modern „Sétáló utca” méltó összekötő központja lehet Szombathely Zöld Szívének.

A gyalogos közlekedés mellett fontos a teljes – Parkerdő, Csónakázó-tó, Illés Akadémia- kerékpárral történő bejárhatóságának biztosítása, összekötése. A kerékpárút mellett a Csónakázó-tó melletti szabadidősportozóhoz tartozó futó-atléтика útvonal is kialakítható lehet a kerékpárút mellett. A területek összekötésével Szombathely Zöld szíve Sportosan Doboghat.

A Parkerdő környezetében a futó út mellett helyet kell biztosítani a lovaglók igényeinek, akik az erdőt használják szabadidejük eltöltésére.

Összefoglaló:

A fejlesztések feladata lehet egyes konkrét irányok és beavatkozási területek kijelölésén túl bizonyos követendő értékek és alapelvek rögzítését is lehetővé teszi, amelyek különböző ágazatokban és területeken egyaránt szem előtt tartandók. Szombathely Megyei Jogú Város fejlesztéseiben érvényre kívánja juttatni azokat a közös alapelveket, úgymint a fenntartható fejlődés, esélyegyenlőség, információs társadalom. A fenntartható fejlődés három dimenzió, a társadalom, a gazdaság, és a környezet harmonikus kezelését jelenti. A Sport és Rekreációs területen a Gazdaság a Társadalom és a Környezet harmóniája megvalósulhat. A területen lévő létesítmények, Múzeumfalva, Kalandváros, Tófürdő, Csónakázó tó, Uszoda, Haladás létesítményei fenntartási költségei Szombathely Megyei Jogú várost illetve cégeit terhelik. Fenntartásuk jelenleg kb. 300-350 millió HUF összegbe kerül. A tervezett fejlesztésekkel ez az összeg 150-200 millió HUF-ra csökkenthető. A létesítmények a Szombathelyi és környezetében élők sportolását, rekreációját szolgálják. A terület fejlesztésével kereskedelmi létesítmények vendéglátó egységek, rendezvényterek alakulnak ki. A rendezvények során megnövekedett látogató létszám inspirálhat szállodafejlesztést, kempingfejlesztést, a magángazdaság növekedését, a foglalkoztatás növekedését és különböző közvetett fejlesztéseket is generál. A fejlesztések gazdasági hatása mellett a rendezvényeknek társadalom összetartó ereje is növekszik. Az emberek nagyobb számban látogatják a Sport és Rekreációs zónát, annak létesítményeit. (Koncertek, vásárok, színházi előadások, fesztiválok). A környezettel harmóniában a szórakozás élvezetesebb, a vízpart, a zöld ellátó közelsége a szórakozást elősegíti.

Az esélyegyenlőség megteremtésére a hátrányos helyzetűeknek megfelelő belépési konstrukciót, lehetőséget kell biztosítani arra, hogy élvezzék a Szombathelyi Sport és Rekreációs területet. A tervezett létesítmények mind a társadalmi, gazdasági és egészségi szolidaritás nevében kell, hogy készüljenek. A fejlesztések során törekedni kell a fejlett infokommunikációs technológiákhoz való hozzáféréshez, illetve ebben rejlő lehetőségek kiaknázására. (pl. Haladás Létesítmények gyengeáramú rendszerei)

A tervezett fejlesztésekkel a megvalósuló Szombathelyi „ZÖLD SZÍV” Magyarország Társadalmi, Gazdasági és Környezeti életében egy harmonikus, egyedülálló mintaprojekt.

Pénzügyi koncepció

Előzetes és indikatív jelleggel az ITS az alábbi becsült költségeket irányozza elő, amelyek a projektfejlesztés során kerülnek pontosításra

A Haladás Stadion és a Sportkomplexumfejlesztéseinek becsült költsége: 9.600 millió Ft

Sportliget kialakítása és Kalandváros II. ütem megvalósítása: 1.350 millió Ft

Fejlesztési projektelemek:

- Pályafelújítás és fejlesztés
- Labdafogó hálók építése, új padok, villanyvilágítás rekonstrukció, növényzet rendezése, ivóutak létesítése
- Multifunkciós műfüves sportpálya kialakítása
- Meglévő aszfaltos kosárpálya új burkolattal való ellátása
- EU-szabványos játszótér létesítése
- Szabadtéri fitnesspálya létesítése
- Óriás sakk felállítása
- Öltözőház létesítése

- Parkoló kiépítése
- Parkoló kialakítása
- Meglévő szennyvízátemelő körüli terület kialakítása
- Gyülekezőtér kialakítása
- Fogadótér kialakítása
- Akadálymentes gyalogos kapcsolat a Csónakázó-tó területével (gyalogos híd az Arany-patakon keresztül),
- A Kalandvárosban már jelen lévő játszóhely funkció bővítéseként egy idősek, felnőttek és serdülők által is használható játszópark kialakítása, kiegészítve egy fedett, nyitott esőbeálló, játszóhely épülettel, akadálymentes használatra alkalmas tornaeszközökkel és játéklehetőségekkel is felszerelve,
- Patakparti területek rendezése, patakparti sétakocogó pálya kialakítása szabadtéri tornateremmel tornaeszközökkel,
- Kamasz- és felnőtt játszótér kialakítása
- Görpályák kialakítása

Fedett uszoda, Vízilabda Akadémia - felújítás:	1.367 millió Ft
Fedett uszoda, Vízilabda Akadémia - bővítés:	1.298 millió Ft

Kulturális turizmus és az építészeti örökség integrált védelme fejlesztése, Múzeumfalva fejlesztése	1.106 millió Ft
--	------------------------

Szabadidő központ kialakítása:	1.400 millió Ft
---------------------------------------	------------------------

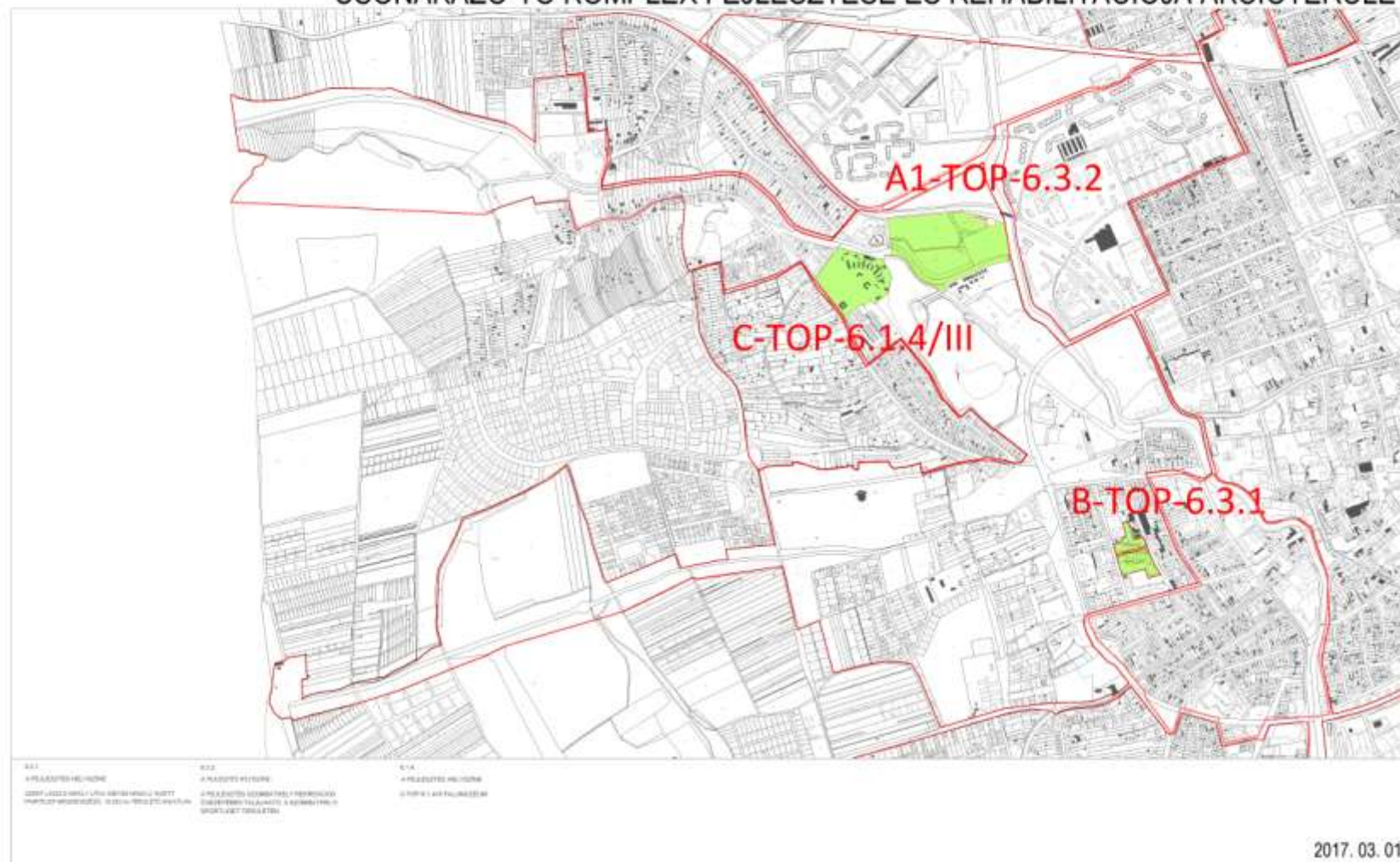
Fejlesztési projektelemek:

- Park, zöldfelület kialakítása
- Közművesítés, utak kialakítása
- Kereskedelmi, szolgáltató funkciók fejlesztése (Bevásárló udvar)
- Lakóterület fejlesztés
- (Lovas)rekreációs és turisztikai funkciók fejlesztése

Sportturisztikai attrakció és szállás férőhelyek valamint a stadion környezetének fejlesztése, környezet rendezés	5.000 millió Ft
--	------------------------

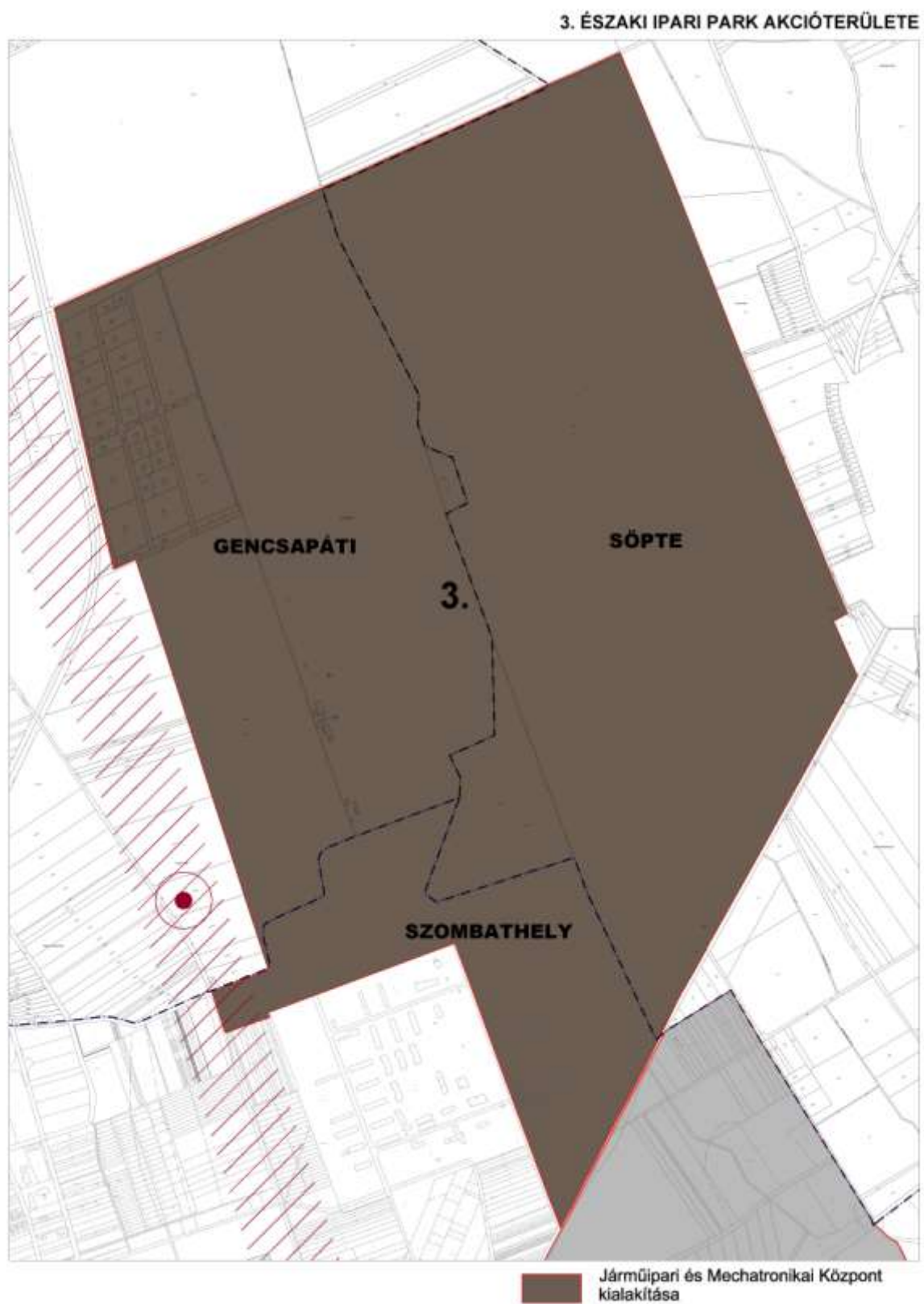

CSÓNAKÁZÓ-TÓ KOMPLEX FEJLESZTÉSE ÉS REHABILITÁCIÓJA AKCIÓTERÜLET

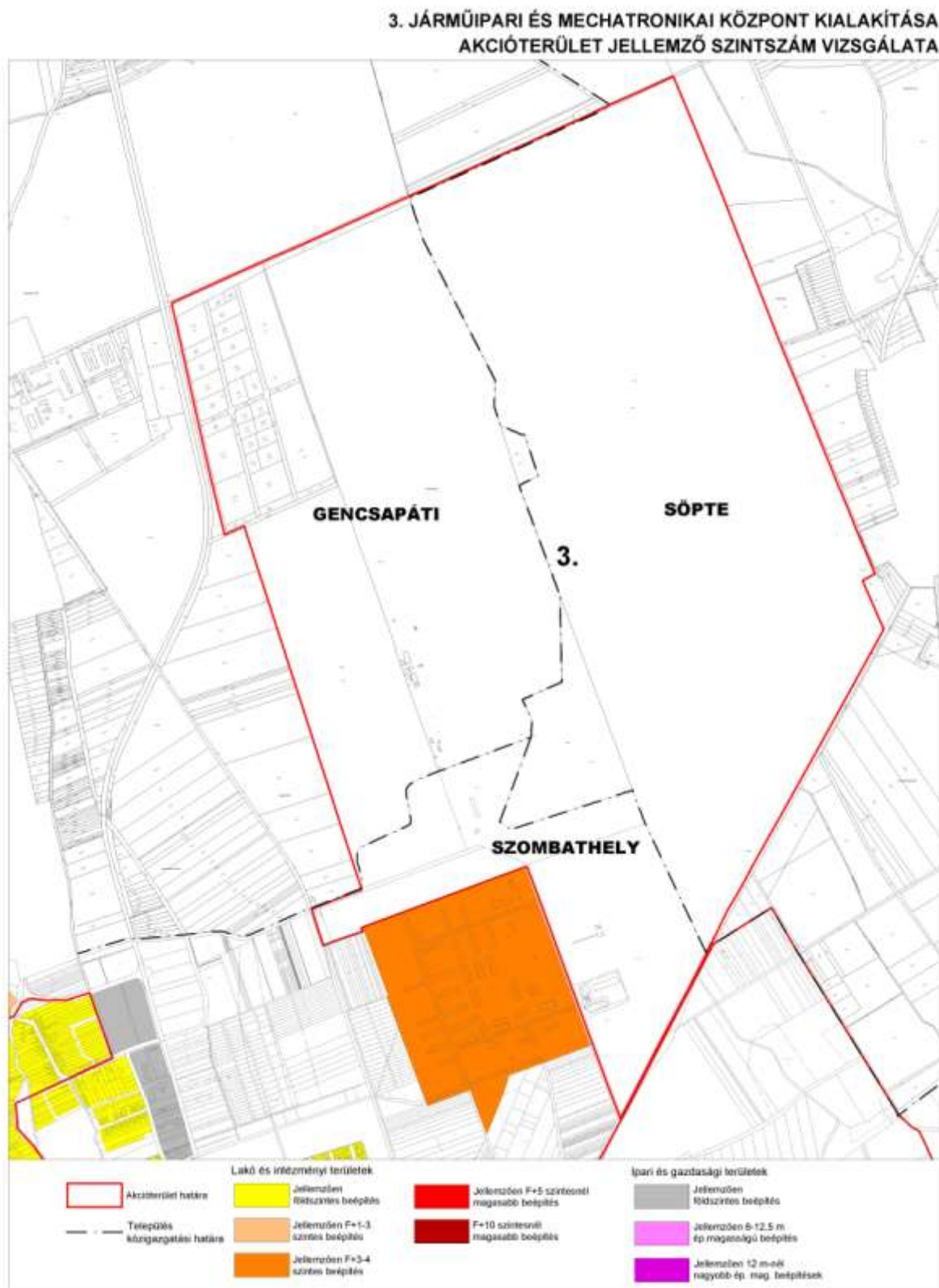

2.2.3. Északi ipari terület akcióterülete

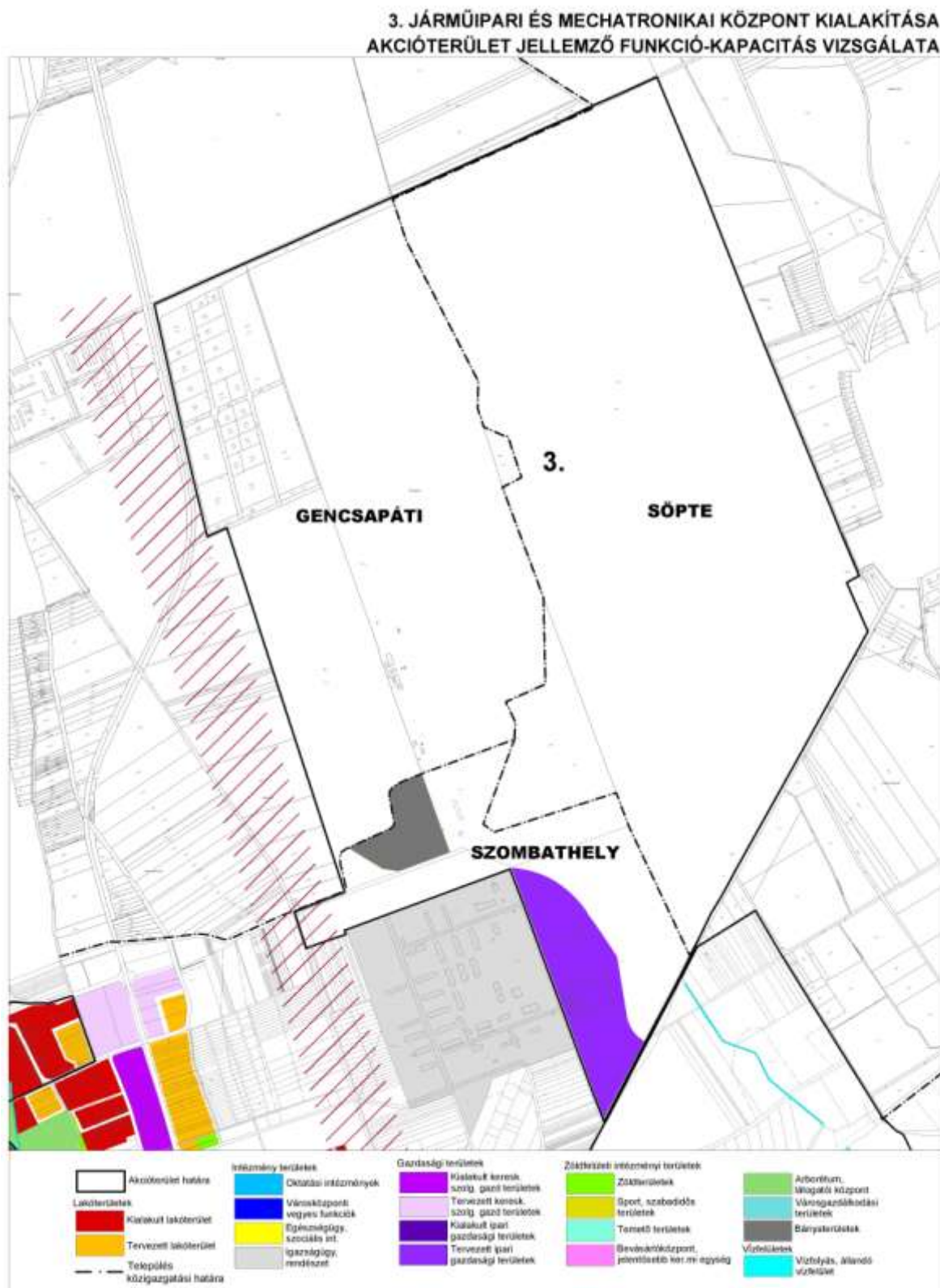

2.2.3.1. Északi ipari terület akcióterülete jellemző szintszám vizsgálata

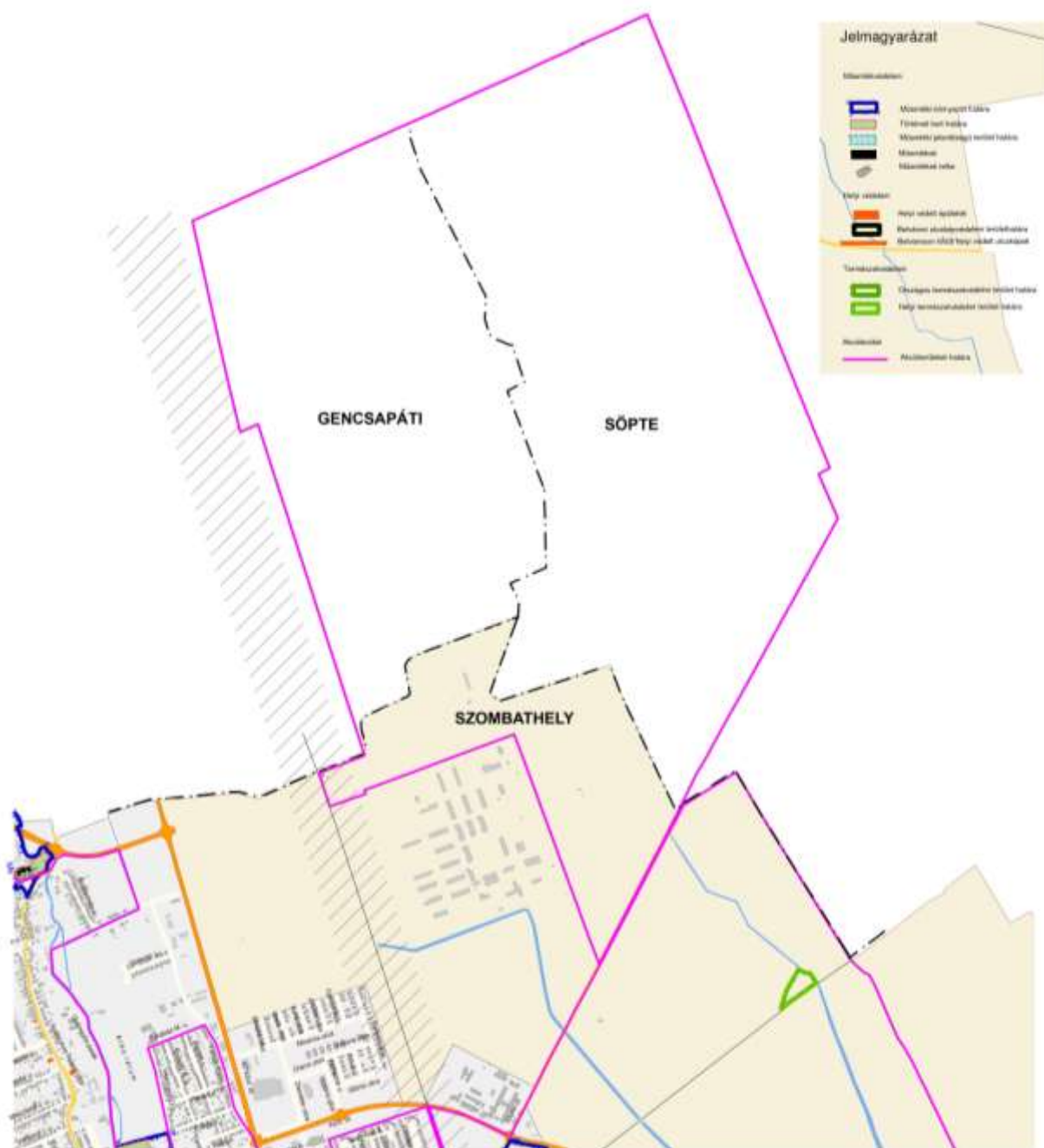

2.2.3.2. Északi ipari terület akcióterülete jellemző funkció-kapacitás vizsgálata

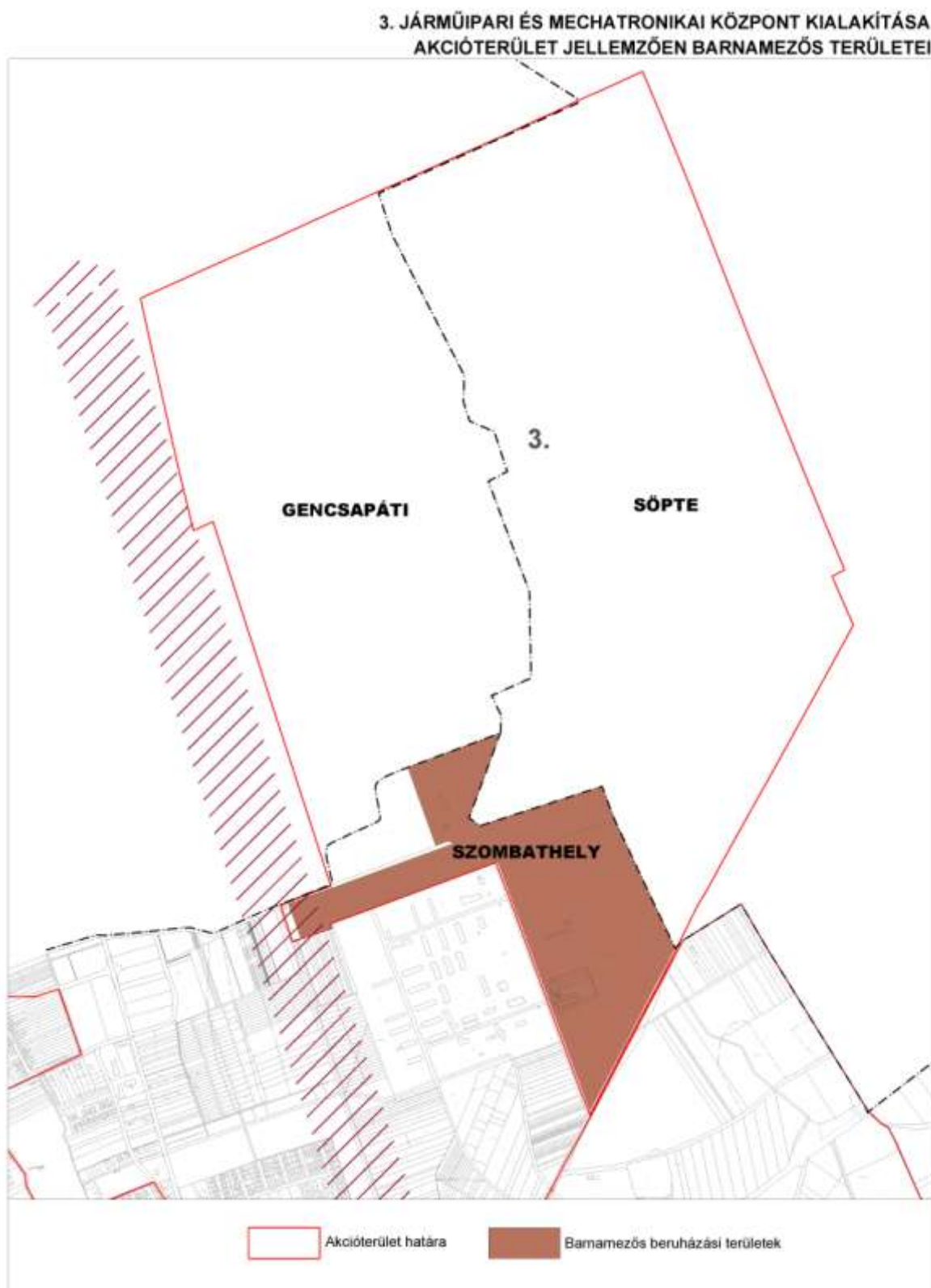
2.2.3.3. Északi ipari terület akcióterülete építészeti értékvédelem

2.2.3.4. Északi ipari terület akcióterülete zöldfelületi rendszer

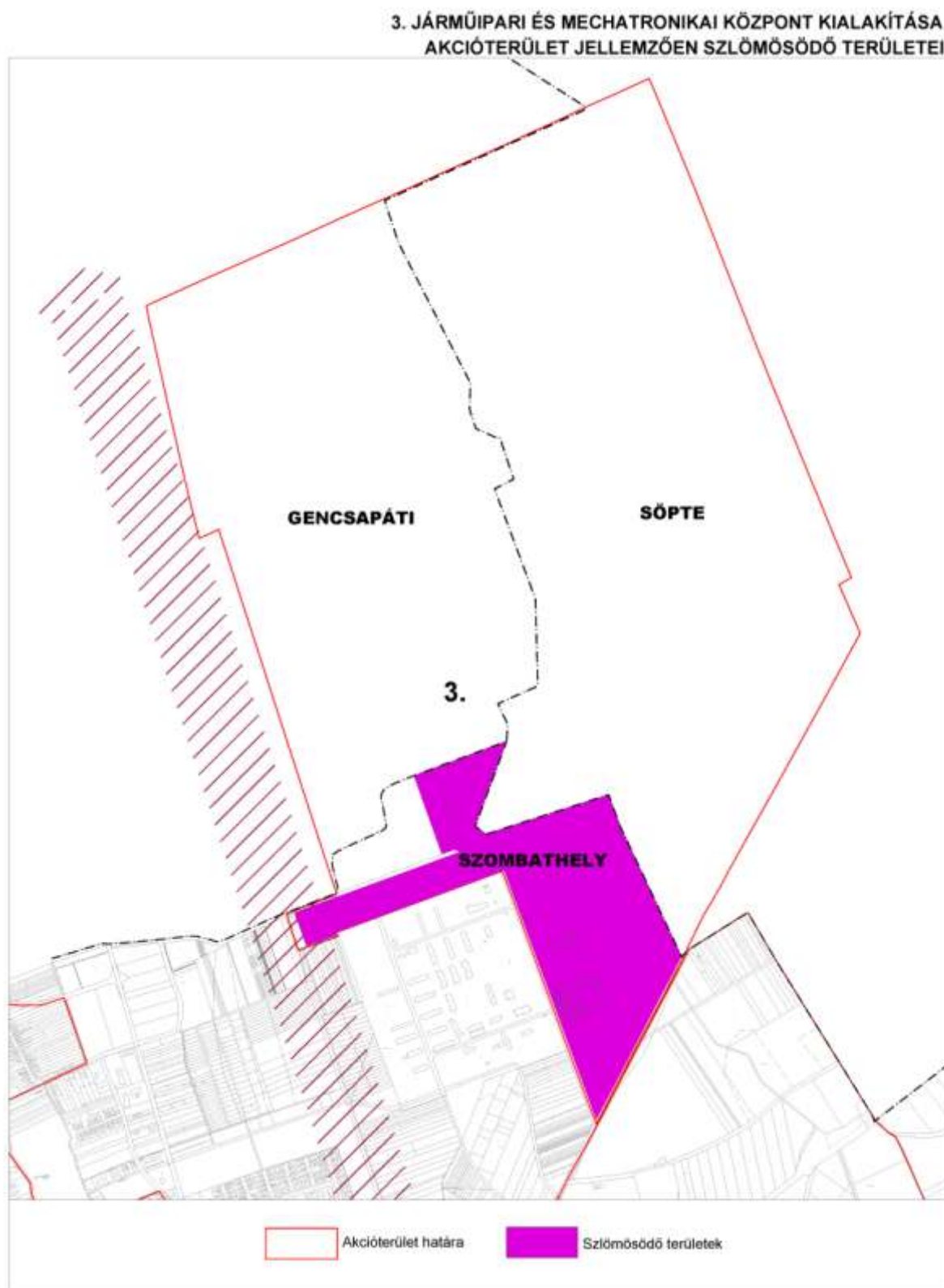

2.2.3.5. Északi ipari terület akcióterülete jellemzően barnamezős területei

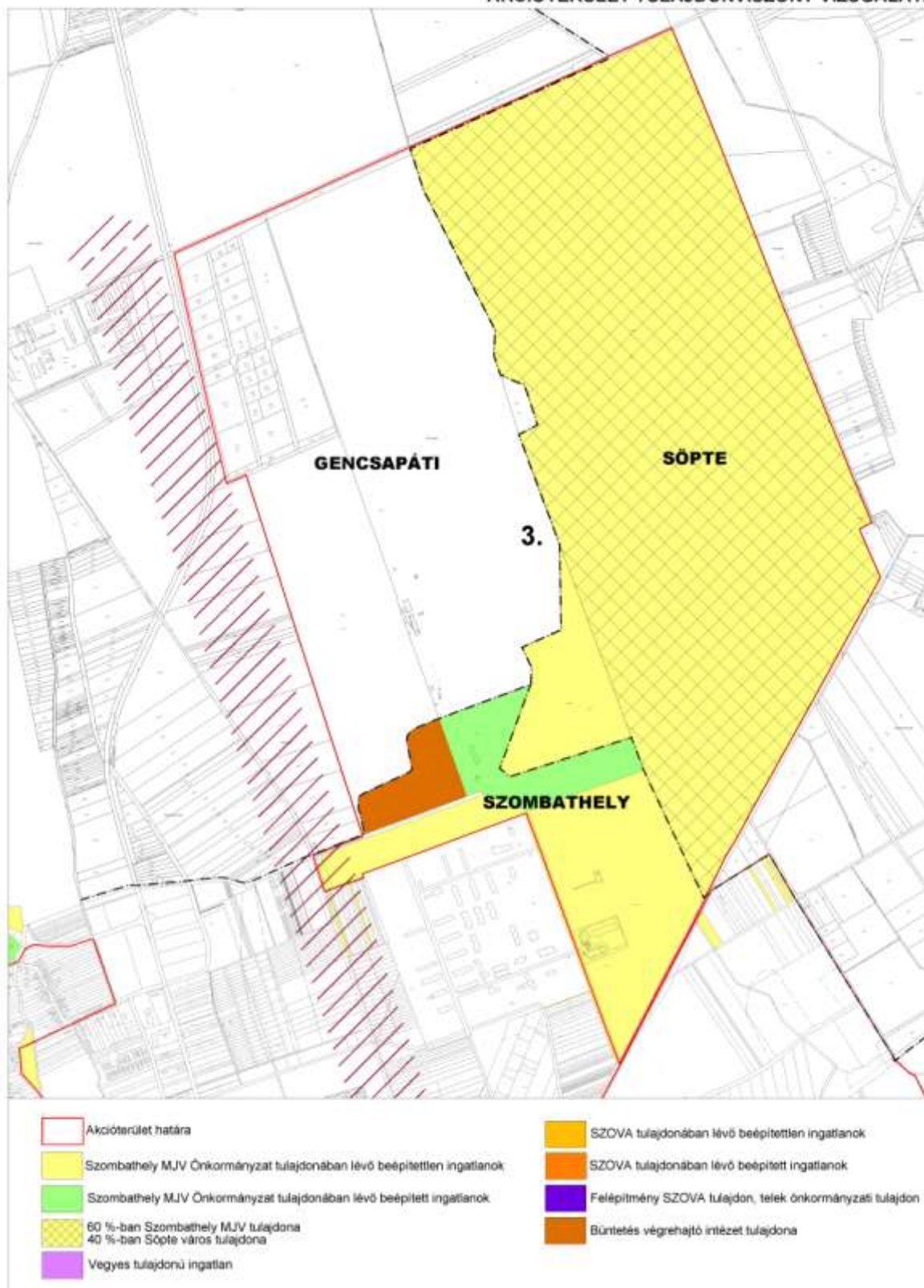
2.2.3.6. Északi ipari terület akcióterülete jellemzően szlömösödő területei

2.2.3.7. Északi ipari terület akcióterülete tulajdonviszony vizsgálat

3. JÁRMŰIPARI ÉS MECHATRONIKAI KÖZPONT KIALAKÍTÁSA AKCIÓTERÜLET TULAJDONVISZONY VIZSGÁLATA

2.2.3.8. A településhatárokon átnyúló akcióterület megoszlása a szomszédos települések között

Szombathely MJV

Szombathely igazgatási területéhez a 019/1; 019/4; 019/5; 019/7 és 019/8 hrsz-ú ingatlanok tartoznak. A jelenlegi területfelhasználások és övezeti előírások változtatásra és egységesítésre szorulnak annak érdekében, hogy az ipari terület célú használatot lehetővé tegyék.

A szerkezeti tervben egyharmad arányban ipari, egyharmad arányban különleges, míg egyharmad arányban, korlátozott mezőgazdasági területet találunk. A cél egységes ipari terület kijelölése mindhárom helyrajzi számú ingatlanon. Ez meghatározza az egész ipari terület közlekedési célú feltárását és megközelítését.

A készítendő szerkezeti tervben ki kell jelölni a meglévő 87-es főút-M86 autópályá közötti új főútvonal nyomvonalát és csomópontjait.

A szerkezeti tervben ipari területként kell a 019/1; 019/4; 019/7; 019/8 hrsz-ú ingatlanokat besorolni és biztosítani kell a közműellátás által igényelt területeket, elosztókat. A szerkezeti terv és helyi építési szabályzat a repülőtér területét vegye figyelembe, mint egyben az ipari területet, a sport, szabadidős célt együttesen szolgáló, burkolt kifutópályára tervezett építményt. A helyi építési szabályzat és annak melléklete a szabályozási terv tartalmazza az építési övezeti előírásokat, a terület belső kiszolgáló úthálózatának, infrastrukturális rendszereinek igényei szerinti előírásokat, elemeket.

Gencsapáti község

Gencsapáti község rendezési tervei a 87. sz. főút keleti oldalán új egyéb ipari gazdasági területet jelöltek a 0100/1 és 0100/3 hrsz-ú ingatlanokon, azaz a volt honvédségi területeken. A 0100/4 és 0100/5 hrsz-ú ingatlanok – azaz a Szombathelyi repülőtér kifutópályája – a község rendezési terveiben a különleges repülőtér besorolásúak. Ábrázolásra kerültek a repülőtérhez tartozó repülési síkokat is. Gencsapáti község rendezési terve tartalmazza a 87-es főút korrekcióját és az északi elkerülő szakaszának helybiztosítását. Ez utóbbi a végleges nyomvonal kijelölést követően pontosításra szorulhat az OTfT 2013-as decemberi módosításával.

A szerkezeti terv kiegészítésre az ipari területek kijelölése kapcsán nem szorul. A helyi építési szabályzat és szabályozási tervben célszerű az új főúti kapcsolatot (87-M86) Szombathellyel egységesen kijelölni, összehangolni és levédeni.

Söpte község

A község rendezési terve mezőgazdasági területként jelöli a Söpte 0104/1; 0104/2 hrsz -ú ingatlant. A terület 348 hektáros ingatlant Szombathely és Söpte önkormányzat birtokolja.

A jelenlegi településrendezési eszközöket módosítani kell. A településfejlesztési koncepciót, a szerkezeti tervet és a helyi építési szabályzatot úgy kell kiegészíteni, hogy abban a 0104/1 és 0104/2 hrsz-ú ingatlan, mint ipari terület szerepeljen.

A söptei rendezési terve módosítása háromféle módon történhet:

- 1./ Söpte Község Önkormányzata módosítja a 0104/1 és 0104/2 hrsz-ú ingatlanokra a hatályos rendezési tervét, lehetővé téve a beépítés megvalósítását, az infrastruktúra hálózat kiépítését
- 2./ Szombathely és Söpte önkormányzata közösen, egyszerre dolgoztatja ki rendezési terveit, egyszerre történik az egyeztetése, azonban külön-külön fogadják el azt (több település közös rendezési terve).

A városfejlesztési akció megvalósításának gazdasági jelentősége

Szombathely MJV fenntartható fejlődésének biztosítása érdekében, a Nyugat-Pannon Járműipari és Mechatronikai Központ megvalósításának keretében további, jelentős számú ipari munkahelyet teremtő új ipari üzem létesítésére van szükség, újabb munkahelyteremtő ipari befektetések megvalósítása révén. A Nyugat-Pannon Járműipari és Mechatronikai Központban megcélzott új munkahelyek Szombathelyre eső részének nagyságrendje, valamint a város fenntartható gazdasági fejlődéséhez szükséges újabb működő tőkebefektetések szükségessége egyaránt azt indokolja, hogy jelentős nagyságú új ipari terület kerüljön kialakításra ipari üzemek építésére és működtetésére műszaki-fizikai és építési-jogi szempontból alkalmas, az ipari létesítmények felépítését lehetővé tevő építési telkekkel. A korszerű globális, versenyképes iparágakban az elmúlt évtizedekben kialakult gyakorlat és technológiai körülmények azt vetítik előre, hogy az említett mértékű ipari fejlesztéshez több 100 hektáros területre van szükség Szombathelyen is, ez pedig csak itt áll gazdaságos fejlesztést lehetővé tévő módon az önkormányzat rendelkezésére.

2.2.3.9. Operatív városfejlesztési koncepció a városfejlesztési akció megvalósításának I. ütemére

Közszféra fejlesztései

Az ipari területen kívüli infrastrukturális fejlesztések az ipari terület feltárása és közműellátása biztosítása érdekében:

- észak-keleti elkerülő út megépítése csomópontokkal.

A terület feltárásának kiépítése a söptei útról:

- söptei út felújítása csomópontokkal
- csapadékvíz elvezetés
- kőszegi út csomópont kialakítása
- a terület külső vízellátásának biztosítása
- a területről történő szennyvízelvezetés biztosítása
- a terület elektromos energia ellátásának biztosítása
- a terület gázellátásának biztosítása
- a terület információs és telekommunikációs közműellátása.

Az ipari területen belüli közterület rendezés és infrastruktúraépítés:

- a területen belül környezeti kárelhárítás a korábbi katonai gyakorlótéri funkcióból, valamint a 2. világháborúból megmaradt lőszermaradványoktól, robbanószerkezetektől történő mentesítéssel
- a területen belül a közterületek, utak és az építési telkeket ellátó közművek hálózatának kiépítése, az építési telkek kialakítása.

Magánszféra fejlesztései

- az önkormányzattól megvásárolt, ipari létesítmények megépítésére alkalmas építési telkeken ipari üzemek megvalósítása működő tőkebefektetéssel
- az önkormányzati fejlesztés eredményeként kialakított, közművekkel ellátott, utakkal közvetlenül megközelíthető, az ipari üzemeket működtető befektetők igényeinek megfelelő építési telkek kialakítása.

2.2.3.10. Pénzügyi koncepció a városfejlesztési akció megvalósításának I. ütemére

Közfelfelfer fejlesztései

Az ipari területen kívüli infrastrukturális fejlesztések az ipari terület feltárása és közműellátása biztosítása érdekében:

- észak-keleti elkerülő út megépítése csomópontokkal²: 6000 millió Ft

A terület feltárásának kiépítése a söptei útról:

- söptei út felújítása csomópontokkal: 200 millió Ft
- csapadékvíz elvezetés: 60 millió Ft
- köszegi út csomópont kialakítása: 100 millió Ft
- a terület külső vízellátásának biztosítása: 120 millió Ft
- a területről történő szennyvízelvezetés biztosítása: 40 millió Ft
- a terület elektromos energia ellátásának biztosítása: 440 millió Ft
- a terület gázellátásának biztosítása: 60 millió Ft
- a terület információs és telekommunikációs közműellátása: 100 millió Ft

A terület feltárásának kiépítése a söptei útról összesen: 1120 millió Ft

Tervezési és komplex menedzsment költség összesen: 90 millió Ft

Tartalék keret: 120 millió Ft

A terület feltárásának kiépítése a söptei útról összesen: 1330 millió Ft

Az ipari területen belüli közterület rendezés és infrastruktúra építés 100 hektár terület rendezésével:

- a területen belül környezeti kárelhárítás a korábbi katonai gyakorlótéri funkcióból, valamint a 2. világháborúból megmaradt lőszermaradványoktól, robbanószerkezetektől történő mentesítéssel: 250 millió Ft
- a területen belül a közterületek, utak és az építési telkeket ellátó közművek hálózatának kiépítése, az építési telkek kialakítása: 2900 millió Ft

A területen belüli mentesítési és infrastruktúraépítési és telekalakítási munkák összesen: 3150 millió Ft

Tervezési és komplex menedzsment költség összesen: 260 millió Ft

Területen kívüli és belüli infrastruktúraépítés összesen: 10480 millió Ft

Tartalék keret: 260 millió Ft

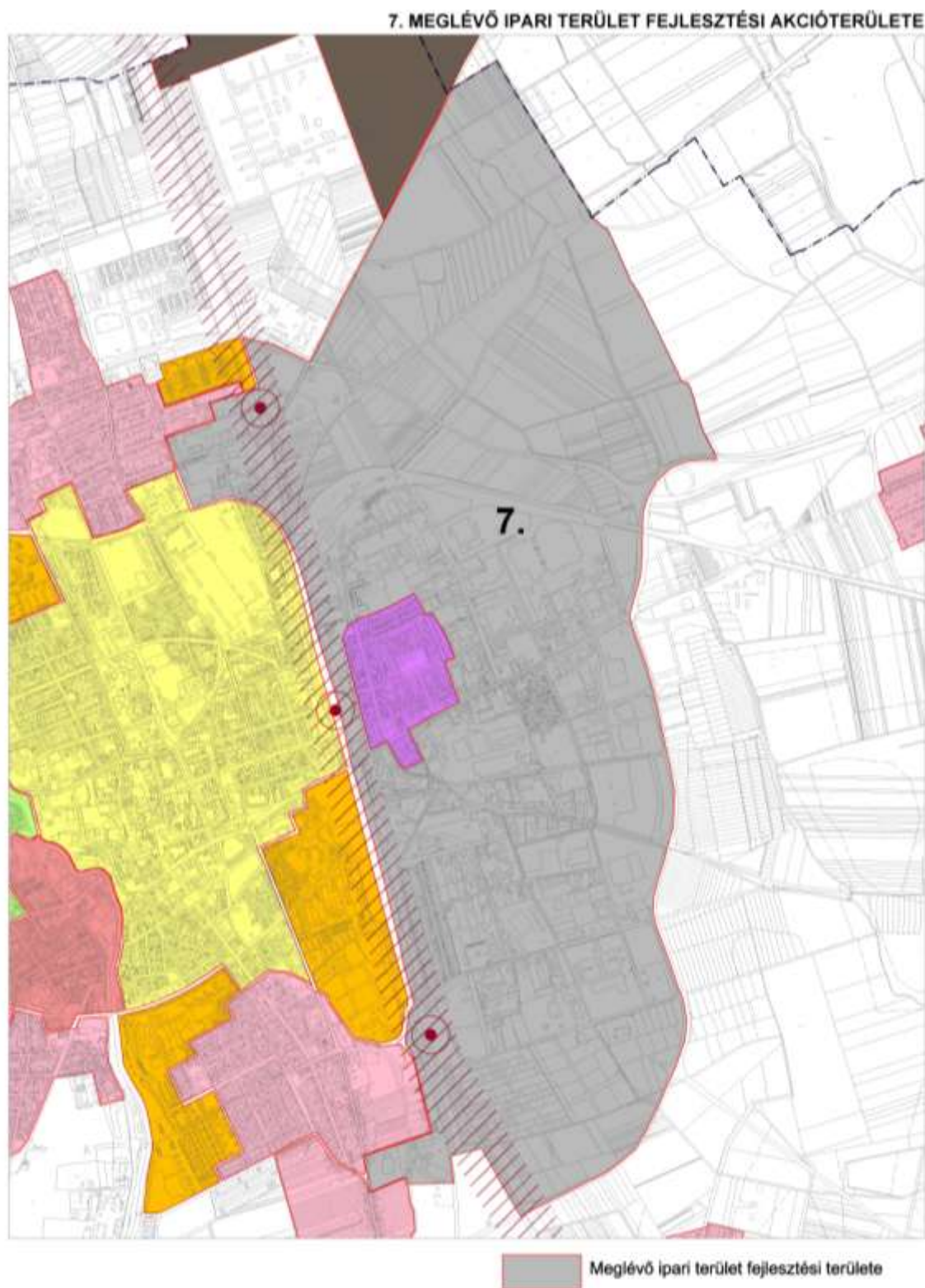
Városfejlesztési kiadások összesen: 11000 millió Ft

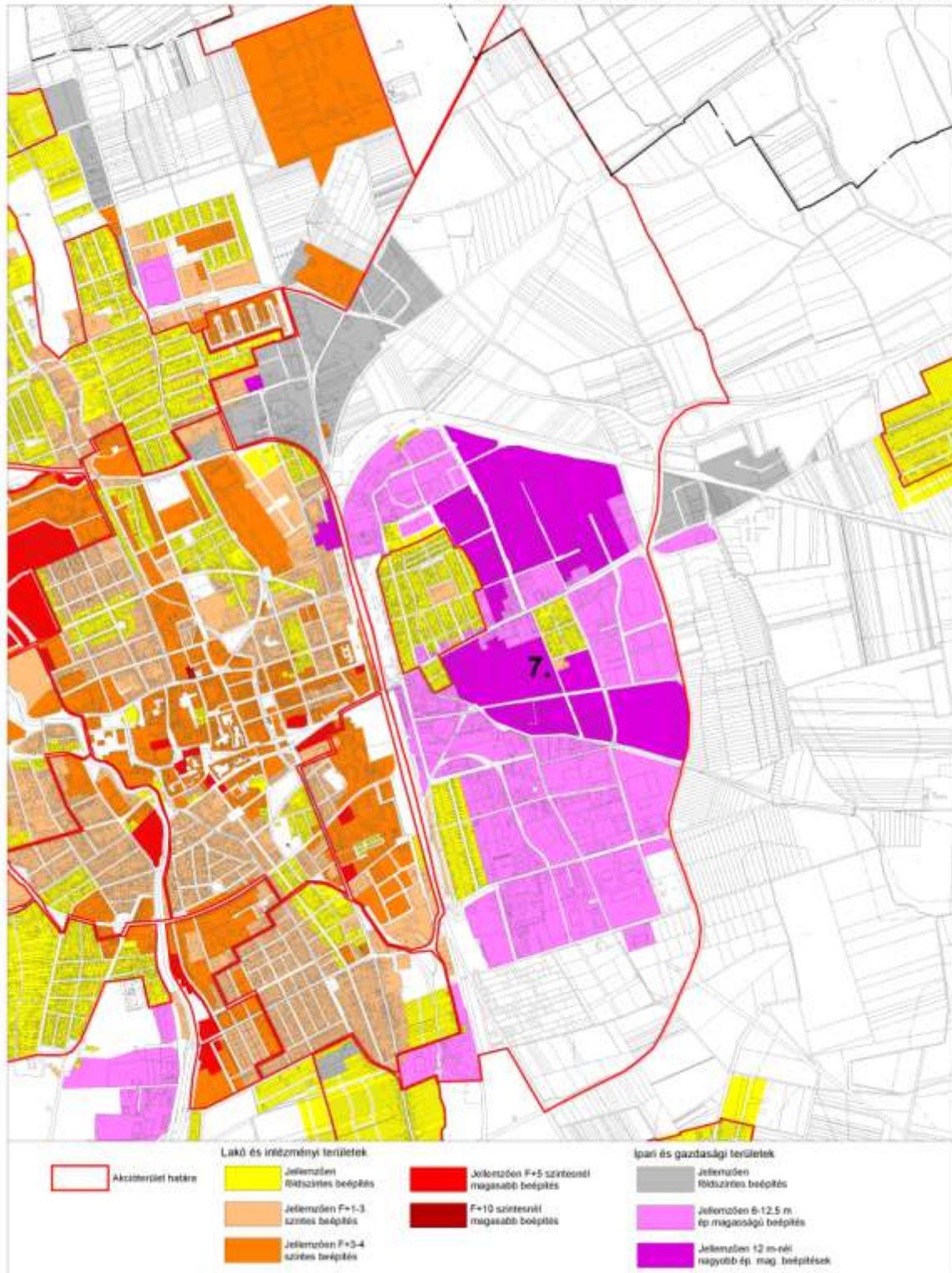
² A tervezési és komplex menedzsment költséget tartalmazza.

2.2.4. Meglévő iparterület fejlesztési akcióterülete

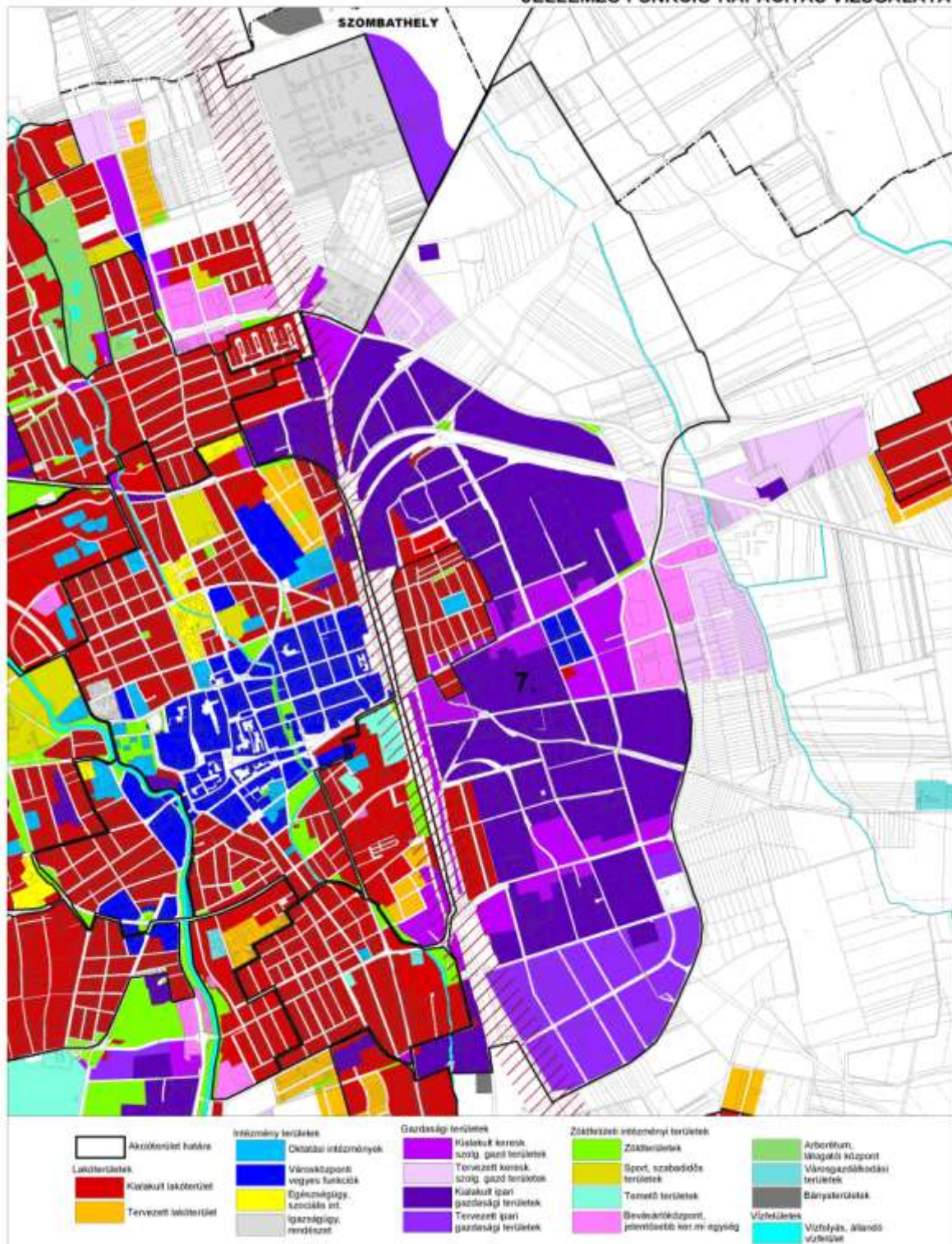

**7. MEGLÉVŐ IPARI TERÜLETEK FEJLESZTÉSI TERÜLETE
AKCIÓTERÜLET JELLEMZŐ SZINTSZÁM VIZSGÁLATA**

7. MEGLÉVŐ IPARI TERÜLET FEJLESZTÉSI AKCIÓTERÜLETE
JELLEMZŐ FUNKCIÓ-KAPACITÁS VIZSGÁLATA

**7. MEGLÉVŐ IPARI TERÜLETEK FEJLESZTÉSI TERÜLETE
AKCIÓTERÜLET JELLEMZŐEN BARNAMEZŐS TERÜLETEI**

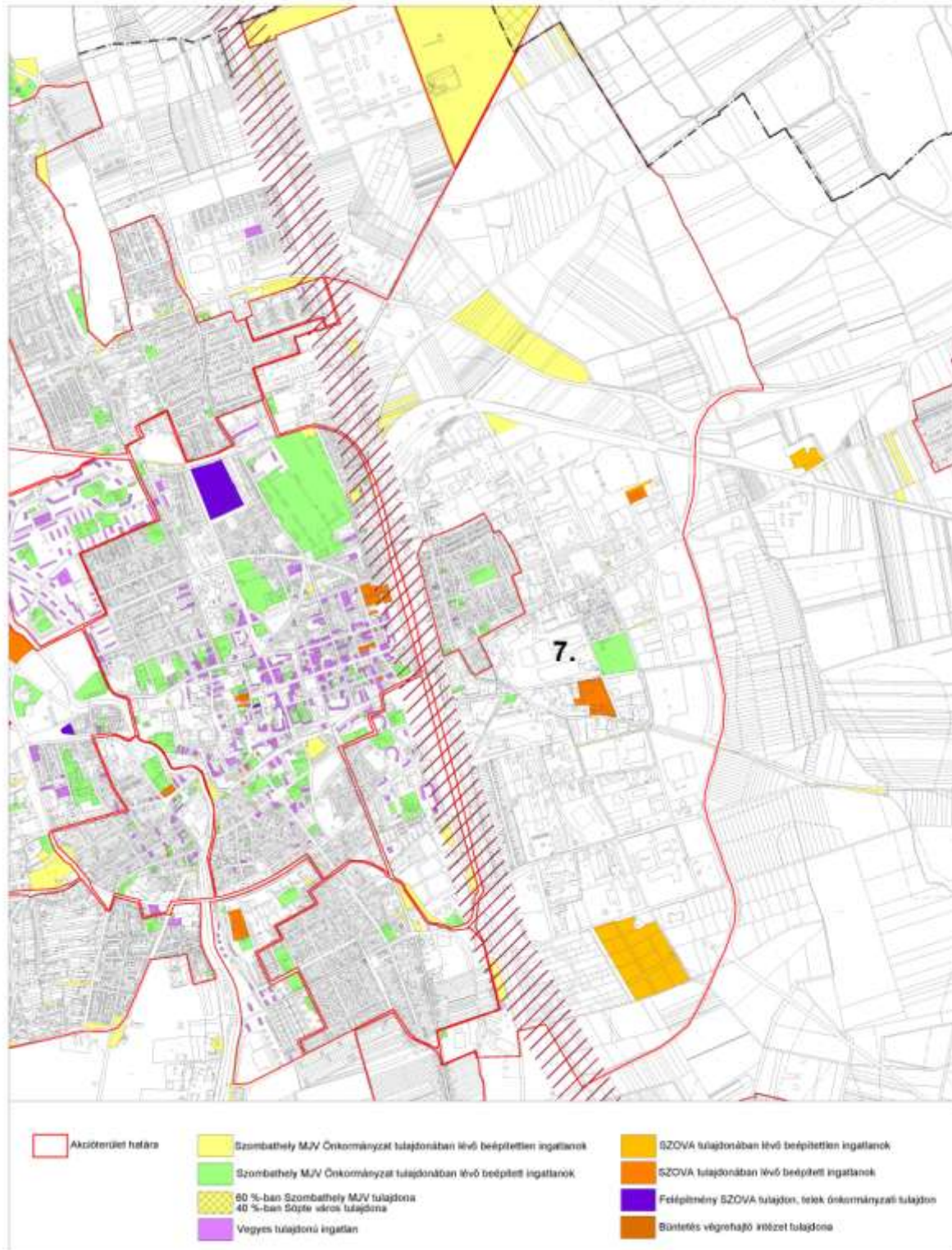

**7. MEGLÉVŐ IPARI TERÜLETEK FEJLESZTÉSI TERÜLETE
AKCIÓTERÜLET JELLEMZŐEN SZLÓMÓSÓDÓ TERÜLETEI**

7. MEGLÉVŐ IPARI TERÜLETEK FEJLESZTÉSI TERÜLETE AKCIÓTERÜLET TULAJDONVISZONY VIZSGÁLATA

AZ ITP KERETÉBEN TOP-BÓL MEGVALÓSULÓ FEJLESZTÉSEK

INKUBÁTORHÁZ ÉPÍTÉSE

A SZOVA Igazgatóságának egyhangú javaslata szerint tervezett a meglévő ipari park fejlesztési akcióterületén található Claudius Ipari Park területén a KKV-k letelepülését szolgáló inkubátorház építése.

A helyi gazdaság-fejlesztés fejlesztését szolgáló projekt előzetes és indikatív jelleggel tervezett költsége 280 millió Ft. A tervezett fejlesztés pályázati keretek közötti megvalósíthatóságának vizsgálata az Irányító Hatósággal való egyeztetések keretében történik meg.

MEGLÉVŐ IPARI TERÜLET FEJLESZTÉSI AKCIÓTERÜLETE

A FEJLESZTÉS HELYSZÍNE

TOP-6.1.2. SZOVA INKUBÁTORHÁZAK FEJLESZTÉSE KERETÉBEN JAVASOLT PROJEKT

2017. 03. 01.

SZOVA INKUBÁTORHÁZ TELEPÍTÉSÉNEK TERVEZETT HELYSZÍNEI

TERVEZÉSI TERÜLET:

12606/5 területből ~6.173 m²
12606/2 14.562 m²
12606/1 7.270 m²
12606/3 9.516 m²

2017. 03. 01.

SZOVA INKUBÁTORHÁZ TELEPÍTÉSÉNEK TERVEZETT HELYSZÍNEI

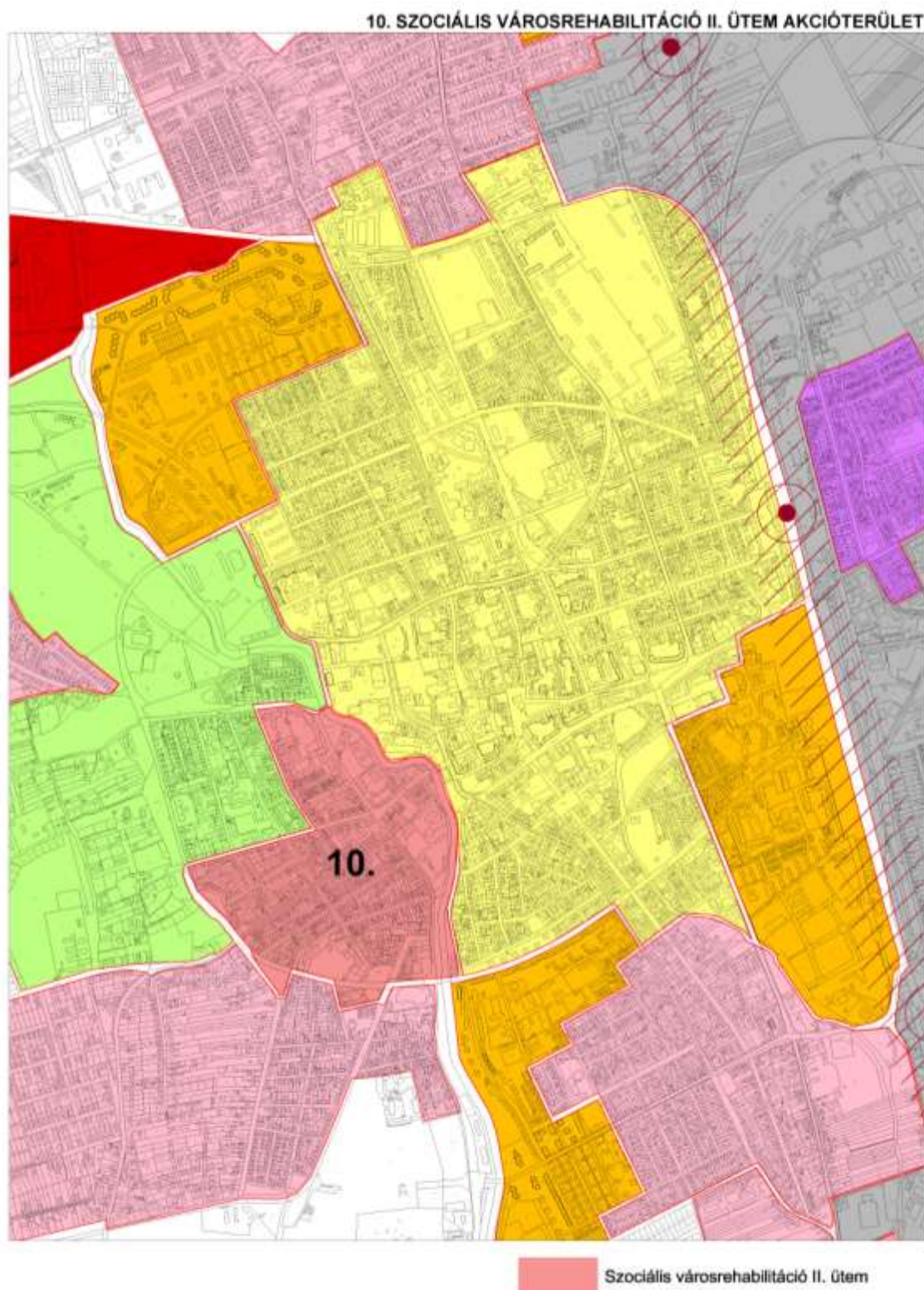
TERVEZÉSI TERÜLET:

12606/5 területből ~6.173 m²
12606/2 14.562 m²
12606/1 7.270 m²
12606/3 9.516 m²

2017. 03. 01.

2.2.5. A szociális városrehabilitációs akcióterület

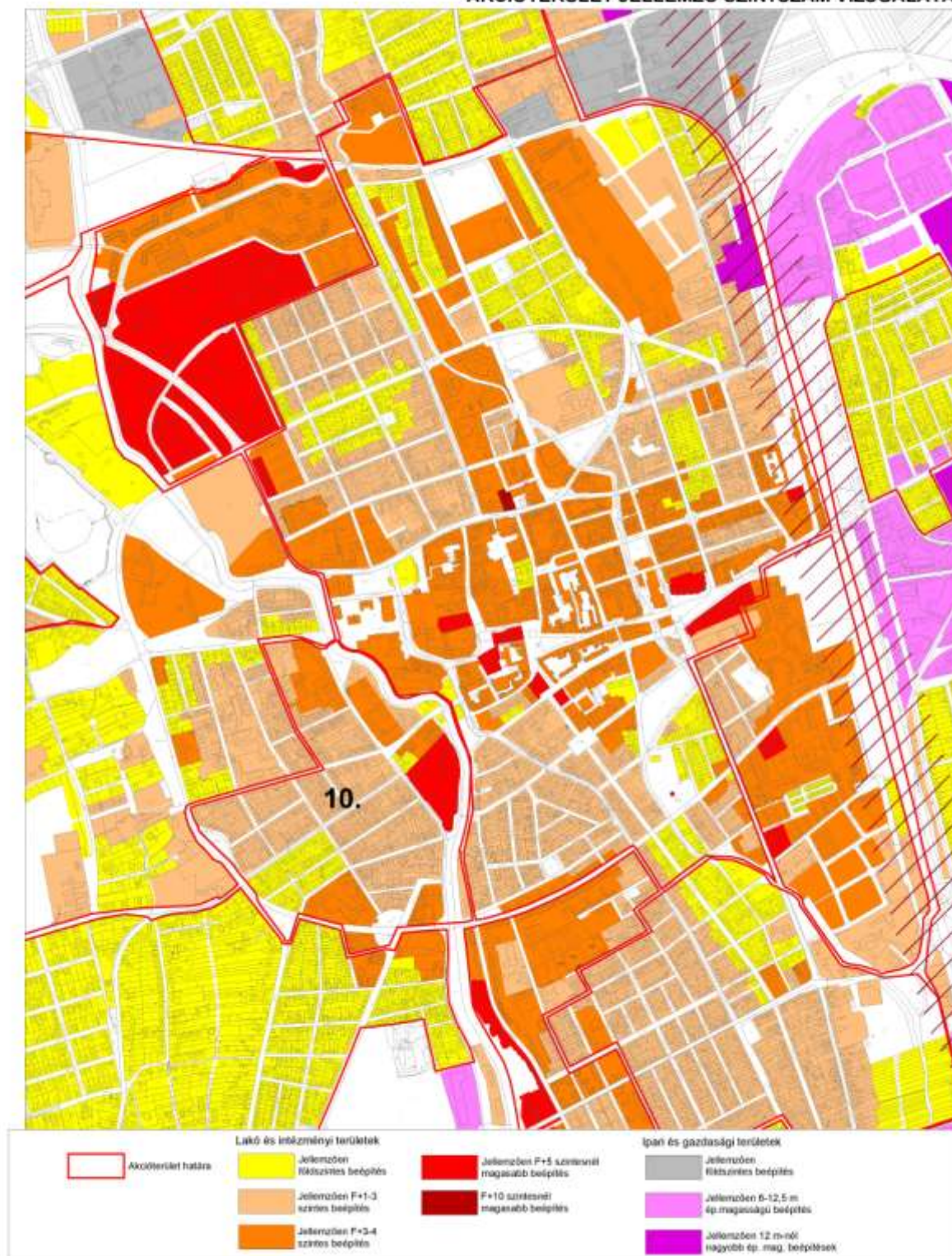

SZOCIÁLIS VÁROSREHABILITÁCIÓ II. ÜTEM AKCIÓTERÜLET MORFOLÓGIÁJA

**10. SZOCIÁLIS VÁROSREHABILITÁCIÓ II. ÜTEM
AKCIÓTERÜLET JELLEMZŐ SZINTSZÁM VIZSGÁLATA**

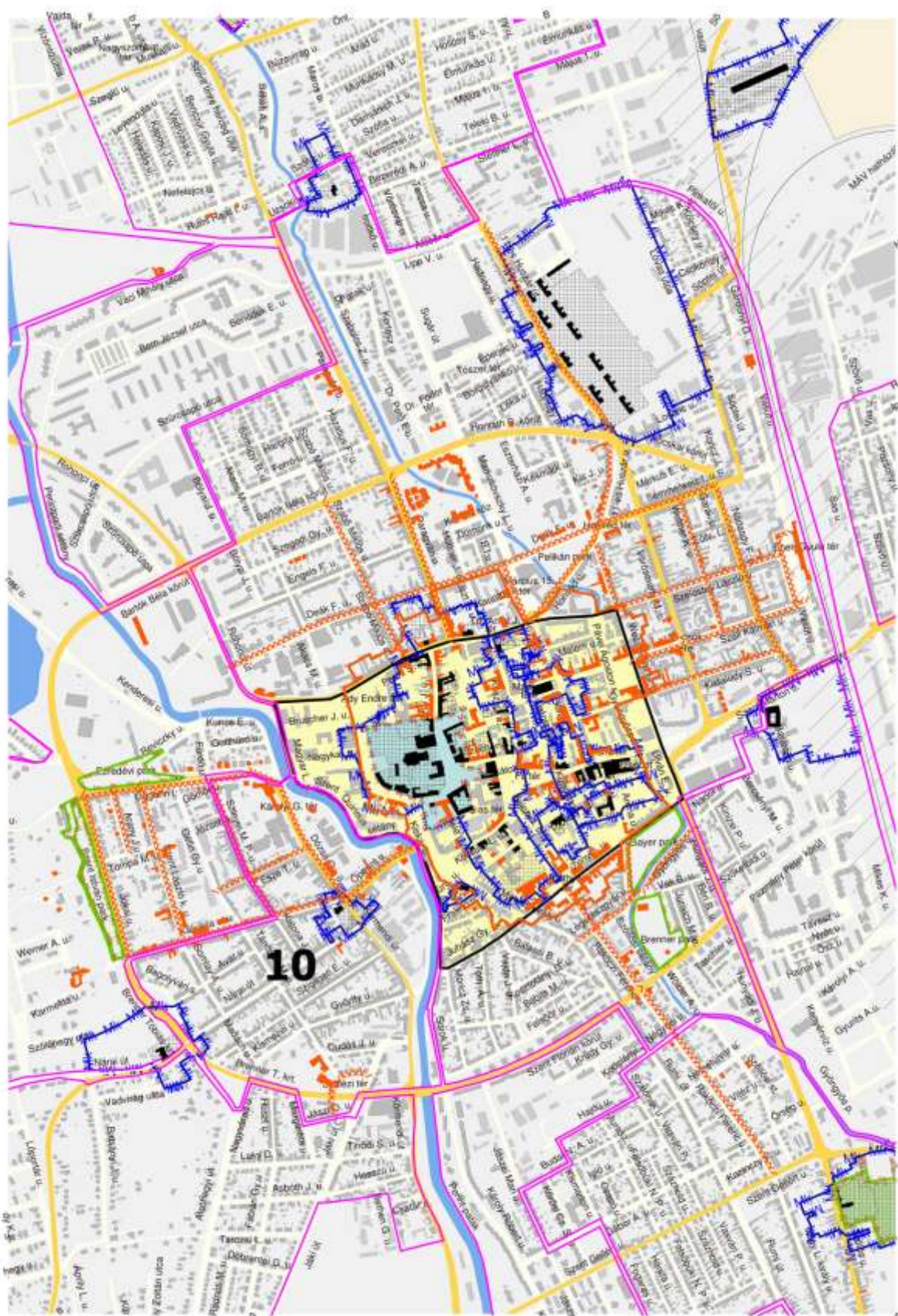

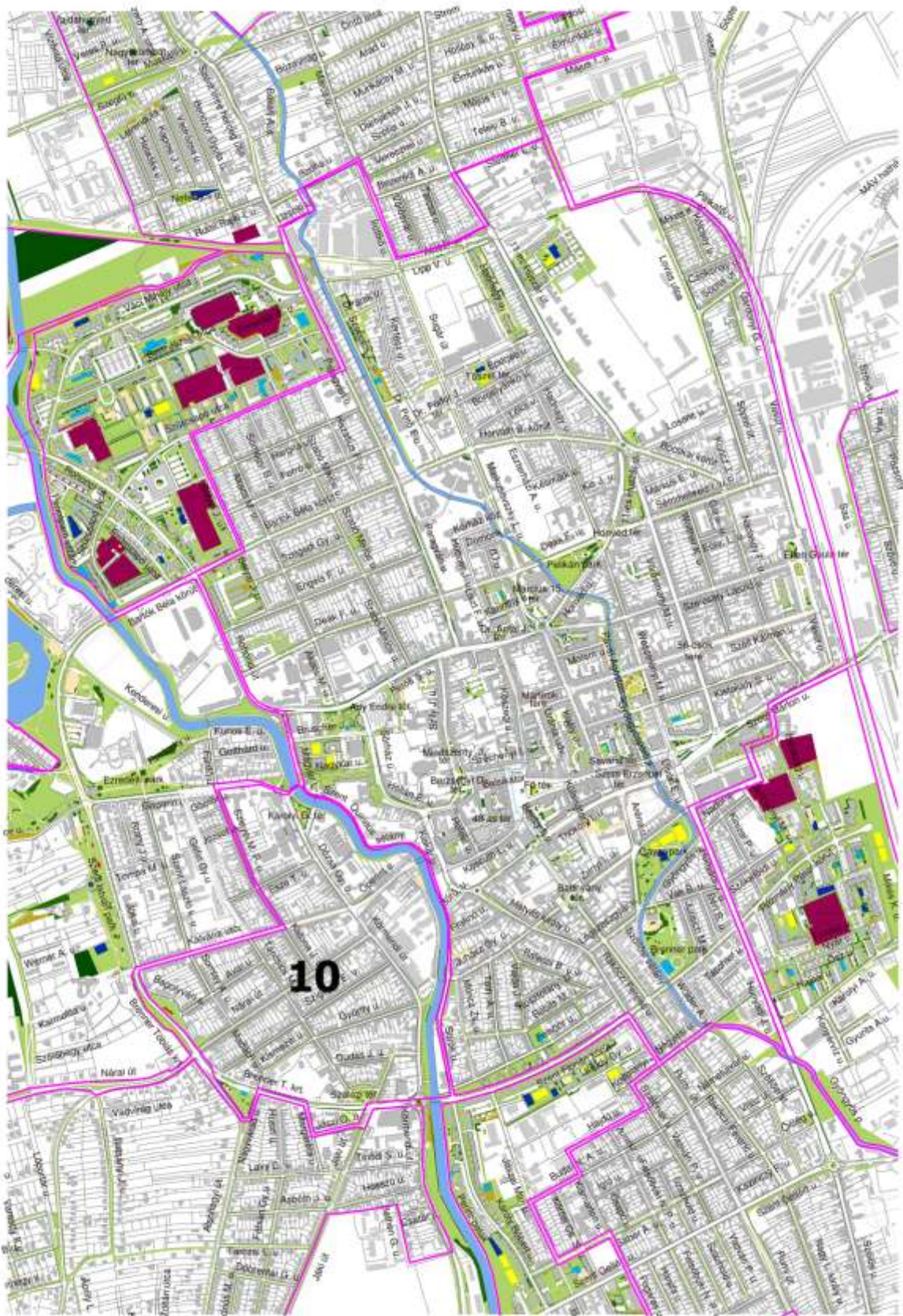
10. SZOCIÁLIS VÁROSREHABILITÁCIÓ II. ÜTEM
AKCIÓTERÜLET JELLEMZŐ FUNKCIÓ-KAPACITÁS VIZSGÁLATA

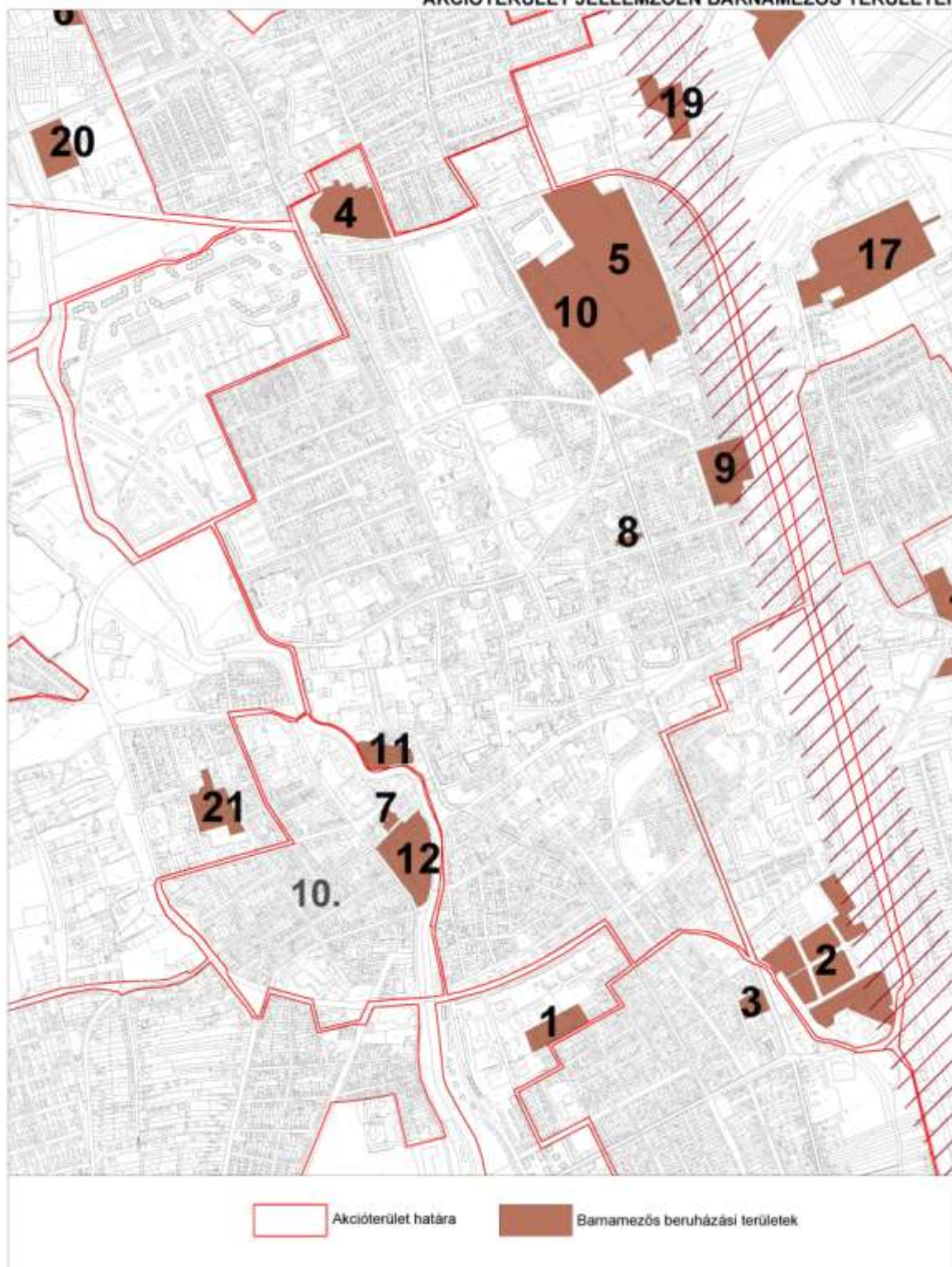

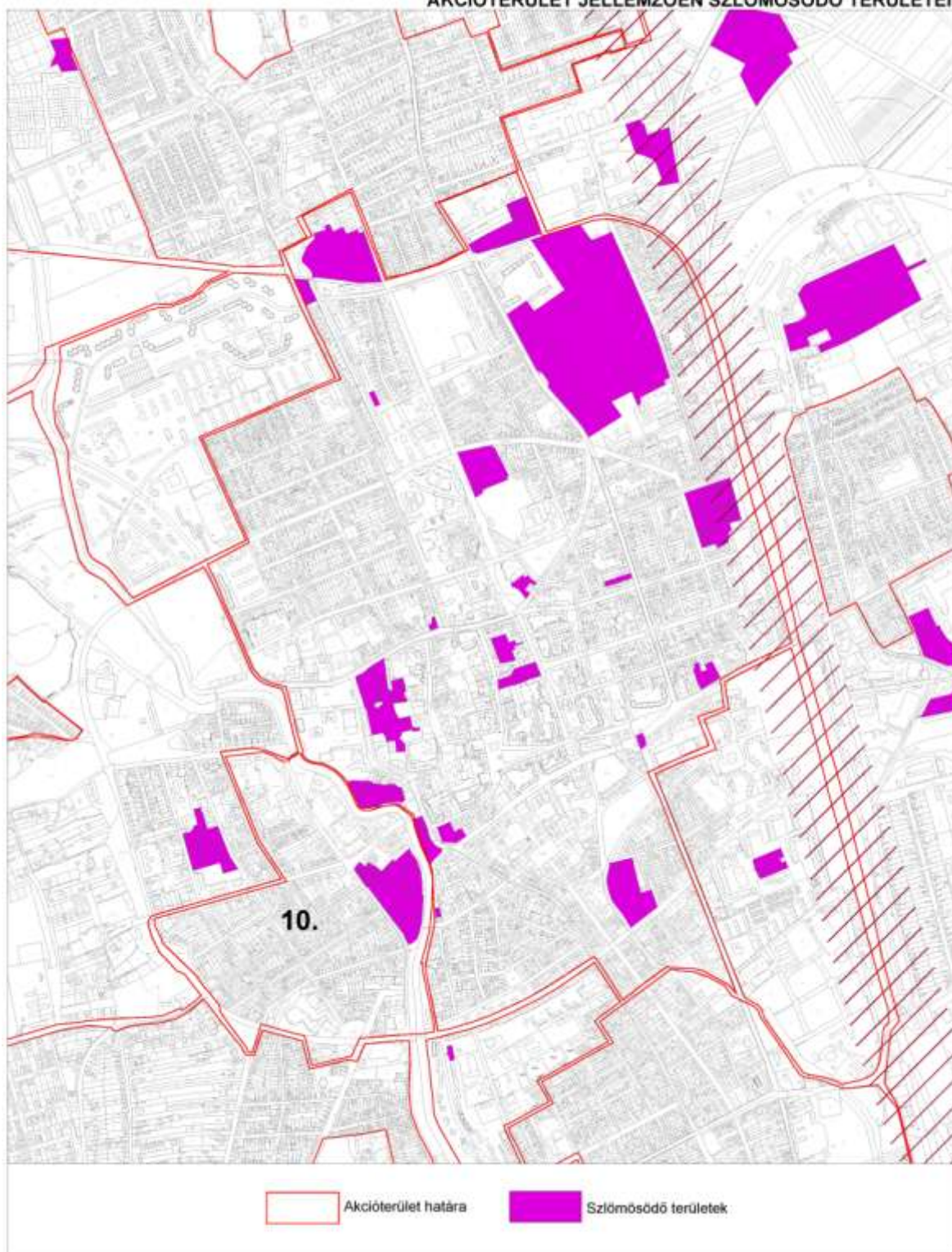

**10. SZOCIÁLIS VÁROSREHABILITÁCIÓ II. ÜTEM
AKCIÓTERÜLET JELLEMZŐEN BARNAMEZŐS TERÜLETEI**

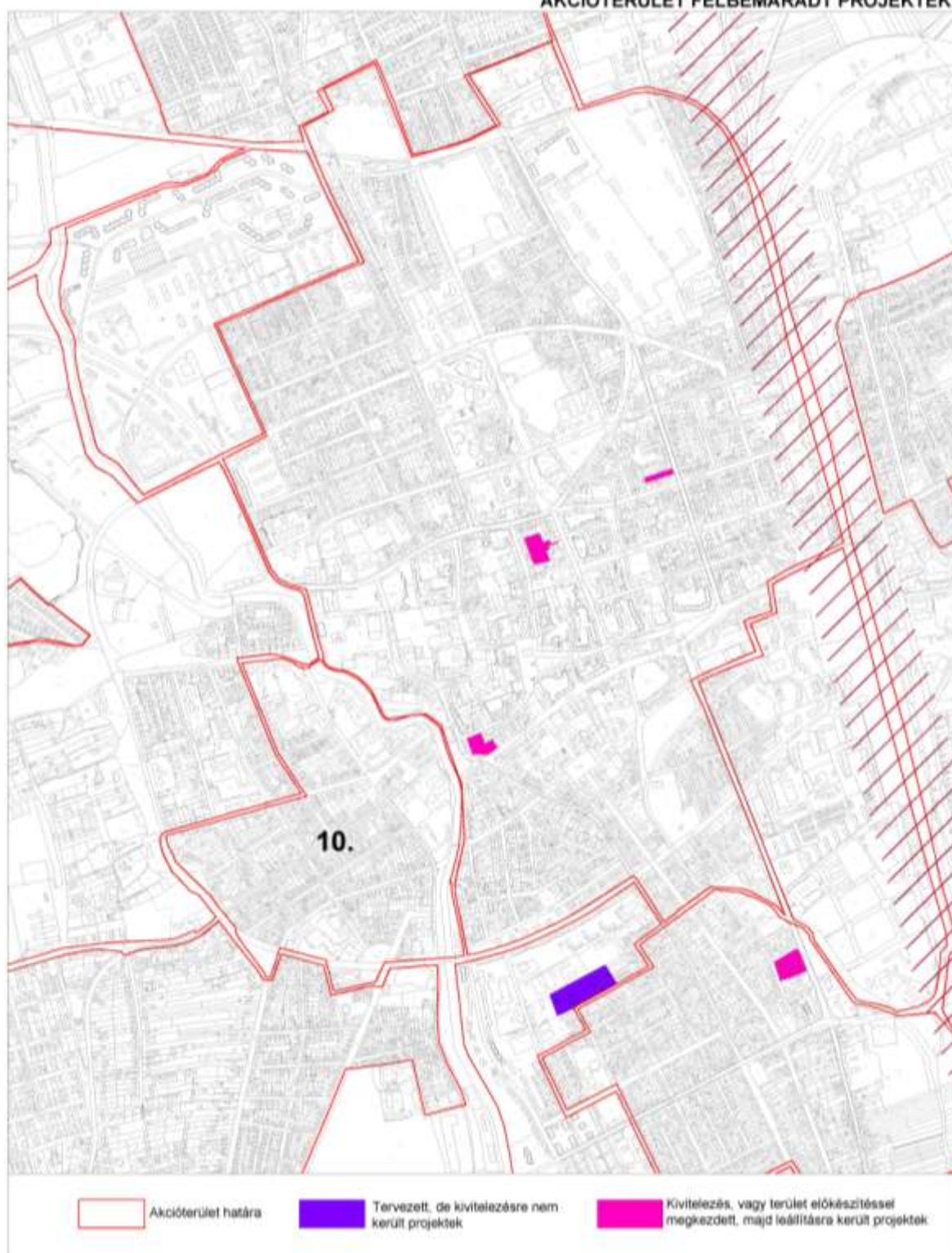

**10. SZOCIÁLIS VÁROSREHABILITÁCIÓ II. ÜTEMI
AKCIÓTERÜLET JELLEMZŐEN SZLÓMÓSÓDÓ TERÜLETEI**

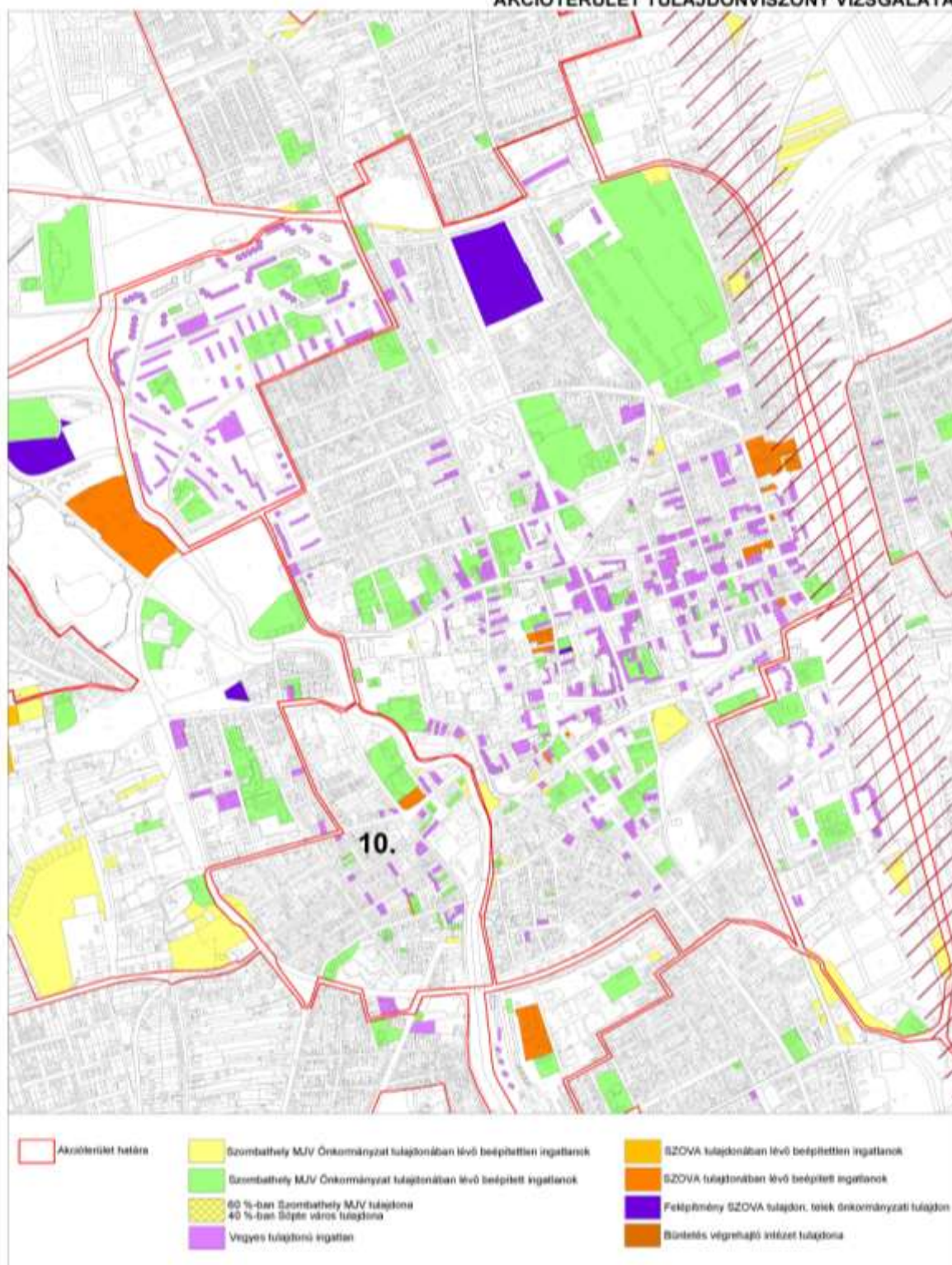

**10. SZOCIÁLIS VÁROSREHABILITÁCIÓ II. ÜTEM
AKCIÓTERÜLET FÉLBEMARADT PROJEKTEK**

**10. SZOCIÁLIS VÁROSREHABILITÁCIÓ II. ÜTEM
AKCIÓTERÜLET TULAJDONVISZONY VIZSGÁLATA**

A) AZ ITP KERETÉBEN TOP-BÓL MEGVALÓSULÓ FEJLESZTÉSEK

AZ ITP KERETÉBEN, A TOP 6.7.1. SZÁMÚ, „MEGYEI JOGÚ VÁROSOK LEROMLOTT VÁROSI TERÜLETEINEK REHABILITÁCIÓJA ” ELNEVEZÉSŰ FELHÍVÁSA ALAPJÁN MEGVALÓSÍTÁSRA JAVASOLT FEJLESZTÉS:

SZOCIÁLIS VÁROSREHABILITÁCIÓ II. ÜTEM

A szociális városrehabilitációs akció II. ütem a jelen fejezet vonatkozó tervlapjain ábrázolt akcióterületen kerül megvalósításra.

A szociális városrehabilitációs akció II. ütem a fent lehatárolt akcióterületen kerül megvalósításra.

A szociális városrehabilitáció II. ütemének megvalósítása céljából az ITS 1. számú módosításának keretében szociális városrehabilitációs akcióterület került lehatárolásra.

A szociális városrehabilitációs akcióterület lehatárolását a jelen 2.2.4. fejezet fenti tervlapjai ábrázolják.

A szociális városrehabilitációs akcióterület szöveges lehatárolása a következő:

Perint patak – Sorok u. –Szt. Flórián krt.- Brenner Tóbiás krt.-Jáki u. – Jászi Oszkár u. – Margaréta u. – Brenner Tóbiás krt.- Nagyvárad u. - Alsóhegyi út – Nárai út - Jókai Mór u. – Kálvária u. – Szinyei Merse Pál utca – Gagarin út – Károlyi Gáspár tér - Perint patak.

A szociális városrehabilitációs akcióterületen belül helyezkedik el Szombathely Megyei Jogú Város két szegregációval veszélyeztetett területe közül a nagyobb kiterjedésű és népességszámú, az Óperint u. - Szabadságharcos u. - Körömdi út által határolt, melyet az alábbi ábra ábrázol.

A kijelölt akcióterület Szombathely város társadalmi - fizikai - gazdasági szempontból leszakadással fenyegetett településrésze, melynek fizikai-, infrastrukturális állapota leromlott és tovább fejlesztendő,

lakosságcsoporthaik társadalmi helyzete, foglalkoztatási színvonala, életkörülményei szegényesek, a településrészt városi és közösségi funkciókkal való ellátottsága alacsony szintű, melynek következtében e városrészt csak korlátozottan képes közvetlenül bekapcsolódni a város gazdasági-társadalmi vérkeringésébe. A területen koncentráltan jelentkezik a munkanélküliség, melyet tovább súlyosbítanak a hátrányos helyzetű csoportok jelenlétéből származó problémák. A meglévő problémák ismerete, a folyamatok értékelése, valamint az eddigi városfejlesztési tapasztalatok alapján megállapítható, hogy a spontán fejlődési folyamatok önmagukban nem képesek magukkal hozni az akcióterület komplex megújulását, a terület által ellátott funkciók összehangolt fejlődését és területi alapon történő megerősödését.

A beavatkozások keretében az alábbi fejlesztések kerülnek megvalósításra.

Szombathely MJV Önkormányzata, mint konzorciumvezető a Szombathelyi Evangélikus Egyházközséggel, és a Szent Quirin Szalézi Plébániával konzorciumot alkotva a TOP-6.7.1-15 számú, Megyei jogú városok leromlott területeinek rehabilitációja című felhívás, Szociális városrehabilitáció II. ütem című támogatási kérelem keretében az alábbi tevékenységeket kívánja megvalósítani:

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata:

1. Lakófunkciót erősítő tevékenység: szociális bérlakások felújítása, komfortosítása, energiahatékonyság javítással egybekötve.

Fejlesztési helyszínek:

9700 Szombathely, Szabadságharcos u. 4. (12 db lakás)

9700 Szombathely, Óperint u. 15. (4 db lakás)

9700 Szombathely, Óperint u. 17. (4 db lakás)

9700 Szombathely, Körömdi út 5. (5 db lakás)

2. Alsóhegyi út - Nagyváradi u. - Brenner T. krt. közpark, játszótér bővítése, fejlesztése: A meglévő közpark területén egy játszótér kerülne kialakításra a mai kor igényeinek megfelelően. A területrendezést követően beszerzésre kerülnek különféle játszóeszközök (pl. játszóvár, madárfészek hinta, kötélpálya stb.), és utcabútorok.

3. Szalézi tér sétányának felújítása, a Jáki út – Jászi Oszkár utca által határolt köztér zöldfelületének megújítása: Zöldfelület fejlesztésének célja egy kulturált pihenőpark kialakítása, benne gyepezítés, növénycsoportok kialakítása és növények telepítése, sétányok felújítása és új, minőségi utcabútorok elhelyezése (rögzített padok, hulladékgyűjtők).

4. Buszöböl kialakítása - Brenner Tóbiás körút, Brenner János Általános Iskola és Gimnázium előtt: célja az iskolakezdés előtt és után a Brenner iskolából vidéki gyerekeket a buszpályaudvarra szállító iskolabusz részére biztonságos megálló kialakítása. Jelenleg a körúton áthaladó nagy forgalom miatt balesetveszélyes helyzetek adódnak. A buszöböl számára az útburkolathoz csatlakozóan állószegéllyel lehatárolt, aszfalt vagy térkő burkolatos felület kerül kialakításra a megfelelő méretben a közlekedéshatósági engedélyeztetést követően.

5. Szigligeti Ede utca, Táncsics M. u. – Brenner Tóbiás krt. közötti szakaszának teljes felújítása: A Szigligeti Ede utca burkolata előregedett, a csapadékvíz elvezetés nem megfelelő. A felújítandó rész a Brenner krt. és a Táncsics M. u. közötti mintegy 300 fm-es szakasz. Az utca teljes keresztmetszetébe kerülne felújításra a régi út és a kétoldali járdaburkolatok teljes elbontásával. Az új burkolatok méretezett pályaszerkezettel kerülnének kiépítésre. Az útrekonstrukció során a régi víznyelők is elbontandóak, új búzázós kivitellűket kell beépíteni. A burkolt padka leállósávként is működne a parkolási gondok enyhítésére. A légkábék kiváltására fedezetiány miatt nem kerülne sor.

6. Nárai u. 1. sz. alatti ingatlan felújítása: A Hátrányos Helyzetű Roma Fiatalokat Támogató Közhasznú Egyesület és SZMJV Roma Nemzetiségi Önkormányzata által közösen használt önkormányzati tulajdonú társasházban megüresedett helyiségek találhatók, melyek a projekt keretében átalakításra kerülnek. A Hárofit tevékenysége folyamatosan bővül, melyhez azonban jelenleg szűkösen áll rendelkezésre terület. A közhasznú egyesület által az akcióterületen élő lakosság részére szervezett kulturális és közösségi programok lebonyolításához szükséges a rendelkezésre álló épületrész átalakítása. Felújításra szorulnak a meglévő raktárhelyiségek, mely a programok lebonyolításához szükséges eszközök tárolására szolgál.

A TOP 6.9.1 konstrukció keretében nyert 5.950.000,-Ft értékű támogatás felhasználásával az egyesület az általa szervezett programokat kívánja a Nárai u. 1. sz. alatt újonnan kialakításra kerülő – közösségi térként működő – helyiségekben megvalósítani, melyek egyúttal helyszínt biztosítanak a projektben résztvevő családsegítő, szociális munkás tevékenységének elvégzéséhez is. A nevezett ingatlan a szegregációval veszélyeztetett városrész súlypontjában helyezkedik el, a célcsoport által jól ismert, frekvenciált helyen.

Szombathelyi Evangélikus Egyházközség

1. Kápolna épületének közösségi célú felújítása: A kápolna épülete korábban is közösségi térként működött, de jelenleg felújításra szorul. A korszerűtlen nyílászárók cseréje elengedhetetlen. A parketta a közösségi funkciók miatti megnövekedett terhelés miatt, ill. a több évtizeddel ezelőtti technológiai lehetőségek miatt is cseréje szorul. Az ingatlan fejlesztése során szükséges az elavult világítástechnikai rendszer korszerűsítése. Az ingatlanhoz szorosan kapcsolódó kert átalakítása során a Bibliából vett történetek alapján kerülne megújításra, így egyben tudásbővítésre és közösségi célokra alkalmas tér jöhetne létre. A felújítás az épület műemlék jellege miatt építési engedély köteles.

A TOP 6.9.1 konstrukció keretében az Evangélikus Egyház által létrehozott Szombathelyi Evangélikus Egyházközség Szeretetszolgálatáért Alapítvány részére megítélt 9.440.000,-Ft támogatás részben zárt helyszínen, részben szabadterei programok megvalósítását célozza meg, melynek helyszínül a felújításra kerülő Kápolna és a közvetlen környezetében lévő kert szolgál.

A projekt keretében történő fejlesztés eredményeként megújuló közösségi tér, hosszú távon szolgálja a projekt céljait és eredményeit, teret biztosítva a szegregáció csökkentését szolgáló programok megrendezésének, elősegítve a városrész fejlődését, integrációját.

Szent Quirin Szalézi Plébánia

1. Szalézi templom lépcsőjének felújítása, akadálymentesítése: A templom elő lépcső szerkezete az idők folyamán tönkrement. A helyszíni vizsgálatok alapján megállapításra került, hogy a lépcső előre gyártott műkö fokaik szétfagytak, a szerkezeti vastagságok egyes helyeken már kritikusan elvékonyodtak. A beton és betonacél korrózió olyan mértékűvé vált, hogy a lépcsőt rövid időn belül le kell zárni a forgalom elől. A fokok törése, szétnyílása miatt a csapadék akadálytalanul folyik le a lépcső alatti térbe, ahol áztatja a közbülső és szélső tartófalak alapozását. Az állandó beázás miatt a zárt tér páratartalma fokozott, így a hideg téglák és betonfelületeken folyamatosan lecsapódik a pára, ott mállásokat, szétfagyásokat okozva. Emiatt a lépcső mellvéd falain is repedések keletkeztek, melyek egyrészt a burkoló kövek meglazulásából erednek, másrészt a tartófalak alapsüllyedésének köszönhetően. A lépcsőszerkezet teljes felújítása elkerülhetetlen, a fokok állapota sürgős beavatkozást igényel. Mivel az épület védett, ezért a lépcsőszerkezet elbontását követően a visszaépítés az eredeti homlokzati kialakításoknak megfelelően történik, úgy, hogy az építési kor hibái a visszaépítés során kiküszöbölésre kerülnek. A beruházással egyidejűleg a bejárat akadálymentesítése is megtörténik.

Jelentős és időszerű problémává vált, hogy a szűkebb és tágabb környezetben élő lakosság körében kedvelt templom a mozgásukban korlátozottak, tolókocsival közlekedők, illetve idősebb emberek számára nehezen vagy egyáltalán nem megközelíthető.

A felújítás lehetőséget biztosít arra, hogy a templom épületegyüttesében lévő közösségi terek minden látogató számára biztonságosan elérhetővé váljanak.

Ezen túlmenően templomlépcső maga is, mint közösségi tér alkalmasint dekoratív, a szociális média által is rögzített elemként jelenik meg. Ilyen volt Szent Kvirin életének általunk történő színpadra alkalmazása és előadása, amikor is a főbejárat templomlépcső kitűnő korhű díszletnek számított, és a római korban játszódó jelenethez alkalmas színi háttérrel biztosított.

A tervezett és fentebb igényelt fejlesztéssel az altemplom lépcső alatt található része is hasznos teret képezhet. A templom előtti lépcsősor gyakori színhelye esküvői fotózásnak, hitéleti és egyéb rendezvények gyülekező színhelye.

A TOP 6.9.1 konstrukció keretében a Szent Quirin Plébánia biztosítja a helyszínt a Bosco Szent János Ifjúsági, Nevelési és Oktatási Alapítvány által, 2.250.000,-Ft támogatással lebonyolításra kerülő közösségi programoknak, mely a hátrányos helyzetű akcióterületen élő lakosság, főleg gyermekek és fiatalok felzárkóztatását tűzte ki célul.

Mindhárom fejlesztés kifejezetten a célcsoport számára rendelkezésre álló, közösségi célra hasznosítható épület felújítását, átalakítását célozza meg.

TOP-6.7.1. TÁRSADALMI EGYÜTTMŰKÖDÉS ERŐSÍTÉSÉT SZOLGÁLÓ HELYI SZINTŰ KOMPLEX PROGRAMOK

PROJEKT HELYSZÍNE

TOP-6.7.1./1 SZABADSÁGHARCOS UTCA 4.	TOP-6.7.1./9 SZALÉZI TÉR
TOP-6.7.1./2 BRENNER TÖBIÁS KÖRÜT	TOP-6.7.1./10 SZALÉZI TÉR 7.
TOP-6.7.1./3 KÖRMENDI ÚT 2.	TOP-6.7.1./11 SZIGLIGETI EDE UTCA 43-94
TOP-6.7.1./4 KÖRMENDI ÚT 5.	
TOP-6.7.1./5 TÓTH ISTVÁN PARK	
TOP-6.7.1./6 NÁRAJ UTCA 1.	
TOP-6.7.1./7 ÓPERINT UTCA 15.	
TOP-6.7.1./8 ÓPERINT UTCA 17.	

2017. 01. 31.

TOP-6.7.1. TÁRSADALMI EGYÜTTMŰKÖDÉS ERŐSÍTÉSET SZOLGÁLÓ HELYI SZINTŰ KOMPLEX PROGRAMOK

PROJEKT HELYSZÍNE

TOP-6.7.1./1 SZABADSÁGHARCOS UTCA 4.	TOP-6.7.1./9 SZALÉZI TÉR
TOP-6.7.1./2 BRENNER TÖBIÁS KÖRÜT	TOP-6.7.1./10 SZALÉZI TÉR 7.
TOP-6.7.1./3 KÖRMENDI ÚT 2.	TOP-6.7.1./11 SZIGÜGETI EDE UTCA 43-94
TOP-6.7.1./4 KÖRMENDI ÚT 5.	
TOP-6.7.1./5 TÓTH ISTVÁN PARK	
TOP-6.7.1./6 NÁRAJ UTCA 1.	
TOP-6.7.1./7 ÓPERINT UTCA 15.	
TOP-6.7.1./8 ÓPERINT UTCA 17.	

2017. 01. 31.

B) AZ ITP KERETÉBEN TOP-BÓL MEGVALÓSULÓ FEJLESZTÉSEK

A TOP 6.9.1. SZÁMÚ, „A TÁRSADALMI EGYÜTTMŰKÖDÉS ERŐSÍTÉSÉT SZOLGÁLÓ HELYI SZINTŰ KOMPLEX PROGRAMOK” ELNEVEZÉSŰ FELHÍVÁSA ALAPJÁN MEGVALÓSÍTÁSRA JAVASOLT FEJLESZTÉS:

TÁRSADALMI EGYÜTTMŰKÖDÉST ELŐSEGÍTŐ KOMPLEX PROGRAMOK AZ ÓPERINT VÁROSRESZBEN

A fejlesztés a fenti "Szociális városrehabilitációs akció II. ütem" céljára a fentiekben lehatárolt a fejezet vonatkozó tervlapjain ábrázolt szociális városrehabilitációs akcióterületen kerül megvalósításra.

A fejlesztés a fenti "Szociális városrehabilitációs akció II. ütem" céljára a fentiekben lehatárolt szociális városrehabilitációs akcióterületen kerül megvalósításra.

A beavatkozások keretében az alábbi fejlesztések kerülnek megvalósításra.

A „Társadalmi együttműködést elősegítő komplex programok az Óperint városrészen” című projekt keretében soft programok, tevékenységek megvalósítására, valamint közösségi életet elősegítő és támogató akciók lebonyolítására kerül sor, melyek a helyi közösség kohézióját erősítik.

A projektben foglalt célok közös együttműködéssel történő megvalósítására a projekt lebonyolításában közreműködő partnerek konzorciumi együttműködési megállapodást kötnek, annak aláírásával a konzorciumot hoztak létre:

Konzorciumvezető:

- Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata

Konzorciumi partnerek:

- Fogyatékkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Közhasznú Nonprofit Kft.
- Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat
- Szombathelyi Evangélikus Egyházközség Szeretetszolgálatáért Alapítvány
- Szombathelyi Református Templomért Alapítvány
- Bosco Szent János Ifjúsági Nevelési és Oktatási Alapítvány
- Vasi Ifjúságért Egyesület
- Hátrányos Helyzetű Roma Fiatalokat Támogató Közhasznú Egyesület
- Szombathely Megyei Jogú Város Roma Nemzetiségű Önkormányzata.

A partnerek által megvalósítandó tevékenységek szükségszerűségére és indokoltságának alátámasztására az érintett célcsoport, az akcióterület lakossága körében kérdőíves felmérés történt.

A projekt keretében esélyegyenlőségi iroda működtetése, családsegítő jelenléte, szellemi és sport programok, egészség-megőrzési programok, bűnmegelőzési és közbiztonsági programok, nemzeti

identitás megőrzését elősegítő programok, képzési programok, stb. megvalósítása és lebonyolítása válik biztosítottá.

Ezen akciók és beavatkozások a projekt céljának megfelelően a területen élő hátrányos helyzetű személyek, csoportok foglalkoztathatóságát, a gyermekek készség és képességfejlesztésének elősegítését szolgálják, valamint az akcióterületen élők élethelyzetén való javítását segítik elő.

2.3. A település egésze szempontjából jelentős, nem feltétlen akcióterülethez kötött fejlesztések és ezek illeszkedése a stratégia céljaihoz

2.3.1. Klíma és energia stratégia megvalósítása érdekében szükséges fejlesztések

Szombathely Megyei Jogú Város hazánk első települései között van, amelyik döntést hozott a klíma- és energiastratégiája elkészítéséről.

A cél az, hogy Szombathely csatlakozzon a klímatudatos, fenntartható fejlődés révén lakóinak magas életminőséget biztosító európai városok közösségéhez.

A 2014-2020 között az ország rendelkezésére álló strukturális-, és agrárfejlesztési alapok és a kohéziós alap forrásai jelentős részben a klímavédelmet és energiahatékonyságot kell, hogy szolgálják. Ez hosszú évek után akár egy teljes energiapolitikai struktúraváltást is eredményező, kritikus tömegű fejlesztés megvalósítására is lehetőséget nyújtó finanszírozási lehetőséget biztosíthat azon város számára, amely ezen célok érdekében koncentrálna fejlesztéseit.

Energiát egy város fejlesztésének és működésének minden területe igényel. Az infrastruktúra kiépítésén és üzemeltetésén kívül energiaigényes az oktatás, idegenforgalmi szolgáltatás, hulladékgazdálkodás és persze a közlekedés is.

Szombathelyen ne születhessen meg új fejlesztési vagy tartós üzemeltetési döntés anélkül, hogy horizontálisan nem érvényesítik az energiahatékonyság, megújuló alkalmazásának követelményét és a CO₂ kibocsátást csökkentő beavatkozásokat. Mivel minden fejlesztés megvalósítása majd működtetése valamilyen mértékben energiát használ fel, minden esetben van lehetőség ennek az energiaigénynek a minimalizálására (megelőzés elve), illetve az energiaszükségleten belül a fosszilis energiahordozók megújuló energiaforrásokkal való kiváltására. Ezen, fenntarthatósági szempontú gyakorlat érvényesítésének a mértéke a mindenkor városi vezetés környezeti elkötelezettségének a függvénye, ám minden esetben közös érdek kell, hogy legyen, hogy az új, vagy megújuló létesítmények energiaköltsége adott funkció betöltése mellett minimális legyen, továbbá, hogy az energiára fordított kiadásoknak az elérhető legnagyobb aránya a helyi munkahelyet teremtő és itt adózó vállalkozásokhoz folyjon be. Ezek az energiahatékonyság és a megújuló alkalmazása elvének alkalmazásával érhetőek el.

Szombathely általános energiafogyasztása, termelése, ezen belül a megújulók aránya

A Szombathely és környékének villamos energetikai ellátása két irányból kap betáplálást. Az ellátottság mind mennyiségileg, mind minőségileg jelenleg kielégítő, sőt az E-On vezetője szerint tudják követni a különböző gazdasági fejlesztéseket is. Fontos lenne az öreg berendezések fokozatos cseréje, amit a hálózat tulajdonos E-On szerződéses kötelezettsége, amelyet bizonyos mértékben valósít is meg. A közelmúltban egy 400 KV-os távvezeték készült el először Győr-Szombathely, majd Szombathely Hévíz között, valamint alállomást létesítettek Vép területén, a közigazgatási határ mellett.

1976-tól teljesen vezetékes földgázra tértek át. Szombathely város gázellátását a MOL Kőszeg - Szombathely – Karakószörcsök nyomvonalú szállító vezetéke biztosítja délkelet felől, Jánosháza irányából. Fontos, hogy legyen egy másik betáplálás Győr-Baumgartner felől – ez a vezeték Répcelakig már készen van. A városi átadó az Ipari park területén lévő Sárdi-ér utcában található. Szombathelyről a soproni vasútvonal mentén Vasasszonyfa irányába és Kőszeg felé történik még kiszolgálás.

A város ellátásának gerincét a nagy-középnymású körvezetékek adják. Egy nagyobb és kisebb körvezeték került kialakításra. A kisebb kör a városi körút, míg a nagyobb a külsőbb városrészek irányában épült ki a Séri körforgalom- Olad Plató- Szent Gellért utca térségében, illetve az ipari

területeket feltárva. A vezetékes gázellátás mennyiségileg kielégítő, a mai igényeket fedezi, minőségével szemben vannak néha kifogások, elsősorban a fűtőértéket tekintve. A gáz 30 százalékát a lakosság, 15-20 százalékát a kommunális szolgáltatók (TÁVHŐ), legnagyobb részét pedig (45-50%) az ipar használja fel. A legnagyobb fogyasztók: FALCO, LUK, Philips, Járműjavító, Hipermarketek.

Az összes szolgáltatott gáz: 94 167 ezer m³

Ebből háztartásoknak: 30 387 ezer m³

Az északi Ipari park területére mértékezés alapján kell gázellátást biztosítani. Lehetséges a soproni vasútvonal mentén lévő nagy-középnymású gázvezeték igénybevétele is. Új gázvezeték létesítésénél a mezőgazdasági területek helyett az utakat veszik igénybe, amely a későbbi karbantartást is elősegíti. A távhőszolgáltatás mára több évtizedes múlttal rendelkezik Szombathelyen.

Jelenleg a SZOMTÁV a város lakásainak 1/3-át, azaz valamint a legtöbb városi és megyei intézményt látja el hőenergiával. Az ellátott lakossági fogyasztók száma több, mint 11 500, a közületi és vállalkozói igénybevevői kör pedig további mintegy 350. A távvezeték hossza mintegy 20 km, a hőközpontok, hőfogadó állomások száma 370 db.

Azok közül a városok közül, ahol nem működik önálló hőerőmű, a szombathelyi az egyik legjobb és legolcsóbb szolgáltatást nyújtó. Mindez többek között az országban elsőként (1995) bevezetett Vízöntő utcai gázmotornak, illetve a határmenti osztrák-magyar nemzetközi programból megépült biomassza fűtőműnek is köszönhető, amelyek korszerű kapcsolt helyi hő- és villamosenergia szolgáltatást, illetve a gáznál is olcsóbb biomassza alapanyag költséget jelent. Jelenlegi 7 fűtőerőmű közül kettő még 2003-ban leállt, így marad öt, valamint négy kisebb kazánház. Cél, hogy fokozatosan egyre nagyobb hányadban térjenek át a megújuló energiák hasznosítására. Ennek jegyében adták át elsőként 2003 végén a 7,5 MW-os faapríték erőművet, amely a távhőszolgáltatás 1/10-ét biztosítja. A Szombathelyi Távhőszolgáltató Kft-nek 75 százalékos tulajdonosa a város, 25 %-a pedig az E-On.

A szombathelyi távhőszolgáltatást reprezentáló fő számadatok (2011. évre vonatkozóan) az alábbiak:

- Ellátott lakások száma: 11.476 db; légtérfogat: 1.484 elm³
- Intézmények száma: 300 db; légtérfogat: 451 elm³

Felhasznált energiahordozók:

- Földgáz: 26.848 ezer m³/év (2008)
- Faapríték: 4.686 t/év

A Szombathelyi Távhőszolgáltató többnyire földgáz bázison állítja elő a kiadott hőt, de 2003 óta egyre nagyobb mértékben alkalmazza a megújuló energia forrásokat is. Szombathely esetében közel 20 %-os arányt képviselnek a hőtermelésben a megújulók 64 500 GJ hőt állítva elő.

Fejlesztési lehetőségek a távhőszolgáltatás terén

A fejlesztések történhetnek a szolgáltatói rendszeren és a fogyasztói rendszeren (demand site management) is.

A szolgáltatói rendszer fejlesztések fő iránya az energia megtakarítás

- Veszteségcsökkentéssel, hőszigetelések javítása a technológia és a csőhálózat terén.
- A fosszilis energiahordozó felhasználás hatékonyság növelése terén.
- Alternatív energiaforrások használatát célzó fejlesztésekkel.

Továbbá a távhőszolgáltatás keretében nyílik közvetlen lehetőség beavatkozni a városi energetikai kérdésekbe, úgy épületenergetikai szinten, mint a megújulók elterjedése tekintetében. A távhőtermelői

kapacitások könnyen állíthatók át megújuló energiaforrásokra, és esetükben hatékonyan alkalmazhatók az innovatív technológiák.

Megfelelő támogatási rendszer mellett lehetőség nyílik a jobbra önkormányzati tulajdonú társaságok technológiai fejlesztésének összehangolására, az energetikai koncepció szerinti váltásra.

Veszteség csökkentés leghatékonyabb eszköze a távvezetékek felújítása. A jó állapotban lévő vezetékek felújítása azonban pazarló beruházás, célszerű a régebbi és hagyományos technológiával készült vezetékeket cserélni. az előreszigetelt technológiával készült szakaszok cseréjét kerülni, kapacitás hiány esetén is párhuzamos gerinc építése javasolt lehetőleg új fogyasztók rákötésével. A hatékonysági mutatókat tovább javíthatja a szolgáltatásban alkalmazott hőfoklépcsők csökkentése. A gázfelhasználás hatékonyságának javítására továbbra is a gázmotor a legcélszerűbb eszköz. A következő évtizedben a földgáz marad várhatóan a nagyvárosok nagy energiasűrűségű területeinek fő energiahordozója. A távhőszolgáltatók gázfelhasználása tekintetében az egyedüli mozgástér a hatékonyság javítása, melynek eszköze továbbra is a kapcsolt hő és villamos energiatermelés. A szolgáltató saját villamosenergia igényét célszerű a meglévő, vagy megfelelő kapacitásra tervezett új berendezéssel biztosítani, hiszen a saját villamos felhasználás megtermelése továbbra is hatékony és támogatott tevékenység.

A kapcsolt hő és villamos energiatermelés technológiájának átalakítása a maradékhő hasznosítási és dekarbonációs technológiákkal új lendületet adhat az ágazatnak és Szombathely energia hatékonysági programjának. A távhőszolgáltatói kazánpark katalizátoros technológiával való kiegészítése költséghatékony módszer az energia megtakarítási célszámok eléréséhez.

Új hatékonyság növelő technológiák elterjesztésére kell az ösztönzőket kialakítani és a támogatási rendszert módosítani.

A gázmotoros kapcsolt hő és villamos energiatermelő technológia kiváltása történhet a biomassa alapú kapcsolt hő és villamos energiatermelés technológiával. A kiváltás azonban rendkívül költséges, tekintettel arra, hogy a meglévő technológia egyetlen eleme, sőt túlnyomó többségében a telephely sem alkalmas a technológiai váltásra. Figyelembe véve a biomassa alapú kapcsolt hő és villamos energiatermelés tüzelőanyag költségét, költséghatékonyabb a meglévő gázmotoros technológia előzőekben bemutatott hatékonyság javítása.

A távhőszolgáltatás terén könnyen felhasználhatók a megújuló energiaforrások. Szombathely esetében is közel 20 %-os arányt képviselnek a hőtermelésben a megújulók. A további fűtőművek esetében is műszakilag egyszerű módon alkalmazható akár a biomassa, a napenergia is. Az alkalmazhatóságnak kizárólag finansziális problémái vannak.

A fogyasztó oldali beavatkozások két fő iránya határozható meg, az egyik a már többször tárgyalt épületenergetikai beavatkozás, mely a panelépületek hőszigeteléséből és nyílászáró cseréjéből áll. A másik a helyiségenkénti szabályozás és mérés kialakítása, melyhez a fogyasztói oldal épületgépészeti átalakítása szükséges.

Szombathely Megyei Jogú Város klíma- és energiapolitikai jövőképe, célrendszere

Az Európai Unió Megújuló Energia Útiterve 2020-ra kitűzött energetikai céljai a következők:

- 20 % energiamegtakarítás (évi 1 % kötelező – ágazati szinten lebontandó EU célokból)
- 20 % megújuló energiaforrás arány elérése (eredeti 100 %-hoz képest ez 16 % - mivel a megtakarított utáni 80 % 20 %-a), ehhez kapcsolódóan a közlekedés vonatkozásában 10 %-os arányt kell elérni

- 20 % CO₂e kibocsátás csökkenés elérése (1990-es szinthez képest).

Szombathely ipari szerkezete, társadalmi, gazdasági fejlettsége alapján koncepcionálisan a nemzeti, EU felé tett vállalási céloknál (14,65 % megújuló arány 2020-ra) magasabb arány elérését indokolná megújulók terén. Ezzel szemben az itt megtermelt energia nagyobb részt - bár pontos adatok e téren nem állnak rendelkezésünkre - , az országos 8-9 %-os megújuló arány átlag közel felét, 3-4 %-ot becsülhetünk jelenlegi megújuló energia aránynak a város területén. Szombathelyen energiatermelés elsősorban a SZOMTÁV Kft-hez köthető, ott is elsősorban hőtermelés formájában. A néhány, kapcsolt energiatermelési kiserőművi egység, mely villamos energiát is előállít, földgázzal működik. Előremutató elem a Mikes Kelemen utcában, EU támogatásból megvalósult biomassza fűtőmű, amellyel együtt is alacsony a megújulók szombathelyi penetrációja. Ezen a városi lakossági és ipari elterjedtség sem változtat jelentősen.

Az energiahatékonyság terén, tekintettel a szemlélet kiemelt jelentőségére e téren, könnyebben elérhető 20 % feletti arány elérése.

A célok átgondolt megvalósítása eredményeként, a 20 %-osnál nagyobb mértékű CO₂e kibocsátás csökkentés szintén könnyebben elérhető – aminek a válság miatti gazdasági visszaesés is oka lehet.

A fentiek alapján a vállalatok terén az alábbi átfogó célokat fogalmazzuk meg:

- Szombathely 2020-ra a megújuló energiaforrások felhasználása terén haladja meg a teljes energiaigénye tekintetében a hazai vállalatnak tekinthető 14,65 %-os arányt, 2025-re ez haladja meg a 16 %-os értéket, majd 2030-ra érje el a 20 %-os megújuló arányt. A növekedés során elsősorban a városi tulajdonú intézmények, vállalatok, továbbá a város által kezdeményezett erőművi beruházások jelentik a húzóerőt, de a fejlődés széles bázisát jelenti a lakossági és vállalkozói beruházások fokozatosan növekvő szintje is.
- A helyi ellátási és teljes helyi fogyasztási láncot átfogó energiahatékonyság terén Szombathely célja saját energiafelhasználása terén 2020-ra elérni az EU által is elvárt 20 %-os hatékonyság növekedési szintet, amit 2025-ig 25, majd 2030-ig 30 %-os szintre emel. Szombathely Város teljes energiatermelésében és fogyasztásában 2030-ra a cél a 20 %-os energiahatékonyság elérése. A közlekedés terén, a várható motorizációs növekedés miatt az abszolút értékű csökkentés terén a 2011-es értékekhez képest 10 %-os fosszilis energiaigény-csökkentés cél a technológiák modernizálása, forgalomszabályzások és a tömegközlekedés, kerékpáros közlekedés és elővárosi közlekedés fejlesztése által.
- A CO₂e kibocsátás terén az elérendő célokat városi szinten meg tudjuk haladni. A 2020-ra várt kibocsátás szintje a bázis évhez képest 25 %, 2025-re 27, majd 2030-ra 30 %.

A fenti, átfogó célok érdekében Szombathely az alábbi specifikus célokat fogalmazta meg:

- épületenergia-hatékonyság növelése az alábbi területeken
  - energiatudatos épület-üzemeltetés bevezetése, megerősítése és folyamatos monitorozása - felelősségvállalás terhe mellett
    - valamennyi szombathelyi tulajdonú/vagyonkezelésű létesítmény energiagazdálkodásának egy kézbe vonása révén a szakmai kontroll hatékonyságának maximalizálása révén 8-10 % energia megtakarítás elérése
    - legalább 5, tipikus bölcsőde, óvoda, iskola, irodaépület és sportlétesítmény, továbbá 3 gazdasági épület és 7 lakás/bérlakástömb esetén kiépíteni az energiakontroll rendszert – annak adatait monitorozás és nyilvánosság során, továbbá díjmegállapításhoz felhasználva növelni ez energiahatékony gazdálkodást
  - épületek hőigényének minimalizálása termikus burokok szigetelésével a maximális gazdasági hatékonysági szintig – illetve középületek esetén a közel nullenergiás szintig

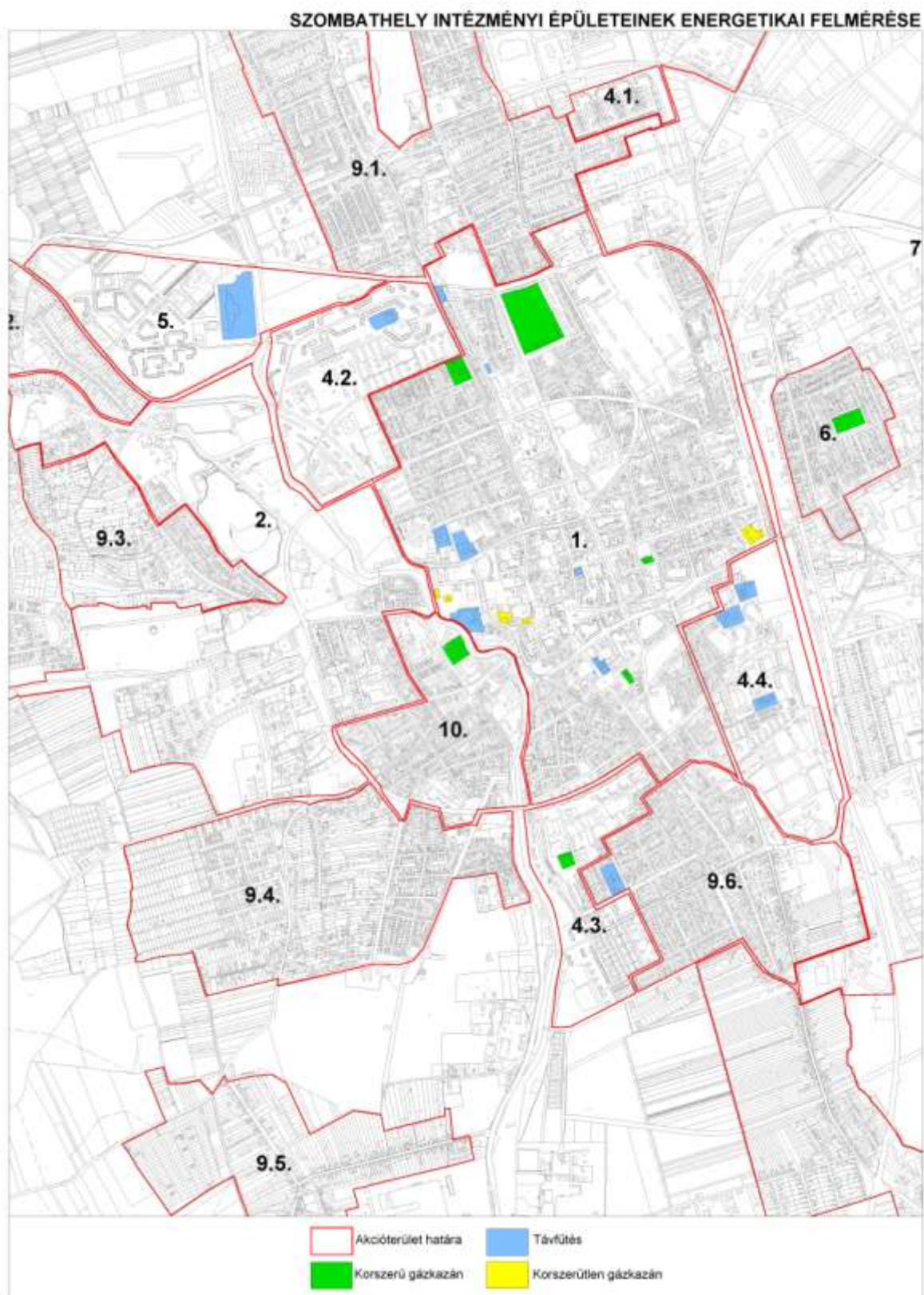
- épületek hő- és hűtési igényének (szigetelés, szabályzás után) megújulókkal való ellátása biomassza, hőszivattyú prioritizálásával, duális rendszerek alkalmazása mellett
- külső árnyékolás-technika fejlesztése, nyári hűtési igény csökkentése
- új épületek és bővítések esetén passzív napenergia-hasznosítás, árnyékolás és adott helyen az energetikailag ideálshoz legközelebb álló tömegarányok alkalmazása, építészeti szabályozás által való ösztönzése
- hővisszanyerő szellőztetési rendszerek elterjesztése, lehetőség szerint gravitációs keringtetési megoldással
- Szombathely MJV által felhasznált villamos-energia igény csökkentése
  - energiatudatos üzemeltetés bevezetése és folyamatos monitorozása – felelősségvállalás terhe mellett - a kiépült, villamos energiát használó minden rendszerek és technológia esetén
  - közvilágítás energiaigényének optimalizálása, csökkentése korszerűsítéssel – első években még kompakt izzók, majd a gazdaságos és kellő fényerőt biztosító technológiák elterjedésével, mintegy 5 év múlva LED-es megoldásokra
  - épületek megvilágítás igényének csökkentése átalakítások során a természetes megvilágítottság javításával – nyílászáró-korszerűsítés, fénykémények alkalmazása
  - város által beszerzésre kerülő gépek, eszközök esetén a legszigorúbb megfelelés elvárása, „A” kategóriától *lefelé eltérő* energia-hatékonyság besorolású eszközök esetén felelős vezetői engedélyhez kötni azokat
  - épületek villamos-energia igényének kielégítése napelemek telepítésével, önellátás szintig
- A megújuló energiaforrásokra és karbonsemleges megoldásokra épülő hő- és villamos energia termelés és felhasználás arányának növelése Szombathelyen
  - intézmények és berendezések (pl. szennyvíztelep, hulladékudvarok, közlekedési és információs táblák, stb.) villamos-energia igényének kielégítése napelemek telepítésével, önellátás szintig
  - városi naperőmű telepek létesítése egyenként maximum 0,5, összesen mintegy 1,5 MW teljesítményben közösségi tulajdonú területeken
  - fókuszált napenergia-hasznosítás alkalmazása a távhő rendszerében hmv előállításra
  - a dél-keleti ipari park és Szentkirály városrész között egy részben zaj- és porvédő, részben biomassza energia-termelési funkciójú környezetvédelmi erdősáv telepítése (30 m állandó, zárt, többszintes erdősáv és 70 m, sávos művelésű, nyár energia-ültetvény létesítése)
  - a távhő rendszer távvezeték-körgyűrűjének létrehozása, a primer energiafelhasználáson belül pedig a biomassza alapú hő- és villamosenergia termelés növelése egy biomassza erőmű létesítésével
  - a távhőbe csatlakozó saját intézmények esetén egy kedvezőbb, más energiahatékonysági beruházások után elérhető kiadási oldalt jelentő díjszabási rendszer kialakítása
  - a távhőre kötött fogyasztók számának növelése
    - „kibocsátás-mentes belvárosi védett övezet” kialakítása – ebben az övezetben csak távhőre kötést engedélyező építési engedélyek kiadása révén lehetne elérni a napjainkban egyre növekvő egyedi fás és egyéb fűtések miatt romló levegőminőség és épületállomány megelőzését
    - a távhő ellátási körzetében célzott marketing és versenyképes díjpolitika, továbbá városi motivációs eszközök kialakítása (például ún. átállási támogatás keretében) – ennek anyagi, munkahely-teremtési, klímavédelmi előnyei is vannak
  - saját intézmények esetén azok szigetüzemi távhő ellátásra való csatlakozásának megvizsgálása (kedvezőbb díjszabás érhető el – az így realizálható megtakarítás pedig adott fogyasztási helyek energetikai korszerűsítésére fordítható)
  - a hőközpontok és épületgépészeti berendezések terén tisztán megújulókra és bivalens elemekre épített egységesített fejlesztési és beszerzési rendszer kialakítása a városi

- intézményrendszer épületállományában - a helyi adottságok korlátainak figyelembe vétele mellett
- nyáron is kihasznált kollégiumok, uszodával rendelkező létesítmények és jelentős használati meleg víz igényű sportlétesítmények esetén napkollektor rendszerek telepítése – ezen igényeken kívül csak különösen indokolt, egyedi esetben javasolt napkollektorok telepítése
  - szombathelyi szennyvíztelep esetén biogáz-termelés
  - innovatív, kísérleti erőművi blokkok beállítása, hulladékhő hasznosítása a városi távhőrendszerben, alapanyag biomassa, fa, kutatói háttér osztrák-magyar - faelgázosítás, üzemanyag előállítás
  - A közlekedés terén 10 %-ban csökkenteni a CO₂ kibocsátást
    - Szombathely, mint a városi tömegközlekedés megrendelője, a városi tömegközlekedés minőség-javításával kíván tenni a kibocsátás csökkentése, a közutak terheltségének csökkentése, összességében a jobb életminőség érdekében (a várható motorizációs növekedés mellett is):
      - eljárásrendek, ügyrendek során az ügyintézéshez szükséges mobilitási igény csökkentése (egyablakos ügyintézés, e-ügyintézés fejlesztése, dereguláció, sbt.)
      - Smart City koncepciója kidolgozása részeként intelligens közlekedésirányítási és valós idejű utas-tájékoztató rendszer továbbfejlesztése
      - intermodális csomópont kialakítása az új buszpályaudvar áthelyezésével egyidejűleg – autóbuszos, kötőtpályás tömegközlekedés ingázók számára minőségibb, megbízhatóbb szolgáltatások továbbfejlesztése érdekében az intermodális csomópont és a helyi tömegközlekedés szolgáltatásainak továbbfejlesztése
      - a belváros tehermentesítése nyugati és déli városszéli parkolók létrehozásával és azok tömegközlekedésbe kapcsolásával jármű állomány cseréje CNG és/vagy BCM és/vagy részben hibrid buszokra – szolgáltatások színvonala és klímaterhének csökkentése érdekében egyaránt
    - Szombathelyen erős bázison nyugvó kerékpáros közlekedés további fejlesztése megemelheti az európai szinten (Hollandiával és Dániával holtversenyben) második helyezésünket (a naponta kerékpárt használók aránya Magyarországon 19,1 %). A cél, hogy Szombathelyen 25 %-ra a emelkedjen a naponta kerékpárral közlekedők aránya, és 45 %-ra a hetente kerékpározók aránya. , Ennek érdekében további részcélok:
      - a kerékpárút hálózat további fejlesztése (belvárosban, lakóövezetek és belváros között, a dél-keleti, majd a létesítendő északi ipari parkba kerékpárút kiépítése, bejárás motorizáltsága csökkentése hivatásforgalmi kerékpárutak építésével a szomszédos települések felé: Vép, Söpte, Nárai, Lukácsháza, stb.)
      - kerékpárkölsönző hálózat kiépítése – elsősorban hagyományos kerékpárookra építve
      - elektromos kerékpártöltő hálózat kiépítése a kölsönző hálózat dokkoló pontjai mentén
      - autók mozgástere rovására kerékpározható útszakaszok, sávok kialakítása, autómentes és csillapított övezetek bővítése
      - kerékpártárolók rendszerének kibővítése
      - kulturális rendezvény-sorozatban és sportesemények között a kerékpáros
      - programok városba vonzása, itteni megszervezése
    - az e-mobilitás feltételeinek megteremtése új lendületet adhat a város a motorizált közlekedést kiváltani képes elektromos kerékpárok, rollerek, moped (lásd az őrségi fejlesztésű Moveó) és elektromos autók
      - elektromos töltőállomások létesítése, azok vállalkozói kiépítésének ösztönzése
      - e-bike kölsönző rendszer kialakítása
      - nulla emisszós zóna kijelölése

- városi tulajdonú cégek esetén a gépjárműbeszerzések során a CO₂ kibocsátás csökkentés érdekében:
  - kizárólag alacsony fogyasztású és emissziójú járművek beszerzése
  - CNG, majd a technológia fejlődését követően elektromos és/vagy hidrogén
  - alternatív hajtású járművek beszerzése
- zöldfelület- és hőelnyelő felület-gazdálkodás révén csökkenteni a mikroklimatikus hatásokat
  - a város zöldfelület arányának növelése, biomassza tömegének növelése erősebb mikroklimatikus hatás érdekében
  - a város folyói (Gyöngyös, Perint, Arany-patak, stb.) és egyéb vízfelületei (Csónakázó-tó pld.) minél lassabb átengedése a város területén
  - saját ingatlanokon belüli zöldfelület arány megtartása, növelése
  - új létesítmények esetén a legkisebb felmelegedő felületek képzése

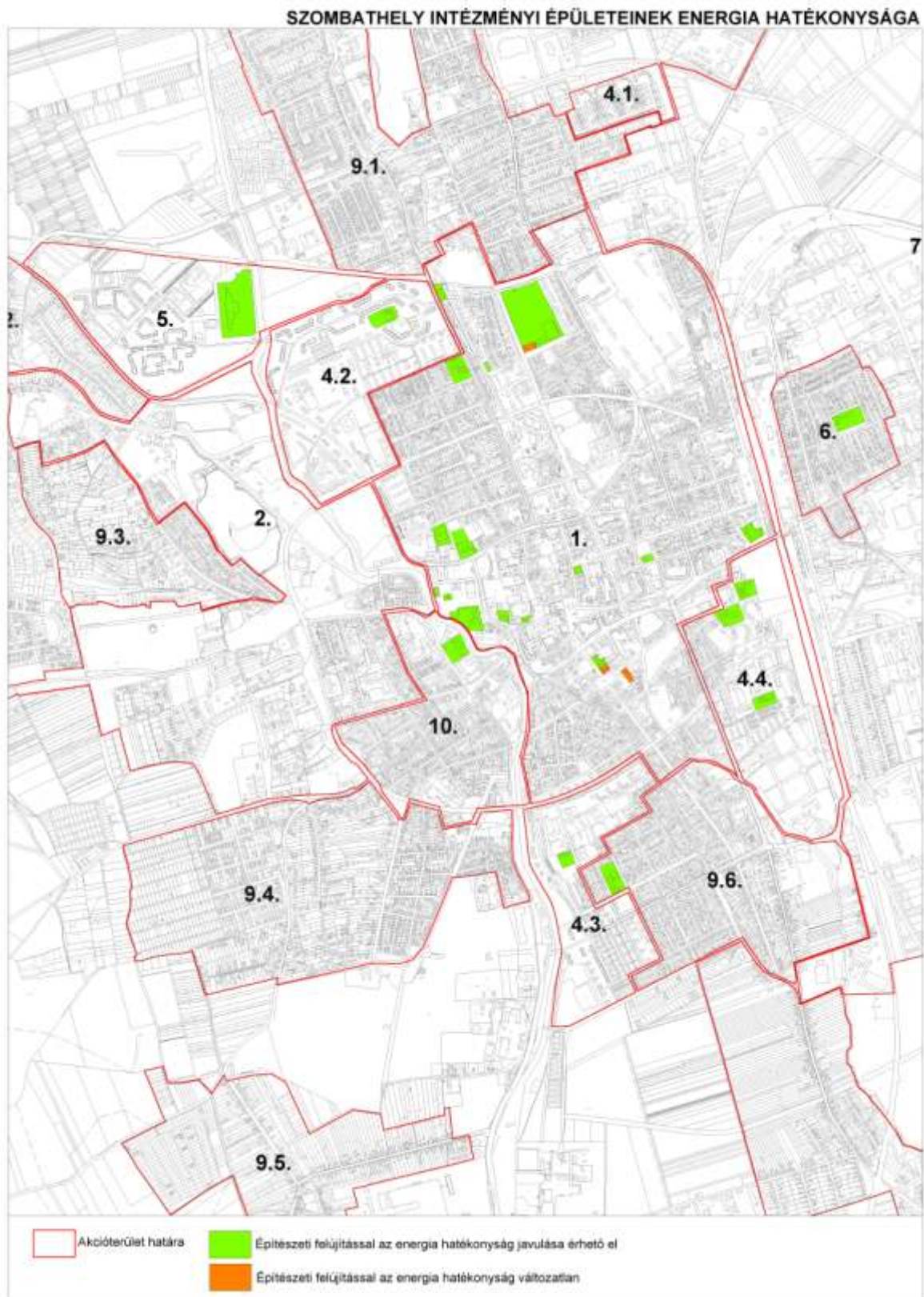
Az önkormányzati tulajdonú közcélú létesítményeken végrehajtásra kerülő energiahatékonysági projektek

Megnevezés intézmény	Épület	Jelenlegi besorolás		Építészeti felújítással az energetikai hatékonyság javulása érhető el	
Savaria Sportcsarnok - Új szárny	Új szárny	D	KÖVETELMÉNYT MEGKÖZELÍTŐ	D	KÖVETELMÉNYT MEGKÖZELÍTŐ
Savaria Sportcsarnok - Régi szárny	Régi szárny	F	ÁTLAGOS	A	ENERGIATAKARÉKOS
Türr István Képzőközpont		E	ÁTLAGOSNÁL JOBB	B	KÖVETELMÉNYNÉL JOBB
Pálos Károly SzSzk Családok Átmeneti Otthona - Szoc. Lakások		D	KÖVETELMÉNYT MEGKÖZELÍTŐ	A+	FOKOZOTTAN ENERGIATAKARÉKOS
Dr Szabolcs Zoltán utcai lakóépület		D	KÖVETELMÉNYT MEGKÖZELÍTŐ	A	ENERGIATAKARÉKOS
Kereskedelmi és Vendéglátó Szakképző Iskola és Kollégium	Iskola	B	KÖVETELMÉNYNÉL JOBB	A	ENERGIATAKARÉKOS
Kereskedelmi és Vendéglátó Szakképző Iskola és Kollégium	Kollégium	A	ENERGIATAKARÉKOS	A	ENERGIATAKARÉKOS
Kereskedelmi és Vendéglátó Szakképző Iskola és Kollégium	Konyha	F	ÁTLAGOS	A	ENERGIATAKARÉKOS
Bercsényi Általános Iskola	Iskola	E	ÁTLAGOSNÁL JOBB	A	ENERGIATAKARÉKOS
Bercsényi Általános Iskola	Konyha	F	ÁTLAGOS	B	KÖVETELMÉNYNÉL JOBB
Bercsényi Általános Iskola	Tornaterem	G	ÁTLAGOST MEGKÖZELÍTŐ	D	KÖVETELMÉNYT MEGKÖZELÍTŐ
Savaria Múzeum		F	ÁTLAGOS	E	ÁTLAGOSNÁL JOBB
Smidt Múzeum		D	KÖVETELMÉNYT MEGKÖZELÍTŐ	B	KÖVETELMÉNYNÉL JOBB
Váci Mihály Általános Iskola		E	ÁTLAGOSNÁL JOBB	A	ENERGIATAKARÉKOS
Dési Huber Általános Iskola		E	ÁTLAGOSNÁL JOBB	A	ENERGIATAKARÉKOS
Nyitrai utcai AMK		E	ÁTLAGOSNÁL JOBB	A	ENERGIATAKARÉKOS
Weöres Sándor Színház		A+	FOKOZOTTAN ENERGIATAKARÉKOS	A+	FOKOZOTTAN ENERGIATAKARÉKOS
Gyermekek Háza		C	KÖVETELMÉNYNEK MEGFELELŐ	A+	FOKOZOTTAN ENERGIATAKARÉKOS
Brenner János Általános Iskola		G	ÁTLAGOST MEGKÖZELÍTŐ	E	ÁTLAGOSNÁL JOBB
Savaria Filmszínház		A	ENERGIATAKARÉKOS	A	ENERGIATAKARÉKOS
Bartók Terem		F	ÁTLAGOS	F	ÁTLAGOS
Napsugár Óvoda		B	KÖVETELMÉNYNÉL JOBB	A+	FOKOZOTTAN ENERGIATAKARÉKOS
Micimackó Óvoda		B	KÖVETELMÉNYNÉL JOBB	A+	FOKOZOTTAN ENERGIATAKARÉKOS
Zeneiskola		E	ÁTLAGOSNÁL JOBB	A	ENERGIATAKARÉKOS
Bokréta Bölcsőde		D	KÖVETELMÉNYT MEGKÖZELÍTŐ	A+	FOKOZOTTAN ENERGIATAKARÉKOS
Olád AMK		F	ÁTLAGOS	B	KÖVETELMÉNYNÉL JOBB
Aranyhíd Nevelési Oktató Központ		E	ÁTLAGOSNÁL JOBB	A	ENERGIATAKARÉKOS
Hefe Menyhért Építő- és Faipari Szakképző Iskola		E	ÁTLAGOSNÁL JOBB	A	ENERGIATAKARÉKOS
Szombathelyi Művészeti Szakközépiskola		E	ÁTLAGOSNÁL JOBB	A	ENERGIATAKARÉKOS
Horváth Boldizsár Közgazd. és Inform. Szakközépisk.		E	ÁTLAGOSNÁL JOBB	E	ÁTLAGOSNÁL JOBB
Horváth Boldizsár Közgazd. és Inform. Szakközépisk. Kollégium	Kollégium	D	KÖVETELMÉNYT MEGKÖZELÍTŐ	A	ENERGIATAKARÉKOS

JAVASOLHATÓ ENERGIAHATÉKONYSÁGI FELÚJÍTÁSOK

2.3.2. További ágazati fejlesztési programcsomagok

A városfejlesztés szempontjából kiemelkedő jelentősége van a közúti közlekedési hálózat fejlesztésének. Ebben a tekintetben az alábbi fejlesztések végrehajtása szükséges.

	Közlekedési fejlesztés megnevezése	Szerkezeti terv szerinti besorolása	Kiépítendő folyóméter	Becsült nettó utépítési költség
1.	Saághy utca hiányzó szakaszának kiépítése	Tervezett városi forgalmi út, új Gyöngyös híddal	680 fm	180 millió Ft +150-180 millió Ft hídépítés
2.	Puskás Tivadar utca északi kikötése az elkerülő útig	Tervezett városi forgalmi út, új csomópont kialakítása a 87. sz. főút meglévő elkerülő szakaszán, új vasúti ájtjáró	560 fm	150 millió utépítés Vasúti ájtjáró, biztosítással 80 millió Új csomópont létesítés 130-150 millió
3.	Oladi lakótelepet feltáró gyűjtőút kialakítása	Tervezett gyűjtőút	850 fm	225 millió
4. a	Váci Mihály utca - Paragvári utca-Alsóór utca összekötése	Tervezett gyűjtőút, új körforgalmú csomóponttal, új Gyöngyös híddal	420 fm	130 millió Ft utépítés +150-180 millió Ft hídépítés +150 millió Ft körforgalom építése
4. b	11-es Huszár út és Lovas utca- Söptei út összekötése	Tervezett gyűjtőút, Söptei úti és Lovas utcai csomópont kialakítással	1100 fm	300 millió Ft utépítés 300 millió forint 2 db körforgalom létesítése
5.	Vasút utca bevonás a belvárost övező körgyűrű rendszerbe	Tervezett forgalmi út Meglévő útpálya felújítása	750 fm	30 millió Ft
6.	Szent Márton út és Pázmány Péter körút összekötése, a körút bezárása	Tervezett forgalmi út Új felüljáró létesítése, útpálya megemelése	530 fm	2,5< milliárd Ft*
7.	Semmelweis utca és Éhen Gyula városrész összekötése Alkotás utcai híd vagy aluljáró	Tervezett gyűjtőút Új alul vagy felüljáró, átépítendő alkotás utca	1100 fm	2-2,5 milliárd Ft**

* és ** Sopronban GYSEV beruházásban aluljáró rendszer a Kőszegi úton 2,2 milliárd, Szombathelyen Csaba utcában alul- és felüljáró 2,5 milliárdba került.

Összesen 5990 fm belterületi utépítést tartalmaz a fenti közlekedésfejlesztési javaslat, amiben a 7-es, valamint az 5-ös és a 6-os jelű fejlesztések jelentős volumenű és bonyolult különbszintű közlekedési csomópontokat tartalmaznak. Az 5-ös, a 6-os és a 7-es számú utak tervezése az intermodális csomópont jelenleg folyó tervezési munkáinak részét képezi, ezért ezek becsült költségét külön nem jelenítjük meg. Fel kell hívni ugyanakkor a figyelmet arra, hogy a 7. számmal jelzett útvonal konkrét műszaki kialakítása nagyon érzékeny kérdés, hiszen Közép-Európa legrégebb folyamatosan működő keresztény temetőjén keresztül (ahol feltehetőleg Szent Márton szülei is nyugszanak) nem képzelhető el. Ezért a 7-es számú útvonal kialakítása műszakilag a vasúti pálya felett történhet, ami megnöveli a projekt bonyolultságát és költségeit. Az 1-4. számú utak összesen 3610 fm, becsült költsége bruttó 2,4 milliárd Ft.

A további ágazati fejlesztési programcsomagok fejlesztési irányait a jelen Településfejlesztési Koncepció és ITS 1. számú melléklet mutatja be.

A) AZ ITP KERETÉBEN TOP-BÓL MEGVALÓSULÓ FEJLESZTÉSEK

A TOP-6.1.5.-15-SH1 SZÁMÚ, „GAZDASÁGFEJLESZTÉST ÉS A MUNKAERŐ MOBILITÁS ÖSZTÖNZÉSÉT SZOLGÁLÓ KÖZLEKEDÉSFEJLESZTÉS ” ELNEVEZÉSŰ FELHÍVÁSA ALAPJÁN MEGVALÓSÍTÁSRA JAVASOLT FEJLESZTÉS:

**SZOMBATHELY MEGYEI JOGÚ VÁROS KÖZÚTHÁLÓZATI ELEMEINEK
GAZDASÁGFEJLESZTÉSI CÉLÚ MEGÚJÍTÁSA**

A fejlesztések megvalósításának helyszíneit a jelen fejezet vonatkozó tervlapjai ábrázolják.

A projekt keretében az alábbi gyűjtő utak felújítása történik:

- 1./ Szombathely, Dózsa Gy. utca 5636. hrsz-ú ingatlanon a Kálvária utcától a Magyar L. utcáig tartó szakaszának felújítása, aszfaltos burkolat megerősítéssel és szerkezetcserevel vagy REMIX technológiával.
- 2./ Szombathely, Jókai utca 5435. hrsz-ú ingatlanon a Kálvária utcától a Gagarin utcáig tartó szakaszának a felújítása, aszfaltos burkolat megerősítéssel és szerkezetcserevel vagy REMIX technológiával.
- 3./ Szombathely, Újvilág utca 9947/1. hrsz-ú ingatlanon a Rumi úttól a Körmendi útig tartó szakaszának a felújítása aszfaltos burkolat megerősítéssel és szerkezetcserevel vagy REMIX technológiával. Csapadékvíz elvezetés kiépítése.
- 4./ Szombathely, Ernuszt Kelemen utca 3938. hrsz-ú ingatlanon a Dolgozók úti körforgalomtól az Aranypatak hídjáig tartó szakaszának a felújítása aszfaltos burkolat megerősítéssel és szerkezetcserevel vagy REMIX technológiával. Csapadékvíz elvezetés kiépítése.
- 5./ Szombathely, Márton Áron utca (4219. hrsz) és Kárpáti Kelemen utca (4522. hrsz) ingatlanokon történő felújítása a 78. sz. ingatlan és a Kilátó utca közötti szakaszon aszfaltos burkolat megerősítéssel és szerkezetcserevel vagy REMIX technológiával. Csapadékvíz elvezetés kiépítése.
- 6./ Szombathely, Vépi út 7929/1. hrsz-ú ingatlanon a Zanati úttól a 86-os körforgalomig tartó szakaszának a felújítása aszfaltos burkolat megerősítéssel és szerkezetcserevel vagy REMIX technológiával. Csapadékvíz elvezetés kiépítése.
- 7./ Szombathely, Írottkö utca 1529/2. hrsz-ú ingatlanon az Alsóőr úttól a Szófia utcáig tartó szakaszának a felújítása aszfaltos burkolat megerősítéssel és szerkezetcserevel vagy REMIX technológiával.
- 8./ Szombathely, Sugár út 2480. hrsz-ú ingatlanon a Horváth Boldizsár körúttól az Eperjes utcáig tartó szakaszának a felújítása aszfaltos burkolat megerősítéssel és szerkezetcserevel vagy REMIX technológiával.

A fejlesztéshez tervezett támogatás összege: 915 000 000,- Ft

A felújított vagy korszerűsített utak teljes hossza: 5110 m

A projekt indokoltsága

Szombathely az ipari és lakóterületek elhelyezkedését érintően kétpólusú város: a legnagyobb kiterjedésű lakóterületek a város Ny-i, É-Ny-i részén, az ipari zóna a város K-i, Dk-i felén helyezkedik el. Az ipari öv, a hozzá kapcsolódó közlekedési területekkel, jelentős hányadot foglal el a várostestből. A munkaerőmozgás iránya a lakó és ipari zóna egymáshoz viszonyított elhelyezkedéséből fakadóan Ny-K-i irányú. A K-i, Dk-i ipari területen helyezkednek el Szombathely legnagyobb munkáltatói.

A projekt keretében fejlesztendő útszakaszok Szombathely Megyei Jogú Város ipari, gazdasági területeinek hatékonyabb és gyorsabb megközelítését szolgálják, mind a munkavállalók, mind pedig a vállalkozások számára.

A pályázatból felújítandó útszakaszok a város lakóterületeinek hivatáscélú forgalmát fűzik fel, gyűjtik össze a főbb útvonalakra, körutakra, segítve ezzel Szombathely keleti ipari, gazdasági területeinek

elérését. Az útszakaszok felújítása révén a közlekedés felgyorsulhat, így a munkavállalók kényelmesebben és rövidebb idő alatt juthatnak el a munkahelyekre. Az útfejlesztések a munkaerő mobilitás fejlesztésén keresztül hozzájárulnak a foglalkoztatás növeléséhez, a munkaerő megtartásához.

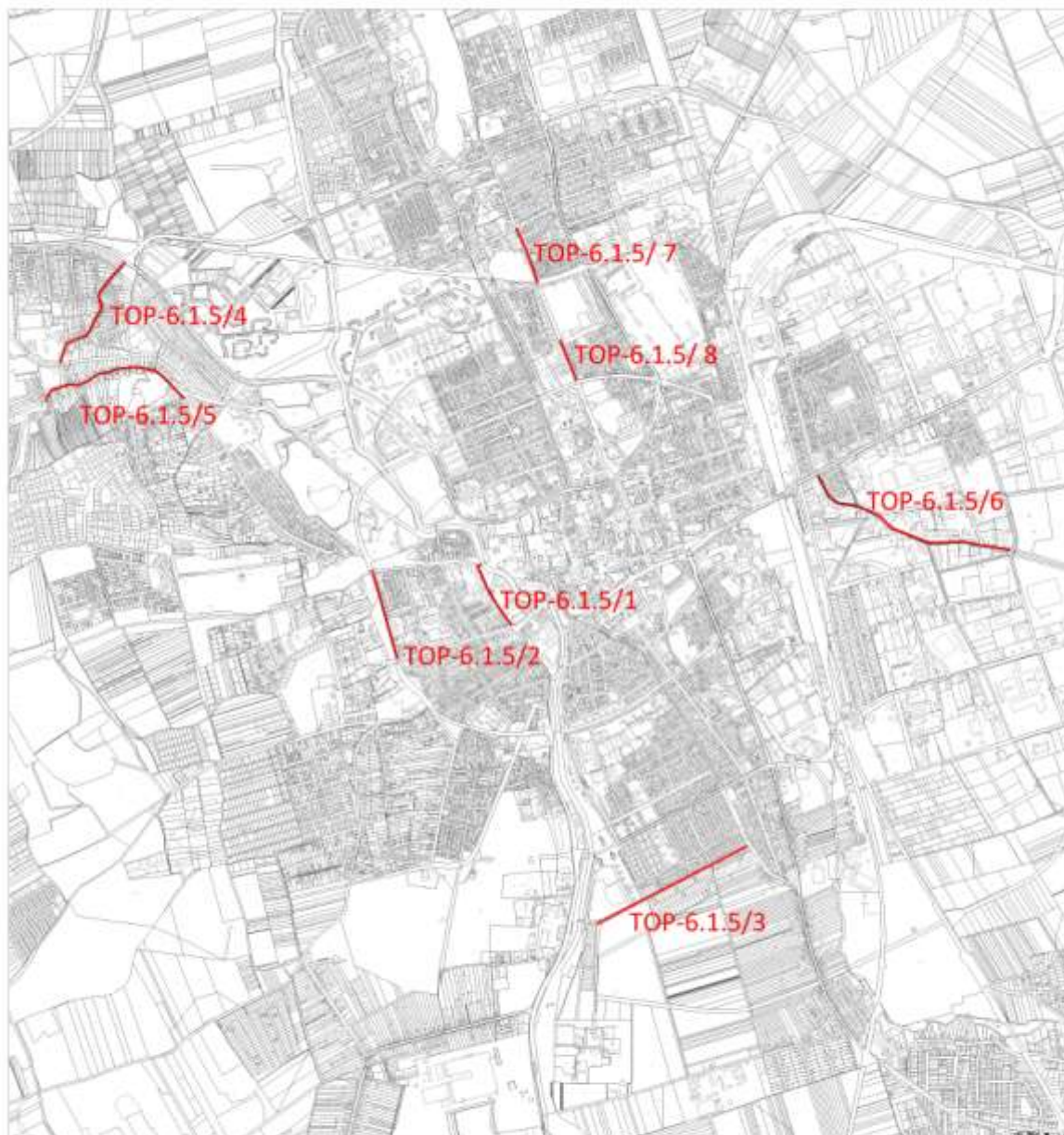

210

Szombathely Megyei Jogú Város Településfejlesztési Konceptiója és Integrált Településfejlesztési Stratégiája
Megrendelő: Szombathely Megyei Jogú Város, készítette: Városfejlesztés Zrt

TOP-6.1.5.

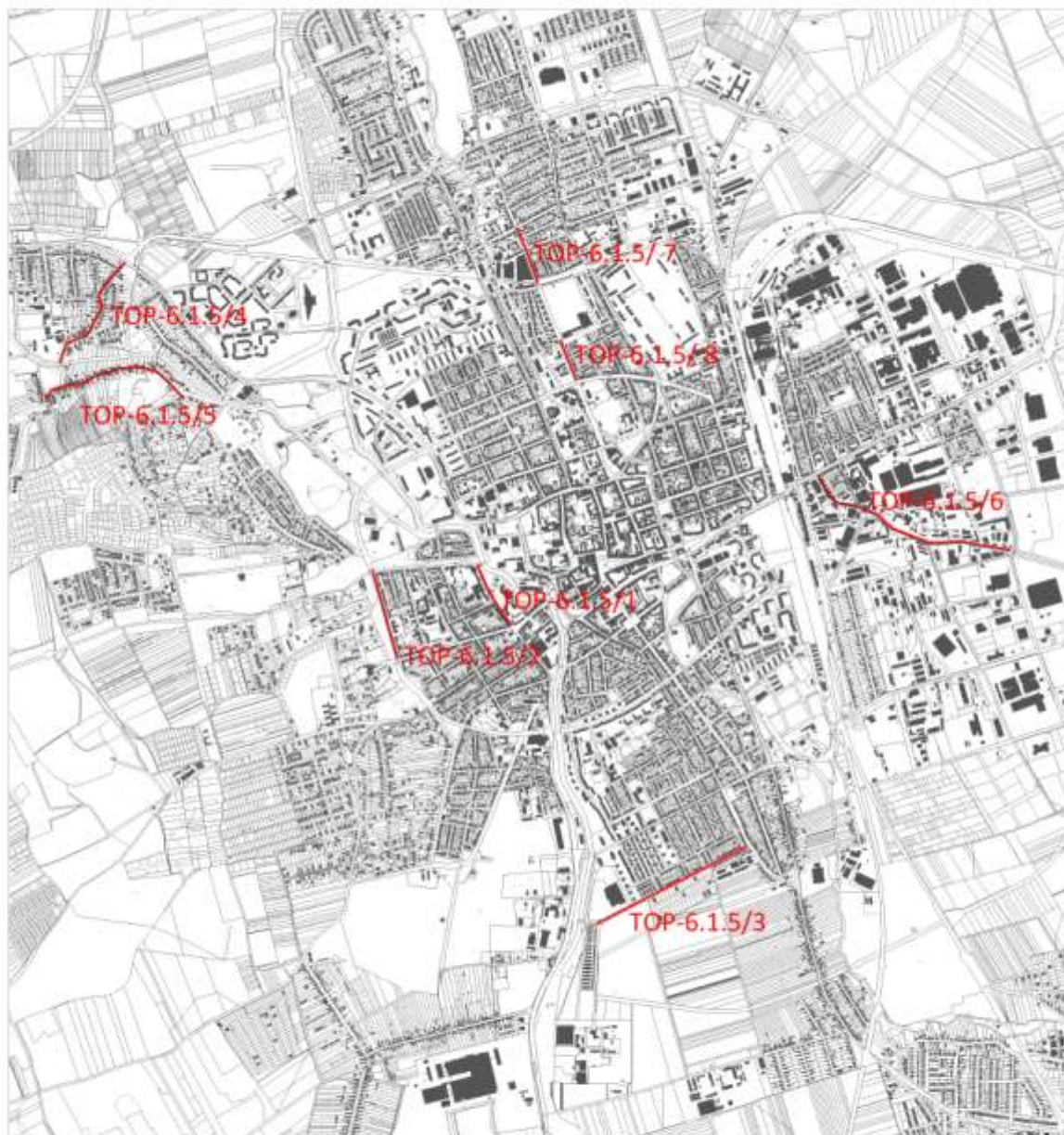

FEJLESZTÉSEL ÉRINTETT SZAKASZOK

TOP-6.1.5./1 DÓZSA GYÖRGY UTCA
 TOP-6.1.5./2 JÓKAI UTCA
 TOP-6.1.5./3 ÚJVILÁG UTCA
 TOP-6.1.5./4 ERNŐSZT KELEMEN UTCA
 TOP-6.1.5./5 MÁRTON ÁRON UTCA
 TOP-6.1.5./6 VÉPI UTCA
 TOP-6.1.5./7 ÍRÓTKŐ UTCA
 TOP-6.1.5./8 SUGÁR ÚT

2017. 02. 23.

FEJLESZTÉSEL ÉRINTETT SZAKASZOK

TOP-6.1.5./1 DÓZSA GYÖRGY UTCA
 TOP-6.1.5./2 JÓKAI UTCA
 TOP-6.1.5./3 ÚJVILÁG UTCA
 TOP-6.1.5./4 ERNŐSZT KELEMEN UTCA
 TOP-6.1.5./5 MÁRTON ÁRON UTCA
 TOP-6.1.5./6 VÉPI UTCA
 TOP-6.1.5./7 ÍRÓTKŐ UTCA
 TOP-6.1.5./8 SUGÁR ÚT

2017. 02. 23.

B) AZ ITP KERETÉBEN TOP-BÓL MEGVALÓSULÓ FEJLESZTÉSEK

A TOP-6.3.3.-15-SH1 SZÁMÚ, „ VÁROSI KÖRNYEZETVÉDELMI INFRASTRUKTÚRA- FEJLESZTÉSEK " ELNEVEZÉSŰ FELHÍVÁSA ALAPJÁN MEGVALÓSÍTÁSRA JAVASOLT FEJLESZTÉS:

SZOMBATHELY BEL- ÉS CSAPADÉKVÍZ VÉDELMI RENDSZERÉNEK FEJLESZTÉSE

A fejlesztések megvalósításának helyszíneit a jelen fejezet vonatkozó tervlapjai ábrázolják

A tervezett beavatkozások célja

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzatának belterületi csapadékvíz elvezetési,- gazdálkodási rendszerének fejlesztése, környezetbiztonságának növelése, környezeti állapotának javítása, az ár-, belvíz- és helyi vízkár veszélyeztetettségének csökkentése, további környezeti káresemények megelőzése. A fejlesztések esetében a cél a belterületre hullott csapadékvizek és felszín alól előtörő fakadó vizek rendezett és kártétel nélküli elvezetése, a belterületen áthúzódó vízfolyások és belvízcsatornák, belvíz elvezető rendszerek rendezése és a települések belterületének védelme a külterületeken keletkezett vizek káros hatásaitól.

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata kötelező közigazgatási feladatai mellett kiemelt figyelmet fordít a város fejlesztésére. A települési beruházások (infrastruktúra, szociális projektek stb.) nagymértékben hozzájárulnak az itt élő lakosság életminőségének javulásához. Szombathely hosszú távú fejlesztési tervei között szerepel az infrastruktúra-fejlesztés, amelynek része a belterületi úthálózat felújítása, a várost teljesen lefedő kerékpárút-hálózat kialakítása, meglévő aszfalt burkolatú utak javítása, komplex és teljes körű belterületi csapadékvíz-elvezető hálózat kiépítése, az ipari park bővítése, de a belváros rekonstrukciójának folytatása is. A reklám- és marketing-tevékenységnek köszönhetően a rendezvények elősegítik a város hírnevének öregbítését, befektetők betelepülését (munkahelyteremtés), illetve a környező településekkel való együttműködés fejlődését. Jelen projekt, mint a belterületi csapadék és belvíz elvezetés megoldása, megvalósulása javítja a város infrastruktúráját, illeszkedik a településfejlesztési konstrukcióba, s hozzájárul az elérhető vidéki életminőséghez.

A beruházás célja, a városrészeket behálózó csatornák rendezésével, a belterületi csapadékvíz-gyűjtő és elvezető árokrendszer felújításával, hogy a településre hulló és a belterületre jutó csapadék károkozás nélkül kerüljön levezetésre a befogadóba. A tervezett beruházással az eddigi elöntések, vízkárok, továbbá a lefolyástalan területek megszüntetése és biztonságos leürítése a cél.

A tervezett beavatkozások műszaki tartalma

1.Stromfeld lakótelep (Bárdosi Németh J. u.- Minerva ltp. gerincvezeték)

A Stromfeld lakótelep csapadékvíz elvezetése a '70-es években épült ki, és a K-1-0-0 jelű gerincvezetése a Kőszegi vasúti keresztezés, és a Söptei út keresztezése után a külterületen csatlakozik a Kupor árok közcélú vízfolyásba. A meglévő csapadékvíz elvezető rendszerhez a Víziterv készítet vízjogi üzemeltetési tervet, mely 10.174/3/1986 számon kapott vízjogi üzemeltetési engedélyt. Ez az üzemeltetési engedély jelenleg is érvényben van.

A K-1-0-0 csatorna egyes szakaszai, főként a volt Tejipar területén áthaladó szakasza, jelenleg nem üzemel megfelelően. Tisztító aknáik elfedésre kerültek, nyílt árkos szakasza feltöltődött. A csatorna a

Kőszegi vasútvonal és a 8. sz. elkerülő út közötti részen magántulajdonba került területeken halad, fenntartása nehezen oldható meg.

A lakótelep csapadékvíz elvezetésének megfelelő biztonságú működése érdekében az Önkormányzat megbízást adott a meglévő rendszer feltárásán túl a csapadékvizeknek a Minerva lakótelep csapadékvíz gerincvezetékére történő átkötésére.

Az új átkötés önkormányzati tulajdonú területen vezethető, így a későbbi üzemeltetése is biztonságosan megoldható.

Az engedélyezési terv elkészült, mely 5818-1/9/2013 számon vízjogi létesítési engedélyt kapott és 2014-01-27-én jogerőre emelkedett.

Tervezési szerződés értelmében a jogerős vízjogi létesítés engedély alapján kell a kiviteli tervet elkészíteni.

Fejlesztett csapadék csatorna hossza: 286 m

2.Joskar-Ola ltp. (Károlyi Antal u. vége – Gyöngyös árapasztó)

TERVEZÉSI TERÜLET ISMERTETÉSE

A HJGY 1-0-0 jelű csatorna a Szombathely belterület 8616/4 hrsz-ú árokba köt bele HJ-01jelű aknától, mely a lakótelep csapadékvíz elvezető hálózatának függőajtóján található. Az új csatorna a HJGY 1-0-0 csatorna HJGY-09 és HJGY-16 jelű aknáik közti szakaszt váltja ki önkormányzati területen haladva. A HJGY-09 jelű meglévő akna a 8612/25 hrsz-ú rendezési terv szerint távlati útként szereplő telken található. Ennek az útteleknek az északi határvonala mentén zöldterületen halad az új csatorna a 8619 hrsz-ú önkormányzati telek felé. Az önkormányzati telek a Gyöngyössel párhuzamosan fekszik, és több elkerített bérbe adott telekre szerte van osztva (földhivatalilag egy összefüggő telekről van szó). A csatorna ezen a telken a Gyöngyös felőli telekhatár mentén párhuzamosan fut a Hunyadi János út és a Károlyi Antal utca kereszteződésében található Lidl áruház telkéig, amelynek zöldterületén található a meglévő HJGY-16 jelű tisztítóakna.

Tervezett csapadékvíz elvezetés ismertetése: A kiváltási szakasz 258,25 m hosszú Ø100 cm-es 1,9‰ átlagesésű betoncsatorna szakaszt vált ki 298,44 m hosszon, ugyancsak Ø100 cm-es 1,7‰ átlagesésű betoncsatornával. A tervezett csapadékvíz elvezetés ilyen módon nem módosítja jelentősen a lefolyási viszonyokat. A kiváltási szakaszra sem meglévő épület csapadékvíz bekötése, sem víznyelő nem csatlakozik.

Fejlesztett csapadék csatorna hossza: 296 m

3.Nárai út melletti szakasz (Középhegyi út – Pap árok)

MŰSZAKI LEÍRÁS: Építéssel érintett területek: 4754 hrsz.: Erdei iskola út 4769/1 és 12434 hrsz.: Lőportár u. és a 10600 hrsz.: külső Nárai út.

A jelenlegi kiviteli tervek elkészítését megelőzte a Vízéptek Kft. által készített Sorok-Perinttől nyugatra levő területek csapadékvíz elvezetési tanulmányterve alapján készített vízjogi engedélyezési tervdokumentáció. Az engedélyezési dokumentáció 5080-2/6/2013. iktatószámom a Nyugat-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőségtől vízjogi létesítési engedélyt kapott.

Csapadékvíz elvezetés tervezése:

1. Befogadó:

Végső befogadó: Pap-árok 3+910 kmsz.

Köztes befogadó: Pa10 jelű árok 0+098 km szelvénye

2. Feladat:

A Sallai-árok túlterhelt rendszerének tehermentesítésére a Lőportár úton a meglévő NA300 KG PVC átmérőjű csapadékcsatorna mellett a Rauscher Miksa utcáig ø40-es átmérőjű új csatorna tervezése ~290 m hosszon, továbbiakban a meglévő NA300-as átépítése 86,30 m hosszon ø50/b átmérőre. A Pa10 jelű árokig 557,10 m hosszon zárt (ø50 és ø60) vezetékkel, és 612,50 m hosszon nyílt füves árokkal a Külső Nárai út útárkának átépítésével vezetjük le a vizeket.

Fejlesztett csapadék csatorna hossza: 1 451 m

4.Kámon-Herény II. ütem (Szent Imre h. u)

A terület csapadékvíz elvezetése csak részben megoldott, a vízgyűjtő területen lévő utcák csapadékvíz elvezetése csak az itt szereplő gyűjtővezeték megépítése után valósulhat meg. A közterület paraméterei miatt nyílt árok nem építhető (nem fér el).

Fejlesztett csapadék csatorna hossza: 459 m

5.Olad falu (Arany patak u. – Áchim A. u. közötti szakasz)

Terület: a város Oladi városrészén a Torony u. – Dolgozók útja – Ernuszt K. u. – Dozmat utcák által határolt terület. Az érintett területre átfogó csapadékvíz elvezetési terv korábban nem készült. A nagyobb lejtésű domboldalokról lefolyó víz főként az Ernuszt K. utcában okoz vízelvezetési gondokat, mivel az utca mélypontja a Bárdos A. utca csatlakozásánál van és innen a víz elvezetése a Potyondi árok felé megszűnt. A területet határoló utcákban több helyen is történtek vízelvezetési munkák. A Torony utca mindkét oldalán kiépült nyílt árkos vízelvezető árok megfelelő csőátereszekkel. A tervezési területet északról határoló Dolgozók útja közúti árka megfelelő állapotú, levezetése a Potyondi árokba a körforgalom kiépítése során zárt csapadékcsonnával kiépült. Erre a csatornára csatlakozik a Komlósi F. utca csapadékvize is, a zárt csatorna az utca Ernuszt K. utcai csatlakozásáig szintén kiépült.

A tervezési terület és a Potyondi árok közötti lakótelep csapadékvíz elvezetése önálló zárt csapadékvíz elvezetéssel kiépült. Az Ernuszt K. utca nyugati oldaláról csatlakozó víz átvezetésére szolgáló 3913/1 hrsz-ú árok nyomvonalán a Takács és Takács Kft. tervei alapján $\varnothing$ 50 cm méretű zárt csapadékcsonna épült. Az érintett területen a város rendezési terve csapadékvíz elvezetésre vonatkozóan nem ír elő megoldási módot, zárt illetve nyílt árkos megoldás egyaránt alkalmazható.

A tervezett csapadékvíz elvezető rendszer főbb jellemzői

Befogadók ismertetése:

A tervezési terület fő lejtésiránya ÉNy-DK irányú, a terület az Arany patak és a Potyondi árok irányába lejt kisebb elleneséses szakaszoktól eltekintve. Befogadó szempontjából az Arany patakot vizsgálva megállapítást nyert, hogy az Ernuszt K. utcai híd környezetében a mértékadó árvízszint magas, a rendszerben jelentős visszaduzzasztásokat okozna. Ezen a ponton zsilipes műtárgy kiépítésére lenne szükség, melyet rendszeresen kezelni kell. A terep esése sem ebbe az irányba mutat, ezért ez a megoldást elvetetésre került.

A Po-1-0 kiépült $\varnothing$ 50 cm-es zárt csatorna a 3913/1 hrsz árok nyomvonalán a Potyondi árok torkolatához csatlakozik egy alacsonyabb, 216,87 mBf mértékadó árvízszintnél. A torkolatnál a visszaduzzasztás elkerülése érdekében csappantyús előfej épült. A csatorna befogadónak alkalmas, de a felső, Ernuszt K. utcához csatlakozó szakasza a tervtől eltérően magasabban épült meg, ezért a 0+187 – 0+276 szelvények között a csatornát vissza kell bontani és kisebb eséssel, mélyebbre kell helyezni.

A Po-3-0 csatorna a Potyondi árok közúti hídjától a Komlósi F. utcáig Na 400, majd NA 300 mm-es zárt csatornával kiépült, befogadónak alkalmas.

A tervezett vízelvezetés főgyűjtői, vízgyűjtő területei:

A tervezési terület csapadékvíz elvezetése két fő rendszerre osztható, a vízgyűjtő területekhez igazodóan.

Az első rendszer főgyűjtője a Po-1-0 csatorna, mely a meglévő szakaszra csatlakozóan az Ernuszt K. utca keleti oldalán épül ki zárt csatornaként. A rácsatlakozó csatornák a Dozmat utca, Torony utca, Áchim A. utca és Bárdos A. utcák csapadékvizeit gyűjtik össze. A főgyűjtő hossza 669 m, a hozzátartozó vízgyűjtő terület a 0+000 szelvényben 13,7 ha.

A másik rendszer főgyűjtője a Po-3-0 csatorna, mely a Potyondi árok torkolatától a 0+165 szelvényig szintén meglévő zárt csatorna, innen a Komlósi F. utca teljes hosszában folytatódik, zárt csatornaként.

A rácsatlakozó kisebb csatornák az utca déli oldalán összegyűjtött vizeket szállítják a Po-3-0 csatornába. A főgyűjtő hossza 550 m, vízgyűjtő területe a torkolatnál 4,2 ha.
Fejlesztett csapadék csatorna hossza: 1 400 m

6. Szatmár utca (Csaba u. – Mérleg u. közötti szakasz)

Műszaki tartalom később kerül kidolgozásra (nyílt árok).
Fejlesztett csapadék csatorna hossza: 1 260 m

7. Mérleg utca (Pálya u. – II/a.j. árok)

Műszaki tartalom később kerül kidolgozásra (nyílt + zárt árok).
Fejlesztett csapadék csatorna hossza: 600 m

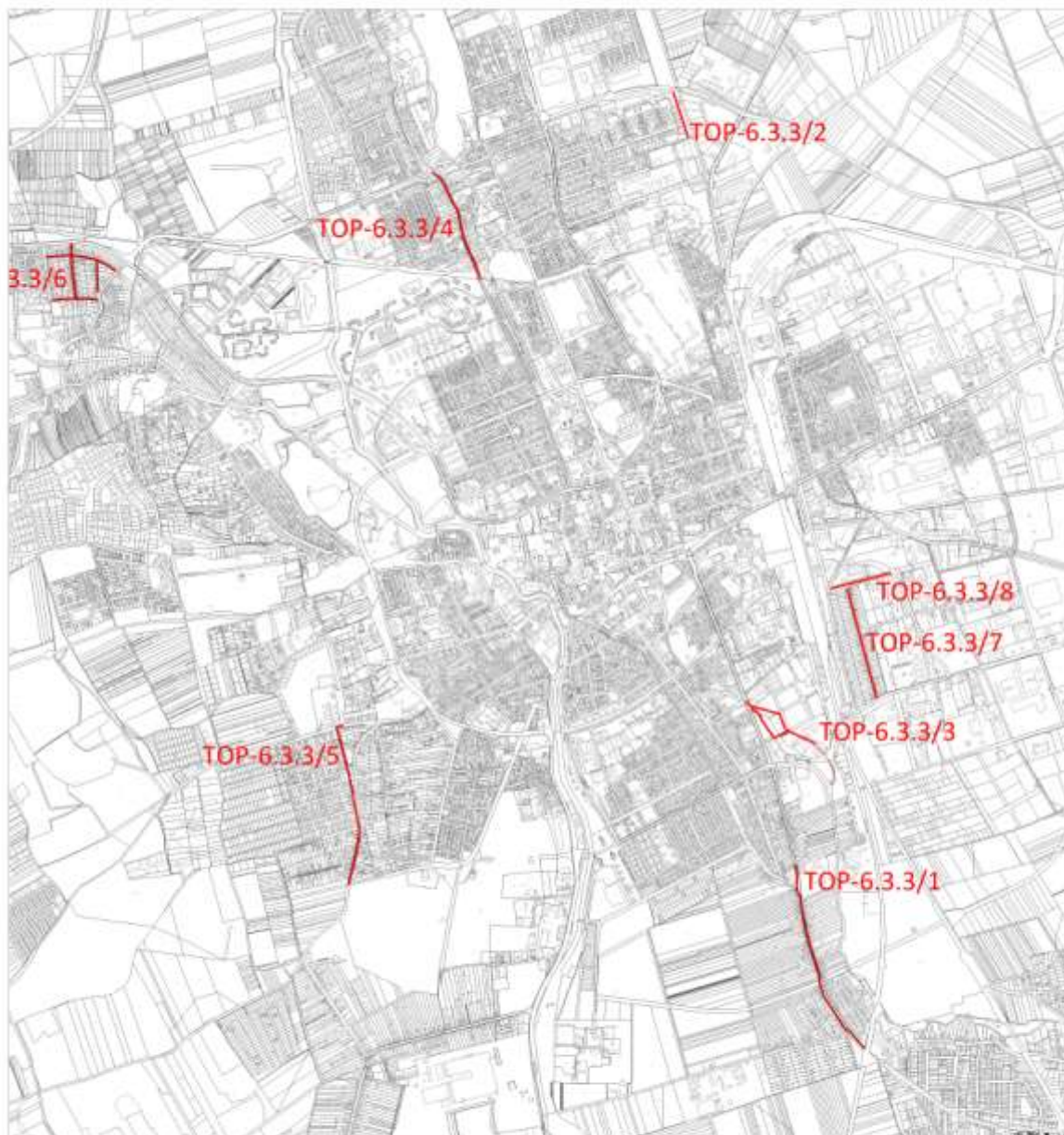
8. Külső Rumi út (Csiti tó – 1. vasúti átjáró)

A terület csapadékvíz elvezetése csak részben megoldott, helyenként szikkasztó árkokkal, részben csapadék-csatornára való rákötéssel. A szikkasztó árkok feladatukat nem látják el, a terület beépítettségéből adódóan, illetve a tervezett kerékpárút megvalósítása érdekében a csapadékvíz-elvezetés a nyílt árkok szélesítésével, mélyítésével nem oldható meg (helyhiány miatt). A megfelelő csapadékvíz elvezetés biztosítása érdekében szükséges a rendszer teljes átépítése zárt csapadékvíz elvezető hálózat létesítésével. A részletes műszaki tartalom később kerül kidolgozásra.
Fejlesztett csapadék csatorna hossza: 1 100 m

Műszaki-szakmai eredmények

A tervezett fejlesztések megvalósításával összesen 6 852 m bel- és csapadékvíz-védelmi létesítmény újul meg, meg meghaladja az ITP-ben vállalt mérőszámot (6 607m).

TOP-6.3.3.

FEJLESZTÉSSEL ÉRINTETT SZAKASZOK

TOP-6.3.3/1 RUMI ÚT
 TOP-6.3.3/2 BÁRDOSI NÉMETH JÁNOS UTCÁVAL PÁRHUZAMOS KÖZMŰSÁV
 TOP-6.3.3/3 ÖRSEG UTCA (FOLYTATÁSA)
 TOP-6.3.3/4 SZENT IMRE HERCEG UTCA
 TOP-6.3.3/5 ERDEI ISKOLA UTCA - LŐPORTÁR UTCA - NÁRAI UTCA
 TOP-6.3.3/6 DOZMAT UTCA - ACHIM ANDRÁS UTCA - BÁRDOS ALICE UTCA - KOMLÓSI FERENC UTCA
 TOP-6.3.3/7 SZATMÁR UTCA
 TOP-6.3.3/8 MÉRLEG UTCA

2017. 02. 23.

TOP-6.3.3.

FEJLESZTÉSEL ÉRINTETT SZAKASZOK

TOP-6.3.3/1 RUMI ÚT
 TOP-6.3.3/2 BÁRDOSI NÉMETH JÁNOS UTCÁVAL PÁRHUZAMOS KÖZMŰSÁV
 TOP-6.3.3/3 ÖRSÉG UTCA (FOLYTATÁSA)
 TOP-6.3.3/4 SZENT IMRE HERCEG UTCA
 TOP-6.3.3/5 ERDEI ISKOLA UTCA - LŐPORTÁR UTCA - NÁRAI UTCA
 TOP-6.3.3/6 DOZMAT UTCA - ACHIM ANDRÁS UTCA - BÁRDOS ALJCE UTCA - KOMLÓSI FERENC UTCA
 TOP-6.3.3/7 SZATMÁR UTCA
 TOP-6.3.3/8 MÉRLEG UTCA

2017. 02. 23.

C) AZ ITP KERETÉBEN TOP-BÓL MEGVALÓSULÓ FEJLESZTÉSEK

A TOP-6.4.1.-15-SH1 SZÁMÚ, „FENNTARTHATÓ VÁROSI KÖZLEKEDÉSFEJLESZTÉS ” ELNEVEZÉSŰ FELHÍVÁSA ALAPJÁN MEGVALÓSÍTÁSRA JAVASOLT FEJLESZTÉS:

SZOMBATHELY MEGYEI JOGÚ VÁROS KERÉKPÁROSBARÁT FEJLESZTÉSE

Az ITS jelen fejezetének vonatkozó tervlapja kijelöli azt a hatásterületet, amelyen belül javasolt fejleszteni a kerékpárforgalmi létesítményeket, és kijelölni a "közbringa" helyszíneket.

A fejlesztések megvalósításának alábbiakban szövegesen meghatározott javasolt helyszíneit a jelen fejezet vonatkozó tervlapjai vonalasan is ábrázolják.

- 1/. Szombathely, "Minerva" - Söptei út nevű kerékpárút szakasz:** a 11-es Huszár úti körforgalomtól a Söptei úti körforgalomig
- 2/. Szombathely, Sugár út nevű kerékpárút szakasz:** a Horváth Boldizsár úttól a Saághy utcáig (Metró körforgalomig).
- 3/. Szombathely, Rohonci út nevű kerékpárút szakasz:** a Domustól a Bem J. útig.
- 4/. Szombathely, Szt. Márton utca nevű kerékpárút szakasz:** a Gyöngyös-patak hídtól a Szt. Márton temetőig.
- 5/. Szombathely, Jókai park + Bartók Béla körút nevű kerékpárút szakasz:** a Kálvária utcától a Bartók B. körút- Rohonci út útkereszteződésig.
- 6/. Szombathely, Régi Búcsúi út nevű kerékpárút szakasz:** a Dolgozók útjától a Bucsui útig.
- 7/. Szombathely, Sé-Szombathely összekötés nevű kerékpárút szakasz:** a Bucsui úttól Sé közigazgatási határáig. Megtörténik Szombathely és Sé kerékpáros összekötésének biztosítása.
- 8/. Szombathely, Jáki út nevű kerékpárút szakasz:** a Brenner körúttól a Jáki úti temetőig.
- 9/. Szombathely, Vépi út nevű kerékpárút szakasz:** a Sági úttól a Vásártér utcáig.
- 10/. Szombathely, "Szt. Imre herceg utca nevű kerékpárút szakasz:** a Paragvári utcától a Muskátli utcáig.
- 11/. Szombathely, Nárai Külső út nevű kerékpárút szakasz:** a Brenner körúttól a Király sporttelepig.

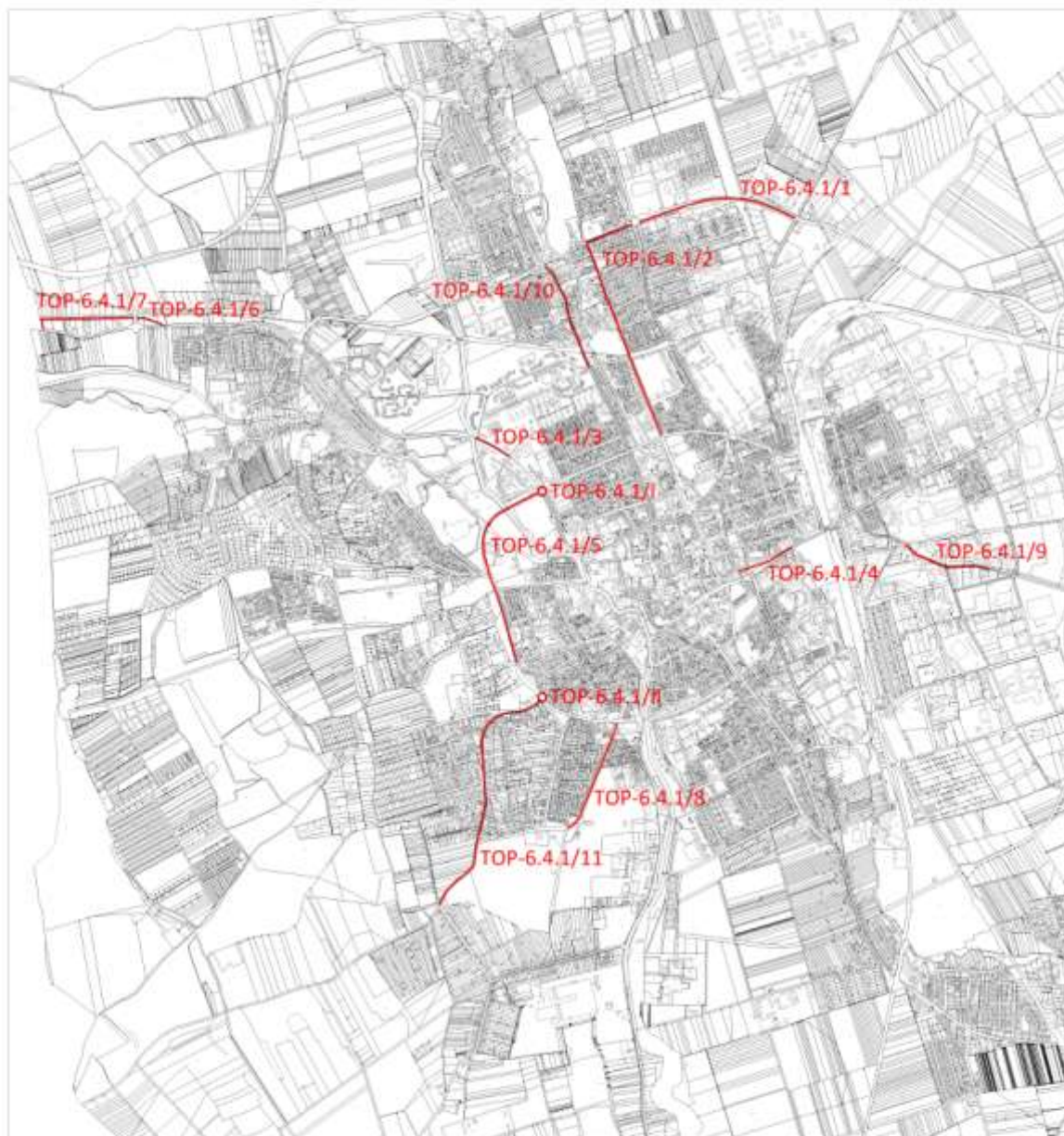
A projekt keretében tervezett csomóponti beavatkozások az alábbi helyszíneken valósulnak meg a közlekedési csomópontok közlekedésbiztonsági fejlesztése révén:

- 1/. Szombathely, Nárai u.-Brenner krt. közlekedési csomópont:** a Nárai. út - Brenner T. körút keresztezésében meglévő csomópont körforgalmú csomóponttá történő átépítése
- 2/. Szombathely, Bartók B. körút - Rohonci u. közlekedési csomópont:** a Bartók B. krt. - Rohonci u. keresztezésében meglévő csomópont körforgalmú csomóponttá történő átépítése

S: _____
M: _____, _____, _____, _____, _____

TOP-6.4.1.

FEJLESZTÉSSEL ÉRINTETT SZAKASZOK

TOP-6.4.1./1 "MINERVA" - SÓPTEI ÚT NEVŰ KERÉKPÁRÚT SZAKASZ
 TOP-6.4.1./2 SUGÁR ÚT NEVŰ KERÉKPÁRÚT SZAKASZ
 TOP-6.4.1./3 ROHONCI ÚT NEVŰ KERÉKPÁRÚT SZAKASZ
 TOP-6.4.1./4 SZENT MÁRTON NEVŰ KERÉKPÁRÚT SZAKASZ
 TOP-6.4.1./5 JÓKAI PARK + BARTÓK BÉLA KÖRÚT NEVŰ KERÉKPÁRÚT SZAKASZ
 TOP-6.4.1./6 RÉGI BÜCSÜI ÚT NEVŰ KERÉKPÁRÚT SZAKASZ
 TOP-6.4.1./7 SE - SZOMBATHELY ÖSSZEKÖTÉS NEVŰ KERÉKPÁRÚT SZAKASZ
 TOP-6.4.1./8 JÁKI ÚT NEVŰ KERÉKPÁRÚT SZAKASZ

TOP-6.4.1./9 VÉPI ÚT NEVŰ KERÉKPÁRÚT SZAKASZ
 TOP-6.4.1./10 SZENT IMRE HERCEG UTCA NEVŰ KERÉKPÁRÚT SZAKASZ
 TOP-6.4.1./11 NÁRAI KÜLSŐ ÚT NEVŰ KERÉKPÁRÚT SZAKASZ

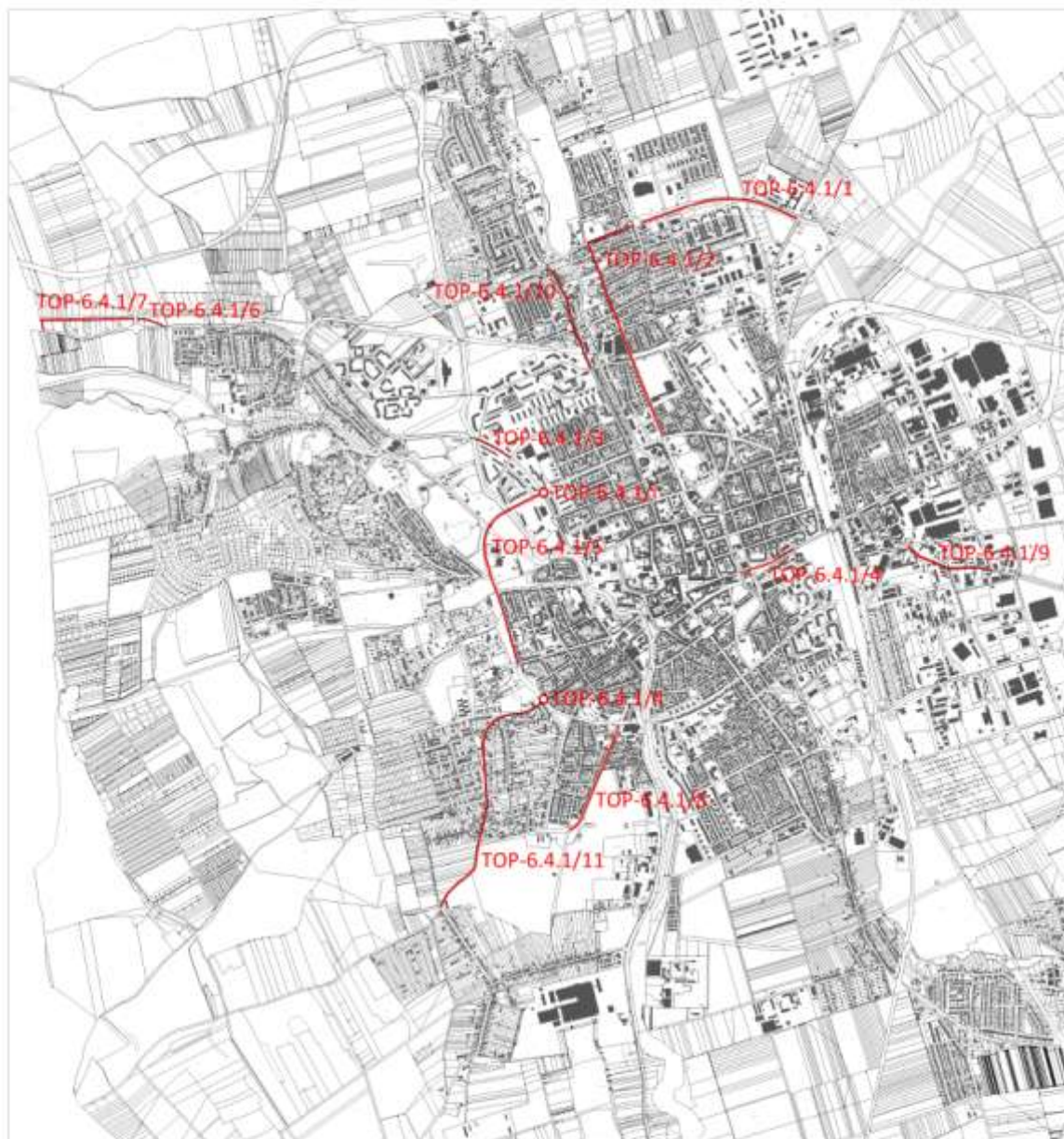
FEJLESZTÉSSEL ÉRINTETT CSOMÓPONTOK

TOP-6.4.1./1 NÁRAI UTCA - BRENNER KRT.
 KÖZLEKEDÉSI CSOMÓPONT
 TOP-6.4.1./11 BARTÓK BÉLA KRT - ROHONCI UTCA
 KÖZLEKEDÉSI CSOMÓPONT

2017. 01. 31.

TOP-6.4.1.

FEJLESZTÉSSEL ÉRINTETT SZAKASZOK

TOP-6.4.1./1 "MINERVA" - SÓPTEI ÚT NEVŰ KERÉKPÁRÚT SZAKASZ
 TOP-6.4.1./2 SUGÁR ÚT NEVŰ KERÉKPÁRÚT SZAKASZ
 TOP-6.4.1./3 ROHONCI ÚT NEVŰ KERÉKPÁRÚT SZAKASZ
 TOP-6.4.1./4 SZENT MÁRTON NEVŰ KERÉKPÁRÚT SZAKASZ
 TOP-6.4.1./5 JÓKAI PARK - BARTÓK BÉLA KÖRÚT NEVŰ KERÉKPÁRÚT SZAKASZ
 TOP-6.4.1./6 RÉGI BÜCSÜI ÚT NEVŰ KERÉKPÁRÚT SZAKASZ
 TOP-6.4.1./7 SE - SZOMBATHELY ÖSSZEKÖTÉS NEVŰ KERÉKPÁRÚT SZAKASZ
 TOP-6.4.1./8 JÁKI ÚT NEVŰ KERÉKPÁRÚT SZAKASZ

TOP-6.4.1./9 VÉPI ÚT NEVŰ KERÉKPÁRÚT SZAKASZ
 TOP-6.4.1./10 SZENT IMRE HERCEG UTCA NEVŰ KERÉKPÁRÚT SZAKASZ
 TOP-6.4.1./11 NÁRAI KÜLSŐ ÚT NEVŰ KERÉKPÁRÚT SZAKASZ

FEJLESZTÉSSEL ÉRINTETT CSOMÓPONTOK

TOP-6.4.1./1 NÁRAI UTCA - BRENNER KRT.
 KÖZLEKEDÉSI CSOMÓPONT
 TOP-6.4.1./11 BARTÓK BÉLA KRT - ROHONCI UTCA
 KÖZLEKEDÉSI CSOMÓPONT

2017. 01. 31.

2.3.3. Szombathely várostérségi fejlesztési programja

A Szombathelyi Járásnak a Megyei Jogú Városon kívül eső része sok szempontból Vas megye gazdaságfejlesztési szempontból legfrekvenciáltabb vidéki térsége. A 40 településből álló térség 113 489 fős lakosságának 70,5 %-a él Szombathelyen (2010). A fennmaradó, mintegy 34 000 fő a megye lakosságának így is több mint 13,2 %-a. A megyei jogú várossal együtt a lélekszám a megyei népesség 48 %-át teszi ki.

A megye gazdaságának szintén a túlnyomó része koncentrálódik a szombathelyi járásra. A megyei gazdaságfejlesztés során erre építeni lehet és szükséges.

A Vas Megye Gazdaságfejlesztési Fókuszú Stratégiai Programja 4. sz. változata a szombathelyi járás területén összesen 800 millió Ft potenciális nagyságban, területileg mindössze három településre szorítkozó javaslatokat fogalmaz meg (Balogunyom, Dozmat, Vép). Eközben a megyei jogú város fejlett gazdasága olyan, leginkább annak közvetlen környezetét érintő kihívásokat eredményez, mint az elővárosi forgalom biztosítása (és elviselése), a város munkaerő elszívó hatásának az ellensúlyozása, a megyei jogú város melletti települések iparfejlesztési kihívásai, vagy éppen a város energia- és élelmiszerellátásában rejlő lehetőségek kihasználatlansága.

A fentiek fényében Szombathely MJV az alábbi, a TOP 5.0 változatához is már illeszkedő javaslatokat fogalmaz meg, amit a kistérségére nézve a Vas Megye Gazdaságfejlesztési Alprogramjában indokoltnak és szükségesnek lát megjeleníteni:

Szombathely várostérségének fejlesztési prioritásai (2014-2020):

1. A húzógazdaság fejlesztése (iparterület, feltáró utak, foglalkoztatás)
2. A várostérség rásegítő gazdaságának fejlesztése (turizmus, helyi élelmiszer ellátás)
3. Várostérségi környezetvédelmi és energiahatékonysági fejlesztése (energiahatékonyság, vízbázis védelem, dozmati víztározó)
4. Várostérségi kerékpáros és közösségi közlekedés fejlesztése
5. Várostérségi foglalkoztatást ösztönző óvodai és szociális szolgáltatások fejlesztése

1. A húzógazdaság fejlesztése (iparterület, feltáró utak, foglalkoztatás)

1.1. Várostérségi ipari területek fejlesztése

Gencsapáti, Söpte, Vép és kisebb mértékben Tanakajd települések a Szombathely járás területén **ipari területek fejlesztésével** kívánják támogatni a város körzetének a fejlődését. Szombathely járásában így egy akkora méretű és olyan sokrétű igényeket is kielégíteni tudó ipari övezet alakulhat ki, amely távolról is észrevetetheti magát Európában, akár nagy befektetői körök számára is. Ez a fejlesztési projektszöveg a - kétségkívül megjelenő - várostól befektetést elszívó hatásánál jóval nagyobb gazdasági előnyt jelent a város számára, ha ezt az adottságot egy nemzetközi befektetői piacon értékesíthető gazdasági előnyként, és nem lokális konkurenciaként fogja fel.

Jellemző, hogy a gazdasági szervezetek egy része nem a nagyvárosban, hanem annak közvetlen agglomerációjában keres magának letelepedési lehetőséget. Ennek az oka lehet anyagi (olcsóbb telek, kisebb infrastruktúra-fejlesztési és ingatlan költségek), a városi ipari parkoktól eltérő természeti adottságok (nagyobb védőtávolságok, természeti környezet közelsége, megléte), külterületen elérhető barnamezős területek hasznosítási lehetősége (például egykori határőr-

laktanya, vagy felhagyott majorok), vagy épp az egyedi, kisebb cégek egyedi igényeire is reflektálni tudó, rugalmasabb szabályzási lehetőségek iránti igények is.

A szombathelyi járás települései a város körül kialakított ipari övezetekkel olyan vállalkozások számára nyújthatnak letelepedési lehetőséget, amelyek enélkül a megye más, távolabbi ipari területeire szorulnának ki. A város körül, annak a közelében kialakuló ipari övezet ugyanakkor előnyt jelenthet a város számára, amennyiben olyan, nagy területigényű cégek letelepedését kívánja elősegíteni, aki a közelében szeretné tudni beszállítóit, vagy amely csak több ipari övezetben tudja elhelyezni a céljainak megfelelő létesítményeit.

A fejlesztés tárgya az újonnan létrejövő ipari parkok, befektetési övezetek infrastrukturális alapfeltételei kialakítása, így a közművek kiépítése, azok megközelíthetősége fontos előfeltétele a cégek betelepülésének, de ide a barnamezős területek meglévő infrastruktúrája felújítása, újrahasznosítása, rekonstrukciója, esetleg ezek környezetvédelmi elvárásoknak megfelelő rekonstrukciójával kombinálása. Szintén ide tartozik a Szombathely körüli településeken meglévő, kereskedelmi célra hasznosítható területeinek, épületeinek helyi termékek értékesítésére való átalakítása.

A térség Szombathelytől észak – északkelet – keletre levő része, Gencsapátitól – Söptén át Vépig, egy olyan ipari övezetet alakít ki, amely a városban működő cégekkel, és gazdasággal szoros szimbiózisban fejlődik, ami esetleg a dél-keleti, tanakajdi irányba is kinyúlhat, továbbá a városról nyugatra és délre eső településeken meglévő barnamezős és piaci területek hasznosítása. Ennek feltételeit a TOP és a GINOP biztosítja vegyesen, de az alapokat a megyei keret programja rakja le. A javaslatot alátámasztó projekt-javaslatokat az alábbi táblázatban összegeztük. Érintett települések: Gencsapáti, Söpte, Meszlen, Vasasszonyfa, Vép, Tanakajd, Szentpéterfa, Pornóapáti, Balogunyom.

Térségi Foglalkoztatási Paktum: Munkaügyi, humán erőforrás programok kidolgozása, menedzselése. Járási gazdasági és foglalkoztatási stratégia illetve kapcsolódó alapidokumentumok, tanulmányok kidolgozása (humán erőforrás térképek elkészítése, meglévő vállalati háttér felmérése és elemzése, kompetencia kézikönyv kidolgozása. Befektetés-ösztönzési program kidolgozása Tanácsadási, információnyújtási tevékenység (munkaerő keresleti – képzési kínálati adatbázis létrehozása, HR-klub működtetése, pályaaorientációs tevékenység, honlap működtetése foglalkoztatási/munkáltatói fórumok; workshop-ok, partnertalálkozók szervezése stb. Helyi/térségi gazdaságfejlesztési tevékenységhez illeszkedő képzések lebonyolítása Paktum inkubátor – szolgáltatásfejlesztés mikro-, kis- és középvállalkozások számára foglalkoztatás ösztönző fejlesztéseik érdekében. A munkavállalók mobilitását, ill. munkába való visszatérését segítő intézkedések.

1.2. Várostérségi közlekedési hálózat(ok) fejlesztése

A város térségi közösségi közlekedés infrastrukturális körülményeinek javításával a tömegközlekedést használók számának növelése a cél, ezzel csökkentve a gépjármű forgalom megnövekedéséből eredő környezeti terhelést. A tömegközlekedés színvonalának emeléséhez elengedhetetlen az intermodális kapcsolódási pontok megteremtése, parkolók és kerékpár tárolók kialakítása a tömegközlekedési állomásponatokon. A biztonságos közlekedési körülmények kialakítása, úgy mint a gyalogátkelők fejlesztése, járdák építése, közlekedési csomópontok fejlesztése.

A program szervesen kapcsolódik a kerékpárút fejlesztési programokhoz is.

	Projektcsomag/részprojekt megnevezése	Tervezett tevékenység	Projekt gazda
1. Szombathely járás városon kívüli foglalkoztatás bővítését szolgáló gazdaságélénkítő tevékenységek	Agglomerációs ipari park létrehozása Gencsapátiban	A 100 ha, és további 70 ha-ral bővíthető alapterületű ipari park tűzvíz ellátásának kiépítése megkezdődött. A további teljes közművesítése és ezekhez kapcsolódó előkészítés (pl. löszmentesítés stb.) elvégzése lenne szükséges, és indokolt.	Gencsapáti Község Önkormányzata
	Vép Ipari Ferenc-major menti területei fejlesztése	A Ferenc-major menti területen egy biomassza alapú erőmű létesítése előkészítése.	Vép, Ökoenergia GMBH
	Északi-Ipari Park Söptei területe fejlesztése	Ipari feltáró feladatok előkészítése.	Söpte Község Önkormányzata
	Térségi foglalkoztatási paktum működtetése	Munkaügyi, humán erőforrás programok kidolgozása, menedzselése, különösen a Pannon Járműipari és Mechatronikai Központ humán erőforrás-igényeinek kielégítésének elősegítése céljából. Járási gazdasági és foglalkoztatási stratégia illetve kapcsolódó alapidokumentumok, tanulmányok kidolgozása (humán erőforrás térképek elkészítése, meglévő vállalati háttér felmérése és elemzése, kompetencia kézikönyv kidolgozása. Befektetés-ösztönzési program kidolgozása Tanácsadási, információnyújtási tevékenység (munkaerő keresleti – képzési kínálati adatbázis létrehozása, HR-klub működtetése, pályaorientációs tevékenység, honlap működtetése foglalkoztatási/munkáltatói	Járás valamennyi települése

		<p>fórumok; workshop-ok, partnertalálkozók szervezése stb.</p> <p>Helyi/térségi gazdaságfejlesztési tevékenységhez illeszkedő képzések lebonyolítása</p> <p>Paktum inkubátor – szolgáltatásfejlesztés</p> <p>mikro-, kis- és középvállalkozások számára foglalkoztatás ösztönző fejlesztéseik érdekében.</p> <p>A munkavállalók mobilitását, ill. munkába való visszatérését segítő intézkedések.</p>	
2. Városterégi közösségi közlekedés fejlesztése	Fenntartható térségi - nem kötöttpályás közlekedésfejlesztés	<p>A Szombathelyre való, és a keresztirányú eljutás lehetőségének megteremtése érdekében a tömegközlekedés, gyalogos- és kerékpáros közlekedés feltételeinek javítása, pld. Buszvárók, buszöblök, buszfordulók létesítése, kerékpáros és - gyalogátkelőhelyek fejlesztése, P+R feltételei megteremtése.</p>	<p>Balogunyom, Bucsú, Perenye, Nárai, Dozmat, Sé, Gencsapáti, Táplánszentkereszt, Tanakajd, Vasszécheny, Rum, Gyanógeregye, Szentpéterfa, Pornóapáti, Horvátlövő, Vaskeresztes, Felsőcsatár, Narda, Dozmat.</p>
	Kötöttpályás elővárosi közlekedési kialakítása integrált közösségi rendszer	<p>Szombathely déli kertvárosaitól a városközpontot, a meglévő és az új ipari területet, a Funkcionális Városterég észak felé eső településeit Kőszeggel bezárólag felfűző kötött pályás elővárosi közösségi közlekedési rendszer kialakítása</p> <p>Továbbá Szombathely - Oberwart vasútvonal újbóli kialakítása</p>	<p>Szombathely, Gencsapáti, Gyöngyösfalu, Lukásháza, Kőszeg</p>
	A hivatás forgalmi közúti közlekedést megkönnyítő	<p>A Szombathely megközelíthetőségét 10</p>	<p>Meszlen-Vasasszonyfa</p>

	fejlesztések	km-re rövidítő összekötő út megépítése	
		A 74-es fő közlekedési út balogunyomi átkelő szakaszán, a rendkívül balesetveszélyes, egyben a település belső életet szétvágó 74-es, Jáki úti csomópont körforgalommá alakítása	Balogunyom, Magyar Közút Non-profit Kft.
		Szombathelyt Észak-kelet irányban elkerülő gyűrű hiányzó 5. ütemének megépítése (87 sz. főút új szakasz)	Szombathely, Söpte, Gencsapáti

2. A várostérség ellátó- és szolgáltató gazdaságának fejlesztése (turizmus, helyi élelmiszer ellátás)

2.1.Élelmiszer ellátási lánc programcsomag fejlesztése

A TOP 5.0 1, számú prioritásában szereplő, gazdaságélénkítési csomag része, mely a helyi vállalkozások erősítése, foglalkoztatás, helyi fogyasztás megteremtése céljából, kisléptékű városi értékesítési pont (helyi piac, vásártér, vásárcsarnok, bolthálózat) fejlesztésén túl, az értékesítést és logisztikát segítő városi és vidéki beruházásokat, valamint a vidéken létrejövő kisléptékű élelmiszeripari beruházásokat támogatja, a működtetésüket segítő szervezeti háttér kialakításával is. A programcsomag indokolt, mert a megye legnagyobb felvevő piaca itt található, koncentrált közétkeztetési, vendéglátó kapacitása van, valamint a térség a megye szívében, minden irányból jól megközelíthető, perifériális terheltsége nincsen. Tartalma: Szombathelyi járásban logisztikai és tároló kapacitás megépítése, kialakítása, szállítójárművek, hűtők, hűtőházak létesítése, amely elláthatja a megye valamennyi helyi élelmiszer igényt támasztó szervezetét. A program során felállításra kerülő menedzsment szervezet fogja össze a termék előállítói és felhasználói, fogyasztó oldalt, hangolja össze kapacitásait, logisztikai igényeit.

Kiterjed:

- hús és tej árú tároló,
- nyers és feldolgozott zöldség tároló,
- nyers és feldolgozott gyümölcs tároló,
- gyógy és fűszernövény tároló,
- gabonaféle és annak őrlménye tárolására alkalmas ,
- növényi olajok és kivonatok elhelyezését biztosító terek rendszerére, ahol a helyben előállított termékek teljes vertikuma megtalálható.

2.2. Várostérségi turisztikai termékinálat fejlesztése

Helyi közösség- és közösségi programszervezés térségi koordinált megvalósítása: Turisztikai és értékmegőrző programkínálat fejlesztése és térség összehangolása, a szervezési személyi és intézményi kapacitás megerősítése, feltételeik biztosítása.

Kulturális és közösségi terek infrastruktúrájának fejlesztése – turisztikai jelentőségű programoknak otthont adó intézmények felújítása: A közösségi terek a járás településein sok helyen még nem tudtak megújulni, a legtöbb színvonala elmarad az európai színvonaltól, ugyanakkor az ott elvégzett közösségi munka, a rendezvényszervezés nagy létszámú közönséget mozgat meg az egész térséget érintően, amely így turisztikai hatással is bír. Az infrastrukturális kapacitások és minőségi színvonal fejlesztése a turisztikai hatással rendelkező közösségi tereknél a cél.

A Pinka - Aranyptak - Gyöngyös mentén turisztikai vonzerő-fürt kialakítása: a turisztikai útvonalak (kerékpáros-, zarándok-, túra útvonalak) mentén a turisztikai attrakció kínálat fejlesztése, a vonzerők összegyűjtése és turisztikai hasznosítása. Pihenőhelyek, látványporták, kézműves műhelyek fejlesztése, állatsimogatók, egyedi természeti, kulturális értékek kiemelése.

	Projektcsomag/részprojekt megnevezése	Tervezett tevékenység	Projekt gazda
2.1 Szombathely járás városon kívüli foglalkoztatás bővítését szolgáló gazdaságélénkítő tevékenységek	Tematikus Élelmiszerlánc ellátási programcsomag	Szombathely járásban közösségi igénybevételre alkalmas logisztikai és tároló hűtőház kapacitás kialakítása létesítése, amely elláthatja a megye valamennyi helyi élelmiszer igényt támasztó szervezetét.	Járas valamennyi települése, Szentpéterfa, Pornóapáti és Gencsapáti bázisokkal
	Helyi termék feldolgozó, értékesítő vállalkozási szolgáltatások fejlesztése.	Meszlen községben a helyi termékek előállítását, gyümölcsfeldolgozását célzó infrastruktúra fejlesztése, vállalkozási szolgáltatások fejlesztése, marketingtevékenység támogatása.	Meszlen Község Önkormányzata
2.2 Turisztikai termékinálat fejlesztése	Helyi közösség- és közösségi programszervezés térségi koordinált megvalósítása	Közösségerősítő programok Szombathellyel és járáson belül egyeztetett sorozatának megszervezése, a szervezési személyi és intézményi kapacitás megerősítése, feltételeik biztosítása, könyvtárak fejlesztése.	Gencsapáti, Dozmat, Perenye, Sé, Torony, Ják, Nárái, Sorkifalud, Tanakajd, Táplánszentkereszt, Szentpéterfa, Vasszécseny, Csempezkopács,
	Kulturális és közösségi terek infrastruktúrájának fejlesztése – turisztikai jelentőségű programoknak	Turisztikai jellegű programokat szervező közösségek infrastrukturális feltételeinek fejlesztése.	Balogunyom, Kisunyom, Perenye, Sé, Sorkifalud, Tanakajd,

	otthont adó intézmények és közösségi terek felújítása		Táplánszentkereszt, Vaskeresztes.
	A Pinka - Aranypatak - Gyöngyös mentén turisztikai vonzerő-fürt kialakítása	Egymással hálózatosan összefüggő turisztikai attrakciók kialakítása, összekapcsolása. Pihenőhelyek, állatsimogatók, látványporták, kézműves bemutató helyek kialakítása, a vallási zarándok útvonalak állomáshelyeinek megerősítése.	Balogunyom, Ják, Nárai, Pornóapáti, Horvátlövő, Vaskeresztes, Felsőcsatár, Narda, Dozmat, Bucsú, Torony, Sé, Perenye, Gencsapáti, Gyanógeregye, Csempezkopács, Zsennye, Meszlen

3. A várostérség környezetvédelmi és energiahatékonysági fejlesztése (energiahatékonyság, vízbázis védelem, dozmati víztározó)

Az EU 2020 stratégiai céljaira építő Széchenyi 2020 stratégia komoly kötelezettségvállalásokat fogalmaz meg a az energiamegtakarítás (EU 20, Mo. 10 %) és a megújuló energiaforrások alkalmazása (EU 20, Mo. 14, 65 %) érdekében. Magyarországon eközben az épületek 70 %-a nem felel meg a mai épületenergetikai követelményeknek sem, miközben a 20/2014. (III.7.) BM rendelet alapján már 2015 januárjától az EU forrásból megvalósuló fejlesztések esetén a ma hatályos elvárásokhoz képest mintegy kétszer szigorúbb határértékeket kell tudnia az épületeknek. Mivel az önkormányzati épületállomány fejlesztése a jelen pillanatban a TOP hatásköre, a várostérségi program részeként kell ellen a lehetőségek szerint megkezdődnie.

A megújulók ezzel egyidejűleg, mintegy a teljes 2014-2020-as keret 9 %-t kapják meg, így a források igen jelentős része fordítható erre a célra. Ennek megfelelően a megyei program felelőssége, hogy megkezdődhessen a karbonmentes gazdaságra való áttérés.

A fentiekkel párhuzamosa a fenntartható fejlődés megköveteli, hogy olyan alapvető környezetvédelmi infrastruktúrák is megvalósuljanak, a jövő elvárásainak is megfelelő színvonalon és kiépítettségben, mint a települési szennyvízkezelést és csapadékvíz elvezetését biztosító rendszerek. Különösen kiemelendő Szombathely és térsége ivóvízellátását jelentő vízbázis feletti települések csatornázásának, szennyvízkezelésének megoldása, mivel az érintett településeken ma 0,5 % alatti a szennyvíz kezelése, így a közel teljes mennyiség jelenleg mintegy 100 000 ember ivóvízellátását veszélyezteti.

	Projektcsomag/részprojekt megnevezése	Tervezett tevékenység	Érintett település
3.1 Városterégi energiahatékonyság fejlesztése	Járási 5 MW-os virtuális erőmű program indítása	Összesen legalább 5 MW energiaigény kiváltása energiatakarékosság fokozásával - önkormányzati intézmények, ingatlanok energetikai komplex korszerűsítése révén, illetve , napelemek, és helyi adottságokhoz illeszkedő, társadalmilag elfogadott megújulók alkalmazása által.	Gencsapáti, Szentpéterfa, Tanakajd, Táplánszentkereszt, Torony, Pornóapáti, Vép
	Dozmat Ökofalu program megvalósítása	Faluházban hőszivattyús fűtési rendszer kiépítése. Égetés megszüntetése, zöldhulladék 100%-os hasznosítása, gallyaprítással, és házi ill. központi komposztálással. Közintézmények teljes átállítása megújulókra.	Dozmat
	Biogáz kiserőmű létrehozása	A település külterületén helyezkedik el a Szombathelyi Tangazdaság Zrt. szarvasmarhatartó telepe. Az ott keletkező trágya biogáz előállítását szolgálhatná, ami Szombathely saját energiatermelését erősíthetné.	Szombathelyi Tangazdaság Zrt.
	Megújuló energia mintatelepülések létrehozása	Az olyan magas megújuló arányt felmutató települések, mint például Pornóapáti (biomassza) teljes átállítása a megújulókra élő, hazai példája lehet a fejlesztések hazai megvalósíthatóságának. Egy-egy településen	Pornóapáti, Vép, Szentpéterfa,

		megvalósítható, Vép (szél, biomassa)	
3.2 A fenntartható fejlődést megalapozó várostérségi klímavédelmi és környezetvédelmi infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztése	Szombathely és térségének ivóvízbázisának védelme 4 település szennyvízelvezetésének megoldásával összhangban – alpinfrastruktúra fejlesztés	A projekt célja, hogy Szombathely és térsége több, mint 100 000 lakosa vízbázisának 75 %-t jelentő kenézi kút védőövezetén belül megoldott legyen a szennyvíz kezelése. Tartalma: Bozzai, Kenéz, Pecöl és Megyehíd községek közös szennyvízelvezető rendszer kiépítése és a szombathelyi szennyvíztisztító telepre való rácsatlakozása.	Kenéz (továbbá az érintett Bozzai és Pecöl, továbbá Megyehíd)
	Dozmat Arany-pataki víztározó kialakítása	Az Arany-patakon a közelmúltban megtapasztalt és jövőben várható rendkívüli árhullámok csillapítását szolgáló víztározó és jóléti hasznosítása fejlesztése a vízvi sszatartás és fenntartható fejlődés, és a klímaváltozás hatásaira való felkészülés érdekében.	Dozmat, Szombathely

4. Várostérségi kerékpáros és közösségi közlekedés fejlesztése

4.1. Hivatásforgalmi térségi kerékpáros hálózat és szolgáltatási lánc projekt csomag

Szombathelyi járás adottságait tekintve ideális lehetőséget nyújt arra, hogy a térség legnagyobb munkáltatóit könnyedén kerékpárral is elérhessék az ott dolgozók. Ezeknek a kerékpár utaknak a célja, hogy biztonságosan, gyorsan, az elérhető legrövidebb úton vezessék be a kerékpárost a városba, illetve az ipari parkokban lévő létesítményekbe. Az útvonalak többsége szakaszosan már elkészült, több helyen néhány km-es összekötő szakasz hiányzik, hogy teljes legyen az úthálózat. Az érintett települések elsősorban Szombathely közvetlen szomszéd települései: Söpte, Vép, Sé, Balogunyom, Táplánszentkereszt. Ezekre a „gyorsforgalmi” kerékpárutakra további kerékpár utak csatlakoznak (1.2 pont), melyek esetén a turisztikai célok erősödnek meg.

2.1 Hivatásforgalmi térségi kerékpáros hálózat és szolgáltatási lánc projekt csomag	Szombathely – Söpte - Salköveskút (BÜK) kerékpárút-szakasz megépítése	A Szombathely-Bük kerékpárút megépítése, ami egyben a Szombathely-Söpte északi-ipari parki megközelíthetőséget is szolgáló nyomvonallal és szélességgel épül meg.	Szombathely, Söpte, Salköveskút
	Szombathely – Vép – Vép belterületi átkelő kerékpárút szakasz kiépítés	Szombathely – Sárvár kerékpárút első, Vép belterületét is beleértő szakaszainak elkészítése	Szombathely, Vép
	Tanakajd, Táplánszentkereszt belterületén levő kerékpárút-szakaszok folytonosságának megteremtése	Tanakajd, Táplánszentkereszt belterületi kerékpárút szakaszai összekötése, a kerékpáros kiszolgáló létesítmények fejlesztése	Szombathely, Tanakajd, Táplánszentkereszt
	Kerékpáros létesítmények fejlesztése	A hivatásforgalmi kerékpárutak mentén eső beállók és pihenőhelyek kialakítása, biztonságos kerékpár tárolók létesítése az intermodális közlekedés támogatása érdekében, buszmegállók, vasútállomások közelében.	Perenye, Tanakajd, Salköveskút, Vassurány, Sorkifalud
	Kerékpárutak üzemeltetését támogató közös géppark beszerzése	A járási kerékpárutak üzemeltetését segítő közös géppark beszerzése, melyek segítik az utak menti zöld sávok gondozását, télen a jégmentesítést.	Szombathely várostérség

4.2. Természeti turisztikai értékek térségi kerékpáros feltáró hálózata és szolgáltatási lánc kialakítása

Szombathely MJV közel 80 000 lakosa számára mindig természetesen rekreációs övezetet jelentett a Kőszeg-hegylátó a Pinka-mentén át húzódó, illetve a déli irányban a Gyöngyös-patak menti zóna. A városhoz való közelsége, továbbá a többnyire sík, észak, észak-nyugat irányban kis mértékben tagolt felszínű térség, továbbá a rekreációs cél egyaránt kínálja, hogy a várost közvetlenül övező térség idegenforgalmi feltárásában a kerékpározásnak kiemelkedő szerepe legyen.

Szombathely MJV prioritásai között a javasolt fejlesztéshez részben a Szent Márton Prioritás, részben az élhető városi környezet megteremtésének a célja adja a szerves kapcsolódási pontot. A megyei jogú város által megcélzott, jelentős turisztikai vonzerő-fejlesztés hatásait ki lehet terjeszteni, sőt, a helyi igényekkel kiegészítve, ki lehet bővíteni Szombathely járása nagyobb részére azzal, a város összefüggő kerékpárút-hálózat köti össze a térségi idegenforgalmi attrakciókkal, illetve önmagában, jól kerékpározható térségekkel. A kerékpározás kultúrája Magyarországon érzékelhető dinamizmussal fejlődik, amit a növekvő számú kerékpár-értékesítések és kerékpáros kezdeményezések is jeleznek. Ez a fejlesztés ugyanakkor Szombathelyen esetén eleve magas bázisról indul, hiszen egy korábbi évtizedben elvégzett forgalomszámlálás mintegy 19 %-ra tette a kerékpározás arányát a helyi mobilitáson belül. Erre építve a megyében talán a legjobb adottsága a szombathelyi járásnak van arra, hogy jelentős kerékpáros turizmust tudjon kialakítani.

Ennek előfeltétele, hogy összefüggő, több körtúrát lehetővé tenni képes, biztonságos és idegenforgalmilag jelentős vonzerővel bíró kerékpárút-hálózat épüljön ki. Az erre irányuló kezdeményezések száma és sok esetben kidolgozottsága magas szintű a szombathelyi járás területén. A kiépítés egyidejűleg jelentős szerepet tölthet be az elővárosi közlekedésben is, mivel több járási település szinte elővárosi távolságban fekszik Szombathelytől, nagyobb részben sík, jól kerékpározható domborzat mellett. Ezen települések ugyanakkor jelentős forgalommal terhelt utakon vannak a várossal összeköttetésben, ami Gyöngyösfalu, Lukácsháza, illetve Vép, továbbá Tanakajd irányában is kifejezetten veszélyes kerékpáros megközelíthetőséget eredményez. Az elsősorban idegenforgalmi fejlesztés tehát jelentős hivatásforgalmi, környezetvédelmi hatással járhat, mivel csökkentheti a városba irányuló motorizált gépjármű forgalmat is.

A létesítmények között fontos, kiemelt szerepet kell, hogy kapjon a kerékpárút és közutak csomópontjai kerékpáros-barát, biztonságot növelő fejlesztése, a kerékpáros kiszolgáló létesítmények, mint szervizek hálózatának kialakítása, továbbá a kerékpárutak menti szálláshelyek és vendéglátó-helyek kerékpáros szolgáltatásai fejlesztése (köz-bringa hálózat kialakítása, kerékpáros zárt- és nyitott kerékpár-tárolók, szerviz-pontok, zuhanyzók, öltözők).

	Projektcsomag/részprojekt megnevezése	Tervezett tevékenység	Érintett település
2.2 Szombathely járási komplex turisztikai kerékpár-hálózat projekt-csomag	Közlekedésbiztonságot növelő, turisztikai kerékpárút Szombathely – Gencsapáti – Lukácsháza – Kőszeg között	Kerékpárút, járda kialakítása Szombathely-Lukácsháza - Kőszeg közötti szakaszon	Gencsapáti (Lukácsháza, Kőszeg)
	Narda – Szombathely kerékpárút	Kerékpárút kiépítése Narda – Dozmat- Bucsú – Sé – Szombathely között, két híd az Arany patakon.	Dozmat, Bucsú, Narda, Felsőcsatár, Vaskeresztes, Horvátlövő, Pornóapáti

5. Várostérségi foglalkoztatást ösztönző óvodai és szociális szolgáltatások fejlesztése

Családi napközik, óvodák: a járás településein óvodai ellátás infrastrukturális feltételeinek javítása szükséges. Az előregedő népességgel küzdő települések számára kiemelten fontos, hogy a népességük megtartása érdekében a fiatalokat helyben tudják tartani. A foglalkoztatást ösztönző lépésként sok helyen merült családi napközi létesítése, mivel több helyen semmilyen gyermekek elhelyezését biztosító intézmény nincs, mivel az óvodákat már bezárták.

Idősek nappali ellátását biztosító intézmények: szintén a demográfiai folyamatok eredményeként az idősek gondozása és nappali ellátása több helyen felmerül problémaként. Megoldásként a programokat kínáló idősek klubjától, az étkeztetésen és nappali ellátáson keresztül számos javaslat beérkezett a környező településekről. A szolgáltatások helyszínére több helyen a kiüresedett közoktatási intézmények épületei, illetve határőrségi létesítmények adnak lehetőséget.

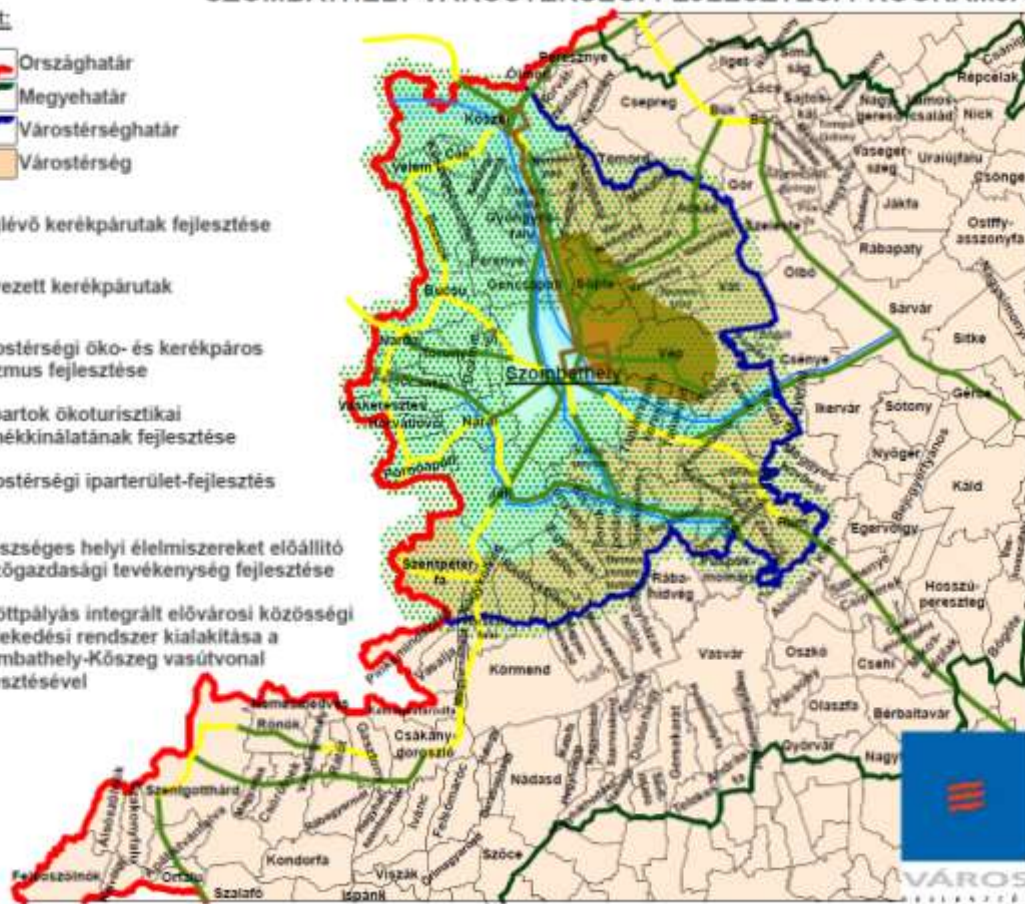
A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem: Cél: a fiatalok, családok és időse életminőségének és tevékeny életmódjának, a nemzedékek közötti együttműködés támogatására alkalmas tér kialakítása. Helyet adna fiatalok, családok átmeneti otthonának, idősek nappali ellátásának. A bentlakók egymásra figyelnének, egymást gondoznák, az épülethez tartozó területen állatokat tartanának, gazdálkodnának. Az előállított termékeket helyi termékek piacán értékesítenék, önfenntartásra törekednének. A program során képzésben részesülnének a résztvevők: gazdaasszony, kertész, házi gondozó képzés. Az intézményt a szociális és gyermekjóléti alapellátó társulásra építenék. Hátrányos helyzetű családok mosási, tisztálkodási igényei kielégítését célzó részleg is helyet kaphatna.

	Projektcsomag/részprojekt megnevezése	Tervezett tevékenység	Projekt gazda
5. Várostérségi foglalkoztatást ösztönző szociális szolgáltatások fejlesztése	Várostérségi családi napközik, óvodák fejlesztése	Családi napközik, óvodák fejlesztése, bővítése, felújítása	Balogunyom, Dozmat, Perenye, Pornóapáti, Sé, Sorkifalud, Szentpéterfa, Vaskeresztes, Táplánszentkereszt
	Idősek nappali ellátását biztosító intézmények	Idősek nappali ellátó intézményei, idősek klubja, családok és idősek életminőségének és tevékeny életmódjának, a nemzedékek közötti együttműködés támogatása.	Gencsapáti, Dozmat, Perenye, Sé, Torony, Ják, Nárai, Sorkifalud, Tanakajd, Táplánszentkereszt, Szentpéterfa, Vasszécseny, Csempezkopács,

SZOMBATHELY VÁROSTÉRSÉGI FEJLESZTÉSI PROGRAMJA

Jelmagyarázat:

- Országhatár
- Megyehatár
- Várostérség-határ
- Várostérség
- Meglévő kerékpárutak fejlesztése
- Tervezett kerékpárutak
- Várostérségi öko- és kerékpáros turizmus fejlesztése
- Vizpartok ökoturisztikai termékínálatának fejlesztése
- Várostérségi iparterület-fejlesztés
- Egészséges helyi élelmiszereket előállító mezőgazdasági tevékenység fejlesztése
- Kötőpályás integrált elővárosi közösségi közlekedési rendszer kialakítása a Szombathely-Kőszeg vasútvonal fejlesztésével

3. ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM

3.1. Anti-szegregációs helyzetelemzés

3.1.1. Társadalmi rétegződés és szegregáció a városokban

A városi népesség a társadalmi hovatartozás szempontjából közel sem homogén. A demográfiai, kultúrföldrajzi, gazdasági aktivitásbeli jellemzők egy adott társadalom szerkezetéről adnak információt. A társadalom tagjai koruknál, ismereteiknél, képességeiknél fogva eltérő anyagi megbecsültséggel és lehetőségekkel rendelkeznek. Ezt, a társadalom egyenlőtlenségi rendszerében elfoglalt relatív helyzetet nevezzük társadalmi státusznak. A városokon belül az egyes társadalmi csoportok között lévő társadalmi távolság jellemzően összefügg a térbeli, lakóhelyi távolságukkal. A társadalmi csoportok térbeli távolsága, illetve a területi megoszlásukban levő különbségek a disszimilitási index segítségével mérhetők, míg egy adott csoportnak az összes többihez viszonyított elkülönülését a szegregációs index adja meg.

A Városfejlesztési Kézikönyvben foglaltak szerint azon területeket kell szegregátumnak nyilvánítani, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők, és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korú (15-59 év közötti) lakosokon belül eléri, illetve meghaladja az 50%-ot. Szegregációval veszélyeztetett területnek nevezzük azokat a városi területeket, ahol a fenti mutató 40-50% közötti értéket vesz fel. A szegregációs mutató a 2011-es népszámlálási adatokból állítható elő, illetve segélyezési adatokon alapuló szegregációs mutató is létrehozható. Szegregátumnak azokat a területeket tekintjük, ahol a terület lakónépességének száma eléri az 50 főt.

Szombathely Megyei Jogú Városban jelenleg nincsen a Városfejlesztési Kézikönyv szempontrendszere szerint meghatározott szegregátum. A KSH által a 2011-es népszámlálási adatok alapján elkészített kartogram olyan területeket is megjelöl, melyek eleget tesznek ugyan a szegregációs mutató kritériumának, de az alacsony népességszámuk miatt mégsem tekinthetők valódi szegregátumnak. Bizonyos tömbök helyzetét problémásnak találjuk, és feltételezésünk szerint fennáll a slumosodás (térbeli leromlás és társadalmi státusz csökkenése egymást erősítő folyamata) megindulásának lehetősége. Éppen ezért ezeket a területeket veszélyeztetettként kezeljük, és az Anti-szegregációs tervben elsősorban ezek problémafeltárását és helyzetelemzését végezzük el.

Esélyegyenlőséggel kapcsolatos városi koncepciók

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. §-a előírja a települési önkormányzatok számára a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok életkörülményeinek javítását szolgáló helyi esélyegyenlőségi program (továbbiakban: HEP) elkészítését.

Szombathely Megyei Jogú Város 2013 júniusában fogadta el a helyi esélyegyenlőségi programot, melyben vállalta, hogy összehangolja a HEP-ben foglaltakkal a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. A 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésének előírása értelmében a HEP célcsoportjait a hátrányos helyzetű társadalmi

csoportok, különösen a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, nők, idősök és fogyatékkal élők alkotják.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 92. § (3) bekezdése alapján a legalább 2000 lakosú települési önkormányzatok a településen élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készítenek. A koncepció tartalmát az önkormányzat két évente felülvizsgálja és aktualizálja. Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése a 392/2003. (XI.27.) Kgy. számú határozatával fogadta el a város Szociális Szolgáltatástervezési Koncepcióját, melynek felülvizsgálatára 2005, 2007, 2010 és 2012-es években került sor. A Koncepció elvi alapjai nem változtak, az Önkormányzat továbbra is partnernek tekinti az intézményeket, a non-profit szervezeteket, a civil és a forprofit szférát egyaránt. Fontosnak tartja a szociális szolgáltatások fenntartását, bővítését, fejlesztését, a szociális jogok érvényesülését, továbbá olyan szociális szolgáltató rendszer működtetését, amely összehangoltan tevékenykedik, és amely a lehető legteljesebb mértékben lefedi a szociális szükségleteket, és választ ad az egyes társadalmi csoportok, egyének igényeire. A város továbbra is nagy hangsúlyt kíván fektetni a kistérségi és regionális szerepkör erősítésére is. A Koncepció megfogalmazza azokat a stratégiákat, amelyek a szegénység további mélyülését megakadályozzák, elősegítik a legrosszabb helyzetben lévők életkörülményeinek javítását, valamint biztosítják a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést, az aktív korú inaktív csoportok munkaerőpiacra történő visszalépését.

2008-ban készült el a város 2007 és 2013 közötti időszakra vonatkozó közoktatási esélyegyenlőségi terve. A közoktatási esélyegyenlőségi program fő célja „egyenlő esély biztosítása minden gyermek, tanuló számára a minőségi oktatás igénybe vételére, s ennek keretében valamennyi halmozottan hátrányos helyzetű gyermek és tanuló intézményes nevelésben-oktatásban való részvétele”.

A város nem rendelkezik lakásgazdálkodási koncepcióval.

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzatának egészségügyi, szociális és gyermekjóléti intézményei egyaránt rendelkeznek esélyegyenlőségi tervvel, mely elsősorban az intézményekben dolgozó munkavállalókra vonatkozó előírásokat tartalmaz.

3.1.2. Módszertani háttér

Módszerek

Az Anti-szegregációs terv elkészítéséhez szükséges adatok összegyűjtésekor különböző módszereket alkalmaztunk. Az adatfelvétel 2013. szeptembere és novembere között zajlott.

A népszámlálás adatai és az önkormányzati adatszolgáltatás (elsősorban a szociális segélyezési statisztikák) alapján újabb térképeket hoztunk létre, melyek a következő változók térbeli eloszlását mutatják be:

- 0-14 évesek aránya a lakónépességen belül;
- 15-59 évesek aránya a lakónépességen belül;
- 60 év felettiek aránya a lakónépességen belül;
- 100 főre jutó népességváltozás 2001 és 2011 között;

- a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül;
- felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában;
- foglalkoztatottak aránya a 16-64-es népességen belül;
- Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya;
- rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korú népességen belül;
- alacsony komfortfokozatú lakások aránya;
- a kiürített bérlakásokból kiköltözöttek új lakóhelye;
- a szociális segélyezettek térbeli elhelyezkedésének ábrázolása segélyfajtaként: aktív korúak ellátása (bérpótló juttatás, rendszeres szociális segély), átmeneti segély, rendkívüli gyermekvédelmi támogatás.

Az adatgyűjtési munka megkezdésekor műhelytalálkozót szerveztünk, amelyen a Polgármesteri Hivatal illetékes (Egészségügyi és Közszolgálati Osztály, Közszolgáltatás Szervezési Iroda, Lakásiroda, Szociális és Családvédelmi Iroda, Városfejlesztési Iroda) és a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ (KLIK) munkatársai vettek részt. Emellett szakértői interjúkat készítettünk a Polgármesteri Hivatal, a SZOVA Szombathelyi Vagyonhasznosító és Városgazdálkodási Zrt., a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársaival, illetve a Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnökével és a HÁROFIT Egyesület vezetőjével.

Mindezen adatfelvételi módszerek mellett terepbejárást végeztük azokon a területeken, ahol a szegregáció veszélye fennállhat. A terepbejárás keretén belül spontán interjúkat készítettünk az érintett tömbök lakóival.

Segélyfajták Szombathely Megyei Jogú Városban

Szombathely Megyei Jogú Város 13/1993. (IV.29.) önkormányzati rendelet a szociális igazgatásról, a gyermekek védelméről és az egyes szociális ellátási formák szabályairól c. rendelete alapján a következő pénzbeli és természetbeni ellátásokat nyújthatja rászoruló lakosai számára:

- köztemetés,
- normatív és alanyi jogú lakásfenntartási támogatás,
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- rendszeres szociális segély,
- foglalkoztatást helyettesítő támogatás,
- kiegészítő gyermekvédelmi támogatás,
- óvodáztatási támogatás,
- átmeneti segély;³
- rendkívüli gyermekvédelmi támogatás,
- temetési segély,
- közgyógyellátás (múltányossági),
- fűtési támogatás,
- adósságkezelési szolgáltatás⁴,
- „baba-mama szoba” támogatás.

³ A felsorolás a 2013. novemberi állapot alapján készült. 2014. január 1-étől az átmeneti segélyt, temetési segélyt illetve a rendkívüli gyermekvédelmi támogatást az önkormányzati segély elnevezésű segélyfajta váltotta fel.

⁴ Az adósságkezelési szolgáltatást külön önkormányzati rendelet szabályozza.

Ezek mellett az önkormányzat saját fenntartású intézményeiben a következő ellátásokat biztosítja:

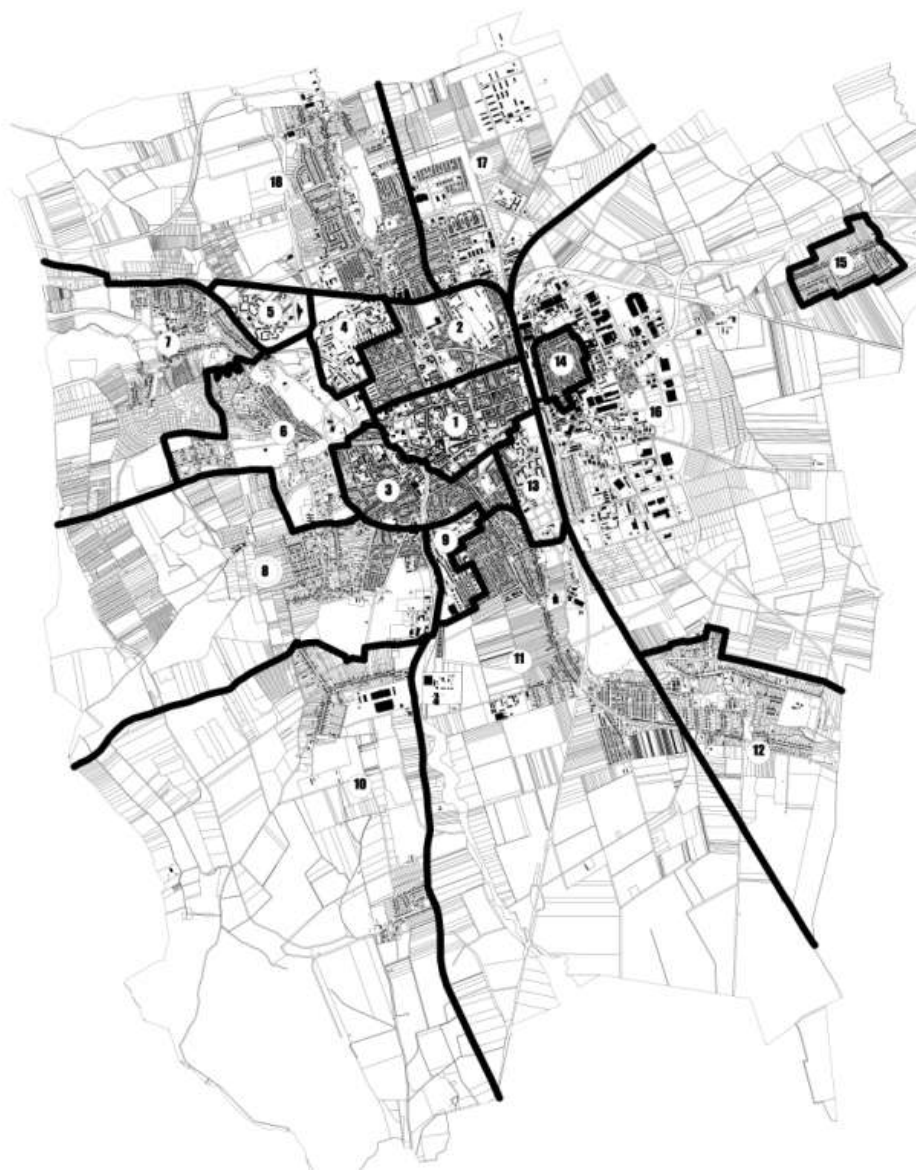
- Szociális alapszolgáltatások:
  - étkeztetés,
  - házi segítségnyújtás,
  - családsegítés,
  - jelzőrendszeres házi segítségnyújtás.
- Nappali ellátás:
  - idősek klubja.
- Gyermekjóléti alapellátások:
  - gyermekek napközbeni ellátása,
  - gyermekjóléti szolgálat,
  - helyettes szülői hálózat,
  - gyermekjóléti központ,
  - családok átmeneti otthona.
- Szakosított szociális ellátások:
  - átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény: időskorúak gondozóháza.
  -

A következő szolgáltatásokat ellátási szerződéssel biztosítja az önkormányzat:

- támogató szolgáltatás,
- utcai szociális munka,
- közösségi ellátások:
  - szenvedélybetegek közösségi alapellátása,
  - pszichiátriai betegek közösségi alapellátása,
  - szenvedélybetegek részére nyújtott alacsonyküszöbű ellátás.
- Nappali ellátást nyújtó intézmények:
  - nappali melegedő,
  - fogyatékos személyek nappali ellátása,
  - pszichiátriai betegek nappali ellátása,
  - szenvedélybetegek nappali ellátása.
- Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények:
  - hajléktalan személyek átmeneti szállása,
  - éjjeli menedékhely,
  - gyermekek átmeneti otthona.
- Tartós bentlakásos intézmény:
  - hajléktalanok otthona.

3.1.3. Az ITS-ben meghatározott városrehabilitációs akcióterületek

Szombathely Megyei Jogú Város Településfejlesztési Konceptiója, Integrált Településfejlesztési Stratégiája, valamint Településszerkezeti Terve 314/2012 (XI.8) kormányrendelet szerinti megalapozó vizsgálata, Helyzetértékelés II. kötetében foglaltak alapján a 18 db városrész a következőképpen helyezkedik el:

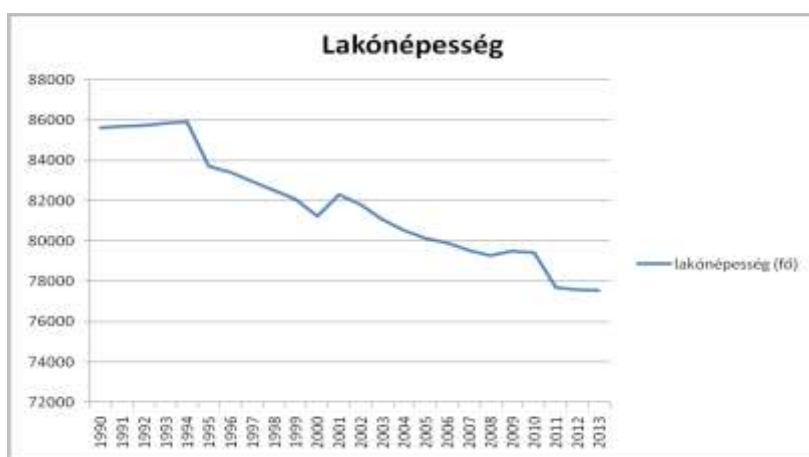

1. Belváros
2. Északi városközpont
3. Délnyugati városközpont
4. Derkovits lakótelep
5. Oladi lakótelep
6. Rigóvölgy - Új városliget - Közép-hegy városrész
7. Oladfalva - Oladi plató városrész
8. Nárai úti - Alsóhegyi úti lakóterület
9. Ifjúsági lakótelep városrész
10. Újperint - Petőfi telep városrész
11. Gyöngyösszőlős - Gyöngyöshermán városrész
12. Szentkirály - Bogát városrész
13. Joskar Ola lakótelep
14. Éhen Gyula lakótelep
15. Zanat városrész
16. Keleti ipari és lakóterület
17. Minerva - Stromfeld lakótelep
18. Kámon - Herény városrész

3.1.4. A városrészek főbb jellemzői

Demográfiai jellemzők

Szombathely lakossága 2013. január 1-én 77.547 fő volt. A város lakosságszáma csökkenő tendenciát mutat: 2001-es és 2011-es népszámlálások között eltelt időszakban 7 620 élveszületésre 10 027 halálozás jutott. Ebben a 10 évben 2 407 fővel csökkent a népesség természetes fogyás miatt, 629 fő pedig elvándorolt a városból. Az alábbi ábra a lakónépesség számának változását mutatja be az 1990 és 2013 közötti időszakban.

A városrészek lakosságszámát az alábbi táblázat mutatja:

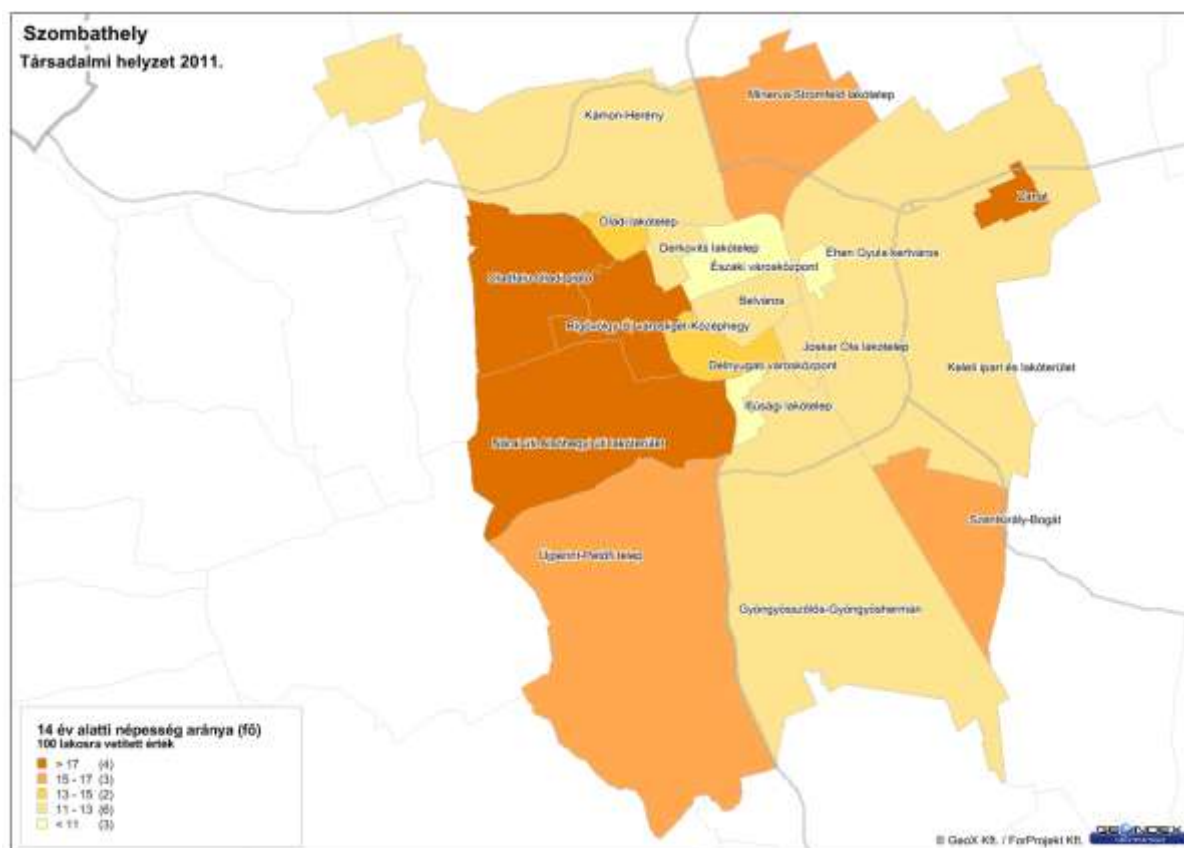
Városrész	Lakónépesség száma (fő) ⁵
Belváros	9 697
Északi városközpont	7 597
Déli nyugati városközpont	6 665
Derkovits lakótelep	10 789
Oladi lakótelep	6 533
Rigóvölgy-Új városliget - Közép-hegy városrész	1 783
Oladfalva - Oladi plató városrész	2 320
Nárai úti - Alsóhegyi úti lakóterület	2 509
Ifjúsági lakótelep városrész	5 200
Újperint - Petőfi telep városrész	1 205
Gyöngyösszőlős - Gyöngyöshermán városrész	5 073
Szentkirály - Bogát városrész	2 149

⁵ Forrás: KSH 2011. évi népszámlálás adatai

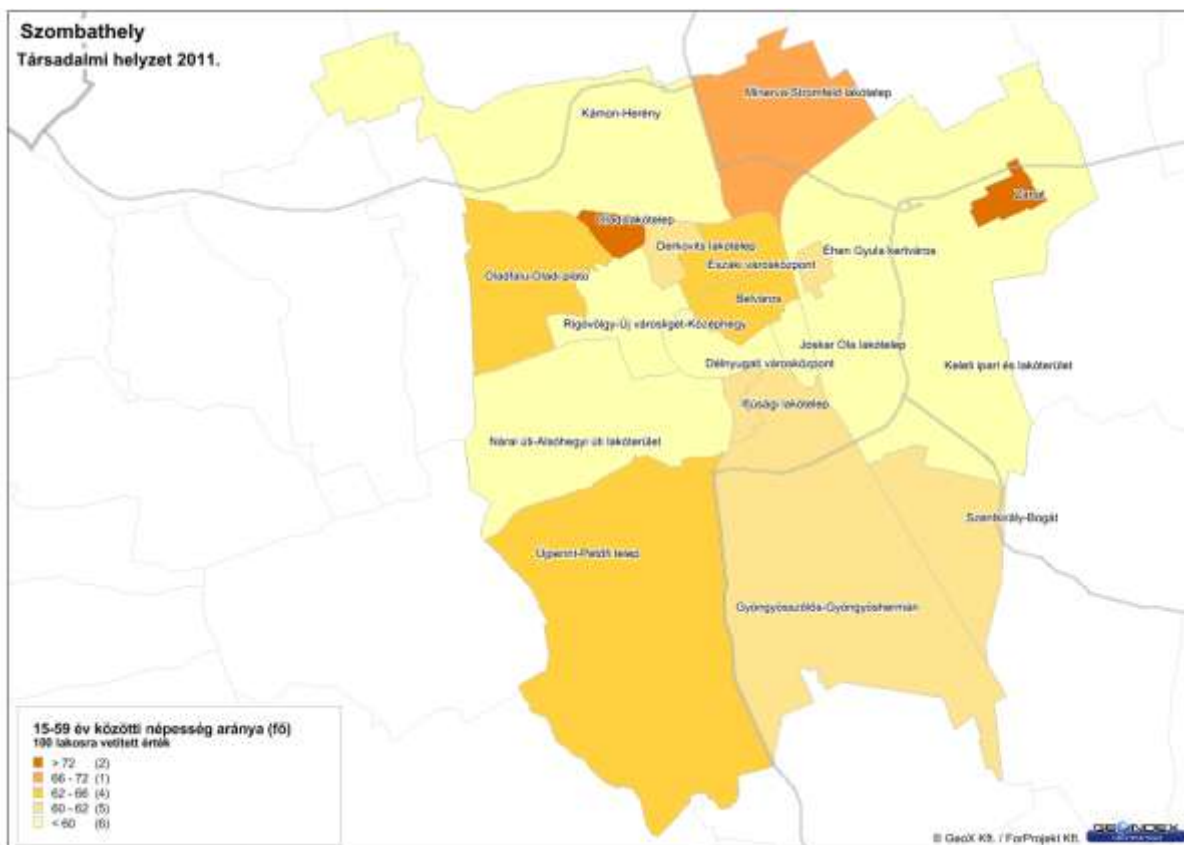
Joskar Ola lakótelep	5 669
Éhen Gyula kertváros	1 252
Zanat városrész	878
Keleti ipari és lakóterület	1 342
Minerva - Stromfeld lakótelep	3 094
Kámon - Herény városrész	4 980
Külterület	96
Szombathely összesen	78 884

A városi lakosság⁶ 13%-át teszik ki a 14 év alattiak. Arányuk a nyugati városrészekben a legmagasabb, megközelíti az egyötödöt (Oladfalu-Oladi plató 20%, Rigóvölgy-Új városliget-Közép-hegy 19,7%, Nárai úti-Alsóhegyi úti lakóterület 18,6% és Zanat 18,9%). A kiskorúak legalacsonyabb arányban az Éhen Gyula kertvárosban (9,9%), az Északi városközpontban (10,7%) és az Ifjúsági lakótelepen (10,8%) élnek, ezeken a területeken 100 főre kevesebb, mint 11 gyermek jut.

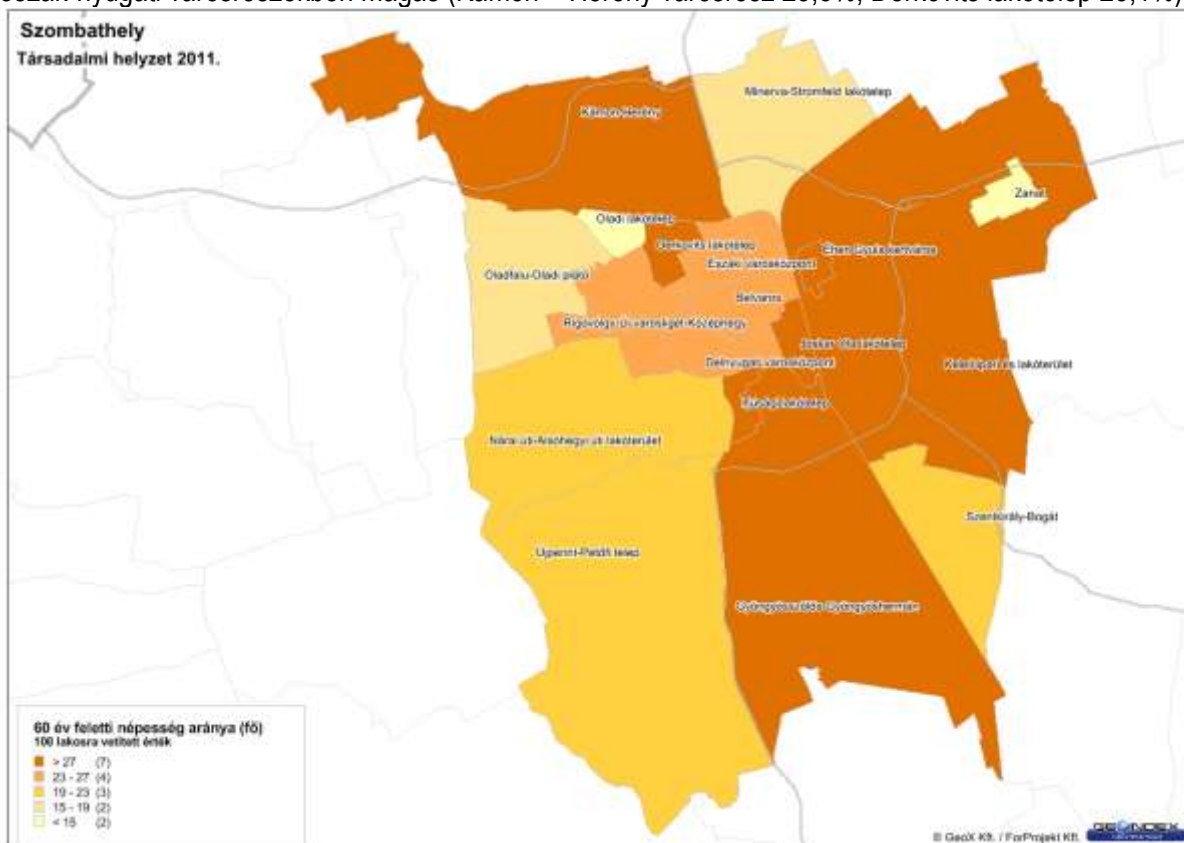

Az aktív korú (15 és 59 év közötti) lakosság legnagyobb, 70 % feletti arányban Olad lakótelepen (74,1%) és Zanat városrészben (72,2%) él. Legkisebb arányban pedig Rigóvölgy-Új városliget-Közép-hegy városrészben (55%) élnek aktív korú lakosok.

⁶ A következőkben leírt adatok forrását a 2011-es népszámlálás adatai alkotják. Ellenkező esetben külön jelöljük az adatok forrását.

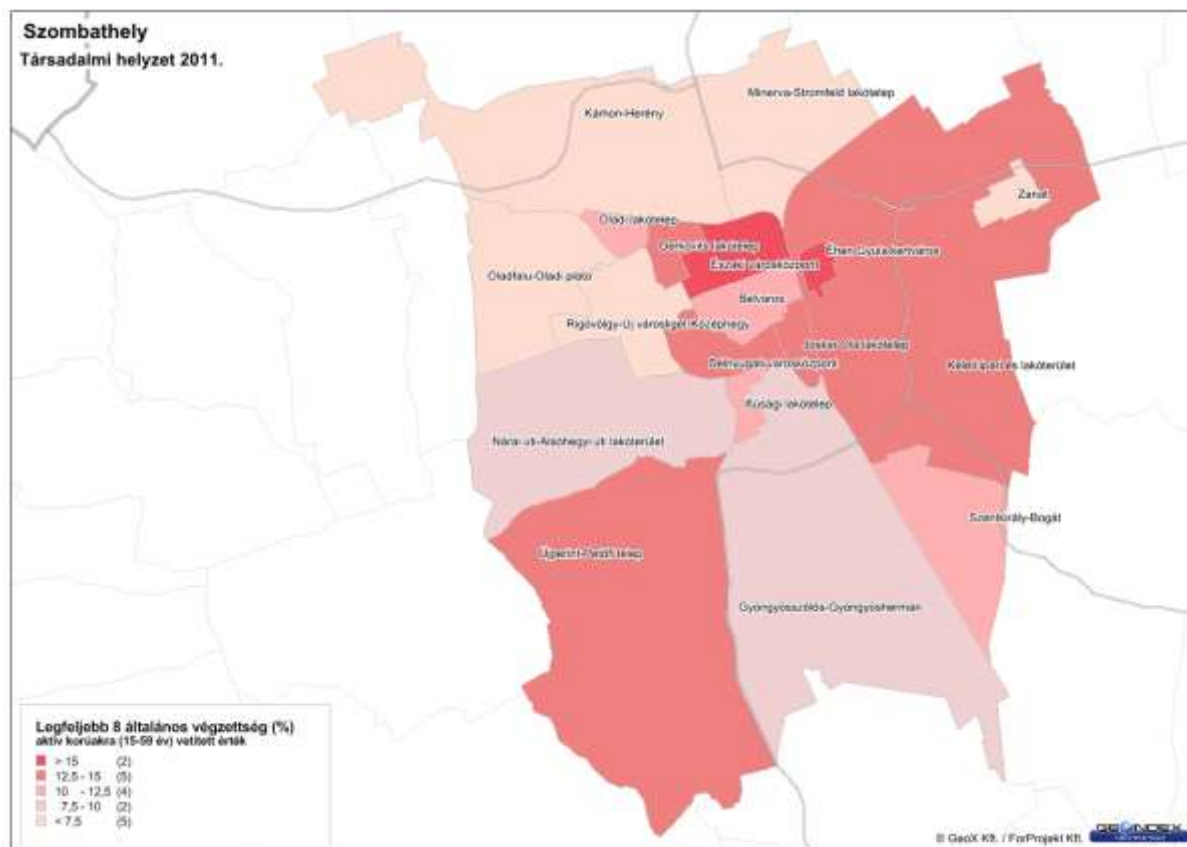
A város lakosainak átlagosan közel egynegyede (24,6%) időskorú. A 60 év feletti népesség legnagyobb arányban jellemzően a város külsőbb területein él. Arányuk különösen a keleti városrészekben magas (Éhen Gyula kertváros 29,9%, Keleti ipari és lakóterület 28,4%, Ifjúsági lakótelep 28,2%) és egyes észak-nyugati városrészekben magas (Kámon – Herény városrész 28,8%, Derkovits lakótelep 28,1%).

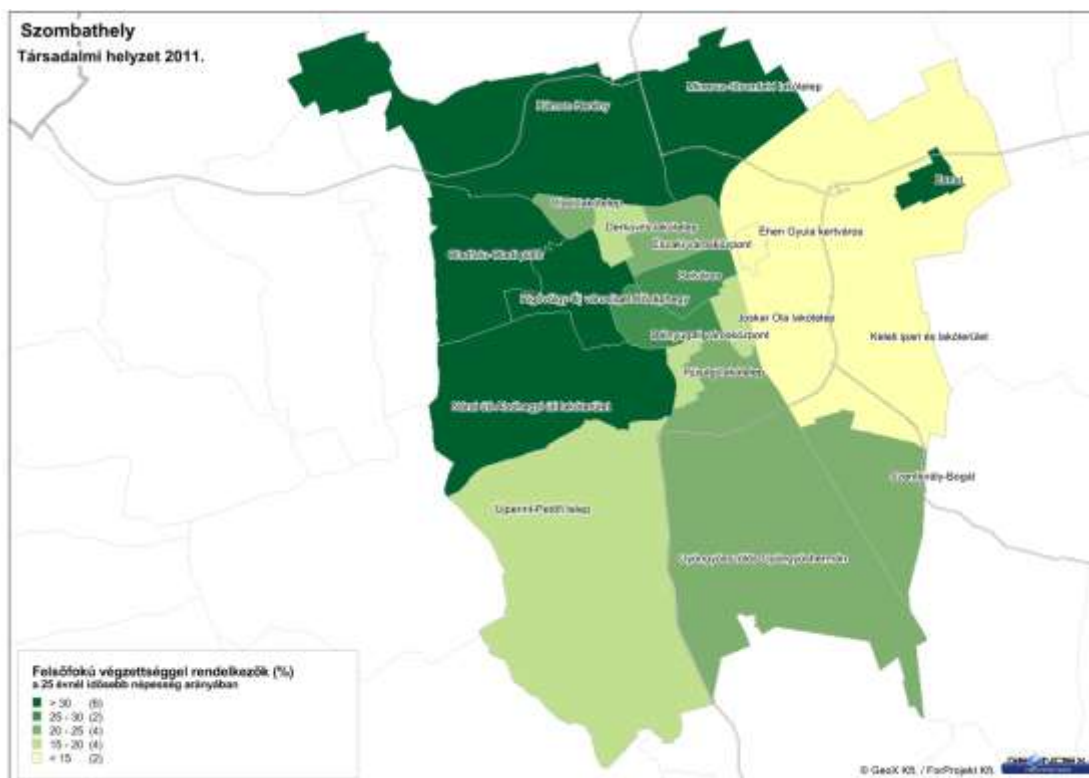
A lakosság korösszetételét tekintve továbbra is a 14 éven aluliak számának csökkenése, valamint a 65 év feletti lakosok számának növekedése jellemző: jelenleg a városnak több a 65 év feletti, mint a 14 év alatti lakosa. Az országos és a megyei tendenciához hasonlóan az időskorúak eltarthatósági rátája emelkedett: 2011-ben 23,4%-os, a gyermekkorú népesség eltarthatósági rátája pedig csökkent, 18,9%-os volt. Az öregedési index (100 gyermekkorúra jutó időskorú népesség száma) csökkenést mutat, ugyanebben az évben 80,7% volt, ami lényegesen alatta marad az országos 114,7%-os átlagnak. Ha az eddigi trend tovább folytatódik, 20 év múlva várhatóan az időskorúak a város lakosságának több, mint negyedét fogják kitenni, ugyanakkor a gyermekkorúak csupán a népesség egytizedét. Mindez jelentős kihívás elé állítja az időseket ellátó egészségügyi és szociális intézményrendszert, de problémát jelent a gyermekekkel foglalkozó intézmények számára is.

Iskolai végzettség

A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül a város egészére nézve átlagosan 11,8%. Ennél jóval magasabb, 19,3% az Északi városközpontban és 16,2% az Éhen Gyula kertvárosban a 8 általános osztályt végzetek aránya. Ugyanez az arány 6 százalék alatti Minerva-Stromfeld lakótelepen (5,7%), Rigóvölgy-Új városliget-Közép-hegy (5%), és Zanat (3%) városrészekben.

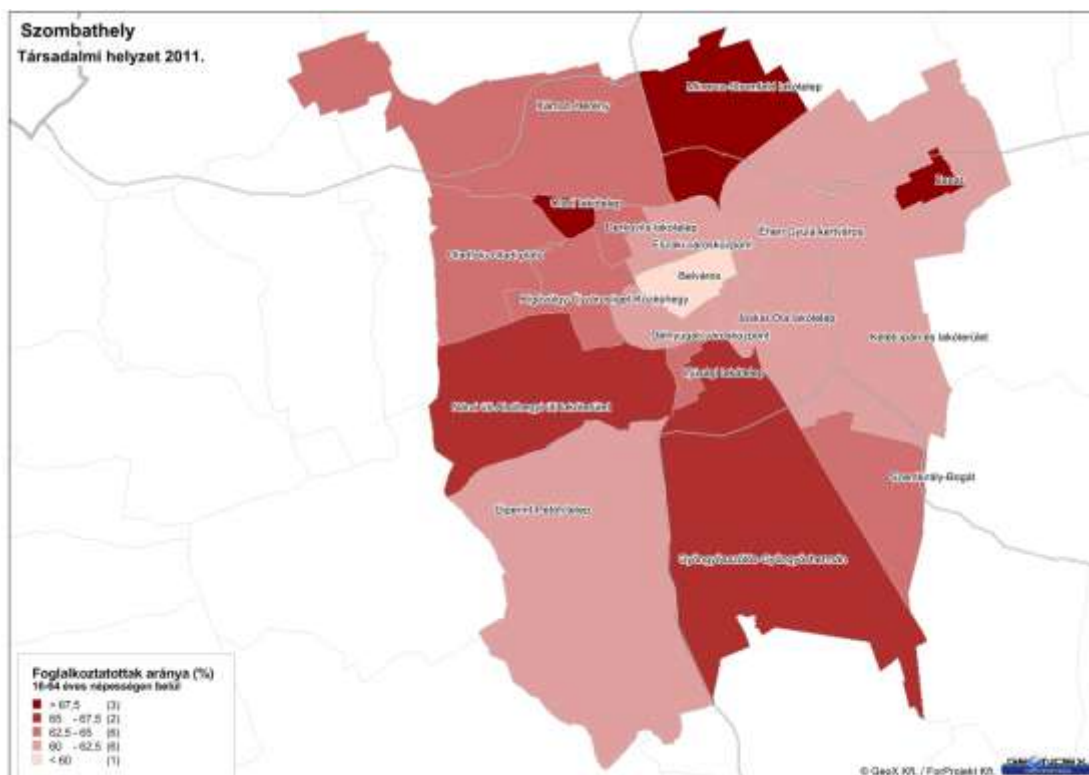

Az alábbi térképen látható, hogy a felsőfokú végzettségűek (a 25 éves és idősebb népesség arányában) legnagyobb arányban jellemzően a város észak-nyugati részén élnek. A város átlagot (23,6%) jóval meghaladja Rigóvölgy-Új városliget-Közép-hegy (38,8%). Ezen kívül 30 százalékot meghaladó a diplomások aránya Kámon-Herény városrészben (30%), a Minerva-Stromfeld lakótelepen (34%), a Nádor uti-Alsóhegyi uti lakóterületen (30,3%), Óladfalú-Óladi plató városrészben (32,6%), és Zanat városrészben (30,5%). A legkevesebb felsőfokú végzettségű az Éhen Gyula kertvárosban (14,5 %) és a Keleti ipari és lakóterületeken (10,5%) él.

Foglalkoztatás

2011-ben a foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül városi szinten 62,9%-os volt. Egyes városrészek között akár 17,4 százalékpontos eltérés is lehet a foglalkoztatottság tekintetében. A legjobb helyzetben Zanat városrész (71,2%) és a Minerva - Stromfeld lakótelep (70,4%), és az Oladi lakótelep (68,9%) lakói annak. Egyértelműen a legkedvezőtlenebb a Belváros lakóinak helyzete, itt az aktív korúak mindössze 53,8 %-a állt foglalkoztatásban.

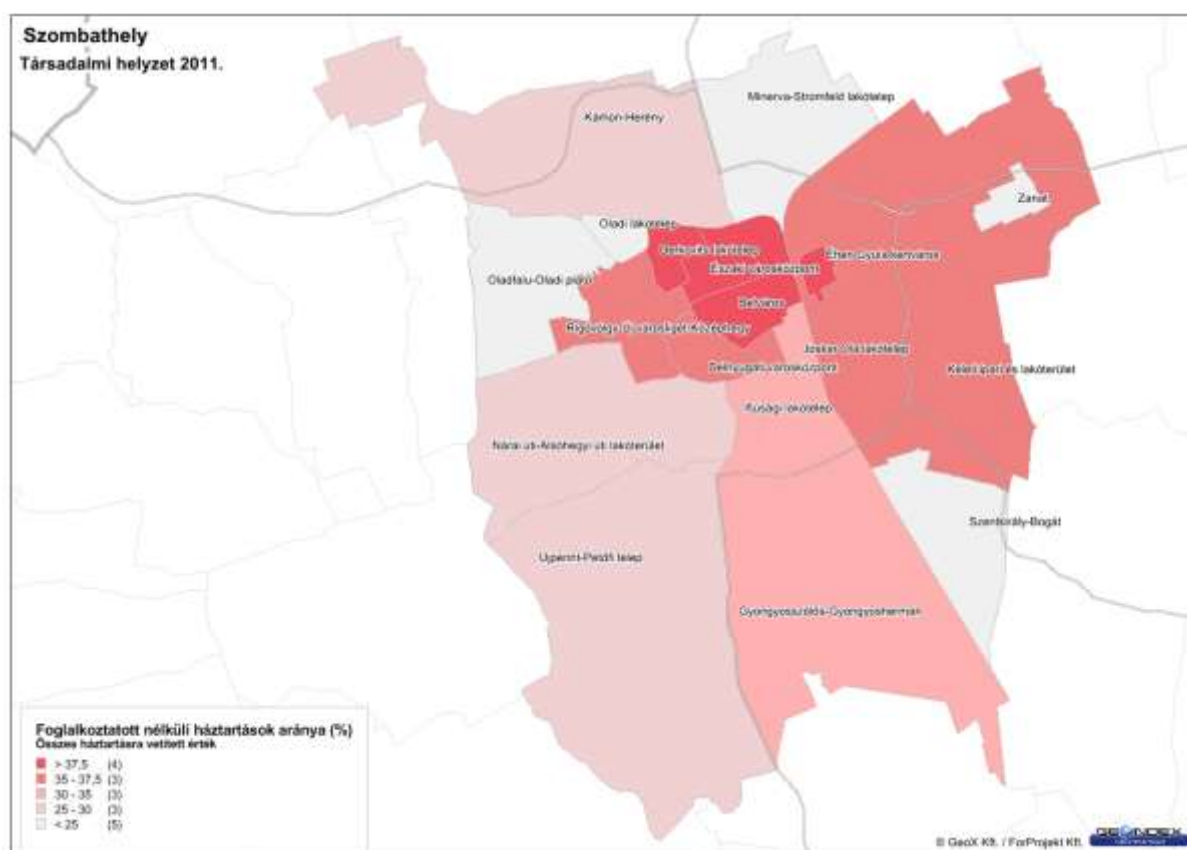

A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat⁷ 2013. október 20-ai állapotra vonatkozó adatai szerint Szombathelyen a munkavállalási korú népesség száma összesen 51 416 fő, ebből 1 936 főt tartottak nyilván álláskeresőként. Vas megye összes nyilvántartott álláskeresője ugyanebben az időszakban 7 618 fő.

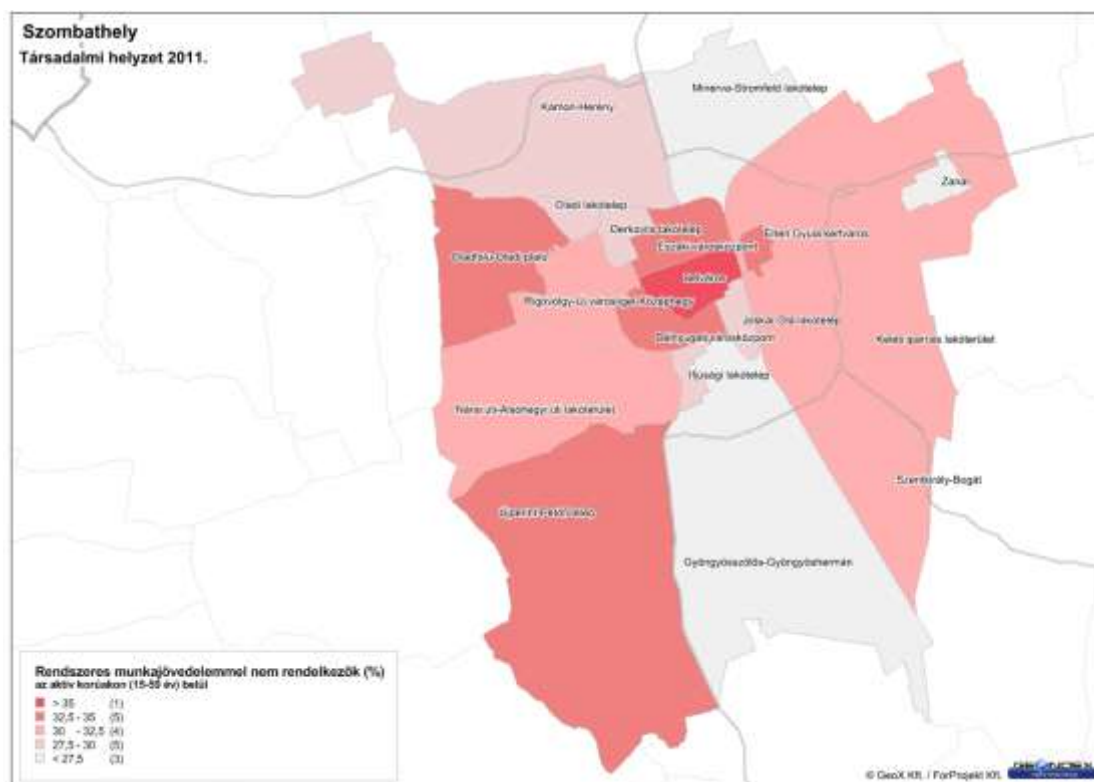
A nyilvántartott álláskeresők közül 607-en több, mint 365 napja folyamatosan szerepelt a nyilvántartásban. Járadék típusú ellátást 246-an kaptak, míg segély típusú ellátásban 87 fő részesült. Foglalkoztatást helyettesítő járadékot és rendszeres szociális segélyt 517-en kaptak. A relatív mutató (azaz a nyilvántartott álláskeresők a munkavállalási korú népesség százalékában) 3,77%. Ez a mutató valamivel kedvezőbb, mint a megyei (4,4%). A relatív mutatónak az országos mutatóhoz viszonyított aránya 0,51.

A városon belül minden 100 háztartásra átlagosan 32,9 foglalkoztatott nélküli háztartás jutott. A belső városrészek helyzete ennél kedvezőtlenebb képet mutat, öt városrészben 37% feletti a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya. A két leggyengébb mutatóval a Belváros (39,4%) és az Északi városközpont (39,8%) rendelkezik, ezt követi az Ehen Gyula kertváros (37,8%), a Derkovits lakótelep (37,5%) és a Rigóvölgy - Új városliget - Közép-hegy városrész (37,2%). Zanat városrészben a legkedvezőbb a helyzet, itt 100 háztartásból mindössze 11,2-ben nincs foglalkoztatott családtag.

Városi szinten az aktív korú (15-59 év közötti) lakosság 31,6%-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. A Belvárosban ez az arány 43,4%. Az összes többi városrészben az aktív korúak legalább negyede nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. A legkedvezőbb a helyzet a Minerva - Stromfeld lakótelepen (25,5%) Zanat (26,2%) és Gyöngyösszlős - Gyöngyöshermán városrészben (26,3%).

⁷ Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat Településsoros munkanélküliségi adatok, 2013. október.
http://www.afsz.hu/engine.aspx?page=full_afsz_stat_telepules_adatok_2013

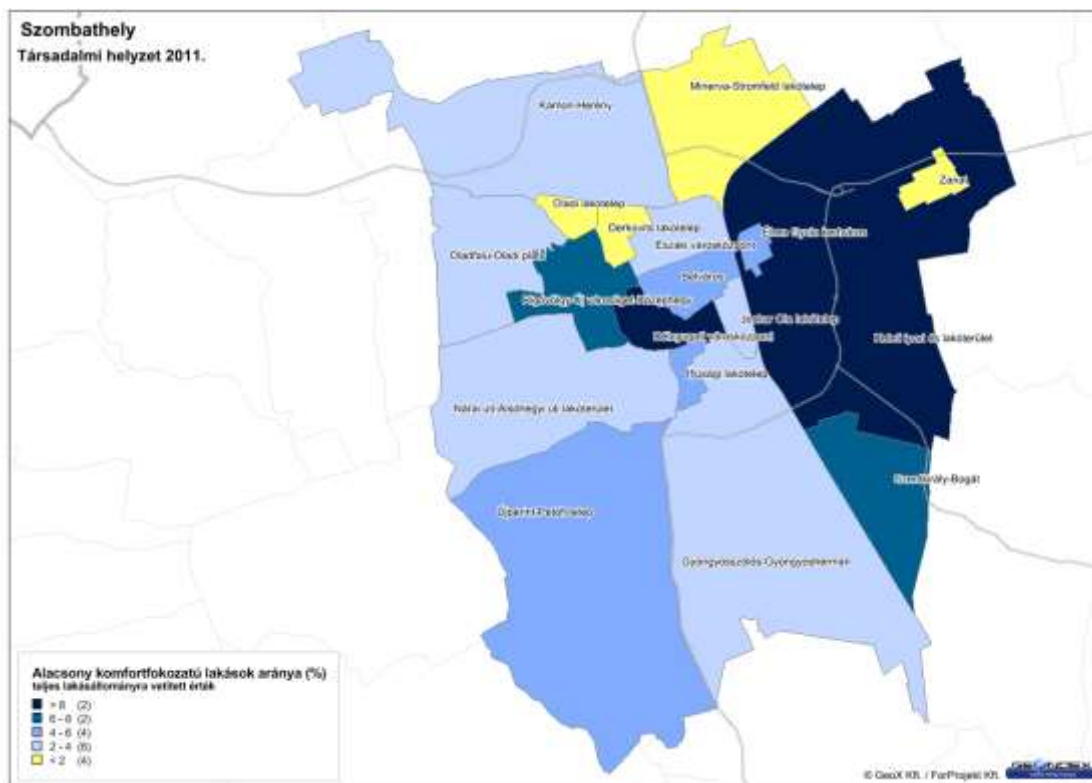
A Városfejlesztési Kézikönyvben foglaltak szerint azon területeket kell szegregátumnak nyilvánítani, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők, és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korú (15-59 év közötti) lakosokon belül eléri, illetve meghaladja az 50%-ot. A szegregációs mutató Szombathely Megyei Jogú Városban a 2011-es népszámlálási adatai alapján 6,5%. A városrészek közötti szórásban Zanat helyezkedik el a legkedvezőbb helyen, itt a mutató értéke 2,7%. Ezt követi a Minerva - Stromfeld lakótelep 3,1%-kal és Gyöngyösszőlős - Gyöngyöshermán városrész 3,7%-kal. A szegregációs mutató legmagasabb értéket az Északi városközpontban (10,4%), az Éhen Gyula kertvárosban (8,6%), a Keleti ipari és lakóterület (7,4%) kapott.

Lakásállomány

Szombathely Megyei Jogú Városban 2013. január 1-én összesen 34 293 lakás volt. Ez a szám 53-mal magasabb, mint az előző év január 1-ei adata. A lakások száma 1990 óta folyamatosan növekszik, egyedül 2000 és 2001 között történt visszaesés (-196).

Az alacsony komfortfokozatú lakások aránya Szombathelyen 3,6%. Ennél jóval kedvezőbb a helyzet Zanat városrészben (0,4%) és a jellemzően lakótelepi városrészekben (Derkovits lakótelep 0,4%, Oladi lakótelep 0,6%, Minerva - Stromfeld lakótelep 1,1%). Az alacsony komfortfokozatú lakások legnagyobb arányban a Keleti ipari és lakóterületen (10,3%), a Délnyugati városközpontban (8,6%), Rigóvölgy - Új városliget - Közép-hegy (7,9%) és Szentkirály - Bogát városrészben (7,6%) találhatóak.

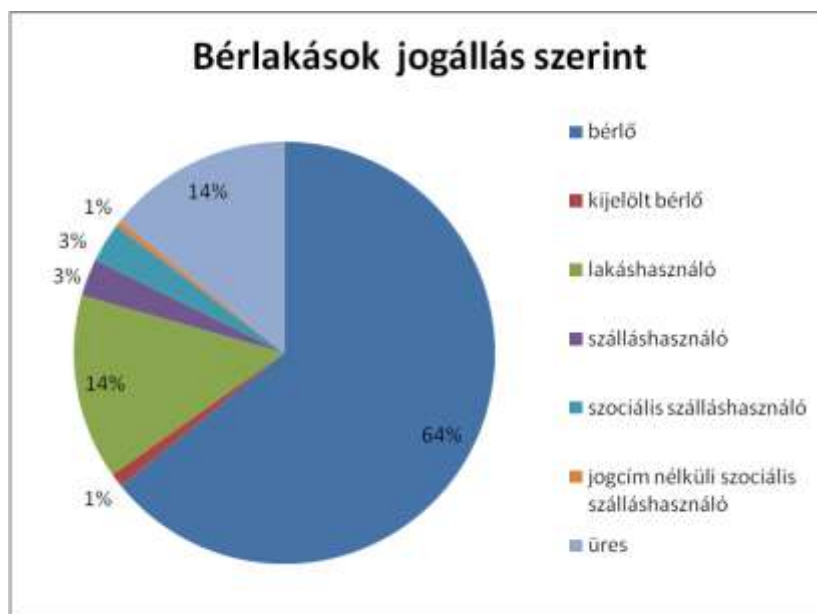
Bérlakások

A Szombathelyi Vagyonhasznosító és Városgazdálkodási Zrt. (továbbiakban: SZOVA) 2013. szeptember 30-ai adatai alapján összesen 2310 bérlakás található a városban. Ezek fele összkomfortos lakás, kb. egyharmaduk komfortos, 5%-uk félkomfortos, egytizedük pedig komfort nélküli (237 db). A komfort nélküli és szükségslakások (14 db) száma összesen 251.

A bérlakások majdnem kétharmadában (1482 lakásban) bérlő lakik, ezen kívül 24 kijelölt bérlő van. A 2013. szeptemberi adatok alapján 328-an (14%) lakáshasználó jogcímen tartózkodnak önkormányzati bérlakásban.

A SZOVA a lakások egy részét az ún. szociális szállásrendszer részére tartja fenn: Az adatszolgáltatás időpontjában összesen 70 család szociális szálláshasználóként, 11 család pedig jogcím nélküli szálláshasználóként tartózkodott a lakásokban. Üresen az állomány 14%-a állt, azaz 329 db lakás.

A lakáshelyreállításnál 2011. január 1-étől a lakókat is bevonják. Ez elsősorban arra jó konstrukció, hogy a lakáspályázatoknál a helyreállításra váró bérlakásokat is meg tudják pályáztatni: a pályázatnál ekkor már rögzítik, hogy mennyivel kell a lakóknak hozzájárulni a helyreállításhoz. Ellenőrzik, hogy a pályázónak van-e fedezete a várható költségekre, a nyertes pályázók pedig a gáz- és áramszerelés kivételével elvégezhetik a munkákat. A munkálatokba befektetett pénzt később „lelakhatják”. Bár a program koordinálása sok energiát felemészt a SZOVA munkatársaitól, eddig sikeresnek tűnik az elképzelés, évente kb. 30-40 ilyen lakást adnak át. A program hátránya, hogy eleve kizárja a lakáspályázók köréből azokat, akiknek nincs elegendő megtakarításuk a helyreállításhoz (mivel a megpályáztatott lakások nagy része helyreállításra vár), az ő számukra szinte lehetetlen üres önkormányzati bérlakáshoz jutni.

Pályázati eljárás keretében 2012-ben az önkormányzati bérlakások közül összesen helyreállított lakás kijelölésére került sor, ezek közül 14 komfortos, illetőleg összkomfortos volt, mindössze 2 volt ennél alacsonyabb komfortfokozatú. További 38 helyreállításra váró lakás kijelölésére kerül sor pályázati eljárás keretében.

Újdonság 2008-hoz képest az önkormányzati bérlakások területén a „szociális szállás” rendszerének a bevezetése. A 2011. január 1. napján hatályba lépett „önkormányzati lakásrendelet” új jogintézményként vezette be Szombathely városában a szociális szállást, mely a 36/2010. (XII.01.) önkormányzati rendelet 3. § c) pontjában meghatározott jogszabályi definíció alapján „*önkormányzati bérlakásukban lakó és alacsony jövedelmük miatt a bérlakás fenntartására nem képes, így lakhatásukban veszélyeztetett személyek részére szociális helyzet alapján biztosított, szociális szolgáltatásokkal összekapcsolt átmeneti lakhatási forma*”. Szociális szállás – a fenntarthatóság érdekében – komfortnélküli, vagy félkomfortos komfortfokozatú lakás lehet.

Jelenleg 81 db ilyen célú lakás van a városban. Azok a lakók kerülnek a rendszerbe, akiknek bizonyos hátrálékuk van, vagy akikkel „magatartásproblémák” vannak. A bekerülő családok bérlményét vagy átminősítik szociális szállássá, vagy áthelyezik őket komfortosabb lakásukból egy alacsonyabb

komfortfokozatú szociális szállásként funkcionáló lakásba. A kiköltöztetett lakóknak, ha jogviszonnyal rendelkeznek, akkor cserelakást ajánlanak fel: aki szociális szállás használó, annak csak egyetlen lakást jelölnek ki, azt köteles elfogadni. A rendszerbe bekerülők nagy része a szakértők becslése szerint roma származású.

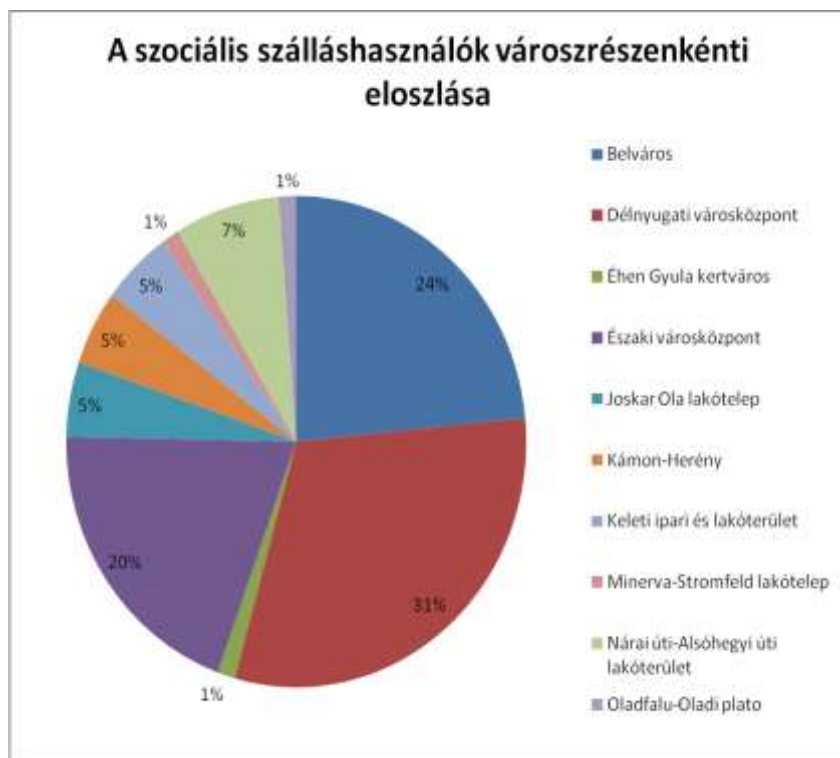
A rendszerbe bekerülőknek együttműködési szerződést kell kötniük a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálattal, lakáshasználati szerződést kell kötniük a SZOVA Zrt-vel, ez utóbbit maximum egy évre, és csak határozott időre kötik meg, ezzel biztosítva teret a problémás lakók rendszerből való kivezetésének. Részt vehetnek adósságkezelésben is, illetve jogosultak segélyekre, lakásfenntartási támogatásra. Azonban ha bármelyik szerződést megszegik, akkor azonnal kilakoltathatóak a szociális szállásból. A szociális szállás rendszer célja, hogy a renitens hátralékkal rendelkező lakó belátható időn belül kikerüljön a rendszerből, miközben kap egy „utolsó utáni” esélyt egy koncentrált szociális-szolgáltatás-csomaggal együtt.

A szociális szálláshasználattal az alábbi, jogszabályban részletesen körülírt előnyök járnak együtt: 30%-kal csökkentett, kedvezményes lakbér kerül megállapításra, emellett pedig lakbértámogatásra is jogosultak a szociális szálláson élők. A közüzemi hátralékok további felhalmozásának megelőzése érdekében a lakásokban előrefizetős áram-mérőkészülékek kerülnek felszerelésre, mely beruházáshoz lakásonként legfeljebb 100.000 Ft összegű támogatást is biztosít az önkormányzat. Emellett a szociális szálláshasználókká vált lakáshasználókkal szemben folyamatban lévő végrehajtási eljárások megszüntetésre kerülnek. Segítséget kínál továbbá a nagy összegű – akár többmilliós – hátralék rendezéséhez az a kedvezmény is, hogy azon szociális szálláshasználók, akik 2010. december 31. napján legalább 200.000 Ft összegű hátralékkal rendelkeztek, minden hátraléktörlesztésre befizetett forint után, a törlesztéssel azonos összegű hátralék jóváírásra jogosultak. 2012-ben 3 bérlő tudott ezzel a konstrukcióval végleg törleszteni, 2013-ban eddig 6-an.

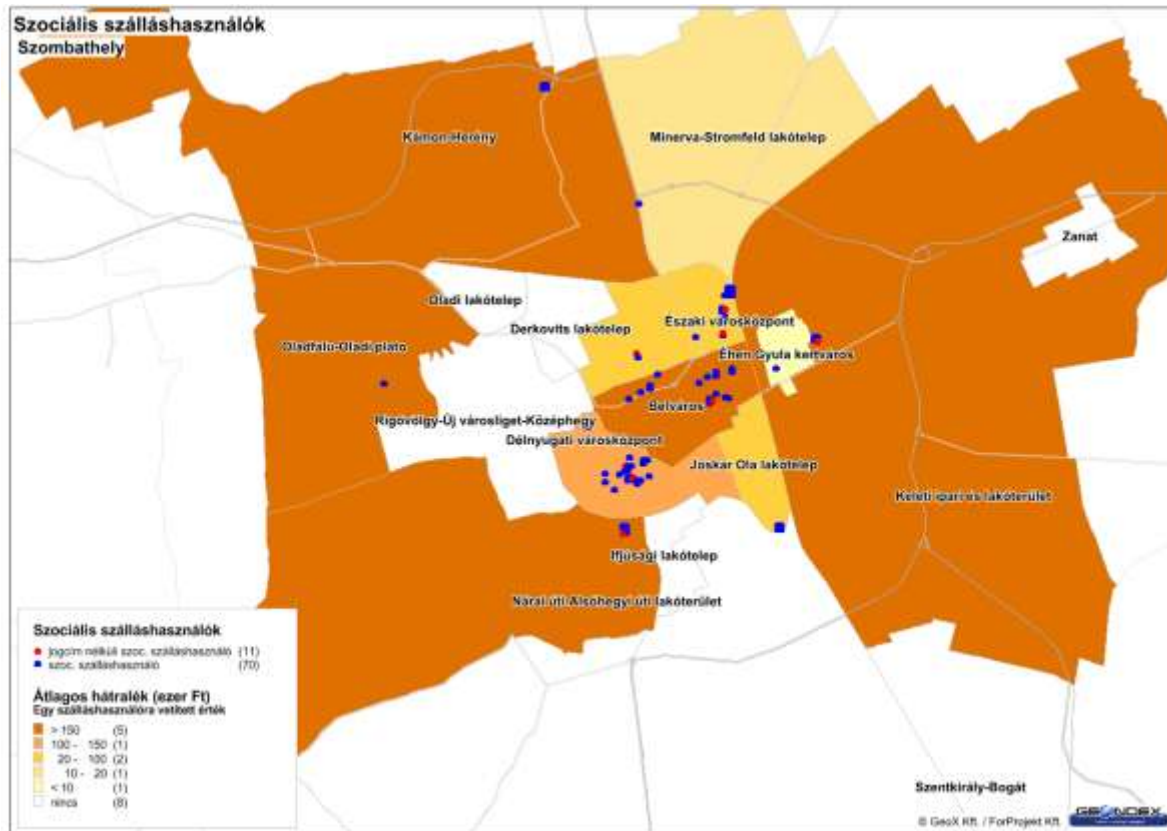
Bár vannak olyanok, akik nem vállalják, hogy komfortos lakásukból átmenjenek alacsony komfortfokozatú szociális szállásra – ők albérletbe mennek a nagyobb bizonytalanság ellenére is –, összességében csökkent a kilakoltatások száma a szociális szállás rendszer bevezetése óta. Legnagyobb előnye, hogy a 2008 óta folyamatosan növekvő bérlői adósságállományt valamennyire csökkenteni tudja, vagy legalább is mérsékli a további növekedést. A SZOVA és a Pálos Családsegítő között egyre szorosabb kapcsolat az elmúlt években. Az együttműködés elsősorban a szociális szállás rendszer bevezetése óta működik, mind a két szervezettől járnak ki lakókhoz. A SZOVA minden esetben jelez a Családsegítőnek, ha egy családnak 3 hónapnál régebbi tartozása gyűlik fel, hogy minél hamarabb igénybe vehessék a szociális szolgáltatásokat.

A szociális szállások száma azért nem tud nagyon gyorsan növekedni, mert bár valamivel több, mint 300 db üresnek számított ingatlan van a városban, ebből 130-150 helyreállításra vár (leromlott állapotú), 20-30 eladásra javasolt, vannak lakhatatlan szükséglakások, és vannak külön kijelölési jogú lakások, amikkel más szervezetek (pl. katonaság, rendőrség) rendelkeznek. Gyakorlatilag tehát kevés valóban hasznosítható üres ingatlan van. Ezen kívül a Jáki u. 37. és a Köröendi u. 88. sz. alá nem költöztetnek lakókat, mert az épületek lebontásra várnak. Önkormányzati rendelet alapján a Györffy utcába a további szegregáció megelőzése érdekében nem költöztetnek szociális szállás bérlőket.

2013. novemberében összesen 70 család szociális szálláshasználóként, 11 család pedig jogcím nélküli szálláshasználóként tartózkodott a szociális szállásként használt bérlakásokban. A 81 család közel egyharmada (31%-a) a Délnyugati városközpontban lakik, egynegyedük a Belvárosban. Ezen kívül az Északi városközpontban is jelentős az arányuk, itt egyötödük él. A szociális szálláshasználók fennmaradó része (25%) további 7 városrész között oszlik meg.

Az alábbi térkép a szociális szálláson élők területi elhelyezkedését mutatja. A térkép ezen kívül városrészenként ábrázolja a bérlők átlagos hátralékát is. Látható, hogy a bérlők a belső területeken koncentrálnak.

A Szociális Lakásügynökség önkormányzati modellje Szombathelyen

Az önkormányzati bérlakások privatizációját követően jelentősen csökkent és a tervezett ill. megvalósított bontások miatt tovább fog csökkenni a bérlakás állomány, ezzel szemben egyre növekvő igény van a lakásbérletek iránt. Szombathelyen 2013-ban 6 db helyreállított önkormányzati bérlakásra összesen 145 család nyújtott be pályázatot. Ennek a problémának a feloldására tervezi az Önkormányzat a Szociális Lakásügynökség modelljének (továbbiakban: SZOL) bevezetését 2014. áprilisától. A SZOL célja *„olyan eddig üresen álló, hasznosítatlan (ugyanakkor lakhatásra alkalmas) magántulajdonú bérlakásokból álló lakáskínálat megteremtése, amely szociális szempontokat figyelembe vevő bérbeadásában - a SZOL-projekten keresztül létrehozott jogszabályi és működési keretek között - a lakás rendelkezési jogosultja is érdekelt”*⁸. A SZOL-modellben az önkormányzat olyan szervezetként funkcionálna, amely közvetít a kiadható lakások tulajdonosai és a potenciális, a jelenlegi piacról kiszoruló bérlők között. Emellett a bérleti jogviszonyból származó kockázatokat megosztja a tulajdonosokkal. A SZOL-modell kiemelt célcsoportjaiként jelennek meg a TEGYESZ nevelőszülői hálózatának tagjai, illetve az olyan együttműködő 35 év alatti szombathelyi párok és házaspárok, akik lakással nem rendelkeznek, de jövedelmi helyzetük lehetővé teszi a lakhatás költségeinek viselését. A SZOL a bérleti díjhoz maximálisan havi 20 ezer Ft támogatást nyújtana a bérlőknek.

A bérlők társadalmi háttere

A panel-tömbházakban (Rohonci, Szent Márton, Bem, Váci és Szűrcsapó utcák) távfűtéses összkomfortos nagy lakások találhatóak. Ezekben jellemzően olyan családok élnek, ahol minden aktív korú családtag dolgozik. A szegénység általában az alacsony komfortfokozatú lakásokhoz kapcsolódik. 1-2 éve jelentkezik tömegesebb méretekben a Provident hitelek használata, ami miatt sok család kerül nehéz helyzetbe, sok esetben emiatt „csúsznak meg” lakbérrel, rezsivel. A SZOVA Zrt. ügyvédjének tanácsadó szolgáltatása hasznos lehet a lakóknak, érdemes lehet nagyobb figyelmet fordítani a lakók tájékoztatására ilyen ügyekben. A panelek esetében csak elszórva jelentkezik az a probléma, hogy a magas rezsiköltség miatt lecsúsznának és eladósodnának a lakók. Az utóbbi néhány évben jelentős volt a panelprogramok súlya, amilyen keretében energetikai korszerűsítést végeztek. Megítélésük ellentmondásos, mivel a felszerelt „költségosztók” bizonyos lakóknál nemhogy csökkentették volna a költségeket, hanem növelték azokat.

A bérlők társadalmi hátterét az is befolyásolja, hogy egy 2010-es önkormányzati rendelet óta jobban oda kell figyelni arra, hogy az újonnan beköltöző bérlők fizetőképeseek legyenek. A pályáztatást a Városháza Lakásirodája intézi egy adott pontrendszer alapján, a SZOVÁ-nak nincs beleszólása abba, hogy ki kaphat lakást. 2012. január 1-től a bérlők kiköltöztetésénél a gázhátralék nem „vándorol tovább” a bérlővel, hanem a „lakáshoz kötődik”, azaz ha valami miatt a sietős kiköltözés folytán nem hoz a kiköltöző bérlő nullás igazolást, akkor a SZOVA Zrt-nek kell megtérítenie a hátralékot a gázszolgáltató felé, hogy újra kiadhassa a lakást.

A problémás bérlők általában tösgyökeres szombathelyiek, nem jellemző, hogy környező településekről érkeznének. Gyakori náluk, hogy sok generáció lakik együtt, emiatt esetenként nagy a túlzsúfoltság, ami a hivatalos statisztikákban nem feltétlenül jelenik meg. A „problémasság” a tágabb lakókörnyezet szemében általában lomizást, vasazást, kábelégetést jelent, panaszkodni szoktak még rágcslókra, hangoskodásra.

Akik máshonnan érkeznek, azok jellemzően magasabb státuszúak, (pl. szakértelmiségiek), és gyakran a MOP (mérnök, orvos, pedagógus) házakban laknak, melyek kollégium-szerű, 15nm körüli szobákat tartalmazó, saját fürdőszobával és közös konyhával rendelkező bérlakások, melyeket a város értelmiségiek idevonzására használ.

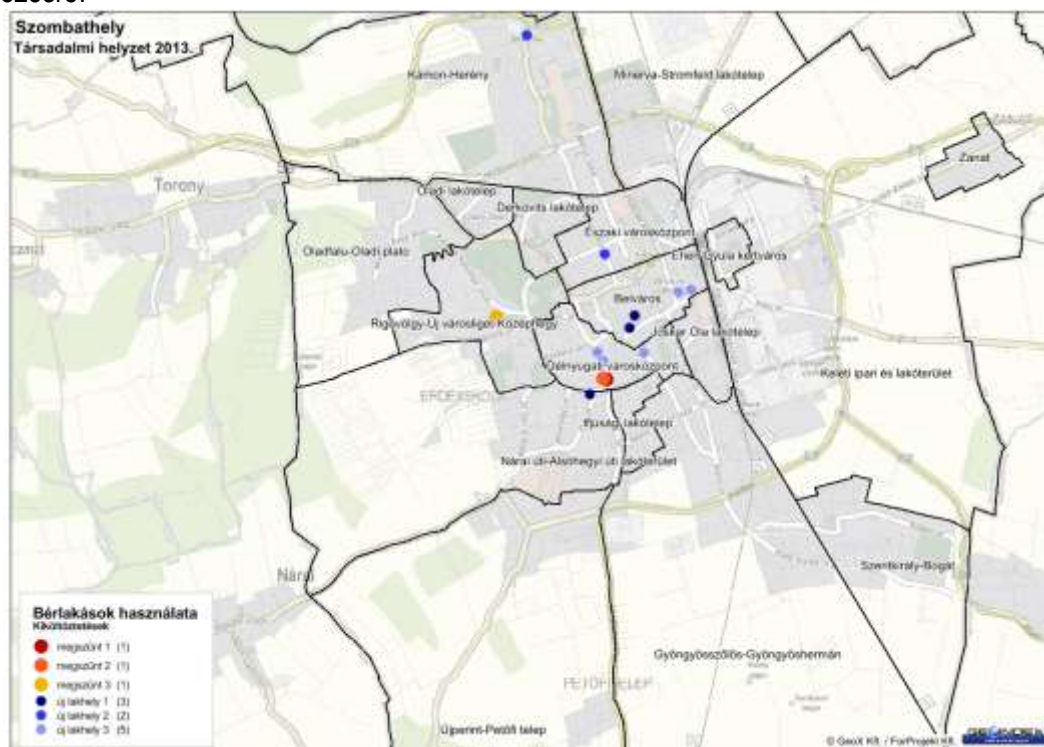
⁸ A SZOCIÁLIS LAKÁSÜGYNÖKSÉGEK – egy innovatív lakáspolitikai megoldás című konferencia előadásai. 2013. december 3. http://www.habitat.hu/files/Szocialis_lakasugynoksegek_bevezetese_Magyarorszagon.pdf

A legfontosabb szegregáló tényezők a munkanélküliség és a pénztelenség. A romló anyagi körülmények egyik jele, hogy több esetben a lakók a médian keresztül „üzennek” szorult helyzetükben és végső elkeseredettségükben a helyi politikusoknak. Az elmúlt években volt tüntetés, éhségsztrájk, és sajtócikk is, mint nyomásgyakorló eszköz, hogy egy-egy szegény ember is lakáshoz juthasson. Az önkényes lakásfoglalás leginkább télen jellemző, főleg olyanok csinálják, akik nem szeretnének hajléktalanszállóra menni. A hajléktalanok száma inkább állandó a városban, mint növekvő. Ezen kívül fontos megemlíteni azt a jelenséget, hogy önkormányzati bérlakásokat illegálisan albérletbe adnak a bérlők, de ennek a kiterjedtségéről a megkérdezett szakértők nem tudtak konkrétumokkal szolgálni.

A következő táblázat a 2011 és 2012 során lebontásra került ingatlanokat mutatja be, illetve azt, hogy hová költöztek a bérlők.

Lebontásra került ingatlanok ⁹	A bontás éve	Lakások, melyben a lakók elhelyezésre kerültek
Körmendi u. 38.	2011.	Kossuth L. u. 9. I. em. 7.
Jáki u. 2-4.	2012.	Fő tér 19. I. em. 4. Brenner T. krt. 12. II. em. 4. Paragvári u. 37. fszt. 4. Béke tér 1/A. I. em. 7.
Homok u. 13.	2012.	Kisfaludy S. u. 47. fszt. 2. Körmendi u. 14. fszt. 2. Körmendi u. 9. fszt. 2. Mátyás király u. 33. fszt. 5. Kisfaludy S. u. 74. I. em. 5.

Az alábbi térképen látható, hogy a lakók a város területén nem tömbösítve, hanem szétszórtnak kerültek elhelyezésre:

⁹ Forrás: Szombathelyi Vagyonhasznosító és Városgazdálkodási ZRt. adatszolgáltatása

Szociális segélyezés

A város 2011-ben készült Szociális Térképe¹⁰ és az elmúlt évek térképeinek adatai alapján egy fokozatosan szegényedő társadalomstruktúrát találtak a szakemberek, amely jövedelmi viszonyoktól függetlenül erőforrásainak nagy részét a napi megélhetési biztosítására fordítja. Meggyengültek a klasszikus középosztály társadalmi pozíciói. Iskolázottságban, általában kulturális státuszában még stabil, de jövedelmei egyre zsugorodnak. A szociális szolgáltatásokat igénybevevői körben pedig jelentős azok aránya, akik alacsony iskolai végzettség birtokában esélytelenek a munkapiacra. A jövedelemhiány náluk a napi megélhetést veszélyeztető helyzetet eredményez. Szombathely társadalmának minden csoportja kisebb nagyobb mértékben küzd adóssággal; a lakónépességi minta esetében a bankoknak, míg a szociális szolgáltatásokat igénybevevők a közüzemi szolgáltatóknak (gáz, villany, víz) adósodtak el.

2013. októberében összesen 2215 fő segélyezett volt Szombathelyen. A következő ábra a rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban (FHT) részesülők számát mutatja évenkénti bontásban.

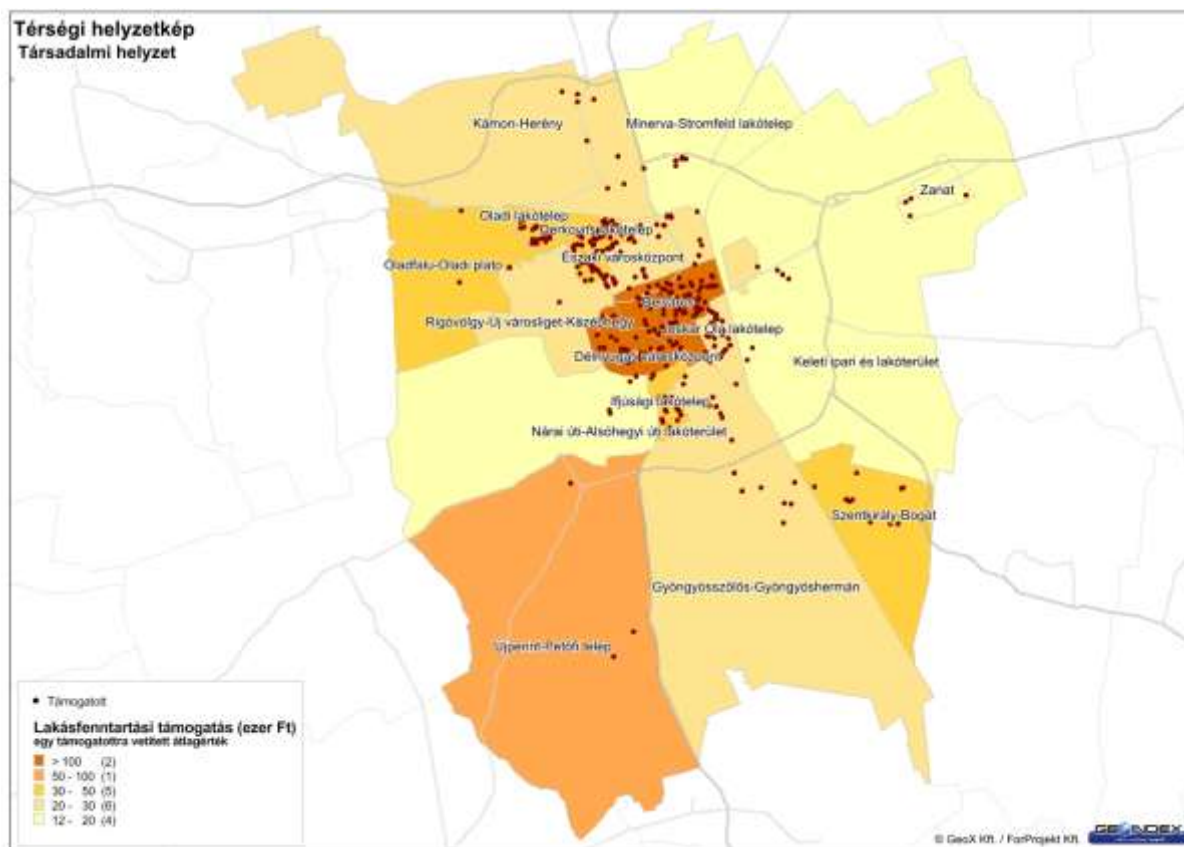

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadások (villanyáram, víz, gáz, távhő, csatornadíj, személyszállítás díja, lakbér, albérleti díj, lakáscélú pénzügyi kölcsön, közös költség, tüzelő) viseléséhez nyújtott hozzájárulás.

¹⁰ Szombathely Szociális Térképének összefoglalója 2010-2011.

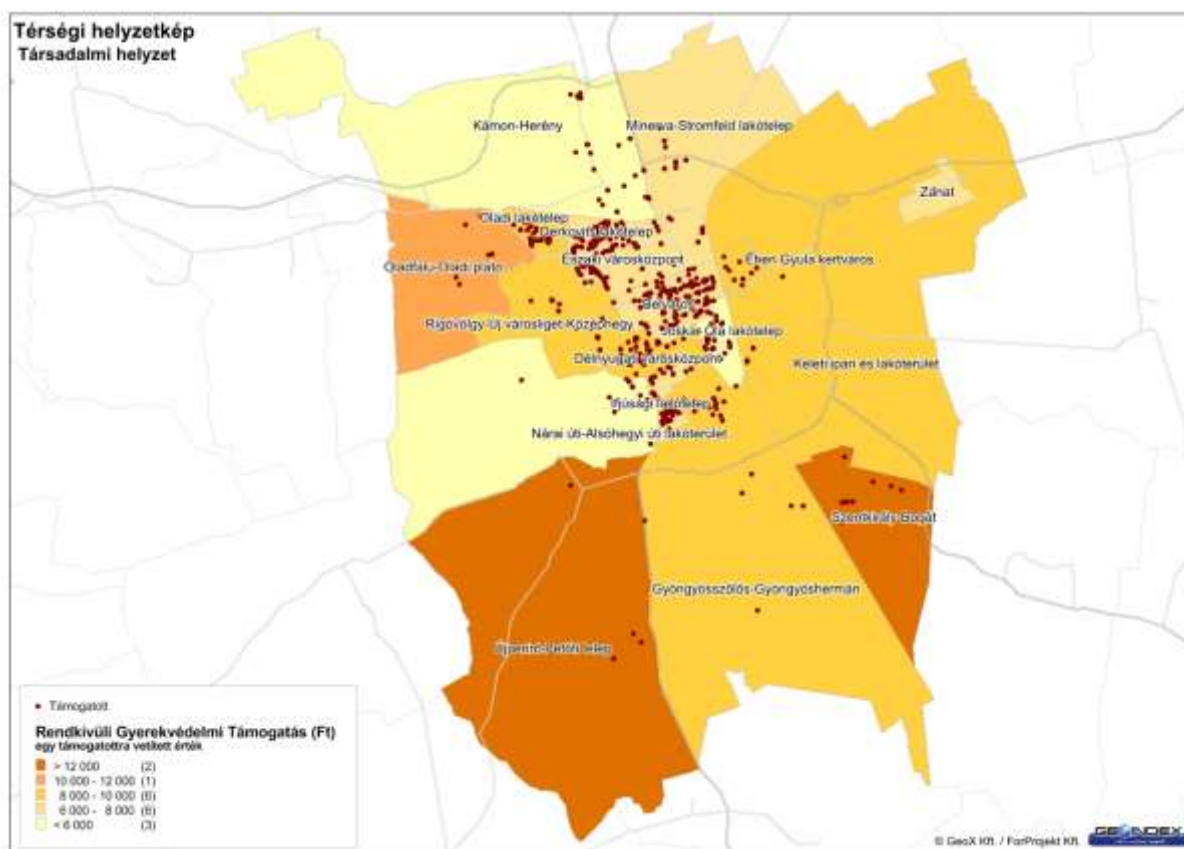
2013 októberében az összes segélyezett 85%-a valamilyen típusú (alanyi, normatív) lakásfenntartási támogatásban részesült. Ennek a csoportnak a városrészekben belüli elhelyezkedését a következő térkép mutatja be a támogatottakra vetített átlagos értékkel párhuzamosan.

A következő ábra a különböző típusú gyermekvédelmi kedvezményekben részesülők évenkénti eloszlását mutatja:

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban a 2013-mas év során összesen 1189-en részesültek¹¹. Területi eloszlásuk a következőképpen néz ki:

¹¹ A térképek a 2013. novemberi állapot és önkormányzati adatszolgáltatás alapján készültek. 2014. január 1-étől az átmeneti segélyt, temetési segélyt illetve a rendkívüli gyermekvédelmi támogatást az önkormányzati segély elnevezésű segélyfajta váltotta fel.

Közfoglalkoztatás

Szombathely térségében legnagyobb létszámot igényelt a Nyugat-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság engedélyezett létszáma is munkához juthatott. 2012-ben emellett még tízen munkáltató alkalmazott 20 főnél több, további hatan 10 vagy több munkanélkülit. Az 1009 fő közül 673-at, 36 szombathelyi szervezet foglalkoztatott. A Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság mellett a SAVARIA REHAB-TEAM Nonprofit Kft., a Vas Megyei Rendőr-főkapitányság, a Vas megyei Kormányhivatal, a Fővárosi Önkormányzat Idősek Otthona, a Szombathelyi Erdészeti Zrt., valamint a Vas Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság is jelentős részt vállalt a közmunkaprogramokban. Ennek ellenére a közfoglalkoztatásban résztvevők szám a következőképpen alakult az elmúlt három év során:

Szombathelyen az elmúlt 15 évben több száz tartós munkanélküli embernek biztosított munkalehetőséget az önkormányzati tulajdonú SAVARIA REHAB-TEAM Nonprofit Kft. A 2012-es évben csak hosszú távú közfoglalkoztatásra pályázott 6 és 8 órás foglalkoztatásban. Összesen 79 fő vett részt a program keretei között, ebből 47 főnek a határozott idő végeztével szűnt meg a munkaviszonya, további 15 főnek pedig sikerült máshol elhelyezkednie.

Közzolgáltatásokkal való ellátottság

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. Törvény 152. §-a a települési önkormányzat feladatai között határozza meg az egészségügyi alapellátás körében az alábbi feladatokról való gondoskodást:

- háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról,
- alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- védőnői ellátásról,
- az iskola-egészségügyi ellátásról.

melynek Szombathely város önkormányzata intézetének, az Egészségügyi Alapellátó Intézet létrehozásával és feladatainak meghatározásával kívánt eleget tenni.

	Felnőtt háziorvosi szolgáltatások száma ¹²	Házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	43	17
2009	43	17
2010	43	17
2011	41	16
2012	41	16

¹² Forrás: Helyi Esélyegyenlőségi Program. 2013. június 19.

Az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás érdekében Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata feladat-ellátási megállapodás keretében átadta e feladatot az Országos Mentőszolgálat Nyugat-dunántúli Regionális Mentőszervezetének 2003. január 1. napjával. A központi ügyeleti ellátás a Szombathelyi Mentőállomás épületében működik a Szombathely, Sugár u. 1. szám alatt. A fogászati ügyeleti ellátásról az Önkormányzat az Egészségügyi Alapellátó Intézet útján gondoskodik a Szombathely, Wesselényi u. 4. szám alatti önkormányzati tulajdonú ingatlanban. Szombathely város lakosságának fogászati ügyeleti ellátásán túl szerződés alapján gondoskodik 29 település ellátásáról is.

Egészségügyi szakellátás tekintetében a Markusovszky Egyetemi Oktatókórház látja el a járó és fekvőbetegeket. A járóbeteg szakellátás számos szakterületet ölel fel, a város határát átlépve akár a megyén kívülről is fogadja a betegeket. A Markusovszky Egyetemi Oktatókórház jelenleg 857 aktív, illetve 464 (ebből 130 a szentgotthárdi telephelyen) krónikus, összesen 1321 ágygal, 28 osztályon és 8 részlegesen működik. Az aktív dolgozói létszám jelenleg Szombathelyen 1505 fő. Széles spektrumú diagnosztikai szolgáltatásokkal áll a betegek rendelkezésére. A fekvőbeteg osztályok szívsebészeti, transzplantációs és égési osztály kivételével a hazai orvosi ellátás teljes spektrumát nyújtják. A több mint százféle speciális szolgáltatást nyújtó szakambulanciát, szakrendelést felkereső betegek forgalma naponta 3200 orvos-beteg találkozást jelent. A betegeket a Megyei Rendelőintézetben és a fekvőbeteg osztályok ambulanciáin (53 szakrendelésen, 77 szakambulancián, 6 gondozóban és 24 diagnosztikus egységben) fogadják. A kórházat is érintő ún. tömbösítés, mint új struktúra, várhatóan rugalmasabb lehetőségeket kínál a folyton változó ágyszükségletek kielégítésére. Szombathelyen az ágykihasználás 69,8 % volt, a megye egészében 76,0%. Az országos mutató megegyezett a megyei arányszámmal. Szombathelyen tízezer lakosra 150 ágy jutott, mely a nagyobb területre kiterjedő ellátási kötelezettség miatt 2,1-szer magasabb volt a megyei, valamint az országos átlagnál.

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. 2011.március 1-jét követően önkormányzati ápolási díj megállapítására Szombathely Megyei Jogú Városban nincs lehetőség. 2012. december 31. napján 228 fő részesült ápolási díjban, ebből 20 fő, akinek még önkormányzati ápolási díj van megállapítva.

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás. A 2012-ben hatályos szociális rendelet értelmében közgyógyellátásra való jogosultság volt megállapítható annak a kérelmezőnek, ahol az egy főre jutó havi jövedelem nem haladta meg egyedül élő esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének két és félszeresét (71.250,- Ft), családban élő esetén a másfélszeresét (42.750,- Ft), s a gyógyító ellátás havi költsége meghaladta az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 10%-át (2.850,- Ft) („méltányos” közgyógyellátás).

A közösségi ellátások célja a pszichiátriai vagy a szenvedélybetegek lakókörnyezetben történő gondozása, továbbá gyógyulásuk és rehabilitációjuk elősegítése. Szombathely Város közigazgatási területén ellátási szerződés alapján a pszichiátriai betegek közösségi ellátását a Szombathelyi Egyházmegyei Karitásztól működtetett Szikla Községi Pszichiátriai Gondozó végzi. 2012-ben összesen 83 fő (2011-ben 93 fő) részesült közösségi pszichiátriai gondozásban.

A szenvedélybetegek közösségi ellátását 2004-től a Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzatával kötött ellátási szerződés alapján a Szombathelyi Egyházmegyei Karitásztól működtetett Rév Szendélybeteg Községi Gondozó biztosítja, mely 2009. január 1-től, egy szolgálatként működik Szombathelyen és Kistérségében. A szolgálat 2012. január 1-étől 40 fő ellátására nyert 3 éves pályázatot a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal támogatásával.

Szombathely város közigazgatási területén a családsegítést a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat látja el. A családsegítés egyéni, csoport és közösségi szociális munka keretében történik, az egyik legnagyobb számban igénybe vett szolgáltatás. A családsegítő szolgálatoknál 2012 során 2132 kliens fordult meg, ebből 759 fő új kliens volt. A kliensforgalom 17.195 volt. Az intézményt felkereső családok életében felmerülő jellemző problémák az anyagi, a foglalkoztatással, a munkanélküliséggel kapcsolatos problémák, információs, illetve az ügyintézési nehézségek voltak.

A 2010-2012 között Szombathelyen szociális ellátást végző intézmények együtt dolgoztak a szolgáltatásfejlesztési tervekhez kapcsolódó együttműködések kialakításában. Ennek eredményeképpen az alapszolgáltatások összekapcsolási modelljének kidolgozására is vállalkoztak az intézmények. A város önkormányzata, a Regionális Szociális Forrásközpont Nonprofit Kft., a SAVARIA-REHAB TEAM Nonprofit Kft., a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat és az Egyesített Bölcsődei Intézmény közös pályázatot nyert el, melynek megvalósítása 2015. október 31-én ér véget. A projekt célja a Szombathelyen működő szociális és gyermekjóléti alapellátások fejlesztése, működési hatékonyságának javítása, az alapszolgáltatások funkcionális összekapcsolásának kialakításával.

Infrastruktúra

A város infrastrukturális szempontból ellátatlan területeit a következő táblázat foglalja össze:

	Azon utcák, ahol részben, vagy egészben nem található	A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek száma az utcában (fő) óvoda és ált. iskola	A városrész(ek) nevei, ahol az utcák találhatóak
Közvilágítás	Síp u., Rigóvilgyi u., Áprily L. u., Tátika u., Sárd-ér u., Határőr u., Kéthly A. u., Saághy u., Csók I. u., Németh L. u., Tulipán u., Dob u., Szinése Major, Hatház u., Bogáti Fasor, Bádofa u.	0	Felső-hegy, Sallai telep, Iparterület, Gyöngyöshermán, Kámon, Herény, Oladi kertváros, Szinése Major - külterület, Ipartelep, Bogát, Szentkirály
Szennyvíz-csatorna	11-es huszár út (Az Öntő és a Munkácsi M. u. közötti szakaszon 20 ingatlant érint) MÁV Hatházak Tinódi S. u.	5 fő	

	Szent Gellért és az Őrség u.		
Gáz	Gazdag Erzsí utca Apáczai Csere János utca Dolgozók útjától kifele a városból Rigóvölgyi út Csaba utca 2-4-6	0	Oladi kertváros lparterület
Pormentes út	Síp u., Rigóvölgyi u., Határőr u., Kéthly A. u., Sággy u., Csók I. u., Németh L. u., Tulipán u., Dob u., Színese Major, Hatház u., Bogáti Fasor, Bádonfa u.	0	Felső hegy, Gyöngyöshermán, Kámon, Herény, Oladi kertváros, Színese Major - külterület, lpartelep, Bogát, Szentkirály

Esélyegyenlőség a közoktatásban

Bölcsődék, családi napközök

Szombathely Megyei Jogú Város területén jelenleg 9 bölcsőde és 2 családi napközi működik. Az elmúlt években három bölcsőde került felújításra (Csicsergő, Meseház és Napraforgó Bölcsőde), valamint több intézményben került sor akadálymentesítésre. Az aktuális fejlesztési igények közül a Csodaország Bölcsődében és a Százszorszép Bölcsődében teljes körű felújítás, épületenergetikai és építészeti megújítás szükséges, amelyek előzetes becsült költségigénye összesen bruttó 150 forint. A férőhelyek bővítése érdekében indokolt egy új bölcsőde létrehozása is, amelynek helyszíne lehet a MÁV Széll Kálmán utcai utcában álló üres, korábban óvodai célokra is használt ingatlanja. Az épület szerkezete, beosztása jelenlegi állapotában megfelelő egy 36 férőhelyes bölcsőde kialakításához, azonban az épület teljes körű felújítást igényelne. Ennek előzetes becsült költsége bruttó 60 millió forint. A bölcsődén túl a városban, elsősorban a belváros, valamint a déli, dél-keleti városrész környezetében, közeli zöldfelület eléréssel indokolt összesen 2 új családi napközi létrehozása. Ezek lehetséges helyszíne az önkormányzat tulajdonában álló, kiadatlan nagyobb bérakások közül kerülhetne ki. A két új, összesen 14 férőhelyes családi napközi előzetesen becsült költsége bruttó 50 millió forint. A teljes bölcsődei intézményrendszer további fejlesztésének fontos eleme az EU szabványoknak megfelelő udvari játszóhelyek kialakítása, az ehhez szükséges szabvány játékok beszerzése, amelynek becsült költsége bruttó 20 millió forint. Mindezek alapján a szakterület a 2014-2020 időszakban, a pénzügyi és támogatási lehetőségek függvényében megközelítőleg bruttó 300 millió forint összegű fejlesztési forrást igényel a városban.

Óvodák

A város területén jelenleg összesen 21 óvodai intézmény működik, ahová a gyerekek 43 településről járnak be. Az óvodai férőhelyek száma összesen 2909, a nevelés 113 csoportban zajlik. Helyhiány miatt 2011-ben 3, 2012-ben 4 gyermeket utasítottak vissza – egyikük sem volt hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű.

Az óvodás gyermekek összlétszámát, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű gyermekek létszámát, illetve a lemorzsolódottak számát az alábbi ábra¹³ mutatja be évenkénti bontásban:

¹³ Forrás: Helyi Esélyegyenlőségi Program. 2013. június 19.

Óvodás,iskolás, középfokú oktatásban -hátrányos helyzet, lemorzsolódás

	óvodás gyermekek száma	Hátrányos helyzetű gyermekek száma	Halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	SNI-s gyermekek száma	Lemorzsolódott gyermekek száma
2008	2730	343	150	50	0
2009	2759	393	166	59	0
2010	2762	458	157	59	0
2011	2808	433	162	56	4
2012	2789	376	164	53	5

A nemzetiségi óvodai nevelés a város három óvodájában, (a Pipitér és a Napsugár Óvodákban a német, a Mesevár Óvodában a horvát) biztosított a szülők igénye alapján. A nemzetiségi iskolai nevelést-oktatást Szombathelyen a Reguly Antal Általános Iskola (német) és a Váci Mihály Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény (horvát) biztosítja.

A 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeit az Aranyhíd Nevelési - Oktatási Integrációs Központ – Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola és Speciális Szakiskola látja el. 2004. augusztus 1-én jött létre a Korai Fejlesztő Központ és Micimackó Óvoda, valamint a Frim Jakab Általános Iskola és Előkészítő Szakiskola jogutód intézményeként. Feladata a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók ellátása 0 éves kortól, a tankötelezettség befejezéséig, illetve a szakma megszerzéséig, a Köznevelési Törvény előírásai szerint. Az intézmény két telephelyen működik; a székhelyintézmény a Dózsa György. u. 6. szám alatt, ahol a tanulásban és értelmileg akadályozott tanulók általános iskolai oktatása, valamint szakiskolai képzésük zajlik. Ezen intézményrészben működik a fejlesztő iskolai oktatás is. Ezen oktatási formában résztvevő tanulóink száma is folyamatosan emelkedik; az elmúlt tanévben 8 fő, az idei tanévtől 9 fő vesz részt ebben az oktatási formában. A telephely intézmény a Pázmány P. krt. 26/b. szám alatt működik, ahol a korai fejlesztés, a pedagógiai szakszolgálat, valamint a szegregált óvodai csoportok tevékenykednek. Az intézménnyel egy épületben lévő többségi óvoda felvállalta az integrációs óvoda szerepét, kikkel az együttműködés évek óta magas színvonalon valósul meg. Az Intézmény tevékenysége tovább bővült a városi integrációs hálózat működtetésével. Kollégáik a város többségi bölcsődéiben, óvodáiban, általános és középiskolaiban ezt a tevékenységet magas óraszámokban végzik. A szolgáltatást igénybevevők köre folyamatosan bővül, egyre több gyermek, tanuló, fiatal szorul rá a speciális megsegítésre. Az elmúlt tanévek során fokozatosan bővült az általuk működtetett iskolapszichológusi hálózat igénybevevőinek száma is. Logopédusaiik körzetben látják el a város óvodáiban, és általános iskoláiban a rászoruló gyermekek fejlesztését.

A Micimackó óvodában szegregált csoportokban fogyatékoság típusa alapján kerülnek be a gyerekek (Bagoly csoport - konduktív terápiát alkalmazó, mozgássérült gyerekeket ellátó csoport, Tigris csoport - beszédjavító óvodai csoport, Malacka és Zsebibaba csoport - értelmi fogyatékos és halmazottan sérült gyerekeket ellátó csoportok).

Emellett az intézmény integrált óvodai elhelyezést biztosít az enyhébb részképesség-zavaros illetve beszéd-fogyatékos gyerekek a normál óvodai közösség húzóerjekében és a központ szolgáltatásaiban egyaránt részesülhetnek.

Az iskolai tagozaton a sajátos nevelési igényű tanköteles korú tanulók nappali rendszerű általános műveltséget megalapozó iskolai oktatása folyik. A tanulásban akadályozott gyermekek számára nyolc

évfolyamon, 4 évfolyamon összevont tanulócsoporthoz az értelmileg akadályozott gyermekek, 1 tanulócsoporthoz pedig az autista tanulók nevelése - oktatása zajlik. A 9- 10. évfolyamon az előkészítő szakiskolai képzés folyik, mely a 2005/2006- os tanévtől a speciális szakiskolai képzéssel bővült. A jelenleg oktatott szakmák: dísznövénytermesztő, sütőipari munkás, adatrögzítő, szövött-tárgy készítő, a szakképzés a város szakképzést nyújtó intézményeinek együttműködésével zajlik. Jelenleg a Herman Ottó és Élelmiszeripari Szakközépiskolákkal végzik a súlyosan-halmazottan sérültek fejlesztő iskolai oktatását. A beszédhibás tanulók részére a logopédia foglalkozások az iskolán belül megoldottak, valamint a helyben zajlik a gyógytestnevelés is. Délutánonként az általános iskolások tanítási időn kívüli ellátása, felügyelete, szervezett foglalkoztatása, korrepetálása, az iskolai munkára való szakszerű felkészítése 5 napközis csoportban történik. A napközis csoportokban a kulturális és szabadidős foglalkoztatások is biztosítottak.

Óvoda	Az épület állapota alapján esetlegesen szükséges fejlesztések
ARÉNA ÓVODA /Aréna u. 8./	Teljes felújítást igényel az épület.
BARÁTSÁG ÓVODA /Barátság u. 24./	Részleges felújítást igényel az épület, és az épületet bővíteni szükséges. (tornaterem hozzáépítéssel, tetőfelújítás, fűtőkorszerűsítés, padló- és burkolatcsere)
BENCZÚR ÓVODA / Benczúr Gy. U. 2./	Teljes felújítást igényel az épület. (az épület süllyed)
DONÁSZY M.ÓVODA /Losonc u. 3./	Az elmúlt 5 évben az épület teljes felújítása megtörtént. (2012-ben lezárult pályázat, 48 millió Ft összköltségű fejlesztés történt)
GAZDAG E.ÓVODA / Krúdy Gy. U.2./	Az épületet bővíteni szükséges. (tornaterem hozzáépítéssel)
HÉTSZÍNIRÁG ÓVODA / Bem. J. u. 33./	Teljes felújítást igényel az épület.
JÁTEKSZIGET ÓVODA /Győzelem u. 1/a./	Az épület teljes felújítása folyamatban van. (134 millió Ft összköltségű felújítás)
KÖRÖSI ÓVODA / Körösi Cs. S. u. 7./	Részleges felújítást igényel az épület, és az épületet bővíteni szükséges. (tornaterem kialakítása hozzáépítéssel, akadálymentesítés, belső burkolatcsere, földszinti vizesblokk felújítása)
MARGARÉTA ÓVODA / Margaréta u.1./	Részleges felújítást igényel az épület. (külső hőszigetelés, homlokzati felújítás, bejárat előtti területen aszfaltcsere, műkö lépcső, belső helyiségekben burkolatok cseréje)
MAROS ÓVODA / Maros u. 17/b./	Az épületet bővíteni szükséges. (tornaterem hozzáépítéssel)
MESEVÁR ÓVODA / Gagarin u. 10. /	Az épület teljes felújítása folyamatban van. (108 millió Ft összegű felújítás)

MOCORGÓ ÓVODA / Váci M. u. 5. /	Az elmúlt 5 évben az épület teljes felújítása megtörtént. (2010-ben lezárult pályázat, 61 millió Ft összköltségű fejlesztés történt)
NAPSUGÁR ÓVODA /Pázmány P. Krt. 26/a./	Részleges felújítást igényel az épület. (tető és homlokzat felújítása, fűtőkorszerűsítés, parkettacsere, kerítés felújítása)
PIPITÉR ÓVODA / Bem József u. 9/c.	Részleges felújítást igényel az épület. (teljes nyílászáró-csere, fűtőkorszerűsítés)
SZIVÁRVÁNY ÓVODA /Deák F. u.39/a.	Részleges felújítást igényel az épület. (tető és homlokzat felújítása)
SZŰRCSAPÓ ÓVODA /Szűrcsapó u. 43./	Az elmúlt 5 évben az épület teljes felújítása megtörtént. (2011-ben lezárult pályázat, 76 millió Ft összköltségű fejlesztés történt)
VADVIRÁG ÓVODA / Selmec u. 2./	Részleges felújítást igényel az épület, és az épületet bővíteni szükséges. (tornaterem kialakítása, könnyű szerkezetes épületrész teljes felújítása, régi épület külső felújítása)
WEÖRES S. ÓVODA /Márton Á. U. 58./	Teljes felújítást igényel az épület, és az épületet bővíteni szükséges. (bővítés, tetőtér-beépítés, tornaterem és új csoportszobák kialakítása, meglévő épületrész felújítása, akadálymentesítés)
Aranyhíd Nevelés-Oktatási Integrációs Központ MICIMACKÓ ÓVODA	nem önkormányzati tulajdonú óvoda
BRENNER.J.ÓVODA	nem önkormányzati tulajdonú óvoda
PERINTPARTI SZÓ- FOGADÓ WALDORF ÓVODA	nem önkormányzati tulajdonú óvoda

Szombathely 21 óvodájából az elmúlt évek során 5 óvoda esett át jelentős méretű felújításon, bővítésen, illetve került támogatásra. A felújítással érintett óvodák közül 2 intézményben jelenleg zajlik a fejlesztések megvalósítása (Játéksziget Óvoda, Mesevár Óvoda). A fennmaradó óvodák egy része teljes felújításra szorul, míg bizonyos intézmények esetében részleges felújításra lenne szükség (nyílászárók cseréje, homlokzati felújítás, tornaterem kialakítása, stb.) A 2014-2020 időszak során - a pénzügyi és támogatási lehetőségek függvényében - bruttó 600-800 millió forintot javasolt a szakterület fejlesztéseire fordítani.

Általános iskolai oktatás

Az általános iskolás tanulók száma a 2012/2013-as tanévben összesen 6063 volt, ebből 3226-an alsó tagozatra, 2837-en pedig felső tagozatra jártak. Az oktatás 14 államilag fenntartott intézményben és 5 nem állami fenntartású (egyházi vagy alapítványi) intézményben zajlik.

Az általános iskolák 2013/2014-es tanévi tanulólétszámát, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű tanulók számát az alábbi táblázat foglalja össze:

Az általános iskolás tanulók összlétszámát, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű gyermekek létszámát, illetve a lemorzsolódottak számát az alábbi táblázat¹⁴ mutatja be évenkénti bontásban:

Intézmény neve	Tanulólétszám az intézményben		
	Összesen	HHH	SNI
ARANYHÍD Nevelési-Oktatási Integrációs Központ	294	53	294
Szombathelyi Bercsényi Miklós Általános Iskola	380	46	73
Szombathelyi Derkovits Gyula Általános Iskola	378	54	22
Dési Huber István Általános Iskola	282	39	27
Gothard Jenő Általános Iskola	638	4	23
Szombathelyi Reguly Antal Nyelvoktató Nemzetiségi Általános Iskola; Reguly Antal Nationalitäten Grundschule, Steinamanger	247	6	15
Oladi Általános Iskola, Középiskola és Szakiskola Nyitra Utcai Általános Iskolája	204	4	2
Oladi Általános Iskola, Középiskola és Szakiskola (Simon István Utcai Általános Iskolája)	422	16	27
Paragvári Utcai Általános Iskola	697	27	13
Szombathelyi Neumann János Általános Iskola	498	16	20
Szombathelyi Reguly Antal Nyelvoktató Nemzetiségi Általános Iskola; Reguly Antal Nationalitäten Grundschule, Steinamanger	247	6	15
Szombathelyi Váci Mihály Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola	387	32	29
Szombathelyi Zrínyi Ilona Általános Iskola 9700 Szombathely, Rákóczi F. u. 27.	254	0	1
Szombathelyi Zrínyi Ilona Általános Iskola 9700 Szombathely, Zrínyi Ilona u. 10.	411	5	11

¹⁴ Forrás: Helyi Esélyegyenlőségi Program. 2013. június 19.

	Általános iskolás gyermekek száma	Hátrányos helyzetű gyermekek száma	Halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	SNI-s gyermekek száma	Lemorzsolódott gyermekek száma
2008/2009	6534	720	283	305	61
2009/2010	6463	920	338	348	69
2010/2011	6025	1093	361	368	83
2011/2012	6011	1015	347	411	72
2012/2013	6063	951	309	426	n.a

Középfokú oktatás

A 2012/2013-mas tanévben nappali tagozaton összesen 8272 fő tanult középfokú oktatási intézményekben. A HH-s tanulók létszáma 615 fő (7,4%) volt, a HHH-sok összesen 67-en voltak (0,8%). A sajátos nevelési igényű gyerekek száma 149 volt.

Az középiskolai tanulók összlétszámát, a hátrányos és halmazottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű gyermekek létszámát, illetve a lemorzsolódottak számát az alábbi táblázat¹⁵ mutatja be évenkénti bontásban.

	Középfokú oktatásban részesülő gyermekek száma	Hátrányos helyzetű gyermekek száma	Halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	SNI-s gyermekek száma	Lemorzsolódott gyermekek száma
2008/2009	8145	480	91	33	159
2009/2010	8669	643	113	37	201
2010/2011	8627	771	90	83	240
2011/2012	8871	760	104	128	299
2012/2013	8272	615	67	149	n.a

¹⁵ Forrás: Helyi Esélyegyenlőségi Program. 2013. június 19.

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek óvodai, iskolai ellátása

Az állami fenntartású oktatási intézményekben a sajátos nevelési igényű tanulók, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók iskolai ellátása a jogszabályi előírásoknak megfelelően biztosított. A sajátos nevelési igényű tanulókkal fejlesztő pedagógusok, valamint az Aranyhíd NOIK gyógypedagógusai foglalkoznak. A tanulási nehézséggel küzdő tanulókat az osztálytanítók és szaktanárok fejlesztik, korrepetálják. A pedagógusok fokozott figyelmet fordítanak a rászoruló tanulóira, indokolt esetekben egyéni bánásmódot alkalmaznak.

A nem állami fenntartású oktatási intézmények közül például a Waldorf pedagógia integráltan foglalkozik a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyermekek iskolai ellátásával. A Reményik Sándor Evangélikus Általános Iskola a hátrányos helyzetű tanulók eredményességének javítása érdekében felzárkóztató foglalkozásokat tartanak, korrepetáláson és a tanulást segítő programjaikon segítik az arra rászorulókat. Az osztályfőnökök munkáját gyermekvédelmi-felelős segíti. A szülőkkel közvetlen kapcsolatot tartanak, és szakképzett gyógypedagógus foglalkozik az SNI-s tanulókkal. A Brenner János Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium pedig a hátrányos helyzet enyhítésére ingyenes tankönyvtámogatással és étkezési támogatással segíti a rászoruló családokat. A Premontrei Rendi Szent Norbert Gimnázium is lehetőséget biztosít korrepetálásra és egyéni konzultációkra.

Szombathely Megyei Jogú Városban a 21 óvodában 12 fő gyógypedagógust alkalmaznak, az állami fenntartású oktatási intézményekben a gyógypedagógusok létszáma 73,5 fő, gyermekvédelmi felelős 24 fő, iskola-pszichológus 3 fő áll alkalmazásban. Az állami fenntartású oktatási intézményekben valamennyi sajátos nevelési igényű tanuló számára biztosított az állapotának megfelelő rehabilitációs foglalkozás, amelyet részben az Aranyhíd Nevelési - Oktatási Integrációs Központ utazó szakember hálózata, részben az Aranyhíd NOIK gyógypedagógusainak szakmai irányítása mellett az iskolák fejlesztő pedagógusai látják el. A 2012/2012. tanévben az Aranyhíd NOIK-ban foglalkoztatott 3 fő pszichológus biztosítja az óvodák, általános- és középiskolák számára az iskolapszichológiai ellátást. A köznevelési törvény a 2013/2014. tanévtől meghatározza az intézményekben alkalmazandó pszichológusok létszámát.

A nem állami fenntartású oktatási intézmények közül a Brenner János Általános Iskola esetén az SNI-s tanulók felzárkóztatását fejlesztő pedagógus végzi. A Reményik Sándor Evangélikus Általános Iskolában 3 gyógypedagógus segíti a munkát, akik az Aranyhíd Nevelési-Oktatási Integrációs Központ munkatársai.

A Klebelsberg Intézményfenntartó Központ adatközlése alapján hátrányos megkülönböztetés, szegregáció az oktatás, képzés területén a szombathelyi intézményekben nem tapasztalható. Minden gyermek, tanuló számára képességének, sajátos helyzetének megfelelően biztosított a hozzáférés lehetősége a nevelés-oktatás valamennyi területén. Valamennyi iskolában biztosított a tanulók számára a korrepetálásokon, szakkörökön, tehetséggondozó foglalkozásokon való részvétel lehetősége.

Emellett a nevelési-oktatási intézmények kiemelt figyelmet fordítanak a hátrányok kiegyenlítésére. Rendszeresen szerveznek az érintett tanulók számára programokat. A sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók számára a fejlettségi állapotuknak, fogyatékoság-típusuknak megfelelő ellátás biztosított a városban a korai fejlesztéstől a szakképzés megszerzéséig, szükség esetén szegregált formában.

A hátrányos helyzetű, rászoruló tanulók hátránykompenzáló juttatása a versenyeztetésben

való hozzájárulás, a versenydíjak kifizetésével. Az osztály és iskolai kirándulások költségeinek enyhítése, vagy teljes átvállalása. A nyári táborok költségeihez való hozzájárulás. Karácsonykor étkezési utalvány biztosítása a nagycsalásos gyermekeknek. Hátrányos helyzetű tanulók eredményességének javítása érdekében felzárkóztató foglalkozások tartása, korrepetálás és tanulást segítő programok is segítik az erre rászorulókat. Amelyik iskolatípusban magasabb az SNI-s gyermekek száma ott, szakképzett gyógypedagógust alkalmaznak. Segítik a tanulókat egyéb szociális pályázati lehetőségek igénybe vételében.

Pozitív diszkrimináció, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások

Az Önkormányzat tanulmányi ösztöndíj rendszere a jó tanuló, de nehéz helyzetben levő szombathelyi lakosú általános és középiskolás gyermekek, fiatalok anyagi helyzetét hivatott segíteni. Az Önkormányzat a mindenkor költségvetési lehetőségek ismeretében biztosít forrást az ösztöndíjakra.

Az Önkormányzat által kezelt PETZ ösztöndíjak háttérét Petz Gyula szombathelyi mérnök hagyatékából 2005-ben létrehozott alap fedezi. Az ösztöndíjat évente 10 általános és 10 középiskolás tanuló nyerheti el.

Szombathely önkormányzata a BURSA ösztöndíjprogramhoz való csatlakozással mind a szakmához jutást, mind a felsőfokú tanulmányok elvégzését segítő ösztöndíjba részesítheti az arra rászoruló fiatalokat. Az Önkormányzat a 425/2012. (X.31.) Kgy. számú határozattal 2013. évre vonatkozóan is csatlakozott az Ember Erőforrások Minisztériuma által elindított „Bursa Hungarica” Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázathoz. Az ösztöndíjpályázatot az Emberi Erőforrások Minisztériuma a szociális helyzetük miatt rászoruló egyetemi és főiskolai hallgatók („A” típusú), valamint felsőoktatási intézménybe jelentkezni kívánó fiatalok részére („B” típusú) hirdette meg. Az „A” típusú pályázat esetén az ösztöndíj időtartama 10 hónap, azaz két félév, a „B” típusú pályázat esetében hat félév. A 2013. évre kiírt pályázati fordulóban összesen 147 db pályázat érkezett papír alapon és elektronikus formában, melyből „A” típusú 140 db, míg „B” típusú 7 db. Előzőeken túlmenően további 11 db pályázat kizárólag elektronikus formában került benyújtásra. A pályázati kiírásban meghatározott feltételeknek az „A” típusú pályázatok közül 109 db felelt meg, a „B” típusú pályázatok közül 6 db. Az iskolák pedagógusai minden lehetőségről értesítik a szülőket, gyermekeket és szükség esetén közreműködnek a szükséges formanyomtatványok kitöltésében, kérelmek megírásában. Tájékoztatást nyújtanak a helyi lehetőségek mellett országos ösztöndíjprogramokról is (pl.: Útravaló elnevezésű program, ahol az anyagi támogatás mellett mentori rendszer is segíti a szociálisan rászoruló gyermekek tanulmányi előmenetelét). Az arra jogosult tanulók esetében az iskola és a diákothon által nyújtott pénzügyi ellátásokhoz való hozzáférés és a különböző szolgáltatások igénybe vételének támogatását is segítik a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök, egyes iskolák mellett működő alapítványok szociális jellegű ösztöndíjak biztosításával támogatják az arra rászoruló tanulókat.

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős a nevelési-oktatási intézményben folyó nevelési-oktatási munka aktív részeseként segíti a pedagógusok gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját. Ugyanakkor aktív és hatékony tagja az észlelő –és jelzőrendszernek. Tevékenységének elsődleges célja a prevenció, azaz munkáján keresztül a gyermekek problémáinak minél korábbi felismerése és minél hatékonyabb kezelése, súlyosabbá válásának megelőzése¹⁶.

A Vas megyei Rendőr- Főkapitányság a 2013/2014. tanévre vonatkozóan két pályázati felhívást tett közzé – roma származású fiatalok részére - az alábbi címmel:

1. Pályázati felhívás a középfokú oktatási intézmények első, második vagy harmadik évfolyamán tanuló, roma származású fiatalok tanulmányai eredményes befejezésének elősegítésére és a rendőri pálya választásának ösztönzésére Vas megyében.

---

¹⁶ Forrás: 2012. évi Ifjúságvédelmi beszámoló

2. Pályázati felhívás a felsőoktatási intézmények nappali tagozatán jogi, igazgatási, gazdaságtudományi, műszaki vagy informatikai képzési területen tanuló, roma származású fiatalok tanulmányai eredményes befejezésének elősegítésére és a rendőri pálya választásának ösztönzésére.

Első esetben diákotthoni, vagy kollégiumi szállásköltséghez, étkeztetéshez, ruházkodáshoz, tankönyvek költségeihez kaphatnak támogatást a roma fiatalok, valamint tanulmányi átlagtól függően havi 2.000,-Ft összegtől 4.000,-Ft összegig terjedő rendszeres pénzbeli juttatásban részesülhetnek. Míg a második pályázatot elnyert roma származású fiatalok részére a mindenkori diákhitel részarányos összegének folyósítására kerül sor.

Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése a 2013. április havi ülésén „Szombathely visszavár” elnevezéssel megalkotta felsőoktatási ösztöndíjról szóló rendeletét. A rendeletben foglaltak szerint a pályázati kiírás elkészítése során a műszaki képzés tekintetében a támogatni kívánt szakmák, a hiányszakmáknak várhatóan támogatott keretszám meghatározásában, valamint a támogatottak hiányszakmában történő elhelyezkedése érdekében az Önkormányzat együttműködik a város stratégiai cégeivel. Előzőekre tekintettel a Közgyűlés a 188/2013. (IV.25.) Kgy. számú határozatában felkérte a polgármestert, hogy a Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata számára stratégiai jelentőségű cégekkel való együttműködési megállapodást készítse el, és terjessze azt a Közgyűlés elé. A megállapodás az Önkormányzattal eddig is együttműködő jelentős cégekkel kerülne határozatlan időtartamra megkötésre.

Az általunk megkérdezett szakértők elmondása szerint néhány évvel ezelőtt még élt egy ösztöndíj formula, amiben volt egy kimondottan roma ösztöndíj, könnyített feltételekkel. Van támogatási lehetősége az önkormányzatnak, de kimondottan ebben a kategóriában megszűnt. Ennek újra bevezetését tervezik. Emellett a hátrányos helyzetű tanulók számára szeretnének elindítani egy tehetséggondozó programot, amelyben feltehetően nagy számba vennének részt roma származású tanulók is.

A roma tanulók arányáról nem készülnek nyilvántartások. A szakértők szerint az átlagosnál magasabb arányban a Dési és az Aranyhíd iskolába járnak roma tanulók. Sok szülő tudatosan kéri, hogy ide írathassa be gyermekét, mert könnyebb az oktatás, és „jobban odaállnak a gyerek mellé”. Sajnos sok jó képességű gyereket is ide íratnak be, itt viszont nem kapnak piacképes tudást, érettségit. Olyan esetről, hogy a tanulók etnikai alapú megkülönböztetésben részesüljenek, egyetlen megkérdezett szakértő sem hallott.

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat önkéntesek bevonásával szervezett korrepetálást különböző tantárgyakból. Tervezik, hogy ezt egy egységes rendszeren belül végezzék, szeretnének egy tanodát létrehozni.

A roma népességet célzó programok

A roma népességnél mindazok a veszélyeztetettségi mutatók megtalálhatók, amelyekről a Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció¹⁷ a szegénység tekintetében említést tesz. A Koncepció szerint esetükben egy átfogó hosszú távú helyzetjavító program kidolgozására és megvalósítására lenne szükség, ami azonban túlmutat a szociális ellátórendszer kompetenciahatárain és érinti a foglalkoztatás, az oktatás, valamint a közösségi programok szervezésében jelentős szerepkörrel bíró Roma Nemzetiségi Önkormányzat illetékességi köreit is.

---

¹⁷ Forrás: Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció 2012. évi felülvizsgálata

A Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat a város azon területén, ahol a családok életében jelentkező problémák kumulálódása volt tapasztalható 2005. óta jelentős közösség fejlesztő munkát valósított meg. A közösség fejlesztés szakmai eredményei már jelenleg is tapasztalhatóak, a hátrányos helyzetű, sok esetben elszegényedő családok képessé tévése ezzel a szakmai válasszal és jelentős szakma-, illetve intézményközi együttműködéssel akadályozható csak meg a különböző hátrányok generációról-generációra történő továbbörökítése.

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat évek óta együttműködik a HÁROFIT Közhasznú Egyesülettel, jelenleg közös önkormányzati ingatlanban van az irodájuk is (a Kálvária Polgárőr Egyesülettel együtt), a szociális városrehabilitáció akcióterületén. Céljuk egy fiatalokat és időseket egyaránt befogadó közösségi tér kialakítása ugyanitt. A célcsoportokat (romák, mélyszegénységben élők, gyermekek, idősek, nők, fogyatékossgal élők) nem külön, hanem együtt vizsgálva elmondható, hogy a tevékenységük során nem a származást, hanem a rászorultságot tekintik elsődlegesnek. Így gyakran előfordul az ügyfelek között a nem roma származású is. A területen élő hátrányos helyzetű ember nagy többségével kapcsolatban állnak, ismerik a problémáikat, gondjaikat, családi helyzetüket. A gyerekek nagy többségével is van kapcsolat, akik dolgoznak, vagy tovább tanulnak esetleg nem tudnak elhelyezkedni. Rendszeresen járnak családlátogatásra, frissítik a meglévő adatokat.

A HÁROFIT legfőbb tevékenységei:

- közfoglalkoztatás szervezése (jelenleg 27 fő vesz részt benne, tanfolyammal kiegészített program),
- szemléletformáló, egészségre nevelő és életmódprogramok,
- szabadidős programok, felzárkóztatás-korrepetálás, nyári tábor gyermekeknek,
- kapcsolat a szombathelyi Közoktatási Esélyegyenlőségi Fórummal és munkacsoportjaival,
- részvétel az Esély Napon, 2011,
- közreműködés a megyei roma tanulmányi ösztöndíj pályázat lebonyolításában,
- kezdeményezések az Önkormányzat felé (roma diákok tanulását segítő támogatások, közfoglalkoztatás, Roma Nemzetiségi Nap támogatása, szociális felmérés, tanoda létesítése és helyiségügyek, stb.)

Nehézséget jelent projektek esetében a jellemzően határozott időtartamú támogatás. Az Egyesület folyamatosan pályázik újabb támogatásokra, de a célcsoport szempontjából mindenképpen fontos lenne a folytonosság, különösen a foglalkoztatás területén.

A HÁROFIT egyik kiemelt célcsoportját a gyerekek alkotják. Céljuk egy tanoda létrehozása, kész programmal rendelkezzen erre, de egyelőre nem találnak hozzá megfelelő pályázati kiírást, támogatót. A korábbi önkéntesek által végzett korrepetálások egy idő után megszűntek. Emellett már családsegítő tevékenységet is végeznek, az önkormányzati intézményektől függetlenül. Adományokat gyűjtenek, hirdetik magukat, fenn vannak az interneten, évente kétszer kapnak nem pénzbeli juttatást, pl. tűzifa, ruha. Saját maguk is hajtanak fel szponzorokat.

A partnerség a települési önkormányzattal és intézményeivel megfelelő. Az Önkormányzat támogatja a más szervezetekkel (állami, egyházi, civil) való kapcsolatépítést is.

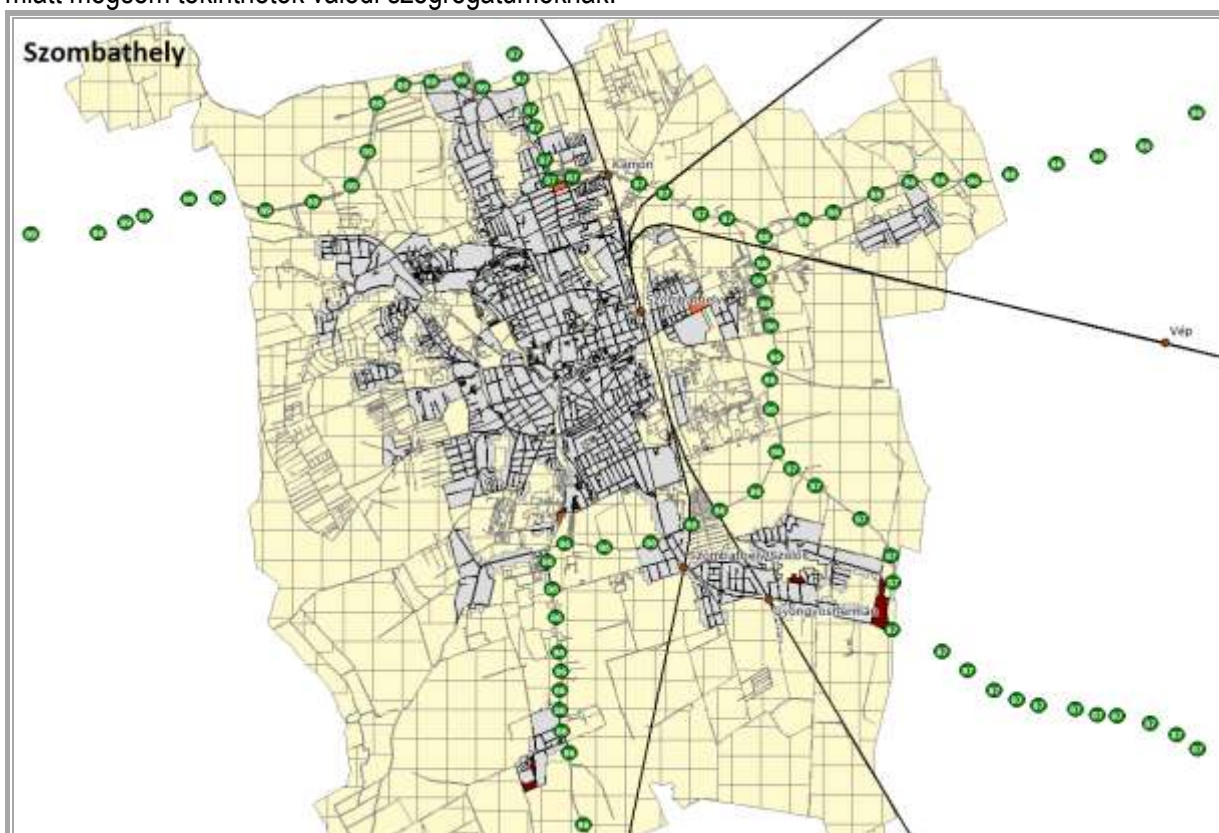
A Helyi Esélyegyenlőségi Program kiemeli, hogy a városban nem ismert a roma népesség tényleges száma, aránya. Fejlesztési lehetőségként a Program egy szociológiai felmérés elkészítését javasolja. Ezen kívül fontos hiányosság, hogy nincsen együttműködési megállapodás a Roma Nemzetiségi Önkormányzat és a Türr István Képző és Kutató Intézet között. A feladat pótlásának kijelölt felelőse a Roma Nemzetiségi Önkormányzat és a HÁROFIT Egyesület, határideje 2013. december 31-e.

3.2. Anti-szegregációs terv

3.2.1. Szegregátumok, illetve szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása és a lehatárolt területek helyzetének elemzése

A Központi Statisztikai Hivatal a város rendelkezésére bocsátotta a 2011-es népszámlálási adatok alapján elkészített települési kartogramot, amely jelzi, hogy mely területek tesznek eleget a szegregátum kritériumainak, vagyis ahol a szegregációs mutató 50%, illetve a fölötti értéket vesz fel. A térkép azt is mutatja, hogy melyek azok a területek, ahol a szegregációs mutató 40 % feletti, az ilyen területek szegregáció szempontjából veszélyeztetett területnek számítanak. (Jelmagyarázat: a szegregációs mutató térképen jelzett értékeit a következő színek jelölik: 0-39% = szürke, 40-49%=narancs, 50-100%=barna). A térkép olyan területeket is megjelenít, amelyek eleget tesznek ugyan a szegregációs mutató kritériumának, de az alacsony népességszámuk, vagy intézeti háztartásban élők miatt mégsem tekinthetők valódi szegregátumoknak.

A KSH 2011-es népszámlálási adatai alapján a városban nincs szegregátumnak minősített terület. Azonban vannak olyan ingatlanok, illetve kisebb területek, ahol nagyobb számban és koncentrációban élnek együtt hátrányos helyzetű emberek. Vannak területek, amelyek szociális és környezeti szempontból problémásnak tekinthetők.

Ezek közül kiemelendő a Körmendi úttól nyugatra eső terület. A területen belül is különösen problémásnak tekinthető a Körmendi u. 38-40, a Györffy u. 5-7, 18-20, 33-35 számú házakban lakók életkörülményei. A területen számos alacsony komfortfokozatú lakás van, a városi átlagot meghaladóan részesülnek szociális támogatásban. A területen a városi átlagnál jóval magasabb a roma lakosság aránya. Az területen a Körmendi út mentén rehabilitációs program indult meg, melynek célja, hogy megszüntesse a szegényebb lakosság koncentrációját.

Vannak olyan problémás önkormányzati tulajdonú ingatlanok, ahol teljes felújítást igénylő rossz fizikai állapotú épületekben koncentrálódik nagyszámú halmozottan hátrányos helyzetű népesség: ilyenek a Károly Róbert u. 1., Dr. Szabolcs Zoltán u. 1., Paragvári u. 86. Az említett ingatlanokban minden egyes helyen kb. 100 lakás van, ami összesen kb. 300 lakást jelent.

A város más területein elszórva találhatók szegényebbek által lakott, alacsonyabb komfortfokozatú lakóterületek. Ezek valójában nem szegregált lakóterületek, hanem egy-egy épület tekinthető problémásnak, melyek szétszórva találhatók a városban. E lakóépületekben többnyire önkormányzati szociális bérlakások vannak.

A korábbi Anti-szegregációs Terv¹⁸ által lehatárolt akcióterület (Körmendi, Óperint Szabadságharcos, Györfly I. utcák és környékük) az egyetlen nagyobb kiterjedésű „problémás” rész a városban, azonban ezekből az önkormányzati bérlők kiszorítása megkezdődött (pl. bontások történtek a Jáki u. 2-4, Körmendi utca 38., Jáki utca 1. számok alatt, illetve nincsenek új beköltözések a Györfly I. utcába). Emiatt a SZOVA zrt. bérleménykezelő munkatársai sokkal kevesebb gondot érzékelnek, mint néhány évvel korábban, azonban általánosan érzékelhető a lakók életszínvonalbeli romlása. A 2008-as Antiszegregációs tervben bemutatott tömbök helyzetét részletesen vizsgáltuk, az alábbi táblázatban röviden összefoglaljuk az adatfelvétel időpontjában jellemző állapotokat:

A terület címe / Városrész	Rövid jellemzés
11-es Huszár út 198. / Minerva-Stromfeld lakótelep	Az itt található 7 lakásból jelenleg 6-ban laknak. A lakások fatüzelésűek, komfort nélküliek. A háztartások nagyon alacsony jövedelemmel rendelkeznek.
Gárdonyi utca 1. / Északi városközpont	A 12 lakásból 11-ben laknak jelenleg. Ebből 7 lakásban szociális szálláshasználók laknak. Nincs nagy fluktuáció, nagy részük rég óta itt lakik. Fatüzelésű lakások, szobakonyhások, komfort nélküliek, gyakran van szükség karbantartásra.
Györfly I. u. 1., 3., 7., 18-20., 33., 35. / Délnyugati városközpont	Összesen 46 db bérlakás található ezekben a házakban. Hosszú távon a kiürítés a cél, az elmondások alapján a környék sokkal nyugodtabb, mióta csökken az önkormányzati bérlők száma. A Györfly utcába már senkit sem költöztethetnek be önkormányzati rendelet alapján. 1. sz.: társasház, 2 önkormányzati bérlakás van benne, meg egy garázs. Egyikben laknak csak. 3. sz.: társasház, egy önkormányzati lakásban laknak még. 7. sz.: 3 család lakik még. 18-20. sz.: 13 éve lett felújítva, még 4-4 család lakik itt, korábban problémás ház volt, de sokan lettek kilakoltatva, vagy hátralék miatt elmennek. 33. és 35. sz.: további 3-3 család.
Győzelem u. 2.,3.,5. és Bogát Major / Szentkirály-Bogát	Magánkézben lévő ingatlanok. Régi cselédlakások, komfort nélküliek, a város leginkább szegregált területe. Jellemzően a bérlakás-rendszerből kiszorult lakók itt kötnek ki, ahol még kiszolgáltatottabb helyzetben, még rosszabb lakáskörülmények között találják magukat (a rossz körülményekhez képest irreálisan magas bérleti díj, nincsenek bejelentve a lakók, zsúfoltság jellemző, a lakók

¹⁸ Antiszegregációs terv 2008. Készítette: SAVARIA REHAB-TEAM Szociális Szolgáltató és Foglalkoztatási Kiemelkedien Közhasznú Társaság

	kizsákmányolása feltételezhető).
Jáki u. 2-4. / Délnyugati városközpont	Lebontásra került.
Jáki u. 37. / Nárai úti-Alsóhegyi úti lakóterület	Mind a 13 lakás komfort nélküli, kiürítési terv alatt vannak, lebontásra fog kerülni. 6 családot érint a költözés, ők cserelakást fognak kapi. 4 lakó szociális szálláshasználó.
Károly Róbert u. 1. / Ifjúsági lakótelep	Korábban munkásszálló, majd Fiala Házak Otthona volt, teljes mértékben önkormányzati tulajdonban van. A három korábbi FHO közül a legnyugodtabb ház, a szakértők elmondása alapján nem tekinthető problémásnak.
Körmendi u. 5., 9., 14., 20., 32., 88. / Délnyugati városközpont és Nárai úti-Alsóhegyi úti lakóterület	A Körmendi u. 88. sz. kiürítésre fog kerülni, ez 4 családot érint. Az összes többi lakás komfort nélküli, gáz nincs bevezetve. Összesen kb. 20 család lakik az utcában. A Körmendi út 9. sz. is problémás ház, kizárólag komfort nélküli lakásokkal, rossz állapotban. A Györfy I. utcából és a Jáki u. lebontásra ítélt házaiból is többen költöztek ide. Nem tartozik az akcióterülethez.
Kőszegi u. 44. / Belváros	A 7 lakásból 2 üresen áll. Az 5 lakott lakásban nincsenek különösebb problémák.
Kötő u. 8-10. / Keleti ipari és lakóterület	Már csak 2 szociális szálláshasználó és 1 bérlő lakik itt, korábban voltak kiköltöztetések tartozások miatt. Nagyjából már csak 10 fő lakik itt a 2008-as több, mint 30 fő helyett. Az üres lakások teljesen le vannak pusztítva. Fizikailag nagyon rossz állapotban vannak a maradék lakások is, de a korábbi feszültségek enyhültek, mióta kevesebben laknak. Elképzelhető, hogy felújítják az üres lakásokat.
Óperint u. 18. / Délnyugati városközpont	Az épületen homlokzati felújítást fognak végezni a szociális városrehabilitációs projekt keretén belül, kicserélik a nyílászárókat, leszigetelik a tetőt. Az 52 lakásból jelenleg 35-ben laknak, a becslések szerint 80%-uk roma. A felújítás során a lakóknak nem kell kiköltözni, lakva újítják fel. A szakértők 4 problémásnak nevezhető családról számolt be, akik kapcsán a problémák egyik fő oka a lomizás: hangos és sok hulladék felhalmozásával jár a tevékenység. A többi lakó kérésére kényszerintézkedéssel kitétték őket a házzal szembeni, szintén önkormányzati tulajdonú garázsokból, de lényegében ez sem csökkentette a panaszokat.
Paragvári út 86. / Északi városközpont	Jelenleg a legproblémásabb, legtstigmatizáltabb ház a városban. (Ld. részletesebben alább.) Korábban munkásszállóként, majd Fiala Házak Otthonaként működött (kedvezményes lakásbérleti szerződéseket ajánlottak fel fiatal családoknak), de egyre kevesebben vették igénybe, így végül néhány éve elkezdtek szociális bérlakásokként hasznosítani. A lakások egyszobásak, távfűtések.
Petőfi utca 7., 25., 31., 33., 35. / Belváros	Teljesen önkormányzati tulajdonú a 31-es és a 7-es szám, mindkettőben szociális szállások vannak,

	elszegényedett családokkal. A többi ház társasház önkormányzati tulajdonban, ezekben vannak mindennapi feszültségek. A 25. sz. alatt 4 db önkormányzati lakás van, de csak az egyikben laknak, az önkormányzat hosszú távon szanálni szeretné a ház rossz műszaki állapota miatt. A 33. sz. alatt 5 lakás van, 2 családot nemrég lakoltattak ki magatartásbeli problémák és hátralékok miatt. A 35. sz. alatt két szociális szállás van, sok a gyerek, lomiznak.
Sorok u. 14-16. / Délnyugati városközpont	A korábbi lakóknak nagyjából a fele maradt itt, nagyon rendezetlen környék, de a lakókra nincsen panasz.
Söptei u. 25. / Északi városközpont	8 db önkormányzati lakás van, utcai épületben 3 db, udvariban 4 db, hátul 1 db házikó kényszerlakás, emiatt üres. A többi 7db lakott, társasház formában, van 2 magántulajdonos is. Rossz a lakóközösség, a legfőbb feszültség a bérlők és a magántulajdonosok között van, a felújítása-fenntartási költségek miatt. Egyéb kirívó probléma nincs.

Szabadságharcos u. 4. / Délnyugati városközpont	Az udvar a lomizó lakók miatt rendezetlen a környezet. A lakások közül csak néhány nagyon rossz állapotú. 3 db lakás üres, ebből 2 db fel lesz újítva.
Szent Gellért u. 4. / Joskar Ola lakótelep	Mindegyik itt található lakás komfort nélküli. Kihaltak 4 lakásból, 1 lakás fel lett újítva, legfeljebb 15 fő él itt. Felújításra várnak a lakások, szociális szállások lesznek belőlük. A lakók közül senkinek sincs állandó munkája, a lakások nagyon rossz állapotúak.
Vajda u. 22. / Délnyugati városközpont	Mind a 4 db lakás üres jelenleg. Korábban gondozott kert, tiszta lakókörnyezet volt, szegény lakókkal. Néhány éve ideköltözött a 11-es Huszár úti problémás kukázós lakó a testvéréhez. Ezután nagyon leromlott a lakás és a kert állapota, végül kiköltöztették maradék két lakót. (Az egyikük a Paragvári út 86-ba ment.) Műszakilag rossz állapotú lakások, ezért nem tudják kiadni őket: egyet fel kéne újítani, hármat pedig helyreállítani.
Wesselényi u. 25. / Belváros	5 db önkormányzati lakás, ebből 3 db lakott, nyugis. Ez is potenciálisan olyan épület, ahova később a máshol kiköltözésre váró lakók kerülhetnek (ide költözött pl. pár éve az egyik problémás lakó a Gárdonyi u. 1-ből).

A Körmendi u. 88. sz. és a Jáki u. 37. sz. kiürítése már meg van tervezve. A Györffy I. u. ürítése már is zajlik. A csereelhelyezésre jogosult lakókkal Polgármesteri Hivatal Lakásirodája egyeztet, a vagyonkezelő SZOVA mutatja meg a bérlőknek a csereingatlanokat. A folyamat lassú, mivel a felajánlható cserelakások nagy része helyreállításra vár, így hónapokig elhúzódhat maga a költözés is.

A 2008-as állapotokhoz képest egy új, minden eddiginél nagyobb problémagócponként jelenik meg a **Paragvári út 86. sz.** A földszinten a Pálos Családsegítő Családok Átmeneti Otthona működik, emiatt kamerarendszert szereltek fel, de ez sem segít az egyre jobban eldurvuló helyzeten. A többi szinten kizárólag önkormányzati bérlakások vannak, rengeteg a „balhé”, „naponta járnak ki a rendőrök verekedések, késelés miatt”. Az eldurvuló helyzet miatt legutóbb 0-24 órában biztonsági őrt rendelt ki

az önkormányzat (korábban ilyenre még soha nem volt példa), hogy betartassa a „házirendet” (pl. lépcsőházban tilos dohányozni). A lakók nagy része a Jáki-Győrffy út környéki kiköltöztetések során kerül ide, tehát pont a 2008-as Anti-szegregációs Terv által egyetlen összefüggő, problémásabb területként megjelölt részről (ami a jelenleg is zajló szociális városrehabilitáció akcióterülete is egyben). A „lecsúszás” nagyon gyorsan, az elmúlt egy-két évben történt annak ellenére, hogy jelenleg csak a lakások kb. felében laknak. Azért ide kerülnek a problémás lakók, mert a rendelkezésre álló lakások közül itt a legkisebb a „belépési költség”, a legszegényebb családok számára is elérhető lehetőség. A folyamat valószínű nehezen állítható meg, hiszen új lakók nem nagyon fogadnak el a házban lakást a rossz híre miatt, kivéve azokat, akinek tényleg nincs semmi más lehetőségük. Úgy látszik, hogy az önkormányzati városfejlesztési és bérlakás-politika nem szándékolt következményeként az eddig elszórtan élő „legproblémásabb” családok egy helyre kezdtek el koncentrálni, ezzel bár térben áthelyezve és leszűkítve, de intenzitásában felfokozva a segregáció miatti társadalmi konfliktusokat. Több szélsőjobboldali, rasszista portál is cikkezett a házról; sok lakó roma származású.

A Győrffy I. utcában a lezajlott kiköltöztetések és annak hatására, hogy nincsenek új beköltözések, érezhetően mérséklődött a terület „lecsúszása”. Ennek ellenére a Paragvári u. 86. sz. alatt kialakult helyzet azt mutatja, hogy a **bérlakásrendszer más részein fokozottan jelentkezik a feszültség**. A magántulajdonban lévő Győzelem utca arra mutat példát, hogy milyen **szélsőségesen reménytelen helyzetbe kerülhetnek azok a bérlők, akik a szociális bérlakásrendszerből, ezen belül a szociális szállások rendszeréből is kiszorultak**. A szakértői interjúk és a kapott adatok megerősítik, hogy a szociális szállások, a Paragvári u. és a Győzelem utca között gyakori mozgásra kényszerülnek a legmarginalizáltabb családok.

3.2.2. Potenciális szociális városrehabilitációs projektek megvalósításának területjavaslata 2014-2020 időszakra

A Megalapozó Vizsgálat és az Antiszegregációs Terv Helyzetelemzése alapján az épületállomány, a lakásállomány műszaki-fizikai állapota és a lakásokban élő népesség társadalmi-gazdasági helyzete, illetve annak átalakulási folyamatai, valamint az egyes területek, ingatlanok funkciói a város működése szempontjából megalapozzák azt a következtetést, hogy az említett tényezők komplex mérlegelése alapján a 2014-2020 időszakban szociális városrehabilitációs akció, illetve beavatkozások végrehajtása indokolt az alábbi területeken:

- a Derkovits városrész szociális városrehabilitációja,
- a korábbi IVS-ben szereplő Óperint utcai terület fennmaradó része, amelyet a jelenleg folyamatban lévő szociális városrehabilitációs projekt nem érint,
- a fenti táblázatban jelzett egyes további kisebb épületcsoportok, lakóépületek komplex szociális rehabilitációja a megvalósításhoz rendelkezésre álló eszközök függvényében.

3.2.3. Tervezett fejlesztések segregációs hatásainak felmérése

2009-től kezdve a **"Szombathely MJV városközpontjának funkcióbővítő megújítása"** c. projekt¹⁹ Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzatának vezetésével konzorciumi partnerségben valósul meg.

Az Önkormányzata a projekt keretében a következő közösségi célú fejlesztési projektelemeket valósítja meg: Közterület fejlesztés megvalósítása: a Fő téri burkolatmegújítás kiterjesztése a kereskedelmi és szolgáltató egységeknek helyet adó utcákban (Kőszegi, Király, Szent Márton, stb.), valamint a Gyöngyös patak menti területek rehabilitációja. A Savaria Art Mozi épületszerkezetének korszerűsítése,

¹⁹ Projektazonosító: NYDOP-3.1.1/B-2009-0003.

a Polgármesteri Hivatal bővítése a Kossuth L. u. 7. sz. műemlék épület felújításával, benne egy városfejlesztési információs pont a földszinten.

A SZOVA ZRt. a gazdasági célú fejlesztési projektelemek megvalósítója. (1) Savaria Art Mozi árkádjai alatt lévő kereskedelmi üzletek bővítése, újak építése; (2) Kossuth u. 11. sz. alatt üzlethelyiségek kialakítása; (3) Műemléki védettségi épületekben kiskereskedelmi üzletek felújítása a Kőszegi utcában.

A civil szervezetek kulturális-közösség erősítő programok megvalósításával támogatják a projekt komplett megvalósítását, mely részeként a történelmi belvárosban 13 program valósul meg a kulturális élet felpozícióba hozása, társadalmi integritás növelése érdekében:

A Vas Megyei Tudományos Ismeretterjesztő Egyesület feladata a projekt keretén belül a város fenntartható fejlesztésével kapcsolatos ismeretterjesztő programok szervezése és lebonyolítása, valamint kapcsolódó kiadványok készítése.

A Savaria Tendency Art Group 4 alprojekt által kívánja a kulturális élet szereplőit és alkotásait bemutatni, szombathelyi lakosságot bevonni a képzőművészeti alkotások megismerésébe, azokat számukra test közelebbé, elérhetőbbé, vonzóbbá tenni. Kiállításokat, könnyűzenei koncerteket szervez Szombathely belvárosában a projekt megvalósításának idejében.

A beavatkozások nem érintik az alacsony státuszú tömböket. Mivel bérlakások felújítását, ebből adódó költözéseket, illetve új bérlakások építését sem tartalmazza a projekt, nincsen hatással a jelenlegi bérlakás-rendszerre és annak bérlőire.

Az Integrált Városfejlesztési Stratégiában megnevezett fejlesztendő akcióterületek II. ütemeként valósulhat meg a **Körmendi út – Óperint utcai szociális célú rehabilitáció**. A projekt 2014-től konzorciumi formában valósul meg Szombathely MJV Önkormányzata vezetésével, a következő konzorciumi partnerek együttműködésével: Savaria Városfejlesztési Nonprofit Kft., SZOVA Szombathelyi Vagyonhasznosító és Városgazdálkodási Zrt., Szombathelyi Evangélikus Egyházközség, - Szombathelyi Református Egyházközség és a SAVARIA REHAB-TEAM Szociális Szolgáltató és Foglalkoztatási Kiemelkedően Közhasznú Kft.

A megvalósulás helyszíne: a Perint patak – Győrffy utca – Táncsics Mihály utca – Nárai út – Katona József utca – Szinyei Merse Pál utca – Gagarin út által határolt terület. A projekt keretében infrastrukturális, fizikai jellegű beruházásokra, valamint azokat kiegészítő, társadalmi-szociális felzárkóztató programokra egyaránt sor kerül. A projekt részeként megtörténik az Óperint utca 18. sz. alatti 52 lakásos társasház felújítása és energetikai korszerűsítése; az Evangélikus Templom és a Református Templom homlokzati felújítása; körforgalom kialakítása a Dózsa György, Óperint, Körmendi, Kálvária utcák kereszteződésében; a Károlyi Gáspár tér zöldfelületeinek fejlesztése; valamint a Dózsa György u. - Gagarin út kereszteződésénél, Dózsa György u.- Egyetem bejárat előtti és a Dózsa György u. –Esze Tamás utca kereszteződésénél található három gyalogos átkelőhely közlekedésbiztonságának javítása. A beruházási elemeket kiegészítő közösségfejlesztő programok részeként szabadidős, kulturális programok, nyelvi képzés, nyári táborok, munkaerő-piaci beilleszkedést célzó képzési programok kerülnek megvalósításra.

Az Óperint utca 18. sz. épület felújítása (homlokzati felújítást fognak végezni, kicserélik a nyílászárókat, leszigetelik a tetőt) során a munkálatok ideje alatt a lakóknak nem kell kiköltöznie. Ez a beavatkozás nem fogja megváltoztatni a lakók összetételét, **további szegregáció irányába nem hat**. Mivel a lakóknak nem kell cserelakásba költözni a felújítás ideje alatt, lakókörülményeik nem fognak romlani. A felújítás hatására a lakókörülmények javulni fognak, az energetikai korszerűsítés pedig hozzájárul

ahhoz, hogy az alacsony jövedelmű háztartások kevesebb rezsiköltséget termeljenek, anyagi helyzetük ezáltal valamelyest javuljon.

Szombathely Megyei Jogú Város anti-szegregáció programjának beavatkozásait a 6. sz. melléklet táblázata tartalmazza.

3.3. Mellékletek

1. tábla: 2011-es népszámlálás adataiból előállítandó mutatók

Mutató megnevezése	Szombathely összesen*	1. Belváros	2. Északi városközpont	3. Délnyugati városközpont	4. Derkovits lakótelep	5. Oladi lakótelep	6. Rigóvölgy-Új városliget - Középhegy városrész	7. Oladfalva - Oladi plató városrész	8. Nárai úti - Alsóhegyi úti lakóterület
1. Lakónépesség száma	78884	9697	7597	6665	10789	6533	1783	2320	2509
2. Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	13,0	11,4	10,7	14,2	11,9	13,8	19,7	20,0	18,6
3. Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	62,4	64,5	62,9	59,2	60,0	74,1	55,0	63,4	58,9
4. Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	24,6	24,1	26,4	26,7	28,1	12,0	25,4	16,7	22,5
5. Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	11,8	11,8	19,3	14,0	14,6	10,0	5,0	7,3	9,1
6. Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	23,6	28,7	22,5	28,5	17,2	22,3	38,8	32,6	30,3

7. Lakásállomány (db)	34226	4997	3260	2947	5112	2742	755	797	919
8. Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	3,6	4,6	2,8	8,6	0,4	0,6	7,9	3,3	3,7
9. Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	31,6	43,4	34,4	33,9	29,0	27,8	32,3	33,7	30,0
10. Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	6,5	7,2	10,4	8,3	7,0	5,0	3,9	5,8	5,6

Mutató megnevezése	9. Ifjúsági lakótelep városrész	10. Újperint - Petőfi telep városrés z	11. Gyöngyösszől ős - Gyöngyösher mán városrész	12. Szentkirály - Bogát városrész	13. Joskar Ola lakótelep	14. Éhen Gyula kertváros	15. Zanat városrész	16. Keleti ipari és lakóterület	17. Minerva - Stromfeld lakótelep
1. Lakónépesség száma	5200	1205	5073	2149	5669	1252	878	1342	3094
2. Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	10,8	15,6	11,1	16,3	12,8	9,9	18,9	12,6	15,0
3. Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	60,3	64,6	61,1	61,2	59,5	60,2	72,7	59,0	67,5
4. Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	28,8	19,8	27,8	22,5	27,7	29,9	8,4	28,4	17,5
5. Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	11,1	12,6	7,5	11,9	13,1	16,2	3,4	14,4	5,7
6. Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	18,2	15,6	22,5	20,0	18,4	14,5	30,5	10,5	34,0
7. Lakásállomány (db)	2422	407	1957	701	2749	475	264	545	1235
8. Alacsony komfort fokozatú lakások	5,0	5,7	3,6	7,6	2,6	5,9	0,4	10,3	1,1

aránya									
9. Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	27,7	33,7	26,3	30,7	27,8	33,2	26,2	31,1	25,5
10. Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	5,6	7,2	3,7	7,1	6,3	8,6	2,7	7,4	3,1

2. tábla Városrészek és szegregátumok segélyezési mutatói (forrás: önkormányzati nyilvántartások)

(A sorok száma a település adottságaitól függően bővíthető)

Az IVS-ben azonosított városrészek és szegregátumok neve	Lakónépesség száma (jelenlegi népességnyilvántartási adatok alapján)	Lakások száma (jelenlegi népességnyilvántartási adatok alapján a lakcímek száma)	LFT –ben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva	Rendszeres szociális segélyben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva ²⁰	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva	Romák aránya a lakónépességen belül
1. Belváros	9697 fő	4997 db	2,58%	0,46%	6,16%	n. a.
2. Északi városközpont	7597 fő	3260 db	1,32%	0,46%	4,08%	n. a.
3. Délnyugati városközpont	6665 fő	2947 db	1,97%	0,44%	4,34%	n. a.
4. Derkovits lakótelep	10789 fő	5112 db	2,54%	0,37%	5,09%	n. a.
5. Oladi lakótelep	6533 fő	2742 db	1,17%	0,04%	1,71%	n. a.
6. Rigóvölgy - Új városliget – Közép-hegy városrész	1783 fő	755 db	0,66%	0,26%	0,93%	n. a.
7. Oladfalva – Oladi plató városrész	2320 fő	797 db	0,25%	0,00%	0,88%	n. a.
8. Nárai úti - Alsóhegyi úti lakóterület	2509 fő	919 db	0,33%	0,65%	2,07%	n. a.
9. Ifjúsági lakótelep	5200 fő	2422 db	1,20%	0,37%	3,14%	n. a.

²⁰ Az összesítés során csak a rendszeres szociális segély címkéjű támogatások aránya került ebbe az oszlopba, az egyéb nyilvántartott támogatások („rendszeres szociális segély 2011 felülvizsgálat”, „rendszeres szociális segély szüneteltetése”, „aktív korúak ellátása - rendszeres szociális segély felülvizsgálata”, „aktív korúak ellátása - jogcím-váltás bérpótló juttatás-rendszeres szociális segély” elnevezésű támogatási formák) nem.

városrész						
10. Újperint - Petőfi telep városrész	1205 fő	407 db	0,74%	0,25%	0,98%	n. a.
11. Gyöngyösszlős - Gyöngyöshermán városrész	5073 fő	1957 db	1,07%	0,10%	1,28%	n. a.
12. Szentkirály - Bogát városrész	2149 fő	701 db	2,57%	0,14%	1,85%	n. a.
13. Joskar Ola lakótelep	5669 fő	2749 db	1,53%	0,11%	2,55%	n. a.
14. Éhen Gyula kertváros	1252 fő	475 db	0,21%	0,84%	2,53%	n. a.
15. Zanat városrész	878 fő	264 db	1,89%	0,00%	0,76%	n. a.
16. Keleti ipari és lakóterület	1342 fő	545 db	0,92%	0,37%	1,83%	n. a.
17. Minerva - Stromfeld lakótelep	3094 fő	1235 db	0,65%	0,24%	2,02%	n. a.
18. Kámon - Herény városrész	4980 fő	1909 db	0,47%	0,10%	1,73%	n. a.
Külterület	96 fő	33 db	0,00%	0,00%	0,00%	n. a.
Város egészére vetített mutató²¹	78 831 fő	34 226 db	1,16 %	0,31%	3,47 %	n. a.

3. tábla: Általános iskolai közoktatás integráltsága

OM azonosító	intézmény neve	tanulólétszám az intézményben			tanulólétszám az iskolában az osztályszervezés módja szerint							
					Normál (általános) tanterv			Emelt szintű oktatás és/vagy két tanítási nyelvű iskolai oktatás			Gyógypedagógiai tagozat	
					Összesen	HHH	SNI	Összesen	HHH	SNI	Összesen	HHH
200437	ARANYHÍD Nevelési- Oktatási Integrációs Központ	294	53	294	0	0	0	0	0	0	294	53
036624	Szombathelyi Bercsényi Miklós Általános Iskola	380	46	73	380	46	73	0	0	0	0	0
036611	Szombathelyi Derkovits Gyula Általános Iskola	378	54	22	111	30	16	267	24	6	0	0
036615	Dési Huber István Általános Iskola	282	39	27	159	38	26	123	1	1	0	0
036622	Gothard Jenő Általános Iskola	638	4	23	638	4	23	0	0	0	0	0
036617	Szombathelyi Reguly Antal Nyelvoktató Nemzetiségi Általános Iskola; Reguly Antal Nationalitäten Grundschule, Steinamanger	247	6	15	16	3	6	231	3	9	0	0

200897	Oladi Általános Iskola, Középiskola és Szakiskola Nyitra Utcai Általános Iskolája	204	4	2	6	2	0	198	2	2	0	0
200897	Oladi Általános Iskola, Középiskola és Szakiskola (Simon István Utcai Általános Iskolája)	422	16	27	229	14	27	193	2	-	-	-
036614	Paragvári Utcai Általános Iskola	697	27	13	461	25	11	235	2	2	0	0
036613	Szombathelyi Neumann János Általános Iskola	498	16	20	385	15	20	113	1	0	0	0
036617	Szombathelyi Reguly Antal Nyelvoktató Nemzetiségi Általános Iskola; Reguly Antal Nationalitäten Grundschule, Steinamanger	247	6	15	16	3	6	231	3	9	0	0
036621	Szombathelyi Váci Mihály Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola	387	32	29	325	29	29	62	3	0	0	0
036623	Szombathelyi Zrínyi Ilona Általános Iskola 9700 Szombathely, Rákóczi F. u. 27.	254	0	1	254	5	11	0	0	0	0	0
036623	Szombathelyi Zrínyi Ilona Általános Iskola 9700 Szombathely, Zrínyi Ilona u. 10.	411	5	11	411	5	11	0	0	0	0	0

4. tábla: A település infrastruktúrája

	Azon utcák, ahol részben, vagy egészben nem található	A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek száma az utcában (fő) óvoda és ált. iskola	A városrész(ek) nevei, ahol az utcák találhatóak
Közüvilágítás	Síp u., Rigóvölgyi u., Áprily L. u., Tátika u., Sárd-ér u., Határőr u., Kéthly A. u., Saághy u., Csók I. u., Németh L. u., Tulipán u., Dob u., Szinése Major, Hatház u., Bogáti Fásor, Bádonfa u.	0	Felső-hegy, Sallai telep, lparterület, Gyöngyöshermán, Kámon, Herény, Oladi kertváros, Szinése Major - külterület, lpartelep, Bogát, Szentkirály
Szennyvíz-csatorna	11-es huszár út (Az Öntő és a Munkácsi M. u. közötti szakaszon 20 ingatlant érint) MÁV Hatházak Tinódi S. u. Szent Gellért és az Őrség u.	5 fő	
Gáz	Gazdag Erzsí utca Apáczai Csere János utca Dolgozók útjától kifele a városból Rigóvölgyi út Csaba utca 2-4-6	0	Oladi kertváros lparterület
Pormentes út	Síp u., Rigóvölgyi u., Határőr u., Kéthly A. u., Saághy u., Csók I. u., Németh L. u., Tulipán u., Dob u., Szinése Major, Hatház u., Bogáti Fásor, Bádonfa u.	0	Felső hegy, Gyöngyöshermán, Kámon, Herény, Oladi kertváros, Szinése Major - külterület, lpartelep, Bogát, Szentkirály

5. tábla: Folyamatban lévő telepfelszámolási és teleprehabilitációs program(ok) bemutatása

Nem releváns.

Az anti-szegregációs terv program fejezetéhez

6. tábla: Anti-szegregációs program beavatkozásait tartalmazó összefoglaló tábla (Stratégiai terv)

Helyzetelemzés megállapítására (problémára) hivatkozás	Konkrét cél szöveges megfogalmazása	Stratégiai jellegű beavatkozás leírása	Feladatgazda	Határidő	Eredményességet mérő indikátor középtávon – 3 év	Eredményességet mérő indikátor hosszútávon – 6 év
Nincsen bérlakáskonceptió	Bérlakáskonceptió elkészítése	Bérlakáskonceptió elkészítése, az alacsony státuszú lakosság dekoncentrált, integrált elhelyezésének rögzítése a célok között	Lakásiroda	2014. dec. 31.	Elkészült bérlakáskonceptió, dokumentáció az ITS monitoringjában	Elkészült bérlakáskonceptió , dokumentáció az ITS monitoringjában
Lakáscélú támogatások elérésének javítása	Lakáscélú támogatások elérésének javítása	Lakáscélú támogatások elérésének javítása információ- és segítségnyújtással	Lakásiroda, Szociális és Családvédelmi Iroda, Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat	folyamatos	Családsegítői segítségnyújtásról szóló dokumentáció	Családsegítői segítségnyújtásról szóló dokumentáció
Rendezetlen lakhatási jogviszonyú lakosság lakhatási jogviszonyának rendezése	Rendezetlen lakhatási jogviszonyú lakosság lakhatási jogviszonyának rendezése	Rendezetlen lakhatási jogviszonyú lakosság lakhatási jogviszonyának rendezése	Lakásiroda, SZOVA Zrt.	folyamatos	Rendezetlen lakhatási jogviszonyú háztartások számáról szóló adat; ilyen háztartások számának csökkenése	Rendezetlen lakhatási jogviszonyú háztartások számáról szóló adat; ilyen háztartások számának csökkenése

Helyzelemzés megállapítására (problémára) hivatkozás	Konkrét cél szöveges megfogalmazása	Stratégiai jellegű beavatkozás leírása	Feladatgazda	Határidő	Eredményességet mérő indikátor középtávon – 3 év	Eredményességet mérő indikátor hosszútávon – 6 év
Alacsony státuszú területek helyzetének monitorozása	Alacsony státuszú területek helyzetének monitorozása	Alacsony státuszú területek helyzetének monitorozása, különös tekintettel az ASZT-ben felsorolt tömbökre	Szociális és Családvédelmi Iroda	évente dec. 31-ig	Dokumentáció az ITS monitoringjával összehangoltan évente; szükség esetén az ITS-be bekerülő elemek a felmerülő problémák kezelésére	Dokumentáció az ITS monitoringjával összehangoltan évente; szükség esetén az ITS-be bekerülő elemek a felmerülő problémák kezelésére
A kiürítési terv alatt álló ingatlanokból elköltöző önkormányzati bérlők számára felajánlott cserelakásoknál szegregátumok képződésének megakadályozása	A kiürítési terv alatt álló ingatlanokból elköltöző önkormányzati bérlők számára felajánlott cserelakásoknál szegregátumok képződésének megakadályozása	A kiürítési terv alatt álló ingatlanokból elköltöző önkormányzati bérlők számára felajánlott cserelakásoknál szegregátumok képződésének megakadályozása	Lakásiroda, SZOVA Zrt.	folyamatos	Dokumentáció az ITS monitoringjával összehangoltan évente; szükség esetén az ITS-be bekerülő antiszegregációs elemek; cserelakások nem egy területen, nem szegregált területeken helyezkednek el	Dokumentáció az ITS monitoringjával összehangoltan évente; szükség esetén az ITS-be bekerülő antiszegregációs elemek; cserelakások nem egy területen, nem szegregált területeken helyezkednek el
Családsegítői segítségnyújtás az kiürítésre kerülő ingatlanokból elköltöző bérlőknek	Családsegítői segítségnyújtás az kiürítésre kerülő ingatlanokból elköltöző bérlőknek	Családsegítői segítségnyújtás az kiürítésre kerülő ingatlanokból elköltöző bérlőknek	Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat, Roma Nemzetiségi Önkormányzat, HÁROFIT	folyamatos	Érintett területen nyújtott családsegítői segítségnyújtásról szóló dokumentáció; külön dokumentálva a civil szervezetek, Roma Nemzetiségi Önkormányzat részvételét, ennek az éves monitoringban való megjelenítése	Érintett területen nyújtott családsegítői segítségnyújtásról szóló dokumentáció; külön dokumentálva a civil szervezetek, Roma Nemzetiségi Önkormányzat részvételét, ennek az éves monitoringban való megjelenítése

Helyzelelemzés megállapítására (problémára) hivatkozás	Konkrét cél szöveges megfogalmazása	Stratégiai jellegű beavatkozás leírása	Feladatgazda	Határidő	Eredményességet mérő indikátor középtávon – 3 év	Eredményességet mérő indikátor hosszútávon – 6 év
Új építési területek kijelölése: új szegregátumok kialakulásának megelőzése	Új építési területek kijelölése: új szegregátumok kialakulásának megelőzése	Új építési területek kijelölése: új szegregátumok kialakulásának megelőzése	SZOVA Zrt., Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat	folyamatos	Új építési területek kijelölése esetén a lehetséges szegregációs hatásokkal foglalkozó fejezet	Új építési területek kijelölése esetén a lehetséges szegregációs hatásokkal foglalkozó fejezet
A közoktatási esélyegyenlőség elősegítésére van szükség	A közoktatási esélyegyenlőség monitorozása	A KLIK esélyegyenlőségi beszámolóinak megjelenítése az ITS monitoringjában	Köznevelési Iroda, Klebelsberg Intézményfenntartó Központ szombathelyi tankerülete	folyamatos	Integrációs normatíva igénylése; nagyobb arányú részvétel az Útravaló programban; osztályok közötti tanulmányi eredmények csökkenése	Integrációs normatíva igénylése; nagyobb arányú részvétel az Útravaló programban; osztályok közötti tanulmányi eredmények csökkenése
Közoktatási esélyegyenlőségi tervhez kapcsolódó akciótervek kidolgozásának, ill. ezek megvalósulásának monitorozása	Közoktatási esélyegyenlőségi tervhez kapcsolódó akciótervek kidolgozásának, ill. ezek megvalósulásának monitorozása	Közoktatási esélyegyenlőségi tervhez kapcsolódó akciótervek kidolgozásának, ill. ezek megvalósulásának monitorozása	Köznevelési Iroda, Klebelsberg Intézményfenntartó Központ szombathelyi tankerülete	folyamatos	HHH és SNI tanulók nagyobb aránya a szakképzésben. Dokumentáció az ITS monitoringjában	HHH és SNI tanulók nagyobb aránya a szakképzésben. Dokumentáció az ITS monitoringjában
Továbbtanulás elősegítése	Továbbtanulási lehetőségek és az oktatáson kívüli foglalkozások	Foglalkozások biztosítása, Útravaló programban való részvétel	Klebelsberg Intézményfenntartó Központ szombathelyi	folyamatos	HH/HHH tanulók nagyobb arányú továbbtanulása. Dokumentáció az ITS monitoringjában	HH/HHH tanulók nagyobb arányú továbbtanulása. Dokumentáció az ITS monitoringjában

	népszerűsítése, különös tekintettel a HH/HHH tanulók körében		tankerülete			
--	---	--	-------------	--	--	--

Helyzetelemzés megállapítására (problémára) hivatkozás	Konkrét cél szöveges megfogalmazása	Stratégiai jellegű beavatkozás leírása	Feladatgazda	Határidő	Eredményességet mérő indikátor középtávon – 3 év	Eredményességet mérő indikátor hosszútávon – 6 év
A Helyi Esélyegyenlőségi Programhoz kapcsolódó intézkedések kidolgozásának, ill. ezek megvalósulásának monitorozása	A Helyi Esélyegyenlőségi Programhoz kapcsolódó intézkedések kidolgozásának, ill. ezek megvalósulásának monitorozása	A Helyi Esélyegyenlőségi Programhoz kapcsolódó intézkedések kidolgozásának, ill. ezek megvalósulásának monitorozása	jegyző	folyamatos	Dokumentáció az ITS monitoringjában a HEP monitoringjával összehangoltan	Dokumentáció az ITS monitoringjában a HEP monitoringjával összehangoltan
A foglalkoztatottsági szint növelésére van szükség	Alacsony státuszú lakosság foglalkoztatásának elősegítése	Alacsony státuszú lakosság foglalkoztatásának előnyben részesítése a fejlesztési programok megvalósítása során – hátrányos helyzetű lakosság foglalkoztatását vállaló gazdasági társaságok előnyben részesítése	Polgármester, Városüzemeltetősi Osztály	folyamatos	Alacsony státuszú lakosság foglalkoztatásának előnyben részesítése és megjelenítése a pályázati kiírásokban. A civil szervezetek részvételének dokumentálása.	Alacsony státuszú lakosság foglalkoztatásának előnyben részesítése és megjelenítése a pályázati kiírásokban. A civil szervezetek és a Roma Nemzetiségi Önkormányzat részvételének dokumentálása.
Fiatalkorúak számára vonzóvá kell tenni a várost	Lakáscélú támogatások a célcsoport részére	Lakáscélú támogatások kialakítása és elérésük javítása (információ, segítségnyújtás)	Jegyző és polgármester	folyamatos	Dokumentáció az ITS monitoringjában	Dokumentáció az ITS monitoringjában

Helyzetelemzés megállapítására (problémára) hivatkozás	Konkrét cél szöveges megfogalmazása	Stratégiai jellegű beavatkozás leírása	Feladatgazda	Határidő	Eredményességet mérő indikátor középtávon – 3 év	Eredményességet mérő indikátor hosszútávon – 6 év
Közösségfejlesztés -re van szükség	A város lakosságának integrációja közösségi eseményeken	A megújított közterületeken a lakosság sokféle csoportját mobilizáló közösségi események szervezése illetve támogatása.	Kulturális Iroda	folyamatos	A város által szervezett illetve támogatott programok dokumentációja	A város által szervezett illetve támogatott programok dokumentációja

Regionális Szociális Forrásközpont Közhasznú Nonprofit Kft.												
Meglévő épület esetén												Az adott felújítás/fejlesztés bruttó költsége
Érintett egység		Az elmúlt 5 évben az épület teljes felújítása megtörtént (időpont)	Az elmúlt 5 évben az épület részleges felújítása megtörtént (időpont)	Részleges felújítást igényel az épület				Teljes felújítást igényel az épület	Az épületet bővíteni szükséges Férőhely/kiszolgáló hely igénye miatt	Eszközbeszerzés szükséges		
Neve	címe			Nyílászárók cseréje	Fűtés korszerűsítés	Épület homlokzati hőszigetelése	Épületgépészeti felújítás	Egyéb felújítás (rövid leírása)			x 18 db számítógép, ill. notebook beszerzés (sz.gép park megújítása); 26 db külső árnyékoló beszerzése a déli fekvésű ablakokra; 1 db fotocellás ajtó; 23 db irodai forgószék beszerzése; 2 db akadálymentes személygépjármű (1 db 5 személyes -mobil rámpával, 1 db 9 személyes - elektromos emelővel), 3 db magasságyás kiakktatása a Fogyatékos Emberek Nappali Szolgálatát ellátottjai foglalkoztatásához kapcsolódóan, Az épület II. szinti faszkezetének, és egyéb fafelületeinek kezelése, újrafestése	
Regionális Szociális Forrásközpont Közhasznú Nonprofit Kft.	Szombathely, 11-es Huszár út 116.		2014. március-április	x	x	x	x	x Napkollektor rendszer				50.645.000.-Ft
Továbbá a fentiekén túl esetlegesen új épület építésének, új funkció létrehozásának szükségessége esetén a funkció megnevezése, annak rövid leírása												

Pállos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat												
Meglévő épület esetén												
Érintett egység		Az elmúlt 5 évben az épület teljes felújítása megtörtént (időpont)	Az elmúlt 5 évben az épület részleges felújítása megtörtént (időpont)	Részleges felújítást igényel az épület				Teljes felújítást igényel az épület	Az épületet bővíteni szükséges Férőhely/kiszolgáló hely igénye miatt	Eszközbeszerzés szükséges	Az adott felújítás/fejlesztés bruttó költsége	
Neve	címe			Nyílászárók cseréje	Fűtés korszerűsítés	Épület homlokzati hőszigetelése	Épületgépészeti felújítás	Egyéb felújítás (rövid leírása)				
I. sz. Gondozási Körzet	Szombathely, Széll K. u. 4.					X		akadálymentesítés				A felújítással kapcsolatos költségbecslés nem történt.
II. sz. Gondozási Körzet	Szombathely, Karmelita u. 2/C.	2011.03.24										13.630.606,-Ft
III. sz. Gondozási Körzet	Szombathely, Gagarin u. 24.	2011.11.03	2012. az ingatlanhoz tartozó pince felület-szigetelés és vízelvezetése valósult meg									Pince szigetelés, vízelvezetés:3.956.000,-Ft
IV. sz. Gondozási Körzet	Szombathely, Szőlősi sétány 36.	2012.07.10										Felújítás:26.407.246,-Ft 9.181.240,- Ft
Idősek Gondozóháza	Szombathely, Pozsony u. 47.								X			109.751.671,- a teljes felújítás becsült összege (2012. évi becslés)
I. sz. Idősek Klubja	Szombathely, Gagarin u. 24.	2011.11.03										lásd: III. sz. Gondozási körzet
II. sz. Idősek Klubja	Szombathely, Karmelita u. 2/C.	2011.03.24										lásd: II. sz. Gondozási körzet
III. sz. Idősek Klubja	Szombathely, Váci M. u. 1-3.		2010. (akadálymentesítés)									7.250.000,-Ft
IV. sz. Idősek Klubja	Szombathely, Barátság u. 22.		2012. (nyílászáró csere), 2013. (tálalókonyha kialakítása)					akadálymentesítés				Nyílászáró csere: 1.396.810,-Ft Tálalókonyha:1.213.970,-Ft Az akadálymentesítéssel kapcsolatos költségbecslés nem történt.
V. sz. Idősek Klubja	Szombathely, Pozsony u. 47.								X			lásd: Idősek Gondozóháza
I. sz. Családsegítő Szolgálat	Szombathely, Szőlősi sétány 36.	2012.07.10										lásd: IV. sz. Gondozási körzet
II. sz. Családsegítő Szolgálat	Szombathely, Domonkos u. 5.		2012. (nyílászáró csere, tető felújítás) 2013. (belső átalakítás a									Nyílászáró csere, tetőfelújítás: 15.437.485,-Ft Belső átalakítás:4.665.759,-Ft Mellékelyiségek leválasztása:213.958,- Ft A nyílászáró cserével kapcsolatos költségbecslés nem történt.
III. sz. Családsegítő Szolgálat	Szombathely, Kodály Z. u. 4.		2014. mellékhelyiségek leválasztása	X								lásd: IV. sz. Gondozási körzet
Gyermekjóléti Központ	Szombathely, Szőlősi sétány 36.	2012.07.10										lásd: IV. sz. Gondozási körzet
I. sz. Területi iroda												
Gyermekjóléti Központ	Szombathely, Domonkos u. 5.		lásd: II.sz. családsegítő szolgálat									lásd: II. sz. Családsegítő szolgálat
II. sz. Területi iroda												
Gyermekjóléti Központ	Szombathely, Nagy L. u. 20.											
III. sz. Területi iroda												
Családok Átmeneti Otthona	Szombathely, Paragvári u. 86.		2012. ügyeleti ajtó biztonsági ajtóra történő cseréje						X			Ajtócsere:80.993,-Ft A telephely felújításával kapcsolos költségbecslés nem történt.
Továbbá a fentiekben túl esetlegesen új épület építésének, új funkció létrehozásának szükségessége esetén a funkció megnevezése, annak rövid leírása	1. 2012. március 01-től integrált formában lehetőség nyílt két idősek klubjában demens nappali ellátás bevezetésére, összesen 14 férőhelyen. ezáltal elérhetővé vált, hogy a szellemi hanyatlásban szenvedő idős emberek minél tovább saját otthonukban, saját családjukban élhessenek. A szolgáltatás kihasználtsága a kezdetektől maximális, folyamatosan felmerülnek igények, melyeket férőhely hiányában nem tudunk kielégíteni. A tapasztalatok azt mutatják, hogy szükségessé válna a demens nappali ellátás fejlesztése, melyre két módon látnánk lehetőséget. Egyrészt a korábbiakhoz hasonlóan integrált formában a III. sz. idősek klubjában(Váci 1-3.), másrészt önálló demens nappali ellátást biztosító klub létrehozásával (25 férőhely). 2. Az intézmény minden telephelyén szükséges lenne az informatikai eszközök cseréjére, modernizálására. A napi munkavégzéshez szükséges a megfelelő számítógépes rendszer, a telephelyek többségének napi jelentési kötelezettsége van a TEVADMIN rendszerben, mely szintén számítógépen keresztül történik.											
	1. A demens nappali ellátás fejlesztésével kapcsolatosan nem történt költségbecslés. 2. Az informatikai eszközök beszerzésének becsült költsége:5.100.000,- Ft											

SAVARIA REHAB-TEAM Szociális Szolgáltató és Foglalkoztatási Közhasznú													
		Meglévő épület esetén											Az adott felújítás/fejlesztés bruttó költsége
Érintett egység		Az elmúlt 5 évben az épület teljes felújítása megtörtént (időpont)	Az elmúlt 5 évben az épület részleges felújítása megtörtént(időpont)	Részleges felújítást igényel az épület					Teljes felújítást igényel az épület	Az épületet bővíteni szükséges Férőhely/kiszolgáló hely igénye miatt	Eszközbeszerzés szükséges		
Neve	címe			Nyílászárók cseréje	Fűtés korszerűsítés	Épület homlokzati hőszigetelése	Épületgépészeti felújítás	Egyéb felújítás (rövid leírása)					
Hajléktalanok Éjjeli Menedékhelye	Szombathely, Zanati u. 1.		2010.07.20										
Hajléktalanok Átmeneti Szállása	Szombathely, Zanati u. 1.		2010.07.20										
Hajléktalanok Otthona	Szombathely, Kolozsvár u. 27.		2010.12.31										
Nappali Melegedő	Szombathely, Zanati u. 1.		2010.07.20							16 férőhely kialakítása		kb. 65 mFt	
Utcai Szolgálat I-II.	Szombathely, Zanati u. 1.												
Intézményen belüli Foglalkoztatás	Szombathely, Vörösmarty u. 36.												
Asztalos üzem	Szombathely, Szatmár u. 2.												
Vas megyei Család, Esélyteremtési és Önkéntes	Szombathely, Óperint u. 1.		2013.11.18										
Továbbá a fentiekön túl esetlegesen új épület építésének, új funkció létrehozásának szükségessége esetén a funkció megnevezése, annak rövid leírása													

Szombathelyi Egészségügyi Alapellátó Intézet											
Meglévő épület esetén											
Érintett egység		Az elmúlt 5 évben az épület teljes felújítása megtörtént (időpont)	Az elmúlt 5 évben az épület részleges felújítása megtörtént (időpont)	Részleges felújítást igényel az épület				Teljes felújítást igényel az épület	Az épületet bővíteni szükséges Férőhely/kiszolgáló hely igénye miatt	Eszközbeszerzés szükséges	Az adott felújítás/fejlesztés bruttó költsége
Neve	Címe			Nyílászárók cseréje	Fűtés korszerűsítés	Épület homlokzati hőszigetelése	Épületgépészeti felújítás	Egyéb felújítás (rövid leírása)			
Központi épület	Szombathely, Nádasdy F. u. 4.		2010	x				Védőndi tanácsadó kial.	x		15.890.000 + 3.500.000 + 20.000.000
Humán Civil Ház	Szombathely, Bem J. u. 9/b.		2011-2012	x	x						2.615.000
Anyatejgyűjtő Állomás	Szombathely, Szűrcsapó u. 45.								EBI az ingatlan kezelő		
Házi gyermekorvosok											
Szent Márton utcai gyermekorvosi rendelő	Szombathely, Szent M. u. 20-24.		2012-2013	x				Járólap+csempe+ak.m.WC			4.989.000
Fogarasz úti gyermekorvosi rendelő	Szombathely, Fogarasz u. 10.			x					EBI az ingatlankezelő		2.500.000
Jáki úti gyermekorvosi rendelő	Szombathely, Jáki út 35.								Egy rendelőegység a felnőtellel		
Kiskar utcai gyermekorvosi rendelő	Szombathely, Kiskar u. 3-9.		2012	x				Védőndi tanácsadó kial.			1.591.000
Szűrcsapó utcai gyermekorvosi rendelő	Szombathely, Szűrcsapó u. 23.			x							2.500.000
Dolgozók úti gyermekorvosi rendelő	Szombathely, Dolgozók útja 1/A.								Nem önkormányzati tulajdon		
Váci úti gyermekorvosi rendelő	Szombathely, Váci M. u. 3.		2011					Akadálymentes WC.	Egy rendelőegység a felnőtellel		852.000
Deák Ferenc utcai gyermekorvosi rendelő	Szombathely, Deák F. u. 3.		2012-2014	x				Ak.m. WC +járólapozás			2.587.000 + 2.000.000
Felnőtt háziorvosok											
Rumi úti orvosi rendelő	Szombathely, Rumi u. 74.	2010									12.088.000
Jáki úti orvosi rendelő	Szombathely, Jáki u. 35.		2010	x		homlokzat színezés					4.570.000
Selmec utcai orvosi rendelő	Szombathely, Selmec u. 1.	folymatban van							x		35.000.000
Szent Márton utcai orvosi rendelő	Szombathely, Szent M. u. 20-24.		2010					1 orvos 1 rendelő kialak.	x		23.119.000 + 5.000.000
Kiskar utcai orvosi rendelő	Szombathely, Kiskar u. 3-9.		2008-2010								9.900.000
Szűrcsapó utcai orvosi rendelő	Szombathely, Szűrcsapó u. 23.			x							3.500.000
Dolgozók úti orvosi rendelő	Szombathely, Dolgozók útja 1/A.								Nem önkormányzati tulajdon		
Váci Mihály úti orvosi rendelő	Szombathely, Váci M. u. 3.		2012-2013	x					Tetőcsere+szigetelés+liftcs	x	1 orvos 1 rendelő kialak.
Március 15. téri orvosi rendelő	Szombathely, Március 15. tér 3.								Lásd megjegyzés.		
Fogászati ellátás											
Március 15. téri gyermek fogorvosi rendelő	Szombathely, Március 15. tér 3.								Lásd megjegyzés		
Kiskar utcai ifjúsági fogorvosi rendelő	Szombathely, Kiskar u. 3-9.		2012	x					Egy rendelőegység a felnőtellel		
Kiskar utcai felnőtt fogorvosi rendelő	Szombathely, Kiskar u. 3-9.		2010	x				Járólap+csempézés			
Március 15. téri felnőtt fogorvosi rendelő	Szombathely, Március 15. tér 3.								Lásd megjegyzés.		
Szent Márton utcai felnőtt fogorvosi rendelő	Szombathely, Szent M. u. 20-24.		2010						egy rendelőegység a felnőtellel		
Váci Mihály utcai felnőtt fogorvosi rendelő	Szombathely, Váci M. u. 3.		2013	x					egy rendelőegység a felnőtellel		
Fogorvosi ügyelet	Szombathely, Wesselényi u. 4.										
Iskolaorvosi és iskolavédőndői szolgálat											
Bercsényi Miklós Általános Iskola	Szombathely, Bercsényi M. u. 1.										
Derkovics Gyula Általános Iskola	Szombathely, Bem J. u. 7.										
Dési Huber István Általános Iskola	Szombathely, Kőrösi Cs. S. u. 5.										
Zrínyi Ilona Általános Iskola	Szombathely, Zrínyi I. u. 10.										
Góthard Jenő Általános Iskola	Szombathely, Bencsúr Gy. u. 10.										
Nyitra Utcai ÁMK	Szombathely, Nyitra u. 15.										
Neumann János Általános Iskola	Szombathely, Losonc u. 1.										
Paragvári Utcai Általános Iskola	Szombathely, Paragvári u. 2.										
Reguly Antal Általános Iskola	Szombathely, Rákóczi F. u. 79.										
Oladi Általános Művelődési Központ Simon István Utcai Általános Iskolája	Szombathely, Simon I. u. 6.										
Váci Mihály Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény	Szombathely, Váci M. u. 11.										
Aranyműhíd Nevelési-Oktatási Integrációs Központ Óvoda, Általános Iskola és Speciális Szakiskola	Szombathely, Dózsa Gy. u. 6.										
Apáczai Waldorf Általános Iskola és AMI	Szombathely, 11-es Huszár út 40.										
Brenner János Óvoda, Általános Iskola és Kollégium	Szombathely, Petőfi S. u. 6.										
NYME Bolyai János Általános Iskola és Gimnázium	Szombathely, Bolyai J. u. 11.										
Perintparti Sző-Fogadó Waldorf Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium	Szombathely, Sorok u. 44.										
Reményik Sándor Evangélikus Általános Iskola	Szombathely, Szent László király u. 7-9.										
Ifjúság-orvosi és iskolavédőndői szolgálat											
Szombathelyi Műszaki Szakképző Iskola és Kollégium (volt Puszkás Tivadar Szakképző Iskola)	Szombathely, Petőfi S. u. 1.										
Szombathelyi Műszaki Szakképző Iskola és Kollégium											
Savaria Szakképző Iskolája (tagintézmény)	Szombathely, Hadnagy u. 1.										
Szombathelyi Műszaki Szakképző Iskola és Kollégium Gépipari Szakközépiskolája (tagintézmény)	Szombathely, Rohonci u. 1.										
Élelmiszeripari és Földmérési Szakképző Iskola és Kollégium	Szombathely, Szent László király u. 10.										
Horváth Boldizsár Közgazdasági, Informatikai Szakközépiskola és Kollégium	Szombathely, Zrínyi I. u. 12.										
Kereskedelmi és Vendéglátói Szakképző Iskola és Kollégium	Szombathely, Nagykár u. 1-3.										
Művészeti Szakközépiskola	Szombathely, Paragvári u. 77.										
Herman Ottó Szakképző Iskola és Kollégium	Szombathely, Emuusz K. u. 1.										
Hefele Menyhért Építő- és Faipari Szakképző Iskola	Szombathely, Szent M. u. 77.										
Oladi Általános Művelődési Központ Teleki Blanka Szakképző Iskolája	Szombathely, Simon I. u. 2-6.										
Nagy Lajos Gimnázium	Szombathely, Dózsa Gy. u. 4.										
Kanizsai Dorottya Gimnázium	Szombathely, Aréna u. 10.										
Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium	Szombathely, Bolyai J. u. 11.										
Premontrei Rendi Szent Norbert Gimnázium	Szombathely, Széchenyi u. 2.										
PTE Szociális és Egészségügyi Szakképző Iskola	Szombathely, Jókai u. 14.										
Vasi Bau Fa- és Építőipari Szakképző Iskola	Szombathely, Lovas u. 23.										
Továbbá a fentiek mellett esetlegesen új épület építésének, új funkció létrehozásának szükségessége esetén a funkció megnevezése, annak rövid leírása	A Március 15-e tér 3. szám alatti Szakorvosi Rendelőintézet (SZTK) várható kiürítése miatt az épületben található 4 felnőtt háziorvos, 6 felnőtt fogorvos, 4 gyermek fogorvosi praxis számára az elhelyezést az ellátási körzeten belül meg kell oldani. Az oktatási intézményekben levő iskolaorvosi (védőnői) helyiségek felújítása nem az intézet hatáskörébe tartozik, hanem az oktatási intézményekhez. Pirossal jelzett felújítások a következő 5-7 évről vonatkozó igények alapján kerülnek megvalósításra.										80.771.000 +149.000.000

Szombathelyi Megyei Jogú Város Településfejlesztési Koncepciója és Integrált Településfejlesztési Stratégiája
Megrendelő: Szombathelyi Megyei Jogú Város, készítette: Városfejlesztés Zrt

4. A stratégia külső és belső összefüggések

4.1. Külső összefüggések

A stratégia illeszkedik a hatályos településrendezési eszközökhöz. A Településfejlesztési Koncepció a tervezett és fizikailag még ki nem alakított lakóterületek tekintetében a koncepció 3.1. pontjában foglaltak és az ott megjelenített terv szerint veti fel a rendezési tervben kijelölt lakóterületek visszaminősítésének szükségességét az összvárosi szintű energiapazarlás és CO₂ kibocsátás csökkentését szolgáló kompakt város megőrzése és a város térbeli szétterülésének megakadályozása érdekében. Ezzel a koncepcionális rendezési terv módosítási javaslattal összhangban a jelen stratégia azt kívánja elősegíteni, hogy az összvárosi szintű energiahatékonyság javítása valamint a CO₂ kibocsátás növekedésének akadályozása érdekében a 2014-2020 időszakban, valamint a koncepció 2030-as távlatában a középtávú fejlesztéseket követően a lakhatási, közösségi és piaci szolgáltatási funkciók ellátását szolgáló létesítmények a város meglévő beépített területén különösen a két központi városrészben és a belvárosban valamint a központi városrészek bővítési területein lévő barnamezős illetve szlömösödő területeken (például laktanya, cipőgyár) valósuljanak meg.

A stratégia teljes összhangban van az önkormányzat gazdaságfejlesztési terveivel és elképzeléseivel, amennyiben újabb területek építésre alkalmassá tételét ipari munkahelyteremtő beruházások céljára irányozza elő. Az Önkormányzat és Nyugat Pannon Járműipari és Mechatronikai Központ gazdaságfejlesztési és foglalkoztatás bővítési terveinek megvalósítására a város észak-keleti részén és az ahhoz csatlakozó Söptei és Gencsapáti területen van gazdaságos lehetőség, ezért a stratégia ezt a területet jeleníti meg a gazdaság fejlődését nagy mértékben szolgáló, új ipari tőkebefektetésekből megvalósuló ipari munkahelyteremtő beruházások végrehajtásának helyszínéül.

A stratégia összhangba van a Klíma és Energia stratégiájával. Ennek megfelelően tervezi azokat az önkormányzati létesítményeken végrehajtásra kerülő energiahatékonysági fejlesztéseket, amelyek egyszerre segítik elő az energiapazarlás és CO₂ kibocsátás csökkentését, valamint a város és különösen központi városrészei városi szövetének komplex megújítását, rehabilitációját. Ugyancsak az említett stratégiával összhangba irányozza elő jelen stratégia a város lakásállományának energetikai hatékonysági megújítását minden lakás és lakóháztípus tekintetében, a város egész területén. Az említett átfogó energetikai felújítások szintén ugyanúgy szolgálják a város szövet integrált megújítását is.

A Stratégia összhangban van, és szerves egységet képez az ágazati stratégiákkal, amelyek az EU tizenegy 2020-as stratégiai célkitűzéseit szolgálják.

4.2. Belső összefüggések

A Megalapozó Vizsgálat Helyzetfelmérése, Helyzetelemzése, Helyzetértékelése, a Koncepció hosszú távú Jövőképe és Célrendszere, valamint az ITS középtávú Célrendszere és a megvalósításukat szolgáló beavatkozások logikailag összefüggő rendszert alkotnak.

5. A Stratégia megvalósításának főbb kockázatai

A Stratégia megvalósításának legjelentősebb kockázatait az alábbi külső kockázatok jelentik:

- A gazdasági válság elhúzódik
- 2014-2020 időszakban történő magyarországi országos felkészülés és programozás elcsúszik, és így nem jut időben elegendő forrás a tervezett fejlesztések előkészítésére és megvalósítására
- A gazdasági válság elhúzódása és a munkahelyteremtő beruházások megvalósításához szükséges befektetések előfeltételeit biztosító önkormányzati fejlesztések elmaradása következtében nem történnek meg a szükséges befektetések a gazdaságfejlesztésbe és a foglalkoztatás bővítésével ipari munkahelyek teremtésével

6. A megvalósítás eszközei és nyomon követése

6.1. A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek

- Városmarketing
- Az Önkormányzat fejlesztési tevékenységének kommunikációja
- Befektetésösztönzés
- Gazdaságfejlesztési támogatások a vállalkozásoknak
- Mérnökképzés fejlesztése
- Köznevelés, közoktatás, szakképzés fejlesztése
- Egészségügyi ellátórendszer és szolgáltatások fejlesztése
- Sport, rekreációs valamint az egészséges életmódot elősegítő szolgáltatások és lakossági tevékenységek fejlesztése
- A város biztonságos és jó minőségű élelmiszerrel történő ellátását szolgáló fejlesztések

6.2. Az Integrált Településfejlesztési Stratégia megvalósításának szervezeti kereteinek meghatározása

Az ITS megvalósításának és rendszeres aktualizálásának irányítását a Városfejlesztési Osztály végzi az illetékes alpolgármester felügyeletével. Az ITS megvalósításának irányításába beletartozik:

- a városfejlesztő társaság által végzett operatív városfejlesztési tevékenység irányítása és ellenőrzése
- a városmarketing tevékenység irányítása és ellenőrzése
- Az Önkormányzat fejlesztési tevékenységének kommunikációjának irányítása és ellenőrzése
- Befektetésösztönzési tevékenység irányítása és ellenőrzése
- Az operatív városfejlesztési tevékenység és annak stratégiai tervezése, összehangolása az ágazati fejlesztési tevékenységekkel (gazdaságfejlesztési támogatások a vállalkozásoknak, mérnökképzés fejlesztése, köznevelés, közoktatás, szakképzés fejlesztése, egészségügyi ellátórendszer és szolgáltatások fejlesztése, sport, rekreációs valamint az egészséges életmódot) elősegítő szolgáltatások és lakossági tevékenységek fejlesztése, a közlekedési hálózat fejlesztése, energia és klímastratégia végrehajtása)
- A város biztonságos és jó minőségű élelmiszerrel történő ellátását szolgáló fejlesztések

Az ITS-be integrálódó operatív városfejlesztési tevékenység (akcióterületi fejlesztések, városfejlesztési akciók, városfejlesztési projektcsomagok, stb) végrehajtása közvetlenül a Városfejlesztő társaság irányításával és ellenőrzésével történik. Az operatív városfejlesztési tervek elkészítését és évenkénti aktualizálását közvetlenül a Városfejlesztési Osztály irányítja és ellenőrzi.

6.3. Településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok

A 6.2. pontban leírt szervezeti rendszer kiépülésével és működésének felfutásával párhuzamosan Szombathely MJV Önkormányzatán belül a Városfejlesztési Osztály veszi át a várostérség fejlesztéseinek tervezésével és megvalósításával kapcsolatos feladatokat Szombathely MJV Önkormányzatára eső része elvégzésének irányítását és ellenőrzését, az operatív térségi településfejlesztési feladatok végrehajtását pedig a 6.2. pontban leírt működési logikával analóg módon a Városfejlesztő Társaság végzi.

6.4. Monitoring

A 6.2. és 6.3. pontban leírt szervezeti rendszer az ott meghatározott működési logikának megfelelően végzi az indikátorok betartásának, illetve elérésének tervekben meghatározott ütemezés szerinti ellenőrzését.

Az operatív város- és településfejlesztési tevékenység ellenőrzését a Városfejlesztési osztály gyakorolja a Városfejlesztő társaság felett az alábbi két szalon:

- Az Önkormányzat és az önkormányzati vezetés képviselőjeként a Városfejlesztő Társaság legfelsőbb operatív irányítói szintjén
- A városfejlesztő társasággal az önkormányzat részéről az egyes városfejlesztési akciók és fejlesztési programok megvalósítására kötött szerződések végrehajtása keretében, az önkormányzat részéről a Megbízó, illetve Megrendelő szerepében